

Personalförteckning.

Tjänstemän å ordinarie stat.

Befattning	Lönegrad
12 professorer.....	B 30
1 laborator.....	B 26
1 maskinist.....	B 8
1 kanslibitråde.....	B 7
3 vaktmästare.....	B 7
1 snickare.....	B 5;

2) godkänna följande avlöningsstat för lantbrukshögskolan, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1936/1937.

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat,
förslagsvis..... kronor 164,300
Anm. Från förestående anslagspost skall utgå jämväl ersättning till rektors undervisningsvikarie med högst 750 kronor.

2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat:
a) Lön och tjänstgöringspenningar..... kronor 12,800

Iön	Tjänstgöringspenningar	Titel	Antal	Summa kronor
4,400	2,000	Professor	2	12,800

Anm. Professor åtnjuter ett ålders-tillägg av 600 kronor efter 5 års tjänstgöring.

- b) Ålderstillägg, *förslagsvis* kronor 1,200 kronor 14,000
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t..... » 60,200
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:
a) Grundavlöningar m. m. kronor 71,000
b) Avlöningsförhöjningar
m. m., *förslagsvis* .... » 1,500 » 72,500
5. Särskilda löneförmåner till vissa tjänstemän:
a) Personliga lönetillägg.. kronor 2,500
b) Tillfällig löneförbättring » 2,000 » 4,500

Summa kronor 315,500;

3) till *Lantbrukshögskolan*: *Avlöningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av .... kronor 315,500.

[28.] **2. Lantbrukshögskolan: Omkostnader, förslagsanslag.** Till omkostnader vid lantbrukshögskolan har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 162,200 kronor. För anslagets användning gäller följande av Kungl. Maj:t den 20 juni 1935 fastställda

Omkostnadsstat.

1.	Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	9,900
2.	Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	65,000
3.	Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	4,000
4.	Övriga utgifter:		
	a. institutioner och samlingar, <i>förslagsvis</i> ..	kronor	45,000
	b. exkursioner, <i>förslagsvis</i>	»	4,000
	c. elevstipendier, <i>högst</i>	»	6,000
	d. resestipendier, <i>högst</i>	»	3,000
	e. underhåll av byggnader, trädgård och planteringar, <i>förslagsvis</i>	»	18,500
	f. fortsatta jordbruksförsök, <i>förslagsvis</i>	»	3,600
	g. stallet, <i>förslagsvis</i>	»	1,700
	h. fria föredrag, <i>förslagsvis</i>	»	600
	i. försäkringar, <i>förslagsvis</i>	»	200
	j. oförutsedda utgifter, <i>förslagsvis</i>	»	700
		»	83,300
		Summa kronor	162,200.

I samband med fastställandet av omkostnadsstaten har Kungl. Maj:t förklarat, *dels* att från anslagsposten till reseersättningar må bestridas jämväl kostnaderna för resor, som företagas av de utav högskolans styrelse utsedda examensvittnen, vilka enligt reglementet för folkhögskolans specialkurs för lantbruksstuderande skola övervara avgångsexamen med specialkursens elever, *dels* att anslagsposterna till reseersättningar, publikationstryck och övriga utgifter ej må överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande, *dels ock* att anslagsposten till expenser må fördelas sålunda:

Bränsle, lyse och vatten, <i>förslagsvis</i>	kronor	25,000
Övriga expenser, <i>högst</i>	»	40,000
	Summa kronor	65,000.

I skrivelse den 13 september 1935 har *styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställt, att till omkostnader vid lantbrukshögskolan för budgetåret 1936/1937 måtte anvisas 214,600 kronor. Beträffande fördelningen av detta belopp å olika ändamål må anföras följande.

För reseersättningar beräknas 8,000 kronor eller 1,900 kronor lägre belopp än för innevarande budgetår. Minskningen sammanhänger med att i det för innevarande budgetår anvisade beloppet inräknats kostnader för överflyttning till lantbrukshögskolan från centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet av den bakteriologiska avdelningen samt viss del av den kemiska avdelningen ävensom kostnader för flyttning av vederbörande befattningshavares bohag. Det nu äskade beloppet har avsetts skola förslå

till bestridande av bland annat kostnader för överflyttning till högskolan av den för närvarande till centralanstalten förlagda lantbruksbotaniska avdelningen.

Under *expenser* beräknas för *bränsle, lyse och vatten* 52,300 kronor eller 27,300 kronor mer än innevarande budgetår. Ökningen är väsentligen föranledd därav, att institutionsbyggnaderna för jordbrukslära m. m. samt för växtfysiologi beräknats bliva tagna i bruk den 1 november 1936. För *renhållning och städning* avses ett belopp av 21,000 kronor, vilket överstiger det för innevarande budgetår beräknade med 11,000 kronor. Även denna ökning föranledes av nyssnämnda nytillkommande byggnader. För *bokinköp, bindning av böcker m. m.* föreslås en medelsanvisning av 17,000 kronor, innebärande ett ökat anslagskrav av 4,000 kronor. Till motivering härav anför styrelsen, att tidigare anslag allenast i ringa omfattning möjliggjort behövliga kompletteringar av äldre tidskriftsserier samt att jämväl i fråga om inköp av nödvändiga handböcker och uppslagsverk en för högskolans verksamhet skadlig sparsamhet måst iakttagas. Slutligen beräknas för *skrivmaterial, telefon och annonsering samt inköp och underhåll av möbler, skrivmaskiner m. m.* 20,500 kronor eller 3,500 kronor högre belopp än det, vilket för innevarande budgetår står till förfogande för ändamålet.

För *publikationstryck* föreslås oförändrat 4,000 kronor.

Under *övriga utgifter* beräknas för *institutioner och samlingar* 51,000 kronor mot för innevarande budgetår anvisade 45,000 kronor. Av ökningen, 6,000 kronor, avse 4,000 kronor den bakteriologiska avdelningen och det till högskolan förlagda kemiska driftslaboratoriet samt 2,000 kronor den lantbruksbotaniska avdelningen, som av styrelsen beräknas bliva under nästa budgetår överflyttad till högskolan från centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet. Av beloppet 4,000 kronor äro 2,000 kronor avsedda för beredande av arbetsmöjlighet åt den av styrelsen i dess framställning om anslag till avlöningar föreslagne nye assistenten vid driftslaboratoriet. Återstående beloppet 2,000 kronor motiveras med, att den bakteriologiska avdelningen och driftslaboratoriet med nuvarande anslagsanvisning finge vidkännas minskning i den medelstilldelning som åtnjutits för motsvarande arbete, innan detsamma överflyttats från centralanstalten till högskolan. För *underhåll av byggnader, trädgård och planteringar* föreslås 19,500 kronor. Ökningen, 1,000 kronor, uppgives sammanhånga med tillkomsten av de nya byggnaderna samt större kostnader för skötseln av park och vägar. Till *fortsatta jordbruksförsök* begäres 4,600 kronor eller 1,000 kronor mer än för innevarande budgetår. Såsom motiv anföres, att kärll- och fältförsök icke kunde med nuvarande anslag anordnas i den utsträckning, som vore erforderlig för undervisningens ändamålsenliga bedrivande. För *postbefordran* medelst spårvagn från Uppsala till Ultuna beräknas 200 kronor; motsvarande belopp saknas i innevarande budgetårs omkostnadsstat. Beloppet för *oförutsedda utgifter* föreslås höjt med 300 kronor till 1,000 kronor. I övrigt yrkas oförändrad medelsanvisning eller för *exkursioner* 4,000 kronor, för *elevstipendier* 6,000 kronor, för *resestipendier* 3,000 kronor, för *stallet* 1,700 kronor, för *fria föredrag* 600 kronor och för *försäkringar* 200 kronor.

Om, såsom högskolestyrelsen förutsatt, den nu till centralanstalten för för- Departements-
söksväsendet på jordbruksområdet förlagda lantbruksbotaniska avdelningen chefen.

under nästa budgetår överflyttas till lantbrukshögskolan, behöver det för reseersättningar anvisade beloppet icke vidare på sätt nu är avsett tagas i anspråk för bestridande av kostnaderna för avdelningsföreståndarens resor till Ultuna för uppehållande av undervisningen därstädes. Med hänsyn härtill och då styrelsens beräkning av medelsbehovet synes hållen i överkant, torde till reseersättningar för nästa budgetår vara tillräckligt med ett anslagsbelopp av 7,000 kronor, däri inräknade med nyssnämnda överflyttning förenade kostnader.

Enär det finnes skäl antaga, att institutionsbyggnaderna för jordbrukslära m. m. samt för växtfysiologi komma att tagas i anspråk först vid en senare tidpunkt än högskolestyrelsen förutsatt, torde i det för bränsle, lyse och vatten samt för renhållning och städning beräknade medelsbehovet viss nedsättning kunna ske. Under antagande att byggnaderna bliva färdiga för inflyttning den 1 februari 1937 skulle enligt uppgift från högskolans kansli kostnaderna för nästa budgetår komma att uppgå till för bränsle, lyse och vatten 47,400 kronor samt för renhållning och städning 17,700 kronor. Jag förordar att, efter viss avrundning, för ändamålen beräknas respektive 47,000 kronor och 17,000 kronor.

För bokinköp, bindning av böcker m. m. tillstyrker jag en medelsanvisning av 15,000 kronor, och för skrivmaterial, telefon och annonsering samt underhåll av inventarier torde få avses ett belopp av sammanlagt 19,000 kronor. Vartdera av ifrågavarande belopp överstiger motsvarande för innevarande år beräknade med 2,000 kronor. Ökningen synes motiverad av den utvidgning högskolan undergår.

Beträffande anslagskraven i övrigt torde på de av högskolans styrelse anförda skäl någon ökning av det för institutioner och samlingar avsedda beloppet vara befogad. Då jag vid behandlingen av avlöningsanslaget för högskolan ansett mig ej kunna tillstyrka förslaget om anställande av en ytterligare assistent vid det kemiska driftslaboratoriet, bortfaller det med utgångspunkt från en dylik nyanställning beräknade kostnadsbeloppet 2,000 kronor. Anslagsökningen i övrigt, 4,000 kronor, har jag ej något att erinra mot; jag förutsätter dock, att halva beloppet, eller 2,000 kronor, icke blir taget i anspråk, därest av någon anledning överflyttningen till högskolan av den lantbruksbotaniska avdelningen icke skulle äga rum under nästa budgetår. Då i omkostnadsstaten för innevarande budgetår anslagsposten för institutioner och samlingar är upptagen till 45,000 kronor, skulle sålunda för nästa budgetår för ändamålet erfordras 49,000 kronor. Emellertid har, på skäl som anförts i samband med beräklandet av högskolans avlöningsanslag, avsetts skola till sistnämnda anslag från omkostnadsanslaget överföras ett belopp av 8,400 kronor, som för närvarande är inräknat i sagda anslagspost. Medelsanvisningen för ifrågavarande ändamål torde med hänsyn till det nu anförda böra fastställas till (49,000 — 8,400 =) 40,600 kronor.

Den föreslagna ökningen av anslagsposten för underhåll av byggnader m. m. kan jag ej biträda. I betraktande av den byggnadsverksamhet, som under senare år ägt rum vid högskolan, synes ett oförändrat anslag av 18,500

kronor böra förslå för ändamålet. Mot beräkningen av övriga belopp har jag ej någon invändning att göra.

I överensstämmelse med vad som tillämpas vid liknande institut torde vissa av de under omkostnadsanslaget för högskolan beräknade utgifterna böra i fortsättningen upptagas under särskilda anslag. Från omkostnadsanslaget bör sålunda utbrytning ske *dels* till ett anslag för materiel m. m. av de till institutioner och samlingar, exkursioner, fortsatta jordbruksförsök och fria föredrag avsedda medlen, *dels* till ett anslag för bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek av det belopp, som avses för detta ändamål, *dels ock* till ett anslag till stipendier av anslagsposterna till elevstipendier och resestipendier. De två förstnämnda anslagen torde böra erhålla naturen av reservationsanslag, medan det sistnämnda torde böra uppföras såsom obetecknat anslag.

Under omkostnadsanslaget böra i överensstämmelse med vad i det föregående anförts beräknas följande belopp: för reseersättningar 7,000 kronor, för expenser (bränsle, lyse och vatten 47,000 + renhållning och städning 17,000 + skrivmaterial, telefon och annonsering samt underhåll av inventarier 19,000 =) 83,000 kronor, för publikationstryck 4,000 kronor samt för övriga utgifter (underhåll av byggnader, trädgård och planteringar 18,500 + stallet 1,700 + försäkringar 200 + postbefordran 200 + oförutsedda utgifter 1,000 =) 21,600 kronor eller tillhopa 115,600 kronor. Under anslaget till materiel m. m. böra vid bifall till vad jag tillstyrkt anvisas för institutioner och samlingar 40,600 kronor, för exkursioner 4,000 kronor, för fortsatta jordbruksförsök 4,600 kronor och för fria föredrag 600 kronor eller tillhopa 49,800 kronor. Slutligen böra upptagas under anslaget till bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek 15,000 kronor och under anslaget till stipendier (6,000 + 3,000 =) 9,000 kronor.

De under det nya omkostnadsanslaget beräknade beloppen, tillhopa 115,600 kronor, svara mot belopp i den nuvarande omkostnadsstaten å sammanlagt (9,900 + 25,000 + 10,000 + 17,000 + 4,000 + 18,500 + 1,700 + 200 + 700 =) 87,000 kronor. Skillnaden, 28,600 kronor, har uppkommit sålunda att *dels* anslagsposten till reseersättningar minskats med 2,900 kronor, *dels ock* för följande ändamål ökade medel beräknats till belopp av för bränsle, lyse och vatten 22,000 kronor, renhållning och städning 7,000 kronor, skrivmaterial m. m. 2,000 kronor, postbefordran 200 kronor och oförutsedda utgifter 300 kronor. Stat för anslagets användning torde böra i sinom tid fastställas av Kungl. Maj:t.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Omkostnader* anvisa för budgetåret 1936/1937 ett *förslagsanslag*

av ..... kronor 115,600.

[29.] **3. Lantbrukshögskolan: Materiel m. m., reservationsanslag.** I avslutning till den i propositionen nr 141 till 1931 års riksdag framlagda planen för den högre lantbruksundervisningens ordnande har riksdagen till anskaffande vid lantbrukshögskolan av undervisningsmateriel anvisat för budgetåret 1932/1933 ett reservationsanslag av 34,000 kronor och för budgetåret 1933/1934 ett reservationsanslag av 66,000 kronor. I samband med anslags-
 äskandena för innevarande budgetår framhöll lantbrukshögskolans styrelse i skrivelse den 15 september 1934, att med nyssnämnda båda anslag högskolans behov av undervisningsmateriel kunnat endast delvis tillgodoses; ytterligare belopp av 125,000 kronor vore enligt styrelsens beräkningar erforderligt för ändamålet, och styrelsen hemställde, att detta belopp måtte anvisas. Vid min anmälan av anslagsbehovet under nionde huvudtiteln förklarade jag i anledning av sagda framställning, att jag väl insåge vikten av att tidsenlig materiel i erforderlig utsträckning stode till förfogande för undervisning vid högskolan men att, om än ur denna synpunkt någon invändning ej kunde göras mot det äskade beloppets storlek, jag av budgetära skäl ansåge en medelsanvisning av den av högskolans styrelse föreslagna omfattningen för det dåvarande utslutet. På min hemställan föreslog Kungl. Maj:t riksdagen att för budgetåret 1935/1936 till undervisningsmateriel vid lantbrukshögskolan anvisa ett reservationsanslag av 50,000 kronor. Förslaget bifölls.

I skrivelse den 13 september 1935 har nu *styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställt, att för budgetåret 1936/1937 måtte till anskaffande av undervisningsmateriel anvisas skillnaden mellan det av styrelsen för innevarande budgetår äskade och det för samma budgetår beviljade anslaget eller (125,000 — 50,000 =) 75,000 kronor.

*Departement-
 chefen.*

Jag tillstyrker, att jämväl för nästkommande budgetår till undervisningsmateriel anslås ett belopp av 50,000 kronor.

På sätt jag under närmast föregående punkt anfört torde under ett reservationsanslag till materiel m. m. böra tillgodoses de ändamål, som avses med den nu gällande omkostnadsstatens anslagsposter till institutioner och samlingar, exkursioner, fortsatta jordbruksförsök och fria föredrag. För dessa ändamål skulle enligt vad jag föreslagit anvisas tillhoppa 49,800 kronor. Motsvarande belopp för innevarande budgetår utgör (45,000 + 4,000 + 3,600 + 600 =) 53,200 kronor. Skillnaden, 3,400 kronor, sammanhänger med att dels 8,400 kronor av det för institutioner och samlingar enligt tidigare beräkningsgrunder utgående beloppet överförts till högskolans avlöningsanslag, dels det därefter för samma ändamål återstående anslagsbeloppet höjts med 4,000 kronor, dels ock anslagsposten till jordbruksförsök ökats med 1,000 kronor. Från nu ifrågavarande anslag torde få bestridas jämväl kostnader för anlitande av tillfällig arbetskraft å försöksfälten eller eljest för utförande av arbete, som ej kan hänföras till byråarbete.

Under förenämnda anslag till materiel m. m. torde för nästa budgetår jämväl kunna upptagas oförmälda belopp å 50,000 kronor för undervis-

ningsmateriel. Fördelningen av det sammanlagda anslagsbeloppet (50,000 + 49,800 =) 99,800 kronor å de olika därmed avsedda ändamålen torde böra i sinom tid bestämmas av Kungl. Maj:t.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 99,800.

[30.] **4. Lantbrukshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, reservationsanslag.** Under åberopande av vad jag anført vid behandlingen av lantbrukshögskolans omkostnadsanslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 15,000.

[31.] **5. Lantbrukshögskolan: Stipendier.** I anslutning till vad jag anført vid behandlingen av lantbrukshögskolans omkostnadsanslag torde medel till elevstipendier och resestipendier vid högskolan böra anvisas såsom särskilt anslag till oförändrat belopp (6,000 + 3,000 =) 9,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Stipendier* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *anslag* av ..... kronor 9,000.

[32.] **6. Lantbrukshögskolan: Byggnadsarbeten och vissa andra engångskostnader, reservationsanslag.** I propositionen nr 143 till 1931 års riksdag rörande den högre lantbruksundervisningens ordnande framlades, förutom allmänna riktlinjer för denna undervisnings ordnande, vissa beräkningar angående utförande av byggnadsarbeten för bland annat lantbrukshögskolan. Propositionen bifölls i huvudsak av riksdagen, som för budgetåret 1931/1932 å nionde huvudtiteln anvisade ett extra reservationsanslag av 600,000 kronor för byggnadsarbeten och andra engångskostnader avseende lantbrukshögskolan.

I propositionen nr 230 till 1932 års riksdag angående byggnadsarbeten och andra engångskostnader, avseende bland annat lantbrukshögskolan, återgavs ett av lantbrukshögskolekommittéer i skrivelse den 25 februari 1932 avgivet förslag i sådant avseende. Detta förslag innefattade vissa avvikelser från det av 1931 års riksdag godkända byggnadsprogrammet, gående närmast ut på ett sammanförande av de större institutionerna, med undantag för institutionen för växtfysiologi, till en ny byggnad, i vilken undervisningslokaler, laboratorier, värmecentral, samlingsal och kårlokaler m. m.

skulle inrymmas. Byggnadskostnaderna voro enligt samma förslag beräknade till sammanlagt 2,100,000 kronor att fördelas på olika budgetår.

Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och en i ämnet väckt motion anvisade riksdagen för budgetåret 1932/1933 å nionde huvudtiteln ett extra reservationsanslag av 450,000 kronor för byggnadsarbeten och andra engångskostnader avseende lantbrukshögskolan. På framställning av Kungl. Maj:t hava vidare under utgifter för kapitalökning, fonden för förslag till statsverket, såsom reservationsanslag för ändamålet anvisats, för budgetåret 1933/1934 495,000 kronor och för budgetåret 1934/1935 146,500 kronor. Slutligen har för innevarande budgetår under nionde huvudtiteln för ändamålet uppförts ett reservationsanslag av 211,100 kronor.

Enligt det i förenämnda proposition nr 230/1932 återgivna byggnadsförslaget med däri genom 1933, 1934 och 1935 års riksdagars beslut innefattade jämkningar äro byggnadskostnaderna avsedda att fördelas på följande sätt:

Byggnad för	Budgetår						
	1931/ 1932	1932/ 1933	1933/ 1934	1934/ 1935	1935/ 1936	1936/ 1937	
Kemi, marklära, bakteriologi, husdjurslära, samlingssal, kärlokaler, värmecentral, bad, 1 bostad om 2 rum och kök, försöksgård och växthus för kemi	545,000	389,000	422,000	—	—	—	1,356,000
Lantbruksekonomi, jordbrukslära, växtodlingslära, ärtflichtslära, försöksloge, 10 stipendiatrum, 2 bostäder om 2 rum och kök	—	—	—	100,000	104,500	—	204,500
Växtfysiologi	—	—	—	—	100,000	92,200	192,200
Kulturteknik, fysik m. m.	—	—	—	11,500	—	—	11,500
Lantbruksmaskiner, ritsal m. m. ..	—	—	10,000	—	—	—	10,000
Exteriörlära	—	—	—	—	—	39,000	39,000
Rektorsbostad, administration, bibliotek, arkiv	—	35,000	26,300	—	—	—	61,300
Assistentbostäder	—	—	—	—	—	15,000	15,000
Vaktmästarbyggnad med 5 bostäder om 2 rum och kök m. m.	—	—	—	29,000	—	—	29,000
Restaurang m. m.	—	—	—	—	3,600	—	3,600
Växthus för växtfysiologi	—	—	—	—	—	50,000	50,000
Yttre ledningar m. m.	30,000	12,000	20,000	—	—	—	62,000
Fjärrledning för gas jämte pumpstation	25,000	14,000	15,000	—	—	—	54,000
Planerings- och planteringsarbeten	—	—	—	6,000	3,000	2,900	11,900
Summa kronor	600,000	450,000	1,493,300	146,500	211,100	199,100	2,100,000

¹ Detta belopp avrundades till 495,000 kronor.

I skrivelse den 13 september 1935 har *styrelsen för lantbrukshögskolan*, med bifogande av ny uppställning av förslaget till byggnadskostnadernas fördelning på olika budgetår, anført i huvudsak följande.

I förberörda byggnadsplan finnes för budgetåret 1936/1937 upptagna, bland annat, beräknade kostnader för uppförande av byggnad för exteriörlära, 39,000 kronor, samt för anordnande av assistentbostäder i två invid högskolans administrationsbyggnad befintliga flygelbyggnader 15,000 kronor.

Beträffande byggnaden för exteriörlära finge erinras, att närmare bestämmelser ännu ej meddelats rörande avsedd överflyttning till Ultuna av centralanstaltens för försöksväsendet på jordbruksområdet husdjursavdelning. Då frågan om uppförandet av byggnaden för exteriörlära ägde visst samband med husdjursavdelningens förläggning och anordnande, hade det syntts styrelsen lämpligast att uppskjuta iordningställandet av sådan byggnad i avvaktan på beslut hörande husdjursförsöksverksamhetens organisation. Med hänsyn härtill föresloge styrelsen, att posten 39,000 kronor överskötes till budgetåret 1937/1938.

Styrelsen hade i tidigare skrivelser anfört, att viss personal, däribland städerskor, inrymdes i berörda flygelbyggnader samt att anordningar för denna personals förflyttning svårigen kunnat genomföras under föregående budgetår. Då dessa svårigheter måste anses komma att kvarstå jämväl under budgetåret 1936/1937, föresloge styrelsen, att den för anordnande av assistentbostäder i flygelbyggnaderna upptagna posten av 15,000 kronor likaledes överskötes till budgetåret 1937/1938.

Styrelsen hemställde alltså, att för nästkommande budgetår måtte för byggnadsarbeten och andra engångskostnader avseende lantbrukshögskolan anvisas (92,200 + 50,000 + 2,900 =) 145,100 kronor.

Jag har ej något att erinra mot högskolestyrelsens förslag, som i fråga *Departement-*
om de totala byggnadskostnaderna ansluter sig till de enligt 1932 års plan *chefen.*
beräknade beloppen, och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Byggnadsarbeten och vissa andra engångskostnader* anvisa för budgetåret 1936/1937 ett *reservationsanslag* av ..... kronor 145,100.

[33.] **7. Lantbrukshögskolan: Inredning och inventarier, reservationsanslag.** Enligt den i propositionen nr 143 till 1931 års riksdag framlagda planen beräknades kostnaderna för inredning och inventarier vid lantbrukshögskolan till 192,800 kronor att fördelas med lika andelar å budgetåren 1932/1933 och 1933/1934. De högre lantbruksundervisningssakkunniga, på vilkas beräkningar nämnda belopp grundades, framhöllo emellertid i sitt i propositionen återgivna yttrande, att de icke då kunde framlägga detaljerade uppgifter rörande berörda kostnader, utan finge det kostnadsbelopp, vartill de sakkunniga kommit genom att beräkna nio procent av de på visst sätt uppskattade totala byggnadskostnaderna, endast betraktas såsom ungefärligt. Enligt en genom lantbrukshögskolekommittéer sedermera verkställd utredning beräknades totalkostnaderna för inredning och inventarier till 291,000 kronor.

Till följd av att institutionsbyggnaden för kemi m. m. ej omedelbart kunde uppföras, blev anslag för inventarier ej erforderligt för budgetåret 1932/1933. Med bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 18 i nionde huvudtiteln till 1933 års riksdag därom framställda förslag anvisade riksdagen för ändamålet för budgetåret 1933/1934 ett extra reservationsanslag av 96,000 kronor. Jämväl

för budgetåret 1934/1935 anvisade riksdagen ett extra reservationsanslag av 96,000 kronor. Det förutsattes härvid, att för budgetåret 1935/1936 skulle behöva för ändamålet anvisas ytterligare ett anslag av i runt tal 100,000 kronor.

Sedan styrelsen för lantbrukshögskolan emellertid i skrivelse den 15 september 1934 anmält, att de för ändamålet redan tillgängliga medlen vore tillräckliga för tillgodoseende av högskolans behov i förevarande hänseende under budgetåret 1935/1936, samt anhållit att längre fram, sedan byggnadsverksamheten vid högskolan ytterligare fortskridit, få göra framställning om ökat anslag, kom någon medelsanvisning för sagda budgetår ej till stånd.

I skrivelse den 13 september 1935 har *styrelsen för lantbrukshögskolan* anhållit, att enär under budgetåret 1936/1937 såväl växtfysiologiska institutionsbyggnaden som de institutioner, vilka skulle förläggas i nuvarande elevbyggnaden, beräknades bliva färdigställda, återstoden av det för inredning och inventarier avsedda beloppet (291,000 — 96,000 — 96,000 =) 99,000 kronor nu måtte anvisas.

*Departement-
chefen.*

Jag har ej något att erinra mot ifrågavarande förslag, vilket ansluter sig till statsmakternas tidigare beslut i frågan. På grund härav hemställes, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Inredning och inventarier* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 99,000.

[34.] 8. **Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Avlöningar, förslagsanslag.** Det vid 1931 års riksdag (prop. nr 143; R. skr. nr 296) fattade beslutet rörande den högre lantbruksundervisningens ordnande innebar, bland annat, att det dåvarande lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp skulle förändras att omfatta jämväl en anstalt för högre mejeriuundervisning, till vilken skulle anknytas en institution för mejeriförsök genom överflyttande av centralanstaltens för försöksväsendet på jordbruksområdet mejeriavdelning, samt en anstalt för högre trädgårdkundervisning, varjämte vid den till Alnarp förlagda lantbruksskolan skulle anordnas en fortbildningskurs, benämnd lantbruksskolans högre kurs och avsedd närmast för utbildande av driftsledare vid det större jordbruket.

I överensstämmelse med beslutet om den sålunda förändrade organisationen och med beräkning, att denna skulle med undantag för den genom överflyttningen av centralanstaltens mejeriavdelning avsedda institutioner för mejeriförsök träda i tillämpning den 1 november 1933 bestämde 1933 års riksdag på förslag av Kungl. Maj:t, räknat från och med nämnda dag, antalet ordinarie befattningar vid lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
2 professorer	B 30
1 eldare	B 5
3 vaktmästare	B 5.

Då centralanstaltens för jordbruksförsök mejeriavdelning beräknades icke kunna öveflyttas till Alnarpsinstitutet förrän efter den 1 juli 1934, medtogs härvid icke befattningen såsom föreståndare för mejeriförsöken.

Vidare bestämde riksdagen, likaledes räknat från och med den 1 november 1933, antalet av de befattningshavare, som vid nämnda institut skulle anställas med viss uppsägningstid men med avlöning på visst angivet sätt enligt för ordinarie tjänstemän gällande bestämmelser, sålunda:

Befattning	Lönegrad
1 föreståndare för lantbruksavdelningen	B 28
1 föreståndare för trädgårdsavdelningen	B 28
5 ämneslärare vid lantbruksavdelningen	B 24
3 ämneslärare vid trädgårdsavdelningen	B 20.

Anm. Två ämneslärarbefattningar vid lantbruksavdelningen skola hållas vakanta, den ena så länge å övergångsstat för institutet finnes en professor i jordbrukslära och lantbruks-ekonomi, den andra så länge å samma stat finnes en professor i husdjurslära.

Ytterligare beslöt riksdagen, att å övergångsstat för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp skulle från och med den 1 november 1933 uppföras dåvarande innehavarna av professorerna vid lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp i dels jordbrukslära och lantbruksekonomi, dels hästskötsel samt husdjurens hälso- och sjukvård, dels ock husdjurslära. Därvid uttalades tillika, att professorerna i jordbrukslära och lantbruksekonomi samt i husdjurslära skulle från och med den 1 november 1933 bestrida undervisning vid lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp i jordbrukslära, respektive husdjurslära, ävensom att professorn i hästskötsel samt husdjurens hälso- och sjukvård skulle från och med sagda dag bestrida undervisning dels vid nämnda institut i husdjurens hälso- och sjukvård, dels ock vid hovbeslagsskolan vid Alnarp samt utöva närmaste ledningen av nämnda skola.

Till institutet äro å riksstaten för innevarande budgetår uppförda dels ett anslag å 160,600 kronor till avlöningar och dels ett anslag å 49,500 kronor till omkostnader, båda anslagen med natur av förslagsanslag. Det förra anslaget disponeras enligt följande av riksdagen godkända

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	30,800
2. Avlöningar till tjänstemän, anställda med viss uppsägningstid, <i>förslagsvis</i>	»	68,300
3. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat:		
a) Lön och tjänstgöringspenningar	kronor	13,600
b) Alderstillägg, <i>förslagsvis</i>	»	1,300
		» 14,900

4. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t kronor	9,700
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> . . . . . »	34,700
6. Särskilda löneförmåner till tjänstemän å övergångsstat . . . . . »	2,200

Summa kronor 160,600.

I beslut den 20 juni 1935 har Kungl. Maj:t förklarat, att, med tillämpning tillsvidare från och med budgetåret 1935/1936, skola disponeras anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, på följande sätt:

Arvode åt rektor . . . . . kronor	1,500
» » förste läraren vid lantbruksskolan J. H. Lundbladh. »	4,200
» » kamrerare . . . . . »	4,000
Summa kronor	9,700,

samt anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal på följande sätt:

Ersättningar till speciallärare . . . . . kronor	24,000
Avlöningar till övriga icke-ordinarie befattningshavare . . . . . »	10,200
Arvode åt läkare . . . . . »	500
Summa kronor	34,700.

Beloppet 10,200 kronor till avlöningar till övriga icke-ordinarie befattningshavare disponeras, enligt från institutsstyrelsen inhämtad uppgift, sålunda:

Arvoden å 3,600 kronor till envar av två assistenter . . . . . kronor	7,200
Ersättning till skrivbiträde . . . . . »	1,000
» » montör . . . . . »	1,000
» » bibliotekarie . . . . . »	1,000
Summa kronor	10,200.

Med utlåtande den 30 augusti 1935 har lantbruksstyrelsen överlämnat av institutsstyrelsen ingiven framställning avseende anslagsbehovet för institutet för budgetåret 1936/1937. Av densamma framgår, att medel icke beräknats för mejeriförsöksverksamhet, då sådan icke heller under nästa budgetår väntas bliva igångsatt.

I övrigt inhämtas av *institutsstyrelsens framställning* samt *lantbruksstyrelsens utlåtande* däröver följande i avseende å anslagsposter under avlöningsstaten, beträffande vilka ändring i förhållande till innevarande budgetår ifrågasättes.

Posten *avlöningar till tjänstemän, anställda med viss uppsägningstid*, har höjts med 1,000 kronor, beroende på att full årslön nu beräknats för en fjärde ämneslärare, vilken befattning tillsatts från och med den 15 augusti 1935, då professorn i husdjurslära å övergångsstat H. P. A. Funkquist avgick med pension. För innevarande budgetår har lön till nämnda fjärde lärare beräknats endast för 10¹/₂ månader.

Posten *avlöningar till tjänstemän å övergångsstat*

har undergått minskning med 900 kronor sammanhängande med professorn Funkquists avgång, fördelade sig med 800 kronor å delposten till lön och tjänstgöringspenningar samt 100 kronor å delposten till ålderstillägg.

För arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, har beräknats 5,500 kronor mot i staten för innevarande budgetår 9,700 kronor. Minskningen, 4,200 kronor, sammanhänger med, att förste läraren vid lantbruksskolan J. H. Lundbladh frånträtt denna numera indragna tjänst, sedan han förordnats till ämneslärare i husdjurslära m. m. vid institutet. Arvode till förste lärare vid lantbruksskolan har sålunda icke behövt beräknas.

Bland posterna under avlöningar till övrig icke-ordinarie personal har delposten *ersättningar till speciallärare* av lantbruksstyrelsens föreslagits ökad från 24,000 kronor till 25,800 kronor eller sålunda med 1,800 kronor. *Lantbruksstyrelsen* anför härom: Ersättningarna till vissa av speciallärarna hade i institutsstyrelsens förslag minskats med 2,245 kronor, något som sammanhängde med växlingen i antalet undervisningstimmar under olika år, vilket i sin tur framförallt berodde på att elever i den tvååriga högre trädgårdskursen antoges endast vartannat år. Däremot hade i samma förslag tillkommit ersättning till en speciallärare i kulturteknik med 4,740 kronor. Enligt stadgarna för institutet den 20 juli 1933 (Sv. förf. saml. nr 495) skulle undervisningen i jordbrukslära och kulturteknik bestridas av en ämneslärare, biträdd av en assistent. Enligt övergångsbestämmelserna till stadgarna skulle emellertid den undervisning i jordbrukslära, som tillkomme nämnde ämneslärare, bestridas av professorn å övergångsstat i jordbrukslära och lantbruksekonomi och undervisningen i kulturteknik bestridas av förste läraren å övergångsstat vid lantbruksskolan. Då sistnämnda befattning numera upphört, torde undervisningen i kulturteknik böra uppdragas åt speciallärare, såsom även föreslagits av högre lantbruksundervisnings-sakkunniga (jfr Kungl. Maj:ts proposition 1931, nr 143, angående den högre lantbruksundervisningens ordnande m. m., sid. 411). I institutsstyrelsens beräkningar av antalet undervisningstimmar i kulturteknik hade för högre trädgårdskursen upptagits hela den undervisning, som de elever, vilka antoges den 1 november 1935, skulle åtnjuta. I en till Kungl. Maj:t ställd, till lantbruksstyrelsen inkommen framställning den 16 augusti 1935 hade emellertid institutsstyrelsen hemställt, att medel till bestridande av en del av denna undervisning (10 föreläsning- och 70 övningstimmar) måtte anvisas redan för budgetåret 1935/1936. Då intagning av elever i högre trädgårdskursen endast skedde vartannat år, borde i beräkningarna för 1936/1937 minskning göras med nämnda antal undervisningstimmar. För högre trädgårdskursen borde sålunda beräknas 5 föreläsning- och 50 övningstimmar. De föreslagna ersättningarna per timme överensstämde med de för flertalet övriga speciallärare gällande. Eftersom övningarna i kulturteknik icke torde kräva nämnvärt arbete utöver själva undervisningstiden och påginge flera timmar i följd, varigenom antalet resor för specialläraren minskades, kunde ifrågasättas, om icke en ersättning av 10 kronor för varje övningstimme i driftsledarkursen och högre trädgårdskursen vore tillräcklig. Med hänsyn till den godkända normen för beräkning av ersättning åt speciallärare ville lantbruksstyrelsen dock icke föreslå sådan minskning av ersättningsbeloppet per timme. Den sålunda av lantbruksstyrelsen föreslagna minskningen i antalet undervisningstimmar föranledde, att ersättningen till specialläraren i kulturteknik borde minskas från av institutsstyrelsen före-

slagna 4,740 kronor till 3,615 kronor. Mot av institutsstyrelsen beräknade höjningar av ersättningen till specialläraren i kemi med 250 kronor och till specialläraren i pedagogik med 180 kronor eller med tillhoppa 430 kronor hade lantbruksstyrelsen intet att erinra, då dessa höjningar betingades av viss ökning i undervisningens omfattning.

Delposten till speciallärare har sålunda i lantbruksstyrelsens förslag upptagits med $(24,000 - 2,245 + 3,615 + 430 =)$ 25,800 kronor.

Delposterna *avlöningar till övriga icke-ordinarie befattningshavare samt arvode till läkare* beräknas oförändrat till 10,200 respektive 500 kronor.

Ytterligare föreslås, att under benämningen *arvode till föreståndare vid museet* överföres en hittills på omkostnadsstaten under Övriga utgifter: lantbruksmuseet upptagen post å 300 kronor.

Sammanlagda utgifterna under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal beräknas sålunda av lantbruksstyrelsen till $(25,800 + 10,200 + 500 + 300 =)$ 36,800 kronor.

Vad slutligen angår anslagsposten till särskilda löneförmåner till tjänstemän å övergångsstat har denna till följd av förberörde befattningshavares avgång minskats med 200 kronor till 2,000 kronor.

Enligt lantbruksstyrelsens förslag skulle sålunda medelsbehovet för nästa budgetår komma att uppgå till $(30,800 + 69,300 + 14,000 + 5,500 + 36,800 + 2,000 =)$ 158,400 kronor. Beloppet understiger det för innevarande budgetår beräknade kostnadsbeloppet med 2,200 kronor, i det utgifterna å ena sidan minskats med $(900 + 4,200 + 200 =)$ 5,300 kronor och å andra sidan ökats med $(1,000 + 2,100 =)$ 3,100 kronor.

*Departements-
chefen.*

Jag har i huvudsak intet att invända mot statförslaget sådant det av lantbruksstyrelsen förordats. Beträffande undervisningen i kulturteknik må erinras, att Kungl. Maj:t den 4 oktober 1935 ställt erforderligt belopp till institutsstyrelsens förfogande för bestridande genom speciallärare av dylik undervisning under tiden den 1 november 1935—den 30 juni 1936 i överensstämmelse med den i lantbruksstyrelsens utlåtande omförmälda framställningen den 16 augusti 1935.

Emellertid torde i anslutning till grunderna för den nya riksstatsuppställningen följande jämkningar i statförslaget böra vidtagas: Den under anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å övergångsstat upptagna delposten till lön och tjänstgöringspenningar bör kompletteras med specialstat, angivande antalet befattningar och de med desamma förenade löneförmåner. Under arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, böra upptagas, förutom därunder — sedan förste läraren J. H. Lundbladh på sätt tidigare nämnts erhållit annan befattning — nu ingående arvoden till rektor 1,500 kronor och till kamrerare 4,000 kronor, jämväl följande nu från anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal bestridda ersättningar, nämligen arvoden å 3,600 kronor till envar av två assistenter 7,200 kronor samt arvodet till läkare 500 kronor. Anslagsposten bör sålunda uppföras med 13,200 kronor. Till anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal böra hänföras dels ersättning till speciallärare med,

såsom lantbruksstyrelsen föreslagit, 25,800 kronor, dels ock avlöningar till övriga icke-ordinarie befattningshavare med 3,300 kronor enligt följande beräkning: ersättning till skrivbiträde 1,000 kronor, till montör 1,000 kronor, till bibliotekarie 1,000 kronor samt till föreståndare vid museet 300 kronor. Sistnämnda belopp bestrides, såsom nämnts, för innevarande budgetår från institutets omkostnadsanslag och redovisas i omkostnadsstaten under titel Övriga utgifter: lantbruksmuseet. Posten i sin helhet bör sålunda upptagas med 29,100 kronor. Då den däri ingående ersättningen till speciallärare utgår efter antalet undervisningstimmar och dessa svårigen kunna på förhand beräknas exakt, bör anslagsposten betecknas såsom förslagsvis. För begränsning av utgifterna bör emellertid av Kungl. Maj:t föreskrivas, att postens belopp icke må utan Kungl. Maj:ts tillstånd överskridas.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit kommer anslagsbehovet att uppgå till (30,800 + 69,300 + 14,000 + 13,200 + 29,100 + 2,000 =) 158,400 kronor, innebärande en utgiftsminskning i förhållande till innevarande budgetår av 2,200 kronor.

I anslutning till de av 1934 års riksdag godkända grunderna torde personalförteckningen för institutet böra föreläggas riksdagen för godkännande.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp fastställa följande

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
2 professorer	B 30
1 eldare	B 5
3 vaktmästare	B 5
Tjänstemän, anställda med viss uppsägnings-	
tid.	
1 föreståndare för lantbruksavdelningen	B 28
1 föreståndare för trädgårdsavdelningen	B 28
5 ämneslärare vid lantbruksavdelningen	B 24
3 ämneslärare vid trädgårdsavdelningen	B 20;

Anm. En ämneslärarbefattning vid lantbruksavdelningen skall hållas obesatt, så länge å övergångsstat för institutet finnes en professor i jordbrukslära och lantbruksekonomi.

- 2) godkänna följande avlöningsstat för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat,
förslagsvis..... kronor 30,800

Nionde huvudtiteln.

2. Avlöningar till tjänstemän, anställda med viss uppsägningstid, *förslagsvis*..... kronor 69,300
3. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat:
- a) lön och tjänstgöringspenningar..... kronor 12,800

Lön	Tjänstgöringspenningar	Befattning	Antal	Summa kronor
4,400	2,000	Professor	2	12,800

Anm. Professor åtnjuter ett ålders- tillägg av 600 kronor efter 5 års tjänstgöringstid. För bostad, som upplåtes åt professor, skall avdrag å lönen ske med 750 kronor årligen.

- b) ålderstillägg, *förslagsvis* » 1,200 » 14,000
4. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t..... » 13,200
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, *förslagsvis*..... » 29,100
6. Särskilda löneförmåner till tjänstemän å övergångsstat..... » 2,000

Summa kronor 158,400;

3) till *Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp*: Avlöningar för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 158,400.

[35.] 9. **Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Omkostnader, förslagsanslag.** Anslaget i fråga är för innevarande budgetår uppfört med 49,500 kronor och disponeras enligt följande av Kungl. Maj:t den 20 juni 1935 för institutet fastställda

Omkostnadsstat.

1. Reseersättningar, *förslagsvis*..... kronor 600
2. Expenser, *förslagsvis*..... » 33,000
3. Publikationstryck, *förslagsvis*..... » 3,000
4. Övriga utgifter:
- a) underhåll av byggnader, *förslagsvis*..... kronor 12,000
- b) lantbruksmuseet, *förslagsvis*..... » 300
- c) undervisningsmateriel och samlingar, *förslagsvis*..... » 10,000
- d) försäkringsavgifter, *förslagsvis*..... » 800
- e) kosthåll för elever, *förslagsvis*..... » 79,600
- f) hälso- och sjukvård, *förslagsvis*..... » 800

g) stipendier, <i>förslagsvis</i>	kronor	4,400	
h) bokinköp samt bindning av böcker m. m., <i>förslagsvis</i>	»	4,000	
i) studieresor, <i>förslagsvis</i>	»	3,500	
j) ersättning till Alnarps egendom för dags- verken och körslor, <i>förslagsvis</i>	»	2,700	
k) ersättning till Alnarps trädgårdar och träd- gårdsskolan vid Alnarp för underhåll av parken, <i>högst</i>	»	1,200	
l) ersättning till Alnarps mejeri för försöks- verksamhet, <i>högst</i>	»	5,000	
m) diverse utgifter, <i>förslagsvis</i>	»	750	» 125,050

Summa omkostnader kronor 161,650

Särskilda uppbördsmedel.

1. Hyresinkomster.....	kronor	23,300
2. Kostavgifter för elever.....	»	56,850
3. Ersättning av Alnarps egendom för 8,000 elevdagsverken à 4 kronor.....	»	32,000

Summa uppbördsmedel kronor 112,150.

S a m m a n d r a g.

Omkostnader.....	kronor	161,650
Särskilda uppbördsmedel.....	»	112,150

Nettoutgift kronor 49,500.

Kungl. Maj:t har genom beslut nämnda dag vidare föreskrivit,
dels att anslagsposterna till reseersättningar och publikationstryck icke må
utan Kungl. Maj:ts medgivande överskridas,

dels att av anslagsposten till expenser må för nedan nämnda ändamål ta-
gas i anspråk följande belopp, nämligen

bränsle, lyse och vatten, <i>förslagsvis</i>	kronor	15,000
övriga expenser, <i>högst</i>	»	18,000,

dels att anslagsposterna ersättning till Alnarps egendom för dagsverken
och körslor, ersättning till Alnarps trädgårdar och trädgårdsskolan vid Al-
narp för underhåll av parken samt ersättning till Alnarps mejeri för för-
söksverksamhet må debiteras högst med belopp, som svara mot vad de olika
rörelsegrenarna visat sig hava presterat, därvid beräkningen skall ske efter
självkostnadspris,

dels ock att nettoutgifterna ej må utan Kungl. Maj:ts medgivande över-
skrida 49,500 kronor.

Med utlåtande den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* överlämnat
av *institutsstyrelsen* ingiven framställning, innefattande anslagsäskande för
budgetåret 1936/1937 till omkostnader för institutet. Jämfört med inneva-

rande budgetår företer styrelsernas kostnadsberäkningar förändringar allenast vad angår följande i omkostnadsstaten ingående poster:

Övriga utgifter: Posten *lantbruksmuseet* å 300 kronor har i anslutning till vad som anförts under nästföregående punkt överförs till institutets avlöningsanslag.

Som ny post har upptagits *skatter* med ett belopp av 1,200 kronor. Beloppet avser kommunalskatt för institutets lärarebostäder. Under budgetåret 1934/1935 hade denna skatt uppgått till 1,076 kronor samt bestritts med institutets allmänna medel. Då under 1935 två nya bostäder tillkommit, har för budgetåret 1936/1937 räknats med ett något högre belopp.

Posten *kosthåll för elever* har minskats med 1,400 kronor, vilket sammanhänger med att ersättning beräknats för ett något mindre antal kursdagar.

Posten *ersättning till Alnarps mejeri för försöksverksamhet* har upptagits ökad med 3,000 kronor eller till belopp av 8,000 kronor. Såsom motiv härför har institutsstyrelsen framhållit, att försöksverksamheten nu påginge i full omfattning. Efter mjölkprisregleringens införande hade mejeriets ekonomi försämrats, emedan ostpriserna vid mejeriet ej kunnat höjas i samma grad som mjölkpriset ökats. I mejeriets räkenskaper för åren 1933/1934 och 1934/1935 redovisades visserligen mindre vinster, men dessa hade uppkommit ena året på grund av att ostlagret minskats och andra året därigenom, att icke några nämnvärda underhållsarbeten för reparationer av mejeribygnaden företagits, då nytt mejeri skulle uppföras, och att erforderliga nyanskaffningar av maskiner och apparater av samma anledning så vitt möjligt uppskjutits. Dessa på så sätt uppkomna överskott borde lämpligen reserveras för den förnyelse och komplettering av den maskinella utrustningen, som bleve nödvändig vid driftens överflyttning i nya lokaler. Lantbruksstyrelsen har instämt med institutsstyrelsen.

Slutligen har posten *diverse utgifter* minskats med 150 kronor.

Särskilda uppbördsmedel: Hyresinkomsterna beräknas ökade med 525 kronor.

Enligt institutsstyrelsens av lantbruksstyrelsen förordade förslag hava omkostnaderna beräknats till sammanlagt 164,000 kronor. Efter avdrag av särskilda uppbördsmedel å tillhoppa 112,675 kronor, skulle sålunda erforderas anslagsanvisning till belopp av 51,325 kronor.

Departements-
chefen.

Jag har mot utgiftsberäkningen icke annan erinran att göra än att posten ersättning till Alnarps mejeri för försöksverksamhet synes oförändrad böra upptagas till 5,000 kronor. Vidare torde posten diverse utgifter i syfte av anslagets avrundning minskas med ytterligare 25 kronor till 575 kronor. Under angivna förutsättningar komma utgifterna att uppgå till (164,000 — 3,000 — 25 =) 160,975 kronor. Då häremot svara inkomster i form av särskilda uppbördsmedel till belopp av 112,675 kronor, skulle erforderas anslagsanvisning med 48,300 kronor. Det senare beloppet understiger anvisningen för innevarande budgetår med (49,500 — 48,300 =) 1,200 kronor.

För vinnande av överensstämmelse med vad i andra likartade fall tillämpas torde från och med nästa budgetår medelsanvisningen för de nu under institutets omkostnadsstat redovisade ändamålen böra fördelas över

olika anslag. Jag förordar sålunda, att utbrytning sker *dels* till ett särskilt anslag för materiel m. m. av den under anslagsposten övriga utgifter upptagna delposten till undervisningsmateriel och samlingar, *dels* till ett särskilt anslag för bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek av den under samma anslagspost upptagna delposten till bokinköp samt bindning av böcker m. m., *dels ock* till ett särskilt anslag till stipendier m. m. av de under samma anslagspost upptagna delposterna till stipendier och till studieresor. De båda förstnämnda anslagen böra erhålla natur av reservationsanslag, medan det sistnämnda torde uppföras såsom bestämt anslag.

Vid genomförande härav och med iakttagande i övrigt av den medelsberäkning jag nyss förordat, skulle omkostnadsanslaget för institutet för nästa budgetår beräknas till 26,400 kronor enligt följande uppställning:

U t g i f t e r.

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	600
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	33,000
3. Publikationstryck <i>förslagsvis</i>	»	3,000
4. Övriga utgifter:		
a) underhåll av byggnader, <i>förslagsvis</i>	kronor	12,000
b) försäkringsavgifter, <i>förslagsvis</i>	»	800
c) skatter, <i>förslagsvis</i>	»	1,200
d) kosthåll för elever, <i>förslagsvis</i>	»	78,200
e) hälso- och sjukvård, <i>förslagsvis</i>	»	800
f) ersättning till Alnarps egendom för dagsverken och körslor, <i>förslagsvis</i>	»	2,700
g) ersättning till Alnarps trädgårdar och trädgårdsskolan vid Alnarp för underhåll av parken, <i>högst</i>	»	1,200
h) ersättning till Alnarps mejeri för försöksverksamhet, <i>högst</i>	»	5,000
i) diverse utgifter, <i>förslagsvis</i>	»	575
	»	102,475
	Summa omkostnader	kronor 139,075.

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l.

1. Hyresinkomster.....	kronor	23,825
2. Kostavgifter för elever.....	»	56,850
3. Ersättning av Alnarps egendom för 8,000 elevdagsverken à 4 kronor.....	»	32,000
	Summa uppbördsmedel	kronor 112,675.

S a m m a n d r a g.

Omkostnader.....	kronor	139,075
Särskilda uppbördsmedel.....	»	112,675
	Nettoutgift	kronor 26,400.

Därest anslagsberäkningen godkännes av riksdagen, torde i sinom tid stat för anslaget få fastställas av Kungl. Maj:t.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Omkostnader* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 26,400.

[36.] **10. Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Materiel m. m., reservationsanslag.**

Under åberopande av vad jag under nästföregående punkt anført hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Materiel m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 10,000.

[37.] **11. Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek, reservationsanslag.**

I enlighet med vad jag under punkten 35 tillstyrkt hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 4,000.

[38.] **12. Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Stipendier m. m.** I enlighet med vad jag under punkten 35 förordad torde för de i nu gällande omkostnadsstat för institutet under övriga utgifter angivna ändamålen stipendier och studieresor medel för nästa budgetår beräknas under särskilt, bestämt anslag till oförändrat belopp (4,400 + 3,500 =) 7,900 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp: Stipendier m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *anslag* av ..... kronor 7,900.

[39.] **13. Specialkurs för lantbruksstuderande m. m., förslagsanslag.** Från och med budgetåret 1931/1932 har riksdagen årligen anvisat medel *dels* för beredande av understöd åt folkhögskola för anordnande av specialkurs för vissa lantbruksstuderande, *dels ock* för beredande av understöd åt elever vid kursen.

Ifrågavarande specialkurs, vilken jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 21 augusti 1931 skall vara förlagd till Vilans folkhögskola, har till ändamål att meddela personer, som vuxit upp vid jordbruket, kunskaper för inträde vid lantbrukshögskolan och högre mejerikursen vid Alnarp. För kursen har Kungl. Maj:t den 11 september 1931 utfärdat reglemente (nr 321), däri ändringar sedermera vidtagits genom kungörelsen nr 111/1932. Nämda dag har Kungl. Maj:t därjämte meddelat vissa bestämmelser angående lärarbefattningarnas tillsättande, rektors och lärares åligganden samt avlöningsförmåner m. m. ävensom villkor och bestämmelser för statsbidrag till folkhögskola, vid vilken specialkurs är förlagd. Bestämmelserna hava i vissa avseenden ändrats genom Kungl. Maj:ts beslut den 13 och 27 maj 1932.

Kungl. Maj:ts framställning till 1931 års riksdag (prop. nr 143) om kursens inrättande grundades på en inom jordbruksdepartementet upprättad promemoria. I denna föreslogs, att den läroanstalt, till vilken kurs förlades, principiellt sett icke borde belastas med andra utgifter för kursen än tillhandahållande av lokaler samt undervisningsmaterial. Statsbidraget skulle sålunda omfatta hela kostnaden för lärarnas avlöning inklusive dyrtidstillägg. Vederbörande departementschef uttalade, att beträffande varje kurs borde lämnas ett fast statsbidrag, så beräknat att det innefattade hela kostnaden för lärarlönerna, utom ålderstillägg och dyrtidstillägg. Med detta beräkningssätt skulle det fasta statsbidraget bliva 18,600 kronor. Med hänsyn till ett av skolöverstyrelsen uttalat önskemål, att ett mindre bidrag även borde givas till undervisningsmaterial, förordade departementschefen, att nämnda bidrag avrundades till 19,000 kronor. För täckande av kostnaden för dyrtidstillägg beräknades 3,000 kronor, så att anslaget för kursen kom att uppgå till sammanlagt 22,000 kronor.

Från och med budgetåret 1933/1934 ändrades beräkningsgrunden för anslaget till kursen, varvid lärarlönerna inklusive rektors arvode upptogs med 20,962 kronor 50 öre. Härtill lades 400 kronor som bidrag till undervisningsmaterial samt 133 kronor för vakthållning vid skrivningar, varigenom totala anslagsbehovet blev, i avrundat tal, 21,500 kronor. Med detta belopp hava anvisningarna till kursen alltsedan dess årligen utgått. Anvisningarna till understöd åt elever vid kursen hava växlat och utgått med för ett vart av budgetåren 1931/1932 och 1932/1933 7,500 kronor, för budgetåret 1933/1934 6,500 kronor, för budgetåret 1934/1935 6,000 kronor samt för innevarande budgetår 6,500 kronor.

Medelsanvisningarna för de båda ändamålen hava till och med budgetåret 1934/1935 skett under två anslag. För innevarande budgetår hava enligt den beslutade omläggningen av riksstatens utgiftssida anslagen sammanförts till ett anslag av förlagsanslags natur, benämnt »Specialkurs för lantbruksstuderande m. m.» och upptaget med $(21,500 + 6,500 =)$ 28,000 kronor.

I skrivelse den 3 september 1935 har *skolöverstyrelsen*, med överlämnande av från styrelsen för specialkursen infordrat förslag, hemställt, att medel under förevarande anslag måtte för nästa budgetår beviljas till belopp av 30,000 kronor, varav för kursens anordnande 23,500 kronor samt till elev-

stipendier 6,500 kronor. Vid beräkandet av beloppet för kursens anordnande har skolöverstyrelsen utgått från, att nuvarande två fasta ämneslärarbefattningar vid kursen jämväl under läsåret 1936/1937 finge uppehållas med timlärare. Vidare har överstyrelsen, i anslutning till förslag av styrelsen för specialkursen, föreslagit, att — utöver statsbidrag till oförändrat belopp av 21,500 kronor till lärarlöner och undervisningsmateriel m. m. — måtte till lokalhyra utgå bidrag med 2,000 kronor.

Styrelsen för specialkursen har i sistberörda ämne anfört i huvudsak följande.

Då folkhögskolans garantiförening gått med på styrelsens förslag att ansöka om specialkursens förläggning till Vilan, hade föreningen visserligen varit beredvillig att åtaga sig de engångskostnader, som skulle följa med uppförandet av en nybyggnad för kursen, samt övrig första uppsättning. Men varken styrelsen eller föreningen väntade sig, att betydande årliga tillskott av föreningens medel skulle vara behövliga för kursens uppehållande. Det kalkylerades nämligen med, att elevavgifterna skulle uppgå till så pass stort belopp, att därigenom de kostnader skulle täckas, som icke avsåge lärarlöner och undervisningsmateriel. Denna beräkning hade emellertid slagit fel. Enligt reglementets bestämmelser skulle obemedlade elever befrias från avgift och mindre bemedlade endast erlägga halv avgift. Det hade nu visat sig, att flertalet elever inom specialkursen tillhörde en av dessa grupper. Genomsnittligt hade 65 procent av eleverna av överstyrelsen tillerkänts stipendium; av årets kurs icke mindre än 21 av 29, vilket innebure, att endast 8 erlagt hel kursavgift. Detta förhållande hade medfört, att garantiföreningen måst lämna årliga tillskott för att fylla bristen på inkomstsidan, och denna brist vore nu uppe i ett belopp av 5,515 kronor. Garantiföreningen, som under år 1934 bekostat en för skolan nödvändig nybyggnad — innehållande matsalar och bostäder m. m. — och därvid måst öka sin skuld med 55,000 kronor, hade nu att förränta byggnadsskulder till ett belopp av 105,000 kronor. För de fyra år, varunder specialkursen pågått, hade driftkostnaderna av annat slag än lärarlöner och undervisningsmateriel uppgått till sammanlagt 13,173 kronor 4 öre. Under samma tid hade summan av influtna kursavgifter uppgått till 7,050 kronor, vilket gjorde ett medeltal av 1,762 kronor för år. Till detta komme även underhållet av byggnaden och inventarierna, vilket hittills bestridits av garantiföreningen ensam. Då styrelsen icke ansåge sig kunna begära en ändring i reglementet, varigenom kursavgiften (nu 150 kronor för helbetalande) skulle höjas, och än mindre rätt att upptaga avgifter av obemedlade, såge styrelsen sig nödsakad begära ett tillägg till statsbidraget, vilket närmast skulle hava karaktären av lokalhyra, med ett belopp av 2,000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 12 oktober 1935 förklarat sig icke kunna i betraktande av de beräkningsgrunder för anslaget utmätande, vilka fastställts vid 1931 och 1933 års riksdag, finna tillräckliga skäl föreligga, att staten nu skulle lämna bidrag jämväl till bestridande av övriga driftkostnader för kursen. Därest det skulle anses nödvändigt att anskaffa ytterligare medel för täckande av de avsedda kostnaderna, ansåg statskontoret detta i första hand böra ske genom en reglering av bestämmelserna om elevavgif-

terna, vilka, enligt vad handlingarna i ärendet gåve vid handen, icke kommit att uppgå till de belopp, som ursprungligen beräknats.

Någon ändring i bestämmelserna om elevavgifter i avsikt att härigenom skaffa ökade inkomster för specialkursen kan jag ej biträda. På grund härav och då vad specialkursens styrelse anfört till stöd för sin framställning om bidrag i viss omfattning jämväl till de kostnader för kursen, vilka icke avse lärarlöner och undervisningsmateriel, synes mig icke helt kunna lämnas utan beaktande, vill jag i så måtto tillmötesgå framställningen, att jag tillstyrker utanordnande tillsvidare av ett årligt belopp av 1,000 kronor utöver det enligt hittills tillämpade beräkningsgrunder fastställda. Vid bifall härtill torde för nästa budgetår under förevarande anslag upptagas (21,500 + 1.000 + 6,500 =) 29,000 kronor.

Departements-
chefen.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Specialkurs för lantbruksstuderande m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag*
av ..... kronor 29,000.

[40.] **14. Understöd åt lantushållningsseminariet å Rimforsa, förslagsanslag.** Alltsedan 1908 har statsunderstöd utgått till Fredrika Bremerförbundets lantushållningsseminarium å Rimforsa. För ändamålet har för budgetåret 1935/1936 i riksstaten uppförts ett förslagsanslag av 25,700 kronor, däri inberäknat 3,900 kronor till ålderstillägg samt 3,300 kronor till dyrtidstillägg.

Kungl. Maj:t har den 31 december 1921 fastställt reglemente för seminariet, i vilket reglemente sedermera vidtagits vissa ändringar och tillägg. Såsom villkor för erhållande av statsunderstöd har föreskrivits bland annat, att en föreståndarinna och minst sex lärarinnor skola med viss minimilön vara fast anställda vid seminariet. Härjämte äger föreståndarinna uppbära två och lärarinna tre ålderstillägg, vart och ett å 300 kronor efter respektive 5, 10 och 15 års tjänstgöring. Minimilönerna uppgå till sammanlagt 20,000 kronor årligen, varav 4,000 kronor belöper å föreståndarinnan, 3,000 kronor å vardera av två lärarinnor samt 2,500 kronor å envar av fyra lärarinnor. Seminariets styrelse äger anställa extra lärarkrafter till det antal, som erfordras för undervisningens behöriga upprätthållande.

De allmänna grunderna för dyrtidstilläggen åt seminariets lärarinnepersonal innefattas i kungörelsen den 29 juni 1921 (nr 476) med däri sedermera gjorda ändringar. (Se även kungörelserna nr 195/1925, 444/1933 och 365/1935.) Särskilda föreskrifter rörande ifrågavarande dyrtidstillägg hava meddelats i Kungl. Maj:ts brev till statskontoret den 20 juni 1935.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 30 augusti 1935 överlämnad framställning har *seminariets styrelse*, med bifogande av förslag till inkomst- och utgiftsstat för budgetåret 1936/1937 hemställt, att seminariet måtte komma i åtnjutande av dels grundanslag med ett

från 18,500 kronor till 20,000 kronor förhöjt belopp, dels ock medel till ålderstillägg åt sex lärarinnor med sammanlagt 4,200 kronor.

Lantbruksstyrelsen har under enahanda motivering, som styrelsen vid tidigare tillfällen i förevarande hänseende anfört (se IX H. T. 1933 p. 26), avstyrkt höjning av grundanslaget, vilket sålunda enligt lantbruksstyrelsens förmenande borde utgå med ett oförändrat belopp av 18,500 kronor. I likhet med seminariets styrelse har lantbruksstyrelsen funnit, att anslagsdelen för ålderstillägg borde, med hänsyn till att två lärarinnor beräknades komma att från och med kalenderåret 1936 uppflyttas i högre lönegrad, upptagas till ett förhöjt belopp av 4,200 kronor. Lantbruksstyrelsen har vidare anfört i huvudsak följande.

För dyrtidstillägg till seminariets lärarinnepersonal hade under vartdera av budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 utgått omkring 3,000 kronor. Under båda budgetåren hade emellertid lärarinnepersonal åtnjutit tjänstledighet i sådan utsträckning, att medelsåtgången för dyrtidstillägg varit mindre än normalt, varjämte under budgetåret 1933/1934 dyrtidstillägg beräknats med utgångspunkt från lägre indexsiffror än de för närvarande gällande eller 156. För budgetåret 1936/1937 torde, om indextalet 156 toges till utgångspunkt, omkring 3,300 kronor kunna beräknas åtgå till dyrtidstillägg.

Enligt det för seminariet gällande reglementet finge efter Kungl. Maj:ts beprövande utgå bidrag till ersättning åt vikarie för fast anställd föreståndarinna eller lärarinna, som åtnjöt tjänstledighet på grund av sjukdom eller för fullgörande av offentligt uppdrag. Sådant bidrag torde i förekommande fall böra bestridas från anslaget. Särskilt belopp torde dock ej behöva beräknas för detta ändamål.

Sammanlagda anslagsbehovet skulle således komma att uppgå till (18,500 + 4,200 + 3,300 =) 26,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Mot lantbruksstyrelsens förslag till beräkning av medelsbehovet har jag ej något att erinra. Vid beräkningen av dyrtidstilläggen hava följts de grunder, som chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor angivit för beräkning av dyrtidstillägg under budgetåret 1936/1937 åt befattningshavare i statens tjänst. Såsom hittills torde dyrtidstillägg till seminariets lärarinnepersonal böra utgå i huvudsaklig överensstämmelse med de allmänna grunder, som för sagda budgetår komma att gälla för motsvarande personal vid statsunderstödd lanthushållsskola. Därest för tillämpningen av berörda grunder å nu ifrågavarande lärarinnepersonal skulle tarvås ytterligare föreskrifter, torde utfärdandet av dessa få ankomma på Kungl. Maj:t.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt lanthushållningsseminariet å Rimforså*
för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag*
av ..... kronor 26,000.

[41.] 15. **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna, förslagsanslag.** Till lantbruksskolan vid Ultuna är i riksstaten för budgetåret 1935/1936 uppfört ett förslagsanslag av 9,500 kronor.

Den 20 juni 1935 har Kungl. Maj:t för skolan, med tillämpning tillsvi vidare från och med budgetåret 1935/1936, fastställt följande

Stat.

A v l ö n i n g a r.

1. Föreståndaren,			
avlöning.....	kronor	5,400	
ålderstillägg	»	1,000	kronor 6,400
2. Förste läraren,			
avlöning.....	kronor	3,700	
ålderstillägg.....	»	1,500	» 5,200
3. Andre läraren.....			» 800
4. Arvode till extra lärare.....			» 1,850
5. Lantbruksskolans andel i befallningsmannens lön.....			» 500
		Summa kronor	14,750

O m k o s t n a d e r.

1. Resekostnader, <i>förslagsvis</i>	kronor	400	
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	5,100	
3. Övriga utgifter:			
a. Kostnader för undervisningslokaler, <i>förslagsvis</i>	kronor	500	
b. Anskaffning och underhåll av inventarier och undervisningsmateriel, <i>förslagsvis</i>	»	1,500	
c. Hälso- och sjukvård, <i>förslagsvis</i>	»	1,000	
d. Kostnader för försök och exkursioner, <i>förslagsvis</i>	»	500	
e. Ersättning till Ultuna egendom för kosthåll, bostad och städning för 34 elever, <i>förslagsvis</i>	»	18,650	» 22,150
		Summa kronor	27,650

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l.

Elevavgifter, 10 elever à 350 kronor.....	kronor	3,500
Ersättning från Ultuna egendom för dagsverken, 7,350 st. à 4 kronor.....	»	29,400
	Summa kronor	32,900.

Nionde huvudtiteln.

S a m m a n d r a g.

Utgifter:

Avlöningar.....	kronor 14,750	
Omkostnader.....	» 27,650	kronor 42,400
Särskilda uppbördsmedel.....		» 32,900
		Nettoutgift kronor 9,500.

Genom beslut den 10 oktober 1935 har Kungl. Maj:t tillika fastställt särskild inkomst- och utgiftsstat för *Ultuna lantegendom*, räknat för tiden 1 juli 1935—30 juni 1936.

Med utlåtande den 30 augusti 1935 har lantbruksstyrelsen överlämnat till styrelsen från *lantbruksskolan vid Ultuna* inkommet förslag till stat för skolans verksamhet under budgetåret 1936/1937. Förslaget överensstämmer i huvudsak med nu gällande stat. Avlöningskostnaderna beräknas sålunda oförändrade till 14,750 kronor. Däremot har å omkostnadsstaten föreslagits höjning med 2,690 kronor till 30,340 kronor, nämligen dels av posten anskaffning och underhåll av inventarier och undervisningsmateriel med 500 kronor i och för anskaffande av projektionsapparat och nytt undervisningsmateriel och dels av posten ersättning till *Ultuna* egendom för kosthåll, bostad och städning för elever med 2,190 kronor. Sistnämnda höjning uppgives vara föranledd huvudsakligen av att antalet elever ökats från 34 till 36 men i någon mån även av ökade livsmedelspriser. På grund av elevantalets ökning har under särskilda uppbördsmedel räknats med en stegring av inkomsterna med 2,620 kronor till 35,520 kronor. Nettoutgifterna under anslaget skulle följaktligen uppgå till $(14,750 + 30,340 - 35,520 =)$ 9,570 kronor.

Lantbruksstyrelsen har förklarat sig ej hava något annat att erinra mot berörda statförslag än att posten ersättning till *Ultuna* egendom för kosthåll, bostad och städning för elever syntes för utjämning av nettoutgiftsbeloppet böra sänkas med 70 kronor till 20,770 kronor.

Departements-
chefen.

Med biträdande av den av lantbruksstyrelsen förordade beräkningen av medelsbehovet finner jag ifrågavarande anslag böra även för nästa budgetår uppföras med 9,500 kronor.

Enligt de av 1934 års riksdag godkända nya grunderna för uppställningen av stater torde i *lantbruksskolans* stat böra vidtagas följande förändringar. Under rubriken *avlöningar* torde uppföras allenast två anslagsposter, benämnda den ena »Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t» och den andra »Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal». Förstnämnda anslagspost, i vilken böra inräknas löneförmånerna till föreståndaren, förste läraren, andre läraren och befallningsmannen, torde uppdelas på en begränsad delpost å 10,400 kronor för grundbelopp och en förslagsvis beräknad delpost å 2,500 kronor för arvodesförhöjningar (ålderstillägg). Vad beträffar den andra anslagsposten, under vilken böra upptagas arvoden till extra lärare, torde densamma böra med ett belopp av 1,850 kronor upp-

föras såsom bestämd anslagspost. Erforderliga föreskrifter om arvodespostens användning torde få meddelas av Kungl. Maj:t.

Vidare torde beteckningen av den under rubriken omkostnader upptagna anslagsposten till resekostnader böra ändras till »Reseersättningar». I syfte att få samtliga kostnader för bränsle, lyse, vatten och städning, vare sig de avse undervisningslokaler eller elevbostäder, samlade å anslagsposten till expenser, torde från den under anslagsposten till övriga utgifter upptagna delposten för ersättning till Ultuna egendom för kosthåll, bostad och städning för elever böra till förstnämnda anslagspost överföras ett belopp av 800 kronor, vilket enligt uppgift avser kostnader för städning åt eleverna. Delposten till kostnader för undervisningslokaler torde dessutom böra ändras att avse jämväl kostnader för elevbostäder. Då sistnämnda kostnader torde beräknas till 500 kronor, skulle alltså till kostnader för undervisningslokaler och elevbostäder böra upptagas ett belopp av 1,000 kronor. Genom nu angivna förändringar bör vidare nyssnämnda delpost för ersättning till Ultuna egendom för kosthåll m. m. ändras att avse allenast ersättning för kosthåll och uppföras med ett belopp av $(20,770 - 800 - 500 =)$ 19,470 kronor. Delposten till anskaffning och underhåll av inventarier och undervisningsmateriel torde åsättas beteckningen »Skolinventarier och undervisningsmateriel».

Staten för lantbruksskolan torde böra i dess helhet underställas riksdagen för godkännande, därvid dock omkostnadsposten för övriga utgifter torde böra upptagas utan fördelning på delposter. Sådan fördelning torde, med iakttagande av vad nyss anförts, få sedermera verkställas av Kungl. Maj:t.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) godkänna följande stat för lantbruksskolan vid Ultuna, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1936/1937:

Stat.

A v l ö n i n g a r.

1.	Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t		
	a) grundbelopp.....	kronor	10,400
	b) arvodesförhöjningar, <i>förslagsvis</i>	»	2,500 kronor
			12,900
2.	Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	1,850
			Summa kronor 14,750

O m k o s t n a d e r.

1.	Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	400
2.	Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	5,900
3.	Övriga utgifter, <i>förslagsvis</i>	»	23,970
			Summa kronor 30,270

Nionde huvudtiteln.**Särskilda uppbördsmedel.**

Elevavgifter, 12 elever à 350 kronor	kronor	4,200
Ersättning från Ultuna egendom för dagsverken, 7,830 st. à 4 kronor.....	»	31,320
	<u>Summa kronor</u>	35,520.

S a m m a n d r a g.

Utgifter:

Avlöningar.....	kronor	14,750
Omkostnader.....	»	30,270
Särskilda uppbördsmedel.....	»	35,520.
	<u>Nettoutgift kronor</u>	9,500;

2) till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 9,500.

[42.] **16. Lägre lantbruksundervisning m. m.: Hovbeslagsskolan vid Alnarp, förslagsanslag.** I riksstaten har för vardera av budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 under anslagstiteln hovbeslagsskolan vid Alnarp varit uppfört ett anslag å 4,400 kronor. För innevarande budgetår har för ändamålet anvisats ett förslagsanslag av 5,800 kronor. Anslaget har utmätts till skillnaden mellan beräknade utgifter och inkomster för skolan. Med tillämpning tillsvidare från och med budgetåret 1935/1936 har Kungl. Maj:t den 20 juni 1935 för hovbeslagsskolan fastställt följande

Stat.**A v l ö n i n g a r.**

1. Avlöningar.....	kronor	3,400
2. Arvode till redogörare.....	»	250
3. Särskilda löneförmåner, <i>förslagsvis</i>	»	850
	<u>Summa kronor</u>	4,500

O m k o s t n a d e r.

1. <i>Expenser, förslagsvis</i>	kronor	950
2. Övriga utgifter:		
a. Underhåll av byggnader, <i>förslagsvis</i> ...	kronor	400
b. Anskaffning och underhåll av inventarier, <i>förslagsvis</i>	»	200
c. Undervisningsmateriel, <i>förslagsvis</i>	»	150
d. Kosthåll, <i>förslagsvis</i>	»	2,550
e. Läkare och medicin, <i>förslagsvis</i>	»	50
	<u>Summa kronor</u>	4,300

Särskilda uppbördsmedel.

Avgifter av 15 hovslagarelever..... kronor 3,000.

S a m m a n d r a g.

Utgifter:

Avlöningar.....	kronor 4,500	
Omkostnader.....	» 4,300	kronor 8,800
Särskilda uppbördsmedel.....		» 3,000

Nettoutgift kronor 5,800.

Av anslagsposten å 3,400 kronor till avlöningar avses skola utgå arvode till en instruktionssmed med 1,600 kronor och till en verkgesäll med 1,800 kronor.

Med skrivelse den 30 augusti 1935 har lantbruksstyrelsen överlämnat ett från styrelsen för lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitutet vid Alnarp inkommet förslag till inkomst- och utgiftsstat för hovbeslagsskolan för nästa budgetår. Förslaget överensstämmer med nu gällande stat. Denna har av lantbruksstyrelsen ansetts böra oförändrad gälla jämväl under budgetåret 1936/1937, för vilket budgetår sålunda skulle erfordras en anslagsanvisning av 5,800 kronor.

Mot beräkningen av anslagsbehovet för nästa budgetår har jag intet att *Departements-*
chefen.
erinra.

Vad staten för anslagets användning beträffar torde jämlikt de av 1934 års riksdag beslutade nya grunderna för statuppställningar vissa ändringar böra göras. Sålunda torde under rubriken avlöningar böra uppföras allenast en anslagspost, benämnd »Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t», uppdelad på en delpost å (3,400 + 250 =) 3,650 kronor för grundbelopp och en delpost å 850 kronor för tillfällig löneförbättring. Erforderliga bestämmelser om anslagspostens användning torde i sinom tid få meddelas av Kungl. Maj:t. Vidare torde staten för hovbeslagsskolan böra i dess helhet föreläggas riksdagen för godkännande, därvid dock omkostnadsposten för övriga utgifter torde böra upptagas utan fördelning å delposter. Sådan fördelning torde, på samma sätt som beträffande anslagsposten för expenser, böra sedermera bestämmas av Kungl. Maj:t.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) godkänna följande stat för hovbeslagsskolan vid Alnarp, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1936/1937:

Stat.

A v l ö n i n g a r.

Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl.

Maj:t:

a) grundbelopp.....	kronor 3,650	
b) tillfällig löneförbättring .	» 850	kronor 4,500

Summa kronor 4,500

Nionde huvudtiteln.

O m k o s t n a d e r.

1. Expenser, <i>förslagsvis</i>	kronor	950
2. Övriga utgifter, <i>förslagsvis</i>	»	3,350
	Summa kronor	4,300

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l.

Avgifter av 15 hovslagarelever..... kronor 3,000.

S a m m a n d r a g.

Utgifter:

Avlöningar.....	kronor	4,500
Omkostnader.....	»	4,300
Särskilda uppbördsmedel.....	»	3,000
	Nettoutgift kronor	5,800;

2) till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Hovbeslagsskolan vid Alnarp* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 5,800.

[43.] 17. **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lägre mejeriskolor för kvinnor, reservationsanslag.** Från och med 1921 har riksdagen för ändamålet anvisat anslag. Detta har för ett vart av budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 varit uppfört i riksstaten såsom reservationsanslag med ett belopp av 27,000 kronor. För innevarande budgetår anvisades — med hänsyn till en påräknelig reservation å över 1,000 kronor — för ändamålet ett reservationsanslag av likaledes 27,000 kronor.

Kungl. Maj:t har den 30 juli 1921 utfärdat reglemente för mejeriskolor för kvinnor (nr 509), ändrat genom kungörelsen nr 511/1933.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att medelsbehovet för de för närvarande existerande sju lägre mejeriskolorna uppginge till 28,000 kronor. Med hänsyn till att den 30 juni 1935 å anslaget förefunnes en reservation å 1,291 kronor syntes emellertid anslagsanvisningen för nästa budgetår kunna begränsas till 27,000 kronor.

*Departements-
chefen.* I enlighet med lantbruksstyrelsens anslagsberäkning, mot vilken jag icke har något att erinra, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lägre mejeriskolor för kvinnor* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 27,000.

[44.] 18. **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt lantmannaskolor, förslagsanslag.** Till understöd åt lantmannaskolor är i riksstaten för budgetåret 1935/1936 uppfört ett förslagsanslag av 520,000 kronor, vilket

anslag är avsett att fördelas med 433,500 kronor till ordinarie understöd, 18,000 kronor till ökat understöd och 68,500 kronor till dyrtidstillägg.

Ordinarie understöd åt lantmannaskolor utgår enligt kungörelsen den 5 december 1919 (nr 857) angående statsunderstöd till lantmannaskolor m. m. med däri genom kungörelserna nr 752/1920, 293/1922 och 182/1923 vidtagna ändringar. Enligt reglemente den 5 december 1919 (nr 856) för med statsmedel understödda lantmannaskolor, ändrat i vissa delar genom kungörelserna nr 875/1920, 113/1925 och 169/1928, räknas läsår från och med den 1 november till och med 31 oktober nästföljande år. Det i riksstaten för innevarande budgetår uppförda anslaget är såvitt angår ifrågavarande ordinarie understöd avsett för det läsår, som började den 1 november 1935. Dylikt understöd må efter Kungl. Maj:ts beprövande utgå till lantmannaskola, som är anordnad i överensstämmelse med berörda reglemente. Understöd utgår dels med vissa belopp för olika vid skolorna anordnade längre och kortare kurser, dels till ålderstillägg åt den fast anställda lärarpersonalen, vilken skall äga åtnjuta vissa fastställda minimi-avlöningsförmåner, dels ock till vikariatsersättning.

Till mötande av skolornas under rådande tidsförhållanden ökade utgifter för hyra av lokaler, underhåll av byggnader, räntor, bränsle, trycksaker m. m. har från och med 1919 kunnat utgå s. k. ökat understöd. Gällande bestämmelser rörande dylikt understöd innefattas i kungörelsen den 20 juni 1935 (nr 366). Ökat understöd utgår med, för läsår räknat, fem procent av det skolan enligt bestämmelserna om statsunderstöd till lantmannaskolor m. m. tillkommande belopp, understöd till ålderstillägg, särskilt dyrtidstillägg till lärarpersonal samt bidrag till ersättning åt vikarie ej inräknade. Ökat understöd utbetalas först efter den 1 juli det läsår, understödet avser.

De allmänna grunderna för till skolornas lärarpersonal utgående dyrtidstillägg innefattas i kungörelsen den 29 juni 1921 (nr 476) med däri genom kungörelserna nr 284/1922, 186/1923 och 314/1926 gjorda ändringar. (Se även kungörelserna nr 195/1925, 444/1933 och 365/1935.)

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* yttrat sig rörande medelsbehovet för budgetåret 1936/1937 samt därvid anfört i huvudsak följande.

För läsåret 1934/1935 hade Kungl. Maj:t, om bidrag till ålderstillägg och vikariatsersättning frånräknades, från anslaget beviljat lantmannaskolorna ordinarie understöd med 366,000 kronor. Lika stort belopp torde erfordras för budgetåret 1936/1937. Till ålderstillägg kunde under samma budgetår beräknas åtgå omkring 75,000 kronor. Härtill komme bidrag till vikariatsarvode, för vilket ändamål torde böra beräknas omkring 2,000 kronor.

I ökat understöd torde böra utgå fem procent av skolorna tillkommande ordinarie anslag. För detta ändamål kunde sålunda beräknas åtgå

$$\left(\frac{5 \times 366,000}{100} =\right) 18,300 \text{ kronor.}$$

Till dyrtidstillägg åt föreståndare och lärare hade under tiden 1 juli 1933—30 juni 1934 åtgått i runt tal 63,300 kronor. Med utgångspunkt från en indexsiffra av 156 skulle till procentuellt dyrtidstillägg för föreståndare och ordinarie lärare under nästa budgetår erfordras omkring 55,400 kronor. Till

barntillägg syntes böra beräknas omkring 8,400 kronor. Till dyrtidstillägg till andra lärare än nyss sagts torde kunna beräknas åtgå omkring 4,700 kronor. Sammanlagt skulle alltså till dyrtidstillägg erfordras omkring 68,500 kronor.

Under förutsättning av oförändrade grunder för statsbidrag och med utgångspunkt från nuvarande antal skolor och kurser skulle alltså till skolornas verksamhet erfordras:

ordinarie understöd	kronor	443,000
ökat understöd	»	18,300
dyrtidstillägg	»	68,500
eller sammanlagt i runt tal	kronor	530,000.

Ökningen i jämförelse med löpande budgetår berodde väsentligen därpå att, sedan beräkningarna för nämnda år gjorts, två fortsättningskurser med en kostnad av 3,500 kronor för vardera inrättats, varjämte antalet understöd för parallellundervisning (å 1,500 kronor vardera) ökats med två.

*Departements-
chefen.*

Lantbruksstyrelsens anslagsberäkning giver mig icke anledning till erinran. Beräkningen av kostnaderna för dyrtidstillägg ansluter sig till de grunder, chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor angivit för beräkning av dyrtidstillägg under budgetåret 1936/1937 åt befattningshavare i statens tjänst. Erforderliga föreskrifter för tillämpning i förevarande fall av berörda grunder torde få meddelas av Kungl. Maj:t.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt lantmannaskolor* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 530,000.

[45.] **19. Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt lantbruksskolor, förslagsanslag.** För ändamålet är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 300,000 kronor, avsett att disponeras till ordinarie understöd med 255,000 kronor, till ökat understöd med 11,000 kronor samt till dyrtidstillägg med 34,000 kronor.

Ordinarie understöden utgå jämlikt bestämmelserna i kungörelsen den 12 december 1919 (nr 854) angående statsunderstöd till lantbruksskolor m. m. med däri genom kungörelserna nr 751/1920, 294/1922 och 312/1926 vidtagna ändringar. Enligt reglemente den 12 december 1919 (nr 853), ändrat i vissa delar genom kungörelserna nr 750/1920 och 112/1925, räknas läsår på samma sätt som för lantmannaskolor och är sålunda det för innevarande budgetår till understöd åt lantbruksskolor uppförda anslaget avsett för det läsår, som började den 1 november 1935. Statsunderstöd må efter Kungl. Maj:ts beprövande utgå till lantbruksskolor, som är anordnad i överensstämmelse med nyssnämnda reglemente. Understöden utgå dels med vissa belopp för olika vid skolorna anordnade längre och kortare kurser, dels till ålderstillägg åt den fast anställda personalen, vilken skall

äga åtnjuta vissa fastställda minimiavlöningsförmåner, dels ock till vikariatsersättning.

De ökade understöden till skolorna avses till mötande av skolornas under rådande tidsförhållanden ökade utgifter för hyra av lokaler, underhåll av byggnader, räntor, bränsle, trycksaker m. m. Jämlikt kungörelsen den 20 juni 1935 (nr 367) må ökat statsbidrag för läsår räknat utgå med 5 procent av skola eljest enligt gällande bestämmelser tillkommande belopp, understöd till ålderstillägg, särskilt dyrtidstillägg till lärarpersonalen samt bidrag till ersättning åt vikarie icke inräknade.

I avseende å de till lärarpersonalen utgående dyrtidstilläggen gälla de allmänna grunder, som innefattas i kungörelsen den 29 juni 1921 (nr 476) med däri genom kungörelserna nr 284/1922, 186/1923 och 314/1926 gjorda ändringar. (Se även kungörelserna nr 195/1925, 444/1933 och 365/1935).

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 30 augusti 1935 gjort framställning rörande anslagsbehovet för budgetåret 1936/1937.

Vidare har framställning gjorts om ändrade grunder för statsbidragens utgående. Sålunda hava i en till Kungl. Maj:t ställd, till lantbruksstyrelsen remitterad skrivelse *styrelserna för tjugu lanthushållsskolor* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen höja anslaget till lanthushållsskolorna med ett belopp motsvarande dels ordinarie löneförmåner för ytterligare en lärarinna vid alla lanthushållsskolor med s. k. längre kurs om minst 165 dagar om året, dels arvode åt semestervikarie till varje lanthushållsskola, där kurstiden uppginge till minst 300 dagar för år.

Lantbruksstyrelsen har i ärendet anfört i huvudsak följande:

För läsåret 1934/1935 av Kungl. Maj:t beviljade och i anspråk tagna ordinarie anslag till lanthushållsskolorna torde komma att uppgå till 218,100 kronor. Med utgångspunkt från oförändrade grunder för statsbidragen kunde enahanda behov beräknas komma att göra sig gällande under budgetåret 1936/1937. Till ålderstillägg kunde under sistnämnda budgetår beräknas åtgå omkring 41,000 kronor. Härtill komme bidrag till vikariatsarvodet. Såsom bidrag till skolstyrelserna för avlönande av vikarier för på grund av sjukdom eller för fullgörande av offentligt uppdrag tjänstlediga föreståndare och lärare under läsåret 1933/1934 hade Kungl. Maj:t anvisat ett sammanlagt belopp av 1,547 kronor 48 öre. Det normala behovet av medel för sistnämnda ändamål torde emellertid icke behöva beräknas till högre belopp än 1,000 kronor.

Till de från anslaget jämlikt kungörelsen nr 367/1935 utgående ökade understöden kunde beräknas åtgå omkring 10,900 kronor.

För dyrtidstillägg av statsmedel å löner vid lanthushållsskolorna under tiden 1 juli 1933—30 juni 1934 hade åtgått i runt tal 28,600 kronor. Som grundval för dyrtidstilläggsberäkningen hade därvid använts för ett kvartal indexsiffran 154 och för tre kvartal indexsiffran 152. Under tiden 1 juli 1936—30 juni 1937 utgående grundlöner och ålderstillägg till föreståndarinnor samt lärarinnor med full tjänstgöring kunde beräknas till omkring 226,000 kronor. Med utgångspunkt från indexsiffran 156 borde procentuellt dyrtidstillägg efter 28 procent utgå å halva detta belopp. Till procentuellt

dyrtidstillägg för föreståndarinnor samt lärarinnor med full tjänstgöring skulle då erfordras omkring 31,600 kronor. Till dyrtidstillägg till andra lärare kunde beräknas åtgå omkring 2,400 kronor. Sammanlagt skulle alltså till dyrtidstillägg erfordras ett belopp av 34,000 kronor.

Sammanlagda behovet av medel för de ändamål, som skulle tillgodoses från anslaget, torde alltså under förutsättning av oförändrade grunder för statsbidragen och med utgångspunkt från nuvarande antal skolor och kurser kunna beräknas på följande sätt:

ordinarie understöd, med undantag av ålderstillägg och vikariatsbidrag	.....	kronor	218,100
ålderstillägg	.....	»	41,000
vikariatsbidrag	.....	»	1,000
ökat understöd	.....	»	10,900
dyrtidstillägg	.....	»	34,000

Sammanlagt skulle sålunda erfordras omkring kronor 305,000.

Ökningen i jämförelse med det för löpande budgetår anvisade beloppet berodde väsentligen på att, sedan beräkningarna för budgetåret 1935/1936 gjordes, en andra längre kurs inrättats vid lantbruksskolan i Vackstanäs och längre kurs i stället för kortare sådan anordnats vid lantbruksskolan i Kävesta. Härav föranleddes en ökad belastning av den för ordinarie anslag avsedda posten med $(3\ 600 + 1\ 300 =)$ 4 900 kronor.

Vad anginge den av styrelserna för tjugu lantbruksskolor gjorda framställningen vore denna av samma innehåll som den i en skrivelse från styrelsen för lantbruksskolornas förening år 1934 gjorda. Över sistnämnda framställning hade lantbruksstyrelsen i skrivelse den 27 augusti 1934 med förslag rörande anslagsäskanden hos 1935 års riksdag avgivit utlåtande (se IX H. T. 1935 p. 40), vari styrelsen bland annat redogjort för tidigare förslag om bestämmelser, innebärande skyldighet för lantbruksskola att anställa en tredje lärarinna, och om större anslag till sådan skola i anledning därav. Ökningen i anslagsbehovet vid bifall till styrelsens för lantbruksskolornas förening förslag rörande tredje lärarinna hade lantbruksstyrelsen ifråga om ordinarie anslag beräknat till omkring 56,000 kronor, vartill komme ökat anslag för dyrtidstillägg, för ökat understöd samt i sinom tid för ålderstillägg. Lantbruksstyrelsen hade ansett sig icke kunna tillstyrka en så betydande höjning av anslaget utan i stället föreslagit, att till skolor med längre kurs skulle kunna utgå mindre bidrag i form av parallellanslag till avlönande av tredje lärarinna, under villkor bland andra, att tredje lärarinna med minst två tredjedelar av ordinarie lärarinnas kontanta lön jämte fri bostad och bränsle funnes anställd. Den ökning i anslagsbehovet, som skulle föranledas av bifall till detta lantbruksstyrelsens förslag, hade styrelsen beräknat till 22,000 kronor för ordinarie anslag, 1,000 kronor för ökat understöd och 1,500 kronor för dyrtidstillägg eller tillsammans 24,500 kronor. Såväl Kungl. Maj:t som riksdagen hade emellertid av statsfinansiella skäl motsatt sig varje anslagsökning.

Liksom föregående år ansåge lantbruksstyrelsen sig på grund av statsfinansiella förhållanden icke heller nu böra tillstyrka en så betydande höjning av anslaget, som skulle bliva erforderlig vid bifall till det genom lantbruksskolornas framställning ånyo framförda förslaget rörande anvisande av medel för anställande av tredje lärarinna vid sådan skola. Enligt lant-

bruksstyrelsens uppfattning borde den tredje lärarinnan i flertalet fall lämpligen kunna beredas anställning såsom extra ordinarie. Lantbruksstyrelsen ansåge sig i huvudsak böra vidhålla sitt i förberörda skrivelse den 27 augusti 1934 framförda förslag i ärendet. Med hänsyn till önskvärdheten av att de bäst utrustade skolorna med mera mångsidig undervisning särskilt stöddes, ville lantbruksstyrelsen emellertid, trots den kostnadsökning som därmed vore förenad, dessutom tillstyrka ett i motioner (I: 102 och II: 306) vid 1935 års riksdag framställt förslag om anslag till tredje lärarinna med ordinarie lärarinnas löneförmåner vid ett mindre antal skolor.

Lantbruksstyrelsen föresloge sålunda, att statsunderstöd måtte för två längre kurser vid fristående lantbruksskola med egen ladugård och eget jordbruk samt med — utom föreståndarinnan — två fast anställda lärarinnor kunna utgå med högst 9,800 kronor — i stället för nu 8,100 kronor —, varav i grundanslag för båda kurserna tillsammans 5,400 kronor. Till lantbruksskola, där längre kurs anordnats, men som icke kunde komma i åtnjutande av nämnda högre anslag, syntes böra kunna utgå anslag till parallellundervisning med högst 750 kronor för första längre kurs och med högst 500 kronor för andra längre kurs, under villkor att elevantalet uppginge till minst 16 och att vid skolan funnes anställd en tredje lärarinna med, förutom fri bostad och bränsle, kontant avlöning, motsvarande minst $\frac{2}{3}$ av lönen för ordinarie lärarinna, varvid dock behovet av dylikt anslag torde böra närmare prövas av Kungl. Maj:t i varje särskilt fall.

Ökningen i anslagsbehovet vid bifall till förslaget torde kunna beräknas på följande sätt:

förhöjt anslag till skolor med fast anställd tredje lärarinna		
7 × (9,800 — 8,100 =) 1,700	kronor	11,900
parallellanslag till första längre kurs 18 × 750	»	13,500
parallellanslag till andra längre kurs 3 × 500	»	1,500
dyrtidstillägg	»	1,600
	Summa kronor	28,500.

Den sammanlagda ökningen skulle sålunda komma att för budgetåret 1936/1937 uppgå till omkring 28,500 kronor. För därpå följande budgetår skulle för ökat understöd, vilket för läsåret 1936/1937 skulle utbetalas först under budgetåret 1937/1938, tillkomma ett belopp av 5 procent av 26,900 kronor eller omkring 1,300 kronor.

Det från lantbruksskolornas sida framlagda förslaget om anslag till semestervikarie ansåge sig lantbruksstyrelsen icke böra tillstyrka. Vid bifall till lantbruksstyrelsens förberörda förslag erhöles skolstyrelserna större möjlighet att på ett tillfredsställande sätt ordna lärarinnornas semesterfråga.

Enligt lantbruksstyrelsens förslag skulle sålunda, under förutsättning av oförändrat antal skolor och kurser, till lantbruksskolornas verksamhet erfordras:

ordinarie understöd, omfattande jämväl ålderstillägg och vikariatsbidrag (218,100 + 11,900 + 13,500 + 1,500 + 41,000 + 1,000)	kronor	287,000
ökat understöd	»	10,900
dyrtidstillägg (34,000 + 1,600)	»	35,600
eller sammanlagt	kronor	333,500.

Departements-
chefen.

Om än de skäl, vilka anförts för statsbidrag till anställande vid skolorna av ytterligare en lärarinna eller till frågans ordnande på av lantbruksstyrelsen föreslaget sätt, måste anses i och för sig beaktansvärda, finner jag mig emellertid med hänsyn till den betydande kostnadsökning, som därav skulle föranledas, icke kunna tillstyrka bifall till dessa förslag. En viss lättnad i nu rådande förhållanden torde med avsevärt mindre utgifter för statsverket kunna ernås genom anvisande av medel för semestervikarie vid skolorna i sådana fall, där behov härav kan anses trängande. Den i förberörda framställning av de tjugu lantbruksskolorna gjorda hemställan om anslag till arvode åt semestervikarie vid lantbruksskola vill jag därför understödja. Anslaget torde böra utgå med 600 kronor för varje skola, där föreståndarinnas eller lärarinnas tjänstgöring överstiger 300 dagar för år räknat. För ändamålet torde för nästa budgetår erfordras ett belopp av i runt tal 7,000 kronor.

I enlighet med vad jag sålunda förordat och i anslutning i övrigt till lantbruksstyrelsens beräkningar av medelsbehovet torde anslag till lantbruksskolorna böra för nästa budgetår beredas med (305,000 + 7,000 =) 312,000 kronor, varav 260,100 kronor till ordinarie understöd, 10,900 kronor till ökat understöd, 7,000 kronor till arvode åt semestervikarie och 34,000 kronor till dyrtidstillägg. Vad angår kostnaderna för dyrtidstillägg ansluter sig beräkningen därav till de grunder för dyrtidstillägg, chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor förordat för beräkning av dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst. Det torde ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av berörda grunder i här förevarande fall må finnas erforderliga, ävensom nödiga bestämmelser angående åtnjutande av bidraget till semestervikarie.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt lantbruksskolor* anvisa för budgetåret 1936/1937 ett *förslagsanslag* av ..... kronor 312,000.

[46.] **20. Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt lantbruksskolor, förslagsanslag.** Till understöd åt lantbruksskolor är för innevarande budgetår i riksstaten uppfört ett förslagsanslag å 137,000 kronor.

Bestämmelser rörande användningen av anslaget hava meddelats i kungörelsen i ämnet den 18 juni 1927 (nr 222). Från anslaget utgår statsunderstöd dels med 11,500 kronor till en var av åtta skolor i södra och mellersta Sverige dels med 9,000 kronor till en var av två skolor i Norrland. Härutöver bestridas från anslaget kostnaderna för ålderstillägg och dyrtidstillägg till fast anställda lärare ävensom bidrag till vikariatsersättning.

De allmänna grunderna för beräkning av dyrtidstillägg innefattas i kungörelsen den 29 juni 1921 (nr 476) med däri sedermera gjorda ändringar. (Jmf. kungörelsen 365/1935.)

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* rörande medelsbehovet för nästkommande budgetår anfört följande.

Såvitt kunde bedömas, torde utgifterna i anslagets syfte under budgetåret 1936/1937 kunna beräknas för skolorna till 110,000 kronor och för ålderstillägg till 11,500 kronor, vilket senare belopp innebure en förhöjning med 500 kronor. Därjämte syntes, ehuru så tidigare icke skett, böra beräknas ett särskilt belopp till vikariatsarvoden, förslagsvis 500 kronor. Netto-behovet skulle alltså utgöra 122,000 kronor. Utgifterna för dyrtidstillägg torde för tiden 1 juli 1934—30 juni 1935 komma att uppgå till omkring 15,300 kronor. För budgetåret 1936/1937 syntes motsvarande utgifter med utgångspunkt från ett indextal av 156 kunna beräknas till omkring 16,000 kronor. Sammanlagda anslagsbehovet till understöd åt lantbruksskolor skulle sålunda komma att uppgå till (122,000 + 16,000 =) 138,000 kronor.

Mot lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet under ifrågavarande anslag har jag intet att erinra. Vad angår kostnaderna för dyrtidstillägg avsluter sig beräkningen därav till de grunder för dyrtidstillägg, chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor förordat för beräkning av dyrtidstillägg under budgetåret 1936/1937 åt befattningshavare i statens tjänst. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de närmare föreskrifter, som för tillämpning av berörda grunder i här förevarande fall må finnas erforderliga.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt lantbruksskolor* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 138,000.

[47.] **21. Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till Norrbottens läns hushållningssällskap för inrättande av lantbruksskola m. m., reservationsanslag.** I skrivelse den 4 december 1934 har *Norrbottens läns hushållningssällskap* hemställt, att Kungl. Maj:t måtte ställa till sällskapets förfogande dels såsom bidrag utan ränta och återbetalningsskyldighet ett belopp av 100,000 kronor, dels ock såsom räntefritt 40-årigt amorteringslån ett belopp av 200,000 kronor. Beloppen i fråga avses skola användas för förvärv av Björkfors egendom i Nederkalix med flera socknar för upptagande därstädes av kolonisationsverksamhet samt för inrättande å egendomen av en efter länets förhållanden lämplig lantbruksskola. Utöver sagda belopp, tillhopa 300,000 kronor, utgörande köpeskillingen för egendomen, beräknar hushållningssällskapet att för byggnadsarbeten skulle erfordras sammanlagt 210,000 kronor. Sällskapet förklarar sig hava för avsikt att, sedan detaljerade ritningar och kostnadsberäkningar för nödiga byggnader blivit färdiga, ingå med särskild framställning om bidrag till byggnadskostnaderna från lotterimedel eller andra möjligen tillgängliga allmänna medel. Enligt med skrivelse den 23 september 1935 från sällskapet inkomna

nya beräkningar av sistsagda kostnader skulle dessa stanna vid ett belopp av högst 152,000 kronor.

Över förevarande framställning hava efter remiss yttranden avgivits av statskontoret, lantbruksstyrelsen och statens egnahemsstyrelse. Framställningar i ärendet hava därjämte inkommit från olika håll. Ärendets beredning har ännu icke avslutats.

Departements-
chefen.

Det dubbla syfte, Norrbottens läns hushållningssällskap vill vinna genom ifrågavarande fastighetsförvärv, är värt beaktande. Utredningen i ärendet har synts mig tala för att den till inköp föreslagna egendomen är ur skilda synpunkter lämplig för det avsedda ändamålet. Innan arbetet med ärendets beredning slutförts är det naturligtvis ej möjligt att taga någon bestämd ståndpunkt till frågan. Ej heller spørsmålet hur företaget, om detsamma anses böra komma till stånd, lämpligen bör finansieras, kan för närvarande slutgiltigt bedömas. På sätt jag under en senare punkt kommer att beröra torde till jordanskaffningsverksamhet inom bland annat Norrbottens län böra för nästa budgetår beräknas ett anslag av 800,000 kronor. Därest statsmakterna finna sig böra lämna sin medverkan till det företag, varom nu är fråga, kunna medel för ändamålet förslagsvis beredas sålunda, att belopp, motsvarande det av hushållningssällskapet äskade statsbidraget å 100,000 kronor samt kostnaderna för byggnadsarbetena, förslagsvis begränsade till 125,000 kronor, eller alltså sammanlagt 225,000 kronor anvisas såsom särskilt anslag. I övrigt erforderligt belopp torde kunna bestridas från nyssnämnda anslag till jordanskaffningsverksamhet.

Jag hemställer under åberopande av det anförda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kan varda riksdagen förelagd, till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till Norrbottens läns hushållningssällskap för inrättande av lantbruksskola m. m.* beräkna för budgetåret 1936/1937 ett *reservationsanslag* av ..... kronor 225,000.

[48.] 22. **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till särskilda utbildningskurser, reservationsanslag.** I riksstaten för budgetåret 1935/1936 har såsom bidrag till särskilda utbildningskurser på lantbruksundervisningens område anvisats ett reservationsanslag av 49,750 kronor, avsett att jämte behållning å tidigare för ändamålen anvisade anslagsmedel användas till bestri- dande av kostnaderna för anordnande av följande kurser:

Utbildningskurser för	Anslag för 1935/1936	Reservation	Summa medelst tillgång
Kontrollassistenter	9,000	2,000	11,000
Ladugårdsförmän och svinskötare	29,500	—	29,500
Kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland, Dalarna och Värmland	4,750	—	4,750
Beteskultur och ängsskötsel	3,200	—	3,200
Vandringsrättare	3,300	100	3,400
Förrättningsmän vid täckdikningsföretag ävensom täckdikningsförmän	—	13,000	13,000
Summa	49,750	15,100	64,850

Till utbildningskurser för mjölkbedömare, för vilket ändamål tidigare utgått anslag, hava medel icke ansetts behöva beräknas för innevarande budgetår.

För berörda kurser gälla föreskrifterna i följande av Kungl. Maj:t utfärdade författningar och brev:

utbildningskurser för kontrollassistenter: reglementet den 28 februari 1914 (nr 24) för de med statsmedel understödda utbildningskurser för kontrollassistenter, däri ändringar vidtagits genom kungörelserna nr 115/1920 och 119/1933;

utbildningskurser för ladugårdsförmän och svinskötare: reglementet den 28 september 1917 (nr 636) för de med statsmedel understödda utbildningskurser för ladugårdsförmän och svinskötare, däri ändring vidtagits genom kungörelsen nr 120/1933, samt Kungl. Maj:ts brev till statskontoret den 7 april 1933, vari föreskrivits, att den gottgörelse av statsmedel, som jämlikt § 2 av reglementet skall gäldas till innehavare av egendom för anordnande av praktisk utbildningskurs, skall från och med undervisningsåret 1933—1934 utgå med 225 kronor för ladugårdselev och 275 kronor för svinskötarelev för hel kurs räknat, samt att den gottgörelse, som jämlikt § 13 i reglementet skall gäldas till läroanstalt för anordnande av teoretisk utbildningskurs, skall från och med undervisningsåret 1933—1934 för varje kurs om en månad utgå med 60 kronor för varje elev för bostad och kost samt med 600 kronor för övriga utgifter för kursens hållande;

utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna: reglementet den 28 augusti 1917 (nr 590) för de med statsmedel understödda utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna, däri ändringar vidtagits genom kungörelsen nr 121/1933. Enligt Kungl. Maj:ts brev till statskontoret den 20 juni 1935 skall beträffande två under budgetåret 1935/1936 anordnade utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Värmlands län gälla bestämmelserna i nämnda reglemente nr 590/1917, dock att kurserna må kunna förläggas till jordbuksfastighet utan samband med anstalt, varom

i reglementet förmäles, skolande bestämmelserna i reglementet om sådan anstalt för dylikt fall i stället i tillämpliga delar hava avseende å fastigheten;

utbildningskurser i beteskultur och ängsskötsel: Kungl. Maj:ts brev till statskontoret den 20 juni 1935, enligt vilket dylika kurser skola under 1935 anordnas efter samråd med styrelsen för svenska betes- och vallföreningen och i huvudsaklig överensstämmelse med av lantbruksstyrelsen i skrivelse den 8 mars 1921 föreslagen plan;

utbildningskurser för vandringsrättare: Kungl. Maj:ts brev till statskontoret den 24 november 1922 med bestämmelser rörande dylika kurser;

utbildningskurser för förrättningsmän vid täckdikningsföretag ävensom för täckdikningsförmän: de särskilda villkor Kungl. Maj:t för anordnandet av viss kurs föreskriver; samt

utbildningskurser för mjölkbedömare: reglementet den 14 augusti 1930 (nr 329) för statsunderstödda sådana kurser.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* gjort framställning rörande anslagsbehovet för budgetåret 1936/1937 samt därvid i fråga om de olika kurserna anfört i huvudsak följande.

1. *Utbildningskurser för kontrollassistenter.*

Under förutsättning att undervisningen skulle bedrivas på samma sätt som hittills, syntes medelsbehovet för budgetåret 1936/1937 oförändrat böra uppskattas till 11,000 kronor.

2. *Utbildningskurser för ladugårdsförmän och svinskötare.*

Ifrågavarande kurser vore dels praktiska, dels teoretiska. Det behov, som för ändamålet föreläge för budgetåret 1936/1937, avsåge understöd till kurser, vilka skulle anordnas under undervisningsåret 1 november 1935—30 oktober 1936. Understöden för nämnda kurser utanordnades nämligen först efter den 1 juli 1936. Då kurserna under nämnda undervisningsår komme att anordnas i samma omfattning som under närmast föregående undervisningsår syntes medelsbehovet med tillämpning av de utav chefen för jordbruksdepartementet i uttalande till 1933 års statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkt 35, förordade grunder även för budgetåret 1936/1937 böra beräknas till 29,500 kronor.

Såsom lantbruksstyrelsen vid tidigare tillfällen framhållit, vore emellertid ifrågavarande undervisningsverksamhet av sådan betydelse, att en utökning av densamma torde vara i hög grad önskvärd. Därest en sådan utökning skulle kunna komma till stånd från och med undervisningsåret 1936/1937, vore det emellertid erforderligt, att lantbruksstyrelsen bereddes möjlighet att redan under sommaren 1936 träffa avtal om ökat antal utbildningskurser. Såsom lantbruksstyrelsen tidigare vid flera tillfällen framhållit syntes detta lämpligast möjliggöras därigenom att medel samtidigt beviljades för två års kurser, alltså att i detta fall av 1936 års riksdag anvisades medel ej blott för de kurser, som skulle äga rum under tiden den 1 november 1935—31 oktober 1936 utan jämväl för de kurser av ifrågavarande slag, som skulle avhållas under tiden 1 november 1936—31 oktober 1937.

Med anledning av ifrågasatt ändrad förläggning av de praktiska ladugårdsförmänskurserna hade lantbruksstyrelsen i skrivelse den 5 april 1935

till samtliga hushållningssällskaps förvaltningsutskott utom Kopparbergs läns och de norrländska länen bland annat anhållit om uttalande rörande utskottens uppfattning om det antal elever i ladugårdsförmanskurser, som årligen behövde utbildas för anställning inom vederbörande hushållningssällskaps område. Enligt från utskotten inkomna svar skulle årligen behöva utbildas 170—180 elever. Uppgifterna vore givetvis osäkra. I något fall torde de avse behovet av ladugårdspersonal i dess helhet och icke endast av förmän. Emellertid gäve uppgifterna vid handen, att behov förelåge av utbildning av ett betydligt större antal ladugårdsförmän än för närvarande vore möjligt (omkring 85 ladugårdsförmän kunde nu antagas per år).

Med anledning av de från hushållningssällskapen inkomna svaren hade lantbruksstyrelsen hemställt om socialstyrelsens yttrande, huruvida och i vilken utsträckning behov av utbildning av ett större antal ladugårdsförmän kunde anses föreligga med hänsyn till förhållandena på jordbrukets arbetsmarknad. Efter att hava inhämtat uppgifter från arbetsförmedlingsanstalterna i riket hade socialstyrelsen den 29 juli 1935 avgivit det begärda yttrandet.

Ur *socialstyrelsens yttrande* torde här få återgivas följande.

Vid samtliga arbetsförmedlingsanstalter i södra och mellersta Sverige (Stockholms län—Västmanlands län), som väsentligen berördes av detta arbetsmarknadsproblem, framginge antalet under tiden juli 1934—juni 1935 anmälda lediga och tillsatta platser för *manliga* ladugårdsförmän och ladugårdsskötare av följande tablå:

	Ladugårds- förmän	Ladugårds- skötare
Lediga platser	572	10,585
Tillsatta platser	387	7,427.

Till dessa siffror finge anmärkas, att en hel del lediga platser icke registrerats av vederbörande arbetsförmedling, då arbetsgivare, utan att anmäla plats ledig, vid telefonförfrågan erfarit, att skolade ladugårdsförmän eller kvalificerade ladugårdsskötare icke i önskvärd utsträckning funnits anmälda hos arbetsförmedlingsanstalten. Antalet lediga platser torde av denna anledning vara icke oväsentligt större, vilket emellertid uppvägdes av att i några fall samma plats samtidigt anmälts vid två eller tre arbetsförmedlingskontor. Antalet lediga och tillsatta platser för manliga ladugårdsskötare hade av en del kontor icke fördelats på ogift och gift personal, men torde man kunna utgå ifrån, att cirka 70 % av samtliga lediga och tillsatta platser för manliga ladugårdsskötare avsåge ogift personal.

I fråga om *kvinnliga* ladugårdsskötare hade flertalet anstalter uppgivit, att sådan icke alls eller endast i enstaka fall efterfrågats. Vissa anstalter hade däremot redovisat ett avsevärt antal platser, vilket emellertid syntes ha sin förklaring däruti, att dessa anstalter ansett även mjölkerskor böra medtagas i denna statistik.

Av de lämnade uppgifterna framginge, att bristen på kvalificerad ladugårdspersonal vore mycket kännbar i jordbruksbygderna i södra och mellersta Sverige. Av samtliga lediga platser för ladugårdspersonal av olika slag hade av förmedlingarna icke mera än cirka 70 % kunnat tillsättas på grund av en permanent brist på lämpliga och kvalificerade sökande. Bristen torde emellertid vara icke oväsentligt större än vad anförda siffror gäve vid handen, emedan siffermaterialet delvis vore ofullständigt och många le-

diga platser icke registrerats av arbetsförmedlingarna. Därjämte finge hänsyn tagas till att i många fall lediga platser besatts med icke kunnig och skolad personal, emedan kvalificerat folk icke funnits att tillgå. Å andra sidan hade tillgänglig kompetent ladugårdspersonal stundom visat sig obenägen att taga en erbjuden ladugårdsskötarebefattning, enär löne- och arbetstidsförhållanden ansetts för oförmånliga, varför de övergått till annat arbete, vilket i sin mån bidragit att skärpa bristen på kvalificerade ladugårdsarbetare. Särskilt under sommarmånaderna, då arbetstillgången på arbetsmarknaden i allmänhet vore god samt skördearbetet och betskötelsen krävde ökade arbetsstyrkor, hade så varit fallet. Det hade på sina håll även iakttagits, att en del ladugårdsskötare lämnat sina platser för att söka annat lantarbete eller diversearbete.

För att fylla behovet av kvalificerad ladugårdspersonal underströke arbetsförmedlingsanstalterna behovet av ökad utbildning. Beträffande ladugårdsförmän framhölle emellertid anstalterna inom vissa län, att sådana efterfrågades endast i någon mindre omfattning eller icke alls, varför utbildningskursernas utökning i dessa trakter näppeligen hade någon uppgift att fylla. Inom de län i södra och mellersta Sverige, där ladugårdsförmän efterfrågades i större omfattning, hade tillgången emellertid varit alltför knapp, och behovet av utbildning av ett större antal sådana länge varit aktuellt. På grund av den stora och alltmer accentuerade bristen på kvalificerade manliga ladugårdsskötare utan förmansställning vid såväl större som mindre jordbruk framhölle flertalet anstalter särskilt behovet av utbildning för sådana. I och med att lantbrukarna i allt större utsträckning inriktade sin verksamhet på en intensiv mjölkproduktion och avelsdjursuppfödning, tenderade efterfrågan på kvalificerade såväl ladugårdsförmän som ladugårdsskötare att stegas. Vad beträffade kvinnliga ladugårdsskötare framhölls, att utbildningskurser härvidlag icke hade någon uppgift att fylla. Man pekade därvid på den ständiga dragningen av kvinnlig arbetskraft från jordbruk till annan yrkesutövning.

Vid de arbetsförmedlingskonferenser, som under medverkan av tjänstemän i socialstyrelsen anordnats i olika län, hade enstämmigt framhållits, att de rådande svårigheterna att fylla jordbrukets behov av arbetskraft till mycket stor del berodde på, att de arbetssökande ej ägde den färdighet i fråga om speciellt mjölkning, som fordrades för flertalet platser. Visserligen gällde efterfrågan även här i första hand yngre, mjölkningskunniga drängar, av vilka någon grundligare kunskap i kreatursskötsel icke krävdes. Då emellertid jordbrukarna antagligen snart nog måste inse omöjligheten att fylla sitt behov enbart med denna billigare arbetskraft, torde man kunna förvänta, att ett allt större antal gårdar efter hand överginge till att anställa mera kvalificerade ladugårdsskötare, i den mån tillgången på verkligt utbildad arbetskraft på detta område ökades.

Socialstyrelsen ansåge, att en ökad utbildning av speciellt manliga ladugårdsskötare otvivelaktigt skulle fylla ett allmänt förefintligt behov.

I anledning av vad socialstyrelsen sålunda yttrat anför *lantbruksstyrelsen* vidare:

Av socialstyrelsens yttrande syntes framgå, att bristen på utbildat folk till egentliga förmansplatser i vissa jordbruksbetonade län (t. ex. Stockholms, Uppsala och Skaraborgs) vore betydande, men att bristen framförallt gällde kvalificerade manliga ladugårdsskötare utan förmansställning. Resultatet av

socialstyrelsens utredning stode sålunda i någon motsättning till de av hushållningssällskapen lämnade uppgifterna. Detta förhållande torde emellertid finna sin förklaring bland annat däri, att tillsättandet av ladugårdsförmans-tjänster i stor utsträckning skedde utan anlitande av arbetsförmedlingsanstal-terna. Platsförmedling torde bland annat ske genom kursernas föreståndare.

Enligt lantbruksstyrelsens uppfattning borde en ökning av kursernas antal komma till stånd. Så många årligen utbildade elever, som uppgifterna från hushållningssällskapen syntes giva vid handen (170—180), torde dock icke behövas. Antalet torde kunna begränsas till omkring 110, eller, om svin-skötarelever inräknades, 115. Då det antal, för vilket anslag för närvarande utginge, uppginge till 90, skulle sålunda en ökning med 25 elever erfordras. Någon ändring i utbildningens organisation ville lantbruksstyrelsen icke för närvarande föreslå.

För prövning i mera inskränkt omfattning av vissa utav bland andra de s. k. lägre lantbruksundervisningssakkunniga i deras den 30 april 1930 avgivna betänkande angående den lägre lantbruksundervisningens ordnan-de föreslagna anordningar ville lantbruksstyrelsen ifrågasätta, att ett visst belopp ställdes till lantbruksstyrelsens förfogande. Lantbruksstyrelsen skulle sålunda, om saken befunnas genomförbar, med en av de teoretiska kurs-ernas föreståndare ingå överenskommelse om visst samarbete med de prak-tiska kurser, vilkas elever hänvisades till nämnda teoretiska kurs. Vid dessa praktiska kurser skulle lämnas viss teoretisk undervisning i räkning, skrivning och journalföring samt vid kursens början en kort orientering i med ladugårdsskötseln sammanhörande ämnen. Den teoretiska kursens fö-reståndare skulle mottaga och granska vissa rapporter från de praktiska kursernas elever samt i viss utsträckning verkställa inspektion av de prak-tiska kurserna. För denna försöksanordning ville lantbruksstyrelsen före-slå, att ett belopp av 1,500 kronor ställdes till lantbruksstyrelsens förfogande (särskild ersättning till de praktiska kursernas föreståndare, 20 elever à 50 kronor = 1,000 kronor, ersättning till teoretiska kursens föreståndare för rapportgranskning 150 kronor, reseersättning och traktamente för inspek-tioner 350 kronor).

I detta sammanhang ansåge lantbruksstyrelsen sig böra avgiva yttrande över en till lantbruksstyrelsen den 13 juni 1935 remitterad framställning av *Sveriges ladugårdsförmäns kamratförbund*, vari framhölles, att det, sär-skilt med hänsyn till mjölkhygienens krav, vore ett önskemål, att den redan nu i tjänst varande ladugårdsförmanspersonalen erhöle möjlighet till för-bättrad utbildning. Inom förbundet hade i sagda syfte förslag väckts att söka få till stånd en fortbildningskurs per korrespondens i ekonomisk och hygienisk ladugårdsskötsel, till vilken kurs dock statsmakternas stöd i ena eller andra formen vore erforderligt. Enligt lantbruksstyrelsens uppfatt-ning kunde visserligen undervisning per korrespondens innebära vissa fördelar för personer, som vore bundna vid sitt dagliga arbete, men å andra si-dan mötte betydande svårigheter, i varje fall för en så praktiskt betonad undervisning, som det här vore fråga om. Demonstrationer och dylikt måste i denna undervisning vara av stor betydelse. Då lantbruksstyrelsen saknade egen erfarenhet av undervisning per korrespondens, då vidare offi-ciella uppgifter om sådan undervisnings resultat icke förelåge och stats-understöd till dylik form av undervisning, lantbruksstyrelsen veterligt, icke förekommit, ansåge sig lantbruksstyrelsen icke böra tillstyrka statsunder-stöd till den av nämnda förbund föreslagna undervisningen.

Då lantbruksstyrelsen emellertid ansåge den i tjänst varande ladugårdsförmanspersonalens utbildning vara av betydelse, och denna utbildning i flertalet fall icke lämpligen kunde ske genom de praktiskt-teoretiska kurser, som enligt gällande reglemente anordnades, ville lantbruksstyrelsen föreslå, att ett begränsat antal elever måtte få antagas i de teoretiska kurserna utan deltagande därförut i statsunderstödd praktisk utbildningskurs. För antagande, vilket torde böra ankomma på lantbruksstyrelsen, syntes böra fordras flerårig väl vitsordad ladugårdspraktik från välskött ladugård samt särskild rekommendation från arbetsgivaren om vederbörandes lämplighet att deltaga i teoretisk kurs. Antalet dylika extra elever torde böra begränsas till 10 årligen.

Lantbruksstyrelsens nu framförda förslag skulle medföra en ökning av anslagsbehovet för utbildningskurser för ladugårdsförmän och svinskötare med 9,825 kronor enligt följande beräkningar:

Anslag till praktiska kurser 25 elever à 225 kronor	kronor	5,625
Anslag till teoretiska kurser 35 » à 60 »	»	2,100
Grundanslag till ytterligare en teoretisk kurs	»	600
Till lantbruksstyrelsens förfogande för vissa försöksanordningar ..	»	1,500

Summa kronor 9,825.

Anslagsbehovet för undervisningsåret 1 november 1936—31 oktober 1937 skulle sålunda ökas från 29,500 kronor till i runt tal 39,500 kronor.

Enligt vad lantbruksstyrelsen sålunda förordat skulle till utbildningskurser för ladugårdsförmän och svinskötare under de båda undervisningsåren 1 november 1935—31 oktober 1937 böra beräknas 29,500 kronor respektive 39,500 kronor eller alltså tillhoppa 69,000 kronor.

3. *Utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland, Dalarna och Värmland.*

Till anordnande av utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna hade medelsbehovet tidigare beräknats till 6,000 kronor men för ett vart av budgetåren 1934/1935 och 1935/1936 uppskattats till 3,800 kronor, avsett för avhållande av 8 kurser med 56 elever. För budgetåret 1935/1936 hade till dylika kurser jämväl inom Värmlands län av riksdagen anvisats ett belopp av 950 kronor, avsett för anordnande av 2 kurser med sammanlagt 14 elever. Sammanlagda medelsbehovet hade sålunda för innevarande budgetår beräknats till 4,750 kronor.

Såsom lantbruksstyrelsen vid behandling av utbildningskurserna för ladugårdsförmän och svinskötare anför, föreläge en avsevärd brist på ladugårdsskötare utan förmansställning. Ifrågavarande brist torde icke i det väsentliga vara en utbildningsfråga utan mera sammanhänga med de arbetsvillkor, som jordbrukets arbetsgivare kunde bereda de i ladugårdsarbete sysselsatta, och med yrkets så att säga sociala anseende. För höjande av yrkets anseende kunde emellertid förbättrade utbildningsmöjligheter i sin mån hava betydelse. Lantbruksstyrelsen ville därför föreslå, att sådana utbildningskurser, som nu kunde anordnas för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland, Dalarna och Värmland, försöksvis måtte kunna anordnas även för manliga ladugårdsskötare och oberoende av förläggningsplatsen. Särskilt syntes sådana kurser böra vara av betydelse för sådana ladugårdsskötare, som ensamma skötte arbetet i en ladugård. Lantbruksstyrelsen föreslog, att medel beräknades för fyra sådana kurser. Dessa borde eventuellt förläggas till samma egendom och följa efter varandra (minimitiden

för en kurs vore $2\frac{1}{2}$ månad). Som förläggingsplats för kurserna torde i första hand egendom belägen i sydsvenska högländet ifrågakomma. Till de manliga eleverna torde elevunderstöd böra kunna utgå i enahanda ordning som till elev vid kvinnlig ladugårdsskötarkurs. De här föreslagna kurserna för manliga ladugårdsskötare torde föranleda en ökning i medelsförbrukningen å förevarande anslag av ($4 \times 475 =$) 1,900 kronor.

För budgetåret 1936/1937 torde därför böra beräknas åtgå sammanlagt ($4,750 + 1,900 =$) 6,650 kronor.

4. *Utbildningskurser i beteskultur och ängsskötsel.*

Lantbruksstyrelsen ansåge ifrågavarande kurser, som anordnades av styrelsen, vara av stor betydelse för spridande av kännedom om en rationell beteskultur och funne förty dylika kurser böra hållas jämväl under 1936. Då någon minskning i kostnaden för kurserna icke torde vara möjlig, syntes för 1936 års kurser böra beräknas ett belopp av 3,200 kronor.

5. *Utbildningskurser för vandringsrättare.*

Utbildningskurser för vandringsrättare plägade anordnas så, att vartannat år avhölles tre och vartannat år två kurser. De av 1935 års riksdag anvisade medlen för ändamålet avsåge avhållande under 1936 av två kurser. Under 1937 borde tre dylika kurser anordnas för en beräknad kostnad av 1,700 kronor för varje kurs. Anslagsbehovet för sistnämnda år skulle således utgöra 5,100 kronor.

6. *Utbildningskurser för förrättningsmän vid täckdikningsföretag även som för täckdikningsförmän.*

För anordnande av ifrågavarande kurser hade senast för budgetåret 1934/1935 anvisats ett reservationsanslag av 13,000 kronor. I vad mån anordnande av någon av ifrågavarande kurser kunde komma att visa sig påkallat under budgetåret 1936/1937 läte sig icke nu bedöma. För tillgodo-seende av ett uppkommande behov av en kurs av vartdera slaget syntes emellertid ett belopp av 13,000 kronor böra finnas tillgängligt för ändamålet.

7. *Utbildningskurser för mjölkbedömare.*

Huruvida behov kunde komma att förefinnas att anordna dylik kurs under budgetåret 1936/1937 läte sig icke nu bedöma. Med hänsyn till den omfattande rekrytering på området, som på senaste tid ägt rum, syntes det emellertid antagligt, att i varje fall icke mer än en sådan kurs skulle behöva anordnas under nämnda budgetår. Under sådana förhållanden och då det torde få antagas, att Kungl. Maj:t hade möjlighet att, på sätt förut skett, till anordnande av en dylik kurs anvisa erforderligt belopp — härför torde i så fall kunna beräknas åtgå 800 à 900 kronor — från annorledes tillgängliga medel, hade lantbruksstyrelsen icke ansett det nödvändigt att föreslå beräk-nande av medel för ändamålet för budgetåret 1936/1937.

Enligt lantbruksstyrelsens i det föregående framställda förslag skulle till utbildningskurser, varom här är fråga, för budgetåret 1936/1937 beräknas följande belopp:

till utbildningskurser för kontrollassistenter.....	kronor	11,000
» » » ladugårdsförmän och svinskötare..	»	69,000
» » » kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland, Dalarna och Värmland.....	»	6,650
» » » i beteskultur och ängsskötsel.....	»	3,200
» » » för vandringsrättare.....	»	5,100
» » » förrättningsmän vid täckdikningsföretag ävensom för täckdikningsförmän.....	»	13,000
summa kronor		107,950,

eller i avrundat tal 108,000 kronor. Med hänsyn till att den 30 juni 1936 torde kunna beräknas förefinnas en odisponerad behållning å förevarande anslag av omkring 13,000 kronor, hemställer lantbruksstyrelsen om anvisning under anslaget av 95,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Lantbruksstyrelsens förslag föranleder erinran från min sida allenast i vad avser beräkningen av de till utbildningskurser för ladugårdsförmän och svinskötare samt för ladugårdsskötare avsedda medlen.

Vad angår förstnämnda kurser är det otvivelaktigt förenat med olägenheter att, såsom nu är förhållandet, det för visst budgetår anvisade anslaget har avseende å det läsår, som börjar den 1 november under det budgetår, som föregår det, för vilket anslaget uppförts. Jag biträder det av lantbruksstyrelsen för undanröjande av sagda olägenhet väckta förslaget om anvisande för nästa budgetår av anslag icke blott för undervisningsåret november 1935—oktober 1936 utan jämväl för därpå följande undervisningsår. Däremot kan jag icke tillstyrka de förslag till utvidgning av förevarande undervisningsverksamhet, styrelsen ifrågasatt i avseende å undervisningsåret 1936—1937. Det av styrelsen åberopade huvudsyftet med berörda utvidgning, eller beredande av möjlighet till utbildning av större antal ladugårdsförmän, synes vara av mindre vikt än det jämväl berörda önskemålet angående ökning av antalet utbildade ladugårdsskötare utan förmansställning. Till detta spörsmål återkommer jag i det följande. Medelsbehovet för de kurser, vilka avse utbildning av ladugårdsförmän och svinskötare, torde sålunda för nästa budgetår böra beräknas till ($2 \times 29,500 =$) 59,000 kronor.

Av socialstyrelsens och lantbruksstyrelsens yttranden framgår, att inom de mera jordbruksbetonade delarna av södra och mellersta Sverige för närvarande råder stor brist på ladugårdsskötare, särskilt kvalificerade manliga sådana, utan förmansställning. Det synes angeläget, att åtgärder vidtagas för avhjälpande av detta missförhållande. Jag vill med hänsyn härtill tillstyrka lantbruksstyrelsens förslag att medel beredas för anordnande av enahanda utbildningskurser för manliga ladugårdsskötare, som de vilka nu anordnas för kvinnliga sådana i Norrland, Dalarna och Värmland. Kurserna torde dock icke böra bindas till vissa angivna län utan anordnas där behovet av dylik personal gör sig mest kännbart. Någon svårighet att finna lämpliga

egendomar å skilda platser i landet, varest kurserna kunna förläggas, torde enligt erhållna upplysningar icke föreligga. Att beräkna det erforderliga anslagsbeloppet är emellertid vanskligt. Jag förordar, att för nästa budgetår 20,000 kronor göras tillgängliga för ändamålet. Härigenom skulle möjliggöras anordnande av cirka 40 dylika kurser med sammanlagt 280 elever. Möjligt är, att beloppet icke kommer att i sin helhet disponeras.

Beräkningen av det för bidrag till särskilda utbildningskurser behövliga anslaget för nästa budgetår skulle alltså ske enligt följande uppställning:

utbildningskurser för kontrollassistenter	kronor	11,000
» » ladugårdsförmän och svinskötare	»	59,000
» » manliga ladugårdsskötare	»	20,000
» » kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland, Dalarna och Värmland	»	4,750
» i beteskultur och ängsskötsel	»	3,200
» för vandringsrättare	»	5,100
» » förrättningsmän vid täckdikningsföre- tag ävensom för täckdikningsförmän	»	13,000
	summa kronor	116,050,

vilket belopp torde avrundas till 116,000 kronor. Som enligt vad lantbruksstyrelsen uppgivit torde kunna å det nuvarande anslaget för ändamålet den 1 juli 1936 påräknas en reservation av omkring 13,000 kronor, kan anslagsanvisningen begränsas till 103,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till särskilda utbildningskurser för budgetåret 1936/1937* anvisa ett *reservationsanslag* av . . . . . kronor 103,000.

[49.] **23. Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m., förslagsanslag.** För ändamålet är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 268,000 kronor. Anslaget utgick tidigare med 240,000 kronor men höjdes för budgetåret 1934/1935 till 264,000 kronor i syfte att utan förändring i fråga om stipendiebeloppens storlek mildra villkoren för erhållande av högsta möjliga månadsbidrag. För budgetåret 1935/1936 vidtogs ytterligare förhöjning av anslaget med 4,000 kronor till täckande av kostnaderna för stipendier jämväl till deltagare i driftsledarkursen vid Alnarp.

För anslagets användning gälla bestämmelserna i *dels* kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 296) med däri genom kungörelserna nr 235/1930 och 201/1933 gjorda ändringar, enligt vilka bestämmelser understöd må tilldelas obemedlad eller mindre bemedlad elev vid statens lantbruksskolor samt vid med statsmedel understödd lantbruksskola, lantmannaskola, lanthushållsskola, lägre mejeriskola för kvinnor och utbildningskurs för kvinnliga ladugårds-

skötare i Norrland och Dalarna ävensom vissa deltagare i fast småbrukarkurs med särskilt antagna elever, dels 70 § tredje stycket stadgarna den 20 juli 1933 (nr 495) för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut, enligt vilken paragraf elev vid institutets driftsledarkurs efter särskild ansökan kan beviljas understöd av statsmedel efter samma grunder och i enahanda ordning som elev vid lantmannaskola, dels ock Kungl. Maj:ts brev till statskontoret den 20 juni 1935 (punkt 43), enligt vilket elev vid utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Värmlands län må beviljas understöd i enahanda ordning, som i förberörda kungörelse nr 296/1922 med däri vidtagna ändringar stadgats beträffande elev vid utbildningskurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Norrland och Dalarna.

I skrivelse den 30 augusti 1935 rörande anslagsbehovet för budgetåret 1936/1937 har *lantbruksstyrelsen* anfört i huvudsak följande.

Medelsåtgången under läsåret 1933/1934 hade, efter avdrag av återlevererade stipendiemedel, uppgått till 272,115 kronor 45 öre. För läsåret 1934/1935 kunde behovet beräknas till omkring 288,000 kronor.

Under flera år hade ett överskridande av anslaget ägt rum. Även efter den av 1934 års riksdag i speciellt syfte företagna höjningen av anslaget hade detta, ehuru i något mindre grad, överskridits. Den huvudsakliga orsaken härtill torde vara den större tillslutning, de lägre lantbruksundervisningsanstalterna under de sista åren haft. Till en del berodde detta på, att ett antal nya kurser inrättats. Ehuru en tillförlitlig uppskattning av behovet icke kunde göras, då detta sammanhänge dels med elevtillslutningen och dels med det allmänna ekonomiska läget, ville lantbruksstyrelsen föreslå, att anslaget, utan ändring av gällande understödsbelopp eller av grunderna för understödstilldelningen, höjdes i nivå med den med rätt stor säkerhet uppskattade förbrukningen under det den 31 oktober 1935 slutande läsåret 1934/1935 eller till 288,000 kronor. Lantbruksstyrelsen ville i detta samband omnämna, att en mindre ökning av anslagsförbrukningen torde komma att föräledas av Kungl. Maj:ts beslut den 20 juni 1935, att även elever i enligt 1935 års riksdags beslut anordnade kurser för kvinnliga ladugårdsskötare i Värmlands län kunde tilldelas understöd från anslaget. Vid bifall till lantbruksstyrelsens förslag om anordnande av ladugårdsskötarkurser för manliga elever i huvudsak i enlighet med reglementet för kvinnliga ladugårdsskötarkurser i Norrland och Dalarna (se föregående punkt) torde elevunderstöd böra kunna utgå även till dessa manliga elever enligt samma grunder som till de kvinnliga eleverna.

Statskontoret har i remissutlåtande häröver den 1 oktober 1935 anfört:

Under de senast förflutna fem budgetåren hade det till understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m. anvisade anslagets storlek samt belastning uppgått till följande belopp:

	Beviljat anslag kronor	Utgifter å anslaget kronor
1931/1932	200,000	361,412: 85
1932/1933	240,000	255,677: 58
1933/1934	240,000	268,963: 72
1934/1935	264,000	295,148: —
1935/1936	268,000	

Med hänsyn till den successiva ökningen av anslaget under de senaste åren ville statskontoret ifrågasätta, huruvida icke medelsbehovet genom restriktiva åtgärder skulle kunna bringas i överensstämmelse med det av riksdagen anvisade anslagsbeloppet.

Därest emellertid skäl icke skulle finnas föreligga att genom skärpning av grunderna för anslagets användning inskränka behovet av medel för ifrågavarande ändamål syntes det vara med sunda budgettekniska principer förenligt att höja anslaget — som vore av förslagsanslags natur — till det av lantbruksstyrelsen föreslagna beloppet.

Att såsom statskontoret ifrågasatt genom skärpning av grunderna för anslagets användning nedskära utgifterna under anslaget anser jag mig icke kunna tillstyrka, särskilt som riksdagen så sent som 1934 (skr. nr 379) ökat medelsanvisningen för att möjliggöra tillämpning av mindre stränga gallringsprinciper vid fördelningen av ifrågavarande understöd. Med hänsyn härtill och då understöd torde böra utgå jämväl till elever vid de av mig under föregående punkt ifrågasatta manliga ladugårdsskötarkurserna vill jag förorda, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 290,000 kronor, innebärande en ökning i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår med 22,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 290,000.

[50.] **24. Trädgårdsundervisningen: Understöd åt lantbruksakademiens trädgårdsskola.** Från och med år 1917 har statsanslag utgått till lantbruksakademiens trädgårdsskola å Experimentalfältet. Anslaget har för ett vart av budgetåren 1924/1925—1935/1936 uppförts med 10,000 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att för budgetåret 1936/1937 måtte för ändamålet anvisas anslag med oförändrat belopp.

I enlighet med lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Trädgårdsundervisningen: Understöd åt lantbruksakademiens trädgårdsskola* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *anslag* av ..... kronor 10,000.

[51.] **25. Trädgårdsundervisningen: Understöd åt trädgårdsskolorna i mellersta och norra Sverige.** Alltsedan 1910 hava anslag årligen utgått för upprätthållande av dels en trädgårdsskola i mellersta Sverige, dels ock en sådan skola i norra Sverige. Från och med budgetåret 1931/1932 har ifrå-

gavarande anslag upptagits med 32,000 kronor, varav 16,000 kronor avsetts för vardera trädgårdsskolan (se IX H. T. 1931 p. 33). Den för mel-lersta Sverige avsedda trädgårdsskolan är förlagd till Adelsnäs i Östergöt-lands län och den för norra Sverige avsedda till Söråker i Västernorrlands län.

Efter avlåtandet av 1935 års statsverksproposition överlämnade lant-bruksstyrelsen med utlåtande den 18 januari 1935 en till Kungl. Maj:t ställd framställning av den 18 december 1934 från styrelsen för sistnämnda skola. I berörda framställning anhöll skolstyrelsen — under förmälen bland an-nat att skolan vore i behov av ökat understöd under den tid, som beräkna-des åtgå tills trädgårdsdriften därstädes hunnit upparbetas till för sko-lans ekonomi behövlig omfattning — att till upprätthållande av skolans verksamhet för ett vart av åren 1935—1939 måtte anvisas ett från 16,000 till 20,000 kronor förhöjt statsunderstöd. I enlighet med förslag av lant-bruksstyrelsen beviljade Kungl. Maj:t genom beslut den 12 april 1935 sty-relsen för skolan ytterligare statsunderstöd för budgetåret 1935/1936 med 4,000 kronor, att utgå från nionde huvudtitelns reservationsanslag till be-främjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar.

I skrivelse den 20 juli 1935 har *styrelsen för Norrlands trädgårdsskola i Söråker* på förut anförda skäl ånyo anhållit, att skolan för återstoden av den angivna femårsperioden, alltså för ett vart av budgetåren 1936/1937—1939/1940, måtte tilldelas ett från 16,000 kronor till 20,000 kronor förhöjt statsunderstöd till skolverksamhetens och trädgårdsdriftens upprätthål-lande.

Lantbruksstyrelsen, som anbefallts avgiva utlåtande över skolstyrelsens sistnämnda framställning, har i skrivelse den 30 augusti 1935 rörande an-slagsbehovet vid trädgårdsskolorna för nästa budgetår tillstyrkt oförändrat anslag, 16,000 kronor, till trädgårdsskolan vid Adelsnäs samt beträffande trädgårdsskolan vid Söråker anført följande.

Styrelsen förordade en tillfällig förstärkning av det till trädgårdsskolan i Söråker utgående statsunderstödet med 4,000 kronor, närmast för budget-året 1936/1937. Såvitt nu kunde bedömas, syntes sådant tilläggsanslag er-forderligt jämväl för budgetåren 1937/1938—1938/1939 men däremot icke för budgetåret 1939/1940. Genom Kungl. Maj:ts resolution den 7 juni 1935 tilldelades nämligen skolan av penninglotterimedel 35,000 kronor för utbyggnad av växthusavdelningen vid skolan. Enligt vad styrelsen inhäm-tat komme denna utbyggnad att i olika etapper färdigställas under åren 1936 och 1937. Sedan skolan därefter tillförts ökad inkomst genom för-säljning av växthusprodukter, syntes dess verksamhet kunna upprätthållas med anlåtande allenast av det kontrakterade årsbidraget av 16,000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har sålunda hemställt, att ifrågavarande anslag måtte för budgetåret 1936/1937 uppföras med tillhoppa 36,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Med hänsyn till den viktiga uppgift, som trädgårdsskolan i Söråker otvi-velaktigt har att fylla för trädgårdsodlingen i Norrland, och då driften där-

städes icke torde kunna vederbörligen upprätthållas under de närmaste åren utan ytterligare statsunderstöd, anser jag mig böra förorda, att skolan i varje fall för budgetåret 1936/1937 kommer i åtnjutande av ett till 20,000 kronor förhöjt bidrag. Då till trädgårdsskolan vid Adelsnäs bör utgå oförändrat statsbidrag med 16,000 kronor, erfordras för sagda budgetår ett sammanlagt anslagsbelopp av 36,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Trädgårdsundervisningen: Understöd åt trädgårdsskolorna i mellersta och norra Sverige* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *anslag* av ..... kronor 36,000.

[52.] **26. Trädgårdsundervisningen: Bidrag till kurser i trädgårdsskötsel, reservationsanslag.** Till kurser i trädgårdsskötsel hava från och med 1920 anvisats medel i form av reservationsanslag. För budgetåret 1935/1936 har riksdagen anvisat 30,000 kronor att användas med 20,000 kronor för utbildningskurser för trädkötare i södra och mellersta Sverige, 2,500 kronor för en trädgårdskurs vid Norrlands trädgårdsskola i Söråker samt 7,500 kronor för utbildningskurser för trädgårdsskötare i norra Sverige och ambulera trädgårdskurser i Norrland.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att hos riksdagen måtte för budgetåret 1936/1937 äskas anslag för ändamålet med oförändrat belopp. Styrelsen har därvid anfört, att av de 296 personer, som anmält sig till deltagande i utbildningskurserna för trädkötare i södra och mellersta Sverige under verksamhetsåret 1935/1936, endast 93 kunnat antagas. Det lägsta belopp, som även för nästa budgetår borde komma ifråga för sistnämnda kurser, vore därför enligt styrelsens mening 20,000 kronor. Någon reservation å det för innevarande budgetår anvisade anslaget vore icke att påräkna.

Med biträdande av lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. *Departements-*
Maj:t måtte föreslå riksdagen *chefen.*

att till *Trädgårdsundervisningen: Bidrag till kurser i trädgårdsskötsel* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 30,000.

[53.] **27. Trädgårdsundervisningen: Stipendier för högre utbildning i trädgårdsfacket, reservationsanslag.** Alltsedan år 1910 med undantag dock för budgetåren 1924/1925—1926/1927, 1933/1934 och 1934/1935 har i riksdagen funnits uppfört ett reservationsanslag, avsett att användas till stipendier åt personer, som önska förvärva högre utbildning i trädgårdsfacket. För budgetåret 1935/1936 är för ändamålet anvisat ett belopp av 1,200 kronor.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 30 augusti 1935 framhållit, att det
Bihang till riksdagens protokoll 1936. 1 saml. Nr 1 Del 12.

med hänsyn till villkoren för inträde som ordinarie elev i högre trädgårdskursen vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut syntes önskvärt, att årligen två begåvade ynglingar kunde beredas tillfälle att såsom statsstipendiater med bidrag av ett stipendiebelopp av 1,200 kronor till vardera under ett år praktisera inom trädgårdssyrket i utlandet. Under budgetåret 1936/1937 borde sålunda för ändamålet finnas till förfogande ett belopp av 2,400 kronor. Innevarande budgetår, varunder funnes tillgängliga, förutom anvisade 1,200 kronor, en reservation från budgetåret 1934/1935 av 1,800 kronor, torde emellertid uppkomma en reservation av 600 kronor. På grund härav skulle för nästkommande budgetår för ändamålet behöva äskas ett belopp av $(2,400 - 600 =) 1,800$ kronor.

Departement-
chefen.

Lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet föranleder ej någon erinran från min sida. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Trädgårdsundervisningen: Stipendier för högre utbildning i trädgårdsfacket* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 1,800.

[54.] 28. **Reseunderstöd för studier på jordbrukets område, reservationsanslag.** Till reseunderstöd för lantbrukets studerande hava utgått reservationsanslag för ett vart av budgetåren 1926/1927—1931/1932 med 20,000 kronor och för budgetåret 1932/1933 med 10,000 kronor. För tiden därefter har anslag för ändamålet icke anvisats av riksdagen.

På grund av förefintlig reservation har Kungl. Maj:t för resor under 1934 och 1935 utdelat understöd med omkring 4,000 kronor vardera året. Någon odisponerad behållning å anslaget förefinnes numera icke.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att för budgetåret 1936/1937 måtte för ändamålet göras tillgängligt ett anslag av 10,000 kronor. Styrelsen anför härom:

Enligt styrelsens uppfattning vore den studieverksamhet, som tidigare möjliggjorts genom bidrag från ifrågavarande anslag, ägnad att i avsevärd grad främja utvecklingen av landets jordbruk. Motivet för anslaget hade givetvis icke nu samma räckvidd, sedan lantbrukshögskolan upprättats och samtliga lärarbefattningar därstädes nu vore tillsatta. Vad beträffade bedrivandet av vetenskaplig jordbruksforskning understöddes denna i någon mån genom ett i lantbrukshögskolans stat upptaget anslag till resestipendier för lantbrukshögskolans lärare å 1,500 kronor. Emellertid bedreves vetenskaplig jordbruksforskning vid ett stort antal statsunderstödda institutioner av olika slag. För dessas tjänstemän måste resor och studier utomlands vara av stor betydelse, då det gällde att följa utvecklingen på speciella områden. Även för konsulenter och för lärare vid lantmannas-, lantbruks- och lanthushållsskolor måste det anses vara av stort värde, om de bereddes tillfälle att studera framstegen inom landet och utomlands på jordbruksforskningens område. Likaledes måste studier av tekniska frågor, av organisations-, av-

sättnings- och undervisningsfrågor vara av stort värde för dem och därmed indirekt för hela jordbruksnäringen. Det vore därför önskvärt, om anslag för reseunderstöd kunde beviljas, förslagsvis med 10,000 kronor.

Under nuvarande förhållanden kunde det emellertid anses tvivelaktigt, om understöden såsom hittills skulle utdelas i första hand — förutom till resor för vetenskaplig jordbruksforskning — för resor, som avsåge utbildning av lärare vid den högre lantbruksundervisningen och av konsulenter. Understöden torde mera allmänt böra angivas avse forskning och studier på lantbrukets område.

Statskontoret har i remissutlåtande i ärendet den 1 oktober 1935 uttalat, att förberörda av mig i fjol angivna skäl för anslagets uteslutande ur riksstaten syntes fortfarande äga giltighet, varför ämbetsverket icke funne sig böra tillstyrka bifall till lantbruksstyrelsens framställning.

Vid anmälan av frågorna tillhörande regleringen av utgifterna under nionde huvudtiteln för innevarande budgetår erinrade jag i anledning av framställning från lantbruksstyrelsen om anslag till reseunderstöd för lantbrukets studerande bland annat (se IX H. T. 1935 sid. 130), att i den mån anslag för ifrågavarande ändamål avsetts till bidrag vid studieresor utom landet anslagets betydelse icke oväsentligt minskat genom tillkomsten av lantbrukshögskolan. Enligt vad som framgår av lantbruksstyrelsens nu förevarande skrivelse med begäran om anslag för budgetåret 1936/1937 delar styrelsen denna uppfattning. I överensstämmelse härmed bör reseunderstöd icke utgå för inhämtande vid utländska läroanstalter av kunskaper, som kunna förvärfvas vid lantbrukshögskolan. Vid sidan av ett studiebehov av denna art förefinnes emellertid, såsom lantbruksstyrelsen påpekat, för lärare och konsulenter på lantbrukets område ävensom för andra med upplysnings- eller forskningsverksamhet inom jordbruksnäringen sysselsatta personer ett behov att utvidga sina kunskaper och erfarenheter till näringens gagn. I detta hänseende hava studieresor onekligen alltjämt en uppgift att fylla. För att möjliggöra dylika resor för personer, som ej på annat sätt kunna erhålla bidrag till desamma, finner jag i likhet med lantbruksstyrelsen önskvärt, att anslag av statsmedel beviljas. Jag tillstyrker, att för ändamålet för budgetåret 1936/1937 anvisas ett belopp av 5,000 kronor. Dispositionen av detta anslag till reseunderstöd för studier på jordbrukets område bör liksom skett med tidigare liknande anslag förbehållas Kungl. Maj:t. Anslaget bör givas natur av reservationsanslag.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Reseunderstöd för studier på jordbrukets område* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 5,000.

*Departements-
chefen.*

E. Hästavel och boskapsskötsel m. m.

[55.] 1. Statens hingstdepåer och stuteri: Avlöningar, förslagsanslag. Jämlikt de av 1935 års riksdag godkända grunderna för redovisningen å riksstaten av totalisatormedlens specialbudget redovisas för innevarande budgetår de för lantbruksstyrelsens stuteribyrå och för statens hingstdepåer och stuteri avsedda anslagsmedlen skilda från övriga av totalisatormedel utgående belopp. Sålunda upptagas de för stuteribyrån avsedda medlen under lantbruksstyrelsens avlönings- respektive omkostnadsanslag samt de för statens hingstdepåer och stuteri avsedda medlen å två särskilda anslag, det ena för avlöningar, det andra för omkostnader, båda av förslagsanslags natur. Övriga för stuteriväsendet avsedda medel redovisas å ett gemensamt anslag för hästavelns befrämjande.

Vad angår avlöningsanslaget för statens hingstdepåer och stuteri har det samma för innevarande budgetår uppförts med 161,100 kronor, att disponeras enligt följande av 1935 års riksdag godkända

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	41,500
<i>Anm.</i> Från förestående anslagspost skola utgå jämväl representationspenningar till chefen för Flyinge hingstdepå och stuteri med 750 kronor och till chefen för Strömsholms hingstdepå med 250 kronor.		
2. Arvode till veterinären vid Strömsholms hingstdepå	»	2,000
3. Avlöningar till stallpersonal, <i>förslagsvis</i>	»	87,060
4. Avlöning till extra personal för ridning och dressyr vid Flyinge hingstdepå och stuteri	»	12,540
5. Dyrtidstillägg, <i>förslagsvis</i>	»	14,000
6. Sjukvård, <i>förslagsvis</i>	»	4,000
	Summa kronor	161,100.

I fråga om dispositionen av anslagsposten till avlöningar till stallpersonalen gälla av Kungl. Maj:t den 27 juni 1930 för ifrågavarande personal fastställda avlöningsstater. Jämväl må erinras, att enligt Kungl. Maj:ts brev till stuteriöverstyrelsen den 30 oktober 1925 tillsvidare må till högst tre gifta stallbetjänter vid Flyinge hingstdepå och stuteri, vilka ej kunna beredas bostäder vid depån, utbetalas ersättning för hyrande av bostad utom depåns område med högst 250 kronor årligen till vardera.

Genom brev till stuteriöverstyrelsen den 30 april 1927 har Kungl. Maj:t förordnat, att dyrtidstillägg åt den till stallpersonalen utgående kontanta avlöningen skall beräknas efter de grunder, som gälla beträffande nyreglerade verk i allmänhet, därvid dyrtidstillägg dock ej må beräknas å den till fodermarsken-stoöverskötaren vid Flyinge hingstdepå och stuteri utgående särskilda ersättning för skötseln av fölston och föl.

I skrivelse den 11 september 1935 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att förrevarande anslag måtte för budgetåret 1936/1937 uppföras med 162,700 kronor.

I förhållande till anslagsberäkningen för innevarande budgetår företer styrelsens förslag ökning av anslagsposten avlöningar till stallpersonal med 6,940 kronor till 94,000 kronor men däremot minskning av anslagsposten avlöning till extra personal för ridning och dressyr vid Flyinge hingstdepå och stuteri med 5,340 kronor till 7,200 kronor. Förslaget innebär sålunda en reell ökning av anslagsmedlen med 1,600 kronor. Styrelsen har som motivering anfört följande.

I fråga om medelsbehovet till avlöningar till stallpersonalen hade av vederbörande depåchef för Strömsholms hingstdepås vidkommande beräknats ett belopp av 29,490 kronor mot för innevarande budgetår 29,670 kronor. Minskningen hänförde sig därtill, att två ålderstillägg å sammanlagt 180 kronor bortfallit. För Flyinge hingstdepå och stuteri hade motsvarande anslagspost av depåchefen beräknats till 58,380 kronor mot 57,420 kronor under nu löpande budgetår. Kostnadsökningen, 960 kronor, hänförde sig dels till ett något ökat antal ålderstillägg dels ock därtill, att chefen för Flyinge hingstdepå och stuteri föreslagit, att den kontanta hyresersättning å 250 kronor årligen, som jämlikt Kungl. Maj:ts förberörda brev den 30 oktober 1925 nu utbetalades till vardera av tre stallbetjänter, för vilka bostad icke kunnat beredas i hingstdepås och stuteriets byggnader, måtte höjas med 110 kronor till 360 kronor.

Lantbruksstyrelsen hade intet att erinra mot dessa förslag.

Vid Flyinge hingstdepå och stuteri vore för närvarande anställda 10 extra stallbetjänter för ridning och dressyr av anstaltens hästar. Utsikterna för denna extra personal att inom rimlig tid vinna befordran till ordinarie stallbetjänter vore för närvarande mindre gynnsamma, i det att med nuvarande befordringsmöjligheter det torde dröja 6 à 7 år, innan extra stallbetjänt i allmänhet kunde påräkna befordran till ordinarie. Ifråga om de 4 senast anställda stallbetjänterna torde expektanstiden, såvitt kunde bedömas, komma att uppgå till 12 à 13 år. Lantbruksstyrelsen ansåge, att normala befordringsmöjligheter för dessa extra stallbetjänter borde beredas och kunna åstadkommas, om av de nuvarande 10 extra stallbetjänterna 4 överflyttades till ordinarie stat. Styrelsen funne sig därför böra hemställa, att avlöningsstaten för stallpersonalen vid Flyinge hingstdepå och stuteri från och med budgetåret 1936/1937 ändrades i enlighet härmed. Vid bifall härtill skulle avlöningskostnaderna för betjäningpersonalen vid nämnda anstalt under budgetåret 1936/1937 uppgå till följande belopp:

1 fodermarsk: arvode kronor 2,010 + 3 ålderstillägg å tillhopa kronor 360	kronor	2,370
1 fodermarsk-stoöverskötare: arvode kronor 2,010 + 3 ålderstillägg å tillhopa kronor 360 + fölksötararvode kronor 600	»	2,970
1 körmästare: arvode kronor 1,860 + 3 ålderstillägg å tillhopa kronor 360	»	2,220
27 stallbetjänter: arvode kronor 1,350 + 3 ålderstillägg å tillhopa kronor 270 (27 × 1,620)	»	43,740

2 stallbetjänter: arvode kronor 1,350 + 2 ålderstillägg å tillhoppa kronor 180	»	3,060
4 stallbetjänter, överflyttade från icke-ordinarie stat, begynnelsearvode å kronor 1,350 + 2 ålderstillägg å tillhoppa kronor 180	»	6,120
1 nattvakt: arvode kronor 1,350 + 3 ålderstillägg å tillhoppa kronor 270	»	1,620
1 hushållerska: arvode kronor 1,050 + 3 ålderstillägg å tillhoppa kronor 270	»	1,320
		kronor 63,420.

Härtill komme föreslaget hyresbidrag å 360 kronor till envar av 3 stycken utom depåns område bosatta stallbetjänter	»	1,080
		Summa kronor 64,500.

Sammanlagda kostnaden för avlöning åt till ordinarie stallpersonal vid statens hingstdepåer och stuteri hänförliga befattningshavare skulle sålunda vid bifall till styrelsens förslag, under budgetåret 1936/1937 komma att uppgå till (29,490 + 64,500 =) 93,990 kronor, vilket belopp för åstadkommande av jämnare slutsumma lämpligen torde avrundas till 94,000 kronor.

Vid bifall här till skulle den av chefen för Flyinge hingstdepå och stuteri för budgetåret 1936/1937 till 12,720 kronor beräknade anslagsposten till avlöning till extra personal vid Flyinge kunna sänkas till 7,200 kronor.

I remissutlåtande häröver den 10 oktober 1935 har *statskontoret* anfört:

Då några skäl för den begärda förhöjningen från 250 kronor till 360 kronor årligen av den kontanta hyresersättningen till envar av de tre stallbetjänter, för vilka bostad icke kunnat beredas i hingstdepåns och stuteriets byggnader, ej blivit anförda, funne sig statskontoret icke kunna tillstyrka bifall till framställningen i denna del. Enligt statskontorets mening torde knappast heller tillräckliga skäl anses föreligga för bifall till framställningen att fyra av de nuvarande extra stallbetjänterna vid Flyinge hingstdepå och stuteri måtte överflyttas till den i avlöningsstaten för hingstdepån och stuteriet uppförda, av lantbruksstyrelsen såsom ordinarie betecknade stallpersonalen. Framhållas finge, att det vid nämnda hingstdepå och stuteri finnes uppförda å avlöningsstaten 29 stallbetjäntbefattningar och endast 10 extra stallbetjänter, vadan utsikterna för denna personal att vinna fastare anställning icke syntes vara sämre än vad förhållandet vore beträffande andra befattningshavare i statens tjänst.

Jag torde i detta sammanhang få anmäla, att *försvarsverkens civila personals förbund* i skrivelse den 1 juni 1935 hemställt, att åtgärder måtte vidtagas i syfte att de extra stallbetjänterna vid Flyinge hingstdepå och stuteri måtte i fråga om löne- och arbetsvillkor jämföras med ordinarie stallbetjänter. Förbundet anför som motiv härför, att någon egentlig skillnad icke förefunnos i avseende å de skyldigheter, som ålåg de båda kategorierna stallbetjänter, utan att dessa finge anses gemensamt svara för förekommande arbetsuppgifter.

Till följd av remiss har *lantbruksstyrelsen*, efter inhämtande av yttrande från *vederbörande depåchef*, den 11 september 1935 avgivit utlåtande i ärendet.

Depåchefen anför bland annat, att gentemot förbundets uppgift, att någon skillnad i arbetsprestation mellan ordinarie och extra stallpersonal icke förefunnos, den invändningen kunde göras, att åtminstone de tre första åren av de extra stallbetjänarnas anställningstid delvis vore att betrakta såsom elevår, och att frågan rörande vederbörandes anställning såsom ordinarie stallbetjänt först efter denna tid borde upptagas till prövning. *Lantbruksstyrelsen*, som delar den av depåchefen härutinnan uttalade uppfattningen, framhåller därutöver, att nuvarande anställningsvillkor under den tid, som finge anses såsom utbildningstid, ingalunda kunde anses ogynnsamma för vederbörande. Vidare anför *lantbruksstyrelsen*, att vid bifall till styrelsens förslag om överförande på ordinarie stat av 4 extra stallbetjäntbefattningar skulle, såvitt *lantbruksstyrelsen* kunde finna, åstadkommas fullt tillfredsställande framtida befordringsmöjligheter för extra personalen å Flyinge, samtidigt som bättre möjligheter bereddes personalen att relativt tidigt bilda familj och eget hem. Härigenom skulle också återstående sex extra stallbetjäntbefattningar helt få karaktären av övergångs- och rekryterings-tjänster till de ordinarie befattningarna.

Med hänsyn till önskvärdheten av att något förbättra anställningsförhållandena vid Flyinge hingstdepå och stuteri tillstyrker jag *lantbruksstyrelsens* förslag om överförande till den ordinarie stallpersonalen av fyra befattningar såsom extra stallbetjänter. Syftet med den av försvarsverkens civila personals förbund gjorda framställningen torde härigenom i viss mån bli tillgodosett. Jag finner mig även böra tillstyrka den föreslagna höjningen med 110 kronor av den årliga kontanta hyresersättningen, nu 250 kronor, till envar av de tre gifta stallbetjänter, för vilka bostad icke kunnat beredas i Flyinge hingstdepås och stuteris byggnader. Vid bifall till förslagen torde såsom *lantbruksstyrelsen* anført för nästa budgetår avlöningsmedlen för stallpersonal böra ökas med 6,940 kronor till 94,000 kronor samt minskning böra ske med 5,340 kronor till 7,200 kronor av avlöningsmedlen till extra personal för ridning och dressyr vid Flyinge.

För vinnande av större likformighet med andra stater torde vissa ändringar böra vidtagas i avseende å avlöningsstatens uppställning m. m. Till depåcheferna utgående representationspenningar avföras för närvarande, jämlikt vid posten fogad anmärkning, från anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat. Utgifterna i fråga, sammanlagt 1,000 kronor, synas mig lämpligen böra redovisas å en härför å staten uppförd särskild anslagspost, benämnd »Särskilda löneförmåner till ordinarie tjänstemän». Som följd härav bör anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat minskas i motsvarande omfattning eller till 40,500 kronor. Vidare torde anslagsposterna till arvode till veterinären vid Strömsholms hingstdepå och till avlöningar till stallpersonal, för nästa budgetår beräknade till 2,000 respektive 94,000 kronor, böra sammanföras till en förslagsvis angiven anslagspost å 96,000 kronor, benämnd »Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av

*Departements-
chefen.*

Kungl. Maj:t». Från denna anslagspost förutsattes skola bestridas jämväl betalning enligt fastställd taxa till bland stallpersonalen upptagna två hovslagare samt förenämnda hyresersättning till gifta stallbetjänter. Erforderliga föreskrifter angående anslagspostens användning torde framdeles meddelas av Kungl. Maj:t. Beteckningen av anslagsposten till avlöning till extra personal för ridning och dressyr vid Flyinge hingstdepå och stuteri, av mig förordad att uppföras med 7,200 kronor, bör ändras till »Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal».

Anslagsposten till dyrtidstillägg, vilken avser tjänstemän å ordinarie stat och stallpersonalen, torde i anslutning till de grunder, chefen för finansdepartementet tidigare i dag angivit för beräkning av dyrtidstillägg under nästa budgetår åt befattningshavare i statens tjänst, böra uppföras med 15,500 kronor. Slutligen torde anslagsposten å 4,000 kronor till sjukvård, som avser jämväl djursjukvård, böra överföras till omkostnadsanslaget.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit komma utgifterna under förevarande anslag att för nästa budgetår beräknas till (40,500 + 1,000 + 96,000 + 7,200 + 15,500 =) 160,200 kronor.

Jämlikt de av 1934 års riksdag godkända grunderna torde personalförteckningen för Flyinge hingstdepå och stuteri samt Strömsholms hingstdepå — ehuru beträffande densamma icke ifrågasattes någon ändring — böra underställas riksdagen för godkännande.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) för statens hingstdepåer och stuteri fastställa följande

Personalförteckning.

Tjänstemän å ordinarie stat.

Befattning	Lönegrad
<i>Flyinge hingstdepå och stuteri.</i>	
1 depåchef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet...	—
1 beridare.....	B 17
1 veterinär.....	B 17
1 bokhållare.....	B 17

Strömsholms hingstdepå.

1 depåchef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet ...	—
1 beridare.....	B 16
1 bokhållare.....	B 15;

- 2) godkänna följande avlöningsstat för statens hingstdepåer och stuteri, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat,
förslagsvis..... kronor 40,500
2. Arvodena och särskilda ersättningar, bestämda

Nionde huvudtiteln.

121

av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	96,000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	7,200
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie tjänstemän.	»	1,000
5. Dyrtdistillägg, <i>förslagsvis</i>	»	15,500

Summa kronor 160,200;

3) till *Statens hingstdepåer och stuteri: Avlöningar för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag* av ..... kronor 160,200.
att utgå av totalisatormedel.

[56.] **2. Statens hingstdepåer och stuteri: Omkostnader, förslagsanslag.**
För ändamålet-är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 188,400 kronor, att utgå av totalisatormedel. Anslaget disponeras enligt följande av Kungl. Maj:t den 20 juni 1935 fastställda

Omkostnadsstat.**U t g i f t e r.**

1. Reseersättningar till depåcheferna, <i>förslagsvis</i>	kronor	2,000
2. Beklädnad, <i>förslagsvis</i>	»	11,550
3. Bränsle, <i>förslagsvis</i>	»	9,000
4. Furage, <i>förslagsvis</i>	»	109,270
5. Lantbeskällares underhåll, <i>förslagsvis</i>	»	47,000
6. Byggnaders underhåll, <i>förslagsvis</i>	»	21,000
7. Inventariers underhåll, <i>förslagsvis</i>	»	9,500
8. Jordbruket, <i>förslagsvis</i>	»	8,000
9. Hästkötarskola, <i>högst</i>	»	1,000
10. Häst- och fölinköp, <i>högst</i>	»	30,000
11. Utskylder och utgifter i övrigt, <i>förslagsvis</i>	»	25,160

Summa kronor 273,480

I n k o m s t e r

1. Arrendemedel och såld grässkörd m. m.	kronor	6,665
2. Sålda hästar	»	17,700
3. Språngavgifter	»	56,500
4. Inkomster i övrigt	»	4,215

Summa kronor 85,080

S a m m a n d r a g.

Utgifter	kronor	273,480
Inkomster	»	85,080

Nettoutgift kronor 188,400.

I beslut samma dag har Kungl. Maj:t vidare föreskrivit, dels att anslagsposten till reseersättningar icke må utan Kungl. Maj:ts medgivande överskridas, dels ock att nettoutgifterna ej må utan Kungl. Maj:ts medgivande överskrida 188,400 kronor.

I skrivelse den 11 september 1935 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att förevarande anslag måtte för nästa budgetår upptagas med 190,600 kronor. I jämförelse med staten för innevarande budgetår företer *lantbruksstyrelsens* anslagsberäkning en ökning av utgifterna med sammanlagt 5,820 kronor. Samtidigt upptagas emellertid inkomsterna ökade med 3,620 kronor, varigenom nettoutgiftsökningen begränsas till 2,200 kronor.

Av *lantbruksstyrelsens* skrivelse inhämtas följande i avseende å anslagsposter, beträffande vilka ändring i förhållande till beräkningen för innevarande budgetår föreslås:

I fråga om den bland *utgifterna* upptagna posten *beklädnad framhåller styrelsen*, att *beklädnadsanslaget*, som till å *Strömsholms hingstdepå* anställd personal beräknades till 175 kronor per man och år, därstädes visat sig tillräckligt. Vid *Flyingeanstalten* däremot hade samma anslagspost länge beräknats efter 200 kronor per man och år, men hade det visat sig nödvändigt, att för fyllande av detta behov taga i anspråk uppkomna besparingar å andra i utgiftsstaten ingående poster. Orsaken till den större *beklädnads-kostnaden* å *Flyinge* torde vara dels å orten gällande högre upphandlingspriser dels, och framför allt, större slitage på grund av vid anstalten förekommande dressyrridning m. m. På grund av sålunda vunnen erfarenhet föresloge *lantbruksstyrelsen*, att anslagsposten för *beklädnad* höjes med 1,000 kronor till 12,550 kronor för båda depåerna gemensamt.

Anslagsposten till *fura* ge har för vinnande av avrundad slutsumma å *utgifterna* upptagits minskad med 20 kronor till 109,250 kronor.

För *inventariers underhåll* har av chefen för *Flyinge hingstdepå* och *stuteri* beräknats en ökning för *Flyingeanstaltens* vidkommande med 1,000 kronor, som *lantbruksstyrelsen* emellertid icke ansett sig kunna tillstyrka. Däremot har *lantbruksstyrelsen* biträtt ett av *Strömsholmschefen* gjort äskande om höjning med 500 kronor. Ifrågavarande anslagspost har alltså av *lantbruksstyrelsen* upptagits till 10,000 kronor för båda depåerna gemensamt.

Vad angår anslagsposten till *jordbruk* et har chefen för *Flyinge hingstdepå* och *stuteri* beräknat medelsbehovet för ifrågavarande ändamål till 10,000 kronor, innebärande en ökning å 2,000 kronor av det för budgetåret 1935/1936 beräknade beloppet. *Lantbruksstyrelsen*, som funnit en begränsning av utgifterna inom anslagspostens ram medföra eftersättande av nödigt eller önskvärt underhåll av och förbättring å betesmarker, stängsel och vägar, har biträtt detta förslag.

I fråga om posten *utskylider och utgifter i övrigt* framhåller *lantbruksstyrelsen*, att de gångna årens erfarenheter givit vid handen, att under denna post fallande utgifter icke kunnat täckas av under posten anvisade anslagsmedel, utan hade *lantbruksstyrelsen* till utgifternas bestridande nödgats taga i anspråk uppkomna besparingar å andra i anslaget ingående utgiftsposter. Även om *lantbruksstyrelsen* hoppades att i fortsättningen kunna hålla utgifterna i allmänhet i möjligaste mån nere, vågade *styrelsen* dock icke basera denna utgiftsberäkning på osäkra besparingsmöjligheter, varför *styrelsen* hemställde om ett för båda depåerna gemensamt till 27,500 kronor ökat anslag. Ökningen i denna anslagspost, 2,340 kronor, vore föranledd av dels den allmänna prisuppgången och dels under senare år ökade skatter.

I fråga om de olika *inkomstposterna* för budgetåret 1936/1937 beräknar

lantbruksstyrelsen ökning av posten arrendemedel och såld gräskörd m. m. med 35 kronor till 6,700 kronor, av posten sålda hästar med 2,300 kronor till 20,000 kronor samt av posten språngavgifter med 500 kronor till 57,000 kronor. Språngavgifterna hade visserligen, framhåller styrelsen, under budgetåret 1934/1935 vid Flyinge hingstdepå uppgått till endast 36,840 kronor mot beräknade 38,000 kronor, men samtidigt hade motsvarande inkomster vid Strömsholms hingstdepå stigit till 21,335 kronor mot beräknade 19,000 kronor. Beträffande slutligen posten inkomster i övrigt har lantbruksstyrelsen ansett sig kunna beräkna dessa till ett med 785 kronor till 5,000 kronor förhöjt belopp.

Lantbruksstyrelsens anslagsberäkning föranleder icke annan erinran från min sida än att, i anslutning till mitt uttalande under föregående punkt, ifrågavarande anslag torde påföras jämväl utgifterna för sjukvård, vilka nu bestridas från en särskild å avlöningsstaten för hingstdepåerna och stuteriet uppförd anslagspost. Vid upptagande av dessa kostnader till oförändrat belopp av 4,000 kronor, komma utgifterna under förevarande anslag att uppgå till (190,600 + 4,000 =) 194,600 kronor.

Departements-
chefen.

Jag ifrågasätter emellertid, att ur synpunkten av närmare anslutning till andra liknande stater vissa jämkningar vidtagas i avseende å uppställningen för budgetåret 1936/1937 av omkostnadsstaten för förevarande anslag. Sålunda torde vad som av anslagsposten å 27,500 kronor till utskylder och utgifter i övrigt belöper å utgifter av expensnatur, enligt uppgift från lantbruksstyrelsen 12,350 kronor, böra utbrytas och redovisas å en särskild anslagspost till expenser, som uppföres omedelbart efter anslagsposten till reseersättningar. Förutom dessa två anslagsposter bör uppföras allenast en anslagspost till övriga utgifter. Såsom delposter under denna anslagspost torde uppföras dels de i gällande stat under 2—10 upptagna anslagsposterna, dels den från avlöningsanslaget överflyttade anslagsposten till sjukvård, dels ock vad som efter utbrytningen av expenser återstår av anslagsposten till utskylder och utgifter i övrigt.

Vid bifall härtill skulle omkostnadsstaten erhålla följande utseende:

Utgifter.

1. Reseersättningar till depåcheferna, <i>förslagsvis</i>	kronor	2,000
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	12,350
3. Övriga utgifter:		
a) beklädnad, <i>förslagsvis</i>	kronor	12,550
b) bränsle, <i>förslagsvis</i>	»	9,000
c) furage, <i>förslagsvis</i>	»	109,250
d) lantbeskällares underhåll, <i>förslagsvis</i>	»	47,000
e) byggnaders underhåll, <i>förslagsvis</i>	»	21,000
f) inventariers underhåll, <i>förslagsvis</i>	»	10,000
g) jordbruket, <i>förslagsvis</i>	»	10,000
h) hästskötarskola.....	»	1,000
i) häst- och fölinköp.....	»	30,000

j) sjukvård, <i>förslagsvis</i>	»	4,000	
k) utskylder och utgifter i övrigt, <i>förslagsvis</i>	»	15,150	» 268,950
			Summa kronor 283,300

I n k o m s t e r.

1. Arrendemedel och såld grässkörd m. m.	kronor	6,700
2. Sålda hästar.....	»	20,000
3. Språngavgifter.....	»	57,000
4. Inkomster i övrigt.....	»	5,000
		Summa kronor 88,700

S a m m a n d r a g.

Utgifter.....	kronor	283,300
Inkomster.....	»	88,700
		Nettoutgift kronor 194,600.

Staten för anslaget torde i sinom tid böra fastställas av Kungl. Maj:t.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens hingstdepåer och stuteri: Omkostnader för budgetåret 1936/1937 anvisa ett förslagsanslag*
av ..... kronor 194,600,
att utgå av totalisatormedel.

[57.] **3. Statens hingstdepåer och stuteri: Byggnadsarbeten, reservationsanslag.** Såsom under punkten 55 berörts har lantbruksstyrelsen gjort framställning om överförande till ordinarie stat av fyra av de vid Flyinge hingstdepå och stuteri anställda extra stallbetjänarna. Vid genomförande av förslaget, vilket av mig förordats, bliva befattningshavarna i fråga berättigade till erhållande av fri bostad. I anledning härav och då jämväl av andra orsaker bostadsbeståndet vid Flyinge ansetts i behov av utökning och ombyggnad har *lantbruksstyrelsen* i skrivelse den 11 september 1935 underställt Kungl. Maj:ts prövning förslag till vissa byggnadsarbeten därstädes samt hemställt, att för ändamålet måtte å riksstaten för nästa budgetår uppföras ett reservationsanslag av 112,100 kronor, att utgå av totalisatormedel. Lantbruksstyrelsen anför i ärendet följande.

Förutom bostäder till vederbörande tjänstemän ävensom till fodermarsken, åt vilken bostad beretts i den s. k. scholärbyggnaden, förfogade Flyinge hingstdepå och stuteri för närvarande över 32 bostadslägenheter. Dessa vore disponerade sålunda, att 29 ordinarie befattningshavare och 3 extra stallbetjänare, som ingått äktenskap, kunnat beredas bostad i anstaltens hus, medan vardera av 3 ordinarie befattningshavare jämlikt Kungl. Maj:ts brev den 30 oktober 1925 erhöle hyresersättning med 250 kronor för år och bostad. Av dessa senare befattningshavare innehade två egna lägenheter i det hingstdepåen och stuteriet närbelägna Flyinge samhälle, medan en förhyrde lägenhet därstädes. Då — fränsett fodermarsken — antalet till stallpersonalen

hänförliga till bostadsförmån berättigade ordinarie befattningshavare enligt gällande stat vore 33, skulle brist på en lägenhet vara för handen. En ordinarie stallbetjänt vore emellertid för närvarande ogift och bebodde för den extra personalen avsett logement. För den händelse Kungl. Maj:t godtog lantbruksstyrelsens förslag om överförande av 4 extra stallbetjäntbefattningar å ordinarie stat, skulle alltså 37 bostadslägenheter erfordras. Om härifrån droges lägenhetsbehovet för de två ordinarie befattningshavare, som enligt vad nyss anförts förskaffat sig egna lägenheter och även fortsättningsvis torde böra tillerkännas hyresersättning, bleve det återstående behovet 35 lägenheter.

De nu befintliga lägenheterna vore i allmänhet i gott stånd och med vissa undantag utrustade med tillräckliga utrymmen. Emellertid vore detta icke fallet med det s. k. sexmannahuset, vars lägenheter vore otidsenliga och trånga. Vid en omändring av detta hus till fyra lägenheter i stället för sex, skulle åstadkommas likvärdighet med övriga nybyggda eller moderniserade jämförliga lägenheter. Då det till sexmannahuset hörande uthuset vore i dåligt skick och illa beläget, torde jämväl nytt ekonomihus för 4 hushåll böra uppföras, varjämte de nyinredda lägenheterna borde förses med källare, som nu saknades till detta hus. Detta senare behov torde böra tillgodoses genom utförande av jordkällare. Lantbruksstyrelsen finge alltså föreslå, dels att det s. k. sexmannahuset omändrades till att innehålla 4 stycken tidsenliga bostadslägenheter och att nytt uthus uppfördes för 4 hushåll, dels ock att jordkällare nyuppfördes för likaledes 4 hushåll. Härigenom skulle de nu befintliga lägenheternas antal minskas till 30.

För fyllande av behovet, 35 stycken, skulle alltså 5 stycken bostadslägenheter behöva nyuppföras. Den lämpligaste byggnadsformen torde vara 2-familjshus, vilket byggnadssätt vid senare nybyggnader vid Flyingeanstalten med fördel praktiserats. Vid nyuppförande av tre nya bostadshus för 2 familjer vardera skulle visserligen vinnas en lägenhet mera än som för ögonblicket erfordrades, men torde en dylik reserv med hänsyn till bostadsbeståndets storlek vara väl motiverad. Lantbruksstyrelsen finge alltså föreslå nyuppförande av tre nya 2-familjs bostadshus med tillhörande 3 uthus och 3 jordkällare.

Till fem stycken äldre men tidigare moderniserade lägenheter saknades förstuga, så att ingången till desamma vore direkt till köket. Genom tillbyggnad av verandor skulle denna olägenhet utan större ombyggnad kunna avhjälpas, varför lantbruksstyrelsen ville föreslå uppförande av 5 stycken verandor till nu nämnda lägenheter.

Slutligen vore det s. k. »korsvirkeshuset» belagt med halmtak, vilket vid senast verkställda besiktning visat sig i behov av omläggning. Lantbruksstyrelsen ansåge emellertid ett fortsatt användande av halm till taktäckningsmedel å denna byggnad vara förenat med så stor eldfara, att halmtaket lämpligen borde utbytas mot tegeltak. Då emellertid även takstolen vore svag och bristfällig, bleve såväl riktnings- som förstärkningsåtgärder behövliga. Härigenom kunde takbeläggning med tegel beräknas draga större kostnader, än som kunde inrymmas i ordinarie anslaget till underhåll av hingstdepåns och stuteriets byggnader, varför lantbruksstyrelsen föresloge, att medel i särskild ordning anvisades för anbringande av tegeltak å det s. k. »korsvirkeshuset» ävensom till bestridande av kostnaderna för erforderliga förstärkningsåtgärder å byggnadens takstol.

Lantbruksstyrelsen hade låtit arkitekten Sigfrid Sterner i Eslöv utarbета

preliminära ritningar och kostnadsberäkningar å nu föreslagna ny-, om- och tillbyggnader. Kostnadsberäkningarna tedde sig sålunda:

3 st. 2-familjshus å 20,820 kronor	kronor	62,460
3 » ekonomibyggnader till dito å 2,820 kronor	»	8,460
3 » jordkällare till dito å 1,550 kronor	»	4,650
Ombyggnad av sex-mannahuset till 4 lägenheter	»	14,380
Nytt ekonomihus till samma hus	»	5,500
Jordkällare för 4 hushåll till samma hus	»	2,800
5 st. verandor till lägenheter i avsaknad av förstuga å 1,700 kronor	»	8,500
Nytt tegeltak å det s. k. korsvirkeshuset jämte erforderliga förstärkningsarbeten	»	5,350
Summa kronor		112,100.

Till följd av remiss har *byggnadsstyrelsen* den 10 oktober 1935 avgivit utlåtande i ärendet. Styrelsen, som låtit verkställa besiktning på platsen, anför:

Beträffande förslaget till de tre nya tvåfamiljshusen med tillhörande ekonomibyggnader m. m. hade byggnadsstyrelsen icke något att erinra. Icke heller föranledde de för dessa arbeten beräknade kostnaderna någon erinran från styrelsens sida.

Sexmannahuset vore i sådant bristfälligt skick, att en genomgripande reparation med inläggning av nya golv, anbringande av nya fönster och dörrar m. m. erfordrades. Dessa omfattande arbeten kunde motivera den förändring av planen, som avsåges i lantbruksstyrelsens förslag, men syntes det dock styrelsen som om man borde undersöka, huruvida icke ändringsarbetena skulle kunna begränsas i den ungefärliga omfattning, som skrivelsen bilagd, inom styrelsens utredningsbyrå upprättad skiss utvisade. De för arbetena beräknade kostnaderna, 14,380 kronor, syntes i varje fall otillräckliga och torde beloppet böra höjas med 6,500 kronor till 20,880 kronor. Beträffande kostnaderna för ny ekonomibyggnad m. m. till denna byggnad hade byggnadsstyrelsen icke något att erinra.

Med avseende å de fem verandorna till vissa lägenheter, som saknade köksförstuga, föresloges av lantbruksstyrelsen, att desamma skola förse, utom med vanliga fönster, även med glastak. Frånsett kostnaderna kunde byggnadsstyrelsen av praktiska skäl icke tillstyrka, att glastak anordnades på dylika små köksförstugor, utan borde dessa förse med tegeltak i anslutning till takfallen. Fönstren borde göras stora och sättas så högt som möjligt, så att de innanför liggande köken bleve tillräckligt belysta. Den beräknade kostnaden å sammanlagt 8,500 kronor torde i varje fall vara för låg och borde även med den av byggnadsstyrelsen föreslagna enklare anordningen av taken höjas med 2,000 kronor till 10,500 kronor.

Vad slutligen korsvirkeshuset beträffade hade detta vid den verkställda besiktningen befunnits vara i så bristfälligt skick såväl vad beträffade grund som murverk och bjälklag, att det torde kunna ifrågasättas, huruvida det vore ekonomiskt lämpligt, att denna byggnad i längden bibehölles som bostadshus. Med hänsyn härtill finge byggnadsstyrelsen efter samråd med chefen för hingstdepån föreslå, att byggnaden i avvaktan på eventuellt uppförande av nytt bostadshus endast underkastades en nödorttig reparation beträffande yttertakets m. m., vilket arbete torde kunna beräknas draga en kostnad av 850 kronor.

Enligt byggnadsstyrelsens beräkningar skulle de sammanlagda kostnaderna för de av styrelsen förordade arbetena uppgå till 116,100 kronor, vartill emellertid borde läggas ett belopp av omkring 6,000 kronor för ritningar och oförutsedda kostnader m. m. Kostnaderna komme sålunda att uppgå i avrundat tal till sammanlagt 122,000 kronor.

Med anledning av byggnadsstyrelsens erinringar har *lantbruksstyrelsen* i remissyttrande den 25 oktober 1935 anfört följande.

Mot den av byggnadsstyrelsen beräknade höjningen av anslaget till ombyggnad av det s. k. sexmannahuset hade *lantbruksstyrelsen* intet att erinra, liksom ej heller mot att undersökning i sinom tid verkställdes för utrönande, huruvida omändringens genomförande på ett bättre eller billigare sätt kunde genomföras på sätt byggnadsstyrelsen föreslagit. Mot den ifrågasatta ändringen av föreslagna verandors anordnande eller mot kostnadsberäkningen för dessas utförande hade *lantbruksstyrelsen* icke heller någon erinran att göra.

I fråga om korsvirkeshuset vidhölle *lantbruksstyrelsen* däremot sitt förslag. *Lantbruksstyrelsen* hade genom chefen för stuteribrån företagit besiktning av jämväl denna byggnad. Därvid hade chefen för hingstdepån beretts tillfälle framkomma med erinringar, men intet yrkande eller förslag hade gjorts i den av byggnadsstyrelsen anförda riktningen. *Lantbruksstyrelsen* kunde icke dela den av byggnadsstyrelsen framförda uppfattningen, att byggnaden skulle befinna sig i så bristfälligt skick, att dess bibehållande såsom bostadshus borde ifrågasättas. *Lantbruksstyrelsen* ville tvärtom hävda, att huset för närvarande vore för sitt ändamål brukbart, och att de reparationer eller förbättringar, som framdeles kunde ifrågasättas, under alla förhållanden komme att draga en avsevärt lägre kostnad än eventuellt uppförande av fyra nya lägenheter.

Lantbruksstyrelsen hade med sitt förslag avsett att få bostadsbehovet å Flyinge, för så vitt kunde överblickas, definitivt fyllt. Ett godtagande av byggnadsstyrelsens uppfattning i fråga om korsvirkeshuset skulle göra behovet av ytterligare 2 tvåfamiljshus aktuellt, en fråga som enligt *lantbruksstyrelsens* uppfattning för närvarande icke torde böra aktualiseras. Slutligen skulle, vid genomförande enbart av den av byggnadsstyrelsen föreslagna »nödtorftiga reparationen» huset ifråga fortfarande vara täckt med halm-tak, vilket *lantbruksstyrelsen*, även om huset i en snar framtid eventuellt skulle komma att ersättas med en nybyggnad, måste anses i hög grad otillfredsställande, såväl med hänsyn till eldfaran för huset och däri boende som ock med hänsyn till det kultur- och byggnadshistoriskt värdefulla husets konservering. Utan erinringar i övrigt vidhölle *lantbruksstyrelsen* alltså på anförda skäl sitt förslag beträffande nytt tak m. m. å korsvirkeshuset.

En utökning och förbättring av bostadsbeståndet vid Flyinge synes, särskilt om ytterligare fyra stallbetjänter bliva berättigade till fri bostad, vara väl motiverad. Beträffande vilka åtgärder, som i angivna syfte skulle erfordras, hava *lantbruksstyrelsen* och byggnadsstyrelsen kommit till i stort sett samma uppfattning. Meningarna gå i sär allenast i fråga om det s. k. korsvirkeshuset. För egen del vill jag, med hänsyn till vad *lantbruksstyrelsen* anfört i sin skrivelse i ärendet den 25 oktober 1935 ansluta mig till sistnämnda styrelsens förslag till iståndsättande av huset. Med iakttagande i av-

*Departements-
chefen.*

seende å byggnadsprogrammet av övriga av byggnadsstyrelsen gjorda erinringar skulle, utöver det av lantbruksstyrelsen till 112,100 kronor uppskattade kostnadsbeloppet, erfordras ett belopp av (6,500 + 2,000 + 6,000 =) 14,500 kronor. Sammanlagda kostnaden för programmets genomförande skulle sålunda komma att uppgå till 126,600 kronor. Jag tillstyrker, att hos riksdagen göres framställning om anvisning för ändamålet av i avrundat tal 125,000 kronor. Medlen torde böra bestridas av totalisatorintäkterna.

Sedan riksdagen beslutat i anslagsfrågan, torde byggnadsprogrammets genomförande böra uppdragas åt byggnadsstyrelsen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens hingstdepåer och stuteri: Byggnadsarbeten*
för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 125,000,
att utgå av totalisatormedel.

[58.] 4. **Hästavelns befrämjande, förslagsanslag.** Enligt de av 1935 års riksdag godkända grunderna för redovisningen å riksstaten av totalisatormedlen skall såsom förslagsanslag till hästavelns befrämjande upptagas belopp, motsvarande skillnaden mellan det, vilket beräknas komma att inflyta i totalisatormedel under budgetåret och summan av de belopp, som under andra anslag beräknas skola utgå av sådana medel. Å inkomstsidan har för innevarande budgetår titeln »totalisatormedel» upptagits till 900,000 kronor. Då samtidigt å utgiftssidan under anslagen till lantbruksstyrelsen och statens hingstdepåer och stuteri uppförts utgifter att bestridas med totalisatormedel till ett sammanlagt belopp av 387,500 kronor, har anslaget till hästavelns befrämjande för samma budgetår upptagits med (900,000 — 387,500 =) 512,500 kronor.

Genom beslut den 20 juni 1935 har Kungl. Maj:t föreskrivit, att till utgifter för hästavelns befrämjande, att bestridas av stuteriväsendets fond, må under budgetåret 1935/1936 för följande ändamål användas nedan angivna belopp:

Hästpremieringen, <i>förslagsvis</i>	kronor	244,700
Understöd åt hästavelsföreningar och för stamboksföring ..	»	54,000
Demonstration i hovvård och hovbeslag	»	8,000
Till Kungl. Maj:ts förfogande för tillgodoseende av diverse ändamål, ågnade att främja hästaveln	»	80,800
	<u>Summa kronor</u>	<u>387,500.</u>

I skrivelse den 11 september 1935 har *lantbruksstyrelsen* beträffande medelsbehovet för budgetåret 1936/1937 till åtgärder för hästavelns befrämjande anfört följande.

Hästpremieringen: Ändring ifrågasattes icke i den för löpande budgetår beviljade anslagsposten å 244,700 kronor.

Understöd åt hästavelsföreningar och för stamboksföring: För innevarande budgetår vore under denna rubrik anslaget ett belopp av 54,000 kronor, som jämte 43,000 kronor av statens hästavelsfonds avkastning finge disponeras för ifrågasvarande ändamål. Då emellertid ansökningarna om understöd från anslagsposten vida överstege det för fördelning tillgängliga beloppet, och åtskilliga behjärtansvärda ändamål därigenom måste eftersättas, samt inkomsterna av totalisatormedel utan svårighet torde medgiva en ökning av denna anslagspost, ville lantbruksstyrelsen föreslå, att densamma för budgetåret 1936/1937 höjdes till 75,000 kronor.

Demonstration i hovvård och hovbeslag: Anslagsposten torde oförändrat böra bibehållas vid 8,000 kronor.

Till Kungl. Maj:ts förfogande för tillgodoseende av diverse ändamål, ägnade att främja hästaveln: Det för innevarande budgetår beräknade beloppet för nu ifrågasvarande ändamål, 80,800 kronor, vore delvis avsett för inköp under detta budgetår av en fullblodshingst från utlandet. Då inköp av sådan hingst icke ifrågasattes under budgetåret 1936/1937, föresloge lantbruksstyrelsen, att anslagsposten upptoges med 55,000 kronor.

Medelsbehovet under anslaget uppskattades sålunda till 382,700 kronor. Beloppet innebure en minskning med 4,800 kronor i jämförelse med de för motsvarande ändamål under innevarande budgetår beräknade utgifterna.

Beträffande frågan till vilket belopp förslagsanslaget till hästavelns befrämjande bör upptagas för budgetåret 1936/1937 har lantbruksstyrelsen erinrat, att under budgetåret 1934/1935 statsverket tillförts en inkomst av totalisatormedel å 1,035,827 kronor 15 öre. Lantbruksstyrelsen har emellertid med hänsyn till de många ovissa faktorer, vilka kunde inverka på totalisatorverksamheten, ansett sig icke böra för budgetåret 1936/1937 räkna med större totalisatorinkomst än 900,000 kronor eller samma belopp som för nu löpande budgetår.

Tillika får jag anmäla en av lantbruksstyrelsen med eget yttrande den 23 oktober 1935 ingiven till Kungl. Maj:t ställd skrivelse den 18 oktober 1935 från *centralstyrelsen för föreningen svenska röda stjärnan*, däri anhållits, att för anordnande av sjukstallar i Sunnansjö och Molkom måtte beviljas ett anslag av 5,000 kronor. *Lantbruksstyrelsen* har förklarat sig till fullo beakta det behjärtansvärda syftet med framställningen samt gärna se, att föreningen kunde understödjas med anlitanande av medel, vilka kunde stå till Kungl. Maj:ts förfogande för tillgodoseende av ändamål liknande det nu förevarande, eller, om detta ej läte sig göra, att Kungl. Maj:t hos riksdagen hemställde om ett särskilt anslag för ändamålet, att eventuellt utgå av totalisatormedel.

I inforndrat utlåtande den 29 november 1935 har *statskontoret* anfört, att därest skäl skulle anses föreligga att under nästkommande budgetår bevilja ifrågasvarande förening något statsbidrag, medel härför syntes böra inräknas i det belopp, som för sagda budgetår komme att äskas av riksdagen till utgifter för hästavelns befrämjande att bestridas av totalisatormedel.

I syfte att för anordnande av omförmälda sjukstallar i Sunnansjö och Molkom bidrag må kunna under nästa budgetår utgå med omförmälda be-

*Departements-
chefen.*

lopp 5,000 kronor, förordar jag att det belopp, vilket för nämnda budgetår må stå till Kungl. Maj:ts förfogande för tillgodoseende av diverse ändamål, ägnade att främja hästaveln, höjes från av lantbruksstyrelsen föreslaget belopp 55,000 kronor till 60,000 kronor. Vad lantbruksstyrelsens förslag i övrigt beträffar föranleder det ej annan erinran från min sida än att beloppet till understöd åt hästavelnsföreningar och för stambokföring torde begränsas till 65,000 kronor, vilket innebär en ökning i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår med 21,000 kronor. Utgifterna under anslaget för nästa budgetår skulle sålunda beräknas till (244,700 + 65,000 + 8,000 + 60,000 =) 377,700 kronor.

Jag har tidigare tillstyrkt, att av totalisatormedel skulle under budgetåret 1936/1937 bestridas följande utgifter:

Stuteribyran i lantbruksstyrelsen:

avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	kronor	30,000	
omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	»	8,000	kronor 38,000

Statens hingstdepåer och stuteri:

avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	kronor	160,200	
omkostnader, <i>förslagsanslag</i>	»	194,600	
byggnadsarbeten, <i>reservationsanslag</i>	»	125,000	» 479,800

Summa kronor 517,800.

I inkomstberäkningen för nästa budgetår har titeln »totalisatormedel» upptagits till belopp av 1,000,000 kronor. I anslutning till de inledningsvis angivna, av fjolårets riksdag godkända grunderna för redovisningen å riksstaten av totalisatormedlens specialbudget, torde nu förevarande anslag alltså böra för budgetåret 1936/1937 uppföras med (1,000,000 — 517,800 =) 482,200 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:tt måtte föreslå riksdagen

att till *Hästavelns befrämjande* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 482,200, att utgå av totalisatormedel.

[59.] 5. **Nötboskapsavelns befrämjande: Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln, *reservationsanslag*.** Till befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln var för vart och ett av budgetåren 1928/1929—1932/1933 upptaget ett ordinarie *reservationsanslag* med 273,000 kronor. Anslagets användning reglerades av bestämmelserna dels i reglementet den 15 juni 1922 (nr 302) för med statsmedel understödd premiering och stambokföring av nötboskap med däri genom kungörelserna nr 79/1929 och 593/1935 gjorda ändringar, dels ock i kungörelsen samma dag (nr 303) angående statsbidrag till nötboskapsavelns främjande.

Anslaget blev för budgetåret 1933/1934 av statsfinansiella skäl nedsatt

till 175,000 kronor, men höjdes därefter för ett vart av budgetåren 1934/1935 och 1935/1936 till 215,000 kronor.

För användningen av det för budgetåret 1934/1935 anvisade anslaget äro särskilda bestämmelser meddelade i kungörelsen den 18 maj 1934 (nr 147) om inskränkning under kalenderåret 1934 av den med statsmedel understödda verksamheten för nötboskapsavelns främjande, vilka bestämmelser enligt kungörelsen den 26 april 1935 (nr 123) skola gälla jämväl beträffande motsvarande verksamhet under kalenderåret 1935. Enligt dessa bestämmelser kan statsunderstöd utgå allenast för utlämnande av tilläggspris för tjur, tillhörande tjurförening.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* rörande medelsbehovet för budgetåret 1936/1937 anfört i huvudsak följande.

Statens bidragsverksamhet på området syntes böra helt inriktas på ett stödande av tjurföreningarna. Bidrag därtill torde fortfarande böra utgå efter i huvudsak samma grunder som under kalenderåret 1935.

Inköpskostnaden i medeltal för samtliga under kalenderåret 1934 anskaffade föreningstjurar hade ifråga om svensk röd och vit boskap, svensk låglandsboskap och svensk fjällboskap undergått en icke oväsentlig stegring i förhållande till motsvarande kostnad under närmast föregående år. Därav uppkommet behov av ökat statsbidrag motverkades emellertid i någon mån av att antalet föreningstjurar samtidigt, om än i ringa omfattning, nedgick. Då därtill komme, att priset på tjurar, tillhörande nämnda avelsriktningar, för närvarande torde stå i rimligt förhållande till den kostnad och risk, vederbörande uppfödare måste ikläda sig, syntes tillsvidare för ändamålet böra beräknas ett oförändrat statsanslag av 180,000 kronor. Av samma skäl torde statsbidrag till täckande av årspremie för tjurs försäkring kunna beräknas till ett likaledes oförändrat belopp av 35,000 kronor.

Underhållskostnaden för föreningstjurar komme under givna förutsättningar icke till någon del att bestridas av statsmedel. Detta förhållande hade i vissa fall visat sig utgöra ett allvarligt hinder för verksamhetens upprätthållande. Så vore alldeles särskilt förhållandet inom områden med mycket små brukningsdelar, där det understundom på grund av de med tjurhållningen förenade olägenheterna visat sig omöjligt att uppbringa lämplig tjurhållare. För sådana fall måste givetvis föreningen lämna tjurhållaren skälig ersättning för berörda olägenheter. Av denna anledning bleve underhållskostnaden för föreningstjur i allmänhet större, ju mindre tjurhållarens besättning vore. Kostnaden uppginge sålunda i medeltal till 365 kronor per tjur och år men stege — särskilt i de nordligare delarna av riket — ofta nog till 450 kronor och däröver. Lantbruksstyrelsen ville därför föreslå, att tjurförening inom rikets fyra nordligaste län i särskilt trängande fall måtte kunna komma i åtnjutande av statsbidrag till tjurs underhåll med högst 25 kronor per tjur och år, under villkor att vederbörande hushållningssällskap eller landsting i varje särskilt fall tillsköte minst lika stort belopp. Av statsmedel torde under dessa förutsättningar för ändamålet erfordras sammanlagt omkring 1,000 kronor för år.

Härutöver föreläge jämväl trängande behov av statsbidrag till täckande av resekostnader vid besiktning av tjurar, tillhörande tjurförening, samt vid stamboksföring. Med tillbörlig begränsning av resornas antal och bibehållande av under kalenderåret 1935 gällande föreskrifter rörande besiktning

torde av statsmedel ett belopp av 10,000 kronor kunna beräknas vara tillfyllest för ändamålet.

Till främjande av nötboskapsaveln skulle sålunda under 1936 erfordras sammanlagt (180,000 + 35,000 + 1,000 + 10,000 =) 226,000 kronor. Genom ett godtagande av detta förslag skulle — då en reservation å anslaget av i runt tal 6,000 kronor torde kunna påräknas vid utgången av budgetåret 1935/1936 — förevarande anslag behöva för budgetåret 1936/1937 i riksstaten upptagas med 220,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Skäl synas tala för att staten, på sätt av lantbruksstyrelsen föreslagits, be-
reder tjurförening inom de fyra nordligaste länen möjlighet att utbekomma statsbidrag till bestridande av kostnaderna för underhåll av föreningstjur. Mot det i sådant hänseende av lantbruksstyrelsen föreslagna anslagsbeloppet, 1,000 kronor, har jag intet att invända. I övrigt finner jag ej tillräcklig anledning föreligga att för nästa budgetår frångå den begränsning i den statsunderstödda verksamheten för nötboskapsavelns befrämjande, som under de senaste budgetåren tillämpats. Medelsbehovet under förevarande anslag för nästa budgetår torde sålunda böra uppskattas till (1,000 + 215,000 =) 216,000 kronor. Med hänsyn till den beräknade reservationen av omkring 6,000 kronor torde anslaget böra för nästa budgetår uppföras med 210,000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Nötboskapsavelns befrämjande: Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 210,000.

[60.] **6. Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet, reservationsanslag.** Vid 1935 års riksdag (prop. nr 203; R. skr. nr 243) anvisades, med hänsyn tagen till en beräknad reservation av 3,000 kronor, för budgetåret 1935/1936 till understöd åt kontrollföreningsverksamheten ett reservationsanslag av 137,000 kronor. Av det sålunda för innevarande budgetår tillgängliga beloppet, 140,000 kronor, hava beräknats 95,000 kronor för den enligt tidigare tillämpade riktlinjer bedrivna kontrollföreningsverksamheten, 5,000 kronor för utgivande av berättelse över 1935 års verksamhet samt 40,000 kronor för av 1935 års riksdag beslutad förenklad ladugårdskontroll, byggd på samverkan mellan ladugårdsinnehavare och kontrollassistent.

För anslagets användning gälla bestämmelserna i kungörelsen den 15 april 1932 (nr 72) angående statsbidrag till främjande av kontrollföreningsverksamheten med däri genom kungörelserna nr 364 och 592/1935 gjorda ändringar. Enligt dessa bestämmelser må statsbidrag under vissa villkor utgå till bildande och upprätthållande av kontrollföreningar. Därvid gälla olika grunder för det fall, att bestämning av mjölkens fetthalt och foderkontroll verkställs av kontrollassistent vid besök inom föreningsmedlems kreatursbesättning, och för det fall, att kontrollen är anordnad på annat sätt.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* gjort framställning om anslag för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1936/1937. Behovet av statsmedel för bildande och upprätthållande av kontrollföreningar, inom vilka bestämning av mjölkens fetthalt och foderkontroll verkställas av kontrollassistent vid besök inom föreningsmedlemmarnas kreatursbesättningar, har lantbruksstyrelsen beräknat till oförändrat belopp av 95,000 kronor. För den förenklade ladugårdskontrollen torde enligt styrelsens uppfattning under 1935 i statsbidrag åtgå högst 10,000 kronor, varför en reservation av 30,000 kronor torde kunna påräknas å för berörda ändamål under innevarande budgetår avsedda anslagsmedel. Behovet av statsbidrag under 1936 för dylik kontroll har lantbruksstyrelsen uppskattat till omkring 20,000 kronor. Härjämte har styrelsen beräknat 5,000 kronor till täckandet av kostnaderna för berättelse över 1936 års verksamhet. För anordnande av en effektivare överkontroll å kontrollföreningarnas verksamhet genom anställande hos hushållningssällskapen av särskilda överkontrollassistenter har lantbruksstyrelsen slutligen föreslagit anvisande av ett belopp av 39,000 kronor. Sammanlagda medelsbehovet för nästa budgetår utgör alltså enligt lantbruksstyrelsens förslag (95,000 + 20,000 + 5,000 + 39,000 =) 159,000 kronor. Då, såsom erinrats, en reservation av i runt tal 30,000 kronor beräknas å det för innevarande budgetår beviljade anslaget, har lantbruksstyrelsen föreslagit anslagets uppförande i riksstaten för nästa budgetår med 129,000 kronor.

Lantbruksstyrelsens förslag till medelsanvisning för anordnande av viss *Departements-
chefen.* överkontroll innebär ett uppreparande av ett av styrelsen i samband med anslagsäskandena till 1935 års riksdag framlagt förslag i ämnet. Vid behandlingen av frågan om understöd till kontrollföreningsverksamheten för budgetåret 1935/1936 anförde jag i anledning av berörda förslag (prop. nr 203), att spørsmålet om inrättandet av en dylik överkontroll borde bedömas i samband med frågan om utökning på andra områden av hushållningssällskapens konsulentverksamhet. Förslaget kunde därför icke av mig tillstyrkas. Av enahanda skäl finner jag förslaget icke heller nu kunna genomföras. Medelsbehovet för kontrollföreningsverksamheten under nästa budgetår torde alltså bära beräknas till allenast (95,000 + 20,000 + 5,000 =) 120,000 kronor. Skillnaden mellan nämnda belopp och den beräknade reservationen av 30,000 kronor eller sålunda 90,000 kronor torde följaktligen bära för nästa budgetår anvisas under förevarande anslag.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 90,000.

[61.] **7. Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt avelscentra för nötboskap av fjällras, reservationsanslag.** För bildande och upprätthållande av avelscentra för nötboskap har riksdagen sedan ett flertal år tillbaka beviljat anslag. Från och med november månad 1930 har sagda verksamhet enligt Kungl. Maj:ts beslut den 11 oktober 1930 upprätthållits allenast beträffande nötboskapsbesättningar av fjällras. Från och med den 1 november 1932 har enligt beslut av 1932 års riksdag ny avelscentertävlan, avseende nötboskap av fjällras, anordnats (se IX H. T. 1932 p. 38; R. skr. nr 54 p. 10). Det erforderliga totala anslagsbeloppet för avelscenterinstitutionen under tiden 1 november 1932—31 oktober 1939 har beräknats till 148,000 kronor att fördelas med 22,000 kronor å budgetåret 1932/1933, 26,000 kronor å budgetåret 1933/1934 samt 20,000 kronor å ett vart av budgetåren 1934/1935—1938/1939.

Närmare föreskrifter i ämnet hava meddelats i kungörelsen den 28 juli 1932 (nr 373) om bildande och upprätthållande av avelscentra för nötboskap av fjällras.

Med frångående av förenämnda beräkning av medelsbehovet har riksdagen — huvudsakligen på grund av dels det statsfinansiella läget, dels ock reservationer å tidigare anslag — för ett vart av budgetåren 1933/1934—1935/1936 anvisat ett reservationsanslag av allenast 18,000 kronor för ändamålet.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen*, under förmälan att någon reservation å anslaget icke vore att påräkna vid utgången av innevarande budgetår, anfört, att ett belopp av 20,000 kronor enligt styrelsens förmenande vore erforderligt för ändamålet under budgetåret 1936/1937.

*Departements-
chefen.* Jag tillstyrker lantbruksstyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt avelscentra för nötboskap av fjällras* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av . . . . . kronor 20,000.

[62.] **8. Svinavelns befrämjande, reservationsanslag.** Till åtgärder för befrämjande av svinaveln har riksdagen alltsedan 1912 anvisat anslag. För budgetåret 1935/1936 har, med hänsyn till en påräknelig reservation av omkring 3,000 kronor, för ändamålet uppförts ett reservationsanslag av 35,000 kronor.

Den 16 mars 1928 har Kungl. Maj:t utfärdat dels reglemente (nr 45) för den med statsmedel understödda premieringen och stamboksföringen av svin, däri ändring vidtagits genom kungörelsen nr 7/1932, dels ock kungörelse (nr 46) angående statsbidrag till svinavelns främjande.

Med hänsyn till det statsfinansiella läget har under åren 1933—1935 en begränsning skett i statens verksamhet till svinavelns befrämjande. Särskilda bestämmelser härom hava meddelats i kungörelsen den 12 maj 1933

(nr 203) om inskränkning under kalenderåret 1933 av den med statsmedel understödda verksamheten för svinavelns främjande, vilka bestämmelser enligt kungörelsen den 26 april 1935 (nr 124) gälla jämväl under kalenderåret 1935. Enligt dessa bestämmelser skall verksamheten under år 1935 omfatta allenast premiering av galtar, tillhörande galtförening, stamboksföring av svin samt bildande och upprätthållande av svinavelsstationer inom de fyra nordligaste länen.

I skrivelse den 30 augusti 1935, varöver statskontoret den 15 oktober 1935 avgivit infordrat utlåtande, har *lantbruksstyrelsen* gjort framställning rörande anslagsbehovet för budgetåret 1936/1937 samt därvid anfört i huvudsak följande.

Till och med år 1932 visade såväl galtföreningarnas antal som även antalet premierade handjur, tillhöriga dessa föreningar, en oavbruten stegring. Under åren 1933 och 1934 hade emellertid antalet galtar, tillhörande i premieringen deltagande föreningar, nedgått från 1,578 till 1,127 och antalet medlemmar i sådana föreningar från 26,576 till 18,390. Då galtföreningarna spelade en betydande roll särskilt för upprätthållande av kvaliteten vid fläskproduktionen hos det mindre och medelstora jordbruket, måste tillbakagången i fråga om föreningarnas verksamhet lända nämnda grupp av svinuppfödare till verklig skada. Lantbruksstyrelsen ansåge sig därför böra föreslå sådan ändring av bestämmelserna på förevarande område, att galtföreningsverksamheten om möjligt åter kunde bli utvecklingsduglig. Anmärkas borde, att omförmälda tillbakagång i galtföreningsverksamheten endast i någon ringa grad torde sammanhånga med en i och för sig kanske önskvärd inskränkning i svinproduktionen utan huvudsakligen torde vara att hänföra till en tendens att använda icke premierade och billigare men också mindre värdefulla galtar.

Enligt gällande bestämmelser kunde föreningsgaltar tilldelas penningpris av tre grader, varvid dock av statsmedel finge utgå högst 35, 25 och 15 kronor till respektive första, andra och tredje pris. Penningpris finge endast tilldelas föreningsgalt första gången denne av föreningen uppvisades. Denna starka begränsning i fråga om utdelande av penningunderstöd hade medfört, att icke ens det av statsmakterna beräknade nedsatta anslaget för ändamålet kunnat utnyttjas. Ändrade bestämmelser rörande penningpris syntes lantbruksstyrelsen därför böra komma till stånd. I första hand syntes därvid böra återinföras bestämmelse om rätt att erhålla penningpris varje gång föreningsgalt uppvisades. Med bibehållen storlek av priserna torde en sådan åtgärd kunna beräknas medföra omkring en fördubbling av det till priser erforderliga årliga beloppet.

Emellertid torde böra ifrågasättas, huruvida icke skäl förelåge att övergå till samma form för stödande av galtföreningsverksamheten, som för närvarande till synes med fördel tillämpades vid stödande av tjurföreningarnas tjurhållning. Prisbeloppen skulle då komma att ersättas av ett understödsbelopp, ställt i visst förhållande till kostnaden för galtanskaffningen. För s. k. tilläggspris till tjurar, tillhörande tjurförening, kunde enligt gällande bestämmelser utgå statsbidrag med högst lika stort belopp, som vederbörande hushållningssällskap eller landsting, vart för sig eller i förening, för ändamålet tillskjutit, dock att i intet fall av statsmedel finge utgå högre belopp än som motsvarade en tiondel av inköpskostnaden för tjuren eller densammes i viss ordning beräknade värde jämte i båda fallen halva

årspremien för tjurens försäkring. De utdelade understöden skulle, därest de icke erfordrades för amortering av kostnader för inköp av redan förefintligt handjur, av föreningen fonderas i enlighet med av vederbörande hushållningssällskaps förvaltningsutskott meddelade bestämmelser.

Med hänsyn till den kortare tjänstgöringstid, som kunde beräknas för galtar, borde prisbeloppet bestämmas till högst en tredjedel av inköpskostnaden och statens andel däri till högst hälften eller en sjättedel av inköpskostnaden. Såsom villkor för understöds utgående syntes böra gälla, att galten anskaffades genom eller köpet godkändes av vederbörande premieringsnämnd eller husdjurskonsulent. Uppskattades antalet föreningsgaltar till cirka 1,600 och inköpspriset för varje galt till i medeltal omkring 180 kronor, skulle alltså av statsmedel erfordras cirka $(1,600 \times 30 =)$ 48,000 kronor.

Då galtunderstöd icke torde böra utgå, med mindre galten besiktigats och stamboksförts, och då därjämte lagen om galtbesiktningstvång syntes göra upprätthållandet av ett premieringsarbete nödvändigt inom de områden, där lagen genomförts, borde enligt styrelsens mening visst belopp stå till förfogande för täckande av resekostnader. Totalsumman för dylika kostnader torde oaktat årligt understöd lämnades kunna hållas inom ett belopp av 16,000 kronor. Statens andel i nämnda belopp skulle alltså uppgå till 8,000 kronor.

Beträffande understöd till svinavelsstationer syntes gällande bestämmelser böra bibehållas och det för detta ändamål erforderliga statsbidraget böra beräknas till 800 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet för svinavelns befrämjande under år 1936 bleve sålunda $(48,000 + 8,000 + 800 =)$ 56,800 kronor eller i runt tal 57,000 kronor. Då den 30 juni 1936 en behållning å ifrågavarande anslag av omkring 22,000 kronor syntes kunna påräknas, hemställde styrelsen, att till befrämjande av svinaveln måtte för nästa budgetår uppföras ett reservationsanslag av 35,000 kronor.

Statskontoret har inskränkt sig till att framhålla, att — enär belastningen å reservationsanslaget till svinavelns befrämjande budgetåret 1934/1935 utgjort i runt tal 22,700 kronor — därest nuvarande grunder för anslagsdispositionen bibehölles oförändrade, den av lantbruksstyrelsen per den 30 juni 1936 beräknade behållningen å anslaget skulle förslå till täckande av de under budgetåret 1936/1937 för ändamålet uppkommande kostnaderna, varför något särskilt anslag för sagda budgetår icke skulle vara behöfligt.

*Departements-
chefen.*

Jag biträder i princip lantbruksstyrelsens förslag. Statens ifrågavarande understödsverksamhet bör sålunda alljämt begränsas att avse premiering av galtar tillhörande galtförening, stamboksföring av svin samt bildande och upprätthållande av svinavelsstationer inom de fyra nordligaste länen. Det nuvarande premieringssystemet bör emellertid på det sätt ändras, att i stället för penningpris av tre olika storlekar för föreningsgalt, som första gången uppvisas av föreningen, må varje gång sådan galt efter besiktning uppvisas och godkännes utgå visst understödsbelopp, bestämt i förhållande till galtens inköpspris. Vad storleken av sagda belopp beträffar kan jag ej förorda, att detsamma bestämmas högre än till en femtedel av inköps-

priset. Statens bidrag torde sålunda böra utgå med en tiondel av inköpskostnaden, därvid förutsättes att hushållningssällskapet eller landstinget betalar lika mycket. Med utgångspunkt från av lantbruksstyrelsen beräknat antal föreningsgaltar och inköpspris per galt torde alltså för ifrågavarande ändamål av statsmedel krävas ett tillskott av $(1,600 \times 18 =)$ 28,800 kronor. Mot lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet för resekostnader samt för bildande och understödjande av svinavelsstationer har jag ej något att erinra. Under förevarande anslag skulle följaktligen anvisas sammanlagt $(28,800 + 8,000 + 800 =)$ 37,600 kronor. Med hänsyn till den beräknade reservationen av omkring 22,000 kronor torde emellertid anslagsanvisningen för nästa budgetår kunna begränsas till i runt tal 15,000 kronor.

Sedan riksdagen beslutat i anslagsfrågan, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga närmare bestämmelser rörande bedrivandet under 1936 av ifrågavarande verksamhet.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Svinavelns befrämjande* för budgetåret 1936/1937
anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 15,000.

[63.] **9. Fåravelns befrämjande, reservationsanslag.** Till fåravelns befrämjande har från och med 1918 anvisats anslag av statsmedel med växlande belopp. För budgetåret 1932/1933 utgjorde anslaget 22,000 kronor. Med hänsyn till förefintlig reservation och av statsfinansiella skäl vidtagna inskränkningar i statens åtgärder till fåravelns främjande uppfördes anslaget för budgetåret 1933/1934 med 3,000 kronor och för budgetåret 1934/1935 med 3,800 kronor. För innevarande budgetår har upptagits ett anslag för ändamålet av 7,000 kronor.

Enligt *reglementet den 26 februari 1931 (nr 24) för den med statsmedel understödda premieringen och stamboksföringen av får* utgör varje hushållningssällskaps område ett premieringsdistrikt. Genom lantbruksstyrelsens försorg föras riksstamböcker över avelsfår av svensk lantras, cheviot-, shropshire- och oxforddownras. Premieringen verkställs av en särskild nämnd. Föremål för premiering äro baggar, som blivit godkända för intagande i riksstambok. Därjämte må för visst premieringsdistrikt anordnas premiering av tackor. Vid premiering av bagge utdelas pris av tre olika grader i form av penningpris eller medalj. För bagge som tillhör annan än baggförening må penningpris utdelas endast under villkor att baggen upplåtits till betäckning jämväl av andra tackor än baggägarens samt att språngavgiften är skälig. Belöning, som utdelas vid premiering av tacka, utgöres av frisedel. Frisedel utdelas endast för tacka tillhörande baggföreningsmedlem, som innehar högst 40 hektar odlad jord och idkar jordbruk som huvudsaklig näring eller väsentlig binäring. För djurs intagande i riksstambok gälla av lantbruksstyrelsen utfärdade regler. Hushållningssällskap inom vars område med statsmedel understödd fårpremiering äger rum är skyldigt att föra sådan förberedande avdelning till riksstambok, som föreskrives av lantbruksstyrelsen.

Jämlikt *kungörelsen den 26 februari 1931 (nr 25) angående statsbidrag till fåravelns befrämjande* kan sådant bidrag utgå till fårpremiering, till bildande och upprätthållande av fåravelsstation, till bildande av baggförening och till anordnande av utställning för premiering och försäljning av ull. Statsbidrag till premiering av får utgår med högst så stort belopp som hushållningssällskapet eller landstinget under året anvisat för ändamålet, dock till penningpris för bagge högst 25 kronor. För bildande och upprätthållande av fåravelsstation utgår statsbidrag med högst så stort belopp som hushållningssällskapet eller landstinget under året anvisat för ändamålet, dock ej mer än 500 kronor för station bestående av minst 20 modertackor och ej mer än 250 kronor för station bestående av minst 10 men ej 20 modertackor. Till bildande av baggförening utgår ett organisationsbidrag med högst så stort belopp som hushållningssällskapet eller landstinget anvisat under året, dock högst 50 kronor. För anordnande av ullutställning slutligen utgår statsbidrag med högst så stort belopp som hushållningssällskapet eller landstinget anvisat under året eller som eljest från orten ställts till hushållningssällskapets förfogande till omkostnader för utställningen.

I anledning av den från och med budgetåret 1932/1933 beslutade nedsättningen av statsanslagens belopp utfärdades kungörelse den 12 maj 1933 (nr 204) om inskränkning under kalenderåret 1933 av den med statsmedel understödda verksamheten för fåravelns främjande. Enligt kungörelsen nr 125/1935 gälla bestämmelserna i 1933 års kungörelse även under kalenderåret 1935. Genom dessa bestämmelser har premieringsverksamheten begränsats att avse allenast bagge tillhörande baggförening. Penningpris må vidare utgå endast första gången baggen uppvisas inom viss förening. Av statsmedel må till sådant pris utgå högst 30 kronor till första pris, högst 20 kronor till andra pris och högst 10 kronor till tredje pris. Statsbidrag till bildande och upprätthållande av fåravelsstationer har inskränkts att gälla endast Kopparbergs län samt de norrländska länen, och statsbidragets belopp har sänkts till 300 kronor för station inom Kopparbergs län med minst 20 modertackor samt till 100 kronor för station inom Norrland med minst 10 och ej över 20 modertackor. All annan statsunderstödd verksamhet till främjande av fåraveln är inställd med undantag för stamboksföring.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* gjort framställning om anslag för budgetåret 1936/1937 till fåravelns befrämjande under kalenderåret 1936 med 35,800 kronor. I skrivelsen anföres bland annat följande.

Den begränsning i fråga om åtgärderna till fåravelns främjande, som ägt rum under de senaste åren, hade särskilt påverkat den ordnade fåravel, som igångsatts under premieringsnämndernas ledning. Antalet vid premiering uppvisade baggar hade sålunda nedgått till under hälften mot tidigare. Indragningen av organisationsbidragen till baggföreningar hade kommit in-tresset att bilda sådana att helt upphöra. De med inskränkningarna i fråga om premieringen förenade svårigheterna att få stamboksföringen verkställd hade medfört en betydande tillbakagång i den förut starkt tilltagande stamboksföringen. Slutligen hade antalet avelsstationer under de två senaste åren starkt nedgått.

Följande uppgifter torde tjäna till belysning av vad lantbruksstyrelsen sålunda framhållit.

Å r	Antalet uppvisade baggar och får	Antal baggföreningar	Riksstamboksförda får	Statsunderstödda fåravelsstationer
1927	2,669	286	842	26
1930	2,812	277	866	26
1932	2,936	284	1,727	22
1934	1,024	252	1,169	10

Antalet får i Sverige, som år 1919 utgjort i runt tal 1,564,000, hade 1933 nedgått till 575,000.

Lantbruksstyrelsen ansåge det vara av vikt, att fåraveln uppehölls i åtminstone sådan omfattning, att landets ullbehov genom en snabb ökning av fårbeståndet kunde nödortfylligen tillgodoses i händelse av importförhinder till följd av krig eller andra orsaker. Jämväl ur nationalekonomisk synpunkt vore ett vidmakthållande och stärkande av den svenska fåraveln av intresse. Ur jordbrukssynpunkt vore fåraveln sedan gammalt av betydelse såsom binnäring. Särskilt för det mindre jordbruket kunde fåraveln medföra fördelar såsom underlag för hemslöjd såväl för eget behov som för avsalu.

Skäl föreläge sålunda att vidtaga lämpliga åtgärder för ifrågavarande näringsgrens förkovran och utveckling.

Beträffande de åtgärder som i sådant hänseende borde vidtagas har lantbruksstyrelsen överlagt med inom styrelsen tillkallade sakkunniga: godsägaren H. Hedborg, Olivehult, civilingenjör L. Wålstedt, Holsåker, och husdjurskonsulenten B. Ljunggren, Visby. Över de sakkunnigas förslag hava inhämtats yttranden från hushållningssällskapens förvaltningsutskott. De av de sakkunniga föreslagna åtgärderna torde i det följande böra behandlas under särskilda avdelningar.

1. Bagghållningsbidrag.

Sakkunniga föreslå, att de i 1931 års författningar stadgade premieringsprisen av tre olika grader måtte ersättas med bagghållningsbidrag, som borde bestämmas till lika stort belopp för alla prisberättigade baggar. Bidrag borde utgå för varje gång baggen uppvisades med lägst 20 kronor, varav hälften av statsmedel. Staten borde vidare bidraga med halva resekostnaderna för premieringen. Bidrag borde utgå vare sig baggen tillhörde förening eller enskild. Som villkor i sistnämnda fall borde fordras, att baggens ägare innehade högst 40 hektar odlad jord och att baggen under senaste året bevisligen upplåtits till tjänstgöring åt minst 10 tackor tillhörande annan djurägare. Bagghållningsbidrag till förening borde i överensstämmelse med vad som gällde beträffande tilläggspris för tjur, tillhörande tjurförening, innehållas av hushållningssällskap eller premieringsnämnd och utlämnas först vid anskaffande av ny bagge. Förutom bagghållningsbidrag borde för bagge som lämnat mera framstående avkomma utdelas avelsdiplom. Dessa borde tillhandahållas hushållningssällskapen genom lantbruksstyrelsen, som borde erhålla medel av statsanslag härtill. Premiering av tackor borde upphöra.

Av hushållningssällskapen hava flera uttalat sig för att bagghållningsbidrag borde utgå med olika belopp allt efter baggens kvalitet. Några hava ansett, att ett bagghållningsbidrag av 20 kronor vore för lågt. Vissa sällskap hava gjort gällande, att även bidrag till förening borde omedelbart utbetalas.

Lantbruksstyrelsen har i anslutning till sakkunnigas förslag förordat, att det egentliga premieringsarbetet skulle upphöra och att i stället anordnades årlig besiktning av baggar och utdelning av bagghållningsbidrag till kvalificerade djur. Besiktningen borde verkställas av en av lantbruksstyrelsen på förslag av hushållningssällskapets förvaltningsutskott utsedd besiktningsman. Föremål för besiktning borde vara bagge, som godkänts för intagande i riksstambok. Beträffande bagghållningsbidragets storlek borde detta enligt styrelsens mening bestämmas till 30 kronor, vilket belopp borde utgå helt av statsmedel. Däremot borde hushållningssällskapen, eventuellt i förening med landstingen, täcka övriga med understöd till bagghållningen förenade kostnader. På övriga punkter biträdde lantbruksstyrelsen helt sakkunnigas förslag. Då antalet baggar, för vilka underhållsbidrag skulle kunna utgå, uppskattats till 600, beräknade styrelsen det årliga anslagsbehovet till 18,000 kronor. För avelsdiplom, formulär m. m. vore ett belopp av 1,000 kronor erforderligt.

2. *Stamboksföring.*

Sakkunniga hava föreslagit, att nyintagning i den förberedande avdelningen till riksstambok borde upphöra med undantag i fråga om djur tillhörande svensk lantras. Såsom skäl härför har anförts, att det i riksstamböckerna införda avelsmaterialet vore, frånsett sistnämnda djurras, så omfattande, att en kvantitativt tillfredsställande produktion av avelsdjur vore säkerställd. Hushållningssällskapens uppdrag att föra förberedande avdelning till riksstambok borde sålunda upphöra, när samtliga intagna generationsdjur nått fjärde generationen eller den generation, vars avkomma kunde intagas i riksstambok. Något slag av förberedande avdelning borde dock alltså förekomma. I denna borde intagas sådana djur, som beträffande härstamning vore berättigade att intagas i riksstambok men av annan anledning icke kunde där införas. För att ytterligare begränsa stamboksföringen borde meddelas skärpta bestämmelser rörande kontroll m. m. inom de fårbesättningar, där stamboksföring skedde. För att stamboksföring skulle få äga rum borde sålunda fordras, att fårägaren icke blott skulle föra noggrann stamrulla över honom tillhörigt djurbestånd utan därjämte anordna och verkställa kontroll över djurens avkastning i ull och kött enligt av lantbruksstyrelsen fastställda grunder samt över denna kontroll avgiva rapport enligt särskilt formulär.

Av *hushållningssällskapen* hava nio uttalat betänkligheter mot att inregistrering i riksstambokens förberedande avdelning bragtes att upphöra.

Lantbruksstyrelsen, som i princip biträtt de sakkunnigas förslag, har i anslutning därtill ansett, att inregistrering i den förberedande avdelningen av andra tackor än sådana, vilkas mödrar vore införda däri eller i riksstambok, borde upphöra från och med år 1936 såvitt anginge djur av cheviot-, shropshire- eller oxforddownras. Med anledning av de från vissa hushållningssällskap uttalade betänkligheterna har lantbruksstyrelsen förklarat sig hava för avsikt att lämna möjlighet för stamboksföring av får, vilkas anmödrar icke varit inregistrerade i förberedande avdelning, men vilka bevisligen kunde hänföras till ren ras och på grund av framstående egenskaper ifråga om typ och produktion ansåges böra godkännas till stamboksföring.

3. *Organisationsbidrag.*

Sakkunniga hava ansett det vara ur fåravelns synpunkt nödvändigt med en utvidgning av baggföreningsverksamheten. De i 1931 års författningar

intagna bestämmelserna om organisationsbidrag till baggförening syntes böra i huvudsak bibehållas oförändrade.

Flertalet hushållningssällskap hava anslutit sig till de sakkunnigas mening, varemot sex sällskap förklarar organiserandet av baggföreningar vara en onödig åtgärd.

Lantbruksstyrelsen har tillstyrkt, att bestämmelser om organisationsbidrag lika med de i 1931 års författningar upptagna ånyo komme i tillämpning, samt hemställt, att för ändamålet beräknades statsmedel till belopp av 1,000 kronor.

4. Fåravelsstationer.

Till bildande och upprätthållande av fåravelsstationer hava de *sakkunniga* föreslagit statsbidrag i den begränsade omfattning, som gäller enligt 1933 års kungörelse.

Av *hushållningssällskap* i Norrland har påyrkats en förhöjning av det nuvarande statsbidraget inom de norrländska länen å 100 kronor till 150 kronor för år under motivering att införande av fårkontroll i enlighet med de sakkunnigas förslag komme att medföra ökade utgifter för stationsinnehavare samt att om högre anslag anvisades större säkerhet vunnes för avelsstationens förläggande hos fullt lämplig person.

Med anledning av vad från hushållningssällskapens sida sålunda anförts har *lantbruksstyrelsen* föreslagit, att statsbidrag anvisades till ett belopp av 150 kronor till en var av högst 10 fåravelsstationer i Norrland samt 300 kronor till dylik station i Kopparbergs län. Lika stort bidrag skulle utgå av hushållningssällskapens medel. Statsanslag erfordrades till belopp av 1,800 kronor för ändamålet.

5. Ullutställningar.

Sakkunniga hava föreslagit, att till genom hushållningssällskaps försorg anordnad ullutställning borde utgå statsbidrag enligt bestämmelserna i 1931 års kungörelse.

Lantbruksstyrelsen, som biträtt förslaget, har för ändamålet beräknat ett belopp av 500 kronor.

6. Sambeten.

Sakkunniga hava framhållit, att det för fåravelns ekonomi vore viktigt, att betesfrågan ordnades på lämpligt sätt. Med understöd av statsmedel hade i Kopparbergs och Jämtlands län försöksvis anordnats sambetning. Resultaten vore så goda, att en utvidgning av verksamheten borde ske. Till förening, som bildats för anordnande av sambete för får, borde sålunda utgå organisationsbidrag med 500 kronor, vilket belopp dock, om organisationen av betet bevisligen medförde särskilt dyra anordningar, borde kunna höjas något. Under de tre närmast följande åren efter organiserandet borde utgå driftsbidrag med förslagsvis respektive 300, 200 och 200 kronor. Bidragen borde utgå direkt till vederbörande förening efter ansökan hos Kungl. Maj:t.

Lantbruksstyrelsen har helt anslutit sig till vad de sakkunniga föreslagit. Statsbidragen hava beräknats komma att uppgå till 2,500 kronor.

7. Forsknings- och försöksverksamhet.

Sakkunniga: Med hänsyn till de speciella svårigheter, som vore förenade med en ändamålsenlig ullproduktion, vore fåraveln i behov av stödet av en sakkunnigt ledd försöks- och forskningsverksamhet. Vad anginge ullproduk-

tionen borde verksamheten i första hand åsyfta att vinna klarhet rörande dels ullkaraktärens nedärvning, dels lokala förhållandens inverkan på ullen. I andra hand borde eftersträvas att genom avelsförsök frambringa ett med hänsyn till ullproduktionen lämpligt avelsmaterial. Även köttproduktionen vore betydelsefull. Utfrodringsfrågor och därmed sammanhängande eller eljest föreliggande produktionsekonomiska frågor borde därför även undersökas. Försöksverksamheten bleve effektivast, om den förlades till olika platser där ordnad fåravel redan bedreves, under förutsättning att den ställdes under ledning av de institutioner som utövade liknande försöksverksamhet, nämligen forskningsinstitutet för husdjursförädling samt husdjursavdelningen vid centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet. För ändamålet behövde vid institutet för husdjursförädling anställas en extra försöksassistent samt till institutet utgå resekostnadsbidrag. Totalkostnaden härför beräknades till 6,000 kronor årligen. Vad centralanstalten angående erfordrades bidrag till kostnader för extra arbetskraft, resor m. m. med sammanlagt 5,000 kronor årligen.

Lantbruksstyrelsen har uttalat sin anslutning till vad de sakkunniga sålunda anfört. I överensstämmelse härmed har styrelsen till forsknings- och försöksverksamhet beräknat ett belopp av 11,000 kronor.

Genomförandet av de utav lantbruksstyrelsen tillstyrkta åtgärderna till fåravelns främjande hava sålunda beräknats skola för statsverket medföra följande kostnader:

bagghållningsbidrag	kronor	18,000
organisation av baggföreningar	»	1,000
fåravelsstationer	»	1,800
ullutställningar	»	500
diplom, formulär m. m.	»	1,000
fårsambeten	»	2,500
forsknings- och försöksverksamhet	»	11,000
	summa kronor	35,800.

Från hushållningssällskapen skulle enligt lantbruksstyrelsens förslag utgå lika belopp som från statsverket till organisation av baggföreningar, fåravelsstationer och ullutställningar, varjämte sällskapen skulle hava att ensamma svara för kostnaderna för baggbesiktning.

I remissutlåtande den 15 oktober 1935 har *statskontoret* med hänsyn till vad i ärendet anförts av lantbruksstyrelsen och de av styrelsen särskilt tillkallade sakkunniga förklarat sig icke vilja motsätta sig en begränsad ökning från och med nästa budgetår av anslaget till fåravelns befrämjande under förutsättning att det budgetära läget ansåges medgiva utsträckt bidragsverksamhet från statens sida i fall av förevarande art. Statskontoret har i anslutning till denna ståndpunkt ifrågasatt, huruvida icke anslaget för nästa budgetår lämpligen borde upptagas med 15,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Även jag förordar, att en utvidgning av den under de senare åren starkt beskurna statliga verksamheten för fåravelns befrämjande nu sker. Jag

tillstyrker i detta hänseende i princip lantbruksstyrelsens förslag om statsbidrag till bagghållning. I fråga om bidragets storlek synes emellertid en begränsning böra ske till 20 kronor. Under förutsättning att hushållnings-sällskap eller landsting ansvarar för besiktningkostnader och övriga med understöd till bagghållningen förenade utgifter torde berörda bidrag, på sätt lantbruksstyrelsen föreslagit, böra anvisas helt av statsmedel. Bidrag bör på de villkor lantbruksstyrelsen efter förslag av särskilda sakkunniga förordat kunna utgå även för annan än föreningsbagge och oavsett om sådant bidrag tidigare erhållits. Med utgångspunkt från att, såsom lantbruksstyrelsen antagit, 600 baggar skulle vid besiktning finnas vara av beskaffenhet att föranleda tilldelning av bagghållningsbidrag, skulle för ändamålet för nästa budgetår erfordras 12,000 kronor. Jag föreslår, att detta belopp anvisas. Ytterligare föreslår jag, att i överensstämmelse med vad lantbruksstyrelsen anfört ett belopp av 1,000 kronor avses för avelsdiplom m. m.

Förslaget om återupptagande i den omfattning, som gäller enligt 1931 års författningar i förevarande ämne, av tilldelningen av organisationsbidrag till baggförening har jag även ansett mig böra biträda. Mot det beräknade sammanlagda bidragsbeloppet, 1,000 kronor, har jag ej något att erinra.

Vad åter angår den föreslagna höjningen av bidragstilldelningen för bildande och upprätthållande av fåravelsstationer synas tillräckliga skäl för bifall härtill ej hava förebragts. Jag förordar, att denna gren av den statliga understödsverksamheten alltjämt gives den begränsade form, som tillämpats under de senaste åren. Ett belopp av 1,200 kronor torde vid sådant förhållande för nästa budgetår vara tillräckligt för ändamålet.

Vid bifall till vad jag här tillstyrkt skulle erfordras ett anslag av (12,000 + 1,000 + 1,000 + 1,200 =) 15,200 kronor.

Förslagen om särskilda bestämmelser angående bidrag till ullutställningar och fårsambeten kan jag ej biträda. Skulle för förstnämnda ändamål i något fall finnas önskvärt att utdela statsbidrag, torde det jämförelsevis ringa belopp, varom här torde bliva fråga, kunna utgå från till Kungl. Maj:ts förfogande ställda medel. Även till anordnande av fårsambeten finnes möjlighet att, om så skulle vara erforderligt, anvisa medel i sist berörda ordning.

Vad angår de sakkunnigas och lantbruksstyrelsens förslag till ändrade bestämmelser rörande stamboksföring är jag icke för närvarande beredd att taga ståndpunkt till frågan om slopande av riksstambokens förberedande avdelning. Ställningstagandet härutinnan inverkar emellertid ej på anslagsbehovet. Spörsmålet torde böra göras till föremål för närmare överväganden. Det torde bliva tillfälle att, sedan riksdagen fattat beslut i anslagsfrågan, återkomma till detsamma i samband med framläggande av förslag till de närmare bestämmelser rörande den statsunderstödda verksamheten till fåravels främjande, som, i anslutning till vad tidigare anförts, torde böra meddelas av Kungl. Maj:t.

Beträffande slutligen förslagen om medelsanvisning till forsknings- och för-

söksverksamhet på fåravelns område synas dessa spörsmål ej lämpligen böra upptagas till behandling i detta sammanhang. Frågan om försöksverksamheten på jordbrukets område torde jag få i dess helhet senare underställa Kungl. Maj:ts prövning.

Under åberopande av vad jag sålunda anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fåravelns befrämjande* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 15,200.

[64.] **10. Getavelns befrämjande, reservationsanslag.** För vartdera av budgetåren 1930/1931 och 1931/1932 har för ändamålet anvisats ett extra reservationsanslag å 8,000 kronor. På grund av förefintlig reservation har för budgetåren 1932/1933—1934/1935 anslag icke behövt anvisas. För innevarande budgetår är i riksstaten för ändamålet uppfört ett reservationsanslag å 3,700 kronor.

Kungl. Maj:t har den 23 maj 1930 utfärdat dels reglemente (nr 186) för med statsmedel understödda åtgärder till getavelns befrämjande, dels ock kungörelse (nr 187) angående statsbidrag för ändamålet. För åren 1933—1935 har av statsfinansiella skäl vidtagits en begränsning i statens ifrågavarande verksamhet. Särskilda bestämmelser härom hava meddelats i kungörelser den 12 maj 1933 (nr 205), den 23 mars 1934 (nr 58) och den 26 april 1935 (nr 126), varigenom förordnats, dels att stadgandena i förberörda reglemente och kungörelse skulle under åren 1933—1935 tillämpas allenast i viss angiven utsträckning, dels ock att verksamheten under sagda tre år skulle omfatta allenast bildande och upprätthållande av getavelsstationer, förande av riksstambok över getter samt utstationerande av avelsbockar.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 30 augusti 1935 anfört, att, enär ingen reservation å anslaget vid utgången av innevarande budgetår torde kunna påräknas, anslagsbehovet för budgetåret 1936/1937 syntes, under förutsättning att inskränkning i verksamheten ansåges böra äga rum jämväl under år 1936, kunna beräknas till 3,700 kronor eller samma belopp, som av Kungl. Maj:t beviljats i statsbidrag för verksamheten under 1935.

*Departement-
chefen.*

I anslutning till lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Getavelns befrämjande* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 3,700.

[65.] **11. Fjäderfäavelns befrämjande.** Riksdagen har från och med 1904 årligen anvisat anslag till fjäderfäavelns befrämjande. Anslaget, som för budgetåret 1932/1933 upptogs med 40,000 kronor, har för vartdera av

budgetåren 1933/1934—1935/1936 av statsfinansiella skäl i riksstaten uppförts med ett till 35,000 kronor nedsatt belopp. Kungl. Maj:t har under vissa villkor ställt anslaget till Sveriges fjäderfäavelsförenings förfogande.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 30 augusti 1935 överlämnad framställning har *Sveriges fjäderfäavelsförening* på grundval av bifogat förslag till inkomst- och utgiftsstat anhållit om anvisande för budgetåret 1936/1937 av statsanslag till fjäderfäavelns främjande med 40,000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har anfört i huvudsak följande.

Styrelsen ville till en början vitsorda gagnet av föreningens arbete för befrämjande av fjäderfäaveln och framhålla nödvändigheten av, att anslag av statsmedel för ändamålet måtte utgå även för budgetåret 1936/1937.

Föreningen hade i föreliggande statförslag beräknat inkomsterna utöver statsbidrag till 10,000 kronor. Enligt revisionsberättelsen hade emellertid föreningens inkomster av medlemsavgifter under åren 1933 och 1934 uppgått till respektive 10,846 och 10,839 kronor. Föreningen syntes dessutom de båda åren hava haft ränteinkomster uppgående till respektive 438 och 167 kronor. Särskilt med hänsyn till det intresse, som föreningens verksamhet även i fortsättningen torde kunna påräkna från hönsodlarnas sida, ansåge lantbruksstyrelsen därför, att inkomsterna utöver statsbidrag borde kunna uppskattas till minst 10,900 kronor eller ett med 900 kronor förhöjt belopp.

Liksom för budgetåret 1935/1936 hade föreningen även i statförslaget för budgetåret 1936/1937 upptagit en post å 2,100 kronor, utgörande pension åt konsulenten A. Knutsson. I utlåtande den 27 augusti 1934 angående förslag till anslagsäskanden inom lantbruksstyrelsens förvaltningsområde hos 1935 års riksdag hade lantbruksstyrelsen funnit sig av principiella skäl icke kunna tillstyrka, att vid beräkning av statsbidrag till föreningen hänsyn toges till denna pension. Lantbruksstyrelsen funne skäl ej föreligga att frångå detta ställningstagande, så mycket mindre som även statskontoret i remissutlåtande i ärendet den 13 september 1934 framhållit såsom anmärkningsvärt, att föreningen, trots i 1933 års statsverksproposition gjorda uttalanden om nödvändigheten av en utgiftsbegränsning, likväl beviljat nämnda pension. Vid bedömning av behovet av statsbidrag syntes sålunda föreningens utgifter för 1936 böra beräknas till 47,900 kronor mot av föreningen beräknade 50,000 kronor. En ytterligare utgiftsbegränsning torde icke skäligen kunna ifrågasättas, om föreningens verksamhet skulle kunna upprätthållas i önskvärd omfattning.

Då sålunda föreningens inkomster syntes kunna uppskattas till ett med 900 kronor förhöjt belopp och dess utgifter till ett med 2,100 kronor sänkt belopp, torde det erforderliga statsanslaget för budgetåret 1936/1937 kunna beräknas till (40,000 — 900 — 2,100 =) 37,000 kronor.

Vid anmälan den 4 januari 1935 av anslagsbehovet för ändamålet för innevarande budgetår framhöll jag bland annat, att föreningen torde bli nödsakad anpassa sina utgifter med hänsyn tagen till de budgetära synpunkter, vilka föranlett anslagets begränsning till 35,000 kronor. Då sparsamhetskrav alltjämt göra sig gällande, kan jag icke för nästa budgetår förordna någon ökning av anslagsanvisningen.

*Departements-
chefen.*

Jag hemställer förty, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fjäderfäavelns befrämjande* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *anslag* av ..... kronor 35,000.

[66.] **Biskötselns befrämjande.** Till biskötselns befrämjande har riksdagen alltsedan år 1918 under en följd av år anvisat medel i form av reservationsanslag. Medelsbehovet har i allmänhet beräknats till 10,000 kronor årligen. Av budgetära skäl hava anslag för budgetåren 1933/1934—1935/1936 icke upptagits i riksstaten.

Bestämmelser angående statsbidrag till åtgärder för biskötselns befrämjande hava meddelats i kungörelsen den 9 oktober 1917 (nr 672) med däri genom kungörelsen nr 66/1927 vidtagen ändring. Enligt sagda bestämmelser, vilka gälla tillsvidare, så länge anslag för ändamålet utgår, fördelas tillgängliga anslagsmedel mellan hushållningssällskapen.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 30 augusti 1935 rörande anslagsbehovet för nästa budgetår anfört följande.

Från anslaget beviljade medel hade använts till stödjande av de inom de olika hushållningssällskapens områden verksamma biodlarförbunden, vilka bland annat bedreve en betydelsefull upplysningsverksamhet samt tillvaratoge biodlarnas intressen. Till följd av anslagets temporära indragning hade biodlarorganisationernas verksamhet avsevärt försvårats. *Lantbruksstyrelsen* ansåge sig därför i likhet med föregående år böra föreslå, att statsanslag för ändamålet måtte utgå med ett belopp av 8,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Vid behandlingen av motsvarande punkt i 1935 års statsverksproposition framhöll jag, att, därest i något fall medel funnes böra utanordnas för ifrågasvarande ändamål, desamma torde kunna utgå från till Kungl. Maj:ts omedelbara förfogande ställda anslag. Denna uppfattning vann Kungl. Maj:ts och riksdagens gillande. Samma anordning som den sålunda för detta budgetåret godkända synes kunna gälla jämväl under nästa budgetår.

F. Veterinärväsendet m. m.

[67.] 1. Veterinärhögskolan: Avlöningar, förslagsanslag. Å riksstaten är för budgetåret 1935/1936 till avlöningar vid veterinärhögskolan uppfört ett förslagsanslag av 264,600 kronor. Med tillämpning tills vidare från och med sagda budgetår har Kungl. Maj:t den 20 juni 1935 för veterinärhögskolan fastställt följande av riksdagen godkända

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	149,900	
<i>Anm.</i> Från förestående anslagspost skall utgå jämväl ersättning för uppehållande av den del av rektors undervisningsskyldighet, från vilken han med hänsyn till rektorsgöromålen befrias.			
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t			
a. arvode till rektor	kronor	1,500	
b. arvoden till envar av 2 prosektorer å 6,000 kronor	»	12,000	
c. arvoden till envar av 4 laboratorer å 6,000 kronor	»	24,000	
d. arvoden till envar av 4 assistenter å 4,500 kronor	»	18,000	» 55,500
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:			
a. grundavlöningar m. m.	kronor	49,050	
b. avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	5,050	» 54,100
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>			» 5,100
			<u>Summa kronor 264,600.</u>

Tillika har Kungl. Maj:t föreskrivit, att den under anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal upptagna posten till grundavlöningar m. m. skall tillsvidare från och med budgetåret 1935/1936 disponeras på följande sätt:

Grundavlöningar till extra ordinarie befattningshavare	kronor	35,690
Arvoden till extra befattningshavare m. m.	»	4,010
Arvode till sekreterare hos styrelsen	»	1,800
» » » » kollegiet	»	800
» » syssloman	»	4,000
» » bibliotekarien	»	2,000
» » biträde vid post- och telefonvaktsgöromålen	»	200
Arvoden för uppehållande av undervisning i ridkonst och körning	»	550
		<u>Summa kronor 49,050.</u>

Antalet befattningshavare vid veterinärhögskolan är för närvarande bestämt på följande sätt:

Tjänstemän å ordinarie stat.

Befattning	Lönegrad
8 professorer	B 30
1 lärare i hovbeslag och läran om hovens sjukdomar.....	B 26
1 vaktmästare, tillika preparator.....	B 8
1 maskinist.....	B 8
1 verkmästare.....	B 8
1 kanslibitråde.....	B 7
2 fodermarsker.....	B 7
2 sjukvårdare.....	B 7
1 ladugårdsförman.....	B 7
3 vaktmästare.....	B 7
1 vaktmästare, tillika automobilförare.....	B 7
1 port- och telefonvakt.....	B 5.

Erinras må, att Kungl. Maj:t den 12 juli 1935 efter framställning av veterinärhögskolans styrelse från nionde huvudtiteln reservationsanslag till extra utgifter anvisat ett belopp av intill 2,500 kronor såsom bidrag till avlönande — efter ett för helt år beräknat statligt bidragsbelopp av 3,000 kronor — under innevarande budgetår såsom speciallärare vid högskolan med undervisningsskyldighet i klinisk tuberkulosdiagnostik av en hos Stockholms läns och stads hushållningssällskap anställd tuberkulosveterinär.

I skrivelse den 3 juni 1935, varöver statskontoret den 12 september 1935 avgivit infordrat utlåtande, har *styrelsen för veterinärhögskolan*, med överlämnande av förslag och utredningar i ämnet av vederbörande befattningshavare och lärarkollegiet ävensom av förslag till avlöningsstat, gjort framställning rörande anslagsbehovet för budgetåret 1936/1937.

Beträffande de särskilda i högskolestyrelsens förslag till avlöningsstat upptagna anslagsposterna må anföras följande.

Anslagsposten för avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat är uppförd med 149,900 kronor eller samma belopp som i gällande stat.

För grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal har beräknats ett belopp av 119,450 kronor, vilket med 70,400 kronor överstiger det under motsvarande post för innevarande budgetår upptagna beloppet. Av ökningen belöpa 5,040 kronor å avlöningar till 2 kvinnliga extra ordinarie tekniska biträden i 7:e lönegraden, 61,344 kronor å avlöningar till 2 prosektorer och 6 laboratorer i 26:e lönegraden, 4,000 kronor å arvode till en speciallärare i tuberkulosdiagnostik samt 16 kronor å avrundningar. Anmärkas må, att högskolestyrelsen vid sina beräkningar av medel till de föreslagna nya extra ordinarie tjänsterna ej tagit hänsyn till å dessas innehavare belöpande pensionsavdrag.

Såsom motiv för förslaget om anställande av omförmälda kvinnliga tekniska biträden, vilket förslag väckts av de båda föreståndarna för institutio-

nera för husdjursskötsel samt för födoämneshygien och bakteriologi och tillstyrkts av lärarkollegiet, anför högskolestyrelsen, att, därest man på något sätt ville främja berörda föreståndares önskan och möjlighet att jämte undervisningsarbetet bedriva ett fruktbringande vetenskapligt arbete, ett stort behov av de ifrågasatta nya arbetskrafterna föreläge. I detta sammanhang föreslår styrelsen, att de nya biträdena icke bundes vid viss bestämd institution utan endast anställdes såsom biträden i extra ordinarie ställning vid högskolan för att på sådant sätt lättare kunna användas, där behov av dylik hjälp vore mest trängande. Liksom ett redan å patologisk-anatomiska institutionen anställt tekniskt biträde borde förenämnda biträden åtnjuta avlöning enligt 7:e lönegraden.

Härjämte har styrelsen hemställt, att å vardera av nämnda institutioner måtte anställas en laborator. Styrelsen har härvid erinrat, att berörda institutioner numera vore de enda av högskolans avdelningar, som ej hade tillgång till biträdande lärarkraft, samt framhållit nödvändigheten av att vederbörande professorer bereddes möjlighet till vetenskapligt arbete. I samband härmed har styrelsen — efter framställning av lärarkollegiet — hemställt, att såväl nu förefintliga 2 prosektors- och 4 laboratorstjänster som de ifrågasatta två nya laboratorstjänsterna måtte omändras till extra ordinarie med placering i 26:e lönegraden, varigenom skulle vinnas jämställdhet med likartade befattningar vid andra statsinstitutioner.

Därest förslaget om en omreglering av förenämnda tjänster ej skulle vinna statsmakternas bifall, har högskolestyrelsen på lärarkollegiets initiativ hemställt om en personlig arvodesförhöjning från och med den 1 juli 1936 å 1,600 kronor åt laboratorn i kemi vid högskolan K. O. K. Sjöberg.

I avseende å framställningen om 4,000 kronor till arvode åt en speciallärare i tuberkulosdiagnostik har styrelsen hänvisat till att frågan om anställande av en dylik lärare redan blivit i princip avgjord genom Kungl. Maj:ts förberörda beslut den 12 juli 1935.

Under anslagsposten för avlöningsförhöjningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal har upptagits ett med 11,950 kronor till 17,000 kronor förhöjt belopp. Ökningen hänför sig helt till avlöningsförhöjningar åt de föreslagna nya extra ordinarie befattningshavarna.

I anledning av att de nuvarande prosektors- och laboratorbefattningarna föreslagits överförda till extra ordinarie tjänster har posten för arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, minskats med 36,000 kronor till 19,500 kronor.

Slutligen företer anslagsposten för särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän i jämförelse med löpande budgetår en ökning av 8,300 kronor. Härav avse 2,000 kronor provisoriskt dyrortstillägg åt de ifrågasatta nya extra ordinarie befattningshavarna samt är återstående beloppet 6,300 kronor föranlett av önskan att vinna överensstämmelse mellan anslagspostens storlek och den faktiska medelsåtgången för provisoriskt dyrortstillägg åt nuvarande befattningshavare, beräknat enligt de av 1935 års riksdag godkända grunderna.

Högskolestyrelsens förslag till avlöningsstat slutar sålunda å ett belopp av 319,250 kronor, vilket innebär krav på ökad medelsanvisning, jämfört med innevarande budgetår, av $(319,250 - 264,600 =) 54,650$ kronor.

I sin förenämnda skrivelse den 3 juni 1935 har styrelsen för högskolan

vidare hemställt om anvisande av ett belopp av 150 kronor till lärararvode vid en kurs i läkemedelsekonomi för de studerande vid högskolan.

Statskontoret har anfört i huvudsak följande:

Statskontoret ville icke motsätta sig förslaget om anställandet av två nya tekniska biträden. Däremot förefölle det statskontoret, som om det vore tillräckligt att — i varje fall till dess närmare erfarenhet vunnits angående de arbetsuppgifter, som kunde komma att åvila dem — placera sagda biträden i 4:e lönegraden. Härför talade bl. a. den omständigheten att åtskilliga av de göromål, som vore avsedda att utföras av biträdena, syntes vara av synnerligen enkel beskaffenhet. Beträffande förslaget att nyanställa två laboratorer syntes det enligt statskontorets mening kunna ifrågasättas, huruvida det kunde anses vara av behovet oundgängligen påkallat att nu företa en dylik utökning av högskolans personal. Åtminstone torde det få anses önskvärt att dessförinnan avvakta någon tids erfarenhet av den förstärkning av arbetskrafterna, som skulle vinnas genom anställandet av tekniska biträden. Därest emellertid Kungl. Maj:t skulle vilja tillmötesgå framställningen i denna del, ansåge sig statskontoret böra ifrågasätta, huruvida icke det avsedda syftet skulle i huvudsak kunna vinnas genom anställandet å vardera av ifrågakommande avdelningar av en assistent i stället för en laborator. Ämbetsverket hade intet att erinra mot den föreslagna ändringen av de nuvarande prosektors- och laboratorstjänsterna till extra ordinarie befattningar i 26:e lönegraden. Vad anginge den alternativa framställningen om personlig arvodesförhöjning åt laboratorn Sjöberg erinrade statskontoret, att frågan om dylikt tillägg varit föremål för prövning redan i samband med anslagsanvisningen för innevarande budgetår. På grund därav och då sedan dess icke framkommit några nya omständigheter av beskaffenhet att inverka på frågans bedömande, funne sig statskontoret ej kunna tillstyrka bifall till framställningen. Det ifrågasatta arvodet åt en speciallärare i tuberkulosdiagnostik borde enligt statskontorets mening ej utgå med högre belopp än 3,000 kronor. Vidkommande till sist äskandet om 150 kronor till lärararvode för en kurs i läkemedelsekonomi föranledde detta ej något annat uttalande från statskontorets sida än att berörda arvode torde böra upptagas i avlöningsstaten och ingå i anslagsposten för grundavlönningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal.

Sedermera har *styrelsen för veterinärhögskolan*, med överlämnande av en till styrelsen inkommen framställning från föreståndaren för högskolans hovbeslagssmedja, i skrivelse den 13 september 1935, varöver infortrade utlåtanden avgivits den 30 september 1935 av statskontoret och den 11 oktober 1935 av allmänna civilförvaltningens lönenämnd, hemställt, att den å ordinarie stat uppförda verkmästarbefattningen måtte, under förutsättning att innehavaren tillkommande rätt till provision å inkomster från smedjan bortfölle, uppflyttas till lönegrad B 10 i gällande avlöningsreglemente. Härvid har styrelsen erinrat, att ifrågavarande befattning vid 1926 års löne reglering vid högskolan placerades i lönegrad B 8 med hänsyn till att befattningens innehavare skulle äga åtnjuta 10 procent provision å hovbeslagssmedjans nettoinkomst eller omkring 500 kronor för år. Numera hade emellertid, framhåller styrelsen, inkomsten av sagda provision så nedgått, att

densamma under budgetåret 1934/1935 utgjort allenast 11 kronor 70 öre. Det kunde antagas, att framdeles nettovinsten å smedjan komme att ytterligare minska.

Såväl *statskontoret* som *lönenämnden* hava förklarat sig ej hava något att erinra mot den ifrågasatta uppflyttningen i lönegrad.

Med skrivelse den 27 september 1935 har högskolestyrelsen härjämte överlämnat en framställning från *civilförvaltningens personalförbund, avdelning II*, däri hemställes om vidtagande av åtgärder för arbetstidens begränsning till normalarbetstid av 48 timmar per vecka för vissa befattningshavare vid högskolan. Bland annat har i framställningen framhållits, att för genomförande vid högskolan av 48 timmars arbetsvecka komme att krävas anställande av ytterligare fem personer.

Vad först angår förslaget att uppflytta verkmästarbefattningen vid veterinärhögskolans hovbeslagssmedja till lönegraden B 10 finner jag bärande skäl för en dylik åtgärd vara för handen. Därvid bör, såsom i förslaget förutsatts, den för närvarande till tjänsteinnehavaren utgående provisionsinkomsten från smedjan bortfalla. Anslagsposten för avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat bör i anledning av berörda uppflyttning, med hänsyn till vederbörligt pensionsavdrag, höjas med 420 kronor eller till i runt tal 150,300 kronor. Ny personalförteckning för högskolan, upptagande nu tillstyrkta förändring, torde böra upprättas och föreläggas riksdagen för godkännande.

*Departements-
chefen.*

I likhet med statskontoret anser jag mig böra tillstyrka, att medel beredas för anställande vid högskolan av två nya extra ordinarie kvinnliga tekniska biträden i 4:e lönegraden. Efter minskning för pensionsavdrag skulle detta medföra ökade utgifter med omkring 4,050 kronor för grundavlöningar till icke-ordinarie personal. På skäl, som av statskontoret andragits, kan jag däremot ej biträda förslaget om nyanställande av två laboratorer. Ej heller anser jag mig — med hänsyn till prosektors- och laboratorstjänsternas egenkap av passagetjänster — kunna giva mitt förord åt den ifrågasatta omändringen av nuvarande sådana befattningar till extra ordinarie tjänster. Jämväl framställningen om personlig arvodesförhöjning åt laboratorn Sjöberg torde böra lämnas utan bifall.

För åstadkommande av någon lindring i de påtalade förhållandena rörande arbetstidens längd vid högskolan tillstyrker jag anvisandet av ett belopp av 2,000 kronor till avlöande av extra arbetskraft. I överensstämmelse med den ståndpunkt, som redan tidigare intagits av Kungl. Maj:t, torde såsom arvode åt en speciallärare i tuberkulosdiagnostik böra beräknas ett belopp av 3,000 kronor. För lärararvode vid en kurs i läkemedelsekonomi torde vidare, med bifall till högskolestyrelsens därutinnan gjorda framställning, böra anvisas 150 kronor.

Av nu tillstyrkta medelsanvisningar torde, förutom det till avlöande av två extra ordinarie kvinnliga biträden beräknade beloppet 4,050 kronor, nyssnämnda belopp å 2,000 kronor för extra arbetskraft böra i avlöningsstaten

redovisas under delposten grundavlönningar till övrig icke-ordinarie personal. Nämda anslagspost, i gällande stat upptagen till 49,050 kronor, skulle sålunda för nästa budgetår uppgå till $(49,050 + 4,050 + 2,000 =)$ 55,100 kronor. Emellertid böra jämlikt av 1934 års riksdag godkända grunder för statuppställningar de för närvarande under förberörda anslagspost inräknade arvoden till sekreterare hos styrelsen, sekreterare hos kollegiet, syssloman och bibliotekarie, tillhopa 8,600 kronor, i stället upptagas under anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t. Förstnämnda anslagspost torde sålunda böra minska med 8,600 kronor till 46,500 kronor. Till avlöningsförhöjningar m. m. torde böra beräknas ett oförändrat belopp av 5,050 kronor.

Med hänsyn till det nu sagda torde anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, böra tillföras nämnda belopp 8,600 kronor. Under denna anslagspost synas vidare böra beräknas de för speciallärare i tuberkulosdiagnostik samt lärare i läkemedelsekonomi tillstyrkta arvoden å 3,000 och 150 kronor. Posten bör alltså bestämmas till $(55,500 + 8,600 + 3,000 + 150 =)$ 67,250 kronor. Anslagsposten synes böra uppföras utan uppdelning å delposter, i anledning varav erforderliga föreskrifter angående postens användning torde få meddelas av Kungl. Maj:t.

Vidkommande slutligen anslagsposten för särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, torde densamma med hänsyn till förslaget om inrättande av två nya extra ordinarie biträdestjänster samt i anslutning till de grunder för beräkning av provisoriskt dyrortstillägg under budgetåret 1936/1937 åt vissa befattningshavare i statens tjänst, som chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor angivit, böra beräknas till i runt tal 10,600 kronor eller sålunda 5,500 kronor högre belopp än det för innevarande år upptagna.

För nästa budgetår skulle alltså erfordras ett avlöningsanslag för veterinärhögskolan av $(150,300 + 46,500 + 5,050 + 67,250 + 10,600 =)$ 279,700 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) för veterinärhögskolan fastställa följande

Personalförteckning.

Tjänstemän å ordinarie stat.

Befattning	Lönegrad
8 professorer	B 30
1 lärare i hovbeslag och läran om hovens sjukdomar	B 26
1 verkmästare	B 10
1 vaktmästare, tillika preparator	B 8
1 maskinist	B 8
1 kanslibiträde	B 7

Befattning	Lönegrad
2 fodermarsker	B 7
2 sjukvårdare	B 7
1 ladugårdsförman	B 7
3 vaktmästare	B 7
1 vaktmästare, tillika automobilförare	B 7
1 port- och telefonvakt	B 5;

2) godkänna följande avlöningsstat för veterinärhögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	150,300
<i>Anm.</i> Från förestående anslagspost skall utgå jämväl ersättning för uppehållande av den del av rektors undervisningsskyldighet, från vilken han med hänsyn till rektorsgöromålen befrias.		
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.....	»	67,250
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a. Grundavlöningar		
m. m.....	kronor	46,500
b. Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	5,050
		» 51,550
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	10,600
	Summa kronor	279,700;

3) till Veterinärhögskolan: Avlöningar för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 279,700.

[68.] 2. Veterinärhögskolan: Omkostnader, *förslagsanslag*. Till bestående av högskolans samtliga sakliga kostnader med undantag av kostnaderna för materiel, bibliotek och stipendier är för innevarande budgetår uppfört ett särskilt *förslagsanslag* av 21,200 kronor. Den 20 juni 1935 har Kungl. Maj:t fastställt dels omkostnadsstat för högskolan, dels ock stat för högskolans rörelse ävensom i samband därmed föreskrivit, att inkomsterna av, respektive utgifterna för sagda rörelse skola redovisas särskilt för sig, därvid överskottet av rörelsen skall såsom särskilda uppbördsmedel uppdebiteras å förevarande anslag. Omkostnadsstaten är av följande utseende:

Utgifter.

1. Expenser, <i>förslagsvis</i>	kronor	59,100
2. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	1,400
3. Övriga utgifter:		
a. Diverse utgifter, ej expensmedel, <i>förslagsvis</i>	»	5,700
b. Underhåll av park, <i>förslagsvis</i>	»	1,000
c. Inköp av laboratorieutrustning, <i>förslagsvis</i>	»	3,100
	Summa kronor	70,300.

Särskilda uppbördsmedel.

1. Överskott å högskolans rörelse	kronor	43,000
2. Ersättning för bränsle, elektrisk ström, gas och vatten..	»	6,000
3. Diverse inkomster	»	100
	Summa kronor	49,100.
	Nettoutgift kronor	21,200.

I skrivelse den 3 juni 1935 har *styrelsen för veterinärhögskolan*, med överlämnande av förslag till omkostnadsstat, upptagande utgifter till belopp av 77,050 kronor och inkomster i form av särskilda uppbördsmedel till belopp av 49,100 kronor, hemställt om en till 27,950 kronor förhöjd medelsanvisning för nästa budgetår under ifrågavarande anslag. I skrivelsen är intaget förslag jämväl till stat för högskolans rörelse.

Förslaget till omkostnadsstat avviker från gällande stat allenast därutinnan, att förslaget under anslagsposten »Övriga utgifter» saknar den i gällande stat med 3,100 kronor uppförda delposten för inköp av laboratorieutrustning samt i stället under samma anslagspost upptager två nya delposter, den ena å 6,500 kronor för inköp av automobil för ambulatoriska kliniken och den andra å 3,350 kronor för inköp av elektrokardiograf för medicinska kliniken. Högskolestyrelsen har framhållit, att tre automobiler vore nödvändiga för den ambulatoriska kliniken, men att av de tre, som för ändamålet stode till förfogande, den äldsta syntes vara i stort sett förbrukad och därför inom den närmaste tiden borde ersättas med en ny. Framställningen om anslag till inköp av en elektrokardiograf — ett instrument för användning i vetenskapligt syfte vid diagnostisering av hjärtsjukdomar — innebär ett upprepande av en i samband med anslagsäskandena för innevarande budgetår gjord anhållan, som då ansågs av budgetära skäl icke kunna förändras bifall. Såsom skäl för framställningen har bland annat anförts önskvärdheten av att hava tillgång till en dylik apparat vid de enligt Kungl. Maj:ts uppdrag igångsatta undersökningarna rörande sjukdomen smittsam blodbrist hos häst.

I avgivet remissyttrande den 12 september 1935 har *statskontoret* ej funnit anledning till erinran mot högskolestyrelsens förslag till medelsanvisning för nästa budgetår.

Ej heller jag har något att erinra mot det av högskolestyrelsen framlagda *Departements-* förslaget. Stat för anslaget torde i sinom tid få fastställas av Kungl. Maj:t. *chefen.*
 Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Omkostnader för budgetåret 1936/1937* anvisa ett *förslagsanslag* av . . . kronor 27,950.

[69.] **3. Veterinärhögskolan: Materiel m. m., reservationsanslag.** Till bestridande av kostnaderna för institutionerna vid högskolan är för innevarande budgetår under rubriken »Veterinärhögskolan: Materiel m. m.» i riksstaten uppfört ett reservationsanslag av 39,750 kronor. Beträffande dispositionen av anslaget har Kungl. Maj:t i brev till medicinalstyrelsen den 20 juni 1935 föreskrivit viss fördelning å anslagsposter ävensom förordnat, att varje anslagspost skall hava karaktär av särskilt reservationsanslag, å vilket i förekommande fall institutions inkomster av kursavgifter m. m. skola tagas till uppörd.

I skrivelse den 3 juni 1935 har *styrelsen för veterinärhögskolan* hemställt, att förevarande anslag måtte för budgetåret 1936/1937 uppföras med ett till 41,400 kronor förhöjt belopp. I ökningen, 1,650 kronor, ingår det belopp å 150 kronor, avsett för lärararvode vid en utbildningskurs i läkemedelsekonomi, som jag i det föregående föreslagit skola upptagas under högskolans avlöningsanslag. Återstoden, 1,500 kronor, avser ökning av medelsanvisningen till avdelningen för husdjursskötsel. För sagda avdelning är för närvarande beräknat ett belopp av enahanda storlek som det, varmed sålunda önskas förhöjning. Vid bifall till förslaget skulle alltså för ändamålet stå till förfogande ett belopp av 3,000 kronor. Som skäl för denna höjning — vilken tillstyrkts av högskolans lärarkollegium — har framhållits, att anställande av utfodrings- och avelsförsök, på ett undantag när, måst anstå av brist på såväl penningmedel som lokalutrymme, och att höjningen vore en förutsättning för utförandet av behövliga laboratoriearbeten och djurförsök.

Statskontoret har i avgivet remissutlåtande den 12 september 1935 visserligen funnit en höjning av förenämnda anslagspost vara påkallad men ej ansett sig kunna tillstyrka postens bestämmande till högre belopp än 2,000 kronor.

Jag biträder statskontorets förslag. Ifrågavarande anslag torde sålunda *Departements-* för nästa budgetår böra uppföras med $(39,750 + 500 =) 40,250$ kronor. I *chefen.* sinom tid torde Kungl. Maj:t meddela erforderliga föreskrifter för anslagets användning.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av .. kronor 40,250.

[70.] **4. Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, reservationsanslag.** Till bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek är i riksstaten för budgetåret 1935/1936 uppfört ett reservationsanslag av 8,400 kronor. Av anslaget är ett belopp av 3,400 kronor avsett som engångsanslag för bibliotekets försättande i dugligt skick, medan återstoden eller 5,000 kronor skall disponeras för tillgodoseende av det fortlöpande behovet vid biblioteket.

Styrelsen för veterinärhögskolan har i skrivelse den 3 juni 1935 framhållit, att, därest högskolans bibliotek skulle kunna fylla sin uppgift som landets enda veterinära fackbibliotek av verklig betydelse, en höjning av det årliga anslaget med 1,000 kronor till 6,000 kronor vore erforderlig.

I remissutlåtande den 12 september 1935 har *statskontoret*, under erinran om den förhöjda medelansvisningen för innevarande budgetår, förklarar sig icke finna tillräcklig anledning tillstyrka, att högre belopp än 5,000 kronor anvisades för ändamålet för budgetåret 1936/1937.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till vikten av att veterinärhögskolans bibliotek hålles i ett tillfredsställande skick har jag funnit mig böra biträda högskolestyrelsens förslag och hemställer förty, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 6,000.

[71.] **5. Veterinärhögskolan: Stipendier.** För innevarande budgetår är till stipendier vid veterinärhögskolan uppfört ett anslag av 4,000 kronor.

I skrivelse den 3 juni 1935 har *styrelsen för veterinärhögskolan* föreslagit anslagets uppförande för nästa budgetår med oförändrat belopp.

Departements-
chefen.

Med biträdande av förslaget hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Stipendier* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *anslag* av ..... kronor 4,000.

[72.] **6. Veterinärinrättningen i Skara.** Till veterinärinrättningen i Skara, vilken tillkommit genom donation, har sedan flera år beviljats ett särskilt anslag å 8,500 kronor. För närmare uppgifter rörande veterinärinrättningens tillkomst m. m. må hänvisas till riksdagens revisorers berättelse om den år 1930 av dem verkställda granskningen av statsverkets jämte därtill hörande fonders tillstånd, styrelse och förvaltning, § 33. (Se även IX H. T. 1932 p. 50.) Revisorerna ifrågasatte inrättningens upphörande såsom statlig institution. Vid den 1933 beslutade omregleringen av veterinärväsendet (prop. nr 153 sid. 32, 33 och 35) förutsattes emellertid, att inrätt-

ningen skulle bibehållas såsom statlig institution, därvid föreståndaren (lektor) ansågs böra åläggas att tjänstgöra såsom distriktsveterinär i ett nybildat Skara veterinärinrättnings distrikt, som skulle ersätta ett till indragning föreslaget distrikt. Anordningen ansågs dock icke lämpligen kunna genomföras, förrän såväl föreståndartjänsten som även distriktsveterinärtjänsten i det till indragning föreslagna distriktet blevo vakanta. Stadga för veterinärinrättningen har av Kungl. Maj:t fastställts den 2 oktober 1908 (Bih. nr 75).

Gällande stat för veterinärinrättningen har av Kungl. Maj:t fastställts den 27 juni 1919.

Anslaget torde även för nästkommande budgetår böra uppföras med ett belopp av 8,500 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departementa-
chefen.*

att till *Veterinärinrättningen i Skara* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *anslag* av ..... kronor 8,500.

[73.] 7. **Statens veterinärbakteriologiska anstalt: Avlöningar, förslagsanslag.** I riksstaten för innevarande budgetår är till avlöningar vid statens veterinärbakteriologiska anstalt uppfört ett förslagsanslag av 135,300 kronor. Den 20 juni 1935 har Kungl. Maj:t för anstalten fastställt följande av riksdagen godkända

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	53,400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	27,300
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	52,400
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	2,200
	Summa kronor	135,300.

Antalet tjänstemän å ordinarie stat vid anstalten är för närvarande bestämt på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 föreståndare	B 30
2 laboratorer	B 26
1 vaktmästare, tillika preparator	B 8
1 kanslibitråde	B 7
1 tekniskt biträde	B 7
1 vaktmästare	B 7
1 stallförman	B 7
2 kontorsbiträden	B 4.

I samband med avlöningsstatens fastställande har Kungl. Maj:t föreskri-
vit, *dels* att anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda
av Kungl. Maj:t, skall tillsvidare från och med budgetåret 1935/1936 dispo-
neras på följande sätt:

Arvoden till en var av 3 assistenter à 4,500 kronor.....	kronor	13,500
» » » » » 2 » » 4,200 »	»	8,400
Arvode till en kontrollant.....	»	3,000
» » » kemist.....	»	2,400
	Summa kronor	27,300.

dels ock att anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ej
må överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

Under rubriken »uppbörd i statens verksamhet» är på inkomstsidan i
riksstaten för budgetåret 1935/1936 uppfört ett belopp av 135,000 kronor,
utgörande anstaltens beräknade inkomster av försålda sera, vacciner och
ympämnen, undersökningsavgifter m. m. Intill sagda budgetår hava be-
rörda inkomster tillgodoförts det till anstalten anvisade anslaget.

I tre av medicinalstyrelsen med utlåtande den 31 augusti 1935 överläm-
nade skrivelser har *föreståndaren för statens veterinärbakteriologiska an-
stalt* gjort framställning rörande anstaltens anslagsbehov för budgetåret
1936/1937. Därvid har föreståndaren hemställt, att ifrågavarande avlönings-
anslag måtte för nämnda budgetår uppföras med 167,396 kronor. Utöver
medelsanvisning för de ändamål, för vilka anslag för innevarande budgetår
beviljats, föreslås sålunda, att medel måtte anvisas dels med förslagsvis
8,000 kronor för avlöning å extra stat av en laborator för handhavande av
kontrollen över å anstalten beredda bakteriologiska preparat, dels med för-
slagsvis 8,000 kronor för avlöning likaledes å extra stat av en prosector för
ledande av patologisk-anatomiska undersökningar å anstaltens diagnostiska
avdelning, dels med 8,496 kronor för inrättande på ordinarie stat av tre nya
kvinnlige skrivbiträdesbefattningar i lönegraden B 4 av gällande avlönings-
reglemente, dels med förslagsvis 3,000 kronor till arvode åt ett i ekonomiska
ärenden förfaret biträde, dels ock med 7,600 kronor för att tillgodose be-
hovet av för anstaltsverksamhetens uppehållande erforderlig övrig icke-ordi-
narie personal. Därest medel komme att anvisas för avlöning av den före-
slagne laboratorn, har beräknats, att det nu utgående arvodet av 3,000 kro-
nor åt en kontrollant ej längre skulle vara erforderligt.

Medicinalstyrelsen har rörande ifrågavarande anslag anfört i huvudsak
följande.

Med hänsyn till de ordinarie befattningarnas förhållandevis ringa antal
syntes skäl föreligga för inrättande vid anstalten av de tre nya kvinnliga
skrivbiträdesbefattningar, varom föreståndaren gjort framställning. Hän-
fördes dessa befattningar till 4:e lönegraden i gällande avlöningsreglemente,
skulle vid bifall till föreståndarens framställning anslagsposten till avlö-
ningar till tjänstemän å ordinarie stat för budgetåret 1936/1937 behöva
ökas med $(3 \times 2,787 =)$ 8,361 kronor till 61,761 kronor eller avrundat

61,800 kronor, därvid hänsyn tagits till de å de nya befattningarna belö-
pande pensionsavdragen.

Till föreståndarens förslag om inrättande av ytterligare en laboratorisbe-
fattning, vars innehavare skulle utöva kontroll över anstaltens bakteriolo-
giska preparat, ansåge sig medicinalstyrelsen icke böra fatta ståndpunkt,
förrän de utav medicinalstyrelsen genom beslut den 10 januari 1934 ut-
sedda sakkunniga (serumkommissionen) framlagt sitt förslag till detaljföre-
skrifter för prövningen av sera och ympännen, framställda eller eljest till-
handahållna av statens veterinärbakteriologiska anstalt.

Tidigare hade medicinalstyrelsen motsatt sig anställandet vid anstalten
av en prosektor för ledande av patologisk-anatomiska undersökningar.
Den av föreståndaren nu förebragta utredningen gäve emellertid otvetydigt
vid handen, att antalet årligen å anstalten utförda dylika undersökningar
numera nått en sådan höjd, att kravet på erhållande av en prosektor enligt
medicinalstyrelsens uppfattning icke längre kunde tillbakavisas. På grund
härav tillstyrkte medicinalstyrelsen, att å anstaltens avlöningsstat från och
med budgetåret 1936/1937 upptoges arvode för ytterligare en assistent, åt
vilken skulle anförtros närmaste ledningen av berörda undersökningar.
Assistenten syntes tillsvidare böra anställas som icke-ordinarie tjänsteman
och avlönas med ett arvode av 4,500 kronor för år.

Anstaltens ekonomi hade hittills handhafsats av föreståndaren, men i den
mån anstaltens verksamhet ökats hade det blivit allt svårare för förestån-
daren att få tillräcklig tid över att ägna sig åt anstaltens ekonomiska ange-
lägenheter. Behovet av ett i ekonomiska ärenden förfaret biträde hade ock-
så blivit alltmer framträdande. För att i detta hänseende lätta förestån-
darens arbetsbörda syntes medel från och med nästkommande budgetår böra
anvisas till avlönande av ett sådant biträde (redogörare), vilket borde för-
ordnas av medicinalstyrelsen. Mot det av föreståndaren föreslagna arvodet
av 3,000 kronor för år hade styrelsen icke något att erinra. I händelse av
bifall härtill torde förslag till eventuellt erforderliga ändringar i den för an-
stalten gällande instruktionen böra infordras från medicinalstyrelsen.

För innevarande budgetår komme enligt av medicinalstyrelsen verkställda
beräkningar kostnaderna för avlöningar till extra ordinarie och extra be-
fattningshavare vid anstalten att överstiga 59,000 kronor, avgifterna för egen
pensionering däri inberäknade. Föreståndarens förslag om ökning av an-
slagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal med 7,600 kro-
nor funne sig styrelsen dock ej böra förorda, därest omförmälda förslag
om inrättande av tre ordinarie befattningar bifölles, i vilket fall belastning-
en av anslaget minskades med avlöningar till tre nu anställda extra ordinarie
befattningshavare.

Jämlikt föreskrifterna i kungörelsen den 15 juni 1935 (nr 407) angående
provisoriskt dyrortstillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst utginge
under löpande budgetår sådant dyrortstillägg med tillhoppa 6,150 kronor till
vissa av anstaltens befattningshavare. Anslagsposten till särskilda löneför-
måner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, vilken i avlöningsstaten
för löpande budgetår upptagits till 2,200 kronor, borde alltså i avlöningssta-
ten för budgetåret 1936/1937 upptagas till i runt tal 6,000 kronor.

Vid sitt utlåtande har medicinalstyrelsen fogat ett av styrelsen upprättat
förslag till avlöningsstat, enligt vilket i anslutning till vad i utlåtandet an-
förts beräknats för »avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat» 61,800 kro-

nor, för »arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t» 34,800 kronor, för »avlöningar till övrig icke-ordinarie personal» 52,400 kronor samt för »särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän» 6,000 kronor. Enligt medicinalstyrelsens förslag skulle sålunda förevarande anslag böra för nästa budgetår uppföras med 155,000 kronor, vilket i jämförelse med medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär en ökning med 19,700 kronor.

I över medicinalstyrelsens förslag avgivet remissutlåtande den 10 oktober 1935 har *statskontoret* i avseende å ifrågavarande anslag anfört i huvudsak följande.

Statskontoret ville ej motsätta sig, att en eller två av de nuvarande extra ordinarie kontorsbiträdestjänsterna överfördes på ordinarie stat. Ej heller ville statskontoret göra någon erinran mot förslaget om anställande av en redogörare. Då denna befattning närmast torde vara att betrakta såsom en bisyssla, syntes emellertid det föreslagna redogörararvodet kunna begränsas till högst 2,000 kronor. Under erinran att anstaltens arbetskrafter så sent som innevarande år utökats med en assistent, ansåge statskontoret med inrättandet av ytterligare en dylik befattning böra tillsvidare anstå. Då anslagsposten till särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, vilken anslagspost vore förslagsvis beräknad, i överensstämmelse med budgettekniska principer borde upptagas till belopp, motsvarande den beräkneliga medelsåtgången, biträde statskontoret styrelsens förslag om höjning med 3,800 kronor av sagda post.

Sedermera har *anstaltens föreståndare* i skrivelse den 15 november 1935, med hänsyn till behovet av att kontrollen över anstaltens tillverkning av bakteriologiska preparat förbättrades och att anstaltens tillgång till vetenskapligt skolad personal även ur andra synpunkter förstärktes, hemställt om bifall till sitt förslag om inrättande av en laboratorbefattning och, i stället för den av medicinalstyrelsen förordade assistenttjänsten, en prosektorsbefattning.

*Departements-
chefen.*

För egen del anser jag mig böra tillstyrka inrättandet på ordinarie stat av två nya kvinnliga kontorsbiträdesbefattningar i lönegraden B 4. Härigenom skulle anslagsposten för avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat komma att höjas med ($2 \times 2,787 =$) i runt tal 5,600 kronor till 59,000 kronor. Ny personalförteckning för anstalten torde böra upprättas och föreläggas riksdagen för godkännande.

I likhet med medicinalstyrelsen anser jag, att kravet på en prosektor för anstaltens patologisk-anatomiska undersökningar icke längre kan tillbakavisas. Till en början torde dock, såsom medicinalstyrelsen föreslagit, dessa undersökningar kunna uppdragas åt en assistent. Jag förordar sålunda, att för nu angivet ändamål upptages ett arvode av 4,500 kronor. Såsom biträde vid skötseln av anstaltens ekonomiska angelägenheter torde få anställas en redogörare med ett arvode, som i överensstämmelse med vad statskontoret anfört synes kunna begränsas till 2,000 kronor för år. Redogöraren bör förordnas av medicinalstyrelsen. Kungl. Maj:t torde, efter förslag av medicinalstyrelsen, vidtaga den ändring i gällande instruktion för anstalten, som i

anledning av sistberörda befattnings inrättande må finnas erforderlig. Vad beträffar inrättandet av en laboratorsbefattning för kontrollen över anstaltens bakteriologiska preparat, vill jag erinra, att Kungl. Maj:t den 29 november 1935 med anledning av framställning från medicinalstyrelsens serumkommission anvisat till styrelsens förfogande 6,000 kronor för utförande av vissa undersökningar rörande dylika preparat. Härigenom bör kommissionens arbete så underlättas, att dess förslag inom ej allt för lång tid kan framläggas. Slutlig ståndpunkt bör då tagas till frågan om inrättande av nämnda laboratorsbefattning. Jag anser mig alltså icke nu kunna framlägga förslag härom. Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör anslagsposten för arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, för nästa budgetår upptagas till 33,800 kronor.

Enligt vad medicinalstyrelsen uppgivit torde anslagsposten till övrig icke-ordinarie personal för innevarande budgetår behöva överskridas med omkring 7,000 kronor. Därest, såsom nämnts, två av anstaltens extra ordinarie kontorsbiträdestjänster från och med nästa budgetår överflyttas på ordinarie stat, synes mig emellertid anslagsposten böra bibehållas vid nuvarande belopp eller 52,400 kronor. I anslutning till av 1934 års riksdag godkända grunder för statuppställningar torde förevarande anslagspost böra uppdelas på en delpost å 47,200 kronor för grundavlönningar m. m. samt en delpost å 5,200 kronor för avlöningsförhöjningar m. m. Båda delposterna torde böra uppföras förslagsvis. En dylik anordning synes beträffande delposten för grundavlönningar m. m. vara erforderlig för att möjliggöra anpassning efter det skiftande behovet av arbetskraft vid anstalten. Med den utökning av personalen, som av mig tillstyrkts, synes ett överskridande av delpostens belopp dock kunna undvikas. Jag förutsätter, att Kungl. Maj:t, sedan riksdagen beslutat i anslagsfrågan, meddelar föreskrift därom, att överskridande ej må ske utan Kungl. Maj:ts medgivande.

Mot det för särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän beräknade beloppet, 6,000 kronor, har jag ej funnit anledning till erinran.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) för statens veterinärbakteriologiska anstalt fastställa följande

Befattning	Personalförteckning.	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.		
1 föreståndare		B 30
2 laboratorer		B 26
1 vaktmästare, tillika preparator		B 8
1 kanslibitråde		B 7
1 tekniskt biträde		B 7
1 vaktmästare		B 7
1 stallförman		B 7
4 kontorsbiträden		B 4;

Nionde huvudtiteln.

2) godkänna följande avlöningsstat för statens veterinär-bakteriologiska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	59,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.....	»	33,800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a) Grundavlöningar m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	47,200
b) Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	5,200
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	6,000
	Summa kronor	151,200;

3) till Statens veterinärbakteriologiska anstalt: Avlöningar för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 151,200.

[74.] 8. Statens veterinärbakteriologiska anstalt: **Omkostnader, förslagsanslag.** Till omkostnader vid statens veterinärbakteriologiska anstalt är för innevarande budgetår å riksstaten upptaget ett förslagsanslag av 99,600 kronor. Kungl. Maj:t har genom beslut den 20 juni 1935 fastställt omkostnadsstat för anstalten. Sagda stat upptager bland annat under rubriken »Övriga utgifter» för förbrukningsmaterialier 24,200 kronor och för inköp och underhåll av djur för vaccinberedning och serumtillverkning 31,400 kronor.

I sin under föregående punkt omförmälda framställning har *föreståndaren för anstalten* — under förmälan att anslagsposten för övriga utgifter komme att innevarande budgetår överskridas med omkring 30,000 kronor — hemställt om höjning av anslaget för nästa budgetår med nämnda be-
lopp. Av anslagshöjningen avse 10,000 kronor posten förbrukningsmaterialier samt 20,000 kronor posten inköp och underhåll av djur för vaccinberedning och serumtillverkning.

Tillika har föreståndaren anfört, att anstaltens utgifter under budgetåret 1934/1935 överstigit inkomsterna med 20,882 kronor 91 öre, vilken brist täckts från innevarande budgetårs anslag. Den 1 juli 1935 hade härutöver förelegat obetalda räkningar å tillhopa 5,957 kronor 66 öre. Utestående fordringar hade samtidigt uppgått till 23,140 kronor 74 öre. Då från och med ingången av innevarande budgetår anstaltens utgifter — för vilkas

gäldande inkomster å försålda preparat m. m. tidigare kunnat disponeras — skulle bestridas uteslutande av anslagsmedel, hemställde föreståndaren att samtliga nyssnämnda skulder, 26,840 kronor 57 öre, måtte täckas med medel från ett särskilt anslag. De för innevarande budgetår å riksstaten upptagna anslagsmedlen för anstalten borde nämligen enligt föreståndarens mening ej tagas i anspråk för ändamålet.

Medicinalstyrelsen har i utlåtande den 31 augusti 1935 biträtt anstaltsföreståndarens förslag till ökning av omkostnadsanslaget, såsom påkallat av den stegrade verksamheten vid anstalten. Vad angår den under budgetåret 1934/1935 uppkomna bristen har medicinalstyrelsen förordat, att beloppet 20,882 kronor 91 öre måtte täckas av särskilt anvisade medel.

Statskontoret har i remissyttrande den 10 augusti 1935 funnit en höjning av omkostnadsanslaget vara erforderlig. Statskontoret har emellertid ansett, att den begärda ökningen borde kunna begränsas till förslagsvis hälften. Därjämte torde enligt statskontorets mening böra tagas under övertvägande, huruvida ej berörda ökning borde — helt eller delvis — kunna kompenseras genom en höjning av avgifterna för av anstalten utförda undersökningar och för försålda preparat. Beträffande den i anstaltens räkenskaper uppkomna bristen kunde det, då de för löpande budgetår anvisade medlen ej borde tagas i anspråk för dess täckande, svårigen undgås, att särskilda medel anvisades för ändamålet.

I anslutning till vad statskontoret anfört tillstyrker jag i så måtto framställningen om ökat omkostnadsanslag för statens veterinärbakteriologiska anstalt, att sagda anslag för nästa budgetår höjes med 15,000 kronor till 114,600 kronor. Stat för anslaget torde i sinom tid få fastställas av Kungl. Maj:t. Huruvida, såsom statskontoret ifrågasatt, någon höjning av avgifterna till anstalten för undersökningar och preparat bör företagas, torde få bero på prövning av Kungl. Maj:t efter särskild framställning.

Departementsschejen.

Till gäldande av den brist, som för budgetåret 1934/1935 uppkommit därigenom, att utgifterna under budgetåret överstigit summan av det för samma tid anvisade statsanslaget och under budgetåret inflytande inkomster av anstaltens verksamhet, torde på sätt föreslagits särskilda medel böra anvisas. Beloppet torde böra göras tillgängligt redan under löpande budgetår. Av sådan anledning synes lämpligt, att för ändamålet erforderligt belopp ställes till förfogande ur det å riksstaten för innevarande budgetår uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter. Härför torde riksdagens medgivande behöva inhämtas. Beloppet torde enligt medicinalstyrelsens framställning böra bestämmas till 20,882 kronor 91 öre.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) till *Statens veterinärbakteriologiska anstalt: Omkostnader* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 114,600;

2) medgiva, att av det för budgetåret 1935/1936 anvisade förslagsanslaget till oförutsedda utgifter må till täckande av vid nyssnämnda anstalt under budgetåret 1934/1935 uppkommen brist användas ett belopp av 20,882 kronor 91 öre.

[75.] 9. Veterinärstaten: Avlöningar, *förslagsanslag*. I riksstaten för innevarande budgetår är till avlöningar vid veterinärstaten uppfört ett förslagsanslag av 1,422,800 kronor. Från nämnda anslag avses skola bestridas samtliga kostnader — med undantag av dyrtidstillägg — för avlöning av länsveterinärer, distriktsveterinärer och veterinärstipendiater. Den 20 juni 1935 har Kungl. Maj:t, med tillämpning från och med budgetåret 1935/1936, för veterinärstaten fastställt följande av riksdagen godkända

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor 1,407,500
2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	» 7,600
3. Arvoden till veterinärstipendiater	» 7,200
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	» 500
Summa kronor 1,422,800.	

Antalet länsveterinärer har Kungl. Maj:t den 23 mars 1934 fastställt på följande sätt:

Tjänstemän å ordinarie stat.

Befattning	Lönegrad
4 länsveterinärer (en i vardera av Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	B 21
20 länsveterinärer (en i vardera av övriga län)	B 20

Tjänstemän å övergångsstat.

1 länsveterinär (i Medelpads länsveterinärdistrikt)	B 21
1 länsveterinär (i Dalarnas övre länsveterinärdistrikt)	B 20.

Föreskrifter rörande ersättning vid uppehållande av länsveterinärbefattning hava av Kungl. Maj:t meddelats i brev till medicinalstyrelsen den 26 januari 1934 och den 20 juni 1935. I sistnämnda brev har bland annat förordnats, att vikariatsersättning vid vikariat å läns- eller distriktsveterinär-tjänst skall från och med den 1 juli 1935 utgå från den å avlöningsstaten för veterinärväsendet upptagna anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat. Till länsveterinärerna i Umeå och Luleå utgå kallortstillägg enligt av Kungl. Maj:t den 13 juli 1926 meddelade bestämmelser. Enligt civila tjänstepensionsreglementet den 30 juni 1934 (nr 442) 18 § 2 mom. skall för länsveterinär tillämpas det pensionsunderlag och det pensionsavdrag, som gälla för befattningshavare i 22:a lönegraden.

Sedan 1931 års riksdag (IX H. T. p. 49; R. skr. 9 A p. 28) beslutat, att samtliga kostnader för distriktsveterinärernas avlönande skulle med ingången av 1934 övertagas av staten, förelade Kungl. Maj:t i proposition nr 153 1933 års riksdag förslag till omorganisation av distriktsveterinärväsendet. Förslaget innebar, bland annat, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skulle i tillämpliga delar och i den mån ej annorlunda följde av Kungl. Maj:ts förslag i övrigt från och med den 1 januari 1934 äga giltighet å distriktsveterinärerna. Med hänsyn till tjänstgöringsdistriktens olika svårskötthet och storleken av den inkomst av enskild praktik, som kunde påräknas, föreslogs en särskild löneplan, upptagande VII lönegrupper med 5 löneklasser inom varje lönegrupp. Vidare föreslogs, att antalet distriktsveterinärer tillsvidare skulle bestämmas till 249, varvid dock skulle iakttagas, att antalet i den ordning Kungl. Maj:t bestämde successivt nedbragtes 5 löneklasser inom varje lönegrupp. Vidare föreslogs, att antalet distriktdär distriktsveterinärernas åligganden tillsvidare fullgjordes av länsveterinärer. Propositionen vann riksdagens bifall (jordbr.-utsk. utl. nr 89; R. skr. nr 248). I anslutning härtill har Kungl. Maj:t utfärdat *dels* den 10 november 1933 kungörelse (nr 606) angående tillämpningen av avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, å distriktsveterinärer, *dels* samma dag kungörelse (nr 607) angående indelning av riket i veterinärdistrikt, *dels* den 17 november 1933 allmän veterinärintstruktion (nr 616), ändrad genom kungörelsen nr 633/1934, *dels ock* den 8 december 1933 (nr 630) taxa för arvode åt vissa i civil tjänst anställda veterinärer m. fl. (veterinärtaxa). I särskilda brev till medicinalstyrelsen den 10 november 1933 och den 16 januari 1935 har Kungl. Maj:t vidare *dels* meddelat ytterligare föreskrifter rörande distriktsveterinärernas avlöningsförhållanden m. m. — innefattande bland annat bestämmelser rörande kallortstillägg — *dels* ock fastställt fördelning av distriktsveterinärtjänsterna i lönegrupper enligt den särskilda löneplanen. Slutligen hava i brev till medicinalstyrelsen den 26 januari 1934 och den 20 juni 1935 föreskrifter meddelats rörande ersättning vid uppehållande av distriktsveterinärbefattning.

Kungl. Maj:t har den 15 juni 1935 (nr 410) utfärdat stadga för civila veterinärstipendiater, enligt vilken det åligger stipendiat bland annat, att, då så påfordras, mot ersättning enligt gällande bestämmelser — av Kungl. Maj:t meddelade i brev till medicinalstyrelsen den 26 januari 1934 — ej mindre uppehålla läns- eller distriktsveterinärtjänst än även som extra veterinär biträda vid den civila husdjursjukvården. Kungl. Maj:t har den 20 juni 1935 föreskrivit, att anslagsposten arvoden till veterinärstipendiater må användas till arvoden å 1,200 kronor till envar av sex sådana stipendiater.

I skrivelse den 24 augusti 1935 har medicinalstyrelsen gjort framställning om beviljande av anslagsmedel till veterinärstaten för budgetåret 1936/1937.

Vid skrivelsen har medicinalstyrelsen fogat förslag till avlöningsstat för nästa budgetår, vilket förslag slutar å ett belopp av 1,532,400 kronor, därvid dock hänsyn ej tagits till de pensionsavdrag, som enligt civila tjänstepensionsreglementet uttagas av tjänstemännen. Samtidigt har medicinalstyrelsen utlåtit sig över en till styrelsen remitterad framställning från *svenska länsveterinärföreningen* om länsveterinärtjänsternas placering i lönegraden B 26 i gällande löneplan för ordinarie statstjänstemän samt om pensionsunderlagets för länsveterinär bestämmande till det belopp, som gällde för befattningshavare i sagda lönegrad.

I vad angår förberörda förenings framställning har *medicinalstyrelsen* anfört i huvudsak följande.

I skrivelser den 21 september 1929 och den 25 oktober 1930 hade medicinalstyrelsen yttrat sig angående länsveterinärernas löneställning och därvid hemställt, att Kungl. Maj:t måtte framlägga förslag till riksdagen om placering av samtliga länsveterinärtjänster, med undantag av de på övergångsstat uppförda, i lönegraden B 24. De skäl, styrelsen anförde till stöd för denna sin hemställan, ägde fortfarande giltighet och hade i viss mån ytterligare förstärkts särskilt med hänsyn till att distriktsveterinärernas löneställning i samband med deras anställande från och med år 1934 i statens tjänst förbättrats, varigenom utsikterna för en god rekrytering av länsveterinärtjänsterna ytterligare försämrats, samt därtill att länsveterinärernas tjänstegöromål avsevärt ökats, förutom genom den år 1928 på länsveterinärerna överflyttade granskningen av veterinära rapporter, genom utfärdandet dels av 1933 års veterinärintstruktion, där länsveterinärens speciella uppgifter närmare angivits, dels ock av författningar angående åtgärder mot tuberkulos hos nötkreatur. En ytterligare ökning i sådant hänseende torde bliva en följd av den nya epizootilagen, vilken vore avsedd att träda i kraft den 1 januari 1936. Bland annat bleve arbetet med granskning av veterinärernas rapporter över tjänsteresor, som från och med sistnämnda dag komme att få företagas utan förordnande, mera omfattande samt ansvarskrävande. På länsveterinären ankomme nämligen att pröva, om grundad anledning förelegat för tjänsteresans företagande. Möjligheterna för länsveterinärerna till enskild veterinärpraktik hade på grund av de ökade tjänstegöromålen betydligt minskats. En av medicinalstyrelsen införskaffad utredning gäve också vid handen, att inkomsten av dylik praktik under de senare åren nedgått. Under åren 1930—1933 hade sådan inkomst i medeltal utgjort för två länsveterinärer (Blekinge och Västernorrlands län) under 1,000 kronor, för åtta länsveterinärer mellan 1,000 och 1,500 kronor, för sex länsveterinärer mellan 1,500 och 2,000 kronor, för två länsveterinärer mellan 2,000 och 3,000 kronor, för en länsveterinär mellan 3,000 och 4,000 kronor, för en länsveterinär mellan 4,000 och 5,000 kronor samt för fyra länsveterinärer (Uppsala, Kristianstads, Örebro och Västmanlands län) över 5,000 kronor. Likaså minskades på grund av veterinärkårens fortgående ökning undan för undan utsikterna för länsveterinärerna att erhålla bisysslor såsom förordnanden vid köttkontrollen och dylikt. Vad föreliggande framställning beträffade, ansåge sig styrelsen, med hänsyn till distriktsveterinärernas nuvarande löneställning, icke kunna tillstyrka en placering av länsveterinärtjänsterna i högre lönegrad än den, styrelsen tidigare förordnat, eller B 24, varför styrelsen vidhölle vad styrelsen därtinnan hemställt. Pensionsunderlaget

för länsveterinär syntes enligt styrelsens förmenande böra bestämmas till det belopp, som gällde för befattningshavare i nyssnämnda lönegrad. Vidkommande tidpunkten för den ifrågasatta löneförbättringens genomförande föreslog medicinalstyrelsen, att densamma komme till stånd från och med den 1 juli 1936. Dock borde, på sätt styrelsen närmare angivit, vissa övergångsbestämmelser meddelas.

I sitt förenämnda statförslag har medicinalstyrelsen under anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat beräknat ett belopp av 1,510,000 kronor eller sålunda 102,500 kronor mer än under motsvarande post i gällande stat. Højningen beror till ett belopp av 55,000 kronor därå, att den vid medelsanvisningen för innevarande budgetår verkställda minskningen för pensionsavdrag ej iakttagits. Med utgångspunkt från samtliga ordinarie länsveterinärtjänsters hänförande till lönegrad B 24 och under hänsynstagande till gällande fördelning i ortsgrupper har medicinalstyrelsen beräknat det för avlöning åt sagda befattningshavare erforderliga beloppet till 207,840 kronor, vilket i jämförelse med innevarande budgetår innebär en ökning med — förutom sådan som föranledes av att pensionsavdrag ej beräknats — i runt tal 43,600 kronor. Härtill föreslås för kallortstillägg ett belopp av 255 kronor. Styrelsen har vidare till avlöningar åt distriktsveterinärer beräknat 1,298,040 kronor ävensom för kallortstillägg åt nämnda befattningshavare ett belopp av 3,855 kronor. I detta avseende innebära beräkningarna i förhållande till löpande budgetår en højning med — förutom sådan som föranledes av att styrelsen ej tagit hänsyn till pensionsavdrag — i runt tal 3,900 kronor, beroende i huvudsak på förändringar — till följd av tjänsters indragning eller nyinrättande — i hithörande tjänsters fördelning å lönegrupper. Medicinalstyrelsen har vid beräkningarna utgått från att, sedan distriktsveterinärtjänsten i Sundsvalls distrikt under 1935 tillsatts, antalet distriktsveterinärer komme att under budgetåret 1936/1937 utgöra 250.

För avlöning till tjänsteman å övergångsstat har upptagits ett till i runt tal 6,400 kronor nedsatt belopp. Minskningen, 1,200 kronor, beror därpå att den i personalförteckningen uppförda länsveterinären i Medelpads länsveterinärdistrikt i augusti 1935 avgått med pension.

För arvoden till veterinärstipendiater har beräknats 7,200 kronor eller enahanda belopp som för innevarande budgetår.

Under anslagsposten särskilda löneförmåner till ordinarie tjänstemän är uppfört ett belopp av 8,800 kronor, varav 800 kronor angivas avse provisoriskt dyrortstillägg åt tre länsveterinärer samt 8,000 kronor ersättning till länsveterinärerna för vissa expenser. Sistnämnda post saknar motsvarighet i gällande stat. Enligt medicinalstyrelsens förslag — därvid jämväl hänvisas till vad styrelsen i förevarande avseende anfört i sin skrivelse den 10 september 1934 angående anslagsäskande för veterinärstaten för innevarande budgetår — skall berörda delpost å 8,000 kronor disponeras på det sätt, att envar av rikets å ordinarie stat uppförda länsveterinärer tillerkännes ett årligt bidrag av 100 kronor till förhållande av expedi-

tionslokal, samt att därjämte för expeditjonsarbetet i övrigt och såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för tjänstetelefon av statsmedel årligen utgå 100 kronor till envar av länsveterinärerna i Gotlands, Västmanlands, Kronobergs, Hallands, Blekinge och Uppsala län, 200 kronor till envar av länsveterinärerna i Örebro, Gävleborgs, Jämtlands, Stockholms, Västernorrlands, Södermanlands, Jönköpings och Norrbottens län, 300 kronor till envar av länsveterinärerna i Skaraborgs, Kalmar, Östergötlands, Värmlands, Kristianstads och Västerbottens län och 400 kronor till envar av länsveterinärerna i Älvsborgs, Malmöhus, Göteborgs och Bohus samt Kopparbergs län. Förvaltnings- eller expensbidragen i fråga komma alltså att fördelas sålunda:

200 kronor åt vardera av 6 länsveterinärer	..... kronor	1,200
300 » » » » 8 »	..... »	2,400
400 » » » » 6 »	..... »	2,400
500 » » » » 4 »	..... »	2,000
	Summa kronor	8,000.

Ur förenämnda skrivelse den 10 september 1934 må här återgivas följande.

Med veterinärväsendets utveckling hade länsveterinärernas expeditjonsverksamhet undan för undan utökats och åläge sådan nu länsveterinärerna i ganska avsevärd omfattning. Vid av styrelsen verkställda inspektioner av länsveterinärernas ämbetsförvaltning och arkiv hade anmärkningar ofta måst framställas beträffande sättet för arkivhandlingarnas vårdande och förvaring. Anmärkningar hade sålunda riktats mot bland annat bristande ordning (inbindning m. m.) beträffande koncepten till utgående expeditioner och mot nödvändiga arkivhandlingars relativa otillgänglighet (arkivhandlingarnas förvaring i diverse skåp och lådor, till och med på vindar). De gjorda anmärkningarna hade städse bemötts med framhållande av att medel saknats till olägenheternas avhjälpande. Förutsättningarna för en ordnad och för sitt ändamål effektiv expedition syntes styrelsen vara dels ett rum till expeditjonslokal och eventuellt därjämte som mottagningsrum, försett med lämpliga inventarier (skåp och hyllor), vari tjänstearkivet behörigen ordnat kunde förvaras utan störande sammanblandning med privata föremål, dels lämpliga böcker för diarier och koncept, vilka senare, där skrivmaskin använts, borde liksom inkommande cirkulär m. m. med jämna tidsmellanrum inbindas, dels ock slutligen tjänstetelefon. Utgifterna härför borde ej helt läggas på tjänsteinnehavaren men ej heller helt på det allmänna. Ett visst bidrag av allmänna medel, förvaltningsbidrag eller expensmedel, borde enligt styrelsens mening lämnas för att ifrågavarande tjänstemän skulle kunna fylla sin uppgift och staten, i detta fall medicinalstyrelsen, kunna påfordra, att en viss standard upprätthölls beträffande länsveterinärexpeditjonernas handhavande samt skötseln och vården av expeditionernas handlingar. Det syntes styrelsen skäligt, att en var länsveterinär, de på övergångsstat undantagna, av statsmedel tillerkändes ett årligt bidrag av 100 kronor till förhållande av expeditjonslokal. Därjämte syntes för expeditjonsarbetet i övrigt och såsom bidrag till kostnaderna för tjänstetelefon av statsmedel årligen böra till länsveterinärerna utgå visst belopp, 100—400 kronor, allt efter omfattningen av expeditjonsgröromålen.

Den i det föregående berörda frågan om ändring i länsveterinärernas lönegradsplacering har tidigare varit föremål för Kungl. Maj:ts prövning. Den 21 februari 1930 uppdrog sålunda Kungl. Maj:t åt de jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 5 juli 1929 tillkallade sakkunniga för utredning rörande distriktsveterinärernas anställnings- och avlöningsförhållanden m. m. att verkställa undersökning jämväl rörande länsveterinärernas lönefråga och i samband därmed stående spörsmål. För att tagas i övervägande vid uppdragets fullgörande överlämnades till de sakkunniga dels en av svenska länsveterinärföreningen i skrivelse den 2 april 1929 gjord framställning om löne reglering för länsveterinärerna, över vilken framställning remissutlåtanden avgivits den 21 september 1929 av medicinalstyrelsen, den 31 oktober 1929 av allmänna civilförvaltningens lönenämnd samt den 14 november 1929 av statskontoret, dels ock en av länsveterinären G. Nylén i Östersund och tre andra länsveterinärer i Norrland i anledning av medicinalstyrelsens nyssnämnda remissutlåtande ingiven skrift.

I omförmälda skrivelse den 2 april 1929 yrkade *svenska länsveterinärföreningen*, att länsveterinärerna måtte placeras i en lönegrad motsvarande den, efter vilken fältveterinärs avlöning utginge eller, om detta yrkande ej kunde bifallas, åtminstone i ej lägre lönegrad än B 24. Till motivering härav anförde föreningen bland annat, att nuvarande lönegradsplacering, enligt vilken länsveterinär jämställdes med bataljonsveterinär, vore ohållbar i betraktande av att befattningen som länsveterinär vore en sluttjänst medan bataljonsveterinärbefattningen vore en underordnad tjänst, vars innehavare hade befordringmöjligheter till regementsveterinär och sedermera till fältveterinär. Länsveterinärtjänsten vore liksom regementsveterinärsbefattningen en chefspost, för vilken fordrades högre kompetens än enbart veterinärexamen. Befordringsåldern för länsveterinär vore icke lägre utan snarare högre än för regementsveterinär. Länsveterinärens uppgift finge åtminstone i fredstid anses vara av större betydelse än regementsveterinärens. Länsveterinärernas tjänsteåligganden hade efter senaste löne reglering ökats genom skyldighet att granska rapporter, reseräkningar m. m. från distriktsveterinärerna. Härigenom hade möjligheterna till inkomst genom praktik minskat. I olikhet mot vissa andra tjänstemän, såsom förste provinsialläkare, åtnjöte länsveterinärerna ej något bidrag till hyrande av expeditiionslokal eller till andra expenser. Med avseende å pensionsfrågan hemställde föreningen, att, i överensstämmelse med hittills tillämpad princip, pensionsunderlaget måtte fastställas till det belopp, som gällde för lönegraden två lönegrader högre än den som i lönehänseende komme att fastställas.

Medicinalstyrelsen biträdde i sitt remissutlåtande framställningen om länsveterinärernas placering i lönehänseende i lönegraden B 24 samt pensionsunderlagets bestämmande till det belopp, som gällde för lönegraden B 26. Rådande olikhet i avlöningshänseende mellan länsveterinärerna i de fyra nordligaste länen och övriga länsveterinärer borde enligt medicinalstyrelsens mening upphöra. Förstnämnda fyra befattningshavare hade tack vare det förhållandet, att smittsamma husdjursjukdomar, beträffande vilka legala åtgärder skulle tillgripas, ej förekomme inom ifrågavarande län i samma utsträckning som i sydligare delar av landet, jämförelsevis mindre sysselsättning med den allmänna husdjursjukvården än övriga länsveterinärer. Här-

av följde, att de hade mer tid för privat praktik. Deras placering i högre lönegrad än andra länsveterinärer vore därför ej rättvis.

Statskontoret hade ej något att invända mot att länsveterinärerna placerades i lönegraden B 24, oberoende av distriktets belägenhet. Ett av svenska länsveterinärföreningen väckt yrkande, att vid placering i löneklass måtte så anses som om vederbörande befattning vid tjänstens tillträde tillhört den högre lönegraden, föranledde ej heller någon erinran från statskontorets sida. En bestämmelse, motsvarande stadgandet i kungörelsen den 6 juni 1925 (nr 271) med vissa övergångsbestämmelser i anledning av ändringarna i avlöningsreglementet den 22 juni 1921, A 2, vore för ändamålet behöflig. Däremot kunde statskontoret ej biträda förslaget om grunderna för pensionsunderlagets bestämmande. Statskontoret erinrade härutinnan, att anledningen till att för vissa tjänstemän fastställts högre pensionsunderlag än det som eljest tillkomme befattningshavare med samma avlöning, huvudsakligen varit att vederbörandes lön reglerats med hänsyn till möjligheterna att i tjänsten förskaffa sig extra inkomster. Då ett av skälen för länsveterinärernas placering i så hög lönegrad som B 24 vore, att tjänsten ansetts lägga hinder i vägen för utövandet i avsevärdare omfattning av privat veterinärpraktik, borde därefter pensionsunderlaget för länsveterinärer ej bestämmas till högre belopp än det, vartill löneställningen berättigade.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd biträdde medicinalstyrelsens yttrande. Från lönenämndens beslut var *ledamoten J. A. Reinwall* skiljaktig och anförde, att han ej blivit övertygad om att löneuppflyttningen vore berättigad. Han ifrågasatte, om ej i stället länsveterinär, som vid utbrytande husdjurssjukdom måste tagas i användning för statstjänsten i sådan utsträckning, att han lede minskning i sin inkomst genom privatpraktik, kunde hållas skadeslös från ett särskilt anslag för detta ändamål.

Sakkunniga för utredning rörande distriktsveterinärernas anställnings- och avlöningsförhållanden m. m. avlämnade den 18 augusti 1930 den begärda utredningen jämte förslag angående länsveterinärernas lönefråga. De sakkunniga förklarade sig — med hänsyn till att förslag till ny epizootilag ävensom till ändrade bestämmelser om nötkreaturstuberkulosens bekämpande kunde väntas under en nära framtid bliva upptagna till slutligt avgörande — anse det tveksamt, huruvida tidpunkterna kunde anses vara inne att företaga en lönereglering för länsveterinärerna. Det syntes nämligen ej kunna bortses från att, om en lönereglering genomfördes, fråga om jämkning häri skulle uppstå i samband med att länsveterinärerna ålades att ägna ytterligare tid och arbete åt bekämpandet av epizootier och djurtuberkulos. Att de sakkunniga trots dessa betänkligheter ansåge sig böra framlägga förslag till sådan lönereglering, vore i främsta rummet motiverat genom den allmänt vitsordade svårigheten att erhålla kompetenta och skickliga länsveterinärer. Beträffande frågan om länsveterinärernas löneställning ville de sakkunniga framhålla, att praktikinkomsten vore jämförelsevis betydande. En undersökning hade givit vid handen att nettoinkomsterna av enskild praktik i medeltal för åren 1927—1929 utgjort 2,876 kronor. Medräknades övriga inkomster av veterinär verksamhet torde i ett distrikt, där länsveterinärens arbetsbörda vore av normal storlek, en inkomst av i allmänhet 3,500 kronor kunna påräk-

nas utöver avlöningen av statsmedel. En mindre sänkning av inkomsten av enskild praktik från år 1927 till år 1929 hade kunnat konstateras. Med hänsyn till inkomsternas storlek kunde de sakkunniga emellertid endast tillstyrka en mindre höjning av avlöningsförmånerna. De sakkunniga förordade därför länsveterinärernas placering i lönegraden B 22, vilken placering borde gälla beträffande samtliga nu å ordinarie stat upptagna länsveterinärbefattningar. I likhet med statskontoret vore de sakkunniga av den uppfattningen, att en bestämmelse motsvarande stadgandet under A 2 i kungörelsen den 6 juni 1925 (nr 271) borde meddelas. Vidkommande pensionsfrågan vore det skäligt, att länsveterinärs pensionsunderlag bleve detsamma som befattningshavares i lönegraden B 24. Den relativt stora praktikinkomst, som länsveterinärerna uppbure, vore nämligen tillräcklig anledning att i stort sett bibehålla förutvarande relation mellan lön och pensionsunderlag.

Distriktsveterinären A. W. Borg i Sjöbo och länsveterinären T. A. Segelberg i Nyköping, vilka deltagit i ärendets behandling, anmälde från övriga sakkunniga avvikande mening. Den förstnämnda förordade länsveterinärernas placering i lönegraden B 24 med pensionsunderlag enligt lönegraden B 26. Länsveterinären Segelberg uttalade sig för en löneplacering i lönegraden B 26.

Över de sakkunnigas förslag avgåvos efter remiss utlåtanden i oktober 1930 av medicinalstyrelsen, statskontoret och allmänna civilförvaltningens lönenämnd.

Medicinalstyrelsen vidhöll sitt tidigare förslag om placering i lönegraden B 24. Däremot förklarade styrelsen sig på de av statskontoret anförda skälen frånträda sitt yrkande beträffande pensionsunderlagets storlek samt förena sig i statskontorets yrkande att med nyssnämnda placering pensionsunderlaget bestämdes till det belopp, vartill löneställningen berättigade.

Statskontoret ansåg sig med hänsyn till den förebragta utredningen rörande länsveterinärernas inkomster av veterinär verksamhet icke längre kunna tillstyrka deras placering i högre lönegrad än B 22. I betraktande av sagda merinkomster borde pensionsunderlaget ökas något utöver det för nämnda lönegrad bestämda på sätt de sakkunniga föreslagit. Emellertid uttalade statskontoret, att avgörandet av frågan om lönereglering för länsveterinärerna måhända borde anstå i avbidan på resultatet av pågående utredningar angående åtgärder för bekämpande av smittsamma husdjurssjukdomar och djurtuberkulos.

Även *allmänna civilförvaltningens lönenämnd* tillstyrkte, med hänsyn till upplysningarna om länsveterinärernas extra inkomster, att länsveterinärerna icke placerades i högre lönegrad än B 22. De sakkunnigas förslag i övrigt föranledde ej heller någon erinran från nämndens sida.

Vissa ledamöter av lönenämnden voro av skiljaktig mening. Sålunda ansåg ledamoten S. Almgren, att länsveterinärerna på grund av deras ställning och de uppgifter, som ankomme på dem, borde placeras i lönegraden B 24 med pensionsunderlag enligt lönegraden B 26. Ledamoten Berta Kjöersner anförde, att om hon än med tvekan godtagit förslaget om så låg lönegradsplacering som B 22 hon likväl ansåge det nödvändigt, att pensionsunderlaget bestämdes efter lönegraden B 26. Ledamoten J. A. Reinwall slutligen vidhöll sin i ämnet år 1929 uttalade uppfattning.

Genom beslut den 24 november 1932 fann Kungl. Maj:t ärendet icke föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

*Departements-
chefen.*

Sedan vid 1934 och 1935 års riksdagar avgöranden träffats i de i samband med utredningen angående länsveterinärernas lönegradsplacering berörda frågorna om ändrade bestämmelser rörande nötkreaturstuberkulosens bekämpande och ny epizootilagstiftning har ett under utredningen åberopat hinder mot genomförande av lönereglerng för länsveterinärerna undanröjts. Lika med distriktsveterinärlönesakkunniga och de myndigheter, vilka yttrat sig i ärendet, finner jag den nuvarande placeringen i lönegraderna B 20 och B 21 vara väl låg. Uppgifterna angående länsveterinärernas extrainkomster samt vad i övrigt förekommit synas mig dock icke motivera högre löneställning än som efter förslag av de sakkunniga slutligen tillstyrkts såväl av statskontoret som av lönenämnden. I förevarande sammanhang vill jag erinra, att i samband med den 1933 beslutade omorganisationen av distriktsveterinärväsendet särskilda praktikområden fastställdes och avsattes för länsveterinärerna. Genom denna åtgärd hava statsmakterna sökt tillförsäkra sistnämnda befattningshavare viss inkomst utöver lönen. Jag förordar sålunda, att länsveterinärernas avlöning från och med den 1 juli 1936 må utgå enligt lönegraden B 22. Denna lönegrad torde, i anslutning till den ståndpunkt som intagits i samtliga yttranden med undantag av yttrandet från länsveterinärerna i de fyra nordligaste länen, böra gälla även för dessa sistnämnda. För övergången till den nya lönegraden, torde på sätt föreslagits böra tillämpas bestämmelser motsvarande de, vilka tidigare i liknande fall meddelats. Närmare föreskrifter torde i den mån så kan erfordras få lämnas av Kungl. Maj:t.

Jag biträder de sakkunnigas förslag, att pensionsunderlaget och sålunda även pensionsavdraget för länsveterinär bestämmas till samma belopp som gäller för lönegraden B 24. Härav föranledd ändring torde vidtagas i civila tjänstepensionsreglementet.

Med tillämpning av vad sålunda förordats och med beaktande av gällande fördelning i ortsgupper böra — kallortstillägg, 255 kronor, inräknade — kostnaderna för de å ordinarie stat upptagna länsveterinärernas avlöning under nästa budgetår beräknas till 185,871 kronor, vilket belopp emellertid bör för pensionsavdrag minskas med 6,696 kronor till i runt tal 179,200 kronor. Det av medicinalstyrelsen till avlöning och kallortstillägg åt distriktsveterinärer beräknade beloppet (1,298,040 + 3,855 =) 1,301,895 kronor bör med hänsyn till pensionsavdrag nedsättas till i runt tal 1,253,500 kronor. Avlöningsstatens anslagspost till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat kommer sålunda att uppgå till (179,200 + 1,253,500 =) 1,432,700 kronor.

Med hänsyn till pensionsavdrag torde det av medicinalstyrelsen föreslagna beloppet 6,400 kronor för avlöning till den återstående tjänstemannen å övergångsstat böra minskas med i runt tal 300 kronor till 6,100 kronor.

Beteckningen av anslagsposten till arvoden till veterinärstipendiater synes

böra ändras till »Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t». Posten bör uppföras med föreslaget belopp av 7,200 kronor.

Mot beräklandet under anslagsposten för särskilda löneförmåner till ordinarie tjänstemän av 800 kronor för provisoriskt dyrortstillägg har jag intet att invända. Vad angår medicinalstyrelsens hemställan om anvisande av 8,000 kronor såsom ersättning till länsveterinärerna för vissa med tjänsten förenade utgifter har visserligen antalet på länsveterinärerna ankommande expeditionsgöromål under senare år ökat genom att på dem överflyttats befattningen med ärenden, som tidigare åvilat annan myndighet. Vid bifall till det förslag om lönegradsuppflyttning, jag nyss förordat, synes dock någon ytterligare åtgärd till förbättring av länsveterinärernas ställning i ekonomiskt hänseende ej nu vara direkt påkallad. Jag kan sålunda ej tillstyrka medicinalstyrelsens hemställan i förevarande avseende.

Avlöningsanslaget för veterinärstaten skulle alltså nästa budgetår uppföras med (1,432,700 + 6,100 + 7,200 + 800 =) 1,446,800 kronor.

Personalförteckning för länsveterinärerna torde böra föreläggas riksdagen för fastställelse.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) fastställa följande

Personalförteckning för länsveterinärer.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
24 länsveterinärer	B 22
Tjänsteman å övergångsstat.	
1 länsveterinär (i Dalarnas övre länsveterinärdistrikt)	B 20;

2) besluta, att beträffande innehavare av länsveterinärbefattning, vilken från och med den 1 juli 1936 uppflyttas från lönegraden B 20 eller B 21 å löneplanen i gällande avlöningsreglemente till lönegraden B 22 å samma löneplan, skall ifråga om tjänstemannens placering i löneklass så anses, som om befattningen redan vid hans tillträde till densamma tillhört den högre lönegraden och tjänstemannen därvid berättigats att för placering i löneklass å tjänst i lönegraden B 22 tillgodoräkna den tid, som på annan grund än stadgandet i 12 § 1 mom. andra stycket avlöningsreglementet må hava förts honom till godo för sådan placering inom nuvarande lönegraden B 20 eller B 21; dock att tjänstemannen, därest han med tillämpning härav ej komme att placeras i löneklass med högre lön än som varit gällande för den klass, till vilken han närmast dessförinnan varit hänförd, skall vara berättigad att erhålla lön enligt närmast högre

löneklass samt att, för omedelbar eller framtida uppflyttning till än högre löneklass, tillgodoräkna den tid intill tre år, varunder han tillhört eller beräknats hava tillhört berörda lägre löneklass;

3) godkänna följande avlöningsstat för veterinärstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor 1,432,700
2. Avlöning till tjänsteman å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	» 6,100
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	» 7,200
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	» 800

Summa kronor 1,446,800;

4) till *Veterinärstaten*: *Avlöningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 1,446,800.

[76.] 10. **Veterinärstaten: Reseersättningar, förslagsanslag.** Till reseersättningar vid veterinärstaten är för budgetåret 1935/1936 i riksstaten uppfört ett förslagsanslag av 27,000 kronor. Från anslaget skola bestridas kostnaderna för dels resor, vilka enligt allmänna veterinärinstruktionen den 17 november 1933 (nr 616) företagas av länsveterinärer, dels ock resekostnads- och traktamentsersättning, som enligt föreskrift i Kungl. Maj:ts brev till medicinalstyrelsen den 26 januari 1934 utgår till den, som av sagda styrelse förordnats att uppehålla läns- eller distriktsveterinärtjänst. Enligt förenämnda brev äger den, som erhållit dylikt förordnande, åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt allmänna resereglementet för resorna till och från tjänstgöringsorten, dock att beträffande vikarierande läns- och distriktsveterinär vid semester gäller att — utom för det fall att medicinalstyrelsen på grund av förekommande omständigheter finner nödigt avbryta läns- eller distriktsveterinär beviljad semester — dylik ersättning icke må under samma år utgå för mer än en resa till tjänstgöringsorten och åter.

I skrivelse den 24 augusti 1935 har *medicinalstyrelsen* hemställt, att ifrågavarande anslag måtte för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp av 27,000 kronor.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att fråga uppkommit rörande bestridande efter den 30 juni 1935 av utgifterna för veterinär tillkommande resekostnads- och traktamentsersättningar samt för sådana arvoden, som veterinär äger att enligt 13 § veterinärtaxan den 8 december 1933 (nr 630)

åtnjuta för tjänsteförrättning, verkställd på grund av gällande instruktion eller myndighets uppdrag. Utlåtanden i ärendet hava, efter anmodan, afgivits av statskontoret den 15 april 1935 och av riksräkenskapsverket den 30 augusti 1935.

Statskontoret har framhållit önskvärdheten av att, i enlighet med de av riksdagen godkända grunderna för den nya riksstatsuppställningen, från och med budgetåret 1936/1937 en särskild anslagspost beräknades under veterinärstatens avlöningsanslag för bestridande av utgifterna för nyssberörda förrättningsarvoden.

Riksräkenskapsverket erinrar därom, att resekostnads- och traktamentsersättning samt omförmälda arvoden för innevarande budgetår utgå från tre olika anslag, nämligen förslagsanslaget till Veterinärstaten: Reseersättningar, förslagsanslaget till Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen samt förslagsanslaget till Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Övriga utgifter. Från förstnämnda anslag utbetalas av ifrågasvarande kostnader endast sådana, som belöpa å länsveterinärernas tjänsteresor enligt veterinärinstruktionen. Från de båda andra anslagen bestridas kostnaderna för veterinärernas resor i anledning av åtgärder till förekommande och hämmande av smittsamma sjukdomar bland husdjuren och detta oberoende av om veterinärerna äro statsanställda eller ej. Ett bifall till statskontorets förslag skulle, framhåller riksräkenskapsverket, medföra, att jämväl förrättningsarvoden till icke statsanställd veterinär komme att utgå från den ifrågasatta särskilda anslagsposten. Genom en dylik anordning skulle också uppkomma svårigheter att fastställa totalkostnaden för åtgärderna till förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar. Enligt riksräkenskapsverkets uppfattning torde därför uppförandet av en särskild anslagspost för ändamålet ej vara erforderligt.

Jag biträder den av riksräkenskapsverket uttalade meningen. Av stats- *Departements-*
medel till veterinär utgående resekostnads- och traktamentsersättningar samt *chefen.*
förrättningsarvoden torde sålunda alltjämt bestridas från de i riksräkenskapsverkets utlåtande omförmälda tre förslagsanslagen och med den fördelning å sagda anslag, som angives av ämbetsverket.

I anslutning till medicinalstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärstaten: Reseersättningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av . . . kronor 27,000.

[77.] **11. Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur.** Till uppehållande av driften vid karantänsanstalten i Haparanda för husdjur har under en följd av år anvisats anslag av riksdagen. För innevarande budgetår är för ända-

• målet uppfört ett anslag av 2,750 kronor, vilket disponeras enligt en av Kungl. Maj:t den 20 juni 1935 fastställd stat.

I skrivelse den 21 augusti 1935 har *medicinalstyrelsen* i anslutning till ett av karantänsveterinären vid anstalten uppgjort förslag till utgiftsstat hemställt om anslagsanvisning för budgetåret 1936/1937 till anstalten med 2,700 kronor enligt skrivelsen bifogat statförslag. Utgiftsminskningen hänför sig till en beräknad minskning i kostnaderna för anstaltens underhåll.

*Departements-
chefen.*

Jag biträder *medicinalstyrelsens* förslag. På Kungl. Maj:t torde böra ankomma att efter riksdagens beslut i anslagsfrågan fastställa stat för anstalten. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *anslag* av . . kronor 2,700.

[78.] **12. Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen, förslagsanslag.** Från och med 1898 har riksdagen varje år beviljat anslag till förekommande och hämmande av tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen. Anslaget, som har karaktär av förslagsanslag, har växlat allt efter behovet för respektive år. För innevarande budgetår har detsamma uppförts med 275,000 kronor. Anslaget disponeras till huvudsaklig del enligt bestämmelserna i dels fyra den 30 juni 1934 utfärdade kungörelser, nr 402 om vissa åtgärder mot tuberkulos hos nötkreatur, nr 403 om åtgärder mot tuberkulos i juvret och könsorganen hos nötkreatur, nr 404 angående ersättning till veterinär för vissa åtgärder mot tuberkulos hos nötkreatur och nr 406 om införsel av nötkreatur till de sex nordligaste länen och Gotlands län, dels ock kungörelsen den 20 december 1912 (nr 376) angående villkoren för erhållande av understöd vid bemödanden till förekommande och hämmande av tuberkulos inom mindre ladugårdsbesättningar.

Till och med budgetåret 1934/1935 hava från anslaget även bestritts kostnaderna för *medicinalstyrelsens* veterinärbyrås tuberkulosavdelning. Numera utgå dessa kostnader från de under femte huvudtiteln uppförda avlönings- och omkostnadsanslagen för *medicinalstyrelsen*.

I skrivelse den 28 augusti 1935 rörande anslagsbehovet för budgetåret 1936/1937 har *medicinalstyrelsen* anfört i huvudsak följande.

Antalet utförda tuberkulinundersökningar, som under 1933 uppgått till 190,511, hade under 1934 ökat till 207,705. Under 1935 torde ökningen komma att undergå en ännu mera betydande stegring.

Anslutningen till det statsunderstödda bekämpandet av smittfarliga tuberkulosformer hos nötkreatur vore stadd i stark ökning. Under sista halvåret 1933 hade sålunda den kontraktsevenliga anslutningen ökats från 1,106 besättningar med 29,535 djur till 1,584 besättningar med ett djurantal av 39,737. För 1935 ansåge sig *medicinalstyrelsen* med stöd av vad *styrelsen* under hand inhämtat böra räkna med en ytterligare högst väsentlig ökning.

Jämlikt 18 § kungörelsen nr 402/1934 torde det ankomma på medicinalstyrelsen att omhändertaga bekämpandet inom de län, där verksamheten ej ombesörjdes av vederbörande hushållningssällskap. Då å medicinalstyrelsens veterinära tuberkulosavdelning befintliga veterinärer redan tidigare vore till bristningsgränsen belastade med avdelningen tillkommande arbetsuppgifter, syntes det erforderligt, att medel från ifrågavarande anslag ställdes till förfogande för anställandet av för undersökningarnas utförande ytterligare behövlig veterinär arbetskraft. Inflytande avgifter från de till verksamheten anslutna djurägarna torde i gengäld böra tillföras ifrågavarande anslag

Jämlikt kungörelsen nr 402/1934 utginge under vissa villkor ersättning av statsmedel för på grund av smittfarlig tuberkulos nedslaktade nötkreatur, härrörande från till den statliga tuberkuloskampen anslutna besättningar. Under budgetåret 1934/1935 hade statsersättning utgått för 1,051 sålunda nedslaktade nötkreatur. Till följd av den ökade anslutningen till tuberkuloskampen torde antalet ersättningsberättigade nötkreatur under budgetåret 1936/1937 komma att undergå en väsentlig stegring.

För budgetåret 1934/1935 hade till förekommande och hämmande av tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen anvisats ett förslagsanslag av 300,000 kronor. Enligt medicinalstyrelsens räkenskaper hade emellertid under budgetåret förbrukats 316,442 kronor 42 öre, vadan anslaget överskridits med 16,442 kronor 42 öre. Överskridandet torde hava berott på dels en ökning av antalet tuberkulinundersökningar, dels den stegrade verksamheten för bekämpandet av smittfarliga tuberkulosformer och den i anslutning härtill under vissa villkor utgående ersättningen för på grund av smittfarlig tuberkulos nedslaktade nötkreatur. Det vore visserligen svårt att i förväg med någorlunda tillförlitlighet beräkna storleken av det anslag, som för nästkommande budgetår kunde komma att erfordras till åtgärder mot tuberkulos hos nötkreatur. Statistiken visade emellertid en så bestämd tendens till stark ökning i anslutningen till det statsunderstödda tuberkulosbekämpandet, att styrelsen ansåge sig böra beträffande budgetåret 1936/1937 räkna med betydligt större kostnader än som under nästförflutna budgetår varit förenade med ifrågavarande åtgärder. Anslaget torde därför böra uppföras med 350,000 kronor.

Över medicinalstyrelsens framställning hava remissutlåtanden avgivits den 25 september 1935 av riksräkenskapsverket och den 30 i samma månad av statskontoret.

Riksräkenskapsverket har framhållit, att utgifterna för åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen efter avdrag av å vederbörande anslag influtna inkomster visserligen, såsom medicinalstyrelsen uppgivit, under budgetåret 1934/1935 uppgått till i runt tal 316,500 kronor men att i detta belopp inginge jämväl kostnaderna för medicinalstyrelsens veterinärbyrås tuberkulosavdelning, vilka kostnader i samband med omläggningen av riksstatens uppställning överförts till de för medicinalstyrelsen uppförda avlönings- och omkostnadsanslagen under femte huvudtiteln. Nu avsedda kostnader hade under budgetåret 1934/1935 uppgått till något över 33,000 kronor. I den mån medel under nästkommande budgetår ställdes till medicinalstyrelsens förfogande för förstärkning av arbetskrafterna å veterinärbyrås tuberkulosavdelning, borde enligt riksräkenskapsverkets mening dessa medel, i överens-

stämmelse med de nya grunderna för uppställningen av riksstatens utgifts-sida, anvisas under medicinalstyrelsens avlöningsanslag. Inflytande avgif-ter från djurägare, som anslutit sig till av medicinalstyrelsen bedriven verk-samhet jämlikt 18 § kungörelsen nr 402/1935, torde däremot, såsom medi-cinalstyrelsen föreslagit, böra såsom särskilda uppbördsmedel tillgodoföras det för nämnda åtgärder under nionde huvudtiteln anvisade anslaget.

Statskontoret har erinrat, att därest Kungl. Maj:t ej funne åtgärder i re-striktivt avseende böra föreslås till minskning av anslagsbelastningen det måste anses i enlighet med budgettekniska principer riktigt, att anslaget, som vore av förslagsanslags natur, för nästkommande budgetår uppräknades till belopp, motsvarande den beräknliga verkliga åtgången. Vad angår den av medicinalstyrelsen berörda frågan om anställande av ytterligare veterinär arbetskraft å styrelsens avdelning för nötkreaturstuberkulosens bekämpande har statskontoret framhållit, att medel för sagda ändamål icke borde anvi-sas från nu ifrågavarande anslag, samt att någon anslagsökning av denna anledning sålunda icke vore erforderlig.

Enligt vad jag från medicinalstyrelsen inhämtat voro den 1 december 1935 till det statsunderstödda bekämpandet av smittfarlig nötkreaturstuberkulos kontraktsenligt anslutna 102,357 nötkreatur.

Under 1934 undersöktes med tuberkulin på statens bekostnad 135,946 nöt-kreatur, därav under tiden 1 januari—30 november 1934 117,827. Motsva-rande siffra för tiden 1 januari—30 november 1935 utgör omkring 190,000.

*Departements-
chefen.*

Av de lämnade uppgifterna framgår, att de under 1934 genomförda änd-rade bestämmelserna rörande den statsunderstödda verksamheten för nöt-kreaturstuberkulosens bekämpande haft till följd ett starkt ökat intresse för ifrågavarande verksamhet. Med hänsyn härtill synes det erforderligt, att me-delsanvisningen för ändamålet för nästa budgetår höjes. Vid beräkningen av anslagsbehovet har medicinalstyrelsen utgått från medelsförbrukningen bud-getåret 1934/1935 eller cirka 316,500 kronor. Härtill har med hänsyn till förväntad stegring av anspråken på anslagsmedel lagts ett ytterligare belopp av 33,500 kronor, varigenom anslaget skulle komma upp till 350,000 kronor. Såsom riksräkenskapsverket erinrat ingår emellertid i beloppet 316,500 kro-nor jämväl kostnaderna för tuberkulosavdelningen inom medicinalstyrelsen, med cirka 33,500 kronor, vilka kostnader numera avföras från anslagen till medicinalstyrelsen under femte huvudtiteln. Det synes i betraktande härav kunna ifrågasättas, huruvida en anslagsökning av den utav medicinalstyrel-sen föreslagna omfattningen är av behovet påkallad. Jag förordar, att anslaget för nästa budgetår bestämmes till 325,000 kronor, innebärande en höjning jämfört med anslaget för innevarande budgetår av 50,000 kronor.

I överensstämmelse med medicinalstyrelsens av riksräkenskapsverket bi-trädde förslag torde avgifter, vilka inflyta från djurägare, som anslutit sig till av styrelsen jämlikt 18 § kungörelsen den 30 juni 1934 (nr 402) bedriven verksamhet, böra tillgodoföras anslaget såsom särskilda uppbördsmedel.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 325,000.

[79.] 13. **Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Kontroll å uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m., förslagsanslag.** Till kontroll å uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m. är i riksstaten uppfört ett förslagsanslag, för ett vart av budgetåren 1934/1935 och 1935/1936 upptaget med 35,000 kronor. Från förevärande anslag äro avsedda att bestridas kostnaderna för tillsyn å efterlevnaden av lagen den 6 juni 1925 (nr 382) angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m. (pastöriseringslagen), beträffande vilken tillsyn särskilda föreskrifter hava meddelats i kungörelsen den 23 oktober 1925 (nr 437) med däri genom kungörelsen nr 355/1931 vidtagen ändring (se även kungörelsen nr 453/1933). Anslaget utbetalas och disponeras av medicinalstyrelsen.

I skrivelse den 28 augusti 1935 rörande anslagsbehovet för ändamålet för budgetåret 1936/1937 har *medicinalstyrelsen* anfört följande.

Enligt styrelsens räkenskaper hade statsverkets kostnader för ifrågavarande kontroll under budgetåret 1934/1935 uppgått till 29,468 kronor 27 öre. Att utgifterna kunnat hållas under gränsen för det för året därtill beviljade anslaget finge tillskrivas de omständigheterna, att den yttersta återhållsamhet iakttagits i fråga om höjning av antalet provtagningar vid de kontrollerade mejerierna samt att mul- och klövsjuka under sagda år ej förekommit inom landet.

Sedan det från mejerikemiskt håll framförts, att man medelst det för kontrollen föreskrivna så kallade Storchska provet icke med full säkerhet kunde fastslå, att mjölk icke varit uppvärmd till i pastöriseringslagen föreskrivet gradantal, hade ett stort antal mejerier efter inträffade förseelser mot lagen undgått stadgad bötesbestraffning. Då nämnda förhållande kunde tänkas medföra en minskad noggrannhet hos mejerierna beträffande strävandena till efterlevnad av lagens bestämmelser, och det för närvarande i samband med den utvidgade tuberkuloskampen låge synnerligen stor vikt uppå, att lagens föreskrifter i allo iakttoges, syntes medicinalstyrelsen böra erhålla handlingsfrihet att vid behov genom lämplig ökning av provtagningarnas antal skärpa ifrågavarande kontroll. Styrelsen ansåge sig därför böra räkna med ökade kostnader för statsverket vid kontrollen å pastöriseringslagens efterlevnad och finge föreslå, att anslaget för budgetåret 1936/1937 uppfördes till oförändrat belopp av 35,000 kronor.

Jag har ej något att erinra mot medicinalstyrelsens förslag. Erinras må, *Departements-
chefen.* att frågan om vissa ändringar i pastöriseringslagen, avseende bland annat att möjliggöra en tillförlitligare kontroll över att syftet med lagen icke kringgås, för närvarande är efter framställning från medicinalstyrelsen beröende på Kungl. Maj:ts prövning. Sedan beredningen av berörda ärende

avslutats, torde jag få återkomma till detsamma. Jag hemställer nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Kontroll å uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 35,000.

[80.] 14. **Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Statsbidrag vid försäkring, förslagsanslag.** Till statsbidrag vid försäkring mot smittsamma husdjurssjukdomar är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag å 10,000 kronor.

Allmänna grunder angående försäkring med statsbidrag av förevarande slag hava meddelats i kungörelsen den 26 juli 1926 (nr 389) med däri genom kungörelsen nr 164/1932 gjorda ändringar.

*Departements-
chefen.*

För ifrågavarande ändamål torde för nästa budgetår böra uppföras anslag med oförändrat belopp. Jag hemställer fördenskull, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Statsbidrag vid försäkring* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av.. kronor 10,000.

[81.] 15. **Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Övriga utgifter, förslagsanslag.** Sedan lång tid tillbaka har för ändamålet anvisats anslag, vilket från och med budgetåret 1930/1931 årligen utgått med 200,000 kronor. Anslaget utbetalas och disponeras av medicinalstyrelsen.

Utgifterna från anslaget, vilka växlat för skilda budgetår, beroende särskilt på mul- och klövsjukans större eller mindre utbredning, hava under budgetåren 1926/1927—1934/1935 uppgått till i runda tusental kronor respektive 6,997,000, 600,000, 146,000, 200,000, 1,267,000, 1,054,000, 97,000, 46,000 och 82,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Med hänsyn till svårigheten att på förhand beräkna utgifterna för de smittsamma husdjurssjukdomarnas bekämpande torde anslag för ändamålet för nästa budgetår böra upptagas med oförändrat belopp av 200,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Övriga utgifter* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 200,000.

G. Lanthushållning i allmänhet.

[82.] 1. **Bidrag till hushållningssällskapen, förslagsanslag.** För innevarande budgetår är till bidrag till hushållningssällskapen uppfört ett förslagsanslag av 3,319,000 kronor. Från nämnda anslag skola bestridas statsbidrag till *dels* hushållningssällskapens allmänna verksamhet med 2,600,000 kronor, *dels* avlönande av hos hushållningssällskapen anställda sekreterare, jordbrukskonsulenter, vandringsrättare och täckdikningsförmän med respektive 172,000, 300,000, 123,000 och 26,000 kronor, *dels ock* förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från täckdikningslånefonden med 98,000 kronor.

För hushållningssällskapens allmänna verksamhet har under rubriken allmänt anslag till hushållningssällskapen för ett vart av budgetåren 1929/1930—1932/1933 anvisats ett belopp av 3,000,000 kronor. Under vardera av budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 har anslagsanvisningen för sagda ändamål av statsfinansiella skäl begränsats till 2,600,000 kronor. Samma begränsning gäller, såsom redan angivits, även för innevarande budgetår. Fördelningen av för hushållningssällskapens allmänna verksamhet avsedda anslagsmedel regleras genom kungörelsen den 30 mars 1935 (nr 82). Däri stadgas, att vid fördelningen skall så förfaras, att ett grundbelopp av 15,000 kronor tillföres varje sällskap samt att därefter av återstoden å sällskapen fördelas sex tiondelar efter den med jordbruk och fiske sysselsatta folkmängden inom sällskapens områden, två tiondelar efter den övriga folkmängden inom samma områden, dock att, där stad inom området har mera än 10,000 invånare, av överskjutande invånarantalet skola medräknas allenast 20 procent, en tiondel efter antalet brukningsdelar inom områdena samt en tiondel efter områdenas totalareal. Respektive hushållningssällskaps delaktighet i anslagsmedlen utöver grundbeloppen skall fastställas för tioårsperioder med ledning av senast avslutade folkräkning och jordbruksräkning. Såsom första tioårsperiod skola räknas åren 1935—1944. Nu angivna regler för fördelningen av ifrågavarande anslagsmedel avvika från dem, som gällt under senast förflutna tioårsperiod, däruti, att grundbeloppet höjts från 10,000 kronor till 15,000 kronor per hushållningssällskap samt att av de överskjutande anslagsmedlen en tiondel, vilken tidigare fördelats efter antalet icke jordbrukande invånare, nu fördelas efter antalet brukningsdelar inom områdena. Erinras må vidare, att beträffande anslagen för budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 meddelades föreskrift om att av anslaget skulle undantagas 100,000 kronor för att av Kungl. Maj:t, efter prövning av de olika hushållningssällskapens förmåga att med egna medel bidraga till bestridande av vissa skäliga omkostnader, fördelas mellan de sällskap, som funnes vara i behov av ytterligare bidrag. Någon motsvarande föreskrift för innevarande budgetår har däremot ej meddelats.

För avlönande av sekreterare hos hushållningssällskapen äro bestämmelser meddelade i kungörelsen den 30 maj 1924 (nr 164).

Föreskrifter rörande användningen av de till avlönande av jordbrukskonsulenter avsedda anslagsmedlen återfinnas i kungörelsen den 19 augusti 1921 (nr 515) med däri genom kungörelserna nr 443/1928 och 123/1930 gjorda ändringar. För innevarande budgetår har antalet jordbrukskonsulenter beräknats till högst 59.

De till avlönande av vandringsrättare anslagna statsmedlen äro avsedda att disponeras enligt kungörelsen den 19 augusti 1921 (nr 514) för bidrag under 1935 med 1,500 kronor för var och en av 82 vandringsrättare.

Bestämmelser angående bidrag till anställande av täckdikningsförmän hava meddelats i kungörelsen den 12 juni 1931 (nr 215). I gällande villkor för lån från täckdikningslånefonden stadgas, bland annat, att, där vederbörande hushållningssällskap ej annorlunda medgiver, låntagaren till biträde vid täckdikningsarbete skall använda täckdikningsförmän, som är anställd i hushållningssällskapets tjänst eller på visst annat sätt kvalificerad. Motsvarande bestämmelser gälla även i fråga om bidrag från det för budgetåret 1933/1934 för första gången beviljade anslaget till bidrag till täckdikning.

Jämlikt beslut av 1921 års riksdag (prop. nr 181; R. skr. nr 284) utgår såsom ersättning till hushållningssällskapen för deras kostnader med avseende å den statsunderstödda täckdikningen årligen förvaltningsbidrag dels med 20 kronor för varje med täckdikningslån understött företag, dels ock med 3 procent av under året beviljade lån.

Jag torde nu få anmäla gjorda framställningar om anslag för oförmälda ändamål under budgetåret 1936/1937.

1. Hushållningssällskapens allmänna verksamhet.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* angående behovet av allmänt anslag under nästa budgetår anfört i huvudsak följande.

Vid fastställandet av de nya grunderna för fördelningen av anslagsmedlen mellan hushållningssällskapen torde man hava förutsatt, att förhöjningen av grundbeloppet till 15,000 kronor skulle verka så, att de mindre och i allmänhet sämst ställda hushållningssällskapen därigenom skulle komma i ett förbättrat ekonomiskt läge. Den numera verkställda fördelningen av anslagsmedlen de olika sällskapen emellan visade emellertid, att förskjutningar i befolkningshänseende medfört icke obetydliga förändringar, vilka för en del ekonomiskt svagt ställda hushållningssällskap vållat anslagsminskning av en storleksordning, som syntes komma att bereda vederbörande sällskap verkliga svårigheter. I jämförelse med föregående år hade sålunda exempelvis bidraget sänkts för Stockholms läns och stads hushållningssällskap med cirka 11,000 kronor, för Göteborgs och Bohus läns hushållningssällskap med cirka 10,000 kronor, för Kopparbergs läns hushållningssällskap med cirka 7,000 kronor, för Södermanlands och Västernorrlands läns hushållningssällskap vardera med cirka 5,000 kronor, för Västmanlands läns hushållningssällskap med cirka 4,000 kronor samt för Blekinge läns hushållningssällskap med cirka 3,000 kronor. Det låge i sakens natur, att så starka plötsliga sänkningar för de hushållningssällskap, vilkas ekonomi till följd av tidigare

anslagsminskningar redan vore starkt ansträngd, i vissa fall måste medföra betydande svårigheter.

Med hänsyn till hushållningssällskapens betydelsefulla verksamhet syntes det lantbruksstyrelsen önskvärt, att, därest möjlighet därtill förelåge, det allmänna anslaget till sällskapen åter höjdes till det belopp, 3,000,000 kronor, som tidigare beviljats och ansetts för ändamålet erforderligt. Styrelsen ville i detta sammanhang framhålla, att den mångfald krisåtgärder till lantbrukets befrämjande, som under de senaste åren kommit till stånd och som krävt medverkan från hushållningssällskapens sida, för dem medfört en betydande arbetsbelastning och utgiftsökning, som i och för sig syntes motivera någon förhöjning av sällskapens anslag. Därest anslaget åter skulle höjas till 3,000,000 kronor, torde särskilda nödhjälpsåtgärder få anses obehövlige. Skulle emellertid statsfinansiella förhållanden anses fortfarande omöjliggöra en återgång till det högre anslagsbeloppet, torde det vara nödvändigt, att särskilda åtgärder vidtoges för att stödja de ekonomiskt svagaste sällskapen. Därvid syntes dock någon inskränkning i det för 1935 enligt allmänna grunder fördelade anslagsbeloppet icke böra ske, utan erforderliga medel, förslagsvis 100,000 kronor, anvisas utöver detta för att av Kungl. Maj:t fördelas efter ansökan och särskilt styrkt behov.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 5 september 1935 överlämnad framställning har *Blekinge läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* hemställt, att det allmänna statsanslaget till hushållningssällskapen måtte avsevärt höjas samt att någon del av berörda anslag måtte reserveras att användas såsom »utjämningsanslag» åt de mindre och svagast situerade sällskapen.

Under framhållande bland annat av att vissa hushållningssällskap för närvarande befunne sig i brydsam ekonomisk belägenhet, hava vidare *hushållningssällskapens ombud* i skrivelse den 2 oktober 1935 understrukit angelägenheten av att de särskilda hushållningssällskapen genom tillräckliga anslag av förevarande art bereddades tillfredsställande arbets- och utvecklingsmöjligheter, för vilket ändamål ett statsanslag å minst 3,000,000 kronor syntes vara av behovet påkallat.

2. Sekreterare.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 30 augusti 1935 anfört, att, enär medelsåtgången torde kunna beräknas till i stort sett oförändrat belopp, statsbidrag för nästa budgetår till avlönande av sekreterare hos hushållningssällskapen under 1936 syntes böra beräknas till 172,000 kronor.

3. Jordbrukskonsulenter.

I skrivelse den 15 december 1934 har *föreningen Sveriges jordbrukskonsulenter* uttalat vissa önskemål i avseende å resekostnads- och traktamentsersättning åt jordbrukskonsulenterna samt hemställt om sådan reglering av deras löner, att jordbrukskonsulents löneförmåner skulle bli jämförbara med de löneförmåner, som för närvarande utgå till föreståndare för lantmannaskola med längre kurs.

Härjämte har *styrelsen för Sveriges lantbrukslärareförbund* med tillstyrkande överlämnat en den 22 mars 1935 dagtecknad framställning från *svenska husdjurskonsulentföreningen*, däri anhållits om sådan löneroglering för hos hushållningssällskap anställda husdjurskonsulenter, att dessa skulle komma i åtnjutande av en begynnelseön av lägst 6,000 kronor jämte tre ålderstillägg, ettvarit å 500 kronor. Dessutom har i framställningen ifrågasatts, att vederbörande befattningshavare vid förflyttning från lärarplats vid lantmanna- eller lantbruksskola till konsulentbefattning och från konsulentbefattning till föreståndare för dylik skola måtte få tillgodräkna sig tjänstår vid befattning av nämnt slag.

Över berörda framställningar har *lantbruksstyrelsen* efter särskilda remisser avgivit utlåtande den 30 augusti 1935, därvid styrelsen anförde i huvudsak följande.

Med hänsyn till de beskärningar i hushållningssällskapens befattningshavare tillkommande rese- och traktamentsersättning, som vidtagits genom kungörelsen den 14 december 1934 (nr 603), syntes en revision av de utav Kungl. Maj:t fastställda minimilönerna till berörda befattningshavare vara erforderlig. Såsom lantbruksstyrelsen i samband med fastställandet av sagda löner framhållit vore en till jordbrukskonsulent utgående avlöning av 4,200 kronor i kontant grundlön jämte vissa ålderstillägg avsedd att motsvara lärare vid lantmannaskola med längre kurs tillkommande minimilön jämte fri bostad eller kontant ersättning därför, lägst 500 kronor. Genom förenämnda i besparingssyfte tillkomna resereglemente hade sällskapens konsulenter över lag försatts i en försämrad ekonomisk ställning. Sålunda kunde man såsom en följd av de nedsatta rese- och traktamentsersättningarna för flertalet konsulenter räkna med en årlig inkomstminskning av 500 kronor eller däröver. En ytterligare lönesänkning hade konsulenterna fått vidkännas därigenom att förmånen av fri bostad jämte värme numera torde böra uppskattas till ett väsentligt högre värde än 500 kronor. Sistnämnda löneminskning syntes kunna uppskattas till 200 å 300 kronor.

Enligt lantbruksstyrelsens mening borde jordbrukskonsulents grundlön skäligen höjas från 4,200 kronor med 800 kronor till 5,000 kronor. Såsom hittills borde hela grundlönen bestridas av statsmedel. Enligt vad styrelsen inhämtat skulle en dylik löneroglering icke komma att i väsentlig mån inverka på de nuvarande pensionsförhållandena.

Till skillnad från föreningen Sveriges jordbrukskonsulenter och svenska husdjurskonsulentföreningen hölle lantbruksstyrelsen före, att konsulentbefattningarna vore att betrakta såsom tjänster, vilka kunde anses jämförbara snarare med lärar- än med föreståndartjänster vid lantmannaskola. Till följd härav ansåge sig styrelsen ej kunna tillstyrka bifall till den av sistnämnda förening ifrågasatta tjänstårsberäkningen.

Därest den av styrelsen föreslagna löneförhöjningen bifölles, skulle det till avlöning av jordbrukskonsulenter avsedda anslagsbeloppet böra för år 1936 höjas med ett belopp motsvarande 800 kronor för envar av 59 jordbrukskonsulenter, d. v. s. med sammanlagt 47,200 kronor eller i avrundat tal med 50,000 kronor. För ändamålet torde alltså för nästa budgetår böra beräknas ett belopp av $(300,000 + 50,000 =) 350,000$ kronor.

Hushållningssällskapens ombud, som beretts tillfälle att i ärendet avgiva yttrande, hava i skrivelse den 2 oktober 1935, under erinran om att mot-

svarande skogsvårdstjänstemän vore avsevärt högre avlönade än jordbrukskonsulenterna, uttalat sin anslutning till lantbruksstyrelsens förslag.

4. Vandringsrättare.

I en i december 1934 dagtecknad skrivelse har *Sveriges vandringsrättareförbund* anhållit om förbättrade löneförmåner m. m. för vandringsrättare. Bland annat har förbundet hemställt, att grundlönen för vandringsrättare måtte utgå med 2,800 kronor jämte tre ålderstillägg om 300 kronor vardera efter respektive 5, 10 och 15 års tjänstgöring samt att berörda avlöning i sin helhet måtte bekostas av statsmedel.

Efter remiss har *lantbruksstyrelsen* i utlåtande den 30 augusti 1935 anfört huvudsakligen följande.

Vandringsrättareförbundets framställning, i vad densamma anginge förbättrade löneförhållanden för vandringsrättarna, syntes värd beaktande. I detta sammanhang ville lantbruksstyrelsen jämväl erinra om att på grund av bestämmelserna i kungörelsen den 14 december 1934 (nr 603) resekostnads- och traktamentsersättningarna i vissa fall nedsatts därhän, att vandringsrättarna i realiteten måste anses hava erhållit minskade löneförmåner. Enligt styrelsens förmenande borde minimigrundlönen för ifrågavarande befattningshavare, 2,000 kronor, höjas med 500 kronor till 2,500 kronor. Denna merkostnad liksom även kostnaden för eventuellt ålderstillägg syntes dock icke böra bäras av staten utan av respektive landsting eller hushållningssällskap.

I remissutlåtande den 2 oktober 1935 hava *hushållningssällskapens ombud* understrukt önskvärdheten av att grundlönen till vandringsrättare höjdes till 2,500 kronor. Med hänsyn till knappheten av tillgängliga anslagsmedel till hushållningssällskapens förfogande borde dock enligt ombudens mening den härigenom uppkommande merkostnaden helt bekostas av statsmedel.

I anslutning till förenämnda av *lantbruksstyrelsen* intagna ståndpunkt har styrelsen för statsbidrag till avlönande av vandringsrättare under budgetåret 1936/1937 beräknat ett oförändrat belopp av 123,000 kronor. Styrelsen har i detta sammanhang vidare anfört:

Hos lantbruksstyrelsen hade Västerbottens läns hushållningssällskap anhållit, att för budgetåret 1936/1937 måtte begäras statsbidrag till ytterligare en vandringsrättare hos sällskapet. Visserligen ansåge styrelsen, att en ökning av antalet vandringsrättare skulle vara till stor nytta för jordbruket inom Västerbottens län, men i betraktande av att ifrågavarande hushållningssällskap redan med anlåtande av statsbidrag kunnat anställa ett relativt stort antal dylika befattningshavare, eller 15 stycken, och med hänsyn till den ståndpunkt, styrelsen funnit sig böra intaga till tidigare liknande framställningar i samma syfte från andra sällskap, ansåge styrelsen sig icke kunna förorda ett ökat statsbidrag för nästa budgetår för ifrågavarande ändamål.

Med utlåtande den 11 september 1935 har lantbruksstyrelsen sedermera överlämnat en till Kungl. Maj:t ställd skrivelse från *Blekinge läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott*, däri förvaltningsutskottet — under fram-

hållande av den ökade omfattningen av arbetet inom sällskapet, vilket för närvarande vore det enda, som ej hade någon vandringsrättare anställd hos sig — anhållit, att Kungl. Maj:t måtte för år 1936 tilldela Blekinge läns hushållningssällskap statsbidrag till avlönande av två dylika befattningshavare.

Med vitsordande såväl att det för omförmälda hushållningssällskap förelåge ett stort behov av två vandringsrättare som att sällskapet med hänsyn till sin svaga ekonomi ej vore i tillfälle att utan bidrag anställa befattningshavarna i fråga, har *lantbruksstyrelsen* tillstyrkt sällskapets anhållan. På grund härav har styrelsen föreslagit, att medelsanvisningen för bidrag till avlönande av vandringsrättare måtte för nästa budgetår ökas med 3,000 kronor till 126,000 kronor.

5. Täckdikningsförmän.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* rörande behovet för nästa budgetår av statsmedel till avlönande av täckdikningsförmän anfört i huvudsak följande.

Till och med 1932 hade inkomna ansökningar om statsbidrag kunnat i sin helhet tillgodoses. För 1933 och 1934 hade detta emellertid icke kunnat ske. Sålunda hade för 1934 summan av sökta bidrag uppgått till i runt tal 45,600 kronor, medan endast 26,000 kronor stått till förfogande för ändamålet. Den under sistnämnda båda år inträffade ökningen av hushållningssällskapens utgifter för anställande av täckdikningsförmän hade sin grund i vid denna tid vidtagna åtgärder från statsmakternas sida för kraftigare understödjande av täckdikningsverksamheten. Behovet av statsbidrag för ifrågavarande ändamål för 1935 torde med största sannolikhet bliva minst lika stort som för 1934. Att märka vore, att vid behandlingen under de två senaste åren hos Kungl. Maj:t och i riksdagen av ifrågavarande anslagsärende den uppfattningen gjort sig gällande, att i avseende å sådan ökad anställning av täckdikningsförmän, som betingades av tilldelningen av statsbidrag till täckdikningsföretag från det därför anvisade särskilda anslaget, bidrag till kostnaderna för anställningen borde i likhet med vad fallet vore i fråga om kostnad för annan för ändamålet anställd extra arbetskraft, utgå ur sagda anslag. Med det i anslutning härtill för vardera av budgetåren 1934/1935 och 1935/1936 till anställande av täckdikningsförmän anslagna beloppet, 26,000 kronor, kunde emellertid endast en relativt obetydlig del av hushållningssällskapens kostnader för berörda ändamål bliva täckt. Icke heller torde för ändamålet något nämnvärt tillskott vara att påräkna från förenämnda särskilda anslag. Med avseende härå torde få framhållas, att av ifrågavarande för 1934/1935 anvisade anslag å 1,500,000 kronor ett belopp av 75,000 kronor reserverats för bidrag till hushållningssällskapens kostnader för anställande av extra arbetskraft, vilket belopp motsvarade omkring 72 procent av de i sällskapens bidragsansökningar uppgivna kostnaderna för ändamålet. I dessa kostnader hade likväl endast undantagsvis sällskapens utgifter för täckdikningsförmännen medräknats. Lika litet torde det för budgetåret 1935/1936 bliva möjligt att för berörda utgifter disponera någon nämnvärd del av det belopp, likaledes 75,000 kronor, som av anslaget till täckdikningsföretag för sagda budgetår på enahanda sätt reserverats. Samma förhållande torde komma att inträda jämväl under budgetåret 1936/1937.

Vid bedömandet av bidragsbehovet för nästa budgetår funne sig styrelsen böra räkna med allenast sådan täckdikning, som utfördes med understöd av lån från täckdikningslånefonden. Det för tillgodoseende av bidragsbehovet i denna del erforderliga beloppet uppskattade styrelsen till omkring 45,000 kronor, vilket belopp sålunda torde böra äskas av riksdagen.

6. *Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från täckdikningslånefonden.*

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 30 augusti 1935 rörande anslagsbehovet för nästa budgetår för förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från täckdikningslånefonden andragit i huvudsak följande.

Omfattningen av ifrågavarande förmedlingsverksamhet hade för de sista två åren visat en betydande stegring i jämförelse med föregående år, vilket framginge av följande sammanställning.

År	Antal företag	Lån kronor	Förvaltningsbidrag kronor
1928	769	1,015,195	45,774: 80
1929	656	865,719	39,385: 51
1930	640	906,192	41,048: 36
1931	793	1,018,332	47,149: 96
1932	754	908,261	42,327: 83
1933	1,126	1,267,848	60,555: 44
1934	1,862	1,825,421	91,994: 00

Stegringen torde i väsentlig grad hava föranletts av under 1933 vidtagna ändringar i fråga om understödandet av täckdikning medelst statsmedel. Med en beräknad utlåning ur täckdikningslånefonden under 1936 av 2,000,000 kronor torde antalet med lån från nämnda fond understödda företag komma att utgöra omkring 1,900. Därvid förutsattes, att företagen i viss utsträckning komme i åtnjutande jämväl av statsbidrag från anslaget till täckdikningsföretag. Enligt gällande grunder syntes till förvaltningsbidrag för 1936 böra beräknas ($20 \times 1,900 + 0,03 \times 2,000,000 =$) 98,000 kronor.

Enligt lantbruksstyrelsens beräkningar skulle alltså under förevarande anslag erfordras en sammanlagd medelsanvisning av $(3,000,000 + 172,000 + 350,000 + 126,000 + 45,000 + 98,000 =)$ 3,791,000 kronor, vilket i jämförelse med innevarande budgetår innebär en anslagsökning av 472,000 kronor.

I detta sammanhang torde jag jämväl få anmäla en av *lantbruksstyrelsen* i skrivelse den 30 augusti 1935 gjord framställning rörande lönerreglering för trädgårdskonsulenter, över vilken framställning hushållningssällskapens ombud efter remiss avgivit utlåtande den 2 oktober 1935. Lantbruksstyrelsen har bland annat anfört följande.

Enligt lantbruksstyrelsens uppfattning vore en vidgad verksamhet från hushållningssällskapens sida på frukt- och trädgårdsodlingens område behöflig. För vinnande av detta syfte vore emellertid statens mellankomst erforderlig. Styrelsen ansåge, att statens medverkan i förevarande hänseende borde få den formen, att trädgårdstjänstemännen i likhet med jordbrukskonsulenterna avlönades med bidrag av statsmedel, varigenom de medel,

som nu utginge för deras avlöning, skulle kunna av sällskapen användas för andra åtgärder för trädgårdsodlingens förkovran. Behov torde även förefinnas av statsbidrag till assistenter, avlönade efter ungefär samma grunder som vandringsrättare, men styrelsen hölle före, att denna fråga tills vidare syntes kunna undanskjutas.

Inga skäl syntes lantbruksstyrelsen tala för att en trädgårdskonsulent med den utbildning, som framdeles komme att fordras av en sådan tjänsteman, borde intaga en annan ställning än en jordbruks- eller husdjurskonsulent. Det torde emellertid dröja jämförelsevis lång tid, innan alla trädgårdskonsulenter ägde den kompetens, som skulle göra dem jämställda med jordbrukskonsulenter.

Med hänsyn till att de nuvarande trädgårdstjänstemännens teoretiska utbildning vore mycket växlande bleve enligt lantbruksstyrelsens uppfattning ett rättvist avvägande av deras lönevillkor ofta en ömtålig uppgift. Styrelsen ansåge det emellertid vara nödvändigt, att med hänsyn till vederbörandes högre eller lägre kompetens två olika lönetyper fastställdes att läggas till grund vid bestämmande av statsbidragets storlek. Därvid borde trädgårdskonsulent, som genomgått högre trädgårdskurs vid Alnarp eller som kunde styrka sig äga en däremot svarande utbildning, i lönehänseende jämföras med en jordbrukskonsulent, även om dennes grundlön höjdes. För den andra gruppen av tjänstemän syntes grundlönen böra fixeras till 3,600 kronor under förutsättning att grundlönen för jordbrukskonsulent såsom lantbruksstyrelsen föreslagit, komme att höjas från 4,200 till 5,000 kronor. Skulle emellertid dylik höjning icke beslutas, borde grundlönen för den lägre gruppen tills vidare fixeras till 3,000 kronor. I vart fall borde å lönen utgå tre ålderstillägg, ettvarit å 300 kronor, efter respektive 5, 10 och 15 års väl vitsordad tjänstgöring.

I anslutning härtill föresloge lantbruksstyrelsen, att statsmedel anvisades för budgetåret 1936/1937 för avlöning av 29 trädgårdskonsulenter — två hos ettvarit av Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens läns hushållningssällskap samt en hos ettvarit av övriga hushållningssällskap — därvid för närvarande räknades med 11 befattningshavare i den högre löneställningen och 18 i den lägre. För ändamålet skulle erfordras ett förslagsanslag av 141,000 kronor, varav 64,500 kronor belöpte å tjänstemän med högre kompetens och 76,500 kronor å tjänstemän med lägre kompetens.

Hushållningssällskapens ombud hava i stort sett anslutit sig till lantbruksstyrelsens förslag. Dock hava ombuden för sin del förordat, att det för trädgårdstjänstemän med lägre kompetens — vilka icke borde benämnas trädgårdskonsulenter — beräknade anslagsbeloppet måtte fördelas å hushållningssällskapen efter behov, att av dessa användas till grundlön åt en eller flera manliga eller kvinnliga trädgårdstjänstemän. Härjämte borde enligt ombudens uppfattning bidrag icke utgå till avlönande av trädgårdstjänsteman, vilken för egen räkning bedreve handelsträdgård eller därmed jämförlik rörelse.

*Departements-
chefen.*

För nästkommande budgetår anser jag mig böra förorda, att till hushållningssällskapens allmänna verksamhet beräknas ett till 2,800,000 kronor förhöjt belopp. I avseende å fördelningen av nämnda belopp torde densamma

böra verkställas med tillämpning av de under fjolåret beslutade grunderna för fördelning av ifrågavarande anslagsmedel.

Lantbruksstyrelsens förslag till medelsanvisning dels för utlämnande av bidrag till avlönande under 1936 av sekreterare hos hushållningssällskapen med 172,000 kronor, dels ock till förvaltningsbidrag för samma år till förmedlare av lån från täckdikningslånefonden med 98,000 kronor hava ej givit mig någon anledning till erinran.

Med anledning av framställningarna från Blekinge och Västerbottens läns hushållningssällskap tillstyrker jag, att medel beräknas för bidrag till avlönande under 1936 av ytterligare två vandringsrättare, därav en hos vardera av de nämnda sällskapen.

Vad angår förslagen om ändrade avlöningsbestämmelser för jordbrukskonsulenter och vandringsrättare synes med ställningstagandet till förevarande spörsmål böra anstå i avbidan på en allmän reglering av den till hushållningssällskapen knutna konsulentverksamheten. Beräkningen av anslagsbehovet för nästa budgetår torde sålunda böra ske med utgångspunkt från enahanda grunder som de för närvarande gällande. Av samma anledning torde icke nu böra tagas ståndpunkt till lantbruksstyrelsens utredning och förslag rörande trädgårdstjänstemännens löneförhållanden. Jag förordar sålunda, att för budgetåret 1936/1937 anvisas medel för bidrag till avlönande under 1936 av högst 59 jordbrukskonsulenter med oförändrat belopp, 300,000 kronor, samt — under förutsättning att vad jag nyss tillstyrkt angående statsbidrag för 2 vandringsrättare utöver nuvarande 82 stycken vinner bifall — av 84 vandringsrättare med $(123,000 + 3,000 =)$ 126,000 kronor.

Vidkommande slutligen behovet av medel till bidrag för avlönande av täckdikningsförmän är det min avsikt att jämväl för nästa budgetår föreslå anvisande av ett särskilt anslag för möjliggörande av statsbidrag till täckdikningar utan återbetalningsskyldighet. Det synes mig ej finnas anledning att frångå den hittills tillämpade principen, att de ökade kostnader för täckdikningsförmän, som den av ett dylikt anslag orsakade stegringen i täckdikningsverksamheten medför, böra bestridas från anslaget i fråga. Med hänsyn härtill torde under nu förevarande mera stadigvarande anslag för bidrag till hushållningssällskapen icke böra för nästa budgetår till bidrag för avlönande av täckdikningsförmän beräknas högre belopp än det under innevarande budgetår för ändamålet avsedda eller 26,000 kronor.

I enlighet med vad jag sålunda förordat torde förevarande anslag böra för budgetåret 1936/1937 uppföras i riksstaten med ett belopp av $(2,800,000 + 172,000 + 98,000 + 300,000 + 126,000 + 26,000 =)$ 3,522,000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till hushållningssällskapen* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av . . . . kronor 3,522,000.

[83.] **2. Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar, reservationsanslag.** Till befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar är sedan åtskilliga år å riksstaten uppfört ett reservationsanslag. Enligt beslut av 1930 års riksdag uppfördes detsamma med 100,000 kronor men sänktes av 1932 års riksdag, med hänsyn till en påräknelig reservation av i runt tal 10,000 kronor, till 90,000 kronor, med vilket belopp anslaget härefter årligen utgått. Anslaget avser att möjliggöra för Kungl. Maj:t att för olika ändamål, som falla antingen inom befrämjandet i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar eller inom lantbruksundervisningen, efter uppkommande behov och eget beprövande anvisa medel.

*Departementss-
chefen.*

Anslaget torde för nästa budgetår böra bibehållas vid 90,000 kronor, och hemställer jag förty, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 90,000.

[84.] **3. Befrämjande av mindre jordbruk: Höjande av det mindre jordbruket, reservationsanslag.** Riksdagen har alltsedan 1901 i form av reservationsanslag anvisat medel till åtgärder för höjande av det mindre jordbruket. Anslagets belopp har växlat. Efter att en följd av år hava upptagits med ett belopp av 325,000 kronor höjdes anslaget för budgetåret 1931/1932 till 450,000 kronor. Under åren 1933—1935 har ifrågavarande verksamhet av statsfinansiella skäl avsevärt inskränkts. I samband härmed har medelsbehovet för ett vart av budgetåren 1933/1934—1935/1936 beräknats till allenast 77,000 kronor. På grund av förefintliga reservationer hava anslag anvisats, för budgetåret 1933/1934 med 37,000 kronor, för budgetåret 1934/1935 med 40,000 kronor och för budgetåret 1935/1936 med 57,000 kronor.

Kungl. Maj:t har rörande ifrågavarande verksamhet utfärdat *dels* reglemente den 4 oktober 1929 (nr 350), i vilket ändringar vidtagits genom kungörelsen nr 131/1931, *dels ock* kungörelse nämnda dag (nr 351) angående statsbidrag till åtgärder av ifrågavarande slag.

Enligt berörda reglemente är statsbidrag från förevarande anslag avsett att utgå till premiering av mindre jordbruk, till studieresor för i mindre jordbruk deltagande män och kvinnor, till undervisningskurser för i mindre jordbruk deltagande män och kvinnor samt till sådan särskild undervisning, som avser att främja det mindre jordbruket men icke på annat sätt kan komma i åtnjutande av statsanslag.

För premieringens verkställande bildar varje hushållningssällskaps område ett distrikt, som uppdelas i tre underdistrikt. Premiering inom sådant underdistrikt verkställs vart tredje år.

Vid sidan av denna allmänna jordbrukspremiering, varvid av statsmedel kunna utdelas *dels* penningpris om 120, 80 eller 50 kronor, *dels* premielån om högst 125 kronor, kan inom Norrland och Dalarna anordnas speciell

premiering för åstadkommande av mönsterjordbruk. Vid denna senare form av premiering, som grundar sig på avtal för viss tid, högst 9 år, med vederbörlig jordbrukare, kan premiälån utdelas varje år. Premier och premiälån bekostas helt av statsmedel. Härjämte utgår halva beloppet av premieringsnämnds resekostnad, dagtraktamenten oberäknade, av allmänna medel.

Till studieresor för i mindre jordbruk deltagande män och kvinnor utgå endast resekostnader, dock att, där resan sker efter häst, med motorfordon eller medelst rodd, statsbidraget är begränsat till halva kostnaden och högst 5 öre per kilometer och resedeltagare.

Till undervisningskurser för i mindre jordbruk deltagande män och kvinnor utgår statsbidrag med högst halva kostnaden för undervisningen.

Enligt kungörelserna den 5 maj 1933 (nr 176), den 18 maj 1934 (nr 148) och den 26 april 1935 (nr 129) har verksamheten för kalenderåren 1933—1935 begränsats att gälla allenast den för Norrland och Dalarna avsedda speciella mönsterjordbrukspremieringen samt undervisning för i mindre jordbruk deltagande män och kvinnor ävensom den särskilda undervisning, som avser att främja det mindre jordbruket men ej på annat sätt kan komma i åtnjutande av statsbidrag.

Det för budgetåret 1935/1936 anvisade anslaget jämte reservation å tidigare anslag, tillhoppa 80,050 kronor, har jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 26 april 1935 disponerats sålunda, att statsbidrag anvisats till premiering med 5,200 kronor, till hushållningssällskapens undervisning i egen regi med 58,720 kronor, till genom hushållningssällskapen anordnade instruktionskurser för lokala ledare inom jordbrukarungdomens förbund med 4,880 kronor och till annan undervisning med 11,250 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1935, varöver statskontoret den 26 oktober 1935 avgivit infordrat utlåtande, har *lantbruksstyrelsen* anfört i huvudsak följande.

Då, såvitt styrelsen kunde bedöma, finansiella skäl icke längre torde motivera premieringsverksamhetens inskränkning, som avsetts att vara tillfällig, tillstyrkte styrelsen, att medel beräknades för premieringsverksamhet i den omfattning, som förekommit före nämnda inskränkning. Lantbruksstyrelsen föresloge alltså, att för budgetåret 1936/1937 för berörda verksamhet, däri inberäknad även den särskilda premieringen inom Norrland och Dalarna, beräknades ett belopp av 300,000 kronor.

Vad studieresorna beträffade, ville styrelsen föreslå, att ett mindre belopp, 5,000 kronor, beräknades för detta ändamål för att möjliggöra resornas upptagande i begränsad omfattning. Understöd borde kunna utgå till hushållningssällskapen i Norrland och Kopparbergs län, framförallt för anordnande av s. k. hembygdsresor.

I avseende å anordnandet av undervisningskurser för i mindre jordbruk deltagande män och kvinnor föreläge brist på kvalificerad arbetskraft för ladugårdsarbete. Genom hushållningssällskapens försorg hade vissa kortare kurser i ladugårdsskötsel anordnats med anlitanande av förevarande anslag. En utvidgning av denna kursverksamhet syntes styrelsen kunna i sin mån vara ägnad att minska den påtalade bristen, i första hand genom att höja ladugårdspersonalens intresse för sitt yrkesarbete. Ifrågasvarande kurser torde

böra vara tillgängliga även för ladugårdsskötare vid större och medelstora lantbruk. För lagårdsskötarkurser under minst sex dagar borde hushållningssällskapen utöver vanligt kursbidrag kunna erhålla statsbidrag med hälften av kostnaderna för elevernas kost och bostad, dock högst med 1 krona 50 öre för elev och dag. För att möjliggöra anordnande i större omfattning än tidigare av ladugårdsskötarkurser syntes för hushållningssällskapens undervisning böra beräknas ett med omkring 5,000 kronor till i runt tal 64,000 kronor förhöjt belopp.

Vidare torde för anordnande genom hushållningssällskapen av instruktionskurser för lokala ledare inom jordbrukarungdomens förbund böra beräknas omkring 3,750 kronor och för annan undervisning 11,250 kronor eller samma belopp, som för innevarande budgetår disponerats för ändamålet.

Sammanlagda anslagsbehovet skulle alltså uppgå till $(300,000 + 5,000 + 64,000 + 3,750 + 11,250 =)$ 384,000 kronor. Såvitt nu kunde bedömas, torde emellertid den 30 juni 1936 förefinnas en reservation å tidigare anslag för ändamålet av omkring 20,000 kronor. Med hänsyn därtill syntes av riksdagen för budgetåret 1936/1937 böra äskas ett anslag av 364,000 kronor.

Statskontoret har, med hänsyn bland annat till det avsevärda anslagsbelopp, som skulle erfordras för tillgodoseende av en ändamålsenlig premieringsverksamhet, funnit sig icke böra tillstyrka, att anslag till berörda verksamhet beräknades å riksstaten för nästa budgetår. Vidkommande den ifrågasatta medelsanvisningen till studieresor för i mindre jordbruk deltagande män och kvinnor syntes det statskontoret, att frågan därom borde upptagas till prövning i samband med det mera allmänna spörsmålet, huruvida överhuvud taget statsmedel ånyo borde beviljas till sådana studieresor, till vilka staten tidigare lämnat bidrag. Icke heller i övrigt har statskontoret funnit skäl föreligga att tillstyrka höjning av anslaget utöver det för innevarande budgetår beviljade anslagsbeloppet.

I skrivelse den 2 oktober 1935 hava *hushållningssällskapens ombud*, under framhållande av den nationalekonomiska och sociala betydelsen av åtgärder i syfte att åstadkomma ett höjande av det mindre jordbruket, uttalat sin fulla anslutning till lantbruksstyrelsens förslag om ett återupptagande under år 1936 av den allmänna jordbrukspremieringen i samma omfattning som före 1933. Därvid hava ombuden bland annat erinrat om det förhållandet, att utlämnandet åt mindre jordbrukare av statsunderstöd till förbättringsarbeten i form av stödlån, vilket under senare år kunde sägas hava i viss mån utgjort en ersättning för premiälänverksamheten, numera upphört.

*Departements-
chefen.*

En ändamålsenligt bedriven premieringsverksamhet bland innehavare av mindre jordbruk torde säkerligen fylla en nyttig uppgift, Jag är därför icke oförstående för tanken om upptagande av dylik verksamhet i större utsträckning än under de senaste åren. Emellertid torde det kunna ifrågasättas, huruvida det system, som tidigare härvid kommit till användning, är ägnat att medföra de bästa och mest rättvisa resultaten. Denna fråga bör enligt min mening närmare övervägas. Då jag ej nu är beredd att framlägga något förslag i förevarande avseende, förordar jag, att verksamheten även under

nästa kalenderår bedrivs i den begränsade omfattning, som föreskrivits i 1935 års kungörelse i ämnet.

Med hänsyn till de föreslagna studieresornas värde såsom ägnade att giva impulser till och stimulera intresset för förbättringar å det egna jordbruket, tillstyrker jag, att för bestridande av kostnader för dylika resor för nästa budgetår anvisas det av lantbruksstyrelserna för ändamålet föreslagna beloppet 5,000 kronor. Angående grunderna för statsbidrags åtnjutande torde böra gälla samma regler som tidigare.

Vad beträffar förslaget om ökat anslag för möjliggörande av ett större antal kurser i ladugårdsskötsel, må erinras, att jag i annat sammanhang tillstyrkt betydande medelsanvisning till utbildningskurser åt manliga ladugårdsskötare. Det förefaller mindre lämpligt att, såsom lantbruksstyrelsen ifrågasatt, under anslag för höjande av det mindre jordbruket anvisa medel för utbildande av personal vid större och medelstora jordbruk. Någon anslagsökning av denna anledning synes ej böra ske. Skulle det visa sig vara av vikt, att gällande bestämmelser rörande statsbidrag till undervisningskurser från sistnämnda anslag ändras, torde det emellertid få ankomma på Kungl. Maj:t att efter närmare övervägande träffa anstalter härutinnan.

I övrigt torde statens verksamhet för höjande av det mindre jordbruket böra under år 1936 bedrivas enligt samma grunder som under 1935. Medelsbehovet för nästa budgetår torde i enlighet härmed böra beräknas till (77,000 + 5,000 =) 82,000 kronor. Med hänsyn till den beräknade reservationen å omkring 20,000 kronor erfordras sålunda ett anslag av 62,000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av mindre jordbruk: Höjande av det mindre jordbruket* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 62,000.

[85.] **4. Befrämjande av mindre jordbruk: Ordnad bokföring vid mindre jordbruk, reservationsanslag.** Såsom bidrag till åtgärder för främjande av ordnad bokföring vid mindre jordbruk har riksdagen årligen från och med 1912 anvisat anslag. Villkoren för erhållande av dylika bidrag äro fastställda i kungörelsen den 31 december 1915 (nr 599) med däri genom kungörelsen nr 123/1933 gjord ändring. Genom kungörelsen den 21 november 1930 (nr 397) har förstnämnda författnings tillämpning utsträckt i syfte att ett vidgat antal egnahemsjordbruk måtte kunna inbegripas i bokföringen.

För vartdera av budgetåren 1934/1935 och 1935/1936 uppskattades medelsbehovet till 25,500 kronor. Med hänsyn till å anslaget beräknad reservation anvisade riksdagen för det senare budgetåret ett reservationsanslag av 22,500 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* anfört följande.

För utrönande av det för budgetåret 1936/1937 för ifrågavarande ändamål föreliggande anslagsbehovet hade lantbruksstyrelsen från professorn L. Nan-

neson, som av styrelsen erhållit i uppdrag att verkställa bearbetning av det statistiska materialet på hithörande område, införskaffat en promemoria, varav framginge, att antalet till bokföringsbyråer anslutna anslagsberättigade egendomar för budgetåret 1936/1937 kunde uppskattas till oförändrat 600, inberäknat till verksamheten anslutna egnahemsjordbruk. Med för närvarande utgående anslag av högst 18 kronor för varje bokslut skulle alltså erfordras 10,800 kronor såsom statsbidrag till bokföringskostnaderna vid mindre jordbruk. Då härtill vidare komme bokföringsbyråernas byråkostnader, beräknade till 1,500 kronor, skulle för sagda båda ändamål erfordras sammanlagt 12,300 kronor. Mot denna beräkning hade lantbruksstyrelsen intet att erinra.

Vad anginge erforderligt statsbidrag för nämnda tid till bestridande av kostnaderna för räkenskapsresultatens statistiska bearbetning, beräknades detta av Nannesson till 15,700 kronor, varav 7,800 kronor såsom ersättning för räkenskapsutdrag och 7,900 kronor till täckande av kostnaderna för bearbetning och tryckning av bokföringsresultaten. Mot den beräknade ersättningen för räkenskapsutdrag hade lantbruksstyrelsen intet att erinra. Däremot ansåge styrelsen i likhet med närmast föregående år, att kostnaderna för bearbetning och tryckning borde kunna begränsas till 7,500 kronor.

Hela det för budgetåret 1936/1937 erforderliga statsanslaget skulle således uppgå till (12,300 + 7,800 + 7,500 =) 27,600 kronor. Då vid ingången av budgetåret 1936/1937 en reservation å ifrågavarande anslag av omkring 4,800 kronor torde vara att påräkna, syntes av riksdagen böra äskas anslag med 22,800 kronor.

*Departements-
chefen.*

Jag anser statens bidragsverksamhet på ifrågavarande område böra för nästa budgetår hållas inom samma kostnadsram som den för budgetåren 1934/1935 och 1935/1936 beräknade eller alltså 25,500 kronor. Med hänsyn till den påräknade reservationen torde anslagsbeloppet kunna begränsas till 20,700 kronor. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av mindre jordbruk: Ordnad bokföring vid mindre jordbruk* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 20,700.

[86.] 5. **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar, förslagsanslag.** I riksstaten för innevarande budgetår är till avlöningar vid statens centrala frökontrollanstalt uppfört ett förslagsanslag av 207,900 kronor. Med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1935/1936 har Kungl. Maj:t den 20 juni 1935 för anstalten fastställt följande av riksdagen godkända

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis* . . . . . kronor 59,400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl.

Maj:t:

a) Grundbelopp	kronor 8,172	
b) Personliga ålderstillägg	» 552	» 8,724

3. Timavlöningar.....	»	99,000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a) Grundavlöningar m. m.	kronor	34,300
b) Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i> .	»	2,176
		» 36,476
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	4,300
		Summa kronor 207,900

I samband med fastställandet av avlöningsstaten har Kungl. Maj:t föreskrivit, *dels* att under anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, upptaget grundbelopp av 8,172 kronor skall disponeras till arvoden åt föreståndaren och assistenten vid den till Alnarp förlagda filialen av frökontrollanstalten med 6,102 kronor respektive 2,070 kronor; skolande i avseende å dessa befattningshavare i tillämpliga delar gälla i fråga om den förre vad i avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, med därtill hörande tillämpnings- och tilläggsbestämmelser finnes stadgat beträffande befattningshavare i lönegraden B 24, samt i fråga om assistenten vad som är eller varder stadgat beträffande extra ordinarie befattningshavare i 7:e lönegraden vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, *dels* att under berörda anslagspost upptaget belopp av 552 kronor skall disponeras till personliga ålderstillägg åt nuvarande föreståndaren och assistenten vid sagda filial med 426 kronor respektive 126 kronor, *dels ock* att av det under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal upptagna beloppet av 34,300 kronor må användas till grundavlöningar åt extra ordinarie befattningshavare högst 33,100 kronor samt till ersättning för vaktmästargöromål vid filialen högst 1,200 kronor.

I riksstaten för innevarande budgetår är på inkomstsidan under rubriken »Uppbörd i statens verksamhet» uppfört ett belopp av 170,000 kronor, utgörande anstaltens beräknade inkomster för analyser och plomberingar m. m. av fröprov enligt av lantbruksstyrelsen fastställd taxa.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 30 augusti 1935 överlämnad framställning har *styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt* hemställt, bland annat, att förevarande anslag måtte för nästa budgetår bestämmas till 224,821 kronor. Anslagsökningen fördelar sig på anslagsposten för timavlöningar med 16,000 kronor och på anslagsposten för avlöningsförhöjningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal med 921 kronor. Förstnämnda höjning har motiverats med att ökad arbetskraft vore erforderlig särskilt på grund av alltmer stegrad omfattning av fältkontrollverksamheten och även av undersökningsverksamheten av kvarns�pannmål i och för den statliga regleringen. Under sistförflutna budgetår hade sålunda utgiftsposten för timavlöningar uppgått till 119,597 kronor. Vad beträffar den ifrågasatta förhöjningen med 921 kronor vore densamma föranledd av att fem extra

ordinarie befattningshavare under 1936 komme att uppflyttas i högre löneklass.

Lantbruksstyrelsen har, då de föreslagna höjningarna enligt vad anstaltsstyrelsen anfört syntes ofrånkomliga, ansett sig böra tillstyrka bifall till desamma, därvid dock ökningen av posten för avlöningsförhöjningar m. m. borde för slutsummans avrundning bestämmas till allenast 900 kronor. Anslaget torde till följd härav böra uppföras med 224,800 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 12 oktober 1935 anfört, att statskontoret, med hänsyn till att den begärda anslagshöjningen uppgivits vara i allt väsentligt föranledd av verksamhetens ökade omfattning och då ämbetsverket utginge från att anstaltens inkomster komme att uppvisa en i stort sett motsvarande ökning, ansett sig icke böra framställa erinran mot det föreslagna anslagsbeloppet.

Jag torde i detta sammanhang få anmäla, att *styrelsen för frökontrollanstalten* i skrivelse den 15 februari 1935 anhållit *dels* att befattningarna såsom föreståndare och assistent vid anstaltens filial måtte överföras till extra ordinarie tjänster med placering i mot deras nuvarande löneförmåner svarande lönegrader, *dels ock* att av anstaltens mot timlön anställda icke-ordinarie befattningshavare 12 med mera stadigvarande anställning måtte uppföras såsom extra tjänstemän, därav 2 i lönegrad 7 och de övriga i lönegrad 4 i löneplanen för dylika tjänstemän, samt erhålla rätt till pension i av anstaltsstyrelsen närmare angiven utsträckning. I vad framställningen angår sålunda ifrågasatt pensionsrätt har densamma avslagits genom Kungl. Maj:ts beslut den 28 juni 1935.

Härjämte har *föreningen kvinnor i statens tjänst* i skrivelse den 23 september 1935 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för uppförande å ifrågavarande anstalts stat av tillräckliga anslagsbelopp för beredande av extra ordinarie anställning åt det antal mot timlön anställda befattningshavare, som hos anstalten utförde arbete av stadigvarande art. Därvid har föreningen, under hänvisning till att hithörande arbete vore av sådan karaktär, att därför erfordrades särskild utbildning, framhållit önskvärdheten av att lägre anställning än såsom kontorsbiträde ej komme i fråga.

*Departements-
chefen.* Mot anstaltsstyrelsens förslag till medelsanvisning sådant detsamma tillstyrkts av lantbruksstyrelsen och statskontoret har jag intet annat att erinra än att — då i anslutning till de grunder för beräkning av provisoriskt dyrortstillägg under budgetåret 1936/1937 åt vissa befattningshavare i statens tjänst, som chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor angivit, kostnaderna för dylikt tillägg torde överskrida det för innevarande budgetår för ändamålet beräknade med i runt tal 1,400 kronor — det föreslagna beloppet 224,800 kronor synes böra höjas till 226,200 kronor.

Vidkommande framställningarna om förändrade avlönings- och anställningsförhållanden för föreståndaren och assistenten vid anstaltens filial

samt för viss mot timlön till anstalten knuten icke-ordinarie personal finner jag icke för närvarande tillräckliga skäl föreligga för bifall till desamma.

I avlöningsstaten torde den förändringen böra vidtagas, att det för timavlöningar upptagna beloppet, som avser ersättning till extra biträden och övertidsersättning, inräknas i den under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal uppförda delposten till grundavlöningar m. m. Sistnämnda delpost torde med hänsyn härtill böra för nästa budgetåret upptagas till 149,300 kronor. För att möjliggöra en smidigare anpassning efter det vid anstalten starkt växlande behovet av arbetskraft torde posten böra angivas förslagsvis. Jag förutsätter emellertid, att densamma icke får överskridas utan Kungl. Maj:ts tillstånd, och torde föreskrift härom böra av Kungl. Maj:t meddelas sedan riksdagen beslutat i anslagsfrågan.

I anslutning till de av 1934 års riksdag godkända grunderna torde personalförteckningen för anstalten böra underställas riksdagen för godkännande.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) för statens centrala frökontrollanstalt fastställa följande

Personalförteckning.

Tjänstemän å ordinarie stat.

Befattning	Lönegrad
1 föreståndare	B 30
2 frökontrollanter	B 24
1 fältkontrollant	B 24
2 laboratoriebiträden	B 11
1 kansliskrivare (registrator och kassör)	B 11
1 frökontrollbiträde	B 7
1 vaktmästare	B 7
1 frökontrollbiträde	B 4;

- 2) godkänna följande avlöningsstat för statens centrala frökontrollanstalt, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat,
förslagsvis..... kronor 59,400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda
av Kungl. Maj:t:
  - a) Grundbelopp..... kronor 8,172
  - b) Personliga ålderstillägg » 552 » 8,724
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:
  - a) Grundavlöningar m. m.,
förslagsvis..... kronor 149,300

Nionde huvudtiteln.

b) Avlöningsförhöjningar			
m. m., <i>förslagsvis.</i>	»	3,076	» 152,376
4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke- ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis.</i>	»		5,700
			Summa kronor 226,200;

3) till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av . . . . . kronor 226,200.

[87.] **6. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader, förslagsanslag.** Till bestridande av omkostnaderna vid statens centrala frökontrollanstalt är för budgetåret 1935/1936 i riksstaten uppfört ett förslagsanslag av 97,800 kronor. Genom beslut den 20 juni 1935 har Kungl. Maj:t fastställt omkostnadsstat för anstalten. I sagda stat har under anslagspost till övriga utgifter upptagits bland annat för skatter och onera 800 kronor, för provtagning och plombering 30,000 kronor och för fältkontroll 17,000 kronor.

I sin under föregående punkt omförmälda framställning har *styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte höjas med 8,000 kronor till 105,800 kronor. Av ökningen, som åsyftar att bringa anslagets belopp i bättre överensstämmelse med det verkliga medelsbehovet och som helt hänför sig till anslagsposten för övriga utgifter, avse 1,000 kronor skatter och onera, 3,000 kronor provtagning och plombering samt 4,000 kronor fältkontroll.

Lantbruksstyrelsen har tillstyrkt bifall till anstaltsstyrelsens förslag.

I remissutlåtande den 12 oktober 1935 har *statskontoret* på skäl, som under föregående punkt angivits, ansett sig ej böra framställa någon erinran mot förslaget.

Departement/ Med biträdande av anstaltsstyrelsens förslag till anslagsberäkning hem-
chefen. ställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av . . . . . kronor 105,800.

[88.] **7. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understöd åt lokala frökontrollanstalter.** Anslag för ifrågavarande ändamål är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget med 6,000 kronor. Beloppet är den 2 augusti 1935 av Kungl. Maj:t fördelat mellan frökontrollanstalterna i Linköping, Skara, Örebro, Härnösand, Torsta och Luleå.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 30 augusti 1935 anhållit om oförändrat anslag för budgetåret 1936/1937.

Jag biträder lantbruksstyrelsens förslag och hemställer alltså, att Kungl. *Departements-*
Maj:t måtte föreslå riksdagen *chefen.*

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understöd åt*
lokala frökontrollanstalter för budgetåret 1936/1937 anvisa
ett *anslag* av ..... kronor 6,000.

[89.] **8. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Befordrande av inhemsk fröodling, reservationsanslag.** Anslaget ifråga, som intill budgetåret 1933/1934 under flera år utmättes efter ett årligt medelsbehov av 26,000 kronor, har från och med sagda budgetår av statsfinansiella skäl begränsats till 22,000 kronor. Jämväl för innevarande budgetår utgår anslagsanvisningen med sistnämnda belopp. Anslagets användning regleras genom kungörelsen den 18 maj 1928 (nr 121).

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* med hänsyn till den inhemska fröodlingens betydelse för landets växtodling ansett sig böra, i likhet med föregående år, förordna, att anslagsbeloppet ånyo upptoges till 26,000 kronor. Någon reservation å anslaget till den 1 juli 1936 vore icke att påräkna.

Jag anser mig ur sparsamhetssynpunkt icke kunna tillstyrka en ökning *Departements-*
av anslaget utan hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *chefen.*

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Befordrande av*
inhemsk fröodling för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reser-*
vationsanslag av ..... kronor 22,000.

[90.] **9. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening.** Från och med 1905 har riksdagen årligen anvisat anslag till Sveriges utsädesförening. För 1933 års riksdag (prop. nr 104 s. 16 och 30; R. skr. nr 154) framlades vissa grunder för utmätandet under treårsperioden 1933/1934—1935/1936 av anslag till föreningen, vilka grunder av riksdagen lämnades utan erinran. Enligt för föreningens huvudanstalt i Svalöv upprättad normalstat samt enligt vissa för verksamheten vid föreningens filialer samt för ålderstillägg och dyrtidstillägg till föreningens fast anställda personal gjorda beräkningar uppskattades föreningens årliga utgifter under sagda treårsperiod — efter avdrag av vissa inkomster till belopp av 15,000 kronor — till 303,000 kronor. Vidare utgick man från att till föreningen skulle inflyta årligt bidrag från allmänna svenska utsädesaktiebolaget, enligt ett mellan föreningen och bolaget upprättat avtal — uppsägbart tidigast till den 1 juli 1938 — i form av dels grundavgift med 60,000 kronor och dels en tilläggsavgift, som beräknades till 19,000 kronor. Statsanslaget ansågs därför böra bestämmas till skillnaden mellan förenämnda utgifter och bidragsbelopp eller (303,000 — 79,000 =) 224,000 kronor. Anslag till detta belopp har ock anvisats för ett vart av budgetåren 1933/1934—1935/1936.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrivelse, varöver infortrade utlåtanden avgivits den 30 augusti 1935 av lantbruksstyrelsen och den 4 november 1935 av statskontoret, har *styrelsen för föreningen*, med överlämnande av förslag till inkomst- och utgiftsstat för budgetåret 1936/1937, anhållit, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen att för sagda budgetår anvisa dels till uppehållande av föreningens praktiskt vetenskapliga verksamhet samt för ledning av och samarbete med filialerna ävensom beredande av vissa förmåner åt Lunds universitets institution för ärftlighetsforskning 140,600 kronor, dels ock för uppehållande av verksamheten vid föreningens filialer vid Ultuna, i Östergötland, Kalmar län, Västergötland, Värmland, Västernorrlands län, Jämtland och övre Norrland 119,650 kronor eller tillhopa 260,250 kronor. Den föreslagna anslagshöjningen hänför sig i avsevärd mån till en beräknad minskning av den enligt förberörda avtal utgående tilläggsavgiften från allmänna svenska utsädesaktiebolaget. Vidare föranledes ökat anslagskrav av förslag om uppdelning av föreningens nuvarande vallväxtavdelning i två avdelningar, den ena för slätter- och den andra för betesväxter. En ifrågasatt utvidgning av förädlingsarbetet med potatis och av den å föreningens kemiska avdelning bedrivna verksamheten har även bidragit att stegra anslagsbehovet. Härjämte föreslås vissa utökningar av verksamheten vid föreningens filialer, vilka medföra ganska betydande höjningar av de hittills till nämnda verksamhet utgående beloppen. Bland annat föreslås sålunda anställande av en assistent med en årslön av 3,600 kronor vid filialen i Västernorrlands län samt höjning med 600 kronor för år av lönen till den vid filialen vid Ultuna sysselsatte assistenten, nu bestämd till 3,000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har efter ingående granskning av föreningsstyrelsens förslag ansett ett med 22,000 kronor till 246,000 kronor förhöjt statsanslag vara tillräckligt för ett vart av de två närmaste budgetåren. Lantbruksstyrelsen har härvid beräknat föreningens inkomster till sammanlagt 87,100 kronor samt utgifterna — förutom ålders och dyrtidstillägg — vid huvudanstalten i Svalöv till 196,770 kronor och vid filialerna till 98,060 kronor. Ålders- och dyrtidstilläggen hava upptagits till 38,270 kronor. Lantbruksstyrelsens beräkningar av inkomster och utgifter torde här få återgivas specificerade, därvid för jämförelse medtagits motsvarande siffror i 1933 års proposition.

Inkomster.

	Lantbruks- styrelsens förslag kronor	1933 års prop. kronor
Medlemsavgifter	2,500	2,500
Annonser i tidskriften	1,000	1,000
Hyror	8,000	7,900
Centrala frökontrollanstaltens andel i magasinshållarens lön	3,600	3,600
Allmänna svenska utsädesaktiebolagets grundavgift	60,000	60,000
Samma bolags tilläggsavgift	12,000	19,000
Summa	87,100	94,000.

Utgifter för huvudanstalten.

	Lantbruks- styrelsens förslag kronor	1933 års prop. kronor
Avlöningar (utom ålders- och dyrtidstillägg)	85,700	83,800
Arvode till siffergranskare	500	500
Resersättning till styrelse och revisorer	3,000	3,000
Resekostnader, representation	1,500	1,500
Försöksverksamheten vid Svalöv:		
allmänna omkostnader	1,000	1,500
vete- och havreförädlingen	8,000	8,000
kornförädlingen	3,500	3,500
rågförädlingen	2,000	2,000
slåtterväxtförädlingen, resp. vallväxtförädlingen ...	7,000}	8,500
betesväxtförädlingen	6,000}	
potatisförädlingen, resp. potatis- och baljväxtför- ädlingen	4,500}	4,500
försök med baljväxter	500}	
rotfruktsförädlingen	8,000	8,000
bakningsförsök	2,000	2,000
kemiska och fotografiska arbeten	5,000	5,000
Ledning av och samarbete med filialerna	2,000	1,800
Lokala sortförsök	1,400	1,100
Ärftlighetsinstitutionen	7,000	7,000
Arrende för jord till institutionens försök	500	500
Kontrollverksamheten	2,300	2,300
Samlingarnas vård och tillökning	200	200
Bibliotek och prenumeration	1,800	1,800
Tidskriften	6,500	6,500
Trycksaker	1,200	1,200
Kontorsutgifter	1,000	1,000
Post, telefon och telegraf	2,100	2,100
Frakter	900	1,400
Uppvärmning och belysning	5,800	5,800
Städning och övrig renhållning	1,100	1,100
Underhåll av byggnader	4,000	4,000
» och inköp av inventarier	1,000	1,200
» av trädgård, park, vägar	2,800	2,800
Försäkringar	1,600	1,700
Skatter	1,900	1,900
Pensionsavgifter för tjänstemän vid Svalöv	1,600	1,600
Räntor	5,000	7,000
Hyra för den s. k. dubbelvillan	2,300	2,300
Förevisning för besökande	1,200	1,200
Diverse utgifter	3,370	2,040
Summa	196,770	191,340.

Utgifter för filialerna.

	Lantbruksstyrelsens förslag kronor	1933 års prop. kronor
8 filialföreståndare: grundlön à 4,200 kronor	33,600	33,600
Personliga lönetillägg åt två av filialföreståndarna ..	2,000	—
Huvudmannens pensionsavgifter för filialföreståndarna	960	960
Kostnaden för försöksverksamheten vid:		
Ultuna-filialen	13,500	11,600
Västernorrlands-filialen	12,000	8,500
6 återstående filialer	36,000	36,000
Summa	98,060	90,660.

Ålders- och dyrtidstillägg.

Alderstillägg till tjänstemännen vid Svalöv	8,100	7,500
» » » » filialerna	11,000	9,750
Dyrtidstillägg till tjänstemännen vid Svalöv	12,480	12,105
» » » » filialerna	6,690	6,501
Summa	38,270	35,856.

Till motivering av förenämnda beräkningar har lantbruksstyrelsen anfört i huvudsak följande.

Med hänsyn till att den för statsanslagets beräknande fastställda treårsperioden avslutades med utgången av innevarande budgetår förefunnes skäl att mera ingående granska de inkomst- och utgiftsberäkningar, som låge till grund för föreningens framställning.

Mot den ifrågasatta höjningen av statsunderstödet för att täcka ökade utgifter kunde möjligen allmänt den invändningen göras, att åtminstone en del av denna höjning borde bäras av det med föreningen samarbetande utsädesbolaget. Då emellertid gällande kontrakt mellan föreningen och bolaget icke utginge förrän efter ytterligare två år, ansåge lantbruksstyrelsen nödvändigt att pröva det stegrade anslagskravet utan hänsyn till möjligheten att erhålla tillskott från sagda bolag utöver vad som kontraktsenligt skulle utgå. De av lantbruksstyrelsen angivna grunderna för utmätande av anslag till föreningen torde dock endast böra gälla för de två budgetår, som infölle under återstående del av nämnda kontraktstid.

Vad först anginge av föreningen beräknade inkomster vore dessa upptagna till samma belopp som tidigare med undantag dock för tilläggsavgiften från utsädesbolaget, vilken avgift beräknats nedsatt från 19,000 kronor till 12,000 kronor. Ehuru berörda nedsättning måste förefalla anmärkningsvärd, syntes den dock böra godtagas. I fråga om hyresinkomsterna vore vidare enligt lantbruksstyrelsens uppfattning ett belopp av 8,000 kronor bättre avvägt än av föreningen angivna 7,900 kronor. I likhet med vad tidigare varit fallet ansåge styrelsen, att av statens centrala frökontrollanstalt avtalsenligt erlagda grund- och tilläggsavgifter icke borde upptagas i den stat, som lades till grund för statsanslagets beräknande, då kostnaderna för den kontroll, som ifrågavarande avgifter avsåge, icke till någon del torde böra bestridas i form av ökat anslag till föreningen. Huvudanstaltens beräknade inkomster syntes med hänsyn till det nu sagda böra upptagas med tillhoppa 87,100 kronor.

Den största förändringen av den för huvudanstalten tidigare gällande normala utgiftsstaten föranleddes därav, att föreningen ansett sig böra utvidga sin verksamhet genom inrättande av en särskild betesväxtavdelning med egen föreståndare. I stället hade man för avsikt att indraga en förste assistentbefattning. På grund härav och genom de förskjutningar, som i avlöningshänseende i övrigt inträtt, skulle avlöningsposten, ålderstilläggen icke inräknade, behöva höjas med 1,900 kronor. Med hänsyn till betesväxtförädlingens mycket stora betydelse och vikten av att hithörande frågor ägnades speciell uppmärksamhet, vilket bäst torde ske genom den av föreningen påtänkta anordningen med särskild avdelning vid huvudanstalten ansåge styrelsen sig böra tillstyrka den ifrågasatta förhöjningen. Berörda anordning hade vidare föranlett vissa ändringar i utgiftsstatens poster under huvudrubriken »försöksverksamheten vid Svalöv». Sålunda hade posten »vallväxtförädlingen» uppdelats i två poster, »slätterväxtförädlingen» och »betesväxtförädlingen». Dessutom hade den tidigare posten »potatis- och baljväxtförädlingen» uppdelats i två poster, »försök med baljväxter» och »potatisförädlingen». Emot dessa ändringar syntes icke något vara att erinra, men de i samband därmed vidtagna förhöjningarna torde icke anses fullt motiverade. I 1933 års normalstat vore för dessa verksamhetsgrenar upptaget ett sammanlagt belopp av 13,000 kronor, vilket nu höjts till 20,500 kronor. Styrelsen kunde för sin del endast tillstyrka ett sammanlagt belopp av 18,000 kronor. Vidare ifrågasattes en förhöjning med 2,000 kronor till 7,000 kronor av posten »kemiska och fotografiska arbeten». Enligt lantbruksstyrelsens förmenande syntes hinder icke föreligga att införa sådana taxebestämmelser för undersökningar, utförda för annans räkning, att de påtalade ökade utgifterna för sistnämnda ändamål därigenom kunde täckas. Styrelsen kunde därför icke tillstyrka någon förhöjning på denna punkt. Då ökade arbetsuppgifter hade tillkommit beträffande filialernas verksamhet — en fråga vartill styrelsen senare återkomme — syntes de ifrågasatta förhöjningarna med sammanlagt 500 kronor för posterna »ledning av och samarbete med filialerna» samt »lokala sortförsök» motiverade. Under rubriken »kontrollverksamheten» hade föreningen upptagit en post »för utsädesbolagets odling och försäljning» å 14,000 kronor. Av skäl, som beträffande ifrågavarande kontroll tidigare anförts vid inkomstberäkningarna, ansåge lantbruksstyrelsen, att detta belopp i dess helhet borde utgå. En ifrågasatt förhöjning med 300 kronor till 1,500 kronor av posten »trycksaker» funne sig styrelsen icke böra tillstyrka, enär viss besparing vid tryckning av handledningar m. m. icke borde vara utesluten. För »städning och övrig renhållning» hade av föreningen upptagits ett 200 kronor högre belopp än tidigare. Vissa besparingar på utgifterna för »uppvärmning och belysning» torde dock kunna utjämna eventuellt ökade utgifter för städning m. m. På grund av det förändrade ränteläget hade posten »räntor» av föreningen upptagits med ett med 1,000 kronor sänkt belopp eller med 6,000 kronor. Att döma av de verkliga utgifterna för detta ändamål under senaste verksamhetsåret, torde på denna post en sänkning av ytterligare 1,000 kronor vara möjlig. Bland utgifterna hade föreningen upptagit ett belopp av 1,500 kronor såsom understöd till utsädesföreningens stiftare. Av principiella skäl ansåge lantbruksstyrelsen, att vid den föreliggande anslagsberäkningen utgifter av ifrågavarande slag icke borde medräknas. Ett av föreningen föreslaget belopp för »tillägg för ökade arbetslöner» borde ingå under utjämningsposten »diverse utgifter», som lantbruksstyrelsen efter verkställd överslagsberäkning föresloge upptagen till 3,370 kronor.

Utgifterna vid filialerna (försöksstationerna) hade i allmänhet av föreningen beräknats till avsevärt förhöjda belopp. Visserligen hade genom förädlingsverksamhetens fortsatta utveckling ökade krav ställts icke endast på huvudanstalten utan i minst lika hög grad på föreningens mera lokalbetonade verksamhet, alltså dess filialer och därvarande föreståndare, men en viss försiktighet torde dock böra iakttagas i fråga om de ökade anslagskraven. Mot ifrågasatta avlöningsförhöjningar i form av personliga lönetillägg till föreståndarna för Östgöta- och Västernorrlandsfilialerna å vardera 1,300 kronor kunde resas vissa principiella betänkligheter, då därigenom den reglerade löneskalan brötes. Lantbruksstyrelsen hade dock icke velat avstyrka, att förhöjda lönebelopp upptoges i staten, men ville icke tillstyrka mer än 1,000 kronor årligen till vardera av nämnda föreståndare. I fråga om de föreslagna utgiftsökningarna för försöksverksamheten vid de olika filialerna kunde lantbruksstyrelsen endast tillstyrka, att för Ultuna- och Västernorrlandsfilialerna, för vilka tillkommit speciella förädlingsuppgifter samt ökade försöksarealer, uppfördes med 1,900, respektive 3,500 kronor förhöjda belopp.

Med stöd av de av föreningen lämnade uppgifterna och under förutsättning att dyrtidstilläggen skulle beräknas på samma sätt som hittills hade lantbruksstyrelsen vidare uppskattat medelsbehovet för ålders- och dyrtidstillägg till föreningens samtliga tjänstemän till 38,270 kronor.

Utgifterna för huvudanstalten och filialerna skulle följaktligen enligt lantbruksstyrelsens förmenande kunna beräknas till sammanlagt (196,770 + 98,060 + 38,270 =) 333,100 kronor. Detta belopp borde såsom tidigare framhållits, därest särskilda omständigheter icke påkallade jämkning, vara normerande för föreningens verksamhet under minst två budgetår framåt. Med en beräknad inkomstsumma av 87,100 kronor erfordrades alltså ett med 22,000 kronor till 246,000 kronor förhöjt statsunderstöd.

Statskontoret har förordat, att oförändrat belopp anvisades till föreningen, intill dess nu gällande avtal med utsädesbolaget upphörde. I betraktande av storleken av bolagets vinst och utdelning till aktieägarna vore det enligt statskontorets mening ej rimligt att enbart av statsmedel bestrida de ökade kostnaderna för utsädesföreningen. Såvitt ämbetsverket kunde finna, borde avgörande olägenhet icke vara förenad med att låta med ståndpunktstagande till frågan om en anslagsförhöjning anstå, till dess ny överenskommelse träffats med bolaget.

*Departements-
chefen.*

Såsom jag framhöll vid behandlingen av frågan om anslag till utsädesföreningen för nu löpande budgetår bör enligt riksdagens vid flera tillfällen uttalade mening statsunderstöd till växtförädlingsverksamheten utgå med ett för en följd av år bestämt anslag, med hänsyn vartill verksamheten får planläggas. Enär gällande avtal med allmänna svenska utsädesaktiebolaget — varigenom bolaget mot erläggande av dels en grundavgift av 60,000 kronor årligen, dels ock en enligt vissa regler bestämd årlig tilläggsavgift till försäkrats ensamrätt till försäljning av från föreningen utgående sorter och eliter av lantbruksväxter — icke upphör före utgången av budgetåret 1937/1938, kan med ett visst fog göras gällande, att statsbidraget tillsvidare

bör fastställas till oförändrat belopp. Emellertid utgår med innevarande budgetår den treårsperiod, under vilken de vid 1933 års riksdag godtagna grunderna för beräkningen av ifrågavarande anslag förutsattes skola tillämpas. Då härtill kommer, dels att bidragen från utsädesaktiebolaget visat sig uppgå till betydligt lägre belopp än man 1933 räknat med dels ock att behov framträtt av viss utvidgning av föreningens verksamhet, har jag lika med lantbruksstyrelsen funnit, att de beräkningsgrunder, enligt vilka statsbidraget till föreningen bör utmätas, nu böra upptagas till förnyad prövning. Härvid synes lämpligt att, på samma sätt som skedde 1933, viss normalstat för föreningen tages till utgångspunkt utan att likväl statsmakterna direkt fastställa viss stat.

Vad angår föreningens inkomster synes man icke kunna räkna med högre årligt belopp än det av lantbruksstyrelsen angivna eller 87,100 kronor. I fråga om utgifterna — fränsett ålders- och dyrtidstillägg — har lantbruksstyrelsen för huvudanstalten i Svalöv upptagit ett belopp av 196,770 kronor. Lika med lantbruksstyrelsen tillstyrker jag, att medel beräknas för uppdelning, på sätt föreningens styrelse föreslagit, av den nuvarande vallväxtavdelningen på två avdelningar, en för slätter- och en för betesväxter, vardera med sin föreståndare. Den kostnadsökning, som av denna omläggning föränledes, synes dock hava av lantbruksstyrelsen uppskattats något väl knapp. Jag förordar en höjning för ifrågavarande ändamål och i syfte av utgiftspostens avrundning med 1,330 kronor. Då jag i övrigt ej har någon erinran mot beräkningarna, torde utgifterna för huvudanstalten sålunda böra upptagas till 198,100 kronor.

Beträffande utgifterna för föreningens filialer — av lantbruksstyrelsen beräknade till 98,060 kronor mot i 1933 års proposition upptaget belopp av 90,660 kronor — kan jag ej tillstyrka de föreslagna personliga lönetilläggen åt två filialföreståndare med tillhoppa 2,000 kronor. Ej heller kan jag biträda föreningens av lantbruksstyrelsen utan erinran lämnade förslag om löneförhöjning åt assistenten vid Ultunafilialen med 600 kronor. Däremot tillstyrker jag, att för möjliggörande av förädlingsarbeten med ärter och andra baljväxter det nu för försöksverksamheten vid sagda filial beräknade kostnadsbeloppet, 11,600 kronor, höjes med ett belopp som, i syfte jämväl att avrunda slutsumman, bör bestämmas till 1,040 kronor. Vad Västernorrlandsfilialen beträffar vill jag ej motsätta mig föreningens förslag om anställande därstädes av en assistent, men torde dennes avlöning icke böra bestämmas till högre belopp än 3,000 kronor för år. Då någon annan utgiftsökning för denna filial ej synes erforderlig, böra således kostnaderna för densamma, nu beräknade till 8,500 kronor, upptagas till 11,500 kronor. I övrigt har någon förändring av utgifterna för filialerna ej ifrågasatts. Vid bifall till vad jag förordat skulle desamma sålunda beräknas till $(90,660 + 1,040 + 3,000 =)$ 94,700 kronor.

Mot lantbruksstyrelsens beräkningar av ålders- och dyrtidstillägg åt tjänstemännen vid såväl huvudanstalten som filialerna har jag ej något att erinra. Beloppet torde emellertid böra avrundas till 38,300 kronor.

I anslutning till vad jag nu anfört tillstyrker jag anslag till föreningen av (198,100 + 94,700 + 38,300 — 87,100 =) 244,000 kronor. Därest ej särskilda omständigheter till annat föranleda torde ett belopp av samma storlek böra anvisas jämväl för budgetåret 1937/1938 eller det sista budgetår, under vilket avtalet mellan föreningen och utsädesaktiebolaget är gällande.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *anslag* av ..... kronor 244,000.

[91.] **10. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm.** Till understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm har alltsedan budgetåret 1924/1925 anvisats anslag. För ett vart av budgetåren 1933/1934—1935/1936 har anslaget utgjort 65,000 kronor. Enligt Kungl. Maj:ts brev den 20 juni 1935 har anslaget för sistnämnda budgetår ställts till förfogande åt W. Weibull aktiebolag under villkor, bland andra, att anslaget kommer bolagets växtförädlingsverksamhet helt till godo, att bolaget vidtager åtgärder för att, i den mån så ej redan skett, sagda verksamhet i görligaste mån särskiljes från bolagets merkantila verksamhet, att bolaget underkastar sig den kontroll och inspektion angående medlens användning, som kan finnas erforderlig, samt att kontroll över bolagets försäljningar av utsädesvaror av åkerbruksväxter under budgetåret 1935/1936 utövas av statens centrala frökontrollanstalt.

I skrivelse den 14 augusti 1935 har W. Weibull aktiebolag och Weibullsholms växtförädlingsanstalt hemställt, att för understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm måtte för budgetåret 1936/1937 på enahanda villkor som hittills anvisas ett anslag av 75,000 kronor. I detta sammanhang har i skrivelsen framhållits, att en fortsatt begränsning av anslaget till 65,000 kronor icke kunde undgå att drabba arbetet på lösningen av för jordbruket ytterligt viktiga och aktuella problem, till vilkas storleksordning i ekonomiskt avseende den genom begränsningen vunna besparingen ej stode i någon rimlig proportion.

I utlåtande den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* anfört följande.

Frågan om behovet och omfattningen av statsunderstöd till växtförädlingsanstalterna vid Svalöv och Weibullsholm hade tidigare varit föremål för utredning. I propositionen den 3 februari 1933, nr 104, angående anslag för de statsunderstödda växtförädlingsanstalterna angåves vissa grunder för utmätande av anslag, vilka för anstalten vid Svalöv föreslogos skola tillämpas under treårsperioden 1933/1934—1935/1936. Då jämväl för anstalten vid Weibullsholm en liknande tidsperiod syntes böra iakttagas, torde det vara lämpligt att nu upptaga frågan om storleken av statsunderstödet till sistnämnda anstalt till förnyad prövning. Lantbruksstyrelsen ville därvid erinra, att styrelsen vid avgivande av förslag till anslagsäskande hos 1933 års

riksdag ansett ett statsunderstöd av omkring 80,000 kronor årligen såsom skäligt under vissa förutsättningar, men att, med hänsyn till givna sparsamhetsdirektiv, detta belopp måst nedsättas.

Lantbruksstyrelsen, som nyligen låtit verkställa inspektion av ifrågavarande förädlingsverksamhet, vitsordade, att det vid Weibullsholm bedrivna arbetet kunde betraktas såsom mycket tillfredsställande. Särskilt gällde detta förädlingsverksamheten å trädgårdsodlingens område. Framhållas borde även den resultatrika verksamhet, som bedreves inom bland annat veteförädlingen. Med stöd av sagda inspektion och i betraktande av de ekonomiska svårigheter, som hindrade bolaget att bedriva växtförädlingsverksamhet i nöjaktig omfattning, ansåge styrelsen sig böra ifrågasätta någon förhöjning av nu utgående statsunderstöd, förslagsvis med 5,000 kronor.

I samband med anslagsäskande till 1935 års riksdag för ifrågavarande verksamhet framhöll jag, att statsunderstöd syntes kunna av W. Weibull aktiebolag påräknas även i fortsättningen, därest intet oförutsett inträffade. Tillika förklarade jag mig anse, att ett bidragsbelopp av 65,000 kronor under de närmaste åren syntes lämpligt avvägt. Vad jag sålunda anfört föranledde ej någon erinran från riksdagens sida. De skäl som nu av bolaget och lantbruksstyrelsen anförts för en höjning av beloppet synas icke vara av beskaffenhet att böra föranleda ändring i den av Kungl. Maj:t och riksdagen sålunda nyligen intagna ståndpunkten. Anslaget torde för budgetåret 1936/1937 uppföras i riksstaten med oförändrat belopp.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *anslag* av ..... kronor 65,000.

[92.] **11. Kemiska stationer m. m.: Understöd åt kemiska stationer.** Såsom understöd åt kemiska stationer för jordbrukets och näringarnas behov är i riksstaten för budgetåret 1935/1936 uppfört ett anslag av 43,000 kronor. Genom beslut den 9 augusti 1935 har Kungl. Maj:t fördelat anslaget mellan de kemiska stationerna i Jönköping, Kalmar, Halmstad, Skara, Örebro, Västerås, Härnösand och Visby.

I avvaktan på förslag av de jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 juni 1934 tillkallade utredningsmännen för utredning rörande frågan om omorganisation av den med statsmedel understödda kemiska analys- och kontrollverksamheten har *lantbruksstyrelsen* i skrivelse den 30 augusti 1935 hemställt, att anslag till statsbidrag till kemiska stationer måtte för budgetåret 1936/1937 utgå med oförändrat belopp.

Berörda utredningsuppdrag torde ej bliva avslutat i sådan tid, att därav föranledda förslag påverka medelsberäkningen för nästa budgetår. I anslutning till lantbruksstyrelsens uttalande hemställer jag alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kemiska stationer m. m.: Understöd åt kemiska stationer* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett anslag av ..... kronor 43,000.

[93.] **12. Kemiska stationer m. m.: Understöd åt kemisk-växtbiologiska anstalten inom Norrbottens län.** Till understöd åt kemisk-växtbiologiska anstalten inom Norrbottens län är i riksstaten för budgetåret 1935/1936 uppfört ett anslag av 36,500 kronor. Av anslaget skall ett belopp av 27,800 kronor utgå till underhåll av anstalten. Såsom villkor för åtnjutande av sistnämnda belopp har uppställts fordran på bidrag från landsting och hushållningssällskap eller eljest till belopp av minst 16,680 kronor, därvid tillämpats principen att statsbidraget skulle förhålla sig till ortsbidraget som 5 till 3. Återstoden av ifrågasatt anslag eller 8,700 kronor är avsett till driftkostnader för den under ledning av anstalten drivna försöksgården å myrjord vid Alträsk i Norrbottens län.

I av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 30 augusti 1935 överlämnade ansökningar har *styrelsen för omförmälda anstalt* anhållit, att för uppehållande av anstaltens verksamhet och till täckande av driftkostnader vid försöksgården vid Alträsk under budgetåret 1936/1937 måtte anvisas statsbidrag med tillhoppa (29,575 + 10,200 =) 39,775 kronor. Till stöd för medelsberäkningarna hava åberopats framställningarna bifogade förslag till inkomst- och utgiftsstat. Beträffande anstaltens verksamhet beror den begärda höjningen huvudsakligen på nytillkomna ålderstillägg till försöksassistent och förman vid Sunderby försöksgård å tillhoppa omkring 200 kronor, ökade kostnader för tryckning av anstaltens årsberättelse å 500 kronor samt därpå att bland utgifterna upptagits ett belopp av 1,000 kronor för amortering av en anstaltens skuld till Norrbottens läns hushållningssällskap, vilken skuld enligt uppgift vid 1934 års utgång utgjorde 24,300 kronor, varav 16,300 kronor räntefritt stående lån till anstaltens försöksgårdar och 8,000 kronor räntefritt amorteringslån. Vad angår försöksgården vid Alträsk hänför sig det ökade medelsbehovet — fränsett ålderstillägg med omkring 200 kronor — huvudsakligen till en planerad större reparation å en av gårdens lador samt till försöksgårdens andel i kostnaderna för anstaltens årsberättelse.

Lantbruksstyrelsen har anfört i huvudsak följande.

De ifrågasatta utgiftsökningarna för anstaltens verksamhet med omkring 200 kronor för ålderstillägg och 500 kronor för tryckningskostnader syntes lantbruksstyrelsen motiverade. Enligt vad lantbruksstyrelsen inhämtat från anstaltens föreståndare hade förberörda amorteringslån tillkommit under åren 1921—1922, då anstalten nödgats upptaga lån å sammanlagt 14,900 kronor till bestridande av diverse löpande utgifter. Lånet hade till en början ej amorterats, men sedan någon tid tillbaka hade långivaren — länets hushållningssällskap — påyrkat, att anstalten skulle amortera skulden med 1,000 kronor om året. Denna amortering hade hittills kunnat ske med inkomster, som erhållits å Alträsk försöksgård. Med hänsyn till att skulden

för försöksgårdens del numera ansetts slutamorterad hade i anstaltens utgiftsstat för nästa budgetår upptagits en särskild post å 1,000 kronor för ändamålet. Under nu angivna förhållanden ansåge lantbruksstyrelsen sig för sin del ej böra avstyrka, att hänsyn toges till sagda post vid beräkning av statsanslag till anstalten.

Vid av lantbruksstyrelsen företagen överslagsberäkning på grund av vidtagna ändringar i inkomststaten hade framkommit, att en ökning — utöver det beräknade statsanslaget — av minst 500 kronor torde kunna förutsättas. En nettoutgiftsökning av $(200 + 500 + 1,000 - 500 =)$ 1,200 kronor skulle alltså kunna ifrågasättas, till följd varav lantbruksstyrelsen ansåge sig böra tillstyrka ett med sagda belopp till 29,000 kronor förhöjt statsbidrag till anstaltens verksamhet i Luleå.

Beträffande Alträskis försöksgård ansåge sig lantbruksstyrelsen — frånsatt en automatisk ökning å omkring 200 kronor av förmannens lön — icke kunna tillstyrka annan höjning av utgifterna än med 1,100 kronor för reparationskostnader. Under förutsättning att inkomsterna beräknades till samma belopp som föregående år skulle alltså ett till 10,000 kronor förhöjt statsanslag till ifrågavarande försöksgård vara erforderligt.

Sammanlagt skulle sålunda såsom understöd åt kemisk-växtbiologiska anstalten inom Norrbottens län för nästa budgetår erfordras ett belopp av $(29,000 + 10,000 =)$ 39,000 kronor.

I remissutlåtande den 5 november 1935 har *statskontoret* bland annat anfört följande.

Med hänsyn icke minst till den prövning, som tidigare förekommit rörande storleken av statens bidrag till bestridande av anstaltens utgifter under åren 1921 och 1922, måste statskontoret finna det anmärkningsvärt, att styrelsen för anstalten under sagda år upptagit lån och sedermera efter förloppet av icke mindre än 13—14 år utan motivering uppfört för skuldens amortering erforderligt belopp i det statförslag, som skulle läggas till grund för statsbidraget för budgetåret 1936/1937.

Särskild uppmärksamhet förtjänade ock det förhållandet, att skuldens amortering uppgivits hava hittills kunnat ske med inkomster, som erhållits å Alträskis försöksgård. Statskontoret finge nämligen erinra, att Kungl. Maj:t i 1927 års statsverksproposition (under utgifter för kapitalökning i vad angår jordbruksärenden, punkt 5) föreslagit riksdagen att såsom låneunderstöd till kemisk-växtbiologiska anstalten i Luleå för täckande av uppkommen brist vid nämnda försöksgård anvisa ett anslag av 14,000 kronor. Sedan riksdagen bifallit denna framställning, hade Kungl. Maj:t den 1 juli 1927 ställt till anstaltsstyrelsens förfogande det beviljade låneunderstödet under villkor, utom annat, att någon åtgärd, som kunde föranleda ökad skuldsättning för försöksgården, ej finge vidtagas utan Kungl. Maj:ts medgivande, varjämte det skulle åligga anstalten att omedelbart täcka lån, som för försöksverksamheten upptagits utan sådant medgivande.

I betraktande av vad sålunda förekommit ansåge sig statskontoret böra ifrågasätta, huruvida icke en allsidig utredning borde komma till stånd angående frågan om statens bidrag till anstalten. I varje fall syntes en förhöjning av det till anstalten utgående bidraget icke böra beviljas, innan en dylik utredning företagits.

Även för egen del anser jag påkallat, att omständigheterna vid ifrågavarande låns tillkomst fullt klarläggas samt att i samband därmed närmare

*Departements-
chefen.*

utredes såväl på vad sätt sagda lån använts och hittills amorterats som även frågan om anstaltens medelsförvaltning över huvud taget och fortsatta behov av statsbidrag. I avbidan på resultatet av en sådan utredning kan jag ej tillstyrka, att vid anslagsberäkningen för anstalten eller försöksgården vid Alträsk för nästa budgetår hänsyn toges till andra än de automatiska utgiftsökningarna för ålderstillägg med dels 200 kronor för anstalten och dels 200 kronor för försöksgården. Med hänsyn till att anstaltens inkomster beräknas ökade med 500 kronor, synes sålunda förslå med oförändrat anslag, 36,500 kronor, varav 27,600 kronor till anstaltens underhåll och 8,900 kronor till driftkostnader vid försöksgården. I anledning av yrkandet om bidrag till vissa reparationsarbeten vid Alträsk försöksgård må nämnas, att anstaltsstyrelsen i framställning den 16 augusti 1935, varöver lantbruksstyrelsen och byggnadsstyrelsen avgivit yttranden, anhållit om särskilt anslag med 70,000 kronor för, bland annat, uppförande av vissa byggnader vid försöksgården. Berörda framställning torde upptagas till prövning i samband med den förestående behandlingen av frågan om omorganisationen av försöksväsendet på jordbruksområdet.

Såsom villkor för åtnjutande av det för underhåll av anstalten avsedda beloppet, 27,600 kronor, bör föreskrivas, att från länets landsting och hus hållningssällskap eller eljest bidrag lämnas under tiden 1 juli 1936—30 juni 1937 med sammanlagt minst 16,560 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kemiska stationer m. m.: Understöd åt kemisk-växtbiologiska anstalten inom Norrbottens län* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett anslag av . . . . . kronor 36,500.

[94.] **13. Bekämpande av växtsjukdomar, förslagsanslag.** Till åtgärder för bekämpande av växtsjukdomar är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 30,000 kronor. Enligt beslut av 1934 års riksdag må från anslaget bestridas jämväl kostnaderna för åtgärder till berberisbuskens utrotande, för vilket ändamål tidigare anvisats särskilt anslag. Anslaget är ställt till Kungl. Maj:ts förfogande för åtgärder i angivna syften.

I skrivelse den 27 augusti 1935 har *styrelsen för statens växtskyddsanstalt* rörande anslagsbehovet för budgetåret 1936/1937 anført i huvudsak följande.

Från det för budgetåret 1935/1936 anvisade anslaget hade redan vid tiden för skrivelsens ingivande av Kungl. Maj:t utanordnats 12,850 kronor för fortsatta undersökningar och försök till vetemyggans bekämpande samt 25,000 kronor för åtgärder till potatiskräftans och potatisälens bekämpande. Att under budgetåret ytterligare anspråk på understöd från anslaget komme att framställas, såsom för fortsatt utrotande av berberisbusken, torde med stor sannolikhet kunna förutsättas. Anslagsbeloppet torde således komma att under budgetårets lopp, liksom skett under budgetåret 1934/1935, högst avsevärt överskridas.

I fråga om de anspråk på understöd från anslaget, som under budgetåret 1936/1937 kunde antagas bliva framställda, hade styrelsen inhämtat, att nämnda undersökningar beträffande vetemyggan icke kunde komma att avslutas under det nu löpande budgetåret, men att sannolikt anslagsbehovet för nästkommande budgetår torde bliva något mindre än för innevarande budgetår. Vad anginge kostnaderna för löpande åtgärder för potatiskräftans och potatisåläns bekämpande torde ett belopp av minst 16,000 kronor vara behöfligt. De åtgärder, som hittills vidtagits i syfte att bekämpa nämnda parasiter, hade emellertid enligt styrelsens mening icke medfört tillfredsställande resultat. Erfarenheterna från allra sista tiden hade därför bibringat styrelsen den övertygelsen, att skärpta bestämmelser i förening med en väsentligt vidgad inspektionsverksamhet, kraftigare propaganda och ej minst ett noggrannare studium av potatiskräftans livsbetingelser under svenska förhållanden samt en omfattande undersökning av immunitetsproblemet och därmed sammanhängande förhållanden vore nödvändiga förutsättningar för bekämpningsproblemet lösning inom rimlig tid. Styrelsen vore ännu ej i stånd att noga beräkna de kostnader, som en vidgad verksamhet i antydd riktning kunde komma att åsamka statsverket. Styrelsen vore emellertid förvissad om, att dessa komme att betydligt överstiga den genomsnittliga årskostnaden för verksamheten såsom den hittills hade bedrivits. Sannolikt komme den sammanlagda kostnaden för åtgärderna till potatiskräftans och potatisåläns bekämpande under budgetåret 1936/1937 att belöpa sig till minst 25,000 kronor.

Vid beräkningen av anslagsbehovet måste slutligen hänsyn tagas även därtill, att framställningar om anslag till berberisbuskens bekämpande sannolikt komme att göras samt att en viss marginal för äskanden, vilka ett år i förväg ej kunde förutses, ävenledes borde finnas.

På grund av vad sålunda anförts och med hänsyn till att det vore av synnerlig vikt att ett rikligt anslag till växtsjukdomars och skadedjurs bekämpande stode till Kungl. Maj:ts förfogande har styrelsen hemställt om ett anslagsäskande hos riksdagen för budgetåret 1936/1937 av minst 70,000 kronor.

Jag får i detta sammanhang anmäla ett på Kungl. Maj:ts prövning beroende ärende angående *förbättrad kontroll å införseln av vissa växter och växtdelar*.

Gällande bestämmelser angående införseln av levande växter och växtdelar m. m. innehålles i kungörelsen den 8 april 1927 (nr 92).

I skrivelse den 28 februari 1934 har *Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund*, under anförande att bestämmelserna till hindrande av införsel till landet av sjuka eller med parasiter behäftade växter icke visat sig tillräckliga, hemställt, att nya sådana bestämmelser måtte utfärdas. *Stockholms läns och stads trädgårdsråd* har i skrivelse den 20 maj 1934 instämt i denna hemställan.

I remissyttrande den 8 juni 1934 har *styrelsen för statens växtskyddsanstalt* vitsordat det i förenämnda skrivelser påpekade förhållandet samt hemställt, att ett belopp av 10,500 kronor måtte anvisas för möjliggörande av skärpt kontroll över importen av växter och växtdelar under budgetåret 1934/1935. Beloppet har styrelsen avsett skola användas dels till av-

lönande av tre kontrollörer, stationerade en i Skåne, en i Göteborg och en i Stockholm, med 250 kronor i månaden, dels ock till expenser med 1,500 kronor. Styrelsen har till motivering av sitt förslag framhållit, att kungörelsen den 8 april 1927 (nr 92) möjliggjorde anordnande av en effektiv importkontroll, men att växtskyddsanstaltens brist på arbetskraft lade hinder i vägen för kontrollens utövande. De för kontrollen behövliga medlen har styrelsen ansett kunna tillföras statsverket genom avgifter av importörerna.

Statskontoret har i utlåtande den 17 oktober 1934 uttalat, att samtliga kostnader för kontrollen borde uttagas av ifrågavarande importörer. Vidare har statskontoret ansett det ofrånkomligt, att möjlighet till kontroll — i fall av behov genom vederbörande kontrolltjänstemans resa till platsen — bereddes å alla sådana tullplatser, där import av förevarande slag kunde äga rum.

Generaltullstyrelsen har i skrivelse den 14 augusti 1934 anslutit sig till styrelsens för statens växtskyddsanstalt förslag.

I nytt yttrande den 5 mars 1935 har *styrelsen för statens växtskyddsanstalt* anfört, att styrelsens förslag om anställande av tre kontrollörer vore tänkt endast som en provisorisk anordning. En kontroll, utövad allenast å några få platser i landet kunde ej bereda skydd för införsel av för växtodlingen farliga sjukdomar, parasiter och skadedjur i den utsträckning, som den växtodlande allmänheten kunde göra rimliga anspråk på. För närvarande vore emellertid mest av behovet påkallat, att i vardera av huvudorterna Malmö, Göteborg och Stockholm stationerades en kontrolltjänsteman med uppgift att även utöva temporär kontroll på närbelägna orter. Kontrollen borde ske medelst stickprov; att ens på nämnda orter genomföra fullständig kontroll med den föreslagna personalen vore uteslutet. För att göra kontrollen mera effektiv vore dock värdefullt, om medel kunde beredas dels för anställande av ytterligare en kontrollör med högre kompetens än de övriga, dels för möjliggörande av resor även för denne, dels ock för anordnande av provodlingar.

Styrelsen har utvidgat sitt ursprungliga förslag till att avse medelsanvisning till avlönande av en förste inspektör med 5,675 kronor, avlönande av tre inspektörer med tillhoppa 12,900 kronor, resekostnader med 8,000 kronor, expeditjonskostnader med 4,000 kronor samt efterkontroll, försöksodlingar m. m. med 10,000 kronor. Årskostnaderna skulle sålunda sammanlagt utgöra 40,575 kronor. För anskaffande av erforderliga medel har styrelsen föreslagit uttagande av en avgift av 2 öre för kilogram å samtliga de växtalster, som skulle beröras av förslaget, oavsett huruvida varorna ifråga blivit underkastade granskning av inspektörerna. Då under åren 1929—1933 i medeltal importerats 2.1 miljoner kilogram liljekonvaljerötter, andra ej ätbara rötter och blomsterlökar samt 1.4 miljoner kilogram levande växter, har styrelsen beräknat, att genom importavgiften 70,000 kronor årligen skulle tillföras statskassan.

I remissyttrande i ärendet den 17 april 1935 har *lantbruksstyrelsen* i princip tillstyrkt ifrågavarande utvidgade förslag.

Generaltullstyrelsen, som den 6 juni 1935 avgivit nytt utlåtande i ärendet, har förklarat sig ej hava något att erinra mot, att uppbörderna av den föreslagna importavgiften pålades tullverket.

Statskontoret har i förnyat yttrande i ärendet den 13 augusti 1935 ansett önskvärt, att för genomförande av ett så omfattande förslag som det senast framlagda någon erfarenhet av ifrågavarande kontrollåtgärder avvaktades. Enligt ämbetsverkets åsikt borde organisationen därför till en början begränsas ungefärligen till vad styrelsen för statens växtskyddsanstalt först föreslagit. Beträffande den föreslagna importavgiften borde densamma ej uttagas till högre belopp än som motsvarade kostnaderna för kontrollen samt tillföras riksstatens inkomstsida. De medel, som vore behövligen för bestridande av sagda kostnader, borde i vanlig ordning anvisas genom anslag å riksstaten.

Jag är icke oförstående för de synpunkter, som ligga till grund för det av styrelsen för statens växtskyddsanstalt framförda förslaget om effektivare kontrollanordningar vid införsel till riket av levande växter och växtdelar. På grund härav vill jag ej motsätta mig, att åtgärder vidtagas för möjliggörande av att dylik införsel kan med tillämpning av bestämmelserna i kungörelsen den 8 april 1927 (nr 92) angående införsel av levande växter och växtdelar m. m. underkastas tillsyn från växtskyddsanstaltens sida i något större utsträckning än för närvarande sker. Att för detta ändamål ställa till förfogande ett anslagsbelopp av den storlek, anstaltsstyrelsens senaste förslag innebär, synes dock på sakens nuvarande ståndpunkt utslutet. I varje fall torde, såsom statskontoret erinrat, någon tids erfarenhet av mindre dyrbara kontrollåtgärder böra avvaktas. Jag vill därför för närvarande begränsa mig till att föreslå, att Kungl. Maj:t utverkar riksdagens bemyndigande att för åtgärder av här ifrågavarande art för nästa budgetår ställa till statens växtskyddsanstalts förfogande ett belopp av 8,000 kronor. Beloppet torde böra avses för anordnande genom anstaltens försorg av stickprovsundersökningar vid införsel av växtalster av förevarande slag. Det synes härvid vara av intresse, att dessa undersökningar ej begränsas att avse den införsel, som äger rum över Malmö, Göteborg och Stockholm, utan att, i den mån medlen förslå, prov tagas även å andra platser, där införsel av växtalster förekommer. Ehuru med en på nu föreslaget sätt begränsad medelstillgång dylika provtagningar kunna ske i allenast tämligen ringa omfattning, torde härigenom likväl kunna vinnas en kunskap om den utsträckning, vari införsel av underhålligt växtmaterial äger rum, som vid övervägande framdeles av fortsatta åtgärder kan bli av värde.

Omförmälda belopp, 8,000 kronor, torde böra utgå ur det förslagsanslag till bekämpande av växtsjukdomar, som, på sätt styrelsen för statens växtskyddsanstalt föreslagit, även för nästa budgetår torde böra anvisas. Förslaget att genom en särskild införselavgift å växtalster bereda staten täckning för de kostnader, som genom ifrågavarande kontroll förorsakas,

*Departements-
chefen.*

synes, åtminstone så länge kostnaderna begränsas inom av mig angiven ram, icke lämpligen böra genomföras.

Enligt styrelsens för statens växtskyddsanstalt förslag skall nyssnämnda anslag till bekämpande av växtsjukdomar för nästa budgetår bestämmas till 70,000 kronor, eller 40,000 kronor högre belopp än det för innevarande budgetår beräknade. Att en höjning sker synes motiverat med hänsyn särskilt till de kostnader, som åtgärderna för vetemyggans samt potatiskräftans och potatisårens bekämpande kunna väntas medföra. I vad anslaget avser att lämna tillgång till statsbidrag för utrotande av berberis torde anspråken på detsamma visserligen komma att för framtiden nedgå. Jag erinrar härutinnan, att beträffande de hushållningssällskaps områden, för vilka förordnande om utrotande av berberis för närvarande gäller, tiden inom vilken sådant utrotande skall hava ägt rum enligt lagen i ämnet den 26 maj 1933 (nr 231) faststälts till den 1 juli 1935. Å andra sidan kommer emellertid ifrågavarande anslag, om vad jag i det föregående tillstyrkt vinner bifall, att under nästa budgetår tagas i anspråk för ett nytt ändamål, nämligen bestridandet av kostnaderna för förutnämnda kontroll vid införseln av växtalster. I betraktande av det nu anförda synes försiktigheten bjuda, att anslaget uppföres i riksstaten med det föreslagna beloppet 70,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bekämpande av växtsjukdomar* anvisa för budgetåret 1936/1937 ett *förslagsanslag* av . . . . kronor 70,000.

[95.] **Bekämpande av ogräs.** För anordnande genom centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet av uppvisningsfält angående metoder för bekämpande av ogräs har tidigare varit å riksstaten uppfört ett reservationsanslag, beräknat efter ett årligt medelsbehov av 4,000 kronor. För budgetåren 1933/1934—1935/1936 har förutsatts, att medelsanvisning för ändamålet i fall av behov skulle kunna utgå ur anslaget till befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanärningar.

I skrivelse den 12 september 1935 har *styrelsen för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet* hemställt, att anslag för ändamålet måtte till belopp av 4,000 kronor ånyo uppföras å riksstaten.

Ävenledes har *Värmlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* i skrivelse den 16 i samma månad hemställt om vidtagande av vissa åtgärder för ogräsens bekämpande, innefattande bland annat fortsatt anordnande genom centralanstalten av förberörda försöksfält.

Departements- Jag anser den beträffande de senaste budgetåren tillämpade anordningen
chefen. för medelsbehovets bestridande böra vinna tillämpning även under nästa budgetår. Särskilt anslag torde sålunda icke behöva äskas av riksdagen.

[96.] **14. Bidrag till svenska mosskulturföreningen.** Riksdagen har från och med 1890 årligen anvisat anslag till understöd åt svenska mosskulturföreningen. För budgetåret 1935/1936 är anslaget uppfört med 110,000 kronor, varav 95,000 kronor beräknats till föreningens verksamhet och 15,000 kronor till täckande av driftkostnaderna vid föreningens försöksgård å myrjord vid Gisselås i Jämtlands län.

I särskilda av lantbruksstyrelsen med remissutlåtande den 30 augusti 1935 överlämnade framställningar, har *styrelsen för föreningen* under åberopande av bifogade förslag till inkomst- och utgiftsstaten anhållit om dels 104,000 kronor för upprätthållande av föreningens verksamhet under budgetåret 1936/1937, dels ock 17,500 kronor för upprätthållande av verksamheten vid Gisselås' försöksgård under samma budgetår. Föreningsstyrelsen har tillika anhållit, att nämnda belopp å 104,000 kronor för upprätthållande av föreningens verksamhet måtte bestämmas att årligen utgå intill den dag planerad nyorganisation av föreningen bleve genomförd.

Lantbruksstyrelsen har i ärendet anfört i huvudsak följande.

Då den med statsmedel understödda försöksverksamheten på hithörande områden alltjämt vore under utredning, hade lantbruksstyrelsen vid behandlingen av föreliggande framställningar ansett sig böra taga hänsyn endast till oundgängligt nödvändiga utgiftsökningar.

Beträffande understödet till föreningens verksamhet, i vilket även inginge understöd för dess försöksgård vid Flahult, ansåge lantbruksstyrelsen sig böra tillstyrka i föreningens statförslag ifrågasatta förhöjningar å sammanlagt cirka 1,000 kronor för löner (ålderstillägg) och dyrtidstillägg till ordinarie tjänstemän. För de i fråga om övriga poster i det företedda statförslaget föreslagna förändringarna syntes lantbruksstyrelsen tillräckliga skäl knappast hava förebragts.

Gentemot den av föreningsstyrelsen ifrågasatta förhöjningen av anslaget till försöksgården vid Gisselås ställde sig lantbruksstyrelsen något tveksam och funne sig beträffande de av föreningsstyrelsen ifrågasatta utgiftsökningarna kunna tillstyrka endast ett nytillkommet ålderstillägg jämte dyrtidstillägg därå eller cirka 500 kronor.

Lantbruksstyrelsen har sålunda tillstyrkt för försöksgården vid Gisselås ett belopp av (15,000 + 500 =) 15,500 kronor samt för föreningens verksamhet i övrigt, häri inbegripen verksamheten vid försöksgården vid Flahult, ett belopp av (95,000 + 1,000 =) 96,000 kronor.

Jag biträder lantbruksstyrelsens förslag. Anslagets benämning torde böra ändras till »Bidrag till svenska mosskulturföreningen». Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att till *Bidrag till svenska mosskulturföreningen* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett anslag av . . . kronor 111,500.

[97.] **15. Fraktlindring för kalk, förslagsanslag.** Från och med 1908 har riksdagen årligen anvisat anslag för lindring av fraktkostnaderna å järnväg för kalk, kalkstensmjöl och mägerl för jordbrukets behov. Anslaget,

som har natur av förslagsanslag, har för budgetåren 1932/1933—1935/1936 uppförts med respektive 500,000, 475,000, 440,000 och 470,000 kronor.

Bestämmelser angående anslagets användning hava meddelats i Kungl. Maj:ts brev till järnvägsstyrelsen den 19 december 1930 (Sv. förf. saml. nr 436) angående statsbidrag till fraktavgifter för kalk m. m. för jordbrukets behov.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 30 augusti 1935 anfört följande.

Anslagsbehovet syntes, därest nu gällande bestämmelser fortfarande skulle lända till efter rättelse — i vilket avseende styrelsen icke för närvarande ansåge sig böra framföra något ändringsförslag — böra bedömas med utgångspunkt från medelsåtgången under det senast förflutna budgetåret. Enligt hos järnvägsstyrelsen inhämtade uppgifter utgjorde medelsåtgången å anslaget för budgetåret 1934/1935 något över 500,000 kronor. Då behovet syntes vara stätt i stigande, torde anslaget böra för nästa budgetår uppföras med 525,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Anvisningen för budgetåret 1936/1937 synes i betraktande av medelsåtgången under budgetåret 1934/1935 kunna begränsas till 500,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fraktlindring för kalk* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 500,000.

[98.] **16. Bidrag till gödselvårdsanläggningar, reservationsanslag.** Såsom bidrag till gödselvårdsanläggningar har riksdagen anvisat för vardera av budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 under utgifter för kapitalökning, fonden för förslag till statsverket, ett reservationsanslag av 700,000 kronor samt för budgetåret 1935/1936 under nionde huvudtiteln ett reservationsanslag av 350,000 kronor eller tillhopa 1,750,000 kronor. Anslagsanvisningarna hava gjorts med hänsyn ej blott till den betydelse ur jordbrukssynpunkt, som förekomsten av tidsenliga och ändamålsenliga gödselvårdsanläggningar äger, utan även och i främsta rummet till det arbetstillskott, vilket genom anordnandet därav tillskapas.

Kungl. Maj:t har den 30 juni 1933 utfärdat kungörelse (nr 435) angående statsbidrag till gödselvårdsanläggningar, ändrad genom kungörelsen nr 189/1934. För statsbidrag gälla i huvudsak enahanda bestämmelser som för lån till gödselvårdsanläggningar. Statsbidraget har begränsats till belopp, motsvarande högst 25 procent av den beräknade kostnaden för den med bidraget avsedda anläggningen. Sammanlagda beloppet av för anläggningen beviljade statsbidrag samt lån av statsmedel får ej överstiga 2,000 kronor och ej heller utgöra mer än 75 procent av nyssnämnda kostnad. Sedan statsbidrag beviljats, skall arbetet utan uppskov igångsättas. Genom kungörelsen nr 189/1934 har stadgats, dels att svenskt material skall företrädesvis komma till användning vid arbetets utförande, dels ock att hushållningssällskap, som för handhavandet av ifrågakvarande bidragsverksamhet nödgas

anlita extra arbetskraft, må på framställning av Kungl. Maj:t, i den mån skäl därtill äro, tillerkännas bidrag av statsmedel till kostnaderna härför.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att till bidrag till gödselvårdsanläggningar måtte för budgetåret 1936/1937 anvisas ett reservationsanslag av 350,000 kronor. Styrelsen anför följande.

Sedan statsbidrag börjat utgå för ändamålet, hade intresset för ordnad gödselvård i påtaglig grad stigit. Sålunda hade hushållningssällskapen med stöd av till dem inkomna ansökningar för verksamheten under budgetåret 1935/1936 anhållit om bidrag med ett belopp av i runt tal tillhoppa 1,795,000 kronor. Sedan numera såväl i fråga om arbetslöshet som jordbrukets ekonomiska läge inträtt gynnsammare förhållanden, ville det synas som om de statliga åtgärderna i gödselvårdande syfte borde åtminstone i huvudsak kunna bestå i utlämnande av lån, den form som tidigare enbart stått till förfogande. Lantbruksstyrelsen ansåge sig dock böra förorda, att för ytterligare ett år anslag anvisades till bidrag för ifrågavarande ändamål med samma belopp, 350,000 kronor, som ställts till förfogande för budgetåret 1935/1936.

I syfte att så småningom avveckla förevarande form av bidragsverksamhet sänktes för innevarande budgetår det för ifrågavarande ändamål avsedda anslaget till 350,000 kronor från att under vart och ett av de båda närmast föregående budgetåren hava utgått med 700,000 kronor. Ett ytterligare steg i denna riktning torde nu böra tagas. Jag förordar i sådant hänseende, att anslagsanvisningen för ändamålet för budgetåret 1936/1937 begränsas till 200,000 kronor. Under förutsättning att förhållandena å arbetsmarknaden icke förändras till det sämre eller att eljest särskilda omständigheter icke påkalla ett fortsättande av bidragsverksamheten, torde densamma böra upphöra med utgången av sistnämnda budgetår. Man torde sålunda böra räkna med att utöver det av mig nu förordade anslaget ytterligare anslag för ändamålet tillsvidare icke kommer att beviljas. Ur anslaget torde liksom under innevarande budgetår få utgå ersättning till hushållningssällskapen för den extra arbetskraft, sällskapen nödgas anlita för verksamheten.

*Departementis-
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till gödselvårdsanläggningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av . . kronor 200,000.

[99.] **17. Bidrag till svenska betes- och vallföreningen.** Till uppehållande av svenska betes- och vallföreningens verksamhet har från och med budgetåret 1925/1926 årligen å riksstaten anvisats anslag, som för budgetåret 1935/1936 upptagits med 89,400 kronor. Av sistnämnda anslag avses 74,400 kronor för uppehållande av föreningens verksamhet och 15,000 kronor för bestridande av driftkostnader för två kultiveringsförsök å betesmark i Norrland och för två kontrollgårdar i mellersta Sverige för driftekonomisk prövning av olika metoder angående betes- och vallkulturer.

I särskilda av lantbruksstyrelsen med utlåtande den 30 augusti 1935 över-

lämnade framställningar har *svenska betes- och vallföreningens styrelse*, under åberopande av förslag till inkomst- och utgiftsstat, anhållit att för budgetåret 1936/1937 komma i åtnjutande av dels ett statsbidrag av 91,000 kronor för upprätthållande av föreningens verksamhet och dels ett statsunderstöd av 15,000 kronor för bedrivande av verksamheten vid av föreningen anordnade kultiveringsförsök och kontrollgårdar eller sålunda tillhoppa 106,000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har i ärendet anfört följande.

Framställningen angående statsbidrag för upprätthållande av föreningens verksamhet tydde på, att föreningen knappast vore i stånd att upprätthålla verksamheten i hittillsvarande omfattning utan högre statsunderstöd än det, som senast beviljats föreningen. Sålunda hade föreningen till täckande av underskott nödgats ytterligare anlita sina redan tidigare anlidade kapitaltillgångar. Av revisionsberättelserna för åren 1933 och 1934 syntes framgå, att ifrågavarande kapitalförbrukning de båda åren uppgått till 4,418 respektive 6,306 kronor.

Beträffande utgiftsstatens poster ansåge lantbruksstyrelsen sig böra tillstyrka, att posten avlöningar och dyrtidstillägg höjdes med 862 kronor. Höjningen vore förorsakad av i enlighet med av lantbruksstyrelsen fastställd reglering ökade ålderstillägg.

Föreningens styrelse hade den 21 december 1934 tillerkänt vardera av föreningens båda assistenter ett andra lönetillägg om 300 kronor. Ansökan om statsbidrag härför hade gjorts flera föregående år. Lantbruksstyrelsen ville för sin del tillstyrka, att statsunderstödet till föreningen bestämdes med hänsyn tagen till ifrågavarande merkostnad av 600 kronor. Därest nämnda, enligt lantbruksstyrelsens förmenande till synes ofrånkomliga merutgifter för löner icke täcktes genom en ökning av statsbidraget, syntes risk föreligga, att föreningens allmänna för jordbruket betydelsefulla upplysnings- och propagandaverksamhet kunde komma att i motsvarande grad inskränkas.

Vid en granskning av berättelserna över föreningens verksamhet under åren 1933 och 1934 framginge, att föreningen på grund av det beskurna statsunderstödet icke varit i stånd att i önskvärd omfattning upprätthålla försöksverksamheten och laboratoriarbetet ävensom specialverksamheten i Norrland. På grund härav ville lantbruksstyrelsen förorda, att föreningens begäran om förhöjt statsbidrag — utöver vad ovan angivits — i så måtto tillmötesginges, att statsunderstödet med hänsyn till betydelsen av nämnda verksamhetsgrenar höjdes med ytterligare 4,138 kronor, varav å specialverksamheten i Norrland torde böra komma 1,500 kronor.

Lantbruksstyrelsen har alltså tillstyrkt ett med $(862 + 600 + 4,138 =)$ 5,600 kronor till 80,000 kronor höjt statsbidrag till uppehållande av föreningens verksamhet. Beträffande framställningen om understöd till bestridande av kostnaderna för föreningens kontrollgårdar och kultiveringsförsök har lantbruksstyrelsen ej haft någon erinran att göra mot det av föreningens styrelse härutinnan ifrågasatta statsbidraget av 15,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

De förslag, vilka föreligga till omorganisation av försöksverksamheten på jordbrukets och trädgårdsodlingens område omfatta även svenska betes- och vallföreningen. Innan slutlig ståndpunkt tagits i frågan om försöksverksam-

hetens nydaning, torde någon väsentligare ändring i statsanslaget till föreningen ej böra ske. Den ifrågasatta anslagsökningen synes med hänsyn härtill böra begränsas till belopp, motsvarande de av nytillkommande ålders-tillägg och dyrtidstillägg förorsakade merutgifterna å 862 kronor. För uppehållande av föreningens verksamhet under nästa budgetår skulle sålunda av statsmedel utgå (74,400 + 862 =) 75,262 kronor, vilket belopp torde avrundas uppåt till 75,300 kronor. För beteskulturens främjande medelst uppehållande av två kultiveringsförsök å betesmark i Norrland och två kontrollgårdar i mellersta Sverige tillstyrker jag oförändrat anslag av 15,000 kronor, vilket belopp torde böra för ändamålet ställas till föreningens förfo-gande på hittills gällande villkor. Sammanlagda anslaget för föreningen skulle sålunda uppgå till (75,300 + 15,000 =) 90,300 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till svenska betes- och vallföreningen* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *anslag* av . . . kronor 90,300.

[100.] 18. **Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader, förslagsanslag.** I riksstaten har för ett vart av budget-åren 1934/1935 och 1935/1936 uppförts ett förslagsanslag å 1,000 kronor till bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader. Från anslaget avses skola för ägare av sådan fastighet, åt vilken enligt 19 § lagen om ägofred betesmark må i visst fall upplåtas vid betesregle-ring, bestridas kostnader dels för förrättning angående betesreglering, dels ock för biträde vid dylik förrättning eller vid upprättande av sådan förening angående betesreglering, som omförmäles i 36 § lagen om ägofred.

Närmare bestämmelser rörande anslagets användning äro meddelade i kungörelsen den 23 mars 1934 (nr 59) om bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering förenade kostnader.

Det för budgetåret 1934/1935 anvisade anslaget har icke behövt tagas i an-språk. Anslag för ändamålet torde dock jämväl för nästkommande bud-getår böra uppföras med 1,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att till *Bestridande med allmänna medel av vissa med be-tesreglering förenade kostnader* för budgetåret 1936/1937 an-visa ett *förslagsanslag* av . . . . . kronor 1,000.

[101.] 19. **Bidrag till Sveriges pomologiska förening.** Från och med 1922 har för Sveriges pomologiska förening i riksstaten varit uppfört ett anslag, som för budgetåret 1932/1933 utgjorde 12,000 kronor och för vardera av bud-getåren 1933/1934 och 1934/1935 utgick med 10,000 kronor. Riksdagen har härjämte till befrämjande av avsättningen av svensk frukt anvisat ett särskilt reservationsanslag, vilket av Kungl. Maj:t ställts till nämnda förenings förfo-

gande. Anslaget har uppförts med för ett vart av budgetåren 1929/1930—1932/1933 7,000 kronor och för vardera av budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 4,000 kronor.

Berörda båda anslag hava vid 1935 års riksdag enligt de nya grunderna för riksstatens uppställning sammanförts till ett anslag, benämnt »Bidrag till Sveriges pomologiska förening». Det nya anslaget är i riksstaten för innevarande år uppfört med ett belopp av 14,000 kronor. Enligt av Kungl. Maj:t den 20 juni 1935 meddelade föreskrifter må anslaget åtnjutas under villkor bland andra, att föreningen bedriver upplysningsverksamhet bland fruktodlare i syfte att ekonomiskt främja avsättningen av frukt samt att av föreningen anordnad försöksverksamhet på fruktodlingens område bedrivs efter av styrelsens för centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet godkänd plan.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 30 augusti 1935 överlämnad ansökning har *Sveriges pomologiska förening* anhållit, att jämväl för nästa budgetår komma i åtnjutande av ett anslag av 14,000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har förklarat sig biträda föreningens ansökan.

Med tillstyrkande av den ifrågasatta medelsanvisningen hemställer jag, att
 Departements-
 chefen. Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Sveriges pomologiska förening* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *anslag* av . . . . . kronor 14,000.

[102.] 20. **Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till avlö-
 nande av mejerikonsulenter m. m., förslagsanslag.** I riksstaten för budget-
 året 1935/1936 är till bidrag till avlöande av mejerikonsulenter m. m. upp-
 fört ett förslagsanslag av 92,000 kronor. Av nämnda belopp äro 67,000 kro-
 nor avsedda såsom bidrag till avlöande under 1936 av hos hushållnings-
 sällskap eller mejerisammanslutning anställda mejerikonsulenter, medan åter-
 stoden eller 25,000 kronor beräknas skola användas till bestridande av och
 såsom bidrag till resekostnader för mejerikonsulenter, till vilkas avlöning
 bidrag lämnas av statsmedel.

Gällande bestämmelser i ämnet äro meddelade i dels kungörelsen den 31 oktober 1930 (nr 378) angående statsbidrag till avlöande av mejerikonsu-
 lenter, dels ock kungörelsen samma dag (nr 379) angående statsbidrag till
 bestridande av mejerikonsulenter reskostnader. Bidrag enligt förstnämnda
 kungörelse utgår årligen för varje konsulent med 4,200 kronor såsom grund-
 lön. Härtill kunna komma högst tre ålderstillägg, ettvar å 500 kronor. I
 sammanhang med beviljande av statsbidrag enligt förstnämnda kungörelse
 fastställer Kungl. Maj:t för ett år i sänder tjänstgöringsdistrikt för mejeri-
 konsulent. Kungl. Maj:t har den 12 april 1935 beviljat medel till avlöande
 under 1935 av 13 mejerikonsulenter, fördelade å lika många distrikt.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 30 augusti 1935 överlämnad
 ansökning har *styrelsen för svenska mejerikonsulentföreningen* hemställt, att

grundlönen för mejerikonsulent, anställd hos hushållningssällskap eller mejerisammanslutning, måtte fastställas till sådant minimibelopp, att den motsvarade de löneförmåner, som utginge till föreståndare för lantmannaskola med längre kurs, med tillägg av 1,000 kronor för utgifter för tjänstens uppehållande.

Lantbruksstyrelsen har anfört i huvudsak följande.

Av föreningen anförda synpunkter syntes lantbruksstyrelsen värda beaktande. Under hänvisning till sitt samtidigt avgivna förslag till anslagsäskande ifråga om jordbrukskonsulenters avlöning ville styrelsen fördensskull framhålla önskvärdheten av att mejerikonsulents minimigrundlön höjdes från 4,200 till 5,000 kronor. Den organisation, som genomförts i fråga om mejerikonsulentverksamheten, syntes medföra, att hela kostnaden för en lönerreglering för dessa befattningshavare borde bäras av statsverket. Någon ändring i övrigt ifråga om villkoren för mejerikonsulents avlöningsförhållanden eller av övriga bestämmelser för mejerikonsulentverksamheten ansåge sig styrelsen icke böra upptaga till behandling i detta sammanhang men ville dock, i likhet med vad tidigare skett, framhålla, att en viss ändring av tjänstgöringsdistriktens antal och omfattning i en snar framtid torde komma att erfordras. En förhöjning av årslönen till en var av 13 mejerikonsulenter med 800 kronor skulle föranleda en ökning av statsbidraget för ändamålet för budgetåret 1936/1937 med i runt tal 10,000 kronor till 77,000 kronor.

Beträffande medelsbehovet för bidrag till mejerikonsulenternas resor torde medelsåtgången, som tidigare beräknats till 25,000 kronor, på grund av den minskning i kostnaderna för dessa resor, som föranleddes av kungörelsen den 14 december 1934 (nr 603) om resekostnads- och traktamentsersättning åt befattningshavare hos hushållningssällskap, för verksamhetsåret 1937 icke komma att uppgå till mer än 20,000 kronor.

Styrelsen hemställde sålunda, att under ifrågavarande anslag måtte för nästa budgetår äskas ett belopp av 97,000 kronor.

Hushållningssällskapens ombud som beretts tillfälle att avgiva utlåtande i ärendet, hava i skrivelse den 2 oktober 1935 förklarat sig tillstyrka lantbruksstyrelsens förslag.

Vidare får jag anmäla, att 1933 års mjölk- och mejeriutredning den 5 november 1935 avgivit betänkande med förslag till mejeristadga samt vissa andra åtgärder till mejerihanterings befrämjande (stat. off. utr. 1935: 55). I sistnämnda hänseende föreslås bland annat inrättande vid lantbruksstyrelsen av två befattningar såsom mejeriinspektörer, statsbidrag till ytterligare en mejerikonsulent enligt de i lantbruksstyrelsens skrivelse den 30 augusti 1935 angivna grunder samt överförande av de hos hushållningssällskapen anställda mejerikonsulenterna till svenska mejeriernas riksförening u. p. a. Betänkandet har remitterats till åtskilliga myndigheter och sammanslutningar för yttrande.

De i 1933 års mjölk- och mejeriutrednings betänkande avhandlade frågorna torde böra upptagas till prövning i ett sammanhang. Då de infortrade yttrandena över betänkandet ännu ej inkommit, torde sålunda få tillsvidare anstå med det slutliga ställningstagandet till lantbruksstyrelsens förslag till

*Departements-
chefen.*

medelsanvisning under förevarande anslag. I förslaget till riksstat för nästkommande budgetår torde emellertid i avbidan på proposition i ämnet visst belopp böra beräknas för ändamålet. Härvid synes böra förutsättas oförändrade grunder för statsbidrag till avlönande av mejerikonsulent eller således bidrag efter en grundlön av 4,200 kronor för år. Spörsmålet angående ändring i mejerikonsulenternas löneställning torde nämligen icke böra upptagas för sig utan behandlas samtidigt med frågan om lönevillkoren för motsvarande konsulentbefattningar på andra områden. I anslutning till vad jag anfört i det föregående under anslaget till bidrag till hushållningssällskapen synes sistnämnda fråga icke ännu vara mogen för avgörande.

Då för närvarande såsom statsbidrag till mejerikonsulenternas avlöning beräknas ett belopp av 67,000 kronor skulle med hänsyn till vad nu sagts böra för nästa budgetår för ändamålet anvisas $(67,000 + 4,200 =)$ 71,200 kronor. För bidrag till mejerikonsulenternas resor har lantbruksstyrelsen upptagit 20,000 kronor. Sammanlagt skulle sålunda erfordras 91,200 kronor eller efter avrundning uppåt 92,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet som må varda riksdagen förelagd, till *Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till avlönande av mejerikonsulenter m. m.* för budgetåret 1936/1937 beräkna ett *förslagsanslag* av kronor 92,000.

[103.] **21. Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till svenska smörprovningarna, reservationsanslag.** Såsom bidrag till svenska smörprovningarnas verksamhet har statsbidrag utgått alltsedan 1894. Å riksdagen för innevarande budgetår har, med hänsyn till beräknad reservation å 16,825 kronor, för ändamålet uppförts ett reservationsanslag av 61,700 kronor. Smörprovningarna äro numera organiserade i stort sett enligt de grunder, som fastslagits av 1930 och 1934 års riksdagar (se 1930: prop. nr 266, R. skr. nr 377; 1934: prop. nr 72, R. skr. nr 151).

Jag erinrar att, sedan lantbruksstyrelsen i skrivelse den 10 december 1934 under hänvisning till bland annat att det svenska smörets läge på exportmarknaden undergått en tydlig försämring föreslagit skärpta bestämmelser i fråga om exporten av smör, Kungl. Maj:t den 26 april 1935 utfärdat kungörelse (nr 122) med vissa bestämmelser rörande utförsel ur riket av smör. Häri stadgas, att naturligt smör må ur riket utföras endast under villkor, bland andra, att smöret framställts vid mejeri, som äger rätt att begagna det för svenska smörprovningarna under nr 25097 registrerade varumärket för smör, det s. k. runmärket, att smöret, som vid utförseltillfället skall underkastas kontroll av svenska smörprovningarna, icke har högre vattenhalt än 16 procent samt i övrigt fyller de krav i fråga om kvalitet och hållbarhet, lantbruksstyrelsen fastställt för runmärkets bibehållande, ävensom att utförsel av naturligt smör icke må äga rum från annan ort än Malmö och Göteborg. Vidare stadgas i kungörelsen skyldighet för lantbruks-

styrelsen att utfärda närmare föreskrifter för runmärkets begagnande samt erforderliga kontrollföreskrifter och bestämmelser till säkehet av att kontroll företages. Dylika föreskrifter hava av lantbruksstyrelsen utfärdats den 11 maj 1935.

I samband med avgivande av förberörda förslag till skärpt kontroll över exportsmöret anförde styrelsen, att härigenom komme att krävas avsevärt ökat arbete för svenska smörprovningarna. För att möjliggöra anställande i Malmö av ytterligare två smörbedömare och ett kvinnligt kontorsbiträde samt anskaffande därstädes av vissa inventarier erfordrades en ökning med 11,000 kronor av det anslagsbelopp å 61,700 kronor, styrelsen i tidigare ingiven skrivelse beräknat för smörprovningarnas verksamhet under budgetåret 1935/1936, och vilket belopp föreslagits med utgångspunkt från att två smörbedömare och tre kontorsbiträden skulle vara anställda vid inrättningen. Vid anmälan härav den 4 januari 1935 ansåg jag med hänsyn till den sena tidpunkt, vid vilken framställningen ingivits, beaktande till densamma icke kunna tagas vid utmätandet av statsbidraget till smörprovningarna för innevarande budgetår, varför jag i anslutning till lantbruksstyrelsens tidigare anslagsäskande förordade en anslagsanvisning av 61,700 kronor, vilket ock blev Kungl. Maj:ts och riksdagens beslut.

I skrivelse den 30 juni 1935 rörande anslagsbehovet för budgetåret 1936/1937 till smörprovningarna har lantbruksstyrelsen anmält, att förberörda av Kungl. Maj:t den 26 april 1935 utfärdade skärpta kontrollföreskrifter för exportsmör föranlett styrelsen att i den för smörprovningarna för budgetåret 1935/1936 fastställda staten anlita dels ökade inkomster av hållbarhetsprovningarna, dels ock inkomster av försäljningen av runstäver och smörpapper till ett med sammanlagt 16,000 kronor förhöjt belopp för att så vitt möjligt täcka den för den utvidgade exportkontrollen beräknade utgiftsökningen. Vad angår sålunda i anspråk tagna medel från smörprovningarnas försäljning av stäver och smörpapper framhåller styrelsen, att denna utväg måste betraktas såsom tillfällig, enär smörprovningarna i regel icke borde beräkna någon inkomst å denna varuförmedling, utan prissättningen därvid ske på sådant sätt, att endast smörprovningarnas egna kostnader för denna förmedling bleve täckta. Styrelsen framhåller vidare, att utgifterna för anordnande av hållbarhetsprovningar i stort sett täcktes av inkomster, som tillfördes smörprovningarna, därigenom att mejerierna efter utförd provning vore skyldiga att utan ersättning ställa smörproven, vardera på cirka 2 kilogram, till smörprovningarnas disposition. Sålunda hade det ökade antalet hållbarhetsprovningar, som anordnades under 1935, beräknats tillföra smörprovningarna 10,000 kronor högre inkomst, vilken använts dels till anställande av angivna nya personal, dels ock för att täcka utgifter för ökade porto-, telegram- och arbetskostnader.

Vid lantbruksstyrelsens skrivelse har fogats en till styrelsen ingiven framställning från *svenska smörprovningarna*, vari dessa i anslutning till upprättat förslag till inkomst- och utgiftsstat för budgetåret 1936/1937 anhållit om statsbidrag med 107,000 kronor eller skillnaden mellan utgifter till be-

lopp av 203,500 kronor och inkomster å 96,500 kronor. Bland inkomsterna har bland annat upptagits ett belopp av 11.500 kronor, avseende försäljning av runstäver och smörpapper.

Lantbruksstyrelsen har vid granskning av statförslaget funnit anledning till vissa erinringar samt anför härom:

Mot smörprovningarnas förslag till inkomstberäkning hade lantbruksstyrelsen ingen annan erinran, än att inkomsterna av försålt smör efter hållbarhetsprovningarna, vilka beräknats till 24,000 kronor för 10,000 prov, syntes böra beräknas till 20,000 kronor, motsvarande en provningsverksamhet omfattande cirka 8,300 prov. Smörprovningarnas inkomster utom statsbidraget torde sålunda böra beräknas till 92,500 kronor.

Vad anginge utgiftsberäkningen hade antalet smörbedömare föreslagits ökat från fyra till fem. Med hänvisning till vad styrelsen anfört angående ökningen av antalet hållbarhetsprov, ansåge sig lantbruksstyrelsen icke nu böra taga slutgiltig ställning till behovet av en ytterligare smörbedömare, utan syntes denna fråga tillsvidare böra lämnas öppen. Om ytterligare en smörbedömare skulle erfordras, torde hans avlöning kunna bestridas av de ökade inkomster, som inflöte genom försäljningen av ett större antal hållbarhetsprov.

Smörprovningarnas laboratorieverksamhet i Malmö hade påbörjats den 1 april 1935 och för närvarande vore å laboratoriet anställda en laboratorieföreståndare och två laboratoriebiträden. Smörprovningarna hade hemställt, att laboratoriepersonalen måtte utökas med dels ett laboratoriebiträde och dels en laboratorievaktmästare. Med hänsyn till den korta tid, varunder laboratoriet varit i verksamhet, syntes den fast anställda personalen knappast böra utökas, innan större erfarenhet vunnits om arbetets omfattning. För att emellertid bereda möjlighet att fullgöra erforderligt laboratoriearbete, som den nuvarande personalen möjligen icke skulle medhinna, ville lantbruksstyrelsen förorda, att anslagsposten arbets- och transportkostnader ökades med 3,000 kronor för tillfällig anställning av för ifrågavarande ändamål eventuellt erforderlig ytterligare arbetskraft.

Under en post för ålderstillägg hade upptagits bland annat ett ålderstillägg åt smörprovningarnas direktör å 500 kronor. Jämlikt beslut av 1930 års riksdag hade lönen till direktören fastställts till 9,500 kronor. I skrivelse den 17 december 1934 till lantbruksstyrelsen med förslag till ny reglering av befattningarna vid smörprovningarna hade smörprovningarnas styrelse föreslagit, att direktören skulle komma i åtnjutande av tre ålderstillägg, vart och ett å 500 kronor. Lantbruksstyrelsen hade emellertid icke ansett sig kunna utan Kungl. Maj:ts och riksdagens hörande fastställa direktörens lön till högre belopp än 9,500 kronor. Befattningshavare å motsvarande tjänster vid andra institutioner, vilkas lön reglerats av lantbruksstyrelsen, åtnjöte i regel högst två ålderstillägg efter 5 och 10 års tjänstgöring. Lantbruksstyrelsen ville sålunda för sin del föreslå, att direktörens lön måtte fastställas till 9,500 kronor i grundlön med två ålderstillägg efter 5 och 10 års tjänstgöring, en löneplacering som närmast torde motsvara 28:e lönegraden för statliga befattningshavare. Därest Kungl. Maj:t godkände en sådan reglering, hade lantbruksstyrelsen intet att erinra mot det av smörprovningarnas styrelse framförda förslaget i förevarande avseende.

Med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen förordat ifråga om antalet befattningshavare samt då dyrtidstillägg ej torde böra beräknas å lön, i vad den-

samma överstege 700 kronor per månad, syntes, för dyrtidstillägg böra beräknas 8,610 kronor i stället för av smörprovningarna föreslagna 10,500 kronor.

Då avlöningsstaten icke upptog några nya befattningshavare, syntes bidraget till pensionsavgifter böra upptagas till samma belopp som för 1935 eller 2,100 kronor i stället för föreslaget belopp av 2,600 kronor.

Bland utgifter under rubriken övriga omkostnader, hade smörprovningarnas styrelse föreslagit, att posten arbets- och transportskostnader m. m. skulle ökas från 2,500 kronor till 4,500 kronor på grund av den ökade provningsverksamheten. Då inflyttningen i ändamålsenliga lokaler å andra sidan syntes böra föranleda minskade utgifter för detta ändamål, torde denna post skäligen böra uppföras med 3,500 kronor. Härtill komme emellertid, att i denna post borde ingå kostnader för extra arbete på laboratoriet, som enligt vad styrelsen nyss angivit, borde beräknas till 3,000 kronor. Med anledning härav ville lantbruksstyrelsen föreslå, att utgiftsposten arbets- och transportskostnader uppfördes med 6,500 kronor.

Porto-, telegram och telefonkostnader hade i framställningen om statsbidrag för budgetåret 1935/1936 beräknats till 9,000 kronor. På grund av ökat antal hållbarhetsprovningar och då hållbarhetsprovningarna numera kunde ligga till grund för runmärkesrättens fränkännande, hade kostnaderna för inkallelser till dessa provningar högst väsentligt ökats, och hade smörprovningarna beräknat ifrågavarande utgifter för nästa budgetår till 15,000 kronor. Med sådan begränsning av hållbarhetsprovningarna, som av lantbruksstyrelsen förordats, syntes anslaget till detta ändamål kunna begränsas till 13,500 kronor.

Utgifterna för ljus och städning torde kunna med iakttagande av vederbörlig sparsamhet begränsas från föreslaget belopp 2,300 kronor till 2,000 kronor.

Till laboratorieunderhåll hade i smörprovningarnas framställning om statsbidrag för budgetåret 1935/1936 beräknats ett belopp av 1,500 kronor. Denna post hade nu föreslagits höjd till 4,500 kronor. Anmärkas finge, att vid smörprovningarnas laboratorium skulle utföras i stort sett endast vissa kontrollundersökningar, som angåves i av lantbruksstyrelsen för svenska smörprovningarna utfärdade särskilda föreskrifter, och att vid dessa undersökningar skulle tillämpas de bestämmelser, som gällde för de kemiska stationerna eller, ifråga om undersökning för vilken särskilda bestämmelser ej utfärdats, angåves av centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet. Den verksamhet, som vore avsedd att bedrivas vid detta laboratorium, vore sålunda mindre än den, som av jordbruksutredningen avsetts år 1930. Enligt jordbruksutredningens förslag hade kostnaderna för laboratorieunderhåll beräknats till 3,000 kronor. Såvida laboratorieverksamheten hölles inom de gränser, som för densamma avsetts, och vederbörlig sparsamhet iakttoges, syntes till laboratorieunderhåll kunna beräknas 3,000 kronor.

Mot övriga föreslagna anslagsposter i statförslaget hade lantbruksstyrelsen ingen erinran att göra.

Under förutsättning att vad lantbruksstyrelsen anfört vunne beaktande, skulle smörprovningarnas utgifter beräknas till 190,500 kronor samt inkomster utöver statsbidrag upptagas med 92,500 kronor. Statsbidrag skulle sålunda erfordras till belopp av 98,000 kronor.

Anbefalld att avgiva yttrande i ärendet så vitt angår frågan om ålders-tillägg åt smörprovningarnas direktör har sådant avgivits av *statskontoret* den 30 september 1935, som därvid anført följande.

Statskontoret ville erinra, att direktören för svenska smörprovningarna — vilken vid tillträddandet av sin befattning den 1 juli 1929 erhöll avlöning med 7,200 kronor för år — från och med den 1 juli 1930, efter medgivande av 1930 års riksdag, fick denna avlöning höjd med 2,300 kronor till nuvarande belopp, 9,500 kronor. Denna i och för sig avsevärda avlöningsförbättring motiverades med att betydligt ökat arbete komme att åvila vederbörande genom tillsynen av de föreslagna nya smörkontrollstationernas i Malmö och Göteborg byggande och inredning. Uppförande av berörda kontrollstationer kom emellertid icke till stånd. Kontrollstationen i Malmö vore numera enligt hyresavtal mellan staten och Malmö stad inrymd i en av staden uppförd byggnad, under det att frågan om upprättande av en dylik kontrollstation i Göteborg tillsvidare vore ställd på framtiden. Då vid sådant förhållande den huvudsakliga anledningen till nyssberörda löneförhöjning syntes hava bortfallit, funne statskontoret icke skäl tillstyrka, att genom tillerkännande av ålderstillägg åt ifrågavarande befattningshavare honom beredes ytterligare tillskott till den nu utgående avlöningen.

Ämbetsverket ville i detta sammanhang jämväl fästa uppmärksamheten på det förhållandet, att vederbörande genom anslutning till statens pensionsanstalt vore berättigad till ålderspension samt att bidrag till pensionsavgifterna utgiva av statsmedel.

*Departements-
chefen.*

Den av lantbruksstyrelsen förordade beräkningen föranleder erinran från min sida i följande avseenden.

Som följd av att vid utmätandet av statsbidraget till provningarna för innevarande budgetår hänsyn icke tagits till de ökade kostnader, vilka föranledas av den numera skärpta kontrollen över exportsmörret, bestridas på sätt av den lämnade redogörelsen framgår dessa kostnader av bland annat förhöjda avgifter för runstäver och smörpapper. Lantbruksstyrelsen har ansett denna medelsanskaffning böra betraktas endast såsom tillfällig och prissättningen å stäver och smörpapper böra ske så, att allenast provningarnas utgifter för dessa varor bleve täckta. Anordningen synes mig emellertid kunna bibehållas i varje fall under nästa budgetår och torde under sådan förutsättning det av lantbruksstyrelsen beräknade inkomstbeloppet för provningarna, 92,500 kronor, kunna höjas till förslagsvis 98,000 kronor.

Vad angår utgiftsberäkningen vill jag ej motsätta mig att direktören för smörprovningarna på samma sätt som andra befattningshavare i liknande ställning tillerkännes rätt till två ålderstillägg à 500 kronor efter 5 respektive 10 års tjänstgöring. Enligt lantbruksstyrelsens förslag skulle posten arbets- och transportkostnader m. m., nu å 2,500 kronor, för tillfällig anställning av ytterligare arbetskraft på laboratoriet samt bestridande av annan med den vidgade provningsverksamheten förenade utgifter ökas med (3,000 + 1,000 =) 4,000 kronor. De sålunda angivna syftmålen synas mig kunna inrymas under en ökning av posten med sammanlagt 3,000 kronor. Vad angår posten porto-, telegram- och telefonkostnader hava kostnaderna

därunder av provningarna uppskattats till 15,000 kronor, vilket belopp lantbruksstyrelsen ansett kunna beskåras till 13,500 kronor. Jag anser dessa utgifter böra begränsas med ytterligare 1,500 kronor. Slutligen torde kostnaderna till laboratorieunderhåll, av lantbruksstyrelsen uppskattade till 3,000 kronor, böra nedsättas till 2,500 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle utgifterna komma att uppgå till sammanlagt [190,500 — (1,000 + 1,500 + 500 =) 3,000 =] 187,500 kronor. Då inkomsterna utöver statsbidrag av mig beräknats till 98,000 kronor, skulle alltså erfordras en anslagsanvisning för nästa budgetår av 89,500 kronor. Beloppet överstiger de för innevarande budgetår tillgängliga anslagsmedlen av (61,700 + 16,825 =) 78,525 med i runt tal 11,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till svenska smörprovningarna* anvisa för budgetåret 1936/1937 ett *reservationsanslag* av ..... kronor 89,500.

[104.] **22. Statens lagerhus, förslagsanslag.** Till täckande av utgifterna för statens lagerhus är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag med 139,500 kronor. Å riksstatens inkomstsida är såsom inkomster av statens lagerhus under rubriken »Uppbörd i statens verksamhet» upptaget ett belopp av 140,000 kronor.

Genom beslut den 20 juni 1935 har Kungl. Maj:t, med tillämpning tills vidare under budgetåret 1935/1936, för statens lagerhus fastställt följande

Stat.

Avlöningar.

Statens lagerhus- och fryshusstyrelse.

1. Arvoden och dylika särskilda ersättningar:			
Arvode åt styrelsens ordförande och verkställande ledamot....	kronor	3,000	
Arvode åt sekreteraren.....	»	3,000	
Arvode åt inspektören för statens spannmålslagerhus, förslagsvis.....	»	6,000	kronor 12,000
2. Avlöning till övrig personal.....	»	2,700	
3. Dyrkoststillägg, förslagsvis.....	»	1,750	kronor 16,450

Statens spannmålslagerhus.

Avlöningar till föreståndare, förmän, magasinskarlar och övrig personal, förslagsvis.....	»	62,000	
			Summa avlöningar kronor 78,450.

Omkostnader.

Statens lagerhus- och fryshusstyrelse.

1. Reseersättningar, förslagsvis....	kronor	3,300	
2. Expenser, förslagsvis.....	»	700	
3. Övriga utgifter: Hyra, förslagsvis	»	900	kronor 4,900

Statens spannmålslagerhus.

1. **Expenser:**
- a) Förbrukningsartiklar,
    förslagsvis..... 2,000
  - b) Elektrisk energi, *för-*
    slagsvis..... 15,000
  - c) Tomtarrenden, bränsle,
    telefon m. m.,
    förslagsvis..... 5,000
- kronor 22,000
2. **Övriga utgifter:**
- a) Underhåll av byggnader,
    förslagsvis.... 25,000
  - b) Underhåll av inventarier,
    förslagsvis.. 3,000
  - c) Utskylder, *förslagsvis* 5,000
- » 33,000 kronor 55,000

Bostadshuset i Hallsberg.

1. **Expenser, *förslagsvis***..... kronor 100
2. **Övriga utgifter:**
- a) Underhåll av byggnader,
    förslagsvis.... 800
  - b) Utskylder, *förslagsvis* 250
- » 1,050 kronor 1,150
- Summa omkostnader kronor 61,050
- Summa kronor 139,500,

I beslut samma dag har Kungl. Maj:t vidare föreskrivit,
dels att å staten upptaget arvode till inspektören för statens spannmåls-
lagerhus skall utgå enligt följande löneskala:

vid en inlagring av	intill 6,000 ton	kronor 200	för månad	
» » »	» 6,000—9,000	» »	300 » »	
» » »	» 9,000—12,000	» »	400 » »	
» » »	» 12,000—15,000	» »	450 » »	
» » »	» över 15,000	» »	500 » »	

dels ock att anslagsposten till reseersättningar icke må utan Kungl. Maj:ts
medgivande överskridas.

Med skrivelse den 6 september 1935 har *statens lagerhus- och fryshus-*
styrelse framlagt förslag till stat för statens lagerhus för nästkommande
budgetår. Styrelsen har härvid — under erinran att spannmålslagerhuset
i Eskilstuna försålts under 1935 (se 1935 prop. nr 9; R. skr. nr 31) samt
med utgångspunkt från att övriga lagerhus komme att drivas på samma
sätt som dittills — beräknat utgifterna till sammanlagt 160,000 kronor samt
inkomsterna till likaledes 160,000 kronor, varav 157,500 kronor å lagerhusen
och 2,500 kronor å bostadshuset i Hallsberg.

I övrigt inhämtas av styrelsens framställning följande i avseende å an-
slagsposter under staten, beträffande vilka ändring i förhållande till inne-
varande budgetår ifrågasättes:

Statens lagerhus- och fryshusstyrelse: Posten avlöning till övrig
personal har upptagits ökad med 600 kronor till 3,300 kronor, varemot
posten dyrtidstillägg upptagits minskad med 450 kronor till 1,300

kronor. Ändringarna sammanhånga med ett av styrelsen väckt förslag om beredande av extra ordinarie anställning åt innehavaren av befattningen som bokförare och redogörare hos styrelsen. I detta ämne har styrelsen den 6 september 1935 gjort särskild framställning, varöver remissutlåtanden inhämtats från statskontoret och allmänna civilförvaltningens lönenämnd. Av handlingarna i ärendet inhämtas följande.

Ifrågavarande befattningshavare, som är kvinnlig, har varit hos styrelsen anställd alltsedan 1918, till en början som skrivbiträde med en årsavlöning av 2,000 kronor. Efter det notarietjänsten hos styrelsen indragits från och med 1923, höjdes redogörarens avlöning från och med den 1 juli 1924 till 2,400 kronor och från och med den 1 juli 1927 till 2,700 kronor för år jämte å dessa belopp belöpande dyrtidstillägg enligt för oreglerade verk gällande grunder. Avlöningen har alltsedan den 1 juli 1927 utgått med oförändrat belopp. Lagerhus- och fryshusstyrelsen har ansett skäligt, att befattningshavaren i fråga beredes möjlighet att erhålla pension. Då med tjänsten är förenad skyldighet att ombesörja kassavård, bokföring, diarieföring och maskinskrivning, bör enligt styrelsens mening befattningshavaren icke placeras i lägre lönegrad än den 11:e för extra ordinarie, i all synnerhet som omsättningen i den av styrelsen drivna lagerhusrörelsen under de fem sista åren femdubblats, vilket medfört ökat arbete och ansvar. *Statskontoret* har ansett befattningshavarens långvariga anställningstid motivera extra ordinarie anställning men dock icke funnit sig kunna tillstyrka befattningens hänförande till 11:e lönegraden. Vid betraktande av såväl de göromål, vilka ankomme på ifrågavarande befattningshavare, som nuvarande löneförmåner, har statskontoret funnit befattningen böra under benämningen kameralbiträde placeras i 8:e lönegraden i den för extra ordinarie tjänstemän gällande löneplanen. Statskontoret framhåller, att även med en dylik lönegradsplacering den nuvarande innehavaren på grund av sin tidigare tjänstgöring syntes kunna erhålla en något högre avlöning än den, som för närvarande utginge. Sålunda borde för ändamålet för nästa år beräknas dels till grundavlöning 2,676 kronor dels ock till avlöningsförhöjning förslagsvis 624 kronor eller tillhoppa det av styrelsen föreslagna beloppet 3,300 kronor. *Allmänna civilförvaltningens lönenämnd* har med hänsyn till omfattningen av det redogörareansvar, som för närvarande vore förenat med befattningen ifråga, funnit den av statskontoret föreslagna lönegradsplaceringen måhända vara något låg. Som statskontoret framhållit kunde emellertid även med denna lönegradsplacering nuvarande innehavaren av befattningen på grund av sin tidigare tjänstgöring erhålla en något högre avlöning än den, som för närvarande utginge. I betraktande härav och då lagerhus- och fryshusstyrelsens verksamhet vore i viss mån skiftande till omfattningen på grund av olika förhållanden, tillstyrkte lönenämnden, att befattningen åtminstone tillsvidare inplacerades i den av statskontoret föreslagna lönegraden.

Posten *expenser* har ansetts kunna minskas med 100 kronor till 600 kronor.

Statens spannmålslagerhus: Posten *avlöningar* till föreståndare, förmän, magasinsskarlar och övrig personal har upptagits ökad med 10,200 kronor till 72,200 kronor. Lagerhus- och fryshusstyrelsen anför, att vissa av lagerhusföreståndarna hos styrelsen hemställt om beredande av fast årslön av lägst 4,800 kronor samt pension och semester. Efter att hava rådgjort med statskontoret hade styrelsen kommit till den uppfattningen, att pen-

sionering av lagerhusföreståndarna kunde ske enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare. I fråga om lönen hade styrelsen ej ansett sig kunna förorda bifall till framställningen men däremot ansett, att vid en större beläggning av lagerhusen borde utgå en något högre ersättning än vad för närvarande vore fallet. Enligt gällande bestämmelser vore lönen för lagerhusföreståndare högst 300 kronor i månaden. Styrelsen hade vid flertalet lagerhus tillämpat den principen, att lönen utginge efter en glidande skala i förhållande till beläggningen av resp. lagerhus. Med den stora beläggning, som lagerhusen för närvarande hade, och det härav förorsakade ökade arbetet och ökade ansvaret ansåge styrelsen, att maximibeloppet borde höjas till 350 kronor för månad. Denna ersättning skulle utgå vid en beläggning av mer än 2,500 ton. Vid lagerhuset i Linköping uppehölle lagerhusinspektören befattningen som lagerhusföreståndare mot en fast ersättning av 250 kronor för månad; någon ändring härutinnan syntes för närvarande icke böra förekomma. Den till 72,200 kronor ifrågasatta anslagsposten avsåges skola täcka löneutgifterna även vid full beläggning av lagerhusen.

Posten tomtarrenden, bränsle, telefon m. m. har med ledning av vunnit erfarenhet ansetts böra ökas med 1,000 kronor till 6,000 kronor. Posten underhåll av inventarier har av samma skäl föreslagits höjd med 2,000 kronor till 5,000 kronor. Vidare har posten utskylder ansetts böra ökas med 10,000 kronor till 15,000 kronor med hänsyn till de under de sista åren stora inkomsterna av lagerhusrörelsen. Ytterligare har upptagits en ny utgiftspost, diverse utgifter, å 2,150 kronor för underhåll av järnvägsspår och vägunderhåll m. m. Sänkning åter har vidtagits av posten underhåll av byggnader med 5,000 kronor till 20,000 kronor.

Vad slutligen angår *bostadshuset i Hallsberg* har beloppet för expenser på grund av de nuvarande expensmedlens otillräcklighet ökat med 100 kronor till 200 kronor.

Sammanlagt hava sålunda föreslagits utgiftsökningar å tillhoppa (600 + 10,200 + 1,000 + 2,000 + 10,000 + 2,150 + 100 =) 26,050 kronor samt minskning av utgifterna med sammanlagt (450 + 100 + 5,000 =) 5,550 kronor, innebärande en nettoutgiftsökning av 20,500 kronor.

Rörande inkomster och utgifter för verksamheten under tiden 1 juli 1934—30 juni 1935 har styrelsen — under erinran att spannmålshuset i Eskilstuna under 1935 försålts — lämnat en redogörelse, varav följande sammandrag här torde få återgivas:

	Inkomster kronor	Utgifter kronor
Styrelsen.....	—	18,935: 31
Bostadshuset i Hallsberg	2,624: 20	2,171: 65
Lagerhuset i Eslöv.....	49,512: 37	15,971: 66
» » Hallsberg.....	64,853: 66	17,659: 30
» » Klagstorp.....	73,920: 49	23,211: 10
» » Linköping.....	84,609: 04	41,675: 16
» « Tomelilla.....	65,603: 65	24,819: 13
» » Åstorp.....	48,322: 33	13,364: 44
» » Eskilstuna.....	125: —	600: 65
Gemensamma utgifter för lagerhusen.....	—	199: 85
Summa kronor	389,570: 74	158,608: 25.

Av sammanställningen framgår, att lagerhusrörelsen under budgetåret 1934/1935 lämnat ett överskott av 230,962 kronor 49 öre.

På i ärendet anförda skäl tillstyrker jag, att innehavaren av befattningen som bokförare och redogörare hos styrelsen under benämningen kameralbiträde placeras i 8:e lönegraden i den för extra ordinarie tjänstemän gällande löneplanen. Då befattningens innehavare i denna egenskap torde böra beredas pension, skulle grundavlöningen, efter frånräknande av pensionsavdrag, bliva 2,619 kronor. Å avlöningsstaten för lagerhus- och fryshusstyrelsen torde vid bifall till detta förslag böra uppföras en anslagspost, betecknad »Avlöning till övrig icke ordinarie personal», uppdelad i en post för grundavlöning m. m. och en post för avlöningsförhöjning m. m. Under den förra delposten bör för beredande av nyssnämnda grundavlöning ävensom för ersättning åt tillfälligt biträde vid semester m. m. samt i syfte av anslagspostens avrundning upptagas ett belopp av 2,776 kronor. Under delposten för avlöningsförhöjning m. m. bör förslagsvis uppföras ett belopp av 624 kronor. Anslagsposten till övrig icke-ordinarie personal kommer sålunda att uppgå till sammanlagt 3,400 kronor eller 100 kronor högre belopp än enligt styrelsens förslag. För provisoriskt dyrtidstillägg åt befattningshavaren i fråga bör förslagsvis upptagas ett avrundat belopp av 200 kronor.

*Departements-
chefen.*

Mot det framlagda statförslaget har jag eljest i sak icke annat att erinra, än att — då jag icke anser mig kunna biträda det förslag till löneförbättring för lagerhusföreståndarna, varom styrelsen gjort framställning — det för avlöningar till föreståndare m. fl. vid spannmålslagerhusen beräknade beloppet 72,200 kronor torde kunna nedsättas med 3,000 kronor till 69,200 kronor. Vidare torde anslagsposten till dyrtidstillägg böra uppföras minskad med 100 kronor till 1,200 kronor.

Vid bifall härtill skulle sammanlagda utgifterna komma att uppgå till (160,000 + 100 + 200 — 3,000 — 100 =) 157,200 kronor.

För innevarande budgetår har allenast avlöningsstaten för statens lagerhus underställts riksdagens godkännande. Jag finner emellertid lämpligt, att underställande sker jämväl av omkostnadsstaten, dock att specifikation av de till omkostnader hänförliga utgifterna torde kunna uteslutas och specifikationen angivas först i den omkostnadsstat, Kungl. Maj:t torde vilja fastställa efter det erforderlig anslagsanvisning av riksdagen beviljats.

Vad angår uppställningen av staten torde utöver vad som följer av det redan sagda böra vidtagas den ändringen att beteckningen av den för styrelsen uppförda anslagsposten till arvoden och dylika särskilda ersättningar för vinnande av överensstämmelse med andra stater ändras till »Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t». Vidare synes denna anslagspost böra i staten uppföras utan uppdelning på delposter. I anledning härav erforderlig föreskrift angående anslagspostens användning torde böra av Kungl. Maj:t meddelas i regleringsbrevet.

Såsom avlöningar för spannmålslagerhusen bör uppföras en anslagspost benämnd »Arvoden och särskilda ersättningar» och omfattande allenast ar-

vodena till föreståndarna eller sålunda — efter högst 250 kronor i månaden till föreståndaren i Linköping och högst 300 kronor i månaden till var och en av övriga fem föreståndare — sammanlagt högst 21,000 kronor. Det för avlöningar till förmän, magasinsskarlar och övrig personal beräknade beloppet (69,200 — 21,000 =) 48,200 kronor bör däremot upptagas under omkostnader och redovisas å en härför under den för spannmålslagerhusen upptagna anslagsposten till övriga utgifter uppförd delpost, benämnd »Arbetslöner».

Jag erinrar, att å riksstatens inkomstsida för nästa budgetår såsom inkomster av statens lagerhus beräknas ett belopp av 250,000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) godkänna följande stat för statens lagerhus, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1936/1937:

Stat.

Avlöningar.

Statens lagerhus- och fryshusstyrelse.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.....	kronor	12,000
2. Avlöning till övrig icke-ordinarie personal:		
a) Grundavlöning m. m.....	kronor	2,776
b) Avlöningsförhöjning m. m., <i>förslagsvis</i>	»	624
		» 3,400
3. Särskild löneförmån till icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	200
4. Dyrtidstillägg, <i>förslagsvis</i>	»	1,200

Statens spannmålslagerhus

Arvoden och särskilda ersättningar..... kronor 21,000

Summa avlöningar kronor 37,800;

Omkostnader.

Statens lagerhus- och fryshusstyrelse, <i>förslagsvis</i>	kronor	4,800
Statens spannmålslagerhus, <i>förslagsvis</i>	»	113,350
Bostadshuset i Hallsberg, <i>förslagsvis</i>	»	1,250

Summa omkostnader kronor 119,400;

- 2) till Statens lagerhus för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 157,200.

[105.] **Bidrag för uppförande av spannmålslagerhus.** Vid 1933 års riksdag (prop. nr 177; jordbruksutskottets utl. nr 76; R. skr. nr 209) medgavs, att ekonomisk förening, som enligt kungörelsen den 12 september 1930 (nr 342)

angående allmänna villkor och bestämmelser för lån från spannmålslagerhusfonden tilldelas lån för uppförande av uppsamlings- eller centrallagerhus för spannmål, tillika må, på av Kungl. Maj:t för varje särskilt fall föreskrivna villkor, för samma ändamål beviljas bidrag av statsmedel utan återbetalningsskyldighet till belopp, motsvarande, därest Kungl. Maj:t ej finner särskilda omständigheter föranleda ett något högre bidrag, högst 15 procent av den beräknade anläggningskostnaden, kostnad för tomt ej inberäknad, dock att sammanlagda beloppet av bidrag och lån icke må överstiga 85 procent av förstnämnda kostnad. Kungörelser i ämnet hava meddelats den 2 juni 1933 (nr 265), den 24 maj 1934 (nr 197) och den 20 juni 1935 (nr 368).

Jämlikt riksdagens medgivande (1933: prop. nr 177; R. skr. nr 36) hava under budgetåret 1933/1934 för ifrågavarande ändamål beviljade statsbidrag utgått av de å tilläggsstat till riksstaten för budgetåren 1932/1933 och 1933/1934 under femte huvudtiteln uppförda reservationsanslagen till bekämpande av arbetslösheten. För budgetåret 1934/1935 bestredos sådana bidrag från ett särskilt för ändamålet under utgifter för kapitalökning, fonden för förslag till statsverket, anvisat reservationsanslag av 300,000 kronor (se Utg. för kap.-ökn. bil. 7 punkt 13), medan för innevarande budgetår bidrag utgå från ett under nionde huvudtiteln för ändamålet uppfört reservationsanslag å samma belopp, 300,000 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* rörande medelsbehovet för nästa budgetår anfört, att tillgången å kvalificerade spannmåls-lagringsutrymmen under 1933 och 1934 starkt ökats, och att behovet därav för närvarande torde kunna anses vara i stort sett väl tillgodosett. Någon större livaktighet i den med statsmedel understödda lagerhusbyggnadsverksamheten torde därför enligt *lantbruksstyrelsens* förmenande icke vara att påräkna under budgetåret 1936/1937. *Lantbruksstyrelsen* ansåge sig med hänsyn till vad sålunda anförts icke böra föreslå anvisande för budgetåret 1936/1937 av anslag till bidrag för uppförande av spannmålslagerhus.

Såsom *lantbruksstyrelsen* anfört torde anslag för ändamålet icke behöva *Departements-*
chefen.
äskas av 1936 års riksdag. För att emellertid bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge har jag här velat anmäla ärendet.

[106.] **23. Avsättning till fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen, förslagsanslag.** Jämlikt beslut av 1934 års riksdag (prop. nr 257; R. skr. nr 259) uppfördes i riksstaten för budgetåret 1934/1935 ett förslagsanslag för avsättning till fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen av 8,000,000 kronor. För innevarande budgetår har av 1935 års riksdag till samma ändamål anvisats ett förslagsanslag av 9,500,000 kronor (prop. nr 227; R. skr. nr 265). Anslaget motsvaras å riksstatens inkomstsida av en under Uppbörd i statens verksamhet redovisad inkomstpost å enahanda belopp.

Över ifrågavarande anslag skola enligt Kungl. Maj:ts beslut den 7 juni 1935 till fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen, vilken fond förvaltas av statskontoret, föras belopp, motsvarande, efter avdrag av restitutioner, vad som inflyter i veteavgift enligt förordningen i ämnet den 7 juni 1935 (nr 280), i skatt å inom riket tillverkat kli enligt förordningen den 24 maj 1934 (nr 172) om skatt å kli ävensom i införselavgift å vete och råg jämte därav beredda produkter. Bestämmelser om uttagande av dylik införselavgift hava hittills endast meddelats beträffande vissa produkter av vete genom kungörelse den 21 augusti 1935 (nr 494). Skatt å kli skall enligt kungörelse den 21 augusti 1935 (nr 497), som trätt i kraft den 1 september 1935, icke vidare utgå.

De till fonden ingående medlen avses skola användas för avskrivning å de förluster, vilka kunna uppkomma för statsverket till följd av åtgärder till spannmålsodlingens stödjande. Jag erinrar i detta hänseende om de avtal, vilka av staten träffats dels under åren 1931—1934 med svenska spannmålsföreningen u. p. a. dels ock efter bemyndigande av 1935 års riksdag (prop. nr 227; R. skr. nr 265) med svenska spannmålsaktiebolaget. Enligt samtliga dessa avtal, vilka innebära skyldighet för föreningen, respektive bolaget att vid ifrågakommande konsumtionsårs slut uppköpa kvarvarande partier kvarnduglig brödsäd till vissa bestämda priser, ansvarar staten för de förluster, som genom detta åtagande tillskyndas medkontrahenten.

Den 1 november 1935 uppdrog Kungl. Maj:t åt statens jordbruksnämnd att verkställa utredning rörande bland annat fortsatta åtgärder till brödsädsodlingens stödjande. Frågan om anslag för nästa budgetår för avsättning till fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen torde lämpligen böra avgöras i samband med det av utredningen berörda spörsmålet. Tillsvidare torde böra i riksstatsförslaget beräknas ett anslag för ändamålet av 10,000,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må varda riksdagen förelagd, till *Avsättning till fonden för mötande av förluster å spannmålsregleringen* för budgetåret 1936/1937 beräkna ett *förslagsanslag* av . . . . kronor 10,000,000.

[107.] **24. Avsättning till jordbrukets prisregleringsfond, förslagsanslag.** Jämlikt beslut av 1934 års riksdag (prop. nr 257; R. skr. nr 259) uppfördes i riksstaten för budgetåret 1934/1935 ett förslagsanslag för avsättning till jordbrukets prisregleringsfond å 20,000,000 kronor. Av 1935 års riksdag har för innevarande budgetår till samma ändamål anvisats ett förslagsanslag av 24,000,000 kronor (prop. nr 227; R. skr. nr 265).

Över ifrågavarande anslag skola enligt Kungl. Maj:ts beslut den 7 juni 1935 till jordbrukets prisregleringsfond, som förvaltas av statskontoret, föras

belopp motsvarande, efter avdrag av restitutioner, vad som inflyter i dels accis å margarin och vissa andra fettvaror enligt förordningen i ämnet samma dag (nr 259), dels skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl enligt förordningen den 14 juni 1933 (nr 329), med däri genom förordningen den 7 juni 1935 (nr 281) vidtagen ändring, dels införselavgift enligt förordningen den 18 maj 1934 (nr 153) om införselavgift å havre och majs jämte vissa andra fodermedel, dels slaktdjursavgift enligt förordningen i detta ämne den 7 juni 1935 (nr 279) dels ock särskilda avgifter vid införsel och utförsel av slaktdjur, kött och fläsk samt ägg. Inkomsterna av ifrågavarande avgifter redovisas å riksstatens inkomstsida, accisen å margarin med flera fettvaror under särskild inkomsttitel med ett för innevarande budgetår till 15,000,000 kronor beräknat belopp samt övriga avgifter under gemensam titel »Avgifter för prisreglering på jordbrukets område», beräknade för innevarande budgetår till 9,000,000 kronor.

Storleken av de anslagsmedel, vilka böra i riksstaten upptagas för ifrågavarande ändamål under nästa budgetår, kan ej bedömas annat än i sammanhang med prövning av frågan om fortsatta prisreglerande anordningar. Den fråga är enligt Kungl. Maj:ts beslut den 1 november 1935 föremål för utredning av statens jordbruksnämnd. Proposition i ämnet torde senare få avlätas till riksdagen. I avvaktan härå torde i riksstatsförslaget böra för avsättning till jordbrukets prisregleringsfond beräknas ett belopp av enahanda storlek som det för innevarande budgetår upptagna eller 24,000,000 kronor.

Erinras må, att i riksstaten för löpande budgetår är under titel »Spannmålsregleringen: Inventering av landets brödsädsförråd m. m.» uppfört ett förslagsanslag av 22,000 kronor. Beloppet avses till bestridande av kostnader för dels dylik inventering med 12,000 kronor, dels ock cereala undersökningar till belopp av 10,000 kronor. Då jag förutsätter, att sådana kostnader, i den mån de finnas behövliga under nästa budgetår, kunna gäldas av prisregleringsfondens medel, synes särskilt anslag för ändamålet ej erfordras.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må varda riksdagen förelagd, till *Avsättning till jordbrukets prisregleringsfond* för budgetåret 1936/1937 beräkna ett *förslagsanslag* av ..... kronor 24,000,000.

[108.] **25. Jordbrukets kreditkassor: Revision av jordbrukskasserörelsen m. m., reservationsanslag.** Från ifrågavarande ändamål är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag av 50,000 kronor. Anslaget avses skola lämna bidrag till kostnader för upplysnings-, instruktions- och organisationsverksamhet inom ifrågavarande rörelse. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 20 juni 1935 skall från anslaget vidare utgå ersätt-

ning åt de av länsstyrelserna jämlikt § 35 förordningen den 3 juli 1930 (nr 317) om jordbrukets kreditkassor utsedda allmänna ombud, vilka hava att i orterna öva tillsyn å kreditkasserörelsen.

I skrivelse den 29 augusti 1935 har *styrelsen för svenska jordbrukskreditkassan* gjort framställning om anslag för angivna ändamål för budgetåret 1936/1937 med 60,000 kronor.

I detta sammanhang må anmälas, att den s. k. *jordbrukskreditutredningen* i ett den 18 juli 1935 avgivet betänkande med förslag till förordning om jordbrukets kreditkassor m. m. (stat. off. utr. 1935: 32) uttalat sig för vissa ändringar i de för verksamheten nu gällande bestämmelserna. Tillika har föreslagits inrättandet av en central statlig inspektionsmyndighet över jordbrukskasserörelsen. Årskostnaden för denna har beräknats till 45,000 å 50,000 kronor, vilket belopp enligt utredningens mening tillvidare borde bestridas av staten. Däremot borde de allmänna ombuden ej längre bliva erforderliga.

Över nämnda betänkanden hava efter remiss avgivits yttranden från åtskilliga håll. Det är min avsikt att så bedriva ärendets beredning i jordbruksdepartementet, att proposition i ämnet kan avlåtas till 1936 års riksdag. I avbidan därpå torde visst belopp böra för de ändamål, varom här är fråga, beräknas i riksstatsförslaget. Beloppet torde kunna upptagas till 100,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må varda riksdagen förelagd, till *Jordbrukets kreditkassor: Revision av jordbrukskasserörelsen m. m.* för budgetåret 1936/1937 beräkna ett *reservationsanslag* av . . . . . kronor 100,000.

[109.] **26. Jordbrukets kreditkassor: Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen, förslagsanslag.** I riksstaten för innevarande budgetår är till Jordbrukets kreditkassor: Bidrag till jordbrukskasserörelsen upptaget ett förslagsanslag av 350,000 kronor. För budgetåren 1931/1932—1934/1935 hava utgått anslag för samma ändamål med respektive 100,000, 150,000, 200,000 och 350,000 kronor.

Bestämmelser angående bidragsverksamheten innehållas i kungörelsen den 13 februari 1931 (nr 17) angående förvaltningsbidrag åt jordbrukets kreditkassor.

Förvaltningsbidrag till svenska jordbrukskreditkassan utgår för vart och ett av de 5 första åren från och med det, då kassan börjat sin verksamhet, med 0.05 procent, för vart och ett av de följande 5 åren med 0.025 procent, för vart och ett av de därpå följande 5 åren med 0.0125 procent samt för vart och ett av de därnäst följande 5 åren med 0.00625 procent av kassans sammanlagda utlåning vid utgången av det år, för vilket bidraget utgår. Till centralkassa för jordbrukskredit utgår förvaltningsbidrag för varje till centralkassan ansluten jordbrukskassa eller annan ekonomisk förening med 200 kronor för vart och ett av de 5 första åren, med 100 kronor för vart och ett av

de därpå följande 5 åren, med 50 kronor för vart och ett av de därpå följande 5 åren samt med 25 kronor för vart och ett av de därnäst följande 5 åren. Förvaltningsbidrag till jordbrukskassa utgår med belopp, motsvarande för medlem 4 kronor för vart och ett av de 5 första åren, 2 kronor för vart och ett av de därpå följande 5 åren, 1 krona för vart och ett av de därefter följande 5 åren samt slutligen 50 öre för vart och ett av de näst följande 5 åren.

I skrivelse den 29 augusti 1935 har *styrelsen för svenska jordbrukskreditkassan* rörande anslagsbehovet för budgetåret 1936/1937 anfört i huvudsak följande.

Den i kungörelsen nr 17/1931 omförmälda minskningen av förvaltningsbidragen till hälften efter de fem första verksamhetsåren komme att under nästa budgetår inträda för svenska jordbrukskreditkassan, för 5 centralkassor med anslutna 437 jordbrukskassor och 138 andra ekonomiska föreningar samt för 247 jordbrukskassor med anslutna cirka 25,000 medlemmar.

Till grund för den närmare beräkningen av anslagsbehovet för budgetåret 1936/1937 borde läggas förhållandena vid 1936 års utgång. På grund härav kunde det erforderliga beloppet icke för närvarande med säkerhet fixeras. Beräkningen torde alltså lämpligen få byggas på nu tillgängliga siffror. Med angivna utgångspunkt skulle förvaltningsbidragen utgöra:

för svenska jordbrukskreditkassan 0.025 procent av en utlåning av 27,500,000 kronor	kronor	6,875
för fem centralkassor, 100 kronor för envar av 437 jordbrukskassor och 138 ekonomiska föreningar	»	57,500
för fyra centralkassor, 200 kronor för envar av 294 jordbrukskassor och 94 ekonomiska föreningar	»	77,600
för jordbrukskassor med cirka 25,000 medlemmar, 2 kronor för medlem	»	50,000
för jordbrukskassor med cirka 40,000 medlemmar, 4 kronor för medlem	»	160,000

eller tillhopa kronor 351,975,

vilket belopp med hänsyn till kasserörelsens sannolika utveckling under tiden till 1936 års utgång borde höjas till i runt tal 375,000 kronor.

Statskontoret har i remissyttrande den 26 oktober 1935 icke funnit anledning till erinran mot förslaget.

Ej heller jag har något att erinra mot förevarande anslagsberäkning. De under nästföregående punkt omförmälda förslag till ändringar i jordbrukskasseverksamheten, vilka framlagts av jordbrukskreditutredningen, torde ej påverka medelsanvisningen för det ändamål, varom nu är fråga. Anslagets benämning torde för vinnade av överensstämmelse med andra anslag för liknande ändamål böra ändras till »Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen».

*Departement-
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukets kreditkassor: Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 375,000.

[110.] 27. **Lån till jordbrukare för genomförande av ackord m. m.: Centralnämnden och länenämnderna för ackordslåneärenden m. m., förslagsanslag.** För utlämnande av ackordslån och stödlån åt jordbrukare har riksdagen såsom extra reservationsanslag anvisat för budgetåret 1932/1933 15,000,000 kronor, för budgetåret 1933/1934 10,000,000 kronor samt för budgetåret 1934/1935 8,000,000 kronor. Bestämmelser rörande anslagens användning återfinnas i kungörelserna nr 366/1932, 135/1933 och 54/1934. För behandlingen av frågor rörande ackordslån och stödlån har av Kungl. Maj:t tillsatts en för riket gemensam centralnämnd samt för varje hushållningssällskaps verksamhetsområde en länenämnd.

I proposition nr 187 till 1935 års riksdag framlade Kungl. Maj:t vissa förslag till fortsatta åtgärder för reglering av jordbrukets skuldförhållanden. Förslagen grundade sig på av tillkallade sakkunniga (1933 års jordbrukskreditutredning) avgivna betänkanden. Enligt ifrågavarande förslag skulle utlämnandet av stödlån upphöra med utgången av budgetåret 1934/1935. Där emot skulle ackordslåneverksamheten tillsvidare fortgå efter i stort sett samma plan som tillförne men utvidgas dels genom höjning av lånens maximibelopp, dels ock genom att lån finge beviljas icke blott för genomförande av ackord utan även för förekommande av exekutiv försäljning av gäldenärens fastighet eller hans för jordbruket nödiga inventarier ävensom — i samband med lån för något av nu angivna ändamål — för anskaffande av yttre inventarier till gäldenärens jordbruk eller reparation av till hans fastighet hörande ekonomibyggnader. Den förutvarande organisationsformen med en centralnämnd och särskilda länenämnder för varje hushållningssällskapsområde skulle bibehållas. Medelsanvisningen för ändamålet skulle fördelas på två anslag, ett förslagsanslag för organisationskostnaderna och ett reservationsanslag för lånetilldelningen, vilka anslag föresloges skola för budgetåret 1935/1936 uppföras med 100,000 respektive 1,900,000 kronor.

Sedan riksdagen bifallit berörda förslag (skr. nr 244) utfärdades den 7 juni 1935 kungörelse (nr 277) om lån till jordbrukare för genomförande av ackord m. m., vilken kungörelse, som trätt i kraft den 1 juli 1935, gäller till och med den 30 juni 1937. I brev till statskontoret samma den 7 juni 1935 föreskrev Kungl. Maj:t, att av den vid utgången av budgetåret 1934/1935 förefintliga behållningen å tidigare till ackordslån och stödlån åt jordbrukare anvisade anslag ett belopp av 700,000 kronor skulle överföras till det av riksdagen i anslutning till vad nyss anförts för innevarande budgetår anvisade anslaget till Lån till jordbrukare för genomförande av ackord m. m.: Ackordslån åt jordbrukare m. m. Vidare tillsatte Kungl. Maj:t samma dag en centralnämnd för ackordslåneärenden m. m. samt den 28 juni 1935 särskilda länenämnder. Instruktion för centralnämnden har utfärdats sistsagda dag (nr 411).

I skrivelse den 28 augusti 1935, varöver statskontoret avgivit remissutlåtande den 14 september 1935, har *centralnämnden för ackordslåneärenden m. m.* — under förmälan att nämnden i särskild skrivelse samma dag gjort framställning om beredande jämväl för budgetåret 1936/1937 av anslag för

utlämnande av ackordslån m. m. — hemställt att, då kostnaderna för centralnämndens och lånenämndernas verksamhet under nästa budgetår torde bli oförändrade, hos riksdagen måtte göras framställning om uppförande å riksstaten för budgetåret 1936/1937 av anslag till bestridande av sagda kostnader med lika stort belopp som det innevarande budgetår för ändamålet anvisade eller 100,000 kronor.

Statskontoret har icke haft något att erinra.

Jag biträder framställningen och hemställer förty, att Kungl. Maj:t måtte *Departements-*
föreslå riksdagen *chefen.*

att till *Lån till jordbrukare för genomförande av ackord m. m.: Centralnämnden och lånenämnderna för ackordslåneärenden m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förlagsanslag* av ..... kronor 100,000.

[111.] 28. **Lån till jordbrukare för genomförande av ackord m. m.: Ackordslån åt jordbrukare m. m., reservationsanslag.** Såsom framgår av vad under nästföregående punkt anförts har 1935 års riksdag med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 187 för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1935/1936 anvisat ett reservationsanslag av 1,900,000 kronor. Rörande anslagets användning får jag hänvisa till redogörelsen under nästföregående punkt.

I skrivelse den 28 augusti 1935 har *centralnämnden för ackordslåneärenden m. m.* anført, att den hittillsvarande erfarenheten av lånerörelsen icke lämnade tillräcklig ledning för beräkning av i vilken omfattning det för budgetåret 1935/1936 anvisade anslaget för ändamålet å 1,900,000 kronor komme att under budgetåret tagas i anspråk för lånetilldelning. Dock torde man kunna räkna med, att anslaget i huvudsak komme att finna användning under budgetåret. Enligt nämndens mening borde lånerörelsen pågå även under budgetåret 1936/1937, därvid någon ändring i gällande bestämmelser icke syntes behöva ifrågakomma. I saknad av erfarenhet om rörelsens sannolika utveckling hade nämnden näppeligen annat att utgå från, än att för nästa budgetår borde anvisas samma belopp som det för budgetåret 1935/1936 anslagna eller 1,900,000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande häröver den 16 september 1935 anført, att i betraktande av den reservation å 1934/1935 års anslag till ackords- och stödlån åt jordbrukare, som — på sätt omförmälts under nästföregående punkt — påförts innevarande budgetårs anslag till ackordslån åt jordbrukare m. m., viss tvekan kunde råda, om det av centralnämnden begärda anslagsbeloppet för budgetåret 1936/1937 kunde bli erforderligt. *Statskontoret* ansåge sig fördenskull böra ifrågasätta, huruvida icke ett något reducerat anslagsbelopp för nästa budgetår skulle kunna anses vara tillfyllest för ändamålet.

Departements-
chefen.

I likhet med centralnämnden finner jag, att ifrågavarande verksamhet bör fortgå under nästa budgetår efter samma grunder som de nu gällande. Såsom nämnden framhållit saknas tillräcklig erfarenhet för att med säkerhet kunna bedöma medelsbehovet för ändamålet. Då det emellertid synes önskvärdt, att lånemöjligheterna ej behöva för starkt begränsas av brist på medel, tillstyrker jag, att anslagsanvisningen bestämmas till det belopp, nämnden föreslagit. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lån till jordbrukare för genomförande av ackord m. m.: Ackordslån åt jordbrukare m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 1,900,000.

[112.] **29. Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m., förslagsanslag.** I Kungl. Maj:ts proposition till 1935 års riksdag angående vissa åtgärder till reglering av jordbrukets skuldförhållanden föreslogs bland annat inrättande av en statlig utlåningsfond, benämnd statens sekundärlånefond för jordbrukare. Tillika hemställdes, att till förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från fonden måtte för innevarande budgetår anvisas ett förslagsanslag av 50,000 kronor. Riksdagen biföll förslagen (skr. nr 244), varefter Kungl. Maj:t i kungörelse den 7 juni 1935 (nr 276) meddelat bestämmelser om den med fondens medel bedrivna verksamheten.

Närmare redogörelse för innehållet i sagda kungörelse torde få lämnas under utgifter för kapitalökning i samband med behandling av frågan om medelsanvisning till fonden för budgetåret 1936/1937. Här torde allenast få erinras därom, att lånerörelsen handhaves av en särskild nämnd, lånenämnden för sekundär jordbrukskredit. Utlåningen från fonden och vården av de utlämnade lånen besörjes under nämndens ledning och tillsyn av låneförmedlare. Såsom sådana äger nämnden anlita hypoteksföreningar och centralkassor för jordbrukskredit samt de ytterligare kreditinrättningar, Kungl. Maj:t kan finna skäl bestämma. Där så erfordras, äger nämnden anlita jordbrukskassor och sparbanker ävensom av nämnden utsedda kommittéer av två eller tre personer att såsom lånebiträden bisträcka nämnden eller av nämnden angivna låneförmedlare. Lånebiträde må dock icke besluta om beviljande av lån eller handhava vård av utlämnat lån. Arvoden åt nämndens ledamöter, fem till antalet, bestämmas av Konungen. I den mån Kungl. Maj:t icke bestämmer de arvoden eller andra ersättningar, som skola utgå till av nämnden anlitate låneförmedlare eller lånebiträden eller till personer, som eljest med lånerörelsens bedrivande erhålla befattning, äger nämnden att därom träffa avgörande.

I avseende å ersättningen till låneförmedlarna har Kungl. Maj:t den 27 september 1935 bemyndigat nämnden att med vederbörande träffa överenskommelse i huvudsak enligt följande grunder, nämligen ett engångsbelopp för varje beviljat lån av 15 kronor i de fall, där låneförmedlaren tidigare ombesörjt egendomens vid sekundärlånets beviljande förefintliga pri-

märbelåning eller i samband med sekundärlånet ombesörjer primärbelåning, samt 25 kronor i övriga fall ävensom årligen förvaltningsbidrag med belopp, motsvarande 0.2 procent av de vid utgången av nästföregående kalenderår hos låneförmedlaren redovisade låntagarnas kapitalskuld till fonden.

I skrivelse den 19 augusti 1935 rörande anslagsbehovet för budgetåret 1936/1937 för ändamålet har *lånenämnden för sekundär jordbrukskredit* — med förmälan att nämnden i särskild skrivelse samma dag hemställt om framställning till riksdagen om kapitalökning för budgetåret 1936/1937 till sekundärlånefonden för jordbrukare till belopp av 20,000,000 kronor — vidare anfört, att med hänsyn härtill och i betraktande tillika av att under nämnda budgetår under alla förhållanden kostnader uppkomme för skötseln av de under innevarande budgetår utlämnade lånen, erfordrades, att medel i fortsättningen funnes till förfogande för bestridande av erforderliga förvaltningskostnader. I avseende å storleken av erforderligt anslag beräknade nämnden, att till ersättningar till låneförmedlare enligt de i Kungl. Maj:ts förberörda beslut den 27 september 1935 angivna grunder skulle erfordras i runt tal 100,000 kronor. Härtill komme utgifter till statens ombud och revisorer hos låneförmedlare, kostnader för nämndens egen förvaltning m. m. Försiktigheten syntes därför bjuda, att förvaltningsanslaget för nästa budgetår upptoges till belopp av 150,000 kronor samt att anslaget alltjämt hade natur av förslagsanslag.

Nämndens framställning giver mig icke anledning till annan erinran än att anslagsanvisningen synes kunna begränsas till 100,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att till *Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av . . kronor 100,000.

[113.] **30. Maskin- och redskapsprovninganstalterna vid Ultuna och Alnarp: Avlöningar och omkostnader, förslagsanslag.** Från och med 1908 har riksdagen årligen anvisat medel till maskin- och redskapsprovninganstalterna vid Ultuna och Alnarp. För innevarande budgetår har för ändamålet anvisats ett förslagsanslag av 55,500 kronor. För provninganstalterna gäller av lantbruksstyrelsen den 23 mars 1928 utfärdat reglemente. Med tillämpning under budgetåret 1935/1936 har Kungl. Maj:t den 20 juni 1935 för anstalterna fastställt följande stat:

A v l ö n i n g a r.

Arvoden och dylika ersättningar:

Föreståndaren: arvode å 7,200 kronor, personligt ålderstillägg å 600 kronor samt tillfällig löneförbättring å 1,000 kronor, <i>högst</i>	kronor	8,800
En var av 2 överassistenter: arvode å 5,200 kronor, personligt ålderstillägg å 1,000 kronor samt tillfällig löneförbättring å 1,000 kronor, <i>högst</i>	»	14,400
Montör: Arvode, <i>högst</i>	»	2,750
Ersättning för arbete, <i>förslagsvis</i>	»	15,050
	Summa kronor	41,000

Nionde huvudtiteln.

O m k o s t n a d e r.

1. Resersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	9,800
2. <i>Expenser, förslagsvis</i>	»	2,200
3. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	5,000
4. Övriga utgifter:		
a) Byggnader, reparationer och hyror, <i>förslagsvis</i>	kronor	2,500
b) Instrument, övriga inventarier och förbrukningsmateriel, <i>högst</i>	» 4,000	» 6,500
	Summa omkostnader	kronor 23,500.

S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l.

Provningsavgifter och inkomst genom försäljning av meddelanden kronor 9,000.

S a m m a n d r a g.

Utgifter: Avlöningar.....	kronor	41,000
Omkostnader.....	» 23,500	kronor 64,500
Särskilda uppbördsmedel.....	»	9,000
	Nettoutgift	kronor 55,500.

Med skrivelse den 30 augusti 1935 har lantbruksstyrelsen överlämnat en den 16 augusti 1935 dagtecknad framställning, innefattande en tablå över anstalternas beräknade inkomster och utgifter för budgetåret 1936/1937, vari *styrelsen för provningsanstalterna* bland annat anhållit att för utförande av maskin- och redskapsprovningar under nämnda budgetår i huvudsaklig överensstämmelse med hittills gällande grunder komma i åtnjutande av statsanslag med oförändrat belopp, 55,500 kronor.

Lantbruksstyrelsen har förklarat sig ej hava något att erinra mot de av anstalternas styrelse gjorda beräkningarna samt hänvisat till ett av styrelsen upprättat förslag till stat för anstalterna under nästa budgetår. Från gällande stat avviker berörda förslag allenast därutinnan, att en besparing å 1,000 kronor, som uppstått genom att ålderstillägg till samma belopp bortfallit till följd av att den ena överassistentbefattningen besatts med ny innehavare, tillgodoförts omkostnadsposten för instrument, övriga inventarier och förbrukningsmateriel.

*Departements-
chefen.* Mot lantbruksstyrelsens förslag har jag i sak intet att erinra. Stat för provningsanstalterna torde i sinom tid få fastställas av Kungl. Maj:t.

Med hänsyn till vad jag under nästföljande punkt kommer att föreslå torde ifrågavarande anslag för nästa budgetår böra uppföras under titeln »Maskin- och redskapsprovningsanstalterna vid Ultuna och Alnarp: Avlöningar och omkostnader».

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Maskin- och redskapsprovningsanstalterna vid Ultuna och Alnarp: Avlöningar och omkostnader* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av.. kronor 55,500.

[114.] 31. Maskin- och redskapsprovningensanstalterna vid Ultuna och Alnarp: Instrumentutrustning och vissa andra engångskostnader, *reservationsanslag*. I propositionen nr 143 till 1931 års riksdag rörande den högre lantbruksundervisningens ordnande m. m. ifrågasattes, huruvida icke de under statens maskin- och redskapsprovningensanstalter hörande mejerimaskinprovningarna borde samorganiseras med den högre mejeriundervisningen och med mejeriförsöken samt definitivt förläggas till Alnarp. Något ståndpunktstagande till frågan ansågs likväl ej då böra ske, enär frågan om maskinprovningarnas organisation befann sig under utredning. Emellertid uttalades, att vid omändring av mejeribygnaden å Alnarp lokalutrymmen borde reserveras för berörda mejerimaskinprovningar. Propositionen bifölls i huvudsak av riksdagen (R. skr. nr 296).

De i anledning av nämnda proposition fattade besluten hava vid upprepade tillfällen påkallat medelsanvisningar för byggnadsarbeten m. m. vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut. Såvitt mejeriavdelningen vid institutet beträffar utföras berörda arbeten i enlighet med ett vid 1934 års riksdag godkänt byggnadsförslag (prop. nr 175; R. skr. nr 185). I den nya mejeribygnad, som enligt detta förslag är under uppförande, äro vissa utrymmen avsedda för mejerimaskinprovningar.

I sin under föregående punkt omförmälda framställning har *styrelsen för provningsanstalterna* hemställt att, enär behov av instrument- och övrig utrustning av mejerimaskinprovningarnas lokaler i det nya mejeriet vid Alnarp komme att göra sig gällande under budgetåret 1936/1937, erforderliga medel för ändamålet måtte anvisas för sagda budgetår. Enligt en framställningen vidfogad promemoria över erforderliga inventarier och dessas anskaffningskostnad har styrelsen beräknat den behövliga medelsanvisningen till 10,000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har — under erinran att den föreslagna medelsanvisningen i viss mån vore att betrakta som en komplettering av genom statens försorg verkställda nybyggnader vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut — tillstyrkt ifrågavarande hemställan. Beloppet bör enligt lantbruksstyrelsens åsikt uppföras såsom ett särskilt anslag att bokföras för sig och redovisas särskilt.

Den av styrelsen för provningsanstalterna nu gjorda hemställan ansluter sig, såsom lantbruksstyrelsen framhållit, till det beslut beträffande mejerimaskinprovningarnas förläggning, som får anses innefattat i 1934 års beslut om uppförande av en ny mejeribygnad vid Alnarp, inrymmande lokaler jämväl för sagda provningar. Mot de beräknade, av inflyttningen i nämnda lokaler föranledda kostnaderna för nyanskaffning av instrument och andra inventarier har jag i likhet med lantbruksstyrelsen ej funnit anledning till erinran. Medel för ändamålet torde böra beredas under ett särskilt reservationsanslag.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-
chefen.*

att till *Maskin- och redskapsprovingsanstalterna vid Ultuna och Alnarp: Instrumentutrustning och vissa andra engångskostnader* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 10,000.

[115.] **32. Bidrag till jordbrukstekniska föreningen: Verksamheten i allmänhet.** Till understöd åt jordbrukstekniska föreningen har riksdagen anvisat anslag till belopp av för budgetåret 1930/1931 10,000 kronor, för budgetåret 1931/1932 13,000 kronor, för budgetåret 1932/1933 15,000 kronor samt för ett vart av budgetåren 1933/1934—1935/1936 12,000 kronor. Därjämte åtnjuter föreningen bidrag till standardiseringsarbetet av det till Sveriges standardiseringskommissions förfogande ställda anslaget under tionde huvudtiteln till standardiseringsverksamhet.

Uti en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 30 augusti 1935 överlämnad framställning har *föreningen* under hänvisning till uppgjort förslag till inkomst- och utgiftsstat anhållit om statsunderstöd för budgetåret 1936/1937 med 17,000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har anfört, att föreningen för att kunna fortsätta sin för jordbruket betydelsefulla uppgift alltjämt vore beroende av understöd från statens sida samt att sådant understöd syntes särskilt motiverat av föreningens försök och experiment för åstadkommande av ett gott och äggviterikt hemmaodlat foder. Vid verkställd granskning av statförslaget har styrelsen funnit ett statsbidrag av 14,000 kronor vara behöfligt för att föreningen skulle kunna bedriva sin verksamhet i ungefär samma omfattning som hittills.

*Departementets-
chefen.*

Av budgetära skäl hava under de båda senaste åren från föreningens och lantbruksstyrelsens sida framförda förslag om anslagsökning icke kunnat tillmötesgå. Anslaget torde även för nästa budgetår böra utgå med oförändrat belopp. Med hänsyn till vad jag under nästföljande punkt ämnar föreslå, bör anslaget angivas avse föreningens verksamhet i allmänhet. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till jordbrukstekniska föreningen: Verksamheten i allmänhet* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *anslag* av ..... kronor 12,000.

[116.] **33. Bidrag till jordbrukstekniska föreningen: Särskild forskningsverksamhet.** Den 18 oktober 1935 uppdrog Kungl. Maj:t åt särskild sakkunnig att inom jordbruksdepartementet biträda med utredning och utarbetande av förslag i frågan om framtida organisation av den utav byrådirektören i vattenfallsstyrelsen H. Edholm bedrivna forskningsverksamheten på det jordbrukstekniska området. Berörda utredningsarbete torde bliva avslutat i sådan tid, att därav föranlett förslag kan, i den mån så finnes erforderligt, underställas 1936 års riksdag. Förslaget torde komma att ut-

mynna i en framställning om särskilt anslag till jordbrukstekniska föreningen för att möjliggöra förläggning av ifrågavarande forskningsverksamhet till föreningen. För ändamålet synes böra beräknas en medelsanvisning från statens sida av 25,000 kronor för nästkommande budgetår.

Under återopande härav hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må varda riksdagen förelagd, till *Bidrag till jordbrukstekniska föreningen: Särskild forskningsverksamhet* för budgetåret 1936/1937 beräkna ett *anslag* av ..... kronor 25,000.

[117.] **34. Befrämjande av landsbygdens elektrifiering, reservationsanslag.** Till främjande av en planmässig organisation och utveckling av landsbygdens elektrifiering har av riksdagen anvisats anslag å tillhoppa 1,172,500 kronor. Senast har för budgetåret 1935/1936 för ändamålet uppförts ett reservationsanslag av 7,500 kronor. Kungl. Maj:t har genom beslut den 30 augusti 1935 fördelat nämnda belopp jämte en behållning å tidigare anslag av 300 kronor med 2,500 kronor till vardera av länsstyrelserna i Jämtlands och Västerbottens län samt med 2,800 kronor till länsstyrelsen i Norrbottens län.

I skrivelse den 26 september 1935 har *länsstyrelsen i Norrbottens län* hemställt, att länsstyrelsen för budgetåret 1936/1937 måtte tilldelas ett statsbidrag av 4,000 kronor, att ställas till Norrbottens elektricitetsförenings u. p. a. förfogande för främjande av en planmässig elektrifiering av länets landsbygd. Vidare hava genom länsstyrelserna i respektive Jämtlands och Västerbottens län med tillstyrkan ingivits till Kungl. Maj:t ställda framställningar från *Jämtlands läns elektricitetsförening u. p. a.* den 23 juli 1935 och från *Västerbottens läns elektriska förening u. p. a.* den 26 oktober 1935 med hemställan om anslag för ändamålet för nästa budgetår med för Jämtlands län 3,000 kronor och för Västerbottens län 3,500 kronor.

Kommerskollegium och *lantbruksstyrelsen* hava i gemensamma utlåtanden den 7 oktober och den 12 november 1935 anfört i huvudsak följande.

Ifrågavarande lokala elektrifieringsorgan hade otvivelaktigt hittills utfört ett gagnande arbete för en planmässig elektrifiering av respektive län. Allt fortfarande torde behov föreligga av en rådgivande verksamhet på det elektriska området inom länen. Elektricitetsföretagen och förbrukarna vore där spridda över vidsträckta områden. De klimatiska förhållandena gjorde, att förrättningsresor bleve tidsödande, krävande och dyrbara. Det bleve därför knappast möjligt att av respektive uppdragsgivare uttaga dessa kostnader jämte en skälig ersättning för det utförda arbetet. För att möjliggöra konsultationer till rimlig kostnad torde det sålunda vara nödvändigt, att ifrågavarande elektrifieringsorgan erhöles vissa statsbidrag.

Vid behandlingen av det stora antalet ansökningar om installatörsbehörighet, som ingåves till kommerskollegium, plögade ämbetsverket infordra upplysningar från, bland andra, även förevarande föreningars konsulenter. Vid kontrollen av elektriska anläggningar hade föreningarna biträtt vederbörande

statsinspektör. Dessa omständigheter torde jämväl motivera ett visst statsbidrag.

Ämbetsverken erinrade även om att spörsmålet om statsbidrag för liknande ändamål torde innefattas i den utredning om det elektriska kontrollväsendet i dess helhet, som Kungl. Maj:t på föredragning av chefen för handelsdepartementet den 3 februari 1933 uppdragit åt särskilda sakkunniga att verkställa. Det vore beklagligt, om, redan innan utredningens resultat föreläge, ifrågavarande föreningar skulle nödgas att i saknad av statsunderstöd upphöra med eller väsentligen inskränka sin verksamhet.

Norrbottens läns landsting hade för år 1936 anvisat ett belopp av 6,000 kronor till länets elektricitetsförening. Till Jämtlands läns elektricitetsförening hade för samma tid länets landsting och hushållningssällskap anvisat ett belopp av tillhopa 4,500 kronor. Därutöver tillfördes nämnda två föreningar inkomster i form av medlems- och konsultationsavgifter med något över 2,000 kronor årligen för vardera föreningen. Föreningen i Västerbottens län hade av landstinget beviljats ett bidrag för nästa budgetår av 3,500 kronor.

Ämbetsverken funne icke tillräckliga skäl föreligga för en höjning av de för innevarande budgetår till ifrågavarande länsstyrelser utanordnade beloppen. Till följd härav hemställde ämbetsverken, att förevarande anslag måtte för nästa budgetår bestämmas till (2,800 + 2,500 + 2,500 =) 7,800 kronor.

*Departements-
chefen.* Med biträdande av ämbetsverkens förslag till medelsanvisning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av landsbygdens elektrifiering* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag*
av ..... kronor 7,800.

[118.] **35. Bidrag till bestridande av kostnaderna för lantbruksmöten, reservationsanslag.** Under ett flertal år, dock icke för budgetåren 1932/1933 och 1933/1934, hava beviljats anslag till allmänna lantbruksmöten. För vardera av budgetåren 1934/1935 och 1935/1936 har för ifrågavarande ändamål anvisats ett reservationsanslag av 25,000 kronor. Angående de närmare bestämmelserna rörande lantbruksmötenas organisation och kostnaderna för nämnda möten hänvisas till framställningen i IX H. T. 1931 sid. 268 och IX H. T. 1934 sid. 110.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 30 augusti 1935 framhållit, att enligt gällande plan för medelsanvisning till lantbruksmötena statsbidrag för ändamålet syntes böra anvisas för nästkommande budgetår med enahanda belopp som tidigare eller alltså 25,000 kronor. Av sagda belopp torde $\frac{4}{5}$ böra överlämnas till bestyrelsen för 1937 års distriktsmöte och återstoden användas till rikslantbruksmötet.

*Departements-
chefen.* Med biträdande av lantbruksstyrelsens förslag till medelsanvisning hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till bestridande av kostnaderna för lantbruksmöten* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 25,000.

[119.] **36. Bidrag till jordbrukarungdomens förbund.** Såsom bidrag till jordbrukarungdomens förbund för främjande av dess verksamhet har från och med 1921 årligen anvisats statsmedel. I riksstaten för budgetåret 1934/1935 var för ändamålet uppfört ett anslag å 30,000 kronor. För innevarande budgetår är anslaget upptaget med 84,900 kronor, avseende verksamheten under kalenderåret 1935. Tidigare har Kungl. Maj:t jämväl ställt avsevärda belopp av lotterimedel till förbundets förfogande, särskilt för upprätthållande av konsulentverksamhet. För nämnda verksamhet var sålunda under 1934 av lotterimedel tillgängligt ett belopp av 61,900 kronor. Under kalenderåret 1935 har förbundet emellertid för sagda ändamål av lotterimedel endast kunnat disponera 5,100 kronor.

De medel, som sålunda under 1935 sammanlagt stått till föreningens förfogande (84,900 + 5,100 =) 90,000 kronor, hava avsetts skola fördelas med 30,000 kronor till den centrala verksamheten och 60,000 kronor till konsulentverksamheten.

I en till Kungl. Maj:t ställd, av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 30 augusti 1935 överlämnad framställning har *styrelsen för jordbrukarungdomens förbund* under åberopande av förslag till inkomst- och utgiftsstat för kalenderåret 1936 anhållit om anslag för budgetåret 1936/1937 till verksamheten under nämnda kalenderår med 119,100 kronor, varav 40,000 kronor till den centrala verksamheten och 79,100 kronor till konsulentverksamheten. Förbundet, som under 1935 haft anställda 20 manliga konsulenter med tjänstgöring av sammanlagt 168 månader samt 16 kvinnliga konsulenter med sammanlagt 51 månaders tjänstgöring, har för 1936 räknat med 25 manliga och 22 kvinnliga konsulenter med en tjänstgöringstid av respektive 202 och 74 månader.

Lantbruksstyrelsen har anfört i huvudsak följande.

Beträffande den centrala verksamheten hade lantbruksstyrelsen i stort sett ej några erinringar att göra mot den av förbundet uppgjorda staten för denna del av verksamheten. Av förbundet beräknad förlust å det av förbundet utgivna s. k. J. U. F.-bladet, 2,500 kronor, borde dock genom åtgärder för ökad spridning kunna undvikas. Ökning av vissa andra inkomster än statsunderstöd torde icke vara omöjlig. Detta gällde bland annat gåvomedel. Även genom åstadkommande av ökning av antalet passiva medlemmar torde viss inkomstökning stå att vinna. Från aktiva medlemmar inginge nu till förbundet genom distriktet en avgift av 10 öre per medlem. Dessa inkomster avsåges emellertid helt och hållet till kostnader för distriktens representation i förbundsrad och vid ombudsmöte. Möjlighet torde finnas att därutöver av medlemmarna uttaga en mindre avgift för förbundets allmänna utgifter. Denna möjlighet torde böra tagas under omprövning inom förbundet, även om införandet av dylik avgift kunde vara förenat med vissa svårigheter på grund av jordbrukarungdomens i regel små

tillgångar på kontanta medel. Redan nu erlade dock förbundets medlemmar avgifter till lokalföreningarna. Lämpligt torde emellertid vara, att sådan avgift till förbundet ej uttoges av de yngsta årsklasserna utan t. ex. endast av medlemmar, som fyllt 16 år.

Med hänsyn till anförda förhållanden ansåge lantbruksstyrelsen sig icke kunna tillstyrka det begärda beloppet av 40,000 kronor till förbundets centrala verksamhet utan förordade ett belopp av 35,000 kronor. Därest svårigheter skulle uppstå för förbundet att täcka bristen i staten genom ökning av andra inkomster än statsbidrag, torde i statförslaget till resestipendier och konsulentmöte upptagna belopp, 1,000 respektive 2,000 kronor, ehuru i och för sig av betydelse, icke böra komma till användning för dessa ändamål.

Vad beträffade förbundets konsulentverksamhet vore den föreslagna anslagshöjningen, 19,100 kronor, i jämförelse med innevarande budgetår föranledd av en planerad utvidgning av berörda verksamhet. Lantbruksstyrelsen funne det önskvärt, att ungdomskonsulenter kunde anställas inom de distrikt, där sådana nu saknades men intresse finnes för saken, och förmenade, att anslagsbehovet om några år borde beräknas ungefär till det av föreningen nu föreslagna beloppet. För närvarande ansåge styrelsen sig emellertid böra tillstyrka ett belopp av 65,000 kronor. (166 tjänstgöringsmånader för manlig konsulent à 300 kronor = 49,800 kronor, 61 tjänstgöringsmånader för kvinnlig konsulent à 250 kronor = 15,250 kronor eller sammanlagt 65,050 kronor.)

Det sammanlagda anslagsbelopp, som av lantbruksstyrelsen förordades, uppginge sålunda till 100,000 kronor, innebärande en ökning i jämförelse med det för budgetåret 1935/1936 för ändamålet anvisade anslaget med 15,100 kronor, vilken ökning bestode dels i kompensation för de lotterimedel, 5,100 kronor, som för ändamålet stode till förfogande för nämnda budgetår, dels ock i ökning av de för den centrala verksamheten och konsulentverksamheten beräknade beloppen med 5,000 kronor till vardera verksamhetsgrenen.

Departements-
chefen.

I överensstämmelse med den ståndpunkt, som intogs vid 1935 års riksdag torde statens bidrag till den av jordbrukarungdomens förbund bedrivna verksamheten framdeles böra i dess helhet anvisas över riksstaten. Lotterimedel torde sålunda icke komma att under nästa budgetår stå till förbundets förfogande.

Vidkommande storleken av det bidrag, som från statens sida bör anslås för ifrågavarande ändamål, synes detsamma för budgetåret 1936/1937 skäligt böra begränsas till samma belopp, som förbundet innevarande budgetår kan av statsmedel disponera, eller 90,000 kronor. Härav torde liksom för innevarande budgetår böra avses 30,000 kronor för den centrala verksamheten och 60,000 kronor för konsulentverksamheten.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till jordbrukarungdomens förbund* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *anslag* av . . . . kronor 90,000.

[120.] **37. Bidrag till ladugårdsförbättringar inom vissa delar av Västerbottens län, reservationsanslag.** Med skrivelse den 9 oktober 1935 har länsstyrelsen i Västerbottens län överlämnat en till Kungl. Maj:t ställd framställning från *Västerbottens läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott*, däri utskottet hemställt om anslag av statsmedel, till en början förslagsvis 180,000 kronor, för beviljande av bidrag till ladugårdsförbättringar inom Tärna socken och jämförliga bygder huvudsakligen ovan odlingsgränsen i Västerbottens län. Vid framställningen är fogad viss av förvaltningsutskottet införskaffad utredning. I ärendet hava utlåtanden efter remiss avgivits den 2 november 1935 av lantbruksstyrelsen och den 18 november 1935 av statens egnahemsstyrelse.

Till motivering av sin hemställan har förvaltningsutskottet anfört bland annat följande.

Svårigheterna för befolkningen inom den egentliga fjällbygden att anskaffa lämpligt byggnadsvirke hade orsakat, att ladugårdsbyggnaderna där såsom regel vore av undermålig beskaffenhet. Det isolerade läget, långa transporter och bristande virkestillgång hade föranlett en låg byggnadskultur. De områden inom Västerbottens län, som avsåges med förevarande framställning, vore Tärna socken samt Dikanäs och Ammarnäs kapellförsamlingar inom respektive Vilhelmina och Sorsele socknar.

I betraktande av de fel, som merendels vidlådde ladugårdsbyggnaderna i dessa trakter, torde de ifrågasatta förbättringsarbetena böra avse förbättring av sockeln, yttre brädfodring av väggarna, insättning av större fönster och innanfönster, cementering av golv i ladugård och gödselrum samt fyllning till minst 8 tum på varmtaken. Inredningen borde i samband därmed moderniseras och kalkstrykning av väggar och tak verkställas.

Med hänsyn till att mejerirörelse nu planerades inom Tärna socken, där tack vare ett mindre anslag ur fonden för produktionsbefrämjande åtgärder en mejeribygnad vore under uppförande, hade det blivit en hygienisk angelägenhet att få bättre ladugårdar. Dessutom syntes det ur såväl djurskydds- som folkhälsans synpunkt angeläget att höja ladugårdsstandarden i berörda trakter. Då därjämte befolkningens utkomstmöjligheter på grund av naturförhållandena vore i hög grad beroende av nötkreatursskötseln, vore frågan av största betydelse för hela bygdens utveckling.

Hushållningssällskapet hade genom vederbörande vandringsrättare låtit verkställa utredning rörande omfattningen av och kostnaden för en allmän ladugårdsförbättring inom Tärna socken. Enligt denna utredning skulle 238 jordbrukare inom Tärna socken vara i behov av att få sina ladugårdar upp- rustade eller ombyggda och kostnaderna härför uppgå till 118,970 kronor. Då emellertid utredningen synts förvaltningsutskottet vara uppgjord med för ringa anspråk på nutida ladugårdsstandard, hade utskottet uppdragit åt särskilda utredningsmän att utföra vissa kompletterande undersökningar. Utredningsmännen hade därvid funnit, att ett belopp av minst 180,000 kronor vore erforderligt för ändamålet. Likväl hade utredningsmännen vid sina beräkningar icke ställt några större fordringar på reparations- eller nybyggnadsarbetenas utförande.

Att förbättra det otvivelaktigt dåliga ladugårdsbeståndet i socknen komme att för den fattiga befolkningen ställa sig dyrbart redan på grund av svårigheten att anskaffa erforderligt byggnadsvirke — avståndet till närmaste barr-

skog vore ofta 4 å 8 mil. Därtill komme de i hög grad kostsamma transporterna — 15 å 20 mil från närmaste järnvägsstation — av cement och annan materiel. Fördenskull syntes det förvaltningsutskottet angeläget, att det allmänna ingrepe stödande till förmån för ifrågavarande befolkning, som levde under särskilt hårda betingelser. Konsekvenserna av det ifrågasatta stödet bleve, för så vitt anginge Västerbottens län, icke avskräckande, enär för de övriga orter, som kunde ifrågakomma, icke tillhoppa komme att tarvas mer än högst det för Tärna socken beräknade bidragsbeloppet. Dessutom syntes utgiftens fördelning på ett par år motiverad.

Därest statsanslag komme att beviljas till ladugårdsförbättringar, borde givetvis varje företag bliva föremål för närmare utredning och förslag rörande erforderliga arbeten, deras omfattning och kostnad.

Länsstyrelsen har anfört bland annat:

Enligt länsstyrelsens mening borde bidrag till nybyggnad och reparation av ladugårdar — vilken hjälp vore motiverad framförallt av det förhållandet, att det långa avståndet till skog och såg i sådan grad försvårade och fördyrade byggnadsarbetet, att detta icke kunde utföras av vederbörande jordbrukare själva — lämnas befolkningen även i de västra delarna av Sorsele, Vilhelmina och Dorotea socknar, där förhållandena vore i stort sett desamma som inom Tärna socken. Början borde emellertid göras i Tärna och i någon mån även i västra delen av Dorotea socken (Risbäcks kapellförsamling), enär mejerifrågan i dessa bygder kunde betraktas såsom löst och en uppryckning av ladugårdsbeståndet därstädes vore av behovet starkt påkallad. Hushållningssällskapets förvaltningsutskott torde böra erhålla uppdrag att handhåva ledningen av de ifrågasatta förbättringsarbetena. Det erforderliga bidragsbeloppet, 180,000 kronor, syntes böra utgå med hälften under vardera av budgetåren 1936/1937 och 1937/1938.

Lantbruksstyrelsen har gjort i huvudsak följande uttalande.

Det låge i sakens natur, att jordbrukarna i trakter, varom här vore fråga, vore i särskilt behov av stöd i sin verksamhet. Emellertid syntes Tärna socken icke intaga en sådan särställning, att statliga åtgärder borde vidtagas speciellt för denna socken. Liknande förhållanden rådde enligt vad länsstyrelsen framhållit i Sorsele, Dorotea och Vilhelmina socknar. Jämväl utanför Västerbottens län finnes trakter av samma eller snarlika art såsom inom Karelando, Arjeplogs och vissa delar av Jukkasjärvi, Gällivare, Arvidsjaur och Jokkmokks socknar i Norrbottens län, Särna och Idre socknar av Kopparbergs län samt vissa fjällsocknar i Jämtlands län.

Även om lantbruksstyrelsen funne en sanering av ladugårdsbeståndet inom landets mera produktiva delar vara ur nationalekonomisk synpunkt av större betydelse än en sådan åtgärd inom mindre produktiva områden, som låge ovan barrskogsgränsen, syntes dock sociala synpunkter tala för att särskilda åtgärder vidtoges för dessa senare områden. Emellertid borde sådana åtgärder enligt styrelsens förmenande föregås av en undersökning över hela det område, där samma eller likartade förhållanden kunde anses vara rådande, så att icke vissa orter bleve gynnade framför andra, som tilläventyrs kunde anses i lika mån berättigade till understöd från det allmännas sida.

Skulle skäl anses föreligga att omedelbart tillgodose de intressen, som i förevarande framställning avsåges, torde få framhållas, att beräkningen av kostnaderna till 118,970 kronor syntes vara uppgjord med tillbörlig hänsyn till endast nödvändiga behov. Att märka vore, att de beräknade kostna-

derna syntes vara totalkostnader, innefattande jämväl arbetskostnad. I första hand syntes, under nyss anförda förutsättning, böra övervägas, huruvida icke lämpligt virke för respektive byggnadsändamål kunde ställas till förfogande. Därest statens medverkan skulle inskränkas därtill, torde härför erforderligt belopp ställa sig avsevärt lägre än det i framställningen ifrågasatta. Uppskattningsvis syntes kunna antagas, att virkeskostnaden skulle utgöra hälften eller något mera av totalkostnaden.

Statens egnahemsstyrelse tillstyrker för sin del framställningen och anför:

Vad särskilt anginge ladugårdsbeståndet i Tärna socken och jämförliga bygder funne egnahemsstyrelsen det behjärtansvärt, att jordbrukarbefolkningen därstädes, som levde under hårda villkor för utkomsten, bereddes den hjälp till självhjälp från statens sida, som innefattades i statsbidrag till ändamålsenliga ladugårdar. Inom ifrågavarande fjällbygder, där befolkningen icke kunde räkna med arbetsförtjänster i närliggande skogar eller eljest utan vore så gott som uteslutande hänvisad till jordbruk, jakt och fiske för sitt uppehälle, torde en förbättring i levnadsvillkoren vara huvudsakligen beroende av att jordbrukets avkastningsförmåga kunde höjas. Betingelser härför torde i viss utsträckning vara för handen främst med avseende på boskapsskötseln. Den omständigheten, att understöd av ifrågavarande art kunde vara behövliga även på andra håll i landet, syntes egnahemsstyrelsen icke böra utgöra hinder för att förevarande område av Västerbotten tillgodosåges för sig. Därigenom kunde det för övrigt bliva möjligt att inhämta erfarenheter, vilka kunde tillvaratagas annorstädes.

Lantbruksstyrelsens förslag om att det syntes böra i första hand övervägas, huruvida icke lämpligt byggnadsvirke kunde ställas till förfogande för ändamålet, torde icke vara genomförbart. Kronoparker funnes nämligen icke i trakten och dessutom syntes det, enär domänverket icke torde bedriva virkesförädling, erbjuda svårigheter att genom statens försorg tillhandahålla byggnadsvirke i stället för kontantbidrag. Den ifrågasatta byggnadsverksamheten torde därför böra understödjas med statsmedel på sätt, länsstyrelsen liksom hushållningssällskapet föreslagit under medverkan av sällskapets förvaltningsutskott. Egnahemsstyrelsen ville därtill allenast framhålla lämpligheten av att förvaltningsutskottet jämväl borde — såvitt möjligt — tillhandagå vederbörande vid inköp av virke och andra byggnadsvaror, varigenom större beställningar kunde upptagas för goda varor till fördelaktigt pris.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att de jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 februari 1935 av chefen för handelsdepartementet tillkallade *sakkunniga för utredning rörande Bohusläns näringsliv* i avgivet betänkande bland annat föreslagit, att till Göteborgs och Bohus läns hushållningssällskaps förfogande måtte för upprustning av lantbrukets ekonomibyggnader, i första hand djurstallarna, inom det s. k. stenhuggeriområdet, omfattande Stångenäs, Sotenäs, Kville, Tanums och Vette härader i nämnda län, ställas ett belopp av 200,000 kronor, att utgå efter vissa närmare angivna grunder.

I häröver infordrat utlåtande har *lantbruksstyrelsen* förklarat sig knappast finna sådana särförhållanden föreligga inom förevarande områden, att de-

samma berättigade till ett speciellt ingripande för att förbättra jordbrukets ekonomibyggnader. I varje fall syntes tillräcklig utredning härutinnan icke hava förebragts. Samma eller liknande behov av upprustning av ekonomibyggnaderna förelåge inom andra delar av landet. Att djurstallarna befunne sig i dåligt skick vore ett skäl som kunde åberopas inom betydande områden. Vad särskilt anginge de föreslagna åtgärdernas värde för den arbetslösa stenhuggarbefolkningen ställde lantbruksstyrelsen sig mycket tveksam angående deras effektivitet härutinnan. Byggnadsarbeten av detta slag, utöver de arbeten, vilka kunde åstadkommas av jordägarna själva, krävde speciell sakkunskap, som knappast förefunnes hos stenarbetarna. Ej heller medförde den omständigheten, att jordbrukets byggnader bleve försatta i bättre skick, större behov av eller möjligheter för jordbrukarna att i sin tjänst anställa främmande arbetare.

*Departements-
chefen.*

Det förslag angående åtgärder för upprustning av lantbrukets ekonomibyggnader, vilket framlagts av de sakkunniga för utredning rörande Bohusläns näringsliv, är närmast föranlett av önskan att på detta sätt erhålla bidrag till lindrande av arbetslösheten inom länet. Ur denna synpunkt torde emellertid förslaget genomförande, såsom lantbruksstyrelsen framhållit, icke vara av större betydelse. I varje fall torde resultatet i förevarande hänseende ej stå i rimligt förhållande till statsverkets kostnader för ändamålet. Med hänsyn härtill och då på sätt inhämtas av lantbruksstyrelsens yttrande behovet ur jordbruksnäringens synpunkt av bättre ekonomibyggnader icke torde framträda mera starkt inom Bohuslän än på åtskilliga andra håll i landet, har jag ansett mig icke kunna biträda ifrågavarande förslag.

Annorlunda synas förhållandena ställa sig beträffande Västerbottens län. Det gäller här områden, där på grund av särskilda omständigheter — bristande tillgång på lämpligt virke, långa avstånd och dåliga kommunikationer — svårigheterna att hålla byggnadsbeståndet i tillfredsställande skick äro mycket stora. Av utredningen i detta ärende framgår, att ladugårdsstandarden här står synnerligen lågt. Ett avhjälpande av de missförhållanden, som i detta avseende råda, torde med hänsyn till kostnaderna och befolkningens ekonomiska ställning ej kunna försiggå utan statens mellankomst. Att, såsom lantbruksstyrelsen ifrågasatt, i stället för kontanter tillhandahålla byggnadsmateriel, lärer på de av statens egnahemsstyrelse anförda skäl näppeligen erbjuda någon fördel ur statens synpunkt. Jag tillstyrker, att visst anslagsbelopp ställes till förfogande. I överensstämmelse med länsstyrelsens förslag torde verksamheten närmast böra avse Tärna och viss del av Dorotea socken, där behovet av förbättringar ansetts mest påkallat. Skulle omständigheterna göra önskvärt, att i särskilt fall bidrag lämnas för byggnadsarbeten å annan ort inom länet med likartade förhållanden, torde hinder dock ej böra möta att inom anslagets ram tillgodose jämväl ett dylikt medelsbehov. Att, på sätt lantbruksstyrelsen anført, låta med ifrågavarande åtgärder anstå i avvaktan på en undersökning angående förhållandena inom andra delar av landet, synes ej erforderligt.

Medelsanvisningen torde böra ske i form av reservationsanslag och bestämmas till 100,000 kronor. Med detta belopp bör i första hand det mest trängande behovet tillgodoses. Huruvida framdeles ytterligare belopp bör anvisas torde få bero på särskild framställning och prövning. Beslutet nu bör sålunda ej innebära ett löfte om hjälp även i fortsättningen.

Fördelningen av medlen torde få ankomma på Västerbottens läns hushållningssällskap eller dess förvaltningsutskott, som jämväl bör bistå vederbörande bidragstagare med råd och upplysningar samt, på sätt egnahemsstyrelsen anfört, tillhandagå honom vid inköp av virke och andra byggnadsvaror. Hushållningssällskapet eller dess förvaltningsutskott torde äga meddela de närmare bestämmelser rörande bidragstilldelningen, som må finnas lämpliga för vinnande av det därmed avsedda syftet.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till ladugårdsförbättringar inom vissa delar av Västerbottens län* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 100,000.

H. Egnahemsbildning, kolonisation och grundförbättringar m. m.

[121.] 1. **Egnahemsbildning: Statens egnahemsstyrelse: Avlöningar, förslagsanslag.** Anslaget i fråga är för budgetåret 1935/1936 uppfört med 60,200 kronor och disponeras enligt följande av riksdagen godkända

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å extra stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	42,900	
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:			
a) Grundavlöningar m. m.....	kronor	9,100	
b) Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	2,500	» 11,600
3. Arvoden och dylika särskilda ersättningar:			
a) Arvoden till tre ledamöter å 1,000 kronor.....	kronor	3,000	
b) Dagarvoden, <i>förslagsvis</i>	»	1,600	» 4,600
4. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	1,100	

Summa kronor 60,200.

I skrivelse den 26 augusti 1935 har *statens egnahemsstyrelse* hemställt, att — under förutsättning att det provisoriska dyrortstillägget till vissa befattningshavare komme att under budgetåret 1936/1937 utgå efter samma grunder som för innevarande budgetår — den i avlöningsstaten för styrelsen upptagna anslagsposten till särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänste-

män måtte ökas med 900 kronor samt styrelsens avlöningsanslag höjas i motsvarande omfattning.

Sedermera har egnahemsstyrelsen i skrivelse den 7 november 1935 gjort framställning om anvisande av ytterligare medel för anställande av en amanuens med avlönning enligt 16:e lönegraden för extra ordinarie befattningshavare. Styrelsen har yrkat, att för ifrågavarande ändamål måtte för budgetåret 1936/1937 beräknas ett belopp av 4,100 kronor. Till motivering av framställningen har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Egnahemsstyrelsens arbetsbelastning hade under de senaste åren ökat högst väsentligt. Under budgetåret 1934/1935 hade antalet handlagda ärenden utgjort 28,736. Motsvarande tal för budgetåren 1932—1934 hade varit respektive 4,859 och 27,415. Styrelsens behov av flera arbetskrafter hade visserligen för innevarande budgetår tillgodosetts i så måtto, att medel beviljats för nyanställning av en byråassistent å extra stat i lönegraden B 21. Denne befattningshavare torde emellertid böra i huvudsak ägna sin tid åt spörsmål av byggnadsteknisk art. För att ernå lättnad i arbetet med handläggningen av olika slag av egnahems-, arbetarsmåbruks- och bostadsförbättringsfrågor, vilka ej direkt sammanhänge med byggnadsverksamhet och vilket arbete ej kunde beräknas bliva nämnvärt lättat genom byråassistentbefattningen, vore styrelsen i oundgängligt behov av ännu en befattningshavare. Denne borde vara agronomutbildad och i övrigt äga god insikt i stycknings- och jordfrågor. Befattningshavaren borde benämnas amanuens och placeras i 16:e lönegraden för extra ordinarie tjänstemän.

I remissutlåtande den 21 november 1935 har *statskontoret*, enär behov av ytterligare förstärkning av egnahemsstyrelsens arbetskrafter syntes föreligga, förklarat sig ej vilja motsätta sig, att för sådant ändamål anslagsposten till grundavlönningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal höjdes med 3,900 kronor till 13,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Även jag anser, att medel böra beredas för anställning under nästa budgetår av ännu en befattningshavare vid egnahemsstyrelsen. Med placering av denne på sätt styrelsen föreslagit såsom amanuens i 16:e lönegraden skulle, sedan pensionsavdrag frånräknats, för ändamålet erfordras ett belopp av 3,975 kronor. Jag tillstyrker, att medelsanvisningen till grundavlönningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal nu 9,100 kronor i enlighet med statskontorets förslag höjes till i runt tal 13,000 kronor.

I anslutning till vad chefen för finansdepartementet förut i dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anfört beträffande provisoriskt dyrortstillägg under budgetåret 1936/1937 torde, om hänsyn tages jämväl till den föreslagna nya befattningen, anslagsposten till särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän böra ökas med 1,200 kronor till 2,300 kronor.

I övrigt torde någon annan förändring i avlöningsstaten ej böra ske än att för vinnande av större likformighet med andra dylika stater arvodespostens beteckning bör ändras till »Arvoden och särskilda ersättningar, be-

stämnda av Kungl. Maj:t samt denna anslagspost uppföras omedelbart efter anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å extra stat.

Ifrågavarande anslag bör vid bifall till vad jag här föreslagit upptagas med (60,200 + 3,900 + 1,200 =) 65,300 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) godkänna följande avlöningsstat för statens egnahemsstyrelse, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å extra stat, <i>förslagsvis</i>		kronor 42,900
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:		
a) Arvoden till tre ledamöter å 1,000 kronor	kronor 3,000	
b) Dagarvoden, <i>förslagsvis</i> ..	» 1,600	» 4,600
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a) Grundavlöningar m. m... kronor	13,000	
b) Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	» 2,500	» 15,500
4. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>		» 2,300
		Summa kronor 65,300;

2) till *Egnahemsbildning: Statens egnahemsstyrelse: Avlöningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 65,300.

[122.] **2. Egnahemsbildning: Statens egnahemsstyrelse: Omkostnader, förslagsanslag.** För budgetåret 1935/1936 är för ändamålet anvisat ett belopp av 21,000 kronor. Stat för anslaget användning har av Kungl. Maj:t fastställts den 31 maj 1935.

I skrivelse den 26 augusti 1935 har *statens egnahemsstyrelse* hemställt, att anslag måtte för budgetåret 1936/1937 utgå med oförändrat belopp.

Med bifall härtill hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *Departements-*
chefen.

att till *Egnahemsbildning: Statens egnahemsstyrelse: Omkostnader* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 21,000.

[123.] **3. Egnahemsbildning: Förvaltningsbidrag till egnahemslåneförmedlare, förslagsanslag.** Enligt §§ 36 och 37 i kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 217) angående allmänna grunder för den statsunderstödda egnahemsverksamheten, vilken kungörelse ändrats genom kungörelserna nr 169/1933 och 124/1934, äga egnahemslåneförmedlarna till bestridande av med den statsunderstödda egnahemsverksamheten förenade förvaltningskostnader och å egnahemsrörelsen uppkommande förluster åtnjuta visst årligt statsbidrag.

I riksstaten för budgetåret 1935/1936 har för ändamålet uppförts ett förslagsanslag av 1,260,000 kronor. Såsom förvaltningsbidrag för 1935 har Kungl. Maj:t den 5 juli 1935 från nämnda anslag till låneförmedlarna anvisat sammanlagt 1,244,332 kronor 58 öre. Motsvarande belopp utgjorde för åren 1930, 1931, 1932, 1933 och 1934 respektive 998,768 kronor 65 öre, 1,041,311 kronor 60 öre, 1,077,291 kronor 97 öre, 1,141,752 kronor 31 öre och 1,206,917 kronor 43 öre.

Statens egnahemsstyrelse har i skrivelse den 26 augusti 1935 anfört i huvudsak följande.

Styrelsen hade till ledning vid förhandsberäkning av förvaltningsbidragens belopp för 1936 från hushållningssällskapens egnahemsnämnder infordrat vissa uppgifter och med stöd av dessa samt för styrelsen i övrigt tillgängligt material upprättat en skrivelsen bilagd tabell över beräknade förvaltningsbidrag för sagda år, varav framginge, att bidragen uppskattats till i runt tal 1,292,000 kronor. Om förvaltningsbidragen för 1936 till egnahemslåneförmedlarna liksom hittills komme att utbetalas under senare halvåret, torde det härför erforderliga anslagsbeloppet 1,292,000 kronor, behöva av riksdagen äskas för budgetåret 1936/1937. Anslaget torde böra bibehållas såsom förslagsanslag.

*Departements-
chefen.*

Jag har mot egnahemsstyrelsens förslag icke annat att erinra, än att anvisningen torde böra avrundas till 1,290,000 kronor.

Under erinran att anslagsanvisningen avser kalenderåret 1936 hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Förvaltningsbidrag till egnahemslåneförmedlare* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 1,290,000.

[124.] **4. Egnahemsbildning: Bidrag till hushållningssällskap för jordanskaffningsverksamhet, förslagsanslag.** Jämlikt § 38 i kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 217) angående allmänna grunder för den statsunderstödda egnahemsverksamheten, ändrad genom kungörelserna nr 169/1933 och 124/1934, åtnjuter hushållningssällskap, som ur jordförmedlingsfonden beviljats jordanskaffningslån, ett visst årligt statsbidrag (*jordanskaffningsbidrag*), avsett att utgöra ersättning för av jordanskaffningsverksamheten föranledda försäljnings- och förvaltningskostnader.

Anslaget, som är av förslagsanslags natur, har för ett vart av budgetåren 1932/1933—1935/1936 uppförts med 1,000 kronor.

Statens egnahemsstyrelse har i skrivelse den 26 augusti 1935 erinrat, att Kungl. Maj:t den 5 juli 1935 från ifrågavarande anslag anvisat ett belopp av 7,497 kronor såsom jordanskaffningsbidrag för 1935 till Kristianstads läns hushållningssällskap, som den 22 juni 1933 och den 9 mars 1934 beviljats jordanskaffningslån å tillhoppa 220,550 kronor. Försäljningen av lotter från medelst jordanskaffningslån inköpt jord hade för sällskapets vidkommande avslutats under 1934. Med hänsyn till eventuellt utgående nya jordanskaffningslån ansåge styrelsen anslaget böra för budgetåret 1936/1937 oförändrat upptagas med 1,000 kronor.

I enlighet med egnahemsstyrelsens förslag och under erinran att anslags-*Departements-* anvisningen avser kalenderåret 1936 hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte *chefen.* föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Bidrag till hushållningssällskap för jordanskaffningsverksamhet* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 1,000.

[125.] **5. Egnahemsbildning: Premielån till egnahemslåntagare för nyodlings- och nybyggnadsarbeten, reservationsanslag.** Alltsedan 1923 har riksdagen anvisat anslag för utlämnande av premielån till egnahemslåntagare för nyodlings- och nybyggnadsarbeten. Anslaget, som uppförts såsom reservationsanslag, har för budgetåret 1935/1936 upptagits med 700,000 kronor, därvid räknats med en reservation av i runt tal 100,000 kronor.

Bestämmelser rörande anslagets användning hava meddelats i *dels* kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 217) angående allmänna grunder för den statsunderstödda egnahemsverksamheten, vilken kungörelse ändrats genom kungörelserna nr 169/1933 och 124/1934, *dels ock* kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 218) med reglementariska föreskrifter rörande den statsunderstödda egnahemslåne- och premielåneverksamheten, ändrad genom kungörelserna nr 249/1932 och 170/1933.

I skrivelse den 26 augusti 1935 har *statens egnahemsstyrelse* beräknat medelsbehovet av premielån för kalenderåret 1937 till i runt tal 900,000 kronor. På grund av den statsfinansiella situationen har styrelsen emellertid ansett sig förhindrad äska högre anslag än som behövdes för att tillgodose ett medelsbehov av 800,000 kronor. Då å anslaget medel torde kunna beräknas återflyta till belopp för budgetår av omkring 100,000 kronor, har styrelsen föreslagit en anslagsanvisning av 700,000 kronor.

Jag tillstyrker egnahemsstyrelsens framställning och hemställer alltså, att *Departements-* Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *chefen.*

att till *Egnahemsbildning: Premielån till egnahemslåntagare för nyodlings- och nybyggnadsarbeten* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 700,000.

[126.] **6. Egnahemsbildning: Byggande av nybyggesvägar, reservationsanslag.** Enligt bestämmelser, som antagits vid 1929 års riksdag (prop. nr 196; R. skr. nr 226), kan statsbidrag i viss ordning beviljas till byggande av väg till sådant odlingsområde i Norrland och Dalarna, som med hänsyn till storlek, markbeskaffenhet och övriga förhållanden finnes vara väl ägnat att användas till jordbruk och framtida bebyggelse (nybyggesväg). Kungörelse i ämnet har av Kungl. Maj:t utfärdats den 14 juni 1929 (nr 171).

För ändamålet har riksdagen anvisat medel i form av reservationsanslag, som uppförts för ett vart av budgetåren 1929/1930—1931/1932 med 50,000 kronor, för budgetåret 1932/1933, på grund av påräknad reservation av 10,000 kronor, med 40,000 kronor, för budgetåret 1933/1934 med 60,000 kronor samt för vart och ett av budgetåren 1934/1935 och 1935/1936 med 150,000 kronor. Medelsanvisningen har för budgetåret 1934/1935 ägt rum under utgifter för kapitalökning, fonden för förlag till statsverket men eljest skett under nionde huvudtiteln.

Rörande anslagsbehovet för budgetåret 1936/1937 föreligga följande framställningar:

från länsstyrelsen i Kopparbergs län.....	kronor	15,000
» » » Gävleborgs »	»	6,000
» » » Västernorrlands »	»	22,000
» » » Jämtlands »	»	5,000
» » » Västerbottens »	»	110,000
» » » Norrbottens »	»	75,000
	Summa kronor	233,000.

Beträffande medelsbehovet har *länsstyrelsen i Kopparbergs län* meddelat, att hos länsstyrelsen inneläge ansökningar om statsbidrag för sex väganläggningar med en beräknad kostnad av 51,519 kronor 51 öre. För dessa företag beräknades statsbidrag å 15,000 kronor för nästa budgetår.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län har angivit behovet av statsbidrag för planerade nybyggesvägar till 60,600 kronor. Efter avdrag av förefintlig reservation å i runt tal 17,000 kronor, beräknades återstoden böra fördelas på innevarande och nästkommande budgetår med 22,000 kronor vardera året.

Länsstyrelsen i Västerbottens län har redovisat 126 pågående eller planerade vägföretag, för vilka statsbidrag beräknats till 213,000 kronor, varav för nästa budgetår 110,000 kronor.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har anmält, att statsbidrag för ändamålet icke borde understiga 75,000 kronor. Reservation å anslagsmedel kunde ej påräknas vid ingången av budgetåret 1936/1937.

I skrivelse den 18 oktober 1935 har *statens egnahemsstyrelse* erinrat om ifrågasvarande väganläggningars betydelse för befrämjande av bildandet av nya jordbruksegnahem samt för motverkande av arbetslösheten. Styrelsen har med hänsyn till av länsstyrelserna uppgivet medelsbehov ansett sig icke böra föreslå lägre anslagsanvisning än 200,000 kronor.

Höjningen av de för ifrågavarande ändamål anvisade anslagen för bud- *Departements-*
 getåren 1934/1935 och 1935/1936 motiverades i första hand av hänsyn till *chefen.*
 hithörande verksamhets betydelse för motverkande av arbetslösheten genom
 beredande av nya arbetstillfällen. Med nuvarande läge å arbetsmarknaden
 synes en återgång till verksamhetens förutvarande omfattning böra över-
 vägas. Jag förordar, att anslag för ändamålet för nästa budgetår ej upp-
 föres med högre belopp än 100,000 kronor, och hemställer förty, att Kungl.
 Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Byggande av nybyggesvägar*
 för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reserva-*
tionsanslag av ..... kronor 100,000.

[127.] 7. **Jordanskaffningsverksamhet inom Västerbottens och Norrbottens län, reservationsanslag.** Med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 64 anvisade 1934 års riksdag (skr. nr 92) för budgetåret 1934/1935 ett reservationsanslag av 25,000 kronor till understödjande av den utav Norrbottens läns hushållningssällskaps egnahemsnämnd sedan ett flertal år i egen regi bedrivna jordanskaffningsverksamhet, som i stor utsträckning utövats och även framgent beräknades komma att utövas i samarbete med statens arbetslöshetskommission. Anslaget avsågs att användas såsom bidrag till dels kostnaderna för verksamhetens centrala ledning och administration, dels ock exploateringskostnaden vid Kassa jordförmedlingsföretag i Pajala socken, Tarendö jordförmedlingsföretag i Tarendö socken samt Salt- och Fetmyrans jordförmedlingsföretag i Arvidsjauras socken.

Jämväl för innevarande budgetår har för ifrågavarande verksamhet anvisats ett reservationsanslag å 25,000 kronor (jfr IX H. T. 1935 p. 121).

Med utlåtande den 18 oktober 1935 har statens egnahemsstyrelse överlämnat en till Kungl. Maj:t ställd skrivelse den 28 september 1935 från *Norrbottens läns hushållningssällskaps egnahemsnämnd*, däri hemställts, att även för år 1936 måtte utgå bidrag till egnahemsnämndens jordanskaffningsverksamhet i egen regi med ett belopp av 25,000 kronor, avsett att fördelas med 5,000 kronor å administrationskostnader och återstoden å exploateringskostnader vid förutnämnda tre jordförmedlingsföretag.

Statens egnahemsstyrelse har med anledning härav föreslagit, att för ändamålet måtte för budgetåret 1936/1937 anvisas ett reservationsanslag å omförmälda belopp 25,000 kronor.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 juni 1935 tillkallade jag *Departements-*
 samma dag särskild utredningsman för att verkställa utredning och avgiva *chefen.*
 förslag rörande åtgärder till främjande av jordanskaffning m. m. i Västerbottens och Norrbottens län. Sedan dylikt förslag avgivits den 31 juli 1935 hava efter remiss yttranden däröver inkommit från vissa myndigheter. Förslaget avser, bland annat, att för främjande av jordanskaffningsverksamhet

inom Västerbottens och Norrbottens län skulle för budgetåret 1936/1937 under nionde huvudtiteln anvisas ett förslagsanslag av 500,000 kronor. Ärendet är för närvarande föremål för beredning inom jordbruksdepartementet. Det är min avsikt att, sedan denna beredning avslutats, underställa frågan Kungl. Maj:ts prövning i sådan tid, att proposition, om sådan beslutas, kan föreläggas 1936 års riksdag. Då den av Norrbottens läns hushållningssällskaps egnahemsnämnd gjorda framställningen om statsanslag för dess jordanskaffningsverksamhet i egen regi inom länet äger visst samband med nyssnämnda ärende, synes det lämpligt att båda spörsmålen upptagas till avgörande i ett sammanhang. I riksstatsförslaget för nästa budgetår torde för tillgodoseende av ifrågavarande ändamål böra beräknas ett förslagsanslag av 800,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må varda riksdagen förelagd, till *Jordanskaffningsverksamhet inom Västerbottens och Norrbottens län* för budgetåret 1936/1937 beräkna ett *reservationsanslag* av . . . . . kronor 800,000.

[128.] **8. Kolonisation: Statens kolonisationsnämnder.** Vid 1918 års riksdag beslöts anordnande av kolonisationsförsök å vissa kronoparker i Västerbottens och Norrbottens län (prop. nr 198; R. skr. nr 173). Vid 1919—1924 års riksdagar beslöts igångsättande av ytterligare kolonisationsförsök å kronoparker i Norrland och Dalarna. För de sålunda beslutade kolonisationsförsöken har riksdagen årligen anvisat medel i form av reservationsanslag. För innevarande budgetår har medelsanvisningen för ändamålet jämlikt grunderna för den nya riksstatsuppställningen uppdelats å två anslag nämligen *dels* ett anslag till statens kolonisationsnämnder å 23,800 kronor, *dels ock* ett reservationsanslag till understödjande av kolonisation å vissa kronoparker å 83,500 kronor.

Verksamheten handhaves inom Västerbottens och Norrbottens län av särskilda nämnder samt i övrigt av domänstyrelsen. Den 20 juni 1935 har Kungl. Maj:t efter riksdagens hörande vidtagit den ändringen i dittills för verksamheten gällande bestämmelser (se angående dessa IX H. T. 1933 p. 120), att kolonisationsnämnderna och domänstyrelsen bemyndigats att av anvisade medel använda erforderligt belopp till inköp av cement till byggnadsföretag åt kolonisterna i fall då virke från kronans skogar eljest skolat komma till användning vid företagen.

Med skrivelse den 18 oktober 1935 har statens egnahemsstyrelse överlämnat framställningar från *kolonisationsnämnderna i Västerbottens och Norrbottens län*, vari dessa hemställt om anslag för bestridande av nämndernas administrationskostnader för budgetåret 1936/1937 med respektive 12,400 och 11,400 kronor.

Kolonisationsnämndernas administrationskostnader från och med budgetåret 1932/1933 framgå av följande tablå.

Kolonisationsnämnden i	1932/33	1933/34	1934/35	1935/36	1936/37
	Av Kungl. Maj:t fastställda belopp				Nämndernas förslag
	Kronor				Kronor
Norrbottens län	16,000	12,500	11,400	11,400	11,400
Västerbottens »	16,400	14,000	12,500	12,400	12,400
Summa kronor	32,400	26,500	23,900	23,800	23,800

Statens egnahemsstyrelse har tillstyrkt kolonisationsnämndernas hemställan.

Mot de av kolonisationsnämnderna begärda beloppen har jag intet att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen Departementets chefen.

att till *Kolonisation: Statens kolonisationsnämnder* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *anslag* av .... kronor 23,800.

[129.] **9. Kolonisation: Understödjande av kolonisation å vissa kronoparker, reservationsanslag.** Som jag under nästföregående punkt framhållit har till understödjande av kolonisation å vissa kronoparker för budgetåret 1935/1936 i riksstaten uppförts ett reservationsanslag å 83,500 kronor. Nämnade anslag är beräknat under hänsynstagande till en reservation å tidigare anslag av 40,150 kronor. Medelsbehovet för innevarande budgetår har alltså uppskattats till i runt tal 123,700 kronor.

I särskilda till Kungl. Maj:t ställda skrivelser hava Norrbottens och Västerbottens läns kolonisationsnämnder samt domänstyrelsen gjort framställningar angående kolonisationsverksamhetens anslagsbehov för budgetåret 1936/1937. Vid framställningarna hava fogats förslag till utgiftsstat för budgetåret.

Statens egnahemsstyrelse har den 18 oktober 1935 utlåtit sig i ärendet.

I fråga om medelsbehovet för kolonisationsverksamheten under budgetåret 1936/1937 utvisar en jämförelse mellan statförslagen samt de för budgetåret 1935/1936 av Kungl. Maj:t fastställda satterna följande:

Norrbottens läns kolonisationsnämnd.

	1936/1937	1935/1936
Byggnadshjälp och odlingsbidrag	kronor 6,000	9,500
Odlingsbidrag enligt 1929 (1932) års bestämmelser »	8,000	10,000
Diknings- och vägarbeten	» 15,000	16,000
Cement till ladugårdar	» 3,000	—
Justering av byggnader å statsbyggda kolonat	» 5,000	10,000
Bidrag till brunnsgrävning å kolonat	» 1,000	1,000
Utskylder för kolonaten	» 8,000	9,000
Oförutsedda utgifter	» 2,100	1,100
	Kronor 48,100	56,600
Avgå beräknade inkomster	» 1,500	1,500
	Kronor 46,600	55,100.

Västerbottens läns kolonisationsnämnd.

	1936/1937	1935/1936
Byggnadshjälp och odlingsbidrag samt diknings- och vägarbeten m. m.	kronor 48,930	50,840
Förbättring å statsbyggen	» 500	500
Svenska mosskulturföreningen för jordbruksförsök	» 750	750
Utskylder för kolonaten	» 6,500	6,500
Oförutsedda utgifter	» 420	510
	Kronor 57,100	59,100.

Domänstyrelsen för Jämtlands och Västernorrlands län.

	1936/1937	1935/1936
Odlingsbidrag	kronor 250	250
Vägarbeten	» 1,050	350
Byggnadsarbeten	» 1,080	400
Utskylder för kolonaten	» 1,600	—
Oförutsedda och diverse utgifter	» 500	500
	Kronor 4,480	1,500.

Domänstyrelsen för Gävleborgs län.

	1936/1937	1935/1936
Odlingsbidrag	kronor —	500
Vägarbeten	» 200	1,000
Byggnadsarbeten	» 3,150	2,500
Anslag till Svenska mosskulturföreningen för för- sök å kolonaten	» 200	200
Utskylder för kolonaten	» 400	450
Oförutsedda och diverse utgifter	» —	150
	Kronor 3,950	4,800.

Domänstyrelsen för Kopparbergs län.

	1936/1937	1935/1936
Odlingsbidrag	kronor 600	500
Vägarbeten	» 540	—
Byggnadsarbeten	» 1,500	2,000
Anslag till Svenska mosskulturföreningen för för- sök å kolonaten	» 100	300
Utskylder för kolonaten	» 150	150
Oförutsedda och diverse utgifter	» 110	250
	Kronor 3,000	3,200.

Statens egna hemsstyrelse har i sin förenämnda skrivelse anført bland annat följande.

Beträffande anslagsberäkningen för kolonisationsverksamhetens understödjande hade domänstyrelsen för byggnadsarbeten i Gävleborgs län beräknat 3,150 kronor. Denna utgiftspost torde avse planerad ombyggnad av bostadshus å kolonat nr 1 å Fågelsjö kolonisationsområde. Egnahemssty-

relsen hade efter besök på platsen kommit till den uppfattningen, att nedrivning av den befintliga byggnaden och uppförande av nytt bostadshus i dess ställe icke erfordrades, utan att bostadshuset kunde iordningställas på ett fullt tillfredsställande sätt genom reparation. En av styrelsen införskaffad kostnadsberäkning utvisade, att en fullständig reparation av bostadshuset kunde åstadkommas för ett belopp av 1,500 kronor.

I övrigt hade styrelsen icke någon erinran att göra beträffande anslagsberäkningen. Styrelsen beräknade sålunda medelsbehovet för budgetåret 1936/1937 till $(46,600 + 57,100 + 4,480 + 2,300 + 3,000 =)$ 113,480 eller ett $(123,700 - 113,480 =)$ 10,220 kronor lägre belopp än det för innevarande budgetår uppskattade medelsbehovet.

Rörande anslagsbehovet hade egnahemsstyrelsen från riksräkenskapsverket inhämtat, att förefintlig reservation å tidigare anslag den 1 juli 1935 uppgått till 75,764 kronor. Anslagstilldelningen för innevarande budgetår räknade med reservation å 40,150 kronor. Skillnaden eller 35,614 kronor borde gå i avräkning å anslagstilldelningen för budgetåret 1936/1937. Med hänsyn härtill skulle anslag för nästa budgetår kunna upptagas till $(113,480 - 35,614 =)$ 77,866 kronor eller i avrundat tal 77,800 kronor.

Mot det av statens egnahemsstyrelse framlagda förslaget till anslagsberäkning har jag intet att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *Departements-
chefen.*

att till *Kolonisation: Understödjande av kolonisation å vissa kronoparker* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 77,800.

[130.] **10. Kolonisation: Understödjande av kolonisationsverksamheten å Alträskis kolonisationsområde, förslagsanslag.** Under punkten 116 i nionde huvudtiteln av 1923 års statsverksproposition har, vid åskande av anslag för dikning m. m. å Alträskis kolonisationsområde i Norrbottens län, redogörelse lämnats för uppkomsten av upplåtelser å området samt villkoren för dessa upplåtelser (jfr ock prop. 1925: 90 och prop. 1929: 198). Närmaste tillsynen över nybyggesverksamheten å kolonisationsområdet handhaves av Alträskis nybyggesnämnd, för vilken den 21 juni 1912 fastställts reglemente, däri den 17 augusti 1928, den 14 juni 1929 och den 22 augusti 1930 vidtagits vissa ändringar. För budgetåret 1935/1936 har riksdagen till gäldande av de nybyggesnämndens utgifter, vilka icke täckas av inflytande avgifter, anvisat ett förslagsanslag av 3,600 kronor.

Med skrivelse den 18 oktober 1935 har statens egnahemsstyrelse överlämnat en av *Alträskis nybyggesnämnd* gjord framställning om anslag för verksamheten för budgetåret 1936/1937 med 3,861 kronor, utgörande, enligt uppgjort statförslag, skillnaden mellan utgifter och inkomster. *Statens egnahemsstyrelse* har förordat följande förslag till utgifts- och inkomststat för nämnden. För jämförelse medtages staten sådan den av Kungl. Maj:t den 20 juni 1935 fastställts för budgetåret 1935/1936.

Nionde huvudtiteln.

Utgifter.

	1936/1937	1935/1936
Amortering av hyvelmaskin enligt Kungl. Maj:ts brev till länsstyrelsen i Norrbottens län den 17 mars 1922	kronor 361	361
Brandförsäkringspremier för sågen, <i>förslagsvis</i> ..	» 435	435
Diverse omkostnader för sågens underhåll, <i>förslagsvis</i>	» 389	250
Förvaltningskostnader	» 900	900
Annonser och diverse andra utgifter, <i>förslagsvis</i> ..	» 150	150
Grusning av kolonatvägar jämte rensning av avloppsdiken, <i>förslagsvis</i>	» 1,000	900
Kronoutskylder, <i>förslagsvis</i>	» 180	180
Kommunalutskylder, <i>förslagsvis</i>	» 850	870
Summa kronor	4,265	4,046.

Inkomster.

Beräknad inkomst av hyvlings- och legosågsavgifter	kronor 425	421
Arrendeavgifter	» 40	25
Brist att fyllas av statsanslag	» 3,800	3,600
Summa kronor	4,265	4,046.

Departements-
chefen.

Den av statens egnahemsstyrelse verkställda anslagsberäkningen giver mig icke anledning till någon erinran. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kolonisation: Understödjande av kolonisationsverksamheten å Alträks kolonisationsområde* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av .... kronor 3,800.

[131.] 11. **Kolonisation: Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl., förslagsanslag.** Under en följd av år har riksdagen anvisat anslag till odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl. För innevarande budgetår är för ändamålet uppfört ett förslagsanslag å 250,000 kronor. Närmare redogörelse för anslaget användning har lämnats i 1932 års statsverksproposition, nionde huvudtiteln, punkt 110. Utöver vad där anföres må erinras att Kungl. Maj:t enligt medgivande av riksdagen genom beslut den 18 mars 1932 och den 20 juni 1935 bemyndigat domänstyrelsen att av anslaget använda erforderligt belopp till inköp av cement och förädlat virke till byggnadsföretag åt innehavare av skogstorp, odlingslägenheter och kronatorp, i fall då virke från kronans skogar eljest skolat komma till användning vid berörda företag.

Domänstyrelsen har i skrivelse den 2 september 1935, under förmälan att utgifterna under anslaget för budgetåret 1934/1935 visserligen uppgått till

allena 171,657 kronor, hemställt, att, då för nästa budgetår ett medelsbehov av 250,000 kronor torde göra sig gällande, anslaget måtte uppföras med sistnämnda belopp.

I anslutning till domänstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t *Departements-* måtte föreslå riksdagen *chefen.*

att till *Kolonisation: Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 250,000.

[132.] **12. Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag, förslagsanslag.** För understödande medelst statsbidrag utan återbetalningsskyldighet av sådana torrlägningsföretag, vilka avse höjande av alstringsförmågan hos mark med hänsyn till dess utnyttjande såsom åker eller ständig slätter- eller betesvall, hava sedan åtskilliga år tillbaka medel upptagits i riksstaten under titeln statens avdikningsanslag. Bestämmelser angående villkoren för erhållande av statsbidrag från anslaget äro meddelade i kungörelsen den 11 juni 1926 (nr 257) med däri genom kungörelserna nr 215/1929 och 299/1933 gjorda ändringar.

Riksdagen plägar årligen dels bestämma det belopp, intill vilket statsbidrag ur anslaget må av Kungl. Maj:t för det nästkommande budgetåret beviljas, dels ock anvisa visst anslagsbelopp för finansieringen av erforderliga utbetalningar av bidrag. Av följande tabell framgår för ett vart av budgetåren 1930/1931—1935/1936 den bestämda bidragssumman och de anvisade anslagsbeloppen:

Budgetår	Av riksdagen bestämd bidragssumma	Anvisat anslag
1930/1931	kronor 4,000,000	3,800,000
1931/1932	» 3,300,000	3,800,000
1932/1933	» 3,000,000	3,000,000
1933/1934	» 2,500,000	2,500,000
1934/1935	» 2,200,000	3,000,000
1935/1936	» 5,400,000	3,700,000.

Anslaget har till och med budgetåret 1930/1931 haft karaktär av reservationsanslag. Med hänsyn till önskvärdheten av en jämnare fördelning mellan budgetåren av medelsanvisningarna till anslaget ävensom vikten av att anslaget städe motsvarade de krav, som på grund av statens åtaganden gentemot torrlägningsföretagen ställdes på detsamma, har anslaget från och med budgetåret 1931/1932 uppförts såsom förslagsanslag.

I nära samband med avdikningsanslaget står statens avdikningslånefond, som är avsedd att medelst lån tillgodose samma syfte som avdikningsanslaget. Högst hälften av kostnaderna för avdikningsföretag får bestridas ge-

nom statsbidrag. Till hjälp med återstoden av kostnaderna kan lån utgå från lånefonden.

För vartdera av budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 anvisade riksdagen vidare under utgifter för kapitalökning, fonden för förslag till statsverket, ett reservationsanslag av 4,000,000 kronor till torrlägningsföretag, ägnade att motverka arbetslösheten.

Med sistnämnda anslag — som disponeras enligt bestämmelserna i kungörelsen den 30 juni 1933 (nr 436) — åsyftades att möjliggöra omedelbart utförande av torrlägningsföretag, ägnade att motverka arbetslösheten, och därigenom minska förefintlig ansenlig balans av bidragsansökningar. Enligt medgivande av riksdagen hava från ifrågavarande anslag bestritts jämväl kostnaderna för avlöning åt viss extra personal å lantbruksstyrelsens kulturtekniska byrå ävensom särskild ersättning utöver den ordinarie lönen till chefen för nämnda byrå för det ökade arbete och ansvar, som genom den utvidgade torrlägningsverksamheten kom att åvila honom. För innevarande budgetår ansågs dylikt särskilt anslag icke längre erforderligt men förhöjdes — då ett ganska stort antal bidragsansökningar beräknades komma att föreligga — bidragssumman från statens avdikningsanslag till 5,400,000 kronor. Samtidigt medgavs, att från anslaget finge bestridas utgifter för extra personalen å kulturtekniska byrån och särskild ersättning till chefen för byrån.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* gjort framställning om beredande av medel för budgetåret 1936/1937 för fortsatt utlämnande av statsbidrag från statens avdikningsanslag samt härvid anfört huvudsakligen följande.

Från förberörda för budgetåret 1934/1935 anvisade särskilda anslag å 4,000,000 kronor till torrlägningsföretag, ägnade att motverka arbetslösheten, hade statsbidrag beviljats till 991 företag med sammanlagt 3,951,600 kronor. Från anslaget hade vidare utgått sammanlagt 43,327 kronor 92 öre för avlöning av extra personal å kulturtekniska byrån, ökad ersättning åt chefen för byrån, hyra för tjänstelokal m. m.

Vid ingången av budgetåret 1935/1936 funnes hos lantbruksstyrelsen inneliggande ansökningar om statsbidrag till 465 torrlägningsföretag, representerande ett bidragsbelopp av omkring 1,850,000 kronor. Härutöver torde under budgetåret nya ansökningar kunna förväntas inkomma i ungefärligen samma omfattning som under budgetåret 1934/1935 eller till ett sammanlagt belopp av omkring 4,500,000 kronor.

För tillgodeende under budgetåret 1935/1936 av samtliga såväl föreliggande som under året motsedda ansökningar skulle sålunda erfordras en bidragstilldelning av $(1,850,000 + 4,500,000 =)$ 6,350,000 eller i runt tal 6,300,000 kronor. För ändamålet funnes tillgängligt bidrag från statens avdikningsanslag med 5,400,000 kronor. Av för budgetåret 1935/1936 föreliggande och påräknade ansökningar om statsbidrag beräknades sålunda ansökningar å ett belopp av $(6,300,000 - 5,400,000 =)$ 900,000 kronor bliva överförda till budgetåret 1936/1937. Jämväl under sistnämnda budgetår torde nya ansökningar om statsbidrag kunna förväntas inkomma till ett belopp av i runt tal 4,500,000 kronor. För tillgodeende under budgetåret 1936/1937

av ansökningar om statsbidrag skulle sålunda erfordras ett belopp av (900,000 + 4,500,000 =) 5,400,000 kronor.

För undvikande av att den numera väsentligt reducerade anhopningen i lantbruksstyrelsen av ansökningar om statsbidrag ånyo ökades, syntes det önskvärt, att bidragstilldelningen under budgetåret 1936/1937 måtte kunna uppgå till förenämnda belopp 5,400,000 kronor.

För bedömande av de krav, som under budgetåret 1936/1937 kunde antagas framkomma på utanordnande till torrlägningsföretag av från statens avdikningsanslag beviljade statsbidrag, lämnades följande sammanställning av de belopp, som under de senaste åtta budgetåren utbetalats från anslaget.

Budgetår	Anslag	Utbetalade belopp i av- rundat krontal
1927/1928	2,100,000	2,308,120
1928/1929	2,600,000	3,050,780
1929/1930	2,600,000	2,680,410
1930/1931	3,800,000	3,769,780
1931/1932	3,800,000	4,294,070
1932/1933	3,000,000	4,156,560
1933/1934	2,500,000	3,383,950
1934/1935	3,000,000	1,810,600.

Därjämte hade under budgetåret 1934/1935 från reservationsanslaget till torrlägningsföretag, ägnade att motverka arbetslösheten, utbetalats bidrag med sammanlagt omkring 2,560,000 kronor.

Under budgetåret 1936/1937 torde utbetalningarna från anslaget böra beräknas till i runt tal 4,500,000 kronor.

I remissutlåtande häröver den 19 oktober 1935 har *statskontoret* anfört följande.

Den av riksdagen för statsbidrag till torrlägningsföretag medgivna högsta årliga bidragssumman hade under budgetårsperioden 1926/1927—1932/1933 uppgått till lägst 2,500,000 kronor (1926/1927) och högst 4,000,000 kronor (1930/1931) samt för flertalet budgetår till 3,100,000 kronor. Statsbidragen hade under denna tidsperiod anvisats uteslutande från det under nionde huvudtiteln upptagna statens avdikningsanslag. Under budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 hade motsvarande medgivna högsta årliga bidragssumma utgjort endast 2,500,000 kronor respektive 2,200,000 kronor. Då emellertid samtidigt å fonden för förslag till statsverket under vartdera av sistnämnda båda budgetår varit anvisade 4,000,000 kronor till torrlägningsföretag, i den mån dessa funnits ägnade motverka arbetslösheten, hade den medgivna årliga bidragssumman under vartdera av sagda budgetår sammanlagt överstigit 6,000,000 kronor. Under innevarande budgetår, då medel för torrlägningsverksamheten åter anvisats allenast å statens avdikningsanslag, hade den årliga bidragssumman fastställts till högst 5,400,000 kronor eller samma belopp, som av lantbruksstyrelsen föresloges att gälla även för budgetåret 1936/1937.

Med hänsyn till den starkt utökade verksamhet, som bedrivits under krisåren å hithörande område, ville statskontoret ifrågasätta, huruvida icke nu en väsentlig inskränkning av denna verksamhet och därmed motsvarande reduktion av det anslag, från vilket bidragen utginge, skulle kunna vidtagas.

Därest emellertid Kungl. Maj:t skulle anse, att verksamheten fortfarande

borde bedrivas i samma omfattning som under de senaste åren, torde — enligt vad verkställda beräkningar gäve vid handen — en medelsanvisning för ändamålet å 4,500,000 kronor bliva erforderlig för budgetåret 1936/1937.

*Departements-
chefen.*

Såsom förut berörts avsågs med uppförande å riksstaten för budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 av det särskilda anslaget till torrlägningsföretag, ägnade att motverka arbetslösheten, jämväl att minska olägenheterna av den då förefintliga stora balansen av bidragsansökningar. Då dylikt särskilt anslag icke ansågs böra beviljas för innevarande budgetår, bestämdes i sistnämnda syfte i stället bidragstilldelningen från statens avdikningsanslag under budgetåret till ett så högt belopp som 5,400,000 kronor. Enligt lantbruksstyrelsens uppgifter torde med budgetårets utgång förenämnda balans hava i väsentlig grad reducerats. Med hänsyn härtill och då läget på arbetsmarknaden icke längre i samma grad som tidigare påkallar medelsanvisning för ifrågavarande ändamål, synes bidragstilldelningen för budgetåret 1936/1937 kunna minskas. Därest, såsom jag vill förorda, anvisningen under avdikningsanslaget för nästa budgetår upptages till samma belopp som för innevarande budgetår eller 3,700,000 kronor, bör, enligt vad från statskontoret inhämtats, bidragstilldelningen för budgetåret begränsas till högst 3,300,000 kronor. Jag tillstyrker framställning till riksdagen i anslutning till denna beräkningsgrund.

Av skäl, som jag vid behandlingen av lantbruksstyrelsens avlöningsanslag angivit, torde kostnaderna för den med torrlägningsärenden sysselsatta extra personalen å lantbruksstyrelsens kulturtekniska byrå m. m. böra från och med nästa budgetår avföras å nämnda anslag och sålunda icke vidare, såsom för närvarande sker, belasta statens avdikningsanslag.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) medgiva, att Kungl. Maj:t må under budgetåret 1936/1937 bevilja statsbidrag från statens avdikningsanslag å tillhoppa högst 3,300,000 kronor;

2) under titel *Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förelagsanslag* av ..... kronor 3,700,000.

[133.] **13. Grundförbättringar: Bidrag till nyodling, betesförbättring, stenröjning och jordkörning å ofullständiga jordbruk. förslagsanslag.** Från och med 1927 har riksdagen varje år anvisat anslag till nyodling och betesförbättring å ofullständiga jordbruk. Sedan 1931 har anslaget fått tagas i anspråk jämväl för stenröjning, och sedan 1935 har även bidrag till jordkörning kunnat utgå från anslaget.

Anslaget, som förut varit av reservationsanslags natur, betecknas från och med budgetåret 1934/1935 såsom förslagsanslag. För innevarande budgetår är anslaget uppfört med 1,500,000 kronor.

För 1936 har riksdagen medgivit, att Kungl. Maj:t må för ifrågavarande ändamål bevilja statsbidrag med sammanlagt 1,500,000 kronor, varav beräknats förslagsvis 500,000 kronor till betesförbättring, 100,000 kronor till stenröjning och 100,000 kronor till jordkörning.

Gällande bestämmelser angående villkoren för erhållande av ifrågavarande statsbidrag äro meddelade i kungörelsen den 12 oktober 1934 (nr 498) angående statsbidrag till jordförbättring å ofullständiga jordbruk.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* rörande anslagsbehovet för 1937 anfört följande.

De för nyodling, betesförbättring, stenröjning och jordkörning anvisade medlen hade rönt en synnerligen stark efterfrågan, vilket närmare belystes av följande tabell.

År	S ö k t a b i d r a g s b e l o p p					Summa kronor
	Nyodling kronor	Betesförbättring kronor	Stenröjning kronor	Jordkörning kronor		
1928	1,583,828	—	290,147	—	—	1,873,975
1929	1,763,238	50	396,275	—	—	2,159,513
1930	1,462,776	25	462,019	25	—	1,924,795
1931	1,439,856	—	578,816	150,317	—	2,168,989
1932	1,486,151	—	723,928	328,393	—	2,538,472
1933	1,533,521	—	786,322	416,074	—	2,785,917
1934	1,810,627	50	1,037,962	592,913	—	3,441,502
1935	1,803,957	50	1,172,290	596,930	140,800	3,713,978

Såsom framginge vid jämförelse mellan av riksdagen medgiven bidragstilldelning och av hushållningssällskapen sökta bidrag hade det dittills endast delvis varit möjligt att tillgodose de inkomna ansökningarna. Vad beträffade det för 1936 avsedda anslaget å 1,500,000 kronor kunde likaså förväntas, att ansökningar om bidrag skulle inkomma i sådan omfattning, att anslaget visade sig otillräckligt för deras tillgodoseende.

Det syntes lantbruksstyrelsen antagligt, att den under de senaste åren starkt ökade efterfrågan på ifrågavarande statsbidrag komme att för 1937 ytterligare stegas. En höjning av bidragstilldelningen för sagda år torde därför få anses önskvärd. Denna höjning syntes dock böra begränsas till 100,000 kronor och i första hand användas till understödjande av betesförbättring, enär efterfrågan på bidrag till dylika arbeten ökats i proportionsvis högre grad än för övriga med anslaget avsedda ändamål. Efter höjning av anslaget med nyssnämnda belopp komme detsamma att uppgå till (1,500,000 + 100,000 =) 1,600,000 kronor. Härav syntes förslagsvis böra beräknas 800,000 kronor till nyodling, 600,000 kronor till betesförbättring, 100,000 kronor till stenröjning och 100,000 kronor till jordkörning, dock att det skulle ankomma på Kungl. Maj:t att med hänsyn till föreliggande behov och gjorda ansökningar verkställa den slutliga fördelningen av anslagsbeloppet å de ifrågavarande ändamålen.

I fråga om anvisandet av erforderliga medel till anslaget torde utbetalningarna av statsbidrag under budgetåret 1936/1937 likaså kunna beräknas till ett belopp av i runt tal 1,600,000 kronor.

*De partements-
chefen.*

Den av 1935 års riksdag medgivna bidragstilldelningen för ifrågavarande ändamål under 1936 överstiger med 200,000 kronor motsvarande belopp för kalenderåret 1935. Värdet av bidragsverksamheten är otvivelaktigt, särskilt under tider av arbetslöshet, mycket stort, och bidragen hava såsom framgår av lantbruksstyrelsens redogörelse rönt synnerligen stark efterfrågan. Även om förhållandena å arbetsmarknaden utvecklats till det bättre, torde någon sänkning av bidragstilldelningen ännu ej böra ske. Erinras må härvid, att med den inriktning, landets jordbrukspolitik fått under senare år, utvecklingen av ofullständiga jordbruk till större förmåga av självförsörjning framstår såsom ett önskemål av största betydelse. Någon ytterligare förhöjning av anslaget anser jag mig å andra sidan av budgetära skäl icke kunna tillstyrka. Jag förordar sålunda, att bidragstilldelningen för 1937 bestämmes till oförändrat belopp, 1,500,000 kronor. Fördelningen av beloppet å de olika ändamålen torde liksom hittills få bero på Kungl. Maj:t.

Med en bidragstilldelning av 1,500,000 kronor torde utbetalningarna under nästa budgetår böra beräknas till samma belopp. Ett anslag av denna storlek torde alltså böra upptagas i riksstaten.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) medgiva, att Kungl. Maj:t må under 1937 bevilja statsanslag intill 1,500,000 kronor för utlämnande av statsbidrag till nyodling, betesförbättring, stenröjning och jordkörning å ofullständiga jordbruk;
- 2) till *Grundförbättringar: Bidrag till nyodling, betesförbättring, stenröjning och jordkörning å ofullständiga jordbruk* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 1,500,000.

[134.] **14. Grundförbättringar: Bidrag till täckdikningar, reservationsanslag.** I enlighet med vad särskilda utskottet i sina utlåtanden nr 17 (sid. 137) och nr 22 (sid. 3) föreslagit, anvisade 1933 års riksdag, under utgifter för kapitalökning, fonden för förslag till statsverket, till bidrag till täckdikningar för budgetåret 1933/1934 ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor. Avsikten med anslagets anvisande var, bland annat, att, i den mån så lämpligen kunde ske, genom utförande av täckdikningsarbeten söka lindra eller motverka arbetslösheten.

Med hänsyn till rådande läge å arbetsmarknaden och behovet av stödåtgärder för jordbruket hava anslag för ifrågavarande ändamål anvisats jämväl för budgetåren 1934/1935 och 1935/1936, för det förra budgetåret under utgifter för kapitalökning och för det senare under nionde huvudtiteln. Anslagsbeloppet har för ett vart av sistnämnda två budgetår upptagits med 1,500,000 kronor.

Kungörelse angående statsbidrag till täckdikning har av Kungl. Maj:t

utfärdats den 30 juni 1933 (nr 434). Av dessa bestämmelser må här återgivas följande.

Statsbidrag kan utlämnas åt ägare eller brukare av åker eller annan odlad jord för verkställande av täckdikning samt utgår med belopp, motsvarande högst 25 procent av den beräknade kostnaden för företaget. Ej må dock under ett och samma år statsbidrag beviljas till så högt belopp, att detta, jämte bidragstagaren under året beviljat lån från täckdikningslånefonden, överstiger 5,000 kronor. Ej heller må någon innehava statsbidrag och häfta i skuld för täckdikningslån till högre belopp sammanlagt än 10,000 kronor, där ej Kungl. Maj:t i särskilt fall på framställning av lantbruksstyrelsen medgiver ökning av beloppet. Sammanlagda beloppet av statsbidrag och täckdikningslån får högst uppgå till, där fråga är om täckdikning med rör, hela den beräknade kostnaden, dock ej mer än 500 kronor för hektar av den jord, som är avsedd att förbättras genom företaget, samt, där fråga är om täckdikning med annat material, fyra femtedelar av den beräknade kostnaden, dock högst 350 kronor för hektar av sådan jord, som nyss sagts. Vid beräkning av kostnaden skola gällande bestämmelser angående täckdikningslån i tillämpliga delar lända till efter rättelse. Bidragen sökas hos och utlämnas av vederbörande hushållningssällskap. I den mån så lämpligen kan ske, bör hänsyn vid beviljandet tagas till önskvärdheten att därigenom rådande arbetslöshet lindras eller motverkas. Sedan statsbidrag beviljats, skall arbetet utan uppskov igångsättas.

Hushållningssällskap, som för handhavandet av här ifrågavarande verksamhet nödgas anlita extra arbetskraft, må på framställning kunna av Kungl. Maj:t, i den mån skäl därtill äro, tillerkännas bidrag av statsmedel till kostnaderna härför.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* i fråga om anslagsbehovet för ändamålet under budgetåret 1936/1937 anfört följande.

De under budgetåret 1933/1934 inkomna ansökningarna om bidrag från det för samma budgetår anvisade anslaget å 1,000,000 kronor representerade ett bidragsbelopp av 1,500,000 kronor. Under budgetåret 1934/1935, då det tillgängliga beloppet uppgick till 1,500,000 kronor, hade ansökningar inkommit till ett belopp av i runt tal 1,903,000 kronor. För budgetåret 1935/1936 med ett tillgängligt belopp av likaledes 1,500,000 kronor hade ansökningarna om statsbidrag motsvarat ett belopp av 2,022,000 kronor. Från anslaget för sistnämnda budgetår hade *lantbruksstyrelsen* hos Kungl. Maj:t tillstyrkt bidrag med tillhoppa 1,425,000 kronor. Återstoden av anslaget, 75,000 kronor, hade ansetts böra disponeras för bidrag till hushållningssällskapen för anställande av extra arbetskraft, som hushållningssällskapen nödgades anlita för handhavandet av här ifrågavarande verksamhet.

Vad beträffar verkningar i fråga om arbetslöshetens lindrande av de för budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 anvisade anslagen finge *lantbruksstyrelsen* hänvisa till följande tabell, vilken utgjorde en sammanställning av till *lantbruksstyrelsen* inkomna, av hushållningssällskapen insamlade anmälningar från bidragstagarna om antalet dagsverken vid sådana med bidrag från anslaget understödda företag, som blivit slutförda.

Budgetår	Antal täckdikningsföretag	A n t a l u t f ö r d a d a g s v e r k e n				summa	Av i kol. 4 och 5 redovisade dagsverken har nedanstående antal utförts av personer, som förut varit arbetslösa
		av ägaren och arbetsfolk, som utgör stadigvarande personal	av hemma- varande barn, som icke hava stadigvarande sysselsättning i hemmet	av särskilt för arbetets utförande lejd arbetskraft			
1	2	3	4	5	6	7	
1933/1934	1,551	47,178	3,911	131,638	182,727	117,115	
1934/1935	3,314	113,052	10,329	304,741	428,122	251,237	
Summa	4,865	160,230	14,240	436,379	610,849	368,352	

Huruvida de förhållanden, särskilt med avseende på önskvärdheten av arbetslöshetens lindring eller motverkande, som motiverat beviljandet av ifrågavarande anslag, komme att föreligga jämväl under budgetåret 1936/1937 undandroge sig lantbruksstyrelsens bedömande. Därest emellertid så skulle finnas vara fallet, syntes anslag för ifrågavarande ändamål böra anvisas även för sagda budgetår, därvid anslaget torde böra bibehållas vid sitt nuvarande belopp 1,500,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

De för ifrågavarande ändamål under senare år anvisade anslagen hava tillkommit såsom led i åtgärderna för arbetslöshetens bekämpande. I den mån läget på arbetsmarknaden förbättras minskas behovet av dylika anslag. En avveckling av statens bidragsverksamhet på förevarande område bör sålunda eftersträvas. Ehuru jag icke vill motsätta mig, att anslag för ändamålet anvisas jämväl för nästkommande budgetår, synes ur nu angivna synpunkter anslagsbeloppets storlek böra begränsas till 1,000,000 kronor. Kungl. Maj:t torde liksom hittills få ur anslaget anvisa bidrag till hushållningssällskap till bestridande av kostnaderna för den extra arbetskraft, sällskapen nödgas anlita för verksamheten.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Grundförbättringar: Bidrag till täckdikningar* anvisa för budgetåret 1936/1937 ett *reservationsanslag* av ..... kronor 1,000,000.

[135.] **15. Jordbrukskommissioner, förslagsanslag.** Till bestridande av kostnader för jordbrukskommissioner är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag å 20,000 kronor.

Kungl. Maj:t har utfärdat

dels den 27 januari 1911 reglemente (nr 8) för de enligt 3 § i lagen den 25 juni 1909 angående uppsikt å vissa jordbruk i Norrland och Dalarna tillsatta jordbrukskommissioner,

dels den 27 juni 1927 lag (nr 287) angående uppsikt å vissa jordbruk,

dels den 13 december 1929 reglemente (nr 390) för de enligt 4 § i sistnämnda lag utsedda jordbrukskommissioner,

dels ock den 13 december 1929 kungörelse (nr 391) angående bestridandet av vissa kostnader för jordbrukskommissioner.

Jämväl må erinras, att Kungl. Maj:t, på förekommen anledning och i anslutning till förslag i ämnet av sociala jordutredningen, genom särskilda beslut den 7 juni och den 21 december 1934 anbefallt jordbrukskommissionerna att, envar för sitt verksamhetsområde, göra anmälan hos Kungl. Maj:t *dels* — för den händelse kommissionen ej äger möjlighet till ingripande jämlikt nyssnämnda lag den 27 juni 1927 (nr 287) — därest till kommissionens kännedom kommer, antingen att skogsodling på åkerjord sålunda företages, att skada för det allmänna ur ekonomiska eller sociala synpunkter uppstår, eller att dylik skada uppkommer genom att åkerjord överföres till skogsbruk genom underlåten odling, *dels ock* om till dess kännedom kommer, att jordägare, med avseende å fastighet, varå sagda lag äger tillämpning, vidtagit eller har för avsikt att vidtaga åtgärder, ägnade att genom minskning eller utökning av fastighetens areal undandraga fastigheten tillämpning av lagen.

Utgifterna från anslaget hava under budgetåren 1931/1932—1934/1935 utgjort respektive 19,888, 14,686, 17,612 och 16,332 kronor.

Med hänsyn till medelsåtgången torde anslaget även för nästa budgetår *Departements-* *chefen.* böra bestämmas till 20,000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukskommissioner* för budgetåret 1936/1937
anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 20,000.

[136.] 16. **Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer, förslagsanslag.** I riksstaten är till bestridande av kostnaderna för arrenderådgivning åt arrendatorer under bolag eller med dem likställda jordägare, för vilka gälla särskilda sociala lagbestämmelser, för budgetåret 1935/1936 uppfört ett förslagsanslag av 10,000 kronor.

Gällande bestämmelser rörande anslagets användning äro meddelade i kungörelsen den 18 maj 1934 (nr 150) om bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader för biträde i frågor rörande arrendeförhållanden.

I skrivelse den 18 oktober 1935 har *statens egna hemsstyrelse* meddelat, att styrelsen från samtliga länsstyrelser infordrat uppgifter å de belopp, som inom länen beräknades åtgå för ifrågavarande ändamål under budgetåren 1935/1936 och 1936/1937. Enligt de lämnade uppgifterna skulle den beräknade sammanlagda medelsåtgången utgöra 5,400 kronor för budgetåret 1935/1936 och 5,300 kronor för budgetåret 1936/1937. Under framhållande av att förevarande kostnadsfria rättshjälp, i den mån allmänheten erhöle bättre kännedom om densamma, kunde förutses bliva anlita i allt större utsträckning, har *egna hemsstyrelsen* emellertid föreslagit, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med oförändrat belopp.

*Departements-
chefen.* Jag biträder egnahemsstyrelsens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Arrenderådgiwning åt vissa arrendatorer* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 10,000.

I. Fiskeriväsendet.

[137.] **1. Undersöknings- och försöksanstalt för sötvattensfisket: Avlöningar, förslagsanslag.** Till avlöningar åt befattningshavare vid den genom beslut av 1930 års riksdag (prop. nr 264; R. skr. nr 323) inrättade undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 26,200 kronor. Gällande, av 1935 års riksdag godkända avlöningsstat för anstalten upptager en anslagspost å 18,500 kronor till avlöningar åt två laboratorer i lönegraden B 26 samt en anslagspost till avlöningar åt övrig icke ordinarie personal å 7,700 kronor, varav till grundavlöningar m. m. 7,150 kronor och till avlöningsförhöjningar m. m. förslagsvis 550 kronor. Beloppet till grundavlöningar m. m. skall enligt Kungl. Maj:ts beslut den 20 juni 1935 disponeras till ej mindre grundavlöningar åt följande befattningshavare, å vilka skola tillämpas de bestämmelser, som äro eller varda föreskrivna för extra ordinarie tjänstemän vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, inom motsvarande lönegrad, nämligen en fiskmästare, lönegrad 10, en vaktmästare, lönegrad 5, och ett kontorsbiträde, lönegrad 4, än även vad som åtgår för avlöning åt extra befattningshavare, tillfällig personal, renskrivning m. m.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att för budgetåret 1936/1937 anslagsbeloppet för grundavlöningar, och som följd därav anslagets slutsumma, måtte uppföras förhöjt med 1,500 kronor för beredande av ersättning åt ett laboratoriebiträde under tio månader efter 150 kronor för månad. Styrelsen har till motivering för förslaget anfört, att laboratoriearbetet till följd av allmänhetens intresse för anstalten och dess verksamhet i hög grad ökat. Detta gällde framförallt arbetet å det kemiska laboratoriet, där olika vattenanalyser, särskilt i samband med föroreningsundersökningar, toge mycken tid i anspråk. Arbetet därmed, som nu åvilade den ene laboratorn, hade visat sig i hög grad inkräkta på hans övriga arbete. Dylika analyser kunde i viss utsträckning utföras av en person med betydligt enklare utbildning. Jämväl vid andra enklare laboratoriearbeten av olika slag såväl på det fiskeribiologiska området som i fråga om fisksjukdomar vore det av stort värde för anstaltens vetenskapliga personal att få erforderligt biträde.

Om ock vissa skäl tala för den begärda ökningen av anslaget, torde lik- *Departements-*
visst verksamheten vid anstalten kunna utan större olägenheter anpassas efter *chefen.*
nu utgående anslagsbelopp. Jag tillstyrker alltså oförändrad anvisning för
ändamålet och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Undersöknings- och försöksanstalt för sötvattens-*
fisket: Avlöningar för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *för-*
slagsanslag av ..... kronor 26,200.

[138.] **2. Undersöknings- och försöksanstalt för sötvattensfisket: Om-**
kostnader, förslagsanslag. För ändamålet har å riksstaten för budgetåret
1935/1936 upptagits ett reservationsanslag av 13,200 kronor. Genom beslut
den 20 juni 1935 har Kungl. Maj:t, med tillämpning tillsvidare från och med
budgetåret 1935/1936, för anstalten fastställt följande

Omkostnadsstat:

1. Expenser, <i>förslagsvis</i>	kronor	5,600
2. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	1,500
3. Övriga utgifter:		
Bibliotek, <i>förslagsvis</i>	kronor	900
Laboratriekostnader, <i>förslagsvis</i>	»	1,600
Underhåll av byggnader och dammar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	1,500
Drift och underhåll av båtar, <i>förslagsvis</i>	»	300
Fiskeförsök m. m., <i>förslagsvis</i>	»	1,000
Arrende av mark, <i>förslagsvis</i>	»	800
		» 6,100
	Summa kronor	13,200.

Därjämte har Kungl. Maj:t föreskrivit, *dels* att av anslagsposten till expen-

ser må tagas i anspråk följande belopp, nämligen för
bränsle, lyse och vatten, *förslagsvis* ..... kronor 2,800
övriga expenser, *högst* ..... » 2,800,

dels ock att anslagsposterna publikationstryck och övriga utgifter icke må
utan Kungl. Maj:ts medgivande överskridas.

I skrivelse den 30 augusti 1935 rörande anslagsbehovet för budgetåret
1936/1937 beräknar *lantbruksstyrelsen* sammanlagt samma belopp vara er-
forderligt som under innevarande budgetår. Styrelsen ifrågasätter emeller-
tid sådan jämkning i omkostnadsstaten, att posten publikationstryck ökas
med 500 kronor, varemot under posten övriga utgifter upptagna belopp för
bibliotek och laboratriekostnader minskas med 100 respektive 400 kronor.

På sätt jag anført vid anmälan av förslagsanslaget till Lantbruksstyrelsen: *Departements-*
Omkostnader belöpa av det för innevarande budgetåret i sistnämnda anslag *chefen.*
ingående beloppet till reseersättningar cirka 4,000 kronor å resor, som före-
tagas av befattningshavare vid undersöknings- och försöksanstalten för söt-

vattensfisket. Sagda belopp bör sålunda utgå ur lantbruksstyrelsens anslag och i stället upptagas å anstaltens omkostnadsanslag, vilket till följd härav torde för nästa budgetår böra beräknas till (13,200 + 4,000 =) 17,200 kronor. Jag förordar i övrigt sådan förändring av detta anslag, att det i likhet med övriga anslag av motsvarande art gives karaktär av förslagsanslag. Stat för anslaget torde få i sinom tid fastställas av Kungl. Maj:t, därvid tillika torde böra meddelas erforderliga maximeringsföreskrifter beträffande särskilda delposter. Vid utgången av innevarande budgetår möjligen förefintlig reservation å det för samma budgetår anvisade reservationsanslaget torde överföras till inkomsttitel för i anspråk tagna reservationer.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Undersöknings- och försöksanstalt för sötvattensfisket*: *Omkostnader* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 17,200.

[139.] **3. Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen.** Å riksstaten för innevarande budgetår är för svenska hydrografisk-biologiska kommissionen uppfört ett reservationsanslag av 69,500 kronor. Anslaget skall enligt Kungl. Maj:ts beslut den 20 juni 1935 disponeras i huvudsaklig överensstämmelse med följande fördelning:

Avlöningar.

I. Gemensamma för samtliga avdelningar:

Arvoden till protokolls- och räkenskapsförare samt tillfälliga biträden.....	kronor 1,000	
Arvode till materialförvaltaren och trälmästaren	» 2,500	kronor 3,500

II. Hydrografiska avdelningen:

Arvode till förste assistenten.....	kronor 3,000	
» » andre »	» 2,400	
» » vaktmästare vid stationen å Bornö .	» 2,000	
» » hushållerska » » » ..	» 900	» 8,300

III. Havsfiskelaboratoriet:

A. Gemensamma avlöningar.

Arvode till extra biträde.....	kronor 1,974	
» » extra vaktmästare.....	» 2,112	4,086

B. Biologiska avdelningen.

Arvode till förste assistenten.....	kronor 4,200	
» » andre »	» 5,350	9,550

C. Fiskeritekhniska avdelningen.

Arvode till laboratorn.....	kronor 5,850	
» » laboratoriebiträdet.....	» 3,600	9,450
		» 23,086

IV. Fyrskjeppsobservationer:

Arvoden och gratifikationer till fyrskjepps- personal.....	kronor 2,000	
Arvoden för analyser, instrumentkontroll och beräkningar.....	» 2,000	kronor 4,000
		Summa avlöningar kronor 38,886.

Anm. Därest vaktmästaren vid havsfiskelaboratoriet anvisas bostadslägenhet, som disponeras av kommissionen, skall, efter kommissionens bestämmande, för lägenheten erläggas skälig ersättning i enlighet med vad i sådant avseende gäller för motsvarande befattningshavare i statens tjänst.

Omkostnader.

I. Gemensamma för samtliga avdelningar.

Föreståndarnas expenser.....	kronor 350	
Tryckningskostnader (frånsett dylika för fyrskjeppsobservationer).....	» 2,600	
Resekostnader för kommissionens ledamöter.....	» 2,000	kronor 4,950

II. Hydrografiska avdelningen:

Reseersättningar åt tjänstemän.....	kronor 1,200	
Underhåll av byggnader, upplagsskjul, kajer och bryggor.....	» 400	
Bränsle och lyse m. m. vid Bornö station..	» 800	
Redskap, analytiskt arbete m. m.....	» 4,100	
Böcker och bindning.....	» 600	
Expenser.....	» 550	» 7,650

III. Havsfiskelaboratoriet:

A. Gemensamma omkostnader.

Bränsle och lyse.....	kronor 1,600	
Underhåll av byggnader m. m.....	» 1,200	
Böcker och bindning.....	» 1,000	
Expenser.....	» 650	4,450

B. Biologiska avdelningen.

Reseersättningar åt tjänstemän.....	kronor 650	
Underhåll och drift av båtar.....	» 500	
» av redskap, märkning av fisk m. m.....	» 1,000	
Laboratoriekostnader m. m.....	» 2,680	4,830

C. Fiskeritekhniska avdelningen.

Reseersättningar åt tjänstemän.....	kronor 300	
Laboratoriekostnader m. m.....	» 4,934	5,234
		» 14,514

IV. Fyrskjeppsobservationer:

Laboratoriekostnader.....	kronor 500	
Frakter för kontrollprov och övriga expenser	» 600	
Underhåll och nyanskaffning av instrument	» 800	
Reseersättningar.....	» 400	
Tryckningskostnader.....	» 1,200	» 3,500
		Summa omkostnader kronor 30,614
		Summa kronor 69,500

I skrivelse den 6 september 1935 har *svenska hydrografisk-biologiska kommissionen* hemställt, att hos riksdagen måtte äskas anslag till kommissionens verksamhet under budgetåret 1936/1937 med 94,844 kronor, därav till avlöningar 61,144 kronor och till omkostnader 33,700 kronor. Kommissionen framhåller, att någon reservation å anslaget till sagda budgetår icke vore påräknelig.

Enligt kommissionens förslag skulle kostnaderna för avlöningar i förhållande till innevarande budgetår ökas med 22,258 kronor. Härav hänföra sig 1,800 kronor till utökning av arbetskrafterna på den biologiska avdelningen med en assistent under sex månader med arvode å 300 kronor för månad, 276 kronor till ålderstillägg åt extra biträdet och extra vaktmästaren vid havsfiskelaboratoriet med 138 kronor åt vardera, samt återstående beloppet, 20,182 kronor, till ifrågasatt reglering av avlöningarna till kommissionens vetenskapliga befattningshavare i överensstämmelse med ett redan vid anslagsäskandet för innevarande budgetår av kommissionen framlagt förslag. Detta innebär, att förste assistenten vid kommissionens hydrografiska avdelning, förste och andre assistenterna vid biologiska avdelningen av havsfiskelaboratoriet samt laboratorn vid fiskeritekniska avdelningen av samma laboratorium skulle placeras såsom laboratorer å extra stat i lönegraden B 26, varvid hela deras anställningstid hos kommissionen borde räknas dem till godo vid uppflyttning i högre löneklass. Vidare skulle det med den nuvarande befattningen såsom andre assistent vid hydrografiska avdelningen förenade arvodet bestämmas till 5,000 kronor för år, omfattande minst åtta tjänstgöringsmånader, samt i samband därmed befattningens innehavare erhålla benämningen assistent. Slutligen skulle det vid havsfiskelaboratoriets fiskeritekniska avdelning anställda laboratoriebiträdet placeras såsom assistent i lönegraden B 20 för extra ordinarie befattningshavare.

Utgifterna under omkostnader hava i jämförelse med innevarande budgetår ökats med 3,086 kronor. Kommissionen anför härom att, då anslagsmedlen till laboratoriekostnader visat sig alltför knappt tillmätta för hydrografiska och biologiska avdelningarna, posterna »redskap, analytiskt arbete m. m.» under den förra avdelningen och »laboratoriekostnader m. m.» under den senare avdelningen ansetts böra ökas med 500 resp. 520 kronor. I samband härmed hade posten »laboratoriekostnader m. m.» under den fiskeritekniska avdelningen avrundats uppåt med 66 kronor. Slutligen hade den för havsfiskelaboratoriets biologiska avdelning uppförda posten till »underhåll och drift av båtar» ansetts böra höjas med ett engångsbelopp av 2,000 kronor, avsett för anskaffande av ny båtmotor till havsfiskelaboratoriets i Lysekil motorbåt »Clupea», vilken ofta användes för kortare undersökningsfärder i den bohuslänska skärgården. Denna båt hade en motor av endast sju hästkrafters styrka, vilket gjorde, att båten redan i måttlig motvind och därav framkallad sjögång kunde gå fram endast med mycket liten fart. Vid hård blåst vore det praktiskt taget omöjligt att gå mot vinden. Detta förorsakade givetvis stor tidsutdräkt och medförde stora olägenheter för undersökningsarbetena. Det framstode därför såsom ett trängande önskemål att erhålla en starkare motor i båten, förslagsvis å 15 å 20 hästkrafter. Enligt under hand erhållna upplysningar skulle den gamla motorn kunna utbytas mot en ny av nämnda styrka mot en mellanavgift av 2,000 kronor.

Sammanlagt hava sålunda kostnaderna under förevarande anslag förelagits skola ökas med $(22,258 + 3,086 =)$ 25,344 kronor.

Vid anmälan i föl av kommissionens nu förnyade framställning om reg-*Departementss-*
lering av de vid kommissionen anställda vetenskapsmännens löner fram-*chefen.*
höll jag, att sådan erfarenhet rörande ifrågavarande institutions verksamhet ännu icke vunnits, att dylik reglering borde genomföras. Av samma anledning kan jag fortfarande ej tillstyrka någon ändring i sagda personals löneställning.

Vad i övrigt angår av kommissionen ifrågasatta ökningar i medelsanvisningen för avlöningar avses ett belopp av 276 kronor till ålderstillägg med 138 kronor till en var av extra biträdet och extra vaktmästaren vid havsfiskelaboratoriet. Då avlöningen åt nämnda befattningshavare enligt beslut av 1929 års riksdag (jfr IX H. T. 1929 s. 210) beräknats skola motsvara för biträdet avlöning enligt 4 lönegraden och för vaktmästaren avlöning enligt 5 lönegraden i löneplanen för icke-ordinarie befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk tillhörande den civila statsförvaltningen, ortsgrupp D, tillstyrker jag — med hänsyn till den tid, de nuvarande innehavarna av befattningarna varit anställda — kommissionens förslag i denna del. Som befattningshavarna i fråga redan nu åtnjuta vardera ett ålderstillägg, komma deras löneförmåner nästa budgetår att utgöra dels grundlön med respektive 1,836 och 1,974 kronor, dels ålderstillägg med för var och en 276 kronor.

Jag vill ej motsätta mig att, för möjliggörande av förstärkning av arbetskrafterna vid havsfiskelaboratoriets biologiska avdelning med en assistent under sex månader, medelsanvisningen för avlöningar ökas med 1,800 kronor.

Kommissionens hemställan om anslagsökning för vissa materialkostnader m. m. med tillhoppa 3,086 kronor, därav 2,000 kronor för anskaffande av en båtmotor, anser jag mig böra biträda.

Stat för anslagets användning torde hädanefter böra upprättas i närmare anslutning till de nya grunderna för statuppställningar än vad hittills skett. Anslaget torde i samband härmed ändras från reservationsanslag till obetecknat anslag. I staten bör under rubriken *a v l ö n i n g a r* uppföras två anslagsposter, benämnda den ena »arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t» och den andra »avlöningar till övrig icke-ordinarie personal» samt omfattande den förra arvodena till de vetenskapliga befattningshavarna ävensom arvodet till materialförvaltaren och trålmästaren samt den senare övriga avlöningar. Anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal bör uppdelas på två delposter, den ena för grundavlöningar m. m. och den andra för avlöningsförhöjningar m. m., upptagande ålderstillägg åt det extra biträdet och den extra vaktmästaren. Posterna i fråga böra sålunda — delposten för avlöningsförhöjningar m. m. för utjämning av anslagets slutsumma avrundad uppåt med 38 kronor — uppföras med: anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t $(3,000 + 2,400 + 4,200 + 5,350 + 5,850 + 3,600 + 2,500 + 1,800 =)$ 28,700 kronor, delposten till grundavlöningar m. m. för övrig

icke-ordinarie personal (1,000 + 2,000 + 900 + 1,836 + 1,974 + 2,000 + 2,000 =) 11,710 kronor och delposten till avlöningsförhöjningar m. m. (276 + 276 + 38 =) 590 kronor. Erforderliga föreskrifter angående arvodspostens användning samt rörande fördelningen av posten till grundavlöningar till övrig icke-ordinarie personal torde framdeles meddelas av Kungl. Maj:t.

Under en avdelning för omkostnader torde vid bifall till de av mig tillstyrkta förhöjningarna av vissa poster böra i staten beräknas följande belopp:

Omkostnader.

I. *Gemensamma för samtliga avdelningar:*

1.	Reseersättningar.....	2,000	
2.	Expenser.....	350	
3.	Publikationstryck.....	2,600	4,950

II. *Hydrografiska avdelningen.*

1.	Reseersättningar.....	1,200	
2.	Expenser.....	1,950	
3.	Övriga utgifter:		
	a) Underhåll av byggnader, upplagsskjul, kajer och bryggor.....	400	
	b) Redskap, analytiskt arbete m. m.....	4,600	5,000
			8,150

III. *Havsfiskelaboratoriet.*

1.	Reseersättningar.....	950	
2.	Expenser.....	3,250	
3.	Övriga utgifter:		
	a) Underhåll av byggnader m. m.....	1,200	
	b) Underhåll och drift av båtar för biologiska avdelningen.....	2,500	
	c) Underhåll av redskap, märkning av fisk m. m. vid biologiska avdelningen.....	1,000	
	d) Laboratoriekostnader m. m.....	8,200	12,900
			17,100

IV. *Fyrskpepsobservationer:*

1.	Reseersättningar.....	400	
2.	Expenser.....	600	
3.	Publikationstryck.....	1,200	
4.	Övriga utgifter:		
	a) Underhåll och nyanskaffning av instrument...	800	
	b) Laboratoriekostnader.....	500	1,300
			3,500

Summa kronor 33,700.

Anslagsbehovet för kommissionen skulle vid bifall till vad jag sålunda föreslagit komma att för nästa budgetår uppgå till 74,700 kronor, därav till avlöningar 41,000 kronor samt till omkostnader 33,700 kronor. I förhållande till anvisningen för innevarande budgetår innebär förslaget en ökning med

(74,700 — 69,500 =) 5,200 kronor, varav ett belopp av 2,000 kronor avser engångsutgift.

Staten för kommissionen torde böra underställas riksdagen för godkännande, omkostnadsstaten dock utan specificering av därunder ingående delposter.

Kungl. Maj:t torde vid fastställande av omkostnadsstaten böra överväga, att i fråga om vissa av posterna medgiva, att ökning må göras å en post och minskning ske å en annan, endast posternas slutsumma icke överskrides. Kungl. Maj:t torde vidare böra meddela erforderliga bestämmelser om fördelning av de för havsfiskelaboratoriet avsedda beloppen mellan laboratoriets biologiska och fiskeritekhniska avdelning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) godkänna följande stat för svenska hydrografisk-biologiska kommissionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1936/1937:

Stat.

A v l ö n i n g a r .

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.....	kronor 28,700
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:	
a) Grundavlöningar m. m.	kronor 11,710
b) Avlöningsförhöjningar	
m. m.....	» 590 » 12,300
	Summa kronor 41,000;

Anm. Därest vaktmästaren vid havsfiskelaboratoriet anvisas bostadslägenhet, som disponeras av kommissionen, skall, efter kommissionens bestämmande, för lägenheten erläggas skälig ersättning i enlighet med vad i sådant avseende gäller för motsvarande befattningshavare i statens tjänst.

O m k o s t n a d e r .

1. Gemensamma för samtliga avdelningar..	kronor 4,950
2. Hydrografiska avdelningen	» 8,150
3. Havsfiskelaboratoriet	» 17,100
4. Fyrskpeppsobservationer	» 3,500
	Summa kronor 33,700.

2) till Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *anslag* av .. kronor 74,700.

[140.] 4. **Statens fartyg för fiskeundersökningar: Avlöningar, förslagsanslag.** I riksstaten för innevarande budgetår är under rubriken »Statens fartyg för fiskeundersökningar» uppfört ett reservationsanslag av 150,000 kronor. Från nämnda anslag skola bestridas utgifterna för *dels* underhålls- och driftkostnad under budgetåret 1935/1936 för statens nybyggda undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov med 93,000 kronor, *dels* underhålls- och driftkostnad under sagda budgetår för statens undersökningsfartyg för fiskeriadministrationen med 12,000 kronor, *dels* ock anskaffande av ett nytt undersökningsfartyg för fiskeriadministrationen med 45,000 kronor. Förstnämnda fartyg, vilket liksom det tidigare för ändamålet använda erhållit namnet »Skagerak», är avsett att användas under vintermånaderna huvudsakligen till sillrekognosceringar och undersökningar av sillens raser och vandringar ävensom för lämnande åt västkustfiskarena av hjälp med isbrytning och bogsering genom isen jämte annan erforderlig assistens samt under övrig tid för verkställande av hydrografisk-biologiska undersökningar av de Sverige omgivande haven samt för andra vetenskapliga och praktiska undersökningar ävensom för tillsyn och bevakning av Sveriges havsfisken.

För det nya fartyget Skagerak har fastställts följande

Personalförteckning.

Tjänstemän å extra stat.

Befattning	Lönegrad
1 befälhavare	B 22.

Härjämte har Kungl. Maj:t genom brev den 20 juni 1935 för fartyget fastställt följande

Stat.

Avlöningar.

Befälhavaren, årslön, <i>förslagsvis</i>	kronor	7,668	
» sjötillägg	»	750	
Förste styrman, årsarvode	»	4,500	
Förste maskinist, »	»	6,000	
Stewart, »	»	3,300	
Radiotelegrafist, »	»	900	
Trålmästare, »	»	1,200	
Övrig personal (10 månader), <i>förslagsvis</i>	»	15,850	kronor 40,168

Omkostnader.

Proviant för 10 månader och portionsersättning, <i>förslagsvis</i>	kronor	12,340	
Bränn- och smörjoljor, <i>förslagsvis</i>	»	18,000	
Utrustning och underhåll, <i>förslagsvis</i>	»	8,850	
Ersättning av försliten undersökningsmateriel, <i>förslagsvis</i>	»	4,680	
Diverse och oförutsedda utgifter, <i>förslagsvis</i>	»	8,962	» 52,832
			Summa kronor 93,000.

I förenämnda brev den 20 juni 1935 har Kungl. Maj:t jämväl för fiskeri-administrationens fartyg, »Eystrasalt», fastställt följande

Stat.	
A v l ö n i n g a r.	
Befälhavaren, arvode.....	kronor 2,000
» dagtraktamente à 5 kronor under 165 dagar.....	» 825
Besättningskarlar, arvoden för 165 dagar, <i>förslags- vis</i>	» 3,700 kronor 6,525
O m k o s t n a d e r.	
Besättningens resor till och från förläggningssorten, <i>förslagsvis</i>	kronor 50
Fotogen och andra förbrukningsartiklar, <i>förslagsvis</i>	» 2,800
Lotsning, belysning m. m., <i>förslagsvis</i>	» 50
Nyanskaffning samt reparationer av redskap och apparater m. m., <i>förslagsvis</i>	» 875
Vinterförläggning, värustrustning jämte reparatio- ner, komplettering m. m., <i>förslagsvis</i>	» 1,700 » 5,475
Summa kronor 12,000.	

Jämlikt de av 1934 års riksdag godkända grunderna för riksstatens uppställning torde från och med nästa budgetår för statens fartyg för fiskeundersökningar böra uppföras två anslag, nämligen ett förslagsanslag till avlöningar samt ett reservationsanslag till övriga kostnader, benämnt »Underhålls- och driftkostnader».

I skrivelse den 14 september 1935, varöver lantbruksstyrelsen den 20 september 1935 avgivit infortrat utlåtande, har *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län*, efter samråd med svenska hydrografisk-biologiska kommissionen, i fråga om undersöknings- och bevakningsfartyget för havsfiskets behov gjort framställning om anslag för budgetåret 1936/1937. Länsstyrelsen har härvid i avseende å avlöningarna till fartygets personal anfört i huvudsak följande.

Den för löpande budgetår gällande utgiftsstaten vore uppgjord på grundval av en seglationstid för fartyget av 10 månader eller samma seglationstid, som tidigare räknats med för det äldre fartyget. Med hänsyn till att det nya fartyget Skagerak som bevakningsfartyg hade mer omfattande uppgifter att fylla än det äldre fartyget ävensom till att Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen till följd av sitt arbetsprogramms omfattning uttryckt starka önskemål om utsträckning av tiden för seglationen, hade länsstyrelsen ansett sig böra för budgetåret 1936/1937 räkna med 11 seglationsmånader.

Med denna utgångspunkt uppskattade länsstyrelsen totala medelsbehovet för fartygets underhåll och drift under budgetåret 1936/1937 till 98,000 kronor.

I fråga om avlöningskontot, som beräknats till 41,962 kronor, överensstämde detta fullständigt med vad som gällde enligt staten för innevarande

budgetår utom beträffande posten »övrig personal», vilken höjts från 15,850 kronor till 17,644 kronor. Højningen vore betingad därav, att kokens månadsavlönning upptagits till 184 kronor i stället för tidigare 165 kronor samt framför allt av det förhållandet, att seglationen beräknats fortgå 11 månader i stället för tidigare 10 månader.

Ehuru länsstyrelsen förutsatte behov för fartyget av en andre styrman under en väsentlig del av budgetåret 1936/1937, hade avlöning till en sådan icke beräknats. Länsstyrelsen utginge nämligen från att i enlighet med vederbörande departementschefs uttalande till propositionen nr 176/1934 andre styrmannen under de tider, då sådan erfordrades ombord, ställdes till förfogande från marinens personal.

Lantbruksstyrelsen har förordat bifall till länsstyrelsens förslag till anslagsberäkning.

Vidkommande undersökningsfartyget för fiskerid administrationen har *lantbruksstyrelsen* med skrivelse den 30 augusti 1935 överlämnat förslag till utgiftsstat för budgetåret 1936/1937 för det nya undersökningsfartyget, som av lantbruksstyrelsen beräknats bliva färdigt före budgetårets början. Styrelsen har vid upprättandet av stafförslaget utgått från att fartyget under nästa budgetår skulle hållas i gång omkring sex månader i stället för såsom hittills fem månader. Detta har föranlett, att vissa poster i stafförslaget — vilket dock av andra orsaker, vartill jag återkommer under nästföljande punkt, slutar å samma belopp som nu gällande stat eller 12,000 kronor — måste undergå förhöjning. Sålunda har, såvitt angår avlöningarna, för dagtraktamenten under 195 dagar till befälhavaren uppförts ett belopp av 975 kronor, varjämte för arvoden till besättningskarlar under 195 dagar beräknats 4,370 kronor. Sammanlagt innebär detta i jämförelse med innevarande budgetår en ökning av avlöningarna till fartygets personal med $(150 + 670 =) 820$ kronor till 7,345 kronor.

*Departement's-
chefen.* De verkställda beräkningarna av medelsbehovet för avlöningar föranleda ej någon erinran från min sida.

Fullständig avlöningsstat, uppdelad på en avdelning för undersöknings- och bevakningsfartyget för havsfiskets behov och en avdelning för undersökningsfartyget för fiskerid administrationen, torde böra upprättas och för godkännande föreläggas riksdagen.

Under förstnämnda avdelning böra uppföras *dels* en anslagspost till avlöning till tjänsteman å extra stat, avseende årslönen för befälhavaren å Skagerak, med ett förslagsvis beräknat, till 7,700 kronor avrundat belopp, *dels* en anslagspost till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, omfattande arvodena till förste styrmannen, förste maskinisten, stewarten, radiotelegrafisten och trålmästaren å tillhopa $(4,500 + 6,000 + 3,300 + 900 + 1,200 =) 15,900$ kronor, *dels* en anslagspost till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, avseende den återstående fartygspersonalen, å förslagsvis i runt tal 17,600 kronor, *dels ock* en anslagspost

benämnd »Särskild löneförmån till tjänsteman å extra stat», avseende befälhavarens sjötillägg, å 750 kronor.

Under avdelningen för fiskeriadминистраtionens fartyg böra uppföras *dels* en anslagspost, benämnd »Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t», samt uppdelad på en delpost å 2,000 kronor för grundbelopp, avseende befälhavarens arvode, och en delpost å 975 kronor för sjötillägg, avseende det till denne utgående traktamente efter 5 kronor om dagen under högst 195 dagar, *dels ock* en förslagsvis angiven anslagspost till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, omfattande arvoden till fartygets besättningskarlar under högst 195 dagar, med ett förslagsvis beräknat, för avrundning av anslaget slutsumma till 4,375 kronor. angivet belopp.

De båda förslagsvis beräknade anslagsposterna för avlöning till övrig icke-ordinarie personal torde ej få överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande. Anvisningen under anslaget skulle i anslutning till vad sålunda förordats utgöra 49,300 kronor, varav belöpa 41,950 kronor å undersöknings- och bevakningsfartyget för havsfiskets behov samt 7,350 kronor å undersökningsfartyget för fiskeriadминистраtionen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) godkänna följande avlöningsstat för statens fartyg för fiskeriundersökningar, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

Statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov.

1. Avlöning till tjänsteman å extra stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	7,700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.....	»	15,900
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	17,600
4. Särskild löneförmån till tjänsteman å extra stat	kronor	750 kronor 41,950

Statens undersökningsfartyg för fiskeriadминистраtionen.

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t:		
a) grundbelopp kr. 2,000		
b) sjötillägg ... »	975 kronor	2,975
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	4,375 kronor 7,350

Summa kronor 49,300;

2) till *Statens fartyg för fiskeundersökningar: Avlöningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förlagsanslag* av ..... kronor 49,300.

[141.] 5. **Statens fartyg för fiskeundersökningar: Underhålls- och driftkostnader, reservationsanslag.** Såsom under föregående punkt angivits torde sådana i innevarande budgetårs reservationsanslag till statens fartyg för fiskeundersökningar ingående kostnader, som ej äro att hänföra till avlöningskostnader, böra uppföras såsom ett särskilt anslag, benämnt »Underhålls- och driftkostnader», av reservationsanslags karaktär.

I vad anslaget avser undersöknings- och bevakningsfartyget för havsfiskets behov har *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* i sin under föregående punkt omförmälda skrivelse föreslagit höjning av samtliga omkostnadsposter i gällande stat för fartyget med undantag av posten för utrustning och underhåll, som föreslagits nedsatt med 600 kronor till 8,250 kronor. Enligt länsstyrelsens förslag uppgå omkostnaderna till sammanlagt 56,038 kronor mot för innevarande budgetår 52,832 kronor. Förhöjningar hava ifrågasatts för proviant och portionsersättning med 710 kronor till 13,050 kronor, för bränn- och smörjoljor med 700 kronor till 18,700 kronor, för ersättning av försliten undersökningsmateriel med 135 kronor till 4,815 kronor samt för diverse och oförutsedda utgifter med 2,261 kronor till 11,223 kronor.

I detta sammanhang har länsstyrelsen anfört i huvudsak följande.

Den föreslagna höjningen i omkostnadskontot vore i viss mån betingad av den tillämnade förlängningen av seglationstiden till 11 månader. Kostnaderna för proviant och olja hade sålunda på denna grund ökats. I övrigt hänförde sig ökningen väsentligen till posten »diverse och oförutsedda utgifter». Under denna post hade nämligen tillkommit med telegrafverket avtalad hyra för radiotelegrafanläggning, 2,700 kronor, en kostnad, som från telegrafverkets sida icke debiterades det äldre fartyget. Likaså inginge i sagda post kostnaderna för tillsyn över fartygets ackumulatorbatteri, 340 kronor, även dessa kostnader kontraktens enligt fixerade. I övrigt avsågo posten — förutom oförutsedda utgifter — kostnaderna för radiotelegram och rikstelefonavgifter, hamn- och lotsavgifter, fartygets tvätt, transporter, postporto och vatten, läkare och medicin samt beklädnad, allt beräknat efter enahanda grunder som för innevarande budgetår.

Lantbruksstyrelsen har i sitt utlåtande över länsstyrelsens framställning ej haft annat att erinra, än att anslagsbeloppet borde minskas med belopp, motsvarande en förefintlig behållning av 10,925 kronor 30 öre å extra reservationsanslaget till undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov för budgetåret 1934/1935, vilken behållning enligt Kungl. Maj:ts beslut den 20 juni 1935 överförts till det för innevarande budgetår anvisade reservationsanslaget till statens fartyg för fiskeundersökningar.

Vad beträffar undersökningsfartyget för fiskeridistributionen har *lantbruksstyrelsen* i sin under föregående punkt berörda skrivelse den 30 augusti 1935 beräknat omkostnaderna för nästa budgetår till

4,655 kronor mot för innevarande budgetår 5,475 kronor. Minskningen hänfö- för sig med 300 kronor till posten fotogen och andra förbrukningsartiklar, 110 kronor till posten nyanskaffning och reparationer samt 700 kronor till posten vinterförläggning, vårutrustning m. m. Å andra sidan föreslås ökning från 50 kronor till 200 kronor av posten besättningens resor samt en ny post å 140 kronor till diverse utgifter. Vid medelsanvisningen har lantbruksstyrelsen ansett hänsyn böra tagas till en påräknad reservation å tidigare anslag för ändamålet av omkring 1,000 kronor.

Mot beräkningarna av de till ifrågakommande reservationsanslag hänförliga *Departements- omkostnaderna har jag intet annat att anmärka än att sammanlagda om- chefen.* kostnadsbeloppet, (56,038 + 4,655 =) 60,693 kronor, bör avrundas till 60,700 kronor.

Vid slutet av innevarande budgetår förefintlig reservation å nuvarande reservationsanslaget till statens fartyg för fiskeundersökningar torde böra tillföras förevarande anslag. Med hänsyn till att nämnda reservation uppskattats till (10,925.30 + 1,000 =) i runt tal 11,900 kronor synes alltså anslaget för nästa budgetår böra uppföras i riksstaten med ett belopp av (60,700 — 11,900 =) 48,800 kronor.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att, sedan riksdagens beslut i anslagsfrågan föreligger, meddela föreskrift angående anslagets fördelning på de olika utgiftsändamålen.

Under återopandande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) till *Statens fartyg för fiskeundersökningar: Underhålls- och driftkostnader* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 48,800;
- 2) medgiva, att å reservationsanslaget till Statens fartyg för fiskeundersökningar vid utgången av budgetåret 1935/1936 förefintlig behållning må överföras till det under 1) omförmälda anslaget.

[142.] **6. Fiskets befrämjande i de särskilda orterna, reservationsanslag.** Till fiskets befrämjande i de särskilda orterna är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag med 117,000 kronor.

I skrivelse den 20 november 1935 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslag för ändamålet måtte för budgetåret 1936/1937 bestämmas till oförändrat belopp.

Med biträdande av lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. *Departements- Maj:t måtte föreslå riksdagen* *chefen.*

att till *Fiskets befrämjande i de särskilda orterna* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservations- slag* av ..... kronor 117,000.

[143.] 7. **Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, reservationsanslag.** I riksstaten för innevarande budgetår är under rubriken »Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen» uppfört ett reservationsanslag av 67,000 kronor. Jämlikt Kungl. Maj:ts brev den 10 maj 1935 skola av nämnda belopp *dels* 15,000 kronor användas för bestridande av kostnader för av svenska ostkustfiskarens centralförbund eller under dess ledning bedrivet organisationsarbete bland strömmingsfiskarena, *dels* 5,000 kronor användas för bestridande av kostnader för övervakandet av efterlevnaden av bestämmelserna i kungörelsen samma dag (nr 156) angående beredning och inläggning m. m. av salt strömming, därav högst 2,500 kronor till arvode åt i kungörelsen omförmäld av lantbruksstyrelsen förordnad kontrollör, högst 700 kronor till inköp av prov för kontrollundersökning samt högst 1,800 kronor till resekostnads- och traktamentsersättning åt kontrollören, *dels* 22,000 kronor utgå såsom bidrag till södra Sveriges fiskeriförening, därav såsom bidrag till föreningens upplysningsverksamhet 6,750 kronor och såsom bidrag till föreningens fiskeribiologiska undersöknings-, försöks- och fiskodlingsverksamhet 15,250 kronor, *dels ock* återstoden eller 25,000 kronor stå till Kungl. Maj:ts disposition för att möjliggöra för Kungl. Maj:t att för olika ändamål inom fiskerinäringens område efter uppkommande behov och efter eget beprövande anvisa medel.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har lantbruksstyrelsen gjort framställning rörande medelsbehovet under förevarande anslag för budgetåret 1936/1937. Därvid har lantbruksstyrelsen överlämnat en till Kungl. Maj:t ställd framställning från *styrelsen för södra Sveriges fiskeriförening*, däri sistnämnda styrelse med bifogande av inkomst- och utgiftsstat för nästa budgetår anhållit att komma i åtnjutande av statsunderstöd till oförändrat belopp av 22,000 kronor, därav 6,750 kronor till upplysningsverksamhet och 15,250 kronor till den fiskeribiologiska undersöknings-, försöks- och fiskodlingsverksamheten.

Lantbruksstyrelsen har i huvudsak anfört följande.

För att bereda Kungl. Maj:t tillfälle att för olika ändamål inom fiskerinäringens område vid behov och efter eget beprövande anvisa medel borde även för nästa budgetår beräknas en medelsanvisning av 25,000 kronor.

Organisationsarbetet bland strömmingsfiskarena hade hittills lett till att fiskarena inom ett flertal län bildat försäljningsföreningar för idkande av partihandel med strömming. Ännu återstode dock åtskilligt organisationsarbete på området. Därtill komme, att föreningarna under deras första verksamhet torde vara i behov av tillsyn och bistånd vid de svårigheter, som kunde uppstå. Svenska ostkustfiskarens centralförbunds arbete för organiserandet av strömmingsfiskarena och strömmingshandeln torde därför komma att i viss mån behöva fortsättas även under nästkommande budgetår. Anslag torde alltså böra utgå till förbundet för ifrågavarande ändamål även för budgetåret 1936/1937 och beräknas till lika belopp som för innevarande budgetår eller 15,000 kronor.

Kontrollverksamheten i fråga om beredningen och handeln med salt strömming borde fortsätta även under nästa budgetår. För ändamålet erfordrades samma belopp som för innevarande budgetår eller 5,000 kronor.

Vidkommande statsbidraget till södra Sveriges fiskeriförening tillstyrkte lantbruksstyrelsen föreningsstyrelsens förslag om bidragets bestämmande till oförändrat belopp av 22,000 kronor, varav 6,750 kronor till upplysningsverksamhet och 15,250 kronor till fiskeribiologisk undersöknings-, försöks- och fiskodlingsverksamhet. Vad anginge föreningens upplysningsverksamhet hade lantbruksstyrelsen beviljat föreningen tillstånd att under 1936 i stället för fullständig fiskeriskola för utbildning av fiskeritjänstemän anordna ett antal smärre kurser på olika platser för en beräknad kostnad, motsvarande de ungefärliga kostnaderna för den fullständiga fiskeriskolan. Fiskeriundervisningen syntes emellertid böra i viss mån omläggas och utvidgas, varför lantbruksstyrelsen komme att framdeles till Kungl. Maj:t överlämna utredning och förslag i sådant syfte.

Det sammanlagda medelsbehovet under förevarande anslag skulle alltså utgöra (25,000 + 15,000 + 5,000 + 22,000 =) 67,000 kronor. Med hänsyn till en påräknelig reservation av omkring 2,100 kronor å anslaget vid innevarande budgetårs utgång, torde emellertid anslagsanvisningen för budgetåret 1936/1937 kunna begränsas till 65,000 kronor.

Jag biträder lantbruksstyrelsens förslag och hemställer alltså, att Kungl. *Departements-*
Maj:t måtte föreslå riksdagen *chefen.*

att till *Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen* för
budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservations-*
anslag av ..... kronor 65,000.

[144.] **Befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten.** Till befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten har såsom reservationsanslag anvisats för budgetåren 1931/1932—1933/1934 respektive 50,000, 40,000 och 10,000 kronor. Med hänsyn till å anslaget påräknad reservation erfordrades för budgetåret 1934/1935 icke någon anslagsanvisning. För innevarande budgetår är anslaget uppfört i riksstaten med 29,000 kronor.

Bestämmelser rörande anslagets användning hava meddelats i kungörelsen i ämnet den 5 juni 1931 (nr 214).

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* rörande anslagsbehovet för budgetåret 1936/1937 anfört följande.

Vid anslagsanvisningen för budgetåret 1935/1936 hade beräknats, att vid ingången av nämnda budgetår skulle förefinnas en reservation av omkring 16,300 kronor, varigenom under budgetåret för ifrågakarande ändamål skulle stå till förfogande omkring 45,000 kronor. Från riksräkenskapsverket hade nu preliminärt meddelats, att sagda reservation utgjorde 15,862 kronor.

Enligt inhämtad upplysning hade inom Göteborgs och Bohus län under 1935 dittills icke utlämnats några understödslån från ifrågakarande anslag. Från övriga län hade icke inkommit några ansökningar om lån, och sådana torde ej heller vara att förvänta. Några nya ansökningar från Göteborgs och Bohus län torde ej inkomma förrän under 1936, och medel torde för ändamålet icke behöva tagas i anspråk förrän efter ingången av budgetåret 1936/1937.

Lånebehovet för 1936 syntes icke behöva beräknas till högre belopp än

45,000 kronor och torde kunna tillgodoses av de för ändamålet tillgängliga medlen. För budgetåret 1936/1937 torde därför icke erfordras någon anslagsanvisning.

Departements-
chefen.

Såsom lantbruksstyrelsen anfört, torde anslag för ändamålet icke behöva äskas av 1936 års riksdag. För att emellertid bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge har jag här velat anmäla ärendet.

[145.] **8. Omplantering av rödspätta, reservationsanslag.** Till bestridande av kostnader för omplantering av rödspätta har å riksstaten för ett vart av budgetåren 1934/1935 och 1935/1936 uppförts ett reservationsanslag av 15,000 kronor. Rörande anslagets tillkomst och ändamål må erinras om följande.

Förslaget i ämnet väcktes av svenska hydrografisk-biologiska kommissionen, som i skrivelse till Kungl. Maj:t den 7 september 1933 hemställde, att åtgärder måtte vidtagas för medelsanvisning till omplantering av rödspätta till Kattegat och Öresund i enlighet med i skrivelsen närmare angiven plan. Kommissionen anförde, att dylik omplantering, som avsåge att överflytta liten rödspätta från havsområden med överflöd därpå till områden, där beståndet av rödspätta vore jämförelsevis ringa, redan under en följd av år företagits av Danmark, nämligen från Horns revområde till Bälten, Öresund och sydligaste Kattegat. Årligen hade mellan 1 och 1.4 miljoner stycken rödspättor av storleken 20—21 cm. totallängd överflyttats. Överflyttningen hade ägt rum på våren. Försöken hade visat, att rödspättan på de nya platserna växte mycket hastigt. Redan i oktober hade den i genomsnitt nått en längd av 28—29 cm. Företagna märkningar av omplanterade rödspättor hade visat, att de ej företoge några långa vandringar efter överflyttningen utan komme fisket inom de nya områdena till godo. Den av Danmark utförda omplanteringen hade varit även svenska fiskare till gagn. Jämväl Sverige borde därför till stöd för fisket nu delta.

I skrivelse den 6 september 1935, varöver lantbruksstyrelsen avgivit remissutlåtande den 1 oktober 1935, har svenska hydrografisk-biologiska kommissionen hemställt, att för budgetåret 1936/1937 måtte för fortsatt omplantering av rödspätta hos riksdagen oförändrat äskas ett anslag av 15,000 kronor. Kommissionen anför:

Genom beslut den 15 mars 1935 hade Kungl. Maj:t anvisat till lantbruksstyrelsens förfogande nämnda för budgetåret 1934/1935 anvisade anslag å 15,000 kronor för verkställande i huvudsaklig överensstämmelse med av lantbruksstyrelsen uppgjord plan och kostnadsberäkning av omplantering under år 1935 av rödspätta. I enlighet härmed hade i april 1935 till svenska fiskevatten omplanterats 250,000 små rödspättor, vilka fångats utanför Jyllands västkust. Det vore första gången en dylik omplantering i större omfattning gjorts i vårt land. Då från fiskarehåll uttryckts en önskan om att en utsättning av rödspätta måtte ske även i den bohuslänska skärgården, hade på vartdera av åtta ställen i nämnda skärgård utsatts 5,000 rödspättor eller tillsammans 40,000 stycken. I södra Kattegat från trakten av Falkenberg ned till Kullen samt i norra delen av Öresund hade utsatts tillsammans

210,000 små rödspättr. För att kunna studera de omplanterade rödspätternas vandring och tillväxt på de nya platserna hade på de olika utsättningsställena märkts tillsammans 700 av de utsatta fiskarna. Kostnaderna för 1935 års omplantering hade belöpt sig till i runt tal 7,975 kronor. Därtill komme kostnaderna för tillvaratagna och insända märken av återfångade rödspättr, vilka kostnader kunde beräknas till omkring 500 kronor.

Ännu vore det icke möjligt att överblicka resultatet av den 1935 utförda omplanteringen, men att döma av de redan återfångade märkta rödspättrorna syntes tillväxten hava varit mycket god. Kommissionen vore därför av den meningen, att omplanteringen i fråga borde fortsättas. På våren 1936 torde den böra göras i vida större omfattning än 1935. Kommissionen ansåge, att för en omplantering våren 1937 borde ställas till förfogande samma belopp som förut eller 15,000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har biträtt kommissionens förslag.

Jag har mot förslaget intet annat att erinra, än att anvisningen för nästa ^{Departements-} budgetår torde kunna minskas med ett belopp, svarande mot vad som inbesparats å anvisningen för budgetåret 1934/1935 eller cirka 6,500 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Omplantering av rödspätta* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av . . . . . kronor 8,500.

[146.] **9. Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt.** Jämlikt förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensen och motorsprit, ändrad genom förordningarna nr 64/1932, 86/1932 och 307/1933 ävensom kungörelsen den 6 juni 1929 (nr 122) med vissa bestämmelser om särskild skatt å bensen, ändrad genom kungörelserna nr 91/1932 och 308/1933, skall skatt å bensen, som med eller utan tillsats av annat ämne användes för framdrivande av motorbåt vid yrkesmässigt utövande av fiske, återbäras på det sätt, att årligen ett belopp, motsvarande en tredjedels procent av de under nästföretgående budgetår enligt förordningen influtna medel, dock högst 90,000 kronor, ställes till lantbruksstyrelsens förfogande att enligt Kungl. Maj:ts bestämmande användas för fiskerinäringens befrämjande. De genom bensinskatten inflytande medlen redovisas på riksstatsens inkomstsida under den för flera liknande skatteinkomster gemensamma rubriken Automobilskattemedel. Å utgiftssidan upptages under nionde huvudtiteln såsom särskilt anslag ett belopp motsvarande det, som under budgetåret må enligt vad nyss sagts användas för fiskerinäringens främjande.

I skrivelse den 5 april 1935 har *1933 års fiskeriutredning* hemställt *dels* om sådan ändring i gällande bestämmelser rörande återbäring av skatt å bensen, som använts för framdrivande av motorbåt vid yrkesmässigt utövande av fiske, att återbäringen sker direkt till de fiskare som för sagda ändamål förbrukat bensen, *dels ock* att därutöver årligen ett belopp motsvarande en tredjedels procent av under nästföregående budgetår influtna bensinskattemedel, dock högst 90,000 kronor måtte på samma sätt som nu ställas till

lantbruksstyrelsens förfogande för att enligt Kungl. Maj:ts bestämmande av styrelsen användas för fiskerinäringens främjande.

Lantbruksstyrelsen har den 31 oktober 1935 avgivit infordrat utlåtande över berörda framställning. Vid utlåtandet har fogats yttrande i ärendet från svenska oskustfiskarnas centralförbund. Styrelsen har på det sätt biträtt 1933 års fiskeriutrednings förslag, att styrelsen hemställt om åtgärder i syfte *dels* att restitution av skatt å bensin, som med eller utan tillsats av annat ämne användes för framdrivande av motorbåt vid yrkesmässigt utövande av fiske, måtte åtnjutas av fiskare med 10 öre för varje liter bensin, som åtgått för ändamålet, *dels ock* att årligen ett belopp, motsvarande en tredjedels procent av de under nästföregående budgetår influtna bensinskattemedlen, dock högst 90,000 kronor, måtte under nionde huvudtiteln anvisas till gottgörelse till fiskerinäringen för densamma av den övriga motorbåts- trafikens tillfogad skada.

Departements-
chefen.

Ifrågavarande förslag innebära avvikelse från vad nu gäller i så måtto, att vid bifall till desamma skulle till fiskerinäringens främjande komma att användas automobilskattemedel, vilka härröra från annan motordrift än sådan som äger rum vid yrkesmässigt utövande av fiske. Erinras må, att frågan om automobilskattemedlens användning torde beröras av den utredning avseende ändrad väglagstiftning m. m., som enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 juni 1935 av chefen för kommunikationsdepartementet uppdragits åt särskilda sakkunniga att verkställa. Jag är med hänsyn härtill icke beredd att taga ståndpunkt till nyssnämnda förslag. För nästa budgetår torde alltså oförändrade grunder böra tillämpas i fråga om anvisande av anslag av automobilskattemedel under nionde huvudtiteln. Jag hemställer i överensstämmelse härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *anslag* av ..... kronor 90,000, att utgå av automobilskattemedel.

[147.] **10. Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m., förslagsanslag.** Genom den 22 juni 1928 (nr 183), den 6 juni 1930 (nr 197) och den 17 juni 1932 (nr 239) utfärdade lagar har, med ändring av 3 § i lagen den 27 juni 1896 (nr 42 s. 1) om rätt till fiske, varje svensk undersåte förklarats äga rätt att, med vissa undantag, vid rikets västra kust utöva fiske även vid annans strand, såvitt angår Göteborgs och Bohus samt Hallands län dock endast med rörlig redskap, ävensom berättigats att, med vissa inskränkingar, vid rikets östra kust från och med Uppsala län i norr till och med Blekinge län i söder samt vid Gotlands kust inomskärs idka strömmingsfiske med garn (skötar).

För att bereda de strandägare, som förut ägt att med andras uteslutande nyttja ifrågavarande fiske, skäligt vederlag för dem genom fiskets friför-

klarande uppkommande ekonomisk förlust har genom särskilda lagar (184/1928, 198/1930 och 240/1932) meddelats föreskrifter om ersättning till sådana strandägare för mistad fiskerätt. Ersättningarna skola utgå av statsmedel, och statsverket skall dessutom gälda kostnaderna för det skiljemannaförfarande, som stadgats beträffande prövningen av ersättningarnas belopp. För ändamålet hava anvisats för vardera av budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor samt för budgetåret 1935/1936 ett förslagsanslag av 75,000 kronor.

Anslag av statsmedel för ifrågavarande ändamål torde erfordras jämväl *Departementets-
chefen.* under nästa budgetår. Inom jordbruksdepartementet har, i den mån sådant låtit sig göra, med ledning av inhämtade uppgifter från vederbörande länsstyrelser verkställt beräkning av anslagsbehovet. Med hänsyn till resultatet av beräkningen förordar jag anslaget upptagande för budgetåret 1936/1937 med oförändrat belopp.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt*
m. m. för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag*
 av ..... kronor 75,000.

[148.] **11. Avsättning till statens fiskredskapsfond.** För beredande av ersättning åt fiskare, som genom förlust av eller skada å fiskredskap eller därmed jämförliga anordningar råkat i svår belägenhet, har Kungl. Maj:t för varje år från och med 1919 haft möjlighet att anvisa medel, först ur undsättningsfonden och därefter ur allmänna nödhjälpsfonden. Med hänsyn bland annat till att nämnda fonder i det närmaste förbrukats anvisade 1934 års riksdag (prop. nr 262; R. skr. nr 342) för åtgärder till fiskerinäringens främjande samt beredande av ersättning åt fiskare för förlust av eller skada å fiskredskap för budgetåret 1934/1935 ett extra reservationsanslag av 250,000 kronor. Vid budgetårets utgång kvarstod å sagda anslag en reservation av i runt tal 59,000 kronor.

Av 1935 års riksdag (prop. nr 77; R. skr. nr 94) anvisades 45,000 kronor såsom bestämt anslag till »Avsättning till statens fiskredskapsfond». Fonden förvaltas av statskontoret. Enligt i propositionen nr 77 angivna av riksdagen godkända grunder för fondens användning kan fiskare, som genom förlust av eller skada å fiskredskap råkat i nödställd belägenhet, efter ansökan hos Kungl. Maj:t ur fonden utfå ersättning med visst belopp, under förutsättning att förlusten eller skadan icke är att hänföra till försummelse eller vårdslöshet från sökandens sida. För sådan skada eller förlust, som normalt sammanhänger med redskapens användning, bör icke utgå ersättning. Såsom regel bör ej heller ersättning utgå, därest förlustens eller skadans värde understiger 50 kronor. Ersättningens belopp bör bestämmas till högst två tredjedelar av värdet, och av sagda belopp bör regelmässigt högst hälften lämnas såsom bidrag utan återbetalningsskyldighet samt återstoden utgå såsom

räntefritt lån med en amorteringstid av åtta år. Från dessa grunder, vilka icke blivit fastställda i författningsform, äger Kungl. Maj:t medgiva de avvikelser, vartill förhållandena kunna föranleda.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att även för budgetåret 1936/1937 torde föreligga ett anslagsbehov för ändamålet av 45,000 kronor. Enligt styrelsens uppfattning torde nämligen de medel, som före och under nämnda budgetår komma att återinflyta till fonden i form av inbetalningar å därifrån utlämnade lån, icke kunna beräknas uppgå till något mera avsevärt belopp.

*Departements-
chefen.*

Jag delar *lantbruksstyrelsens* åsikt, att medel för avsättning till fiskredskapsfonden böra anvisas jämväl för nästkommande budgetår. Mot det av *lantbruksstyrelsen* föreslagna anslagsbeloppet har jag ej något att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Avsättning till statens fiskredskapsfond* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *anslag* av . . . . . kronor 45,000.

[149.] **12. Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m., reservationsanslag.** Vid 1934 års riksdag (prop. nr 173; R. skr. nr 186) anvisades under utgifter för kapitalökning, fonden för förslag till statsverket, ett reservationsanslag av 700,000 kronor att användas för utlämnande av lån till sammanslutningar av fiskare för främjandet av beredning och avsättning av fisk m. m. För innevarande budgetår är för ändamålet under nionde huvudtiteln uppfört ett reservationsanslag av 500,000 kronor. Enligt riksdagens beslut skola av nämnda belopp förslagsvis 100,000 kronor stå till Kungl. Maj:ts förfogande för utlämnande till fiskerinäringens stödjande av statsbidrag utan återbetalningsskyldighet samt återstoden användas till lån till sammanslutningar av fiskare för främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. enligt samma grunder som gällde för användningen av det för budgetåret 1934/1935 beviljade anslaget för ändamålet. Berörda grunder innefattas i kungörelsen den 11 maj 1934 (nr 138).

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantbruksstyrelsen* gjort framställning om anslag för ändamålet för nästkommande budgetår. Därvid har styrelsen meddelat, att ett stort behov av ifrågavarande slag av lån alltjämt syntes föreligga. Enligt styrelsens mening borde anslagsanvisningen bestämmas till oförändrat belopp av 500,000 kronor, därav liksom under löpande budgetår förslagsvis 100,000 kronor borde av Kungl. Maj:t få vid förefallande behov användas till utlämnande av statsbidrag utan återbetalningsskyldighet.

*Departements-
chefen.*

Det för budgetåret 1934/1935 anvisade anslaget å 700,000 kronor är numera helt förbrukat. Av anslaget för innevarande budgetår å 500,000 kronor har intill den 1 december 1935 beviljats i bidrag 5,000 kronor och i lån 283,000 kronor. Då det är önskvärt, att ifrågavarande bidrags- och låneverksamhet må kunna fortgå även under nästa budgetår, tillstyrker jag,

att ytterligare anslag för ändamålet äskas av riksdagen. Medelsanvisningen torde emellertid böra begränsas till ett belopp av 300,000 kronor, varav lik- som under innevarande budgetår förslagsvis 100,000 kronor skola av Kungl. Maj:t få användas till fiskerinäringens stödjande genom utlämnande av statsbidrag utan återbetalningsskyldighet. Återstoden av anslaget torde böra disponeras enligt bestämmelserna i förenämnda kungörelse den 11 maj 1934 (nr 138).

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.*
för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reserva-*
tionsanslag av ..... kronor 300,000.

[150.] **13. Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg, reservationsanslag.** Under tionde huvudtiteln hava de senaste årens riksdagar under anslagsrubriken »Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg» (1935/1936: X. D. 6.) lämnat bidrag till underhåll och drift av fiskefyrar eller andra sjösäkerhetsanstalter för fiskets behov samt för vidtagande av ombyggnad och förbättring å dylika fyrar och anstalter. Sålunda hava för budgetåren 1932/1933—1935/1936 för dylika ändamål anvisats respektive 10,000, 1,000, 5,000 och 5,600 kronor. Genom beslut den 15 juni 1935 har Kungl. Maj:t föreskri- vit, att av anslaget för budgetåret 1935/1936 finge utgå *dels* högst 4,500 kro- nor såsom bidrag till anläggande av tre nya fiskefyrar, *dels ock* tillhopa 1,045 kronor till underhåll och drift av sjutton angivna fiskefyrar.

I skrivelse den 29 augusti 1935 har *lotsstyrelsen* hemställt, att för bud- getåret 1936/1937 måtte anvisas ett anslag å 1,045 kronor till säkerhetsanord- ningar till ledning för fiskefartyg. Beloppet avses skola utdelas såsom bi- drag för underhåll och drift av de sjutton fiskefyrar, för vilka dylika bidrag utgått för innevarande budgetår.

Vidare har lantbruksstyrelsen med skrivelse den 14 november 1935 över- lämnat en av Kristianstads läns hushållningssällskap med tillstyrkan ingiven framställning från *skånska ostkustens havsfiskeförening*, vari hemställts om anslag av statsmedel med 7,500 kronor till anordnande av en mistsignalan- läggning vid inloppet till hamnen i Simrishamn. Över framställningen har lotsstyrelsen den 27 november 1935 avgivit infortrat utlåtande.

Lantbruksstyrelsen har anfört i huvudsak följande.

Då de nu pågående hamnförbättringsarbetena i Simrishamn avslutats och regelbundna fiskauktioner snart torde komma att anordnas därstädes, torde Simrishamn komma att i allt högre grad bliva ett centrum för fiskhandeln och därför komma att regelbundet anlöpas av allt flera fiskebåtar. Erfar- enheten hade lärt, att en dylik centralisering av fiskfångsternas ilandföring i hög grad verkat gynnsamt för fiskens avsättning och därmed även för fis- ket. Emellertid vore angöringen av Simrishamn mycket svår vid dimma, som vid denna del av kusten ofta förekomme. Detta förhållande, som ofta tvingade fiskebåtarna att i öppna sjön avvakta dimmans upphörande, tillfo- gade fiskarena — utom risker för liv och egendom — ej sällan kännbara eko-

nomiska förluster. Det vore för att råda bot härpå som havsfiskeföreningen gjort sin ifrågavarande hemställan. I det begärda beloppet, 7,500 kronor, inginge kostnaderna för en mistsignalanordning med 6,575 kronor enligt anbud från Kockums mekaniska verkstads aktiebolag och för byggnad till nämnda anläggning med 925 kronor enligt anbud från Simrishamns gjuteri. Enligt vad lantbruksstyrelsen under hand inhämtat vore Simrishamns stad villig att bekosta framdragande av elektrisk ledning till anläggningen och elektrisk apparatur samt dess skötsel och drift.

Då lantbruksstyrelsen funne det för fiskets behov vara synnerligen angeläget, att den föreslagna mistsignalanläggningen komme till stånd, ville styrelsens förorda bifall till föreliggande framställning. Emot den gjorda kostnadsberäkningen syntes icke vara något att erinra. De erforderliga medlen torde lämpligen böra anvisas under det för närvarande under tionde huvudtiteln uppförda reservationsanslaget till säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg.

Lotsstyrelsen anför bland annat följande.

Med hänsyn till grundförhållandena vore kusten utanför Simrishamn av sådan beskaffenhet, att en till ledning för fiskefartyg avsedd mistsignalanläggning med fördel skulle kunna anordnas i Simrishamn. Tyfonanläggningen borde uppställas långt ut på en av hamnarmarna, för att ljudet skulle kunna uppfattas så långt ut till sjöss som möjligt. Uppställningsplatsen borde dock så väljas, att apparaturen ej utsattes för översköljning av havet eller för sjöstänk i betydlig myckenhet. Styrelsen ansåge den föreslagna tyfonen vara lämplig för sitt ändamål och föresloge såsom ljudkaraktär ett ljud var 30:e sekund. Därest apparatur för mistsignalering anordnades i Simrishamn, borde mistsignalering med densamma alltid verkställas, så snart väderleksförhållandena gäve anledning därtill, oberoende av om mistsignalering för fiskeflottan påkallades eller ej. Mot den beräknade anläggningskostnaden av 7,500 kronor hade styrelsen ej något att erinra. Beträffande skötseln av anläggningen hade lotsverket i Simrishamn icke någon personal, som lämpligen kunde åläggas att åtaga sig densamma. Lotsstyrelsen hade icke något att erinra mot att Simrishamns stad påtoge sig dels framdragandet av elektrisk ledning till mistsignalanläggningen, dels ock anläggningens framtida skötsel och underhåll. Om så skedde, syntes anläggningen efter färdigställandet lämpligen böra överlämnas till staden. För stadens hamn vore det en fördel, att mistsignalanläggning därstädes komme till stånd.

I Simrishamn funnes, förutom två staden tillhöriga mindre inseglsfyrrar, även en lotsverket sedan år 1883 tillhörig fyr utan ständig bevakning, vilken fyr år 1916 ändrats från fotogen- till agabelysning, i samband varmed fyren ombyggs. Efter förändringen kunde lotsverkets årliga drift- och underhållskostnader för sistnämnda fyr uppskattas till i medeltal 120 kronor. Därest med anledning av föreliggande framställning en mistsignalanläggning på statens bekostnad anordnades i Simrishamn och därefter överlämnades till staden för framtida skötsel och underhåll, ifrågasatte lotsstyrelsen, huruvida ej i samband därmed även lotsverkets fyr i Simrishamn borde för framtiden övertagas av staden.

Jag får ytterligare anmäla, att i skrivelse den 30 juli 1935, varöver lotsstyrelsen och lantbruksstyrelsen den 31 oktober 1935 på grund av remiss

avgivit gemensamt utlåtande, *svenska ostkustfiskarnas centralförbund* hemställt, dels att Kungl. Maj:t måtte förelägga riksdagen förslag till ökade anslag för uppförande och underhåll av fiskefyrrar, dels ock att frågor om fiskefyrrars uppförande och underhåll måtte behandlas efter likartade grunder med avseende på den bidragsskyldighet, som ansåges påvåla fiskarena eller deras organisationer.

Lotsstyrelsen och lantbruksstyrelsen anföra bland annat:

Då enligt ämbetsverkens mening storleken av för ifrågavarande ändamål erforderligt anslag borde grunda sig på utredning rörande behovet för varje år, syntes det knappast vara lämpligt att såsom omförmälda förbund syntes avse anvisa ett visst belopp och efteråt bestämma om beloppets användning. Ämbetsverken ansåge sig därför icke böra förorda bifall till framställningen i denna del.

Vad anginge förslagens senare del torde få framhållas, att ämbetsverken i ett den 1 februari 1932 avgivet betänkande rörande i vilken omfattning och på vad sätt staten borde lämna bidrag för tillgodoseende av fiskerinäringens behov av säkerhetsanstalter till sjöss, bland annat anförde, att, då säkerhetsanstalterna i fråga avsåge fiskets behov och det icke vore fråga om att staten skulle övertaga deras skötsel, det syntes ämbetsverken lämpligast, att lantbruksstyrelsen handhade statens verksamhet på detta område. Såsom en förutsättning för lantbruksstyrelsens övertagande av denna verksamhet borde dock gälla, att lotsstyrelsen skulle, i den mån så erfordrades, hava att bistå lantbruksstyrelsen vid, bland annat, uppgörande av kostnadsberäkningar och utförande av tekniska utredningar. Emellertid förklarade vederbörande departementschef (prop. nr 213/1932) sig anse det mera ändamålsenligt, om lotsstyrelsen, som i egenskap av centralt förvaltningsorgan för fyrväsendet besitte erforderlig sakkunskap på området, övertog ansvaret för dessa frågor närmaste handläggning med biträde av lantbruksstyrelsen i vad avsåge de speciella synpunkter, som för fiskets vidkommande vore att taga i betraktande. Hithörande ärenden hade därefter handlagts av lotsstyrelsen, och anslagen för ändamålet hade uppförts under tionde huvudtiteln.

Emellertid syntes enligt ämbetsverkens mening allttjämt vissa skäl tala för att dessa frågor handhades av lantbruksstyrelsen. Förutom vad ämbetsverken därom anförde i nyssnämnda betänkande finge erinras, att anslaget till gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt å för närvarande 90,000 kronor, vilket anslag vore uppfört i riksstaten under nionde huvudtiteln och användes efter förslag av lantbruksstyrelsen, delvis även toges i anspråk till säkerhetsanstalter till sjöss för fiskets behov. Om de medel, som nu för samma ändamål uppfördes under tionde huvudtiteln, överflyttades till nionde huvudtiteln och förslag till deras användning upprättades av lantbruksstyrelsen, så torde det kunna förväntas, att alla hithörande frågor finge en mera enhetlig behandling, vilket syntes vara huvudsyftet med förbundets förslag i dess senare del. Ämbetsverken funne nu anförda skäl innebära tillräcklig anledning att överflytta ifrågavarande anslag till nionde huvudtiteln. För den händelse Kungl. Maj:t skulle bifalla detta förslag och verksamheten i fråga skulle läggas under lantbruksstyrelsen, torde det givetvis böra ske under samma förutsättning om lotsstyrelsens medverkan, som ämbetsverken föreslagit i sitt förenämnda betänkande.

Departements-
chefen.

Med hänsyn till vad ämbetsverken anfört torde statsmakterna ej längre böra motsätta sig, att den närmaste handläggningen av ärenden rörande statens förevarande bidragsverksamhet anförtros lantbruksstyrelsen. Den sakkunskap, som företrädes i lotsstyrelsen, bör naturligtvis i den mån så erfordras utnyttjas genom samarbete med detta verk. I samband med att en sådan anordning godkännes synes lämpligt att, på sätt ämbetsverken jämväl föreslagit, ifrågakommande anslag till säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg i fortsättningen anvisas under nionde i stället för under tionde huvudtiteln.

Vad angår frågan om medelsanvisning för nästa budgetår synes ej något vara att erinra mot att för möjliggörande av bidrag till underhåll och drift av de sjutton fiskefyrar, för vilka dylika bidrag utgå under innevarande budgetår, anvisas det av lotsstyrelsen föreslagna beloppet 1,045 kronor. Fördelningen av anslagsmedlen torde få framdeles beslutas av Kungl. Maj:t. Jag tillstyrker också, att medel ställas till förfogande för anordnande av den utav lantbruksstyrelsen förordade mistsignalanläggningen vid inloppet till hamnen i Simrishamn. En dylik anläggning torde bliva av stor betydelse för fisket i dessa trakter. Kostnadsbeloppet, 7,500 kronor, synes kunna godtagas. Sammanlagt skulle sålunda till säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg för nästa budgetår böra anvisas 8,545 kronor, vilket belopp emellertid med hänsyn till att motsvarande anslag för innevarande budgetår icke helt blivit taget i anspråk torde kunna avrundas till 8,500 kronor.

Huruvida ifrågavarande mistsignalsanläggning bör, såsom lotsstyrelsen föreslagit, efter färdigställandet överlämnas till Simrishamns stad, som åtagit sig dess framtida skötsel och underhåll, torde få bero på ytterligare överväganden. Detsamma synes gälla den jämväl av sistnämnda styrelse väckta frågan om stadens övertagande av den fyr, som lotsverket äger därstädes. Därest erinran från riksdagens sida ej möter, torde det ankomma på Kungl. Maj:t att härutinnan träffa de avgöranden, som kunna finnas lämpligast.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 8,500.

J. Skogsväsendet.

[151.] 1. **Skogshögskolan: Avlöningar, förslagsanslag.** För ifrågavarande ändamål är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 169,100 kronor.

I skrivelse den 7 september 1935 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt* med överlämnande av förslag till avlöningsstat hemställt om anvisande för ändamålet för nästa budgetår av ett belopp om 169,200 kronor. Statförslaget företer i så måtto avvikelser från den för innevarande budgetår gällande avlöningsstaten för skogshögskolan att dels anslagsposten till avlöningar till övrig icke ordinarie personal sänkts från 56,600 till 56,500 kronor, dels fördelningen av det under anslagsposten upptagna beloppet å olika ändamål skett sålunda, att till grundavlöningar m. m. beräknats 50,500 i stället för 54,600 kronor samt till avlöningsförhöjning m. m. upptagits 6,000 i stället för 2,000 kronor, dels ock anslagsposten till särskilda löneförmåner (provisoriskt dyrortstillägg) höjts med 200 kronor till 2,600 kronor. Ändringarna sammanhånga därmed, att styrelsen ånyo upptagit vid anslagsäskandena till 1935 års riksdag väckta men då avslagna yrkanden om placering av vissa extra befattningshavare såsom extra ordinarie tjänstemän.

Sedermera har styrelsen, under åberopande av en framställning från skogshögskolans rektor, i skrivelse den 8 november 1935 hemställt, att, utöver de i statförslaget angivna beloppen, måtte för budgetåret 1936/1937 anvisas 1,000 kronor för bestridande av en för jägmästarkursen vid högskolan anordnad specialkurs för meddelande av kompetens som syneförrättare vid skogsdikning.

Sedan styrelsen för skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt den 7 december 1934 avgivit betänkande med förslag till omorganisation av den högre skogsundervisningen (stat. off. utr. 1935: 9) samt nämnda betänkande efter remiss blivit föremål för utlåtanden från olika myndigheter och sammanslutningar, har frågan inom jordbruksdepartementet upptagits till ytterligare undersökning och beredning. Denna beredning har ännu ej kunnat avslutas men torde bliva färdig i sådan tid, att proposition i ämnet kan avlåtas till 1936 års riksdag. I avbidan härå torde anslag till skogshögskolan för nästa budgetår icke nu böra äskas. I riksstatsförslaget torde emellertid till avlöningar vid skogshögskolan visst belopp böra beräknas, och torde detta böra bestämmas till de av högskolestyrelsen angivna beloppen, tillhoppa 170,200 kronor, jämte 1,500 kronor för uppräknings- i anslutning till de grunder för beräkning av provisoriskt dyrortstillägg under budgetåret 1936/1937, som *chefen för finansdepartementet* tidigare i

dag angivit — av posten särskilda löneförmåner, eller sålunda till 171,700 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition, som må varda riksdagen förelagd, till *Skogshögskolan: Avlöningar* för budgetåret 1936/1937 beräkna ett *förslagsanslag* av ..... kronor 171,700.

[152.] **2. Skogshögskolan: Omkostnader, förslagsanslag.** För ifrågasvarande ändamål är i riksstaten för innevarande budgetår upptaget ett förslagsanslag av 62,500 kronor.

I skrivelse den 7 september 1935 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt* under åberopande av förslag till omkostnadsstat beräknat anslagsbehovet för nästa budgetår till oförändrat belopp.

Departements-
chefen.

Under hänvisning till vad jag under nästföregående punkt anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må varda riksdagen förelagd, till *Skogshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1936/1937 beräkna ett *förslagsanslag* av ..... kronor 62,500.

[153.] **3. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för statens skogsskolor m. m., förslagsanslag.** För ersättning till domänfonden för utgifter för statens skogsskolor, fortsättningsskolan vid Klotten och kolarskolan vid Bispgården är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av (92,200 + 25,200 + 1,400 =) 118,800 kronor. Anslaget är beräknat skola disponeras dels för skogsskolorna och fortsättningsskolan vid Klotten med till avlöningar (49,200 + 15,500 =) 64,700 kronor, till dyrtidstillägg (5,200 + 1,300 =) 6,500 kronor och till övriga utgifter (37,800 + 8,400 =) 46,200 kronor dels ock för kolarskolan vid Bispgården med 1,400 kronor.

I skrivelse den 2 september 1935 har *domänstyrelsen* hemställt, att anslag för ifrågasvarande ändamål måtte i riksstaten för budgetåret 1936/1937 uppföras med 184,800 kronor. Av anslaget beräknas till ombyggnader m. m. vid skogsskolan vid Bispgården 34,000 kronor och vid skogsskolan vid Kolleberga 29,200 kronor.

Över förslaget i vad det avser nämnda byggnadsarbeten har *byggnadsstyrelsen* den 26 september 1935 avgivit infordrat yttrande.

Departements-
chefen.

Såsom jag vid anslagen till skogshögskolan erinrat är frågan om en omorganisation av den högre skogsundervisningen för närvarande beroende på Kungl. Maj:ts prövning. Vid den beredning, ärendet underkastats i jordbruksdepartementet, har det visat sig angeläget, att även den lägre skogs-

undervisningens organisation i detta sammanhang upptages till behandling i syfte att nå fram till en mera tillfredsställande ordning än den hittills tillämpade. Det är min avsikt att underställa Kungl. Maj:t förslag i ämnet i sådan tid, att proposition kan avlåtas till 1936 års riksdag. De kostnader, en omorganiserad lägre skogsundervisning kommer att draga, kunna icke i sakens nuvarande läge fastställas. Enligt ett inom jordbruksdepartementet utarbetat preliminärt förslag skulle för budgetåret 1936/1937 föräntas en kostnadsökning av 10,500 kronor. Om domänstyrelsens anslagsäskande toges till utgångspunkt, skulle sålunda för sagda budgetår krävas ett anslag för ändamålet å (184,800 + 10,500 =) 195,300 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må varda riksdagen förelagd, till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för statens skogsskolor m. m.* för budgetåret 1936/1937 beräkna ett *förslagsanslag* av . . . . kronor 195,300.

[154.] 4. **Statens skogsförsöksanstalt: Avlöningar, förslagsanslag.** För ändamålet är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 156,500 kronor, att disponeras enligt följande av 1935 års riksdag godkända

Avlöningsstat.

1.	Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	50,800
2.	Avlöningar till tjänstemän å extra stat, <i>förslagsvis</i>	»	27,700
3.	Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	25,900
4.	Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
	a) grundavlöningar m. m.	kronor	41,300
	b) avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	8,000
			49,300
5.	Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:		
	a) provisoriskt dyrortstillägg, <i>förslagsvis</i>	kronor	2,600
	b) särskild ersättning till viss tjänsteman	»	200
			2,800
		Summa kronor	156,500.

Genom beslut den 20 juni 1935 har Kungl. Maj:t beträffande dispositionen av vissa av de å avlöningsstaten upptagna posterna föreskrivit,

att anslagsposten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, skall disponeras till arvoden å 6,300 kronor till envar av fyra assistenter samt till arvode å 700 kronor åt anstaltens chef,

att den under avlöningar till övrig icke-ordinarie personal upptagna anslagsposten till grundavlöningar m. m. skall disponeras till *ej mindre* grundavlöningar åt följande befattningshavare, å vilka skola tillämpas de bestämmelser, som äro eller varda föreskrivna för extra ordinarie tjänstemän

vid stadsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, inom motsvarande lönegrad:

Befattning	Lönegrad
3 skogsmästare	B 15
1 laboratoriebiträde	B 11
2 skogsbiträden	B 9
1 kameralbiträde	B 8
1 kanslibiträde	B 7
1 kontorsbiträde	B 4

än även vad som åtgår för avlöning åt extra befattningshavare, tillfällig personal, renskrivning m. m., samt

att det under delposten särskild ersättning till viss tjänsteman upptagna beloppet 200 kronor må användas till gratifikation åt nuvarande innehavaren av vaktmästarbefattningen vid skogsförsöksanstalten.

I skrivelse den 7 september 1935 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt* med bifogande av ett av chefen för anstalten afgivet yttrande samt med överlämnande av förslag till avlönings- och omkostnadsstat gjort hemställan om medelsanvisning för anstalten för budgetåret 1936/1937. Styrelsens förslag till avlöningsstat slutar å en summa av 159,100 kronor. Förslaget innebär ändring av avlöningsstaten i följande avseenden:

Posten avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat har minskats till 49,900 kronor eller med 900 kronor, motsvarande skillnaden i avlöningen åt ett första skogsbiträde med placering å B-ort i stället för som å staten beräknats G-ort. Såsom motiv härför åberopas yttrande av *anstaltens chef*, som i ämnet anfört följande.

Första skogsbiträdet Gösta Mellström, som innehade befattning på ordinarie stat, hade på förordnande tjänstgjort som skogsmästare å Tönnersjöhedens försökspark (B-ort) allt sedan 1 mars 1925. Såsom förste skogsbiträde hade förordnats ett av de extra ordinarie skogsbiträdena. Skogsmästarebefattningen på Tönnersjöheden, som sedan 1 juli 1935 vore uppförd på extra ordinarie stat, uppehölls sålunda av en ordinarie tjänsteman. Denna i och för sig ovanliga anordning vore emellertid för anstalten av största fördel, då det nuvarande förste skogsbiträdet vore utmärkt väl skickat att sköta den maktpåliggande skogsmästaretjänsten. Emellertid medförde anordningen den olägenheten, att en extra ordinarie tjänst under dessa förhållanden ej kunde besättas. Detta skulle kunna undvikas därigenom att den ifrågavarande skogsmästarebefattningen tills vidare ej knötes vid Tönnersjöheden, så att innehavaren av befattningen kunde tjänstgöra i Stockholm. Detta skulle åter föra med sig, att en av skogsmästarebefattningarna överflyttades från B- till G-ort, samtidigt som en besparing erhöles genom att förste skogsbiträdesbefattningen överflyttades från G- till B-ort.

Posten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, har minskats från 25,900 kronor till 700 kronor eller med

25,200 kronor, motsvarande beloppet för arvoden à 6,300 kronor till envar av fyra assistenter, vilka befattningshavare föreslås skola överföras till extra ordinarie med placering i 21:a lönegraden 19:e löneklassen.

Ifrågavarande förslag innebär ett upprepande och fullföljande av i samband med anslagsäskandena till 1934 och 1935 års riksdagar av anstaltsstyrelsen framlagda men då ej av Kungl. Maj:t upptagna förslag i ämnet. Över förstberörda förslag avgåvos i oktober 1933 efter remiss yttranden av allmänna civilförvaltningens lönenämnd och statskontoret. *Lönenämnden* hade ur principiell synpunkt ej någon erinran att göra mot de föreslagna åtgärderna men ifrågasatte, huruvida icke lämpligen en uppdelning i lönehänseende av sagda assistenttjänster borde ske, förslagsvis på det sätt, att två befattningar under benämningen förste assistent hänfördes till 21:a lönegraden och de två övriga under benämningen assistent hänfördes till 18:e lönegraden för extra ordinarie tjänstemän. Jämväl *statskontoret* tillstyrkte i princip anstaltsstyrelsens förslag. Statskontoret förordade, att någon skillnad mellan assistenterna i lönegradsplacering ej skedde utan att de samtliga hänfördes till lönegraden B 21 för extra ordinarie befattningshavare.

Med hänsyn till den föreslagna ombildningen av omförmälda fyra assistenttjänster till extra ordinarie befattningar i 21:a lönegraden upptages i den under anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ingående delposten till grundavlöningar m. m. till angivna befattningshavare ett belopp av — sedan pensionsavdrag frånräknats — 21,936 kronor. Anstaltsstyrelsen förutsätter, att vid placering av nuvarande assistenter såsom extra ordinarie tjänstemän skall tillses, att de icke lida minskning i omedelbart dessförinnan innehavda löneförmåner.

Under samma delpost har vidare upptagits ett belopp av 5,484 kronor för inrättande av ytterligare en dylik befattning vid den entomologiska avdelningen, där för närvarande en helårsassistent är anställd.

Med avseende å arbetet inom denna avdelning framhåller *anstaltsstyrelsen*, att det vore av stor betydelse att där pågående undersökningar över markens fauna fullföljdes. För arbetets bedrivande hade 1929 års riksdag beviljat en ökning av avdelningens expensmedel å 1,000 kronor, vilket belopp 1931 höjts till 2,000 kronor, varigenom det blivit möjligt att avlöna en extra assistent under delar av budgetåret. Bearbetningen av undersökningsmaterialet hade till en början varit anförtrodd åt denne extra assistent. Under de senare åren hade avdelningens personal utöver sina ordinarie arbeten haft att leda kampanjen mot de efter de stora stormfällningarna år 1931 uppträdande skadeinsekterna. För dessa åtgärder hade särskilda medel anvisats från nionde huvudtitelns anslag till vissa åtgärder på skogshushållningens område. På grund av det även i övrigt ökade arbetet hade den extra assistenten haft sysselsättning hela året. Det syntes styrelsen lämpligt, att den hittillsvarande anordningen med extra arbetshjälp ersattes med en assistenttjänst med helårstjänstgöring. För avlöande av den ifrågasatte extra ordinarie assistenten med placering i 21:a lönegraden, 19:e löneklassen, erfordrades, efter avräkning av pensionsavgift, 5,484 kronor. Samtidigt kunde emellertid de till extra befattningshavare m. m. avsedda medlen minskas med 2,850 kronor.

I fråga om anslagsmedlen under grundavlöningar m. m. föreslår anstaltsstyrelsen vidare ökning föränledda av ändrad ortsplacering för två av skogsmästarna. I staten för innevarande budgetår har för samtliga tre skogsmästare beräknats avlöning enligt B-ort. Enligt styrelsens förslag skulle hädanefter beräknas avlöning till den av dessa befattningshavare, som är stationerad å Svartberget-Kulbäckslidens försökspark, efter D-ort samt till den av befattningshavarna, som för närvarande är knuten vid Tönnersjöhedens försökspark, efter G-ort. Genomförandet av förslaget föranleder kostnadsökningar av respektive 276 och 690 kronor. Som motiv för lönefyllnaden åt förstnämnde befattningshavare anföres, att dennes tjänstebostad är belägen inom Vindelns municipalsamhälle, som tillhör D-ort; beträffande den senare åberopas styrelsens i det föregående omförmälda förslag angående överflyttande till Stockholm (G-ort) av den nu till Tönnersjöheden förlagda skogsmästartjänsten.

Utöver förberörda minskning för entomologiska avdelningens vidkommande med 2,850 kronor av de under delposten till grundavlöningar m. m. beräknade avlöningsmedlen för extra befattningshavare m. m. föreslås beträffande sagda medel en ytterligare minskning med 106 kronor i syfte av postens avrundning. Härjämte ifrågasättes emellertid å andra sidan en ökning av ansagsmedlen till extra arbetshjälp vid naturvetenskapliga avdelningen med 1,270 kronor för möjliggörande av att resultaten av de vid avdelningen verkställda undersökningarna må kunna framläggas innan nuvarande föreståndaren för avdelningen den 28 januari 1939 inträder i pensionsåldern.

Vid bifall till vad sålunda föreslagits skulle sammanlagda utgifterna under posten grundavlöningar m. m. — för närvarande upptagen med 41,300 kronor — komma att uppgå till $(41,300 + 21,936 + 5,484 + 276 + 690 - 2,850 - 106 + 1,270 =) 68,000$ kronor.

Vad angår delposten till avlöningsförhöjningar m. m. föreslås det nu för ändamålet utgående beloppet 8,000 kronor skola ökas med 1,000 kronor. Medelsberäkningen grundar sig på under innevarande budgetår utgående avlöningar med tillägg dels för utfyllande av avlöningarna å de befattningshavare, vilkas tjänster skulle ombildas till extra ordinarie, dels ock för postens avrundning.

Under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal skulle enligt förslaget sålunda beräknas medel till sammanlagt belopp av $(68,000 + 9,000 =) 77,000$ kronor.

Slutligen föreslås det under anslagsposten till särskilda löneförmåner ingående beloppet för provisoriskt dyrortstillägg skola ökas med 1,000 kronor till 3,600 kronor.

Styrelsens förslag till avlöningsstat slutar å ett belopp av 159,100 kronor. Då de för innevarande budgetår till förfogande stående medlen uppgå till 156,500 kronor, skulle bifall till förslaget innebära en anslagsökning med 2,600 kronor.

Assistentbefattningarna vid skogsförsöksanstalten hava från början varit avsedda som passagetjänster, vilkas innehavare senare borde vinna anställning i skogsstaten eller vid andra verk. Jag har ur denna synpunkt tidigare hävdad, att ifrågavarande befattningar icke borde erhålla någon fastare form. Erfarenheten har emellertid givit vid handen, att en dylik överflyttning till annat verk kunnat äga rum endast i mycket begränsad omfattning. Med hänsyn härtill och då anställning i extra ordinarie befattning numera medför rätt till tjänstepension vill jag ej motsätta mig, att de fyra från anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, avlönade assistenttjänsterna omföras till extra ordinarie befattningar. Däremot anser jag tillräckliga skäl icke hava förebragts för förslaget om inrättande av en femte dylik befattning för entomologiska avdelningens räkning. Av styrelsens övriga förslag förordar jag, att medel i begärd omfattning göras tillgängliga för beredande av ytterligare extra personal vid naturvetenskapliga avdelningen för påskyndande av bearbetningen av visst av denna avdelnings observationsmaterial ävensom för lönefyllnad efter D-ort åt skogsmästaren vid Svartberget-Kulbäckslidens försökspark.

Under angivna förutsättningar och med beaktande i övrigt av förslag, som härefter av mig framställas, torde avlöningsstaten ändras i följande avseenden: Posten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, torde minskas med däri nu ingående belopp av 25,200 kronor till arvoden åt meranämnda assistenter. Under denna post kvarstår i så fall endast arvodet å 700 kronor till anstaltens chef. Det synes emellertid lämpligt, att det under posten särskilda löneförmåner upptagna beloppet å 200 kronor till ersättning åt viss tjänsteman, anstaltens vaktmästare, även påföres arvodesposten, som härigenom skulle komma att upptagas med 900 kronor. Delposten grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal, nu å 41,300 kronor, torde ökas med dels 21,936 kronor, avseende avlöningar åt de fyra assistenterna efter 21:a lönegraden, 19:e löneklassen för extra ordinarie befattningshavare, ortsgrupp G, efter avdrag av pensionsavgifter, dels 276 kronor avseende lönefyllnaden åt skogsmästaren vid Svartberget-Kulbäcksliden, dels 1,270 kronor för utökning av extra personalen vid naturvetenskapliga avdelningen och dels 18 kronor i syfte av anslagspostens avrundning. Delposten i fråga bör sålunda uppföras med $(41,300 + 21,936 + 276 + 1,270 + 18 =) 64,800$ kronor. För undvikande av att de nuvarande assistenterna vid övergång till extra ordinarie anställning lida ekonomisk förlust bör tillförsäkras dem, att de icke skola vidkännas minskning i de löneförmåner, de omedelbart före övergången åtnjuta. De utgifter, som härav förorsakas, torde utgå från delposten till avlöningsförhöjningar m. m. till övrig icke ordinarie personal, vilken post, nu å 8,000 kronor, av denna anledning samt med hänsyn tagen till medelsbehovet därunder torde uppföras ökad med 1,000 kronor eller till 9,000 kronor. Slutligen torde den nu med 2,800 kronor upptagna posten särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän — efter frånräknande av beloppet å 200 kronor till särskild ersättning till viss tjänsteman — i anslutning till de grunder

för beräkning av provisoriskt dyrortstillägg under budgetåret 1936/1937, chefen för finansdepartementet tidigare i dag angivit, uppräknas med 4,500 kronor och posten sålunda uppföras med 7,100 kronor.

Sammanlagda medelsbehovet för budgetåret 1936/1937 skulle sålunda komma att uppgå till (50,800 + 27,700 + 900 + 64,800 + 9,000 + 7,100 =) 160,300 kronor, innebärande en ökning i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår med 3,800 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) godkänna följande avlöningsstat för statens skogsförsöksanstalt, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat:

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	50,800
2. Avlöningar till tjänstemän å extra stat, <i>förslagsvis</i>	»	27,700
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.....	»	900
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal: a) Grundavlöningar m. m.... kronor 64,800 b) Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	9,000
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	7,100
Summa kronor		160,300;

2) till *Statens skogsförsöksanstalt*: Avlöningar för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 160,300.

[155.] 5. **Statens skogsförsöksanstalt: Omkostnader, förslagsanslag.** För ändamålet är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag å 65,700 kronor, vilket disponeras enligt följande av Kungl. Maj:t den 20 juni 1935 fastställda

Omkostnadsstat.

Utgifter.

1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	kronor	21,600
2. Expenser, <i>förslagsvis</i>	»	31,000
3. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»	12,000
4. Övriga utgifter: Lokalhyra, <i>förslagsvis</i>	»	1,200
Summa kronor		65,800

Särskilda uppbördsmedel.

Försäljning av anstaltens meddelanden	kronor	100
		Nettoutgift kronor 65,700.

Anslagsposterna till reseersättningar och publikationstryck må icke utan Kungl. Maj:ts medgivande överskridas, ej heller må nettoutgifterna utan Kungl. Maj:ts tillstånd överskrida 65,700 kronor.

I den under föregående punkt omförmälda skrivelsen den 7 september 1935 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsförsöksanstalt* i anslutning till förslaget om inrättande vid entomologiska avdelningen av en ny assistenttjänst hemställt, att beloppet för reseersättningar och som följd därav anslagets slutsumma måtte för nästa budgetår höjas med 1,000 kronor.

Jag har under föregående punkt avstyrkt förslaget om inrättande av nämnda assistentbefattning och kan vid sådant förhållande ej heller tillstyrka någon ökning av nu förevarande anslag. Anslaget torde alltså uppföras oförändrat med 65,700 kronor.

*Departementss-
chefen.*

Jag hemställer fördenskull, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsförsöksanstalt*: *Omkostnader* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 65,700.

[156.] **6. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal, förslagsanslag.** För budgetåren 1934/1935 och 1935/1936 hava i riksstaten uppförts förslagsanslag till ersättning till domänfonden för utgifter för övertalig personal. För det senare av budgetåren har anslaget, som avser kalenderåret 1935, uppförts med 303,400 kronor. Anslaget har föranletts av vissa av Kungl. Maj:t och riksdagen under 1932 genomförda ändringar på skogslagstiftningens område: lagen den 13 maj 1932 (nr 107) om häradsallmänningar, lagen den 1 juni 1932 (nr 180) om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden samt ecklesiastik boställsordning den 30 augusti 1932 (nr 400). Enligt de av riksdagen godkända grunderna för gäldande av kostnaderna för indragen personal skola samtliga ifrågavarande kostnader i första hand utgöras av domänfonden. De kostnader, som uppstå i samband med organisationsändringen rörande enskildas skogar i lappmarkerna samt häradsallmänningarna skola ersättas domänfonden genom riksstatsanslag, medan den kostnad, som i detta hänseende åbelöper de ecklesiastiska skogarna skola ersättas domänfonden ur kyrkofonden.

I skrivelse den 2 september 1935 har *domänstyrelsen* anmält, att *styrelsen* uppskattat det sammanlagda ersättningsbeloppet för 1936 till 292,500 kronor, varav 12,400 kronor utgjorde ersättningar föranledda av 1934 års riksdags

beslut (prop. nr 148; R. skr. nr 265) att till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet från och med den 1 januari 1935 överflytta en skogsskoleföreståndare och en skogsrättare. Kostnaderna i övrigt för den övertaliga personalen eller för avlöningar, dyrtidstillägg m. m. 280,100 kronor uppskattades av styrelsen sålunda:

P e r s o n a l	Antal entledigade befattningshavare	Total kostnad för år 1936	Procentuell fördelning			
			Häradsallm. lappm.-skogar		Ecklesiastika skogar	
			%	kronor	%	kronor
<i>Ordinarie personal.</i>						
Överjägmästare	1	10,680	—	—	100	10,680
Jägmästare	25	226,500	34.6	78,369	65.4	148,131
Skogstaxator	2	15,002	50.0	7,501	50.0	7,501
Överjägm.-ass.	2	12,606	—	—	100	12,606
Kronojägare	119	384,355	37.7	144,902	62.3	239,453
Kontorsbiträde	2	4,860	—	—	100	4,860
Summa ord. personal	151	654,003		230,772		423,231
<i>Icke-ordinarie personal.</i>						
Revir- och skogsindelningsass.:						
förtidspension	12	38,048	93.3	35,499	6.7	2,549
livränta	1	1,474		1,375		99
engångsersättning	—	—		—		—
Summa	13	39,522		36,874		2,648
Kronojägare:						
förtidspension	23	33,980	34.6	11,757	65.4	22,223
livränta	3	1,991		689		1,302
engångsersättning	—	—		—		—
Summa	26	35,971		12,446		23,525
Summa icke-ord. personal	39	75,493		49,320		26,173
Summa s:rum	190	729,496		280,092		449,404

Departements-
chefen.

Jag har icke något att erinra mot domänstyrelsens beräkningar och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 292,500.

[157.] 7. Skogsvård m. m.: *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för tillsyn å kronohemmans skogar samt husbehovsskogar.* För innevarande budgetår är i riksstaten uppfört ett anslag å 48,700 kronor, för ersättning till statens domäners fond för tillsyn under kalenderåret 1935 av skogarna å dels kronohemman och krononybyggen under stadgad åborätt i

de sex norra länen, dels husbehovsskogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker.

I skrivelse den 2 september 1935 har *domänstyrelsen* hemställt, att för budgetåret 1936/1937 anslag för ifrågavarande ändamål måtte upptagas med 32,000 kronor. Såsom motivering till denna hemställan har domänstyrelsen, under hänvisning till en skrivelsen vidfogad uppställning, anfört, att styrelsen för kalenderåret 1936 beräknade kostnaderna för förevarande verksamhet till sammanlagt 37,000 kronor, varifrån dock borde dragas 5,000 kronor, motsvarande beräknade utsyningsavgifter för virke å kronohemman och kronobyggen under stadgad åborätt. Ersättningsbeloppet borde därför utgå med 32,000 kronor.

Mot domänstyrelsens anslagsberäkning, avseende kalenderåret 1936, har *Departements-
chefen.* jag intet att erinra och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Ersättning till statens domäners fond för utgifter för tillsyn å kronohemmans skogar samt husbehovsskogar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett anslag av ..... kronor 32,000.

[158.] 8. **Skogsvård m. m.: Ersättning till statens domäners fond för utgifter för tillsyn å skyddsskogar, förslagsanslag.** Från 1923 har riksdagen anvisat medel till ersättning till domänfonden för utgifter för tillsyn å enskildas skyddsskogar i anslutning till lagen den 24 juli 1903 angående skyddsskogar. De anvisade ersättningsbeloppen avse utgifter under det kalenderår, vars senare hälft ingår i det budgetår, för vilket anslaget uppförts i budgeten. Närmare redogörelse för anslagen och deras användning har lämnats under punkten 140 i nionde huvudtiteln av 1923 års statsverksproposition samt under punkten 130 i nionde huvudtiteln av 1931 års statsverksproposition. Anslaget har för innevarande budgetår uppförts med 68,600 kronor. Enligt gällande, av Kungl. Maj:t den 24 november 1933 fastställda revirindelning äro de revir, i vilka skyddsskogar äro belägna, följande, nämligen Frostvikens, Åre och Hede revir av Jämtlands län samt Särna och Älvdalens östra revir av Kopparbergs län. Skyddsskogar jämte renbetesland inom de tre förstnämnda reviren hava från och med 1934 av domänstyrelsen sammanförts under förvaltning av särskild personal. Skyddsskogarna i övriga två revir förvaltas däremot av den ordinarie revirpersonalen.

I skrivelse den 2 september 1935 har *domänstyrelsen* hemställt, att för nästkommande budgetår anslag för ändamålet måtte uppföras med 70,800 kronor. Domänstyrelsen anför i huvudsak följande.

Genom den för Jämtlands län från och med ingången av 1934 tillämpade nya organisationen beträffande renbetesland och skyddsskogar, innebärande att dessa, som tidigare varit uppdelade på ett flertal revir, sammanförts under en gemensam förvaltning, hade bland annat vunnits möjlighet att mera noggrant än som tidigare varit fallet uträkna de kostnader, som belöpte på

domänverkets arbetsuppgifter med renbetesland och skyddsskogar. Av den å renbetesland och skyddsskogar tjänstgörande personalens — såväl ordinarie som extra — tid hade arbeten å skyddsskogarna visat sig draga omkring 68 % och arbeten å renbetesland omkring 32 % mot under år 1934 beräknade 70 respektive 30 %. Riksstatsanslag borde alltså anvisas för bestridande av 68 % av kostnaderna, under det att återstående 32 % av kostnaderna borde gottgöras domänfonden av renbetesfonden. Domänstyrelsen hänvisade beträffande anslagsberäkningen till följande uppställning:

Jämtlands län:

Personal, tjänstgörande dels å renbetesland (32 %), dels å skyddsskogar (68 %).

68 % av nettolöner till:

2 e. o. jägmästare	kronor	8,500
5 ordinarie kronojägare	»	12,100
5 e. assistenter under tiden 15/5—15/11	»	8,100
4 e. o. kronojägare	»	7,700
6 e. kronojägare under tiden 15/5—31/10	»	4,600

Summa kronor 41,000

Rese- och traktamentsersättningar till förenämnda personal	kronor	20,700
Kallortstillägg	»	800
Dyrtidstillägg, 10 % å 41,800, avrundat till	»	4,200
Skrivhjälp m. m.	»	400

Summa kronor 26,100

Kopparbergs län:

1 e. o. jägmästare, 2 månader	kronor	1,000
1 ordinarie kronojägare, 2 månader	»	550
1 e. o. kronojägare, 2 månader	»	450

Summa kronor 2,000

Rese- och traktamentsersättningar till förestående personal	kronor	1,450
Dyrtidstillägg 10 % å 2,000	»	200
Skrivhjälp m. m.	»	50

Summa kronor 1,700

Summa Summarum kronor 70,800.

*Departements-
chefen.*

Jag har intet att erinra mot domänstyrelsens beräkning av förevarande anslag, avseende ersättning för domänverkets kostnader under kalenderåret 1936, och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Ersättning till statens domäners fond för utgifter för tillsyn å skyddsskogar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av .... kronor 70,800.

[159.] 9. **Skogsvård m. m.: Understödjande av skogsvård å kronohemmans skogar samt husbehovsskogar, reservationsanslag.** Alltsedan budgetåret 1924/1925 har till främjande av skogsvård å enskildas skogar i lappmar-

kerna samt Särna och Idre socknar varit å riksstaten uppfört ett reservationsanslag, avsett att disponeras av domänstyrelsen. Genom lagen den 1 juni 1932 (nr 180) om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden hava domänstyrelsens bestyr med ifrågavarande skogar av skattenatur upphört och övergått å skogsvårdsstyrelserna. Tillsynen å de av enskilda disponerade kronohemmaen i de sex nordligaste länen samt särskilda och samfällda husbehovsskogar av såväl skatte- som krononatur tillkomma däremot alltjämt domänverket. Med hänsyn härtill har till skogsvård å kronohemmans skogar samt husbehovsskogar för vartdera av budgetåren 1934/1935 och 1935/1936 anvisats ett reservationsanslag å 5,000 kronor.

I skrivelse den 2 september 1935 har *domänstyrelsen* hemställt, att för budgetåret 1936/1937 måtte för ändamålet uppföras anslag med oförändrat belopp 5,000 kronor, att av styrelsen disponeras enligt hittills gällande grunder.

Jag biträder domänstyrelsens förslag och hemställer, att Kungl. Maj: *Departements-*
måtte föreslå riksdagen *chefen.*

att till *Skogsvård m. m.: Understödjande av skogsvård å kronohemmans skogar samt husbehovsskogar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av .. kronor 5,000.

[160.] **10. Skogsvård m.m.:** *Skogsvårdens befrämjande, reservationsanslag.* Till skogsvårdens befrämjande, att i mån av förefallande behov fördelas mellan skogsvårdsstyrelserna, har under senare år anvisats, för budgetåret 1927/1928 500,000 kronor, för budgetåret 1928/1929 750,000 kronor, för budgetåret 1929/1930 800,000 kronor, för ett vart av budgetåren 1930/1931—1933/1934 830,000 kronor, för budgetåret 1934/1935 1,680,000 kronor samt för innevarande budgetår 1,630,000 kronor. För de två senaste budgetåren avse 850,000, respektive 800,000 kronor ersättning till skogsvårdsstyrelserna i Västerbottens, Norrbottens och Kopparbergs läns landstingsområden för de kostnader vilka föranleddes av ikraftträdandet den 1 januari 1934 av lagen den 10 juni 1932 (nr 180) om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden. För verksamheten i övrigt är anslaget sålunda under vart och ett av budgetåren 1930/1931—1935/1936 beräknat till 830,000 kronor.

Närmare redogörelse för anslaget och dess användning har lämnats under punkten 123 i nionde huvudtiteln av 1929 års statsverksproposition.

I skrivelse den 19 augusti 1935 har *centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund* gjort framställning rörande anslagsbehovet för budgetåret 1936/1937. Härav inhämtas huvudsakligen följande.

För att utröna skogsvårdsstyrelsernas anslagsbehov för budgetåret 1936/1937, d. v. s. medelsåtgången under kalenderåret 1936, hade centralrådet från de olika skogsvårdsstyrelserna infordrat provisoriska inkomst- och ut-

Av tabellen framgår, att för samtliga skogsvårdsstyrelser beräknas för budgetåret 1936/1937 föreligga en brist av sammanlagt (3,512,550 — 2,141,460 =) 1,371,090 kronor.

Genom hos statskontoret vid årsskiftet 1935/1936 redovisade skogsvårdsavgifter, utgörande 10 procent av under 1935 debiterade avgifter och beräknade till 143,443 kronor, skulle bristen nedgå till (1,371,090 — 143,443 =) 1,227,647 kronor.

Vad angår de genom den nya lappmarkslagen uppkommande utgifterna för skogsvårdsstyrelserna i Västerbottens, Norrbottens och Kopparbergs län, vilka utgifter, såsom nämnts, ej medtagits i nyss återgivna tablå, framhåller centralrådet, att desamma vore av den storlek och beskaffenhet, att de lämpligen torde böra behandlas helt åtskilda från skogsvårdsstyrelsernas utgifter.

I anslutning till uppgifterna i tablån anför centralrådet vidare i huvudsak följande.

De av skogsvårdsstyrelserna beräknade *inkomsterna* under sagda år i vad avsåge verksamheten å de områden, som ej lydde under 1932 års lappmarkslag, uppginge, exklusive statsanslag och hos statskontoret redovisade skogsvårdsavgifter, till en summa av 2,141,460 kronor. Till jämförelse kunde nämnas, att skogsvårdsstyrelsernas motsvarande inkomster för år 1935 beräknats uppgå till 1,604,630 kronor. För år 1936 förutsåges alltså en inkomstökning i förhållande till år 1935 av 536,830 kronor, beroende, i första hand, på ökning av skogsvårdsavgifterna. Skogsvårdsstyrelsernas inkomster syntes dock även under år 1936 bliva väsentligt lägre än under normala förhållanden. Under år 1933 hade de sålunda uppgått till 3,071,993 kronor.

Vad därefter anginge de av skogsvårdsstyrelserna för samma verksamhetsområde beräknade *utgifterna* för år 1936 uppginge dessa sammanlagt till 3,512,550 kronor. För år 1935 hade utgifterna beräknats komma att uppgå till 3,651,700 kronor. Skogsvårdsstyrelserna hade alltså ansett sig kunna under år 1936 ytterligare nedpressa utgifterna.

Enligt centralrådets uppfattning hade skogsvårdsstyrelserna bemödat sig om att iakttaga sträng sparsamhet vid upprättande av det föreliggande utgiftsförslaget. Det syntes centralrådet därför vara svårt att framlägga förslag om ytterligare sänkning av utgifterna, då detta endast i ringa grad torde kunna ske utan äventyrande, i större eller mindre utsträckning, av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet. Då emellertid det ekonomiska läget ofrånkomligt torde kräva, att utgifterna beskures än mera än vad skogsvårdsstyrelserna föreslagit, hade centralrådet undersökt, huruvida de av skogsvårdsstyrelserna upprättade inkomst- och utgiftsförslagen gäve några hållpunkter för bedömande, hur detta lämpligen borde ske.

Av statförslagen framginge, att skogsvårdsstyrelserna upptagit utgifterna för *skogsupplysning* till 139,400 kronor och inkomsterna därav till 2,150 kronor. Nettoutgiften hade alltså beräknats till 137,250 kronor. I samband med äskande av anslag till skogsvårdens befrämjande hade centralrådet tidigare uttalat som sin åsikt, att skogsvårdsstyrelsernas ifrågavarande upplysningsverksamhet borde kunna nödtorftigt uppehållas med en netto-utgift av kronor 100,000 per år. Med denna utgångspunkt skulle alltså nu kunna räknas med en möjlig besparing av 37,250 kronor.

Såsom utgifter för skogsvårdsstyrelsernas upplysningsverksamhet kunde med visst fog även räknas kostnaderna för *biträde med avverkning m. m.* Bruttoutgifterna för denna verksamhetsgren hade av skogsvårdsstyrelserna upptagits till 510,500 kronor och inkomsterna till 238,000 kronor. Netto-utgifterna belöpte alltså på 272,500 kronor. Centralrådet hade tidigare uttalat som sin mening, att ifrågasättande utgifter borde, med avseende på åren 1933—1935, kunna begränsas till netto 200,000 kronor per år. Då detta även syntes kunna ske för år 1936, räknade centralrådet med, att dessa utgifter skulle kunna begränsas till angivna belopp och sålunda en besparing kunna göras med 72,500 kronor.

För *skogsodling och markberedning* vore i 1936 års stafförslag upptagna utgifter om 472,850 kronor och inkomster om 256,540 kronor. Nettoutgifterna belöpte alltså på 216,310 kronor. Med hänsyn till att särskilda statsanslag vore för ändamålet ställda till skogsvårdsstyrelsernas förfogande ansåge centralrådet det vara möjligt att begränsa skogsvårdsstyrelsernas netto-utgifter för ifrågasättande verksamhetsgrenar till 200,000 kronor per år. För år 1936 skulle alltså kunna räknas med en besparing av 16,310 kronor.

Utöver vad nu sagts hade centralrådet ej ansett sig kunna ifrågasätta någon nedsättning av de av skogsvårdsstyrelserna beräknade utgifterna för år 1936. I detta sammanhang torde även böra erinras därom, att de till skogsvårdsstyrelserna beviljade anslagen av landsting och hushållningssällskap ofta vore förbundna med villkor om att anslagen skulle användas på visst sätt såsom för skogsodling, skogsdikning eller dylikt, vartill skogsvårdsstyrelserna givetvis måste taga hänsyn vid utgiftsförslagets upprättande.

Efter avdrag med de belopp, centralrådet ifrågasatt såsom möjliga besparingar i utgiftsförslaget ($37,250 + 72,500 + 16,310 =$) 126,060 kronor, kvarstode en brist av ($1,227,647 - 126,060 =$) 1,101,587 kronor, som skulle behöva täckas med statsmedel. Detta belopp överstege den summa, 830,000 kronor, varmed anslaget till ifrågasättande ändamål utginge för nu löpande budgetår, med 271,587 kronor. Ehuruval det vore synnerligen önskvärt, att skogsvårdsstyrelserna under år 1936 bereddes tillfälle att återupprätta sin verksamhet till normal omfattning — sedan den under de sista åren måst starkt beskäras på grund av bristande ekonomiska resurser — ansåge sig centralrådet dock icke böra i nuvarande läge ifrågasätta en höjning av anslaget till skogsvårdens befrämjande. Centralrådet ville alltså för budgetåret 1936/1937 inskränka sitt äskande för ändamålet till 830,000 kronor. Detta komme emellertid att hava till följd, att skogsvårdsstyrelserna ytterligare måste anlita de behållna medel, varöver de förfogade, eller inskränka sin verksamhet utöver vad nu ifrågasatts.

Centralrådet har härefter behandlat frågan om vissa skogsvårdsstyrelserns särskilda behov av statsmedel för fullgörande av de uppgifter, som jämlikt 1932 års lappmarkslag åvila dem. Härom anför centralrådet:

För år 1935 hade till skogsvårdsstyrelserna i Kopparbergs, Västerbottens och Norrbottens län för ifrågasättande ändamål sammanlagt anvisats 800,000 kronor. Av detta belopp vore 206,700 kronor avsedda att täcka uppkomna brister i för verksamhetens bedrivande erforderliga tillgångar på rörelsekapital.

De ifrågasättande skogsvårdsstyrelsernas äskanden för nu avsedda verksamhet under år 1936 uppginge till följande belopp:

skogsvårdsstyrelsen i Kopparbergs län	kronor	20,000
» » Västerbottens »	»	376,000
» » Norrbottens »	»	285,000
	Summa kronor	681,000.

Av skogsvårdsstyrelsens i Västerbottens län uppgifter framginge, att ett belopp av 74,000 kronor vore avsett att täcka uppkommen brist i för verksamhetens bedrivande erforderliga tillgångar på rörelsekapital. Med avdrag för detta belopp från det angivna totala medelsbehovet, 681,000 kronor, återstode cirka 600,000 kronor, eller ett belopp lika med det, som årligen för den ifrågavarande verksamhetens bedrivande under åren 1934 och 1935 blivit till skogsvårdsstyrelserna anvisade.

Centralrådet, som vitsordade, att ifrågavarande skogsvårdsstyrelser arbetsuppgifter jämlikt 1932 års lappmarkslag även under år 1935 varit av betydande omfattning, hade för sin del icke funnit anledning till erinran mot de för angivna verksamhet upprättade statförslagen för år 1936. Intet tydde nämligen på, att under detta år en mera avsevärd minskning i arbetet skulle inträda. En sådan minskning av utgifterna torde dock kunna genomföras, att bristen för det ifrågavarande året begränsades till 670,000 kronor. Centralrådet ville alltså för sin del tillstyrka, att för budgetåret 1936/1937 till ifrågavarande skogsvårdsstyrelser anvisades ett särskilt belopp av 670,000 kronor, att dem emellan fördelas i proportion till de summor, varom de nu gjort framställning.

Det totala behovet av medel med avseende på anslaget till skogsvårdens befrämjande för budgetåret 1936/1937 har centralrådet alltså beräknat till (830,000 + 670,000 =) 1,500,000 kronor.

Centralrådets anslagsäskande innebär, att för bestridande av de ökade *Departementa-
chefen.* kostnader, som 1932 års lappmarkslag föranleder för skogsvårdsstyrelserna i Kopparbergs, Västerbottens och Norrbottens läns landstingsområden, skulle beredas en medelsanvisning, som med (800,000 — 670,000 =) 130,000 kronor understiger det för innevarande budgetår anvisade beloppet för ändamålet, samt att såsom bidrag till bestridande av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet i övrigt skulle anvisas medel i samma omfattning som för ett varvt av de senaste fem budgetåren eller till belopp av 830,000 kronor. Sammanlagt skulle sålunda för nästa budgetår under anslaget anvisas 1,500,000 kronor. Då anslagsberäkningen icke föranleder någon erinran från min sida, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.*: *Skogsvårdens befrämjande* anvisa för budgetåret 1936/1937 ett *reservationsanslag* av . . . . . kronor 1,500,000.

[161.] **11. Skogsvård m. m.: Statens skogsutdikningsanslag, reservationsanslag.** Till understödjande medelst statsbidrag utan återbetalningsskyldighet av torrlägningsföretag, vilka avse höjande av alstringsförmågan hos mark med hänsyn till dess utnyttjande för skogsbörd, har riksdagen (se 1927:

prop. nr 156; R. skr. nr 235) under benämning statens skogsutdikningsanslag anvisat reservationsanslag för ett vart av budgetåren 1927/1928—1935/1936 med respektive 200,000, 300,000, 500,000, 700,000, 800,000, 1,000,000, 750,000, 750,000 och 900,000 kronor. Riksdagen har medgivit, att för ett vart av budgetåren 1933/1934—1935/1936 av anslaget må användas 10,000 kronor för undersökning rörande den av skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet bedrivna statsunderstödda dikningsverksamheten. Undersökningen, vilken förutsatts skola pågå under cirka tre år och draga en årlig kostnad av omkring 10,000 kronor, igångsattes jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 22 september 1933.

För bidrag från ifrågavarande anslag lända till efterrättelse bestämmelserna i kungörelsen den 27 juni 1927 (nr 270) angående villkoren för statsbidrag från statens skogsutdikningsanslag med däri genom kungörelserna nr 365/1928, 273/1930 och 581/1933 gjorda ändringar. Vidare har Kungl. Maj:t nämnda dag utfärdat cirkulär (nr 273) till samtliga skogsvårdsstyrelser och skogssällskapet med vissa föreskrifter rörande tillämpningen av förstberörda kungörelse, vilket cirkulär ändrats i vissa delar genom cirkulär den 27 juni 1930 (nr 275) och den 30 april 1931 (nr 79).

Vidkommande den med ifrågavarande anslag under 1934 bedrivna verksamheten torde böra meddelas följande uppgifter.

Statsbidrag har under året anvisats samtliga skogsvårdsstyrelser ävensom skogssällskapet. Av i dikningsredogörelserna för år 1934 lämnade uppgifter framgår, att under sagda år 2,053 dikningsföretag kontrakterats med en sammanlagd båtnadsareal av 15,762 hektar och sammanlagt beviljade statsbidrag av 605,874 kronor. Statens bidrag per hektar mark, som på detta sätt beredes båtnad, uppgår sålunda, exklusive förvaltningsbidragen till skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet, till 38 kronor. Under år 1934 avsynades och godkändes 1,679 företag med en sammanlagd båtnadsareal av 13,003 hektar och sammanlagt beviljade statsbidrag av 483,139 kronor. Det beviljade statsbidraget för dessa företag uppgår till cirka 37 kronor per hektar. Den å de avsynade företagen utförda nydikningen omfattar 2,026,052 meter, motsvarande en grävd kubikmassa av 1,201,039 kubikmeter. Den å samma företag utförda bäckrensningen belöper på 147,610 meter. Under året hava sammanlagt 11 företag förverkat rätten till statsbidrag.

Sedan verksamhetens början 1928 till och med år 1934 hava sammanlagt kontrakterats 10,490 företag med en båtnadsareal av 103,278 hektar samt avsynats och godkänts 7,650 företag med en båtnadsareal av 72,443 hektar.

Med avseende på de under år 1934 avsynade och godkända företagen må vidare meddelas, att den sammanlagda godkända kostnaden per hektar samt grävningkostnaden per meter nydikning, per kubikmeter nydikning och per meter bäckrensning i medeltal för samtliga de bidragsbeviljande myndigheterna uppgått till respektive 93: —, 0.53, 0.89 och 0.28 kronor.

Centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund har i skrivelse den 19 augusti 1935 gjort framställning om anslag å 900,000 kronor för ändamålet för budgetåret 1936/1937 samt därvid anfört huvudsakligen följande.

Hos skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet föreläge den 1 augusti 1935 3,875 ansökningar med ett sammanlagt bidragsbelopp av 899,100 kronor.

Av skilda anledningar torde emellertid före den 1 mars 1936 komma att äskas statsbidrag till allenast 3,336 företag med sammanlagt 750,400 kronor, exklusive förvaltningsbidrag. Med tillägg för sagda bidrag, som kunde beräknas till 18 procent av de belopp, som förutsatts skola utgå till markägarna, syntes alltså vid nämnda tidpunkt komma att föreligga äskande från skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet av sammanlagt (750,400 + 135,072 =) 885,472 kronor. Då det för budgetåret 1935/1936 anvisade anslaget uppginge till 900,000 kronor, skulle alltså vid 1936 års anslagsfördelning de ansökningar om stats- och förvaltningsbidrag, vilka kunde förväntas inkomma, ungefärligen motsvara det belopp, som för ändamålet blivit för budgetåret anvisat. Av tidigare anvisade anslag torde emellertid, enligt vad från statskontoret inhämtats, förefinnas en reservation av 45,639 kronor.

För ett icke ringa antal skogsvårdsstyrelser gällde, att endast en del av de den 1 augusti 1935 föreliggande ansökningarna kunde bli föremål för sådan behandling, att de kunde läggas till grund för bidragsframställning före den 1 mars 1936. Av de den 1 augusti 1934 ineliggande 3,875 ansökningarna torde ett antal av 671 motsvarande ett uppskattat bidragsbehov av 170,000 kronor, icke komma att beredas i och för bidragsframställning 1936. Beträffande dessa ansökningar måste man förutsätta, att ett jämförelsevis stort antal vore av beskaffenhet att ej kunna beviljas statsbidrag. Centralrådet utginge ifrån, att ungefär hälften av sagda belopp avsåge dylika ansökningar, i följd varav bidragsbehovet reducerades till 85,000 kronor. Inklusive förvaltningsbidrag av 18 procent steg detta till (85,000 + 15,300 =) 100,300 kronor eller avrundat till 100,000 kronor.

Skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet beräknade vidare, att markägarna komme att under tiden 1 augusti 1935—31 december 1936 göra framställning om bidrag med sammanlagt 915,000 kronor. Då vissa skogsvårdsstyrelser samt skogssällskapet räknat med, att en del efter den 1 augusti 1935 inkommande ansökningar skulle kunna handläggas i sådan ordning, att de kunde föranleda framställning om bidrag år 1936, borde från sistnämnda summa avdragas ett belopp av 21,300 kronor, gällande 132 ansökningar. Centralrådet ansåge sig vidare böra räkna med, att 25 procent av det kalkylerade ansökningsbeloppet avsåge företaget av beskaffenhet, att bidrag ej kunde utgå, och att följaktligen summan 915,000 ytterligare borde minskas med 223,425 kronor. Behovet av anslag till de bidragsberättigade ansökningar, som beräknades inkomma under tiden 1 augusti 1935—31 december 1936 skulle alltså, inklusive 18 procent förvaltningsbidrag, kunna uppskattas till (915,000 — 21,300 — 223,425 =) 670,275 + 120,649 = 790,924 kronor eller avrundat till 790,000 kronor.

Skogsvårdsstyrelsernas och skogssällskapets behov av medel för utdelning 1937 av statsbidrag till skogsutdikningsföretag, upprättade enligt för statens skogsutdikningsanslag gällande bestämmelser, ävensom för täckande av därmed förenade förvaltningskostnader kunde således på grundval av de gjorda beräkningarna uppskattas till (100,000 + 790,000 =) 890,000 kronor.

Med hänsyn till de ansenliga bidragsbelopp, som för skogsdikningsändamål anvisats dels från förevarande anslag och dels från anslaget till vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar hade den av skogsvårdsstyrelserna omhändertagna statsunderstödda dikningsverksamheten under senare år nått en mycket stor omfattning. I och med att antalet färdigställda dikningsföretag växte, bleve emellertid de bidragsbeviljande myndig-

heternas uppgift att övervaka företagens underhåll alltmer betungande. De vid statsbidragens anvisande utgående förvaltningsbidragen hade i många fall icke täckt kostnaderna för företagens planläggning och avsyning: än mindre hade de förslagit till att bestrida nu avsedda kontrollomkostnader, vilka emellertid skogsvårdsstyrelserna hittills ansett sig själva kunna svara för. En undersökning hade givit vid handen, att ett stort antal dikningsföretag, om än oftast i mera oväsentlig utsträckning, vore i behov av viss kompletteringsdikning. Till följd härav hade centralrådet i en cirkulärskrivelse till skogsvårdsstyrelserna framhållit angelägenheten av att dikningsföretagens underhåll systematiskt övervakades ävensom att därvid undersökning verkställdes beträffande, bland annat, behovet av kompletteringsdikning. Det vore emellertid givet, att detta i väsentlig grad komme att utöka skogsvårdsstyrelsernas ifrågavarande kontrollarbete ävensom fördyra detsamma. På grund bland annat härav hade centralrådet ansett sig böra göra framställning om statsmedel för ändamålet.

För att kunna bedöma medelsbehovet för berörda ändamål hade centralrådet inhämtat vissa uppgifter från skogsvårdsstyrelserna, avseende den tillämnade besiktningens verksamhetens omfattning såväl 1936 som 1937. Då statens skogsutdikningsanslag för budgetåret 1935/1936 icke torde kunna tagas i anspråk för ändamålet, hade nämligen centralrådet ansett, att anslaget för budgetåret 1936/1937 borde, för att verksamheten i fråga skulle kunna bedrivas i full utsträckning redan år 1936, så beräknas, att medelsbehovet för båda de ifrågavarande åren skulle kunna tillgodoses av detsamma. Det för 1936 års verksamhet erforderliga beloppet skulle då kunna ställas till skogsvårdsstyrelsernas förfogande efter den 1 juli samma år och den för 1937 års verksamhet behövliga summan i samband med anslagets fördelning i övrigt våren 1937.

De av centralrådet inhämtade uppgifterna gäve vid handen, att skogsvårdsstyrelserna avsåge att under år 1936 kontrollera underhållet av 2,094 dikningsföretag, omfattande en areal av 23,767 hektar och med en sammanlagd dikeslängd av 3,446,124 meter. För besiktningen av ifrågavarande företag, vilka totalt dragit en kostnad av 1,991,080 kronor, äskade de ifrågavarande myndigheterna sammanlagt 32,980 kronor. Detta belopp motsvarade i genomsnitt 1.40 kronor för hektar och 0.95 öre för meter dikeslängd. Vad åter beträffade år 1937 hade myndigheterna uppgivit, att de då ämnade kontrollera underhållet av 3,121 företag, omfattande en areal av 33,703 hektar och med en sammanlagd dikeslängd av 4,833,828 meter. För besiktningen av dessa företag, vilka dragit en totalkostnad av 2,761,519 kronor, äskades sammanlagt 55,260 kronor. Detta belopp motsvarade i genomsnitt 1.65 kronor för hektar och 1.15 öre för meter dikeslängd.

För båda åren hade sålunda i bidrag till täckande av besiktningens kostnaderna begärts sammanlagt 88,240 kronor, vilket för de företag, som skulle besiktigas, motsvarade 1.55 kronor för hektar och 1.05 öre för meter dikeslängd.

Om man, för att göra en beräkning angående besiktningens kostnadernas storlek, utginge från att dessa högst borde få uppgå till belopp, motsvarande sistnämnda genomsnittstal och sålunda reducerade de skogsvårdsstyrelsernas äskanden, vilka vore högre, till denna kostnadsnivå, medan de lägre bibehölls oförändrade, erhöles för år 1936 och 1937 belopp om 30,759 kronor respektive 38,200 kronor eller sammanlagt i runt tal 70,000 kronor. Detta belopp torde kunna betraktas som skäligt. Centralrådet föresloge sålunda.

att av statens skogsutdikningsanslag för budgetåret 1936/1937 måtte för nu ifrågavarande ändamål få disponeras ett belopp av intill 70,000 kronor att som bidrag till besiktningkostnadernas täckande mellan skogsvårdsstyrelserna fördelas enligt grunder, som fastställdes av Kungl. Maj:t. Då eventuellt för ändamålet anvisade medel torde kunna betraktas som särskilda förvaltningsbidrag, syntes någon ändring i de för statens skogsutdikningsanslag gällande grunder ej erfordras.

Medelsbehovet under förevarande anslag för nästa budgetår skulle alltså stiga med 70,000 kronor från 890,000 kronor till 960,000 kronor. Då emellertid någon allvarligare olägenhet ej torde behöva uppstå, om i viss utsträckning inkommande bidragsansökningar balanserades till ett nästföljande budgetår, syntes anslaget kunna uppföras med oförändrat belopp eller 900,000 kronor. Med ett anslag av dylik storlek torde även i viss utsträckning kunna tillgodoses ansökningar, som, avseende bidrag till understödjande av vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder, icke kunde erhålla dylika.

Undersökningen rörande den av skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet bedrivna statsunderstödda dikningsverksamheten hade hittills dragit en kostnad av 14,800 kronor 70 öre. Den slutliga kostnaden för undersökningen, som komme att fullbordas under år 1936, torde icke komma att överskrida det ursprungligen beräknade beloppet eller 30,000 kronor. Då det emellertid vore sannolikt, att undersökningen först komme att avslutas efter ingången av budgetåret 1936/1937, torde av anslaget för detta budgetår böra för ändamålet få användas ett belopp av intill 5,000 kronor.

Jag biträder centralrådets förslag om anslagets uppförande för nästa bud- *Departements-*
getår med oförändrat belopp av 900,000 kronor. Härvid förutsätter jag, att *chefen.*
sådant särskilt anslag till tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar, vilket för vissa tidigare budgetår — dock ej budgetåret 1935/1936 — anvisats i syfte närmast att bereda ökade arbetstillfällen inom skogsbruket, ej skall erfordras. Till frågan om behövligheten av ett dylikt anslag återkommer jag under en följande punkt.

Vad centralrådet crinrat angående betydelsen av att underhållet av redan utförda dikningsföretag övervakas och att undersökningar verkställas rörande behovet av kompletteringsdikningar synes böra beaktas. Bidrag till de med dylika besiktningar förbundna kostnaderna torde såsom centralrådet hemställt böra tillerkännas skogsvårdsstyrelserna. De av centralrådet i sådant hänseende gjorda beräkningarna föranleda ej någon erinran från min sida. För ändamålet torde alltså i överensstämmelse med centralrådets förslag böra få avses ett belopp av intill 70,000 kronor. Beloppet torde fördelas mellan skogsvårdsstyrelserna enligt grunder, som Kungl. Maj:t bestämmer.

För fortsatt undersökning rörande den av skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet bedrivna dikningsverksamheten torde vidare efter Kungl. Maj:ts närmare bestämmande av anslaget få under nästkommande budgetår användas intill 5,000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen.

att under titeln *Skogsvård m. m.: Statens skogsutdikningsanslag* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 900,000.

[162.] **12. Skogsvård m. m.: Statens skogsodlingsanslag, reservationsanslag.** Till understödjande medelst statsbidrag utan återbetalningsskyldighet av företag, som avser skogsodling eller annan åtgärd för vinnande av ändamålsenlig skogsproduktion å vissa marker med otillfredsställande skogsbestånd, har riksdagen (se 1930: prop. nr 134; R. skr. nr 324) under benämning statens skogsodlingsanslag för budgetåren 1930/1931—1935/1936 anvisat reservationsanslag med respektive 600,000, 400,000, 350,000, 350,000, 350,000 och 500,000 kronor.

Bestämmelser om anslaget användning hava meddelats i kungörelsen den 27 juni 1930 (nr 270) angående villkoren för statsbidrag från statens skogsodlingsanslag med däri genom kungörelsen nr 582/1933 gjord ändring. Vidare har Kungl. Maj:t nämnda dag utfärdat cirkulär (nr 271) till samtliga skogsvårdsstyrelser och skogssällskapet med vissa föreskrifter rörande tillämpningen av sagda kungörelse, vilket cirkulär ändrats i viss del genom cirkulär den 30 april 1931 (nr 78).

Rörande den med anslaget under 1934 bedrivna verksamheten torde böra meddelas följande uppgifter.

Statsbidrag har under året anvisats samtliga skogsvårdsstyrelser — med undantag av skogsvårdsstyrelserna i Stockholms, Södermanlands, Älvsborgs, Värmlands, Örebro, Västmanlands och Gävleborgs läns landstingsområden — samt skogssällskapet till ett sammanlagt belopp av 346,266 kronor. 1,964 företag, omfattande en areal av sammanlagt 13,934 hektar, hava kontrakterats och har till dessa företag beviljats statsbidrag om 295,117 kronor eller till ett belopp av cirka 21 kronor för hektar. 1,499 företag, omfattande sammanlagt 11,659 hektar, hava avsynats och godkänts. Å företagen hava utförts hägnader om 178,401 meter samt dikning om 2,107 meter. Den godkända bruttokostnaden belöper på 522,182 kronor, det avverkade virkets avsättningsvärde på 17,881 kronor och den godkända nettokostnaden på 504,301 kronor. Under året hava 8 företag förverkat rätten till statsbidrag.

Sedan verksamhetens början 1930 till och med 1934 hava sammanlagt kontrakterats 8,108 företag med en areal av 61,422 hektar, varav avsynats och godkänts 5,498 företag med en areal av 41,861 hektar.

I skrivelse den 19 augusti 1935 har *centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund* gjort framställning om anslag å 350,000 kronor för ifrågavarande ändamål för budgetåret 1936/1937 samt därvid anfört i huvudsak följande.

Till förfogande vid 1936 års anslagstilldelning stode dels en odisponerad behållning av 50,466 kronor av tidigare anslag, dels ock det för budgetåret 1935/1936 anvisade anslaget å 500,000 kronor eller tillhoppa 550,466 kronor.

Hos skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet förelåge den 1 augusti

1935 1,580 ansökningar med ett sammanlagt bidragsbelopp av 245,525 kronor. Skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet hade vidare tillkännagivit, att de före den 15 december 1935 sannolikt komme att äska statsbidrag till 2,230 företag, belöpande på ett sammanlagt belopp av 334,375 kronor, exklusive förvaltningsbidrag. Med tillägg av sagda förvaltningsbidrag, som kunde beräknas till 18 procent av begärda odlingsbidrag, syntes vid nämnda tidpunkt alltså komma att föreligga äskanden från skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet av sammanlagt (334,375 + 60,187 =) 394,562 kronor. Då till bestridande härav stode till förfogande sammanlagt 550,466 kronor, komme alltså vid ifrågavarande medelsfördelning att uppstå ett överskott av 155,904 kronor.

Skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet beräknade vidare, att markägarna komme att under tiden 1 augusti 1935—31 december 1936 göra framställning om bidrag med sammanlagt belopp av 467,250 kronor. För beräkning av 1937 års medelsbehov borde, enligt centralrådet, från detta belopp rätteligen göras vissa avdrag, nämligen i de fall då skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet angivit det sannolika äskandet för den 15 december 1935 till högre belopp, än som motsvarades av den 1 augusti 1935 föreliggande ansökningar. Därvid måste nämligen hava förutsatts, att en del efter sistsagda datum inkommande ansökningar redan under 1935 skulle göras till föremål för bidragsframställning. Berörda avdragsbelopp kunde angivas till 116,850 kronor. Det på de under tiden 1 augusti 1935—31 december 1936 inkommande ansökningar grundade medelsbehovet, i vad det ej komme att tillgodoses vid 1936 års anslagsfördelning, kunde alltså uppskattas till (467,250 — 116,850 =) 350,400 kronor. Inberäknat förvaltningsbidrag om 18 procent uppginge medelsbehovet till 413,472 kronor. Då överskottet vid 1936 års medelsfördelning kunde beräknas uppgå till 155,904 kronor, skulle alltså under angivna förutsättningar för täckande av skogsvårdsstyrelsernas och skogssällskapets medelsbehov för ifrågavarande ändamål under 1937 erfordras ett anslag för budgetåret 1936/1937 av (413,472 — 155,904 =) 257,568 kronor eller i runt tal 250,000 kronor.

I samtidigt härmed avgiven framställning hade centralrådet uttalat, att centralrådet icke ansett sig böra för nästa budgetår äska nytt anslag till understödande av vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar. I samband därmed hade centralrådet framhållit, att skogsvårdsstyrelserna, därest anslaget till vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder skulle visa sig vara otillräckligt för tillgodoseende av inkommande bidragsansökningar, i stället borde, där så kunde ske, anlita statens skogsodlingsanslag eller statens skogsutdikningsanslag. Med hänsyn härtill syntes ifrågavarande anslag icke böra tillmätas för knappt utan givas den storlek, att dylika bidragsansökningar i viss utsträckning kunde tillgodoses från detsamma. Om för detta ändamål 100,000 kronor ställdes till förfogande, vilket torde vara tillfyllest, skulle sålunda under angivna förutsättningar förevarande anslag böra i riksstaten för budgetåret 1936/1937 uppföras med ett belopp av 350,000 kronor.

Såsom under en efterföljande punkt kommer att närmare beröras torde, på sätt centralrådet framhållit, för nästa budgetår icke erfordras något anslag till vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar. På grund härav och då jag ej heller har något att erinra mot centralrådets beräkning-
*Departements-
 chefen.*

gar av medelsbehovet i övrigt, tillstyrker jag bifall till centralrådets förslag.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att under titeln *Skogsvård m. m.: Statens skogsodlingsanslag* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 350,000.

[163.] **Skogsvård m. m.: Vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar.** För utlämnande av statsbidrag för vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar har riksdagen anvisat för budgetåret 1932/1933 under nionde huvudtiteln ett extra reservationsanslag av 2,000,000 kronor (se prop. nr 29; R. skr. nr 30) och för budgetåren 1933/1934 och 1934/1935 under utgifter för kapitalökning, fonden för förlag till statsverket, reservationsanslag av respektive 5,000,000 och 3,500,000 kronor. Med hänsyn bland annat till förefintlig reservation har för innevarande budgetår ej anvisats något anslag för ändamålet.

Förevarande anslag har avsetts skola samtidigt tjäna två syften, nämligen beredande av ökade arbetstillfällen inom skogsbruket och främjande av skogsvården. Senaste bestämmelser om anslaget användning återfinnas i kungörelsen den 30 juni 1933 (nr 437) angående statsbidrag till understödande av vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar med däri genom kungörelserna nr 548/1933 och 198/1934 vidtagna ändringar. Vidare har Kungl. Maj:t förstnämnda dag utfärdat cirkulär (nr 438) till domänstyrelsen, samtliga skogsvårdsstyrelser och skogssällskapet med vissa föreskrifter rörande tillämpningen av sagda kungörelse.

Med avseende å den med anslaget under 1934 bedrivna verksamheten torde böra meddelas följande uppgifter.

Genom den av skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet bedrivna skogsutdikningsverksamheten hava under året kontrakterats 2,842 företag med en sammanlagd båtnadsareal av 36,711 hektar och sammanlagt beviljade statsbidrag av 1,231,900 kronor. Statsbidraget för hektar mark, som genom de kontrakterade företagen beredes båtnad, utgör, oberäknat förvaltningsbidragen till skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet, cirka 34 kronor. Under året hava avsynats och godkänts 2,593 företag med en sammanlagd båtnadsareal av 35,252 hektar och sammanlagt beviljade statsbidrag av 1,197,724 kronor. Det till dessa företag genomsnittligt beviljade statsbidraget uppgår till cirka 34 kronor per hektar. Den å de avsynade företagen utförda nydikningen omfattar 4,596,753 meter, motsvarande en grävd kubikmassa av 2,941,669 kubikmeter. Den å samma företag utförda bäckrensningen belöper på 657,444 meter. Under året hava 9 företag förverkat rätten till statsbidrag. Med avseende på de under 1934 avsynade och godkända företagen må vidare meddelas, att den sammanlagda godkända kostnaden för hektar uppgått till 83 kronor samt att grävningkostnaden belöpt sig för meter nydikning till 0.54 kronor, för kubikmeter nydikning till 0.85 kronor och för meter bäckrensning till 0.26

kronor, alla kostnader i medeltal för samtliga de bidragsbeviljande myndigheterna.

Sedan verksamhetens början 1932 till och med 1934 har, domänstyrelsens verksamhet inbegripen, sammanlagt kontrakterats 8,815 företag med en båtnadsareal av 124,264 hektar, varav avsynats och godkänts 6,133 företag med en båtnadsareal av 84,246 hektar.

Genom den av skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet bedrivna skogsodlingsverksamheten hava under året kontrakterats 3,883 företag omfattande en areal av sammanlagt 86,025 hektar. Till dessa företag har beviljats statsbidrag om 981,678 kronor eller cirka 11 kronor för hektar. 2,972 företag, omfattande sammanlagt 72,728 hektar, hava avsynats och godkänts. Under året har intet företag förverkat rätten till statsbidrag.

Sedan verksamhetens början 1932 till och med 1934 har, domänstyrelsens verksamhet inbegripen, sammanlagt kontrakterats 8,372 företag med en areal av 194,808 hektar, varav avsynats och godkänts 5,706 företag med en areal av 139,297 hektar.

I skrivelse den 19 augusti 1935 har *centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund* anfört följande.

I syfte att utröna behovet av medel för ifrågavarande ändamål under budgetåret 1936/1937 hade centralrådet hos skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet begärt uppgifter rörande storleken av de belopp, varom dessa efter den 1 augusti 1935 sannolikt komme att hos Kungl. Maj:t göra framställning dels före den 1 juli 1936 dels ock under tiden mellan den 1 juli 1936 och den 1 juli 1937. Av inkomna uppgifter framginge, att anslagsäskandena sannolikt komme att uppgå till under tiden 1 augusti 1935—30 juni 1936 1,382,400 kronor samt under tiden 1 juli 1936—30 juni 1937 1,014,000 kronor eller tillhopa 2,396,400 kronor. Om härtill lades de belopp, sammanlagt uppgående till 111,219 kronor, vilka hittills icke beviljats men varom vissa skogsvårdsstyrelser hos Kungl. Maj:t gjort framställning före den 1 augusti 1935, erhöles en summa av $(2,396,400 + 111,219 =)$ 2,507,619 kronor, vilken kunde anses utgöra det för ifrågavarande ändamål uppskattade medelsbehovet intill utgången av budgetåret 1936/1937.

Av redan av riksdagen för ändamålet anvisade anslag torde förefinnas en behållning av 1,769,456 kronor. Härutöver redovisade vissa skogsvårdsstyrelser odisponerade medel av anslaget, uppgående till cirka 30,000 kronor. Sammanlagt skulle alltså för närvarande ett belopp av i runt tal 1,800,000 kronor icke vara taget i anspråk. Detta belopp överskote det uppskattade medelsbehovet för nu löpande budgetår — $(1,382,400 + 111,219 =)$ 1,493,619 kronor — med cirka 300,000 kronor, vilken summa alltså under angivna förutsättningar skulle kunna beräknas stå till förfogande för ifrågavarande bidragsverksamhet under budgetåret 1936/1937. Då det kalkylerade medelsbehovet för sistsagda budgetår uppginge till omkring 1,000,000 kronor, skulle alltså en brist föreligga å i runt tal 700,000 kronor.

Enligt de uppgifter, som kommit till centralrådets kännedom rörande arbetslöshetens omfattning i landet, hade denna i jämförelse med föregående år minskat väsentligt. Man torde hava anledning utgå ifrån, att en ytterligare minskning av arbetslösheten skulle äga rum, och att sålunda med sannolikhet under det kommande året förhållandena på arbetsmarknaden skulle bliva än bättre än vad de varit under nu löpande. Med hänsyn härtill förefölle det centralrådet, som om de belopp, vissa skogsvårds-

styrelser anmält sig sannolikt komma att behöva äska intill utgången av nästkommande budgetår, icke skulle komma att i sin helhet bliva för ändamålet tagna i anspråk. Centralrådet ansåge sålunda för sin del, att den behållning å 1,800,000 kronor, som för närvarande förefunnes, borde vara tillfyllest för ett bedrivande under tiden till och med nästa budgetår av ifrågavarande bidragsverksamhet i den utsträckning, vartill inom skogsbruket rådande arbetslöshet kunde behöva komma att föranleda. För den händelse utförandet av skogsvårdsåtgärder lämpligen borde ske i en omfattning, som vore större än vad ifrågavarande behållning medgåve, kunde härför statens skogsutdikningsanslag och statens skogsodlingsanslag anlitas, från vilka kunde utgå bidrag till huvudparten av de åtgärder, vilka gjordes till föremål för understöd med bidrag från ifrågavarande anslag. Av vad sålunda anförts framginge, att centralrådet ansåge, att nytt anslag för ändamålet icke borde anvisas för budgetåret 1936/1937. Nuvarande grunder för utlämnande av hithörande bidrag torde enligt centralrådets mening böra i oförändrat skick gälla även för bidragsverksamheten under nästa budgetår.

Jag torde i detta sammanhang få anmäla, att de av chefen för handelsdepartementet jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 15 februari 1935 tillkallade *sakkunniga för utredning rörande Bohusläns näringsliv* i avgiivet betänkande till motverkande av arbetslösheten inom länet föreslagit vissa åtgärder avseende skogsodling och skogsutdikning såväl å enskildas skogar som å kronodomäner. I vad förslaget berör kronans fastigheter har domänstyrelsen i remissyttrande den 14 november 1935 förklarar sig hava för avsikt att föranstalta om avdikning av ifrågavarande marker i den mån de, efter undersökningar, därtill befunnes tjänliga samt arbetet erfordrades för ortsbefolkningens försörjning. Förslaget i denna del torde ej föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd. Vad angår de enskilda skogarna är de sakkunnigas förslag grundat på en av länsjägmästaren hos skogsvårdsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län upprättad plan för verkställande av skogsvårdsarbeten å dylika skogar inom Stångenäs, Sotenäs, Kville, Tanums och Vette härader, av Bullarens härad de delar, som ligga väster om Bullaresjöarna, samt Svarteborgs socken. Planen, som omfattar skogsutdikning, skogsodling och röjning i skogsåterväxt, avser tillskapandet av 38,000 dagsverken med en beräknad arbetskostnad av 210,000 kronor. Härutöver har beräknats böra till skogsvårdsstyrelsen för förvaltning, förmån, material m. m. utgå ett belopp av 32,100 kronor. Den totala kostnaden för arbetena ifråga skulle alltså belöpa på 242,100 kronor. Av denna summa har staten ansetts böra bidraga med 70.2 procent eller 170,100 kronor, landstinget med 2.5 procent eller 6,000 kronor och markägarna med 27.3 procent eller 66,000 kronor. Enligt förslaget skulle statsbidragen utgå med 40 till 80 procent av den beräknade kostnaden för företagen. Under förutsättning, att för diktningföretag av större omfattning vissa extra statsbidrag utgå, har beräknats, att av statens skogsutdikningsanslag och anslaget till understödjande av vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar skulle komma att tagas i anspråk ett belopp av sammanlagt 88,500 kronor. Ett behov av extra anslag för ändamålet å 81,600 kronor skulle alltså föreligga.

I infortrat utlåtande den 22 oktober 1935 har *centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund* anfört, att man borde kunna utgå från att för skogsdikning anslaget till understödjande av vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar kunde komma att tagas i anspråk i ej oväsentlig utsträckning, även om extra bidrag ej ställdes till markägarnas förfogande. Däremot torde så endast i ringa utsträckning bliva fallet i fråga om skogsodlingsåtgärder. Med hänsyn till de särskilda förhållanden, som vore rådande inom förevarande delar av Bohuslän, syntes det även centralrådet befogat, att möjligheterna att inom skogsbruket tillskapa nya arbetstillfällen noggrant tillvaratoges. Då de ifrågavarande kommunernas finanser icke torde tillåta dem att härvid i nämnvärd grad ekonomiskt bidraga, syntes ett dylikt tillvaratagande endast kunna ske med statligt stöd. Därjämte torde erfordras, att nu gällande normer för den statliga bidragsverksamheten för ändamålet något modifierades. En allmän reglering av de nuvarande bidragsvillkoren borde dock ej ske. Frågan löstes enligt centralrådets mening enklast på det sätt, att till skogsvårdsstyrelsens i Göteborgs och Bohus län förfogande ställdes ett särskilt statsanslag, att efter vissa bestämda regler för ändamålet användas. Den huvudsakliga innebörden av dessa regler borde vara följande.

Anslaget finge endast disponeras för bidrag till skogsvårdsåtgärder å under skogsvårdslagen lydande marker i Bohuslän, belägna inom Stångenäs, Sotenäs, Kville, Tanums och Vette härader, av Bullarens härad de delar, som låge väster om Bullaresjöarna, samt Svarteborgs socken. Från anslaget finge bidrag utgå till skogsdikning, skogsodling och till röjning i plant- eller ungskog, där det utfallande virket icke eller i huvudsak icke kunde tillvaratagas. Bidrag från anslaget finge av skogsvårdsstyrelsen beviljas endast under förutsättning, att efter undersökning klarlagts, att anslaget till understödjande av vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar icke kunde för ändamålet anlitas. Statsbidraget skulle utgå med det lägsta belopp, som för åtgärdens utförande i varje fall visade sig erforderligt. Statsbidraget finge ej överstiga beträffande skogsdikning och skogsodling 70 procent och beträffande röjning 50 procent av den beräknade godkända kostnaden för företaget. Skogsvårdsstyrelsens förvaltningsbidrag borde i förhållande till denna kunna genomsnittligt begränsas till 10 procent. I företag, till vilka bidrag från ifrågavarande anslag beviljats, skulle uteslutande användas av vederbörande arbetslöshetsorgan utvalda arbetslösa personer. I övrigt syntes utdelningen av bidrag för ifrågavarande ändamål böra äga rum i huvudsaklig överensstämmelse med för anslaget till understödjande av vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar stadgade villkor. Redovisningen av för ändamålet uppburna medel och av de åtgärder, som därmed kommit till utförande, syntes lämpligen kunna ske efter av centralrådet utfärdade anvisningar, vilka i stort borde överensstämma med de regler, som i sådant avseende gällde för sistsagda anslag.

Centralrådet har beräknat, att med nu föreslagna grunder för bidragstilldelning behovet av särskilda medel för ändamålet uppginge till 100,000 kronor, inklusive förvaltningsbidrag åt skogsvårdsstyrelserna. Då centralrådet ansett sannolikt, att åtminstone under några år framåt behovet av arbetstill-

fällen inom ifrågavarande delar av Bohuslän ej komme att minska, har centralrådet föreslagit, att förevarande, till omfattningen begränsade arbeten borde utnyttjas under förslagsvis en treårsperiod. Under förutsättning att varje år av denna period utfördes arbeten, som krävde lika belopp statsbidrag, skulle det årliga medelsbehovet alltså bli cirka 33,000 kronor. För första verksamhetsåret har centralrådet emellertid funnit ett belopp av 30,000 kronor tillfyllest. Centralrådet har på grund härav hemställt, att för budgetåret 1936/1937 måtte till skogsvårdsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län anvisas ett reservationsanslag å sistnämnda belopp att enligt de föreslagna grunderna till lindrande av arbetslösheten inom vissa delar av Bohuslän utdelas såsom bidrag till vissa skogsvårdsåtgärder samt att användas för täckande av skogsvårdsstyrelsens med bidragsverksamhetens handhavande förenade förvaltningskostnader.

*Departementss-
chefen.*

I likhet med centralrådet anser jag, att något sådant anslag till vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar, som utgått för budgetåren 1932/1933—1934/1935, icke bör anvisas för nästkommande budgetår. Nyssnämnda anslag tillkommo såsom led i de åtgärder, vilka under rådande arbetslöshet vidtogos för dennas bekämpande. Sedan arbetsförhållandena förbättrats, torde ifrågavarande statliga bidragsverksamhet böra upphöra. Jag har med hänsyn härtill vid beräkningen av såväl skogsutdikningsanslaget som skogsodlingsanslaget utgått från att ytterligare medel ej komme att anvisas till sagda verksamhet. Anmärkas må, att det med den medelsanvisning för skogsutdiknings- och skogsodlingsanslagen, som i det föregående tillstyrkts, ej synes uteslutet, att dessa anslag skola förslå för tillgodoseende i viss mån även av företag, vilka avsett att erhålla bidrag från anslag till vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar.

Enligt centralrådets beräkningar torde vid utgången av innevarande budgetår å sist omnämnda anslag finnas en reservation av i runt tal 300,000 kronor. Med anledning av det förslag till understödande genom särskilda statsbidrag av vissa skogsvårdsåtgärder, vilket framlagts av de sakkunniga för utredning rörande Bohusläns näringsliv, tillstyrker jag, att nämnda reservation må under nästa budgetår i viss utsträckning förbehållas nu angivna ändamål. Beloppet synes i överensstämmelse med vad centralrådet anfört kunna begränsas till 30,000 kronor. Huruvida efter utgången av budgetåret 1936/1937 ytterligare medel böra beredas för ändamålet torde få bero på särskild prövning.

Vad angår de regler, vilka böra gälla för ifrågavarande särskilda bidragsverksamhet, synes centralrådets förslag ägnat att vinna tillämpning. Det torde ankomma på Kungl. Maj:t att sedan riksdagen beslutat i anslagsfrågan meddela närmare bestämmelser härutinnan. Såsom centralrådet framhållit torde någon ersättning böra tillerkännas skogsvårdsstyrelsen i länet för dess med verksamhetens handhavande förenade förvaltningskostnader.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att vid utgången av innevarande budgetår förefintlig reservation å tidigare anslag till vissa tillfälliga skogsvårdsåtgärder å enskildas skogar må till ett belopp av högst 30,000 kronor under budgetåret 1936/1937 tagas i anspråk för utdelning i huvudsaklig överensstämmelse med i det föregående angivna riktlinjer av bidrag till vissa skogsvårdsåtgärder i Göteborgs och Bohus län samt för bestridande av med bidragsverksamhetens handhavande förenade förvaltningskostnader.

[164.] **Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo.** I anledning av väckta motioner anvisade 1933 års riksdag (Särsk. utsk. utl. nr 17 s. 83; R. skr. nr 356) för budgetåret 1933/1934 under utgifter för kapitalökning, fonden för förlag till statsverket, ett reservationsanslag av 500,000 kronor att utgå såsom statsbidrag till vissa väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo. För budgetåret 1934/1935 anvisades för ändamålet ett reservationsanslag av enahanda storlek. På grund av förefintlig reservation uppfördes däremot icke för innevarande budgetår något anslag för ändamålet.

De med ifrågavarande anslag avsedda arbetena ingå som ett led i åtgärder till arbetslöshetens motverkande. För anslaget användning har Kungl. Maj:t meddelat bestämmelser i kungörelse den 16 september 1933 (nr 549) samt i cirkulär samma dag (nr 550).

I skrivelse den 19 augusti 1935 har *centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund* anfört bland annat följande.

Av från skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet inhämtade uppgifter framginge, att nämnda myndigheter sannolikt komme att göra framställning om bidrag från ifrågavarande anslag med, under tiden 1 augusti 1935—30 juni 1936 358,500 kronor samt under tiden 1 juli 1936—30 juni 1937 383,500 kronor eller sålunda tillhoppa 742,000 kronor. Om härtill lades de belopp, sammanlagt uppgående till 99,382 kronor, vilka hittills icke beviljats men varom vissa skogsvårdsstyrelser hos Kungl. Maj:t gjort framställning före den 1 augusti 1935, erhöles en summa av $(742,000 + 99,382 =) 841,382$ kronor, vilken kunde anses utgöra det för ifrågavarande ändamål uppskattade medelsbehovet från nuvarande tidpunkt intill utgången av budgetåret 1936/1937.

Av redan av riksdagen för ändamålet anvisade anslag torde förefinnas en behållning av 416,183 kronor. Detta belopp täckte icke det uppskattade medelsbehovet — 457,882 kronor — för nu löpande budgetår. Något överskott till nästkommande budgetår torde sålunda ej uppstå. Därest ifrågavarande verksamhet skulle göras till föremål för fortsatt statligt understöd, måste följaktligen för nästa budgetår nytt anslag anvisas.

Enligt centralrådets mening vore den på förevarande anslag grundade statliga bidragsverksamheten av stor betydelse för skogsbruket inom södra och mellersta delarna av landet. Genom den alltmer ökade användningen av motorfordon för transport av skogsprodukter hade ådagalagts, att skogsbrukets för dylikt ändamål avsedda transportleder i stor utsträckning befunne sig i

ett otillfredsställande skick. Den för berörda delar av landet till synes minskade snötillgången under senare tid hade i viss mån även bidragit till att markera behovet av bättre vägförhållanden inom skogsbruket. Byggandet av skogsvägar utgjorde därför för vårt land ett synnerligen vittomfattande arbetsområde, där arbetsobjekt erbjödes, vilka, såväl ur allmän som enskild synpunkt, måste betraktas som i bästa mening produktiva.

Ifrågavarande bidragsverksamhet hade ännu endast pågått kort tid. Det syntes olämpligt att nu, då skogsägarna mera allmänt börjat intressera sig för saken och skogsvårdsstyrelsernas arbete på området börjat bära frukt, indraga anslaget. Det organisationsarbete, som nedlagts för ändamålet, skulle i sådant fall endast bli ofullständigt utnyttjat.

Ytterligare torde i detta sammanhang böra framhållas, att de skogsvägar, varom nu vore fråga, i icke ringa utsträckning även komme att gagna ett annat, socialt betonat ändamål, nämligen att tjäna som utfartsvägar för avsidens liggande boningsplatser. Av de företag, till vilka Kungl. Maj:t hittills beviljat statsbidrag från anslaget ifråga, sammanlagt 327 st., fyllde sålunda 157 st. eller 48 procent även nu omfördälda ändamål.

Av det anförda framginge, att centralrådet ansåge, att för budgetåret 1936/1937 nytt anslag borde uppföras för ändamålet.

Beträffande de för anslaget nu gällande bidragsvillkoren ansåge centralrådet, att dessa endast i ett avseende borde göras till föremål för ändring, nämligen i vad de avsåge att skapa garantier för anslagets huvudsakliga utnyttjande till arbetslöshetens bekämpande. Möjligheterna att med ett anslag för nu ifrågavarande ändamål ernå ett medel för arbetslöshetens bekämpande å landsbygden borde förvisso på allt sätt tillvaratagas. Därest nytt anslag funnes böra anvisas för ändamålet, borde dess huvudsyfte emellertid vara att för skogsbruket åvägbringa bättre vägförhållanden. Om, som centralrådet hade anledning tro, arbetslösheten ytterligare komme att minska i omfattning, torde bestämmelserna med avseende på arbetslöshetens lindrande böra ändras såtillvida, att därom endast föreskrevs, att det företag, som funnes ägnat att i högre grad än annat motverka eller förhindra arbetslöshet inom orten, skulle äga företräde till bidrag, samt att det skulle ankomma på den bidragsbeviljande myndigheten att tillse, att i den utsträckning, som lämpligen kunde äga rum, vid företagens utförande arbete skulle beredas arbetslösa personer eller personer, som hotades av arbetslöshet.

Vad slutligen anginge frågan om storleken av det belopp, som för budgetåret 1936/1937 borde för ändamålet anvisas, hade i det föregående visats, att skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet uppskattat sitt ifrågavarande medelsbehov till 383,500 kronor. Härvid vore emellertid att märka, att de ifrågavarande myndigheterna i sina beräkningar utgått ifrån, att de nuvarande bidragsvillkoren skulle gälla oförändrade även under budgetåret 1936/1937. Därest ändringar i dessa vidtoges på sätt centralrådet föreslagit, torde medelsbehovet kunna förväntas bli väsentligt större. Centralrådet ansåge emellertid, att en fullt tillfredsställande verksamhet på området borde kunna bedrivas med ett anslag av 350,000 kronor.

*Departements-
chefen.*

Då vid 1933 års riksdag beslut fattades om anvisande av medel för ifrågavarande ändamål, skedde det i syfte att bereda arbetstillfällen, som kunde i sin mån bidraga att lindra då rådande svåra arbetslöshet. Ifrågavarande

bidragsverksamhet har sålunda i likhet med ett flertal andra i förevarande sammanhang av statsmakterna beslutade åtgärder sin grund i en särskild krissituation. Sedan läget på arbetsmarknaden förändrats till det bättre synes det naturligt, att sagda verksamhet avvecklas. Jag anser mig därför ej kunna tillmötesgå centralrådets framställning. Ehuru något anslag för ändamålet enligt min mening följaktligen ej bör beviljas, har jag här velat anmäla ärendet för att giva riksdagen tillfälle att taga del av detsamma.

[165.] **13. Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelsernas förbund.** Stadgar för skogsvårdsstyrelsernas förbund hava fastställts av Kungl. Maj:t den 14 augusti 1925. Förbundet företrädes av ett centralråd, bestående av åtta ledamöter, varförutom Kungl. Maj:t äger utse en ledamot jämte suppleant för denne i centralrådet. Förbundets beslutanderätt utövas, i den mån den ej tillkommer centralrådet, av förbundsstämma. Genom den 26 juni 1931 av Kungl. Maj:t fastställd stadgeändring omfattar från och med den 1 juli 1932 centralrådets räkenskapsår, som dithills utgjort kalenderår, samma tid som statsverkets budgetår.

Såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för förbundet har å riksstaten uppförts anslag alltsedan budgetåret 1926/1927. För innevarande budgetår är anslaget, vilket har natur av reservationsanslag, upptaget med 30,000 kronor.

I skrivelse den 19 augusti 1935, varöver statskontoret den 17 september 1935 avgivit infordrat utlåtande, har *centralrådet* framlagt följande förslag till utgifts- och inkomststat för budgetåret 1936/1937. För jämförelse medtages även staten för innevarande budgetår.

Utgifter.

	1936/1937	1935/1936
Sekreterararvode	kronor 13,000	12,750
Sekreterarens resor	» 1,000	1,000
Avlöningar till kanslipersonal, resp. avlöning till skrivbiträde	» 5,100	2,700
Kostnader för centralrådet och arbetsutskottet	» 11,000	11,000
Kostnader för utredningar och andra uppdrag	» 4,000	4,000
Lokalhyra, städning, lyse m. m.	» 3,500	3,500
Diverse expenser	» 2,400	2,050
Summa kronor	40,000	37,000

Inkomster.

Bidrag från skogsvårdsstyrelserna	» 7,000	7,000
<i>Brist att fyllas av statsmedel</i>	» 33,000	30,000
Summa kronor	40,000	37,000.

Såsom skäl för den föreslagna höjningen av sekreterararvodet anföres, att centralrådet vid sekreterartjänstens reglering utfäst sig att efter viss tids tjänstgöring bevilja sekreteraren ålderstillägg. Stegringen i beloppet för av-

löningar till kanslipersonal med 2,400 kronor angives vara en följd av att centralrådets alltjämt ökade arbetsuppgifter nödvändiggjort anställandet av en amanuens i centralrådets kansli, till vilken för nästa budgetår skulle utgå ett arvode av 200 kronor för månad. Förhöjningen av utgiftsposten diverse expenser med 350 kronor motiveras med den ökade omfattningen av centralrådets arbete.

Statskontoret har ej haft något att erinra mot den föreslagna höjningen av sekreterarens arvode. Däremot har ämbetsverket ej funnit tillräckliga skäl anförda för beviljande av ökat statsbidrag till expenser och för anställande av en amanuens å centralrådets kansli. I fråga om kostnaderna för kanslipersonal har statskontoret erinrat, att förbundet så nyligen som från och med budgetåret 1931/1932 erhållit en förhöjning i statsbidraget för anställande av ett skrivbiträde.

*Departements-
chefen.*

Centralrådets arbete har otvivelaktigt ökat under senare år. Delvis torde denna ökning hava sin grund i statliga åtgärder på skogshushållningens område. Med hänsyn härtill vill jag ej motsätta mig en förhöjning av anslagets belopp. Mot storleken av den utav centralrådet föreslagna medelsanvisningen, 33,000 kronor, har jag ej någon erinran.

Anslagets benämning torde böra ändras till »Bidrag till skogsvårdsstyrelsernas förbund», i samband varmed anslaget torde givas karaktär av bestämt anslag.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdsstyrelsernas förbund* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett
anslag av ..... kronor 33,000.

[166.] 14. **Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa föreningar, reservationsanslag.** För innevarande budgetår är uppfört ett reservationsanslag å 11,800 kronor för bidrag till vissa föreningar å skogsvårdens område. Kungl. Maj:t har den 2 augusti 1935 från anslaget jämte en reservation å tidigare anslag av 1,600 kronor anvisat medel till följande ändamål:

Svenska skogsvårdsföreningen	kronor 9,000
Norrlands skogsvårdsförbund	» 2,400
Svenska jägarförbundet	» 2,000

Summa kronor 13,400.

I skrivelse den 2 september 1935 har *domänstyrelsen*, som ansett skäligt, att svenska jägarförbundet komme i åtnjutande av ett till 3,000 kronor förhöjt bidrag för tiden 1 april 1936—31 mars 1937, beräknat anslagsbehovet för budgetåret 1936/1937 till 14,400 kronor.

*Departements-
chefen.*

Jag tillstyrker, att anslag för ändamålet för nästa budgetår utgår med oförändrat belopp och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa föreningar för budgetåret 1936/1937* anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 13,400.

[167.] 15. **Skogsvård m. m.: Släckning av skogseld, förslagsanslag.** Till släckning av skogseld har å riksstaten sedan en följd av år upptagits ett förslagsanslag av 20,000 kronor. Från anslaget utgår ersättning eller belöning enligt stadgandet i 17 § lagen den 14 oktober 1914 (nr 281) om förekommande och släckning av skogseld.

Utgifterna från anslaget hava under budgetåren 1931/1932—1934/1935 utgjort respektive 5,664, 23,373, 576,820 och 119,300 kronor.

Med skrivelse den 22 januari 1935 har *svenska brandskyddsföreningen* framlagt förslag till revision av nyssnämnda lag. Förslaget innebär bland annat en utvidgning av kommunernas skyldigheter beträffande skogsbrandväsendet. Sedan yttranden över förslaget inhämtats från myndigheter och sammanslutningar, är ärendet för närvarande föremål för beredning inom jordbruksdepartementet i syfte att proposition i ämnet skall kunna, om Kungl. Maj:t så finner lämpligt, avlåtas till 1936 års riksdag.

Med hänsyn till de ökade kostnader, en organisation av skogsbrandskyddet enligt de föreslagna linjerna skulle kunna föranleda för vissa kommuner, har inom departementet övervägts en anordning, enligt vilken sådana kommuner skulle kunna till bestridande av kostnaderna för brandväsendet erhålla bidrag av statsmedel. Enligt en överslagsberäkning skulle bidragsbehovet kunna tillgodoses inom en kostnadsram av 50,000 kronor. I avvaktan på att beredningen av ärendet avslutas torde sagda belopp böra beräknas i riksstatsförslaget för budgetåret 1936/1937. Beloppet synes lämpligen kunna upptagas under anslaget till släckning av skogseld. Då anledning i övrigt ej förekommer att frångå den beräkning av förevarande anslag, som under senare år skett, skulle anslaget för nästa budgetår sålunda uppgå till 70,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som må varda riksdagen förelagd, till *Skogsvård m. m.: Släckning av skogseld* för budgetåret 1936/1937 beräkna ett *förslagsanslag* av ..... kronor 70,000.

[168.] 16. **Vissa åtgärder på skogshushållningens område m. m., reservationsanslag.** Vid 1933 års riksdag beslötos vidtagande av åtskilliga åtgärder för åstadkommande av ökad avsättning av inhemska skogsprodukter. I anledning av propositionen nr 189 och vissa i ämnet väckta motioner beslöt sålunda riksdagen (särskilda utskottets utl. nr 3; R. skr. nr 283), bland annat, att för budgetåret 1933/1934 till vissa åtgärder på skogshushållningens område m. m., under rubriken fonden för för-

lag till statsverket, anvisa ett reservationsanslag av 475,000 kronor. Av detta belopp avsågos 75,000 kronor för bestridande av kostnader för anordningar vid eller omändringar av statliga stationära värmeanläggningar, som kunde vara nödvändiga eller eljest lämpliga vid en övergång till vedeldning, samt 150,000 kronor för understödjande av anläggning av fabriker för brikettering av träkol. Återstoden av anslaget, eller 250,000 kronor, skulle stå till Kungl. Maj:ts förfogande för diverse åtgärder på skogshushållningens område.

På förslag av Kungl. Maj:t (prop. nr 163; R. skr. nr 241) anvisades för budgetåret 1934/1935 under utgifter för kapitalökning, fonden för förslag till statsverket, under förberörda anslagstitel ett reservationsanslag av 900,000 kronor. Härav avsågos förslagsvis 500,000 kronor till pannbyten m. m. vid vissa under statens förvaltning stående anläggningar samt 400,000 kronor till Kungl. Maj:ts förfogande för tillgodoseende av sådana behov på skogshushållningens område, som kunde yppa sig och för vilkas tillgodoseende medel i övrigt ej funnes tillgängliga eller lämpligen kunna användas.

Under titel Skogsvård m. m.: Vissa åtgärder på skogshushållningens område m. m. har slutligen för budgetåret 1935/1936 under nionde huvudtiteln anvisats ett reservationsanslag av 300,000 kronor, avsett till pannbyten m. m.

I avseende å användningen av de till pannbyten m. m. anslagna medlen gäller Kungl. Maj:ts den 30 juni 1934 utfärdade cirkulär (nr 431) till de myndigheter, vilka handhava förvaltningen av statens stationära värmeanläggningar, angående utbyte av kokspannor mot vedpannor, m. m.

I skrivelse den 31 augusti 1935 rörande anslagsbehovet för budgetåret 1936/1937 har *byggnadsstyrelsen* anfört, att av dittills till pannbyten m. m. anvisade medel vid tiden för skrivelsens ingivande disponerats sammanlagt 644,717 kronor. Då återstående medel torde komma att åtgå före den 1 juli 1936, hemställer styrelsen, att för nästa budgetår måtte göras tillgängligt enahanda belopp som för innevarande budgetår eller 300,000 kronor.

*Departementss-
chefen.*

Framställningen föranleder icke någon min erinran, varför jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa åtgärder på skogshushållningens område m. m.*
för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag*
av ..... kronor 300,000.

[169.] **17. Merkostnader vid användning av inhemskt bränsle vid statens stationära värmeanläggningar, förslagsanslag.** Vid 1933 års riksdag beslötos vidtagande av åtskilliga åtgärder för åstadkommande av ökad användning av inhemskt bränsle. I anledning av propositionen nr 189 och vissa i ämnet väckta motioner beslöt riksdagen (särskilda utskottets utl. nr 3; R. skr. nr 283) sålunda, bland annat, att för budgetåret 1933/1934 å nionde huvudtiteln uppföra dels ett extra förslagsanslag av 300,000 kronor till täckande av merkostnader vid användning av inhemskt vedbränsle vid

statens stationära värmeanläggningar, dels ock ett extra reservationsanslag av 170,000 kronor till täckande av merkostnader vid användning av inhemskt vedbränsle vid vissa kommunala och enskilda anläggningar. För budgetåret 1934/1935 uppfördes anslag för samma ändamål med respektive 170,000 och 70,000 kronor. För innevarande budgetår har anslag till merkostnader vid användning av inhemskt bränsle vid statens stationära värmeanläggningar oförändrat uppförts med 170,000 kronor, varemot, till följd av behållning å de tidigare anslagen, någon anvisning till merkostnader vid kommunala och enskilda anläggningar ej skett.

Med anledning av anslagstilldelningen för budgetåret 1934/1935 utfärdade Kungl. Maj:t den 30 juni 1934 *dels* kungörelse (nr 394) angående upphandling av inhemskt bränsle för statens stationära anläggningar samt cirkulär (nr 412) till de myndigheter, som verkställa upphandling för statens behov, angående ökat företräde för inhemskt bränsle under budgetåret 1934/1935 m. m., *dels ock* kungörelse (nr 432) angående vedeldningsbidrag till kommuner och enskilda bränsleförbrukare samt cirkulär (nr 395) till länsstyrelserna angående upphandling av inhemskt bränsle för kommunala inrättningars behov. Författningarna äga giltighet jämväl under budgetåret 1935/1936, cirkuläret (nr 412) genom ett den 20 juni 1935 utfärdat cirkulär (nr 359).

I skrivelse den 31 augusti 1935 har *byggnadsstyrelsen* meddelat, att av det för budgetåret 1934/1935 till merkostnader vid användning av inhemskt bränsle vid statens stationära värmeanläggningar anvisade anslaget å 170,000 kronor tagits i anspråk allenast 122,329 kronor. Enligt vad styrelsen kunnat bedöma torde medelsbehovet för budgetåret 1936/1937 icke komma att överstiga 150,000 kronor, varför anslagsanvisningen torde kunna begränsas till detta belopp.

Då ifrågavarande bidragsverksamhet torde böra fortsätta under nästa budgetår, biträder jag byggnadsstyrelsens förslag till medelsanvisning. Erforderliga författningsbestämmelser torde få i sinom tid meddelas av Kungl. Maj:t. *Departements-
chefen.*

För bidragsverksamheten i vad den avser merkostnader vid användning av inhemskt bränsle vid vissa kommunala och enskilda anläggningar torde ej heller för nästa budgetår erfordras anvisning å riksstaten, enär förefintlig reservation å de tidigare för ändamålet anvisade anslagen lämnar tillgång till utgifternas bestridande. Nämnda reservation uppgick den 1 juli 1935 till över 230,000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Merkostnader vid användning av inhemskt bränsle vid statens stationära värmeanläggningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av . . . . kronor 150,000.

[170.] 18. **Belöningar för rovdjurs dödande, förslagsanslag.** Till belöningar för rovdjurs dödande har å riksstaten för ett vart av budgetåren 1928/1929—1935/1936 uppförts ett förslagsanslag å 40,000 kronor. Från anslaget utbetalas ersättningar enligt 16 § jaktstadgan den 25 november 1927 (nr 439) och kungörelsen den 8 juni 1928 (nr 170) angående belöningar för dödande av sälhundar, ändrad genom kungörelsen nr 564/1933.

Utgifterna från anslaget hava under budgetåren 1931/1932—1934/1935 utgjort respektive 51,016, 34,530, 58,100 och 28,100 kronor.

*Departements-
chefen.*

Jämväl för nästa budgetår torde anslaget böra uppföras med 40,000 kronor. Jag hemställer förty, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Belöningar för rovdjurs dödande* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av . . . kronor 40,000.

K. Lantmäteriväsendet.

[171.] 1. **Lantmäteristyrelsen: Avlöningar, förslagsanslag.** Till avlöningar vid lantmäteristyrelsen är för innevarande budgetår anvisat ett förslagsanslag av 217,400 kronor.

I skrivelser den 30 augusti och den 5 september 1935 har *lantmäteristyrelsen* gjort framställning om anslag till avlöningar för nästa budgetår med ett till 221,700 kronor förhöjt belopp. Ökningen, 4,300 kronor, hänför sig till provisoriskt dyrortstillägg och ansluter sig till de grunder för beräkningen av dylikt tillägg, vilka beslutades vid 1935 års riksdag.

*Departements-
chefen.*

Det är min avsikt att i annat sammanhang framlägga förslag till viss omorganisation av lantmäteristyrelsen från och med den 1 juli 1936. Förslaget sammanhänger med den av chefen för justitiedepartementet vid upprepade tillfällen berörda frågan om lämpligaste sättet för ordnande av överinseendet över fastighetsregisterväsendet (jfr II H. T. 1934 p. 30 och 1935 p. 48). Tillsynen över fastighetsregistreringen utövas för närvarande av fastighetsregisterkommissionen, för vars verksamhet för innevarande budgetår är under andra huvudtiteln anvisat ett reservationsanslag av 32,000 kronor. I det betänkande angående tillsynen över fastighetsregistreringen och fastighetsbildningen, som den 27 december 1934 avgivits av den inom justitiedepartementet tillkallade särskilde sakkunnige för utredning av ifrågavarande spörsmål (stat. off. utr. 1935: 4), har föreslagits, att fastighetsregisterkommissionen skulle upphöra, samt att dels tillsynen över all mätning, jorddelning och fastighetsregistrering, dels ock vissa arbetsuppgifter, som för närvarande tillkomma kammarkollegiet och länsstyrelserna beträffande jordregistret, skulle förläggas under lantmäteristyrelsen. Över betänkandet hava efter remiss yttranden

avgivits av ett stort antal myndigheter och sammanslutningar. Vid den beredning ärendet underkastats inom justitie- och jordbruksdepartementen har den sakkunniges förslag funnits vara i stort sett ägnat att komma till genomförande. Viss förstärkning av arbetskrafterna vid lantmäteristyrelsen skulle till följd härav erfordras. En ökning av de för styrelsen avsedda anslagsmedlen skulle sålunda bli nödvändig. Kostnadsökningen har uppskattats till 39,500 kronor. I avvaktan på att organisationsförslaget, därest det vinner Kungl. Maj:ts bifall, blir underställt riksdagens prövning, torde i riksstatsförslaget för nästkommande budgetår lantmäteristyrelsens avlöningsanslag med hänsyn till det nu sagda böra beräknas till (221,700 + 39,500 =) 261,200 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kan varda riksdagen förelagd, till *Lantmäteristyrelsen: Avlöningar för budgetåret 1936/1937* beräkna ett *förslagsanslag* av ..... kronor 261,200.

[172.] 2. **Lantmäteristyrelsen: Omkostnader, förslagsanslag.** För ifrågasvarande ändamål är för innevarande budgetår anvisat ett förslagsanslag av 85,000 kronor.

I de under föregående punkt omförmälda skrivelserna den 30 augusti och den 5 september 1935 har *lantmäteristyrelsen* beräknat det erforderliga anslagsbeloppet för styrelsens omkostnader under budgetåret 1936/1937 till 74,000 kronor.

Såsom jag under nästföregående punkt anfört är det min avsikt föreslå, att i samband med fastighetsregisterkommissionens upphörande viss förstärkning sker av lantmäteristyrelsens arbetskrafter. I anslutning därtill torde jämväl erfordras någon höjning — förslagsvis beräknad till 8,500 kronor — av styrelsens omkostnadsanslag. I riksstatsförslaget för innevarande budgetår torde i betraktande härav nämnda anslag böra beräknas till belopp av (74,000 + 8,500 =) 82,500 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kan varda riksdagen förelagd, till *Lantmäteristyrelsen: Omkostnader för budgetåret 1936/1937* beräkna ett *förslagsanslag* av ..... kronor 82,500.

[173.] 3. **Lantmäterikontoren i länen: Avlöningar, förslagsanslag.** För innevarande budgetår har för ändamålet uppförts ett förslagsanslag av 726,300 kronor, att disponeras enligt följande av 1935 års riksdag godkända

Nionde huvudtiteln.

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis* . . . . kronor 349,000
2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat:
  - a) lön och tjänstgöringspenningar . . . . . kronor 26,450

Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-till-lägg	T i t e l	An-tal	Kronor	Summa kronor
5,000	2,500	—	Överlantmätaren i Gotlands län	1	7,500	7,500
2,200	1,500	150	Assistenterna i Väster-norrlands (2) och Jämtlands län (1)	3	11,550	—
2,200	1,500	—	Annan assistent	2	7,400	18,950
Summa kronor						26,450

Anm. 1. Överlantmätaren åtnjuter ett ålderstillägg till lönen å 600 kronor efter 5 år.

Anm. 2. Assistent åtnjuter tre ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter resp. 5, 10 och 15 år.

- b) ålderstillägg, *förslagsvis* . . . . . kronor 4,550 » 31,000
3. Avlöningar till tjänstemän å extra stat, *förslagsvis* . . . . . » 75,400
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:
  - a) grundavlöningar m. m. . . . . kronor 242,600
  - b) avlöningsförhöjningar m. m., *förslagsvis* » 10,000 » 252,600
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:
  - a) tillfällig löneförbättring, *förslagsvis* . . . kronor 15,200
  - b) avlöningsförstärkning åt överlantmätaren i Kopparbergs län . . . . . » 900
  - c) provisoriskt dyrortstillägg, *förslagsvis*. » 2,200 » 18,300

Summa kronor 726,300.

Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 20 juni 1935 skall den under avlöningar till icke-ordinarie personal upptagna anslagsposten till grundavlöningar m. m. tills vidare från och med budgetåret 1935/1936 disponeras på följande sätt:

1. Grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän . . . . . kronor 120,721
2. Ersättning till extra assistenter och biträdande överlantmätare . . . . . » 65,000
3. Andra extra befattningshavare och tillfällig personal, över-tidsersättning m. m. . . . . » 56,879

Summa kronor 242,600.

Vidare har Kungl. Maj:t samma dag förklarar, att beträffande extra assistent å lantmäterikontoren i länen samt andra därstädes anställda examine-rade biträden med undantag av såsom tjänstemän å extra stat vid lantmä-

terikontoren förordnade förste assistenter och assistenter skall tillsvidare anstå med tillämpning av avlöningsbestämmelserna för icke-ordinarie befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, att ersättning till extra assistent, som är distriktslantmätare, må utgå med högst 350 kronor för månad och till annan extra assistent med högst 225 kronor för månad, att i fråga om den dagliga tjänstetiden å tjänsterummet för ifrågavarande extra assistenter skall därest ej lantmäteristyrelsen annorlunda förordnar, äga tillämpning vad i gällande instruktion finnes stadgat om befattningshavare å lantmäterikontoren, samt att lantmäteristyrelsen må äga meddela de ytterligare föreskrifter, som må anses erforderliga.

I skrivelse den 18 september 1935, varöver statskontoret avgivit remissutlåtande den 19 oktober 1935, har *lantmäteristyrelsen* hemställt, att ifrågavarande anslag måtte för budgetåret 1936/1937 uppföras med 791,400 kronor eller sålunda ökat med 65,100 kronor. Av ökningen åbelöper delposten grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal 63,400 kronor samt delposten provisoriskt dyrortstillägg 1,700 kronor. Som motiv för ökningarna beträffande sistnämnda delpost åberopas de av 1935 års riksdag beslutade grunderna för provisoriskt dyrortstillägg åt befattningshavare i statens tjänst. Vidkommande delposten till grundavlöningar m. m. anföres följande.

Arbetsanhopningen å lantmäterikontoren gjorde det ofrånkomligt att i större utsträckning än vad hittills med hänsyn till medelstillgången varit möjligt bereda kontoren tillgång till arbetshjälp. För rikets samtliga lantmäterikontor hade för åren 1928—1933 antalet till nästpåföljande år såsom icke avgjorda balanserade ärenden utgjort respektive 2,834, 3,232, 4,317, 5,232, 6,036 och 7,228. Antalet avgjorda ärenden hade utgjort under år 1928 38,197 och under år 1933 icke mindre än 47,154. För 1934 hade motsvarande siffror än ytterligare stigit. Sagda år visade sålunda en balans till 1935 av 8,361 ärenden och ett antal avgjorda ärenden om 52,047. Trots det alltså att icke mindre än 13,850 flera ärenden blivit avgjorda under 1934 än under 1928 hade sistförflutna årets balans tredubblats. Då därtill komme, att de balanserade ärendena i allmänhet innefattade mera tungarbetade och tidskrävande gransknings- och utredningsgöromål, torde det ligga i öppen dag, att en ändring skyndsammast måste komma till stånd och ett avarbetande i görligaste mån av den nu förefintliga balansen snarast möjligt ske. Det gällde härvidlag den av lantmäteriförrättningar av olika slag berörda allmänhet, vars berättigade krav på icke alltför lång tidsutdräkt med ärendenas behandling å lantmäterikontoren icke längre kunde eftersättas.

I fråga om den lantmäterikontoren åvilande avgjort tyngsta arbetsbördan med granskning av på fastställelseprövning beroende jorddelningsförrättningar visade verkställd undersökning, att antalet å kontoren avgjorda jorddelningsärenden stigit från 14,418 stycken under 1928 till ej mindre än 21,860 under 1934, och att antalet balanserade dylika ärenden ökat från 1,886 stycken 1928 till 5,973 1934. Å vissa kontor vore sagda balans särskilt anmärkningsvärd. Sålunda balanserades sist angivna år å lantmäterikontoren i Jönköpings, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Kopparbergs,

Gävleborgs, Västernorrlands och Västerbottens län respektive 456, 307, 305, 296, 706, 569, 623 och 816 jorddelningsärenden.

Trots det att ärenden rörande avstyckningar för bostadsändamål eller dylikt, vilka för vinnande av lagfart, lån eller inteckningar funnits särskilt brådskande, såsom regel måst givas förtursrätt — ett förfaringssätt, som givetvis av flera anledningar vore långt ifrån lyckligt — hade snart sagt överallt å lantmäterikontoren inkommit upprepade klagomål över ärendenas försenade handläggning, och tid efter annan skedde från allmänheten hänvändelse direkt till lantmäteristyrelsen om ingripande mot påvisade dröjsmål. Huru berättigade dessa klagomål i allmänhet än måste medgivas vara, funnes med kontorens nuvarande arbetsanhopning och de begränsade möjligheterna till utökad biträdes hjälp därstädes ingen som helst utsikt att undanröja anledningarna till dylika klagomål.

Än ogynnsammare ställde sig handläggningen av de mera tidskrävande granskningsgöromålen rörande laga skiften och andra större jorddelningsärenden.

Under budgetåret 1935/1936 komme med all säkerhet den begränsade medelstillgången för icke-ordinarie personal å kontoren att göra sig i än högre grad kännbar. Lantmäteristyrelsen hade nämligen redan från budgetårets början måst förordna sådan personal i den utsträckning, att allenast ett par tusen kronor återstode av det för ändamålet anvisade totalbeloppet om 242,600 kronor för mera tillfälliga biträdesanställningar. Huru otillräcklig denna återstod vore, även om därtill lades de besparingar å avlönningarna till sagda personal, som uppkomme vid vikariat under den ordinarie biträdespersonalens semester med mera, framginge redan därav, att utgifterna för tillfälliga enbart assistentförordnanden, vilka av olika anledningar ifrågakomme huvudsakligast under vintermånaderna, under budgetåret 1934/1935 uppgått till över 11,000 kronor, och att för innevarande budgetår denna summa skulle behöva betydligt mera än fördubblas. Härtill komme ock i än högre grad det ökade behovet av tillfällig icke-fackutbildad personal. Men varken härtill eller till arbetskrafter för konservering och lagning av lantmäterikontorens oersättliga kartmaterial lämnade anvisade anslagsbeloppet tillgång.

Efter vad verkställd utredning visade, vore bristen på lantmäteriutbildad arbetskraft för närvarande störst på kontoren i Jönköpings, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs, Skaraborgs, Värmlands, Kopparbergs, Gävleborgs, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län. Enbart för dessa kontor erfordrades, för att å dem befintlig balans av särskilt jorddelningsärenden skulle kunna nedbringas till någorlunda försvarbar storlek, en tillfällig ökning i assistenthjälpen under sammanlagt minst 90 anställningsmånader. För övriga lantmäterikontor räknade styrelsen med ökad sådan assistentanställning under åtminstone 20 månader. Sammanlagt skulle således erfordras en tillfällig ökning av den examinerade biträdeshjälpen med 110 anställningsmånader. I anslutning till vad vederbörande departementschef i sitt uttalande till 1932 års statsverksproposition, IX H. T. p. 144, anfört torde genomsnittligt böra räknas med en månadsersättning av 300 kronor för distriktslantmätare och 175 kronor för extra lantmätare vid förordnande såsom extra assistent. I enlighet härmed torde nämnda 110 anställningsmånader kunna beräknas draga en kostnad av i runt tal 26,000 kronor.

Brist på erforderligt antal icke fackutbildade biträden förefunnes snart sagt å rikets samtliga lantmäterikontor. Gjorda överslagsberäkningar vi-

sade, att en tillfällig anställning av dylika biträden erfordrades med en sammanlagd anställningstid av minst 19 helår för att någorlunda nöjaktigt tillgodose behovet av ifrågavarande arbetshjälp å kontoren. Vid en genomgående undersökning av ifrågavarande dylika biträden erfordrades med en sammanlagd avlöning efter lönegraden 3 i den för extra tjänstemän gällande löneplan — i vilken lönegrad enbart i besparingssyfte nuvarande extra biträden å kontoren i allmänhet placerats — och i medeltal efter ortsgrupp E komme ifrågavarande biträdesanställningar att draga en kostnad av i runt tal 32,000 kronor.

Sedan nybyggnaderna för lantmäterikontoren i Jönköping, Kristianstad och Karlstad inom närmaste tiden tagits i anspråk, komme att å dessa kontor erfordras expeditionsvakter, vilka, i anslutning till vad nyss anförts, torde anställas såsom extra tjänstemän med placering i lönegraden 5 för sådana. I enlighet härmed och med hänsyn till ortsgupperingen komme kostnaderna för ändamålet att uppgå till sammanlagt omkring 5,600 kronor.

I anslutning till vad sålunda framhållits, torde så gott som uteslutande för avarbetande i görligaste mån av arbetsanhopningen å rikets lantmäterikontor böra, utöver vad för ändamålet för närvarande funnes anvisat, för nästa budgetår erfordras till avlöningar åt ifrågavarande icke-ordinarie personal ett belopp av lägst (26,000 + 32,000 + 5,600 =) 63,600 kronor. Under förutsättning att delposten till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän funnes icke böra höjas, komme alltså anslagsposten till grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal — efter viss avrundning av delposterna — att behöva upptagas sålunda:

1. Grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän (120,721 + 279 =)	..... kronor	121,000
2. Ersättning till extra assistenter och biträdande överlantmätare (65,000 + 25,000 =)	..... »	90,000
3. Andra extra befattningshavare och tillfällig personal, övertidsersättning, m. m. (56,879 + 38,121 =)	.... »	95,000
	Summa kronor	306,000.

Posten till avlöningsförhöjningar m. m. torde bibehållas oförändrad.

Den stora ökning, lantmäteristyrelsen sålunda ifrågasatte beträffande avlöningar till extra personal å lantmäterikontoren, vore emellertid ingalunda tillfyllest för att helt avlägsna det å kontoren i avseende å ärendenas handläggning förefintliga otillfredsställande arbetsläget utan avsåge allenast att i görligaste mån nedbringa den därstädes uppkomna arbetsbalansen. Det låge i sakens natur, att särskilda svårigheter förelåge att fixera medelsbehovet redan med hänsyn därtill, att frågan gällde 24 fristående ämbetsmyndigheter, vilka själva icke kunde öva något inflytande på arbetstillströmningen. Att det icke låte sig göra att, på sätt som nu i stor utsträckning skedde, under avsevärd tid undanskjuta granskning och behandling av jorddelningsärendena, torde ligga i öppen dag. Och enahanda vore fallet med inkommande rekvisitioner av kopior av kartor och avskrifter av handlingar. Framhållas finge, att till den del dessa rekvisitioner utfördes åt enskilda, statsverket tillfördes ökad inkomst av lösen i form av stämpel. Statsverkets inkomst i denna del hade under den tid, jorddelningslagen varit i tillämpning, eller under åren 1928—1934 i medeltal uppgått till närmast 33,000 kronor årligen. Jämväl i fråga om arkivens å lantmäterikontoren ordnande och arkivaliernas vidmakthållande icke blott förelåge utan uppkomme tid efter an-

nan behov av tillgång till biträdespersonal med ty åtföljande medelsåtgång. Lantmäteristyrelsen funne sig därför böra hemställa, att ifrågavarande anslagspost upptoges såsom förslagsanslag eller, för den händelse detta med hänsyn till den ifrågasatta omorganisation av lantmäterikontoren för närvarande ansåges icke böra ske, att åtminstone den under anslagsposten upptagna delposten till »andra extra befattningshavare och tillfällig personal, övertid ersättning m. m.» upptoges förslagsvis.

I sitt remissutlåtande häröver anför *statskontoret*:

I avseende å den av ändrade grunder föranledda ökningen av anslagsposten till provisoriskt dyrortstillägg med 1,700 kronor vore intet att erinra från statskontorets sida. Vad anginge anslagsposten till grundavlönningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal syntes, enligt vad den av lantmäteristyrelsen förebrogta utredningen gäve vid handen, otvivelaktigt behov föreligga av en avsevärd förstärkning av de båda delposterna extra assistenter m. m. och extra befattningshavare m. m. för att icke ärendenas handläggning å lantmäterikontoren skulle oskäligt fördröjas. Statskontoret ville fördenskull icke motsätta sig, att öknningar av berörda poster vidtoges. Ämbetsverket ansåge sig dock icke kunna tillstyrka så betydande anslagshöjningar som de av styrelsen föreslagna, vilka tillsammans uppginge till över 63,000 kronor, utan hölle för sin del före, att en reducering av desamma borde kunna äga rum. Storleken av denna reducering — vilken undandrog sig statskontorets närmare bedömande — torde ytterst bliva beroende på den blivande avvägningen av anslagen å riksstaten för nästkommande budgetår.

Vad slutligen vidkomme lantmäteristyrelsens förslag, att omförmälda i anslagsposten till grundavlönningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal ingående delposter skulle upptagas förslagsvis, kunde statskontoret endast i så måtto biträda detta förslag, att ämbetsverket icke ville motsätta sig, att delposten till andra extra befattningshavare och tillfällig personal, övertid ersättning m. m. — liksom ock till följd härav hela berörda anslagspost till grundavlönningar m. m. — erhöle beteckningen förslagsvis. Då statskontoret tillstyrkte en sådan anordning, skedde det dock med tvekan och självfallet allenast under den förutsättningen, att bestämmelse komme att meddelas, att det i avlöningsstaten uppförda beloppet för ifrågavarande delpost — respektive hela anslagsposten till grundavlönningar — ej finge överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

I detta sammanhang må anmälas en från *landsfiskalen i Bjärträ distrikt*, A. Borin, inkommen skrivelse av den 19 september 1935, däri framhållits, att arbetskraften å lantmäterikontoret i Västernorrlands län syntes vara otillräcklig för att på ett efter tidens krav lämpligt sätt tillgodose allmänhetens anspråk på skyndsamt handläggning av avstyckningsärenden, samt att berörda förhållande menligt invercade på byggnadsverksamheten vid egna hemsbildningar. *Lantmäteristyrelsen* har i remissyttrande den 2 oktober 1935 hemställt, att vad sålunda anförts måtte tagas i beaktande vid behandlingen av styrelsens anslagsäskanden för nästkommande budgetår.

*Departements-
chefen.*

Det otillfredsställande arbetsläge som enligt lantmäteristyrelsens redogörelse råder vid lantmäterikontoren torde nödvändiggöra, att medel i större

utsträckning än hittills skett ställas till förfogande för anlåtande av extra arbetshjälp. En medelsanvisning för nästa budgetår av den storlek, lantmäteristyrelsen föreslagit, torde dock såsom statskontoret framhållit icke kunna beviljas. Anslagsökningen för ändamålet torde böra begränsas till hälften av de begärda beloppen — för examinerade biträden cirka 26,000 kronor och för icke fackutbildad personal cirka 32,000 kronor — eller således till $(13,000 + 16,000 =)$ 29,000 kronor. Vidare tillstyrker jag, att för möjliggörande av anställande såsom extra tjänstemän i 5:e lönegraden av tre expeditionsvakter vid lantmäterikontoren i Jönköping, Kristianstad och Karlstad, för vilka kontor nya byggnader beräknas bliva färdiga att tagas i bruk till nästkommande budgetår, beviljas det av lantmäteristyrelsen härutinnan äskade beloppet 5,600 kronor. Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle utgifterna under anslagsposten till grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal för nästa budgetår beräknas till — efter viss jämkning av beloppen av därunder ingående delposter — 278,000 kronor, varav till grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän $(120,721 + 279 =)$ 121,000 kronor, till ersättning till extra assistenter och biträdande överlantmätare $(65,000 + 13,000 =)$ 78,000 kronor samt till andra extra befattningshavare och tillfällig personal, övertidsersättning m. m. $(56,879 + 16,000 + 5,600 + 521 =)$ 79,000 kronor. Postens slutsumma skulle alltså ökas med 35,400 kronor. Jag biträder lantbruksstyrelsens av statskontoret godkända förslag, att delposten till andra extra befattningshavare m. m., och till följd härav hela posten till grundavlöningar m. m., betecknas såsom förslagsvis, därvid jag förutsätter, att bestämmelse av Kungl. Maj:t meddelas, att delposten ifråga liksom ock hela posten till grundavlöningar m. m. icke får överskridas utan Kungl. Maj:ts samtycke. — Även viss annan ändring av anslagsposten till grundavlöningar m. m. torde på sätt jag nu ärnar föreslå böra vidtagas.

Då maximibeloppet för ersättning till extra assistenter ävensom i varje särskilt fall arvode till biträdande överlantmätare fastställes av Kungl. Maj:t, synes förenämnda för ersättning till extra assistenter och biträdande överlantmätare för nästa budgetår till 78,000 kronor beräknade beloppet lämpligen böra redovisas å en särskild anslagspost, benämnd »Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t». Denna anslagspost bör uppdelas på en delpost för grundbelopp, omfattande nämnda belopp, samt en delpost å 12,000 kronor avseende till extra assistenter utgående tillfällig löneförbättring. Denna bestrides för innevarande budgetår från den å staten under anslagsposten särskilda löneförmåner ingående delposten för tillfällig löneförbättring å 15,200 kronor, för vilket ändamål under delposten inräknats ett belopp av 10,000 kronor. Vid genomförande av förslaget bör sålunda angivna belopp å 15,200 kronor minskas med 10,000 kronor till 5,200 kronor och beloppet 10,000 kronor i stället upptagas under den nya delposten för tillfällig löneförbättring åt extra assistenter. Med hänsyn emellertid till att sådan löneförbättring kommer att utgå jämväl till de extra assistenter, vilka komma att avlönas med det belopp å 13,000 kronor, varmed jag föreslagit ökning av delposten till ersättning åt extra assistenter och biträdande över-

lantmätare, torde beloppet för tillfällig löneförbättring åt extra assistenter böra ökas med 2,000 kronor till 12,000 kronor.

Ytterligare vill jag vidkommande anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å övergångsstat föreslå, dels att i anslutning till specialstaten delposten till lön och tjänstgöringspenningar betecknas »Lön, tjänstgöringspenningar och, i förekommande fall, ortstillägg», dels ock att såsom ny delpost under anslagsposten i fråga uppföres »Fyllnadsarvoden åt vikarier» med ett till 500 kronor förslagsvis angivet belopp. Sistnämnda kostnader bestridas för närvarande i brist på särskild för ändamålet uppförd post från anslagsposten till avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat. Beloppet för avlöningar till tjänstemän å övergångsstat bör sålunda ökas till (31,000 + 500 =) 31,500 kronor.

Mot storleken av det för provisoriskt dyrortstillägg beräknade beloppet (2,200 + 1,700 =) 3,900 kronor har jag intet att erinra.

Med iakttagande av vad jag sålunda anfört skulle utgifterna under förevarande anslag komma att för nästa budgetår beräknas till (349,000 + 31,500 + 75,400 + 90,000 + 210,000 + 10,000 =) 765,900 kronor, vilket belopp med 39,600 kronor överstiger anvisningen för innevarande budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) godkänna följande avlöningsstat för lantmäterikontoren i länen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat,
förslagsvis..... kronor 349,000
2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat:
  - a) lön, tjänstgöringspenningar och, i förekommande fall,
ortstillägg..... kronor 26,450

Lön	Tjänstgöringspenningar	Orts-till-lägg	T i t e l	An-tal	Kronor	Summa kronor
5,000	2,500	—	Överlantmätaren i Gotlands län	1	7,500	7,500
2,200	1,500	150	Assistenterna i Västernorrlands (2) och Jämtlands län (1)....	3	11,550	—
2,200	1,500	—	Annan assistent.....	2	7,400	18,950
Summa kronor						26,450

Anm. 1. Överlantmätaren åtnjuter ett ålderstillägg till lönen å 600 kronor efter 5 år.

Anm. 2. Assistent åtnjuter tre ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter resp. 5, 10 och 15 år.

b) ålderstillägg, <i>förslagsvis</i>	kronor 4,550		
c) fyllnadsarvoden åt vikarier, <i>förslagsvis</i>	» 500	kronor	31,500
3. Avlöningar till tjänstemän å extra stat, <i>förslagsvis</i>	»		75,400
4. Arvoden och särskilda ersättningar bestämda av Kungl. Maj:t:			
a) grundbelopp.....	kronor 78,000		
b) tillfällig löneförbättring till extra assistenter, <i>förslagsvis</i>	» 12,000	»	90,000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:			
a) grundavlöningar m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor 200,000		
b) avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	» 10,000	»	210,000
6. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän:			
a) tillfällig löneförbättring, <i>förslagsvis</i>	kronor 5,200		
b) avlöningsförstärkning åt överlantmätaren i Kopparbergs län.....	» 900		
c) provisoriskt dyrortstillägg, <i>förslagsvis</i>	» 3,900	»	10,000
		Summa kronor	765,900;

2) till *Lantmäterikontoren i länen*: *Avlöningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 765,900.

[174.] 4. *Lantmäterikontoren i länen*: *Omkostnader, förslagsanslag*. För ändamålet är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett *förslagsanslag* av 189,500 kronor, som disponeras enligt av Kungl. Maj:t den 20 juni 1935 fastställd omkostnadsstat.

Lantmäteristyrelsen har i den under föregående punkt omförmälda skrivelsern den 18 september 1935 — med förmälan att under nästa budgetår liksom under det innevarande särskilda kostnader orsakades genom inventarieanskaffning, sammanhängande med utvidgning eller nybyggnad av vissa av *lantmäterikontoren* — hemställt, att förevarande anslag måtte för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp.

Med biträdande av framställningen hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte *Departements-*
föreslå riksdagen *chefen.*

att till *Lantmäterikontoren i länen*: *Omkostnader* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 189,500.

[175.] 5. **Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Avlöningar, förslagsanslag.** För ändamålet är i riksstaten för budgetåret 1935/1936 uppfört ett förslagsanslag av 1,152,300 kronor. Den 20 juni 1935 har Kungl. Maj:t för distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl. fastställt följande av riksdagen godkända

Avlöningsstat.

1.	Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat:		
	a) lön.....	kronor	597,000
	b) ortstillägg.....	»	2,800
	c) ålderstillägg, <i>förslagsvis</i>	»	170,000
		kronor	769,800
2.	Avlöningar till icke-ordinarie personal.....	»	147,500
3.	Tillskott till dyrtidstillägg till vissa lantmätare, <i>förslagsvis</i> »	»	235,000
		Summa kronor	1,152,300.

I samband med avlöningsstatens fastställande har Kungl. Maj:t föreskrivit, att från de under avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat uppförda anslagsposterna skola bestridas dels avlöning å 3,000 kronor till en var av 199 distriktslantmätare, dels ortstillägg å 400 kronor till en var av följande sju i Stockholm stationerade befattningshavare, nämligen distriktslantmätarna i Sigtuna, Sollentuna, Danderyds, Värmdö, Dalarö, Nynäshamns och Stockholms distrikt, dels ock kostnaderna för ålderstillägg åt distriktslantmätare, vilka tillägg utgå med 500 kronor efter respektive 5, 10 och 15 år.

I skrivelse den 18 september 1935 har *lantmäteristyrelsen* hemställt, att förevarande anslag måtte för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp av 1,152,300 kronor. Härjämte har *lantmäteristyrelsen* meddelat, att styrelsen — inom vilken på grund av remiss *lantmätarelönesakkunnigas* den 26 november 1931 avgivna betänkande med förslag till löneroglering för distriktslantmätare m. fl. (st. off. utr. 1931: 39) vore föremål för utredning — till följd av vid ärendets behandling uppkomna spörsmål nödgats avstå från sin avsikt att nu framlägga slutligt förslag till dylik löneroglering.

*Departements-
chefen.*

Jag biträder *lantmäteristyrelsens* förslag till anslagsanvisning för nästa budgetår, såvitt angår posterna avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat och till icke ordinarie personal. Vissa förändringar i avlöningsstatens uppställning torde emellertid beträffande nämnda anslagsposter böra vidtagas. Sålunda bör anslagsposten till avlöningar åt tjänstemän å ordinarie stat uppdelas på endast två delposter, nämligen en post för lön och, i förekommande fall, ortstillägg samt en post för ålderstillägg. I samband härmed bör den förra delposten kompletteras med specialstat, angivande antalet befattningar och de med desamma förenade löneförmåner. Beteckningen av anslagsposten för avlöningar till icke-ordinarie personal, vilken post helt avser arvoden till extra lantmätare, torde vidare böra ändras till »Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t».

Tillskotten för dyrtidstillägg synas för budgetåret 1936/1937 böra utgå å samma antagna inkomst som förut samt beräknas efter enahanda bestämmelser, som gälla i avseende å dyrtidstilläggen. I anslutning till de grunder för dyrtidstilläggens beräkning, som chefen för finansdepartementet förut i dag under för flera huvudtitlar gemensamma frågor angivit, torde nämnda tillskott sålunda böra i avlöningsstaten för nästa budgetår upptagas till belopp av 245,000 kronor.

Medelsanvisningen för budgetåret 1936/1937 torde alltså bestämmas till 1,162,300 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) godkänna följande avlöningsstat för distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl., att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat:

- a) lön och, i förekommande fall, ortstillägg .... kronor 599,800

Lön	Orts- till- lägg	Titel	An- tal	Kronor
3,000	400	Distriktslantmätare, stationerad i Stockholm .	7	23,800
3,000	—	Annan distriktslantmätare	192	576,000
		Summa	—	599,800

Anm. Distriktslantmätare åtnjuter tre ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter resp. 5, 10 och 15 år.

- b) ålderstillägg, *förslagsvis* » 170,000 kronor 769,800
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t..... » 147,500
3. Tillskott till dyrtidstillägg till vissa lantmätare, *förslagsvis*..... » 245,000

Summa kronor 1,162,300;

- 2) förklara,

- a) att under tiden 1 juli 1936—30 juni 1937 må till distriktslantmätare och extra lantmätare med arvode, utöver dyrtidstillägg på grund av lön eller arvode, av statsmedel utgå tillskott därtill på grund av inkomster för arbete enligt gällande lantmäritaxa, beräknade för distriktslantmätare till 4,000 kronor, för extra lantmätare med arvode om

2,000 kronor till 3,200 kronor och för extra lantmätare med arvode om 1,500 eller 1,000 kronor till 2,400 kronor, allt för år räknat,

b) att för samma tid må till extra lantmätare utan arvode av statsmedel utgå tillskott till inkomster för arbete enligt lantmäteritaxan, motsvarande dyrtidstillägg å 2,400 kronor för år,

c) att vad under a) och b) sägs angående extra lantmätare skall i tillämpliga delar även gälla aspirant vid lantmäteristaten,

d) att beträffande tillskott, som nu nämnts, de angående dyrtidstillägg för motsvarande tid gällande bestämmelser skola i tillämpliga delar lända till efter rättelse, med rätt för Kungl. Maj:t att meddela de närmare föreskrifter, som kunna vara erforderliga för tillämpning av dessa bestämmelser,

e) att Kungl. Maj:t må äga att, med tillämpning i den mån så kan ske av de angående dyrtidstillägg gällande grunder, för samma tid medgiva tillskott av statsmedel jämväl åt kommissionslantmätare och vice kommissionslantmätare, som fortfarande utöva praktisk verksamhet;

3) till *Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Avlöningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 1,162,300.

[176.] **6. Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Resersättningar, förslagsanslag.** För innevarande budgetår är i riksstaten till resersättningar åt distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl. uppfört ett förslagsanslag av 800,000 kronor.

I skrivelse den 18 september 1935 har lantmäteristyrelsen gjort hemställan om medelsanvisning för nästa budgetår. Därvid har lantmäteristyrelsen tillika överlämnat en till Kungl. Maj:t ställd, den 12 januari 1935 dagtecknad framställning från *styrelsen för extralantmätarnas förening*, däri anhålles, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga erforderliga åtgärder för att extra lantmätare snarast möjligt erhöles rätt till ersättning vid flyttning i tjänsten utan egen ansökan i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 26 juni 1925 (nr 357) med tilläggsbestämmelser till avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen.

Lantmäteristyrelsen har hemställt om oförändrat anslag för nästa budgetår samt härutinnan anfört i huvudsak följande.

Den till lantmätarna utgående resekostnads- och traktamentsersättningen vore direkt beroende av det antal förrättningar, som under året handlades, och lantmäteriverksamhetens storlek kunde uppenbarligen icke regleras av förrättningsmännen utan berodde närmast av den förrättningssökan-

de allmänheten. Med hänsyn till att lantmåteriverksamheten alltjämt ökades, komme även utgifterna för rese- och traktamentsersättningar att ökas. På grund av vid olika tillfällen och senast den 9 juni 1933 beslutade nedläggningar i lantmåteripersonalens traktamentsersättning hade, oaktat den ökade lantmåteriverksamheten, här ifrågavarande utgifter årligen minskat. Sålunda uppginge enligt inhämtade uppgifter resekostnads- och traktamentsersättningarna för budgetåren 1932/1933—1934/1935 till respektive 927,631, 827,940 och 822,783 kronor, under det att antalet avslutade förrättningar under kalenderåren 1932—1934 belöpte sig till respektive 20,109, 20,980 och 22,916.

Från ifrågavarande anslag utbetalades förutom resekostnads- och traktamentsersättning till lantmåteripersonalen vid företagande av lantmåteriförrättningar jämväl, på grund av kungörelsen den 29 maj 1931 (nr 206), dylik ersättning till tjänsteman, som av lantmåteristyrelsen förordnats att antingen såsom vikarie under annan befattningshavares semester eller sjukdom eller ock för beredande av en ur det allmännas synpunkt nödig befunnen förstärkning av vederbörande ordinarie arbetskrafter för viss tid uppehålla tjänst eller fullgöra uppdrag å annan ort, än där han hade sin bostad eller till följd av tjänsteverksamheten uppehölle sig. De årliga utgifterna för sistnämnda ändamål uppginge emellertid till relativt blygsamma belopp.

Beträffande det av styrelsen för extralantmätarnas förening väckta spörsmålet om beredande av flyttningsersättning till extra lantmätarna har lantmåteristyrelsen anfört:

Styrelsen funne frågan synnerligen behjärtansvärd och av beskaffenhet att böra oberoende av övriga spörsmål rörande anställnings- och avlöningsförhållandena snarast bringas till lösning. Lantmätarelönesakkunniga hade i sitt den 26 november 1931 avgivna betänkande med förslag till löneroglering för distriktslantmätare m. fl. förklarat sig anse, att flyttningsersättning borde beredas gift extra lantmätare med högst 400 kronor för varje gång. Lantmåteristyrelsen ansåge liksom de sakkunniga, att flyttningsersättning borde beviljas extra lantmätarna, vilka vore att jämställa med andra extraordinarie tjänstemän inom statsförvaltningen. Av en av extralantmätarnas förening verkställd utredning framginge, att under åren 1930—1934 flyttningskostnaderna för extra lantmätare vid förflyttning från ett tjänstgöringsområde till annat dylikt, beräknade enligt i 6 § kungörelsen den 26 juni 1925 (nr 357) angivna grunder, skulle uppgått till något över 15,000 kronor årligen. Liksom de sakkunniga ansåge emellertid lantmåteristyrelsen, att ersättningen för flyttning borde för varje fall kunna begränsas inom visst maximibelopp. Styrelsen ansåge emellertid det av de sakkunniga föreslagna högsta beloppet väl lågt, och funne sig böra föreslå ett något högre sådant, exempelvis 600 kronor. Med hänsyn till vad förningsstyrelsen härutinnan anfört och de ringa kostnaderna för ogifta extra lantmätares flyttningar funne styrelsen vidare ingen anledning föreligga att skilja mellan gift och ogift extra lantmätare och ej heller mellan extra lantmätare med och utan arvode. Avsikten hade nämligen varit, att alla extra lantmätare skulle äga uppbära arvode, men på grund av det hittillsvarande statsfinansiella läget hade lantmåteristyrelsen ansett sig icke böra hemställa om ökat anslag för detta ändamål. Med den av styrelsen föreslagna begränsningen av beloppet för ersättningen räknade styrelsen med,

att de årliga utgifterna för extra lantmätarnas flyttningar i tjänsten icke komme att överstiga 10,000 kronor.

Med hänsyn till svårigheterna att exakt kunna beräkna medelsåtgången från ifrågavarande anslag till reseersättningar hade lantmäteristyrelsen funnit den ökade belastning av anslaget, som extra lantmätarnas flyttningkostnader skulle komma att medföra, icke böra föranleda någon anslagshöjning. Berörda flyttningkostnader borde utbetalas till extra lantmätare enligt de bestämmelser, som funnes angivna i 21 § 2 i kungörelsen den 15 juni 1935 (nr 397) med avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare vid nyreglerade verk inom allmänna civilförvaltningen.

I remissutlåtande den 8 oktober 1935 har *statskontoret* anfört följande.

De av lantmäteristyrelsen åberopade bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1935 (nr 397) avsågo endast befattningshavare med s. k. nyreglerad avlöning. Ett bifall till framställningen skulle sålunda innebära, att för en viss grupp av tjänstemän ett avsteg skulle ske från vad som hittills tillämpats. Statskontoret funne detta så mycket mindre tillrådligt, som ett tillmötesgående av lantmäteristyrelsens framställning med all sannolikhet skulle medföra motsvarande krav från andra kategorier av arvodestagare i likartad ställning.

Då härtill komme, att frågan om lönereglering för extra lantmätare, varom förslag framlagts av de s. k. lantmätarelönesakkunniga — därvid såsom förut nämnts jämväl spörsmålet om flyttningersättning åt nämnda befattningshavare varit föremål för uttalande — ännu icke vunnit sin lösning, funne sig statskontoret — i avvaktan härå — böra avstyrka bifall till den gjorda framställningen.

*Departements-
chefen.*

På de av statskontoret anförda skälen kan icke heller jag för närvarande biträda förslaget angående flyttningersättning till extra lantmätare.

Mot det av lantmäteristyrelsen föreslagna anslagsbeloppets storlek har jag ej något att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.:*
Reseersättningar för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 800,000.

[177.] **7. Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Ersättning för publik renovation, förslagsanslag.** I riksstaten för innevarande budgetår är under rubriken »Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Ersättning för publik renovation» uppfört ett förslagsanslag av 30,000 kronor. Bestämmelser rörande anslagets användning äro meddelade i Kungl. Maj:ts brev till lantmäteristyrelsen den 4 februari 1921 med däri genom Kungl. Maj:ts brev den 31 december 1924, den 15 januari 1926 och den 5 april 1928 vidtagna ändringar.

Lantmäteristyrelsen har i skrivelse den 18 september 1935 dels meddelat, att utgifterna från anslaget under budgetåren 1932/1933—1934/1935 utgjort respektive 25,258, 29,347 och 29,110 kronor, dels ock hemställt, att

anslag för ändamålet för nästa budgetår måtte upptagas med oförändrat belopp av 30,000 kronor.

I anslutning till lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. *Departements-*
Maj:t måtte föreslå riksdagen *chefen.*

att till *Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.:*
Ersättning för publik renovation för budgetåret 1936/1937
anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 30,000.

[178.] **8. Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till jorddelningsförrättningar, förslagsanslag.** Till bidrag till jorddelningsförrättningar är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 240,000 kronor. Bestämmelser om anslagets användning återfinnas dels i kungörelsen den 22 juni 1928 (nr 295) angående villkor för erhållande av statsbidrag till förrättningar enligt lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet, vilken kungörelse ändrats genom kungörelsen nr 83/1935, dels ock i kungörelsen den 30 mars 1935 (nr 84) om statsbidrag till bestridande av förrättningskostnaderna vid vissa lantmåteriförrättningar inom Kopparbergs län.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantmäteristyrelsen* meddelat, att belastningen av anslaget under budgetåren 1927/1928—1934/1935 utgjort respektive 139,834, 161,251, 125,378, 130,985, 161,012, 201,710, 238,008 och 240,699 kronor. Lantmäteristyrelsen har hemställt om anslagets uppförande för nästa budgetår med oförändrat belopp av 240,000 kronor.

Med biträdande av lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. *Departements-*
Maj:t måtte föreslå riksdagen *chefen.*

att till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till jorddelningsförrättningar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 240,000.

[179.] **9. Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften, förslagsanslag.** Ifrågavarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 250,000 kronor. Anslaget disponeras i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen nr 295/1928, ändrad genom kungörelsen nr 83/1935, samt kungörelsen nr 84/1935.

Lantmäteristyrelsen har i skrivelse den 30 augusti 1935 dels meddelat, att anslagets belastning under budgetåren 1927/1928—1934/1935 utgjort respektive 372,592, 305,913, 309,168, 238,431, 284,095, 263,608, 243,262 och 201,494 kronor, dels ock hemställt, att anslaget måtte för nästa budgetår upptagas med oförändrat belopp av 250,000 kronor.

*Departements-
chefen.* Jag har intet att erinra mot lantmäteristyrelsens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader i sammanhang med skiften* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 250,000.

[180.] **10. Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med inlösen av under nyttjanderätt upplåtet område, förslagsanslag.** För ifrågavarande ändamål är för innevarande budgetår i riksstaten uppfört ett förslagsanslag å 160,000 kronor. Bestämmelser om anslagets användning äro meddelade i kungörelsen i ämnet den 20 juli 1925 (nr 379).

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantmäteristyrelsen* meddelat, att utgifterna från anslaget under budgetåren 1927/1928—1934/1935 utgjort respektive 171,719, 148,592, 151,371, 161,427, 161,172, 175,782, 187,020 och 203,936 kronor, samt hemställt, att anslaget med hänsyn till medelsåtgången måtte höjas till 175,000 kronor.

*Departements-
chefen.* Med biträdande av lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bestridande i vissa fall med allmänna medel av kostnader, förenade med inlösen av under nyttjanderätt upplåtet område*, för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 175,000.

[181.] **11. Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar, förslagsanslag.** I riksstaten för innevarande budgetår är för detta ändamål upptaget ett förslagsanslag av 5,000 kronor. Rörande anslagets användning äro bestämmelser meddelade i kungörelserna i ämnet den 29 juni 1926 (nr 280 och 358).

Lantmäteristyrelsen har i skrivelse den 30 augusti 1935 dels meddelat, att anslagets belastning under budgetåren 1927/1928—1934/1935 utgjort respektive 841, 5,669, 5,402, 4,961, 4,332 4,501, 6,773 och 3,920 kronor, dels ock hemställt, att anslaget måtte för nästkommande budgetår upptagas med oförändrat belopp av 5,000 kronor.

*Departements-
chefen.* I anslutning till lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till förrättningar enligt lagen om enskilda vägar* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 5,000.

[182.] **12. Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m., förslagsanslag.** Enligt lagen den 12 maj 1917 (nr 269) om fastighetsbildning i stad, 7 kap., skall för varje stad så ock, då Konungen därom förordnar, för varje samhälle på landet, där den för städerna gällande ordning för bebyggande skall iakttagas finnas ett fastighetsregister. Arbetet med fastighetsregistrets första uppläggande och förande står under överinseende av fastighetsregisterkommissionen. Sedan arbetet med registrets uppläggande blivit i huvudsak avslutat, skall enligt 7 kap. 14 § fastighetsbildningslagen överinseendet från kommissionen övertagas av den myndighet, som i allmän lag bestämmes. I stad ävensom i köping, som utgör egen kommun, upplägges och föres fastighetsregister på samhällets bekostnad. Emellertid må dylikt samhälle erhålla bidrag av statsmedel till kostnader, som äro förbundna med registrets första uppläggande. I köping, som ej utgör egen kommun, samt i municipalsamhälle bestridas sagda kostnader helt av statsmedel.

Närmare bestämmelser angående ersättning av statsmedel för kostnader vid uppläggandet av fastighetsregister äro meddelade i kungörelserna nr 289/1917, 755/1917, 436/1920, 229/1922 och 593/1933 ävensom i fastighetsregisterkommissionens cirkulär den 11 februari 1925 (Sv. förf. saml. nr 33).

Till bestridande av statsverkets andel i förenämnda kostnader hava medel hittills upptagits å riksstaten under andra huvudtiteln. För innevarande budgetår är sålunda anvisat ett förslagsanslag till Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m. å 23,000 kronor (II: G 4).

Såsom jag anført vid behandlingen av lantmäteristyrelsens anslagsbehov för nästkommande budgetår avses fastighetsregisterkommissionens uppgifter skola från och med den 1 juli 1936 övertagas av lantmäteristyrelsen, vars organisation alltså bör i viss mån utvidgas. Då sagda styrelse alltjämt torde böra höra under jordbruksdepartementet, synes lämpligt, att jämväl medel för statens ifrågavarande bidragsverksamhet i fortsättningen anvisas under nionde huvudtiteln. Kostnaderna för sagda verksamhet synas för nästa budgetår kunna, enligt från fastighetsregisterkommissionens ordförande inhämtad uppgift, beräknas till 15,000 kronor. Emellertid torde det slutliga ställningstagandet till ifrågavarande spörsmål böra ske först i samband med behandlingen av det förslag till omorganisation av lantmäteristyrelsen, som i anslutning till vad nyss anförts, bör föreläggas riksdagen. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kan varda riksdagen förelagd, till *Bidrag till städer och vissa andra samhällen för upprättande av fastighetsregister m. m.* för budgetåret 1936/1937 beräkna ett *förslagsanslag*
av ..... kronor 15,000.

[183.] **13. Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark, förslagsanslag.** Tilläggsavvittringen, som pågått sedan 1922, utföres jämlikt bestämmelserna i kungörelsen den 30 december 1916 (nr 603) med däri sedermera gjorda ändringar. Genom avvittringsförrättningen indragas slåtterängar till kronan, därvid vederlag lämnas enligt 19 § i kungörelsen i form av bidrag för odling av viss annan mark. För budgetåret 1935/1936 är för tilläggsavvittringen uppfört ett förslagsanslag av 40,000 kronor.

Med överlämnande av en från länsstyrelsen i Västerbottens län avgiven redogörelse för det sistförflutna budgetåret rörande den pågående tilläggsavvittringen samt utgiftsberäkning för nästkommande budgetår har lantmäteristyrelsen i skrivelse den 19 november 1935 framlagt förslag rörande kostnaderna för avvittringen under budgetåret 1936/1937.

Länsstyrelsen i Västerbottens län har beräknat, att kostnaderna för tilläggsavvittringen under innevarande budgetår komme att uppgå till 26,793 kronor 83 öre. Under budgetåret har, enligt vad länsstyrelsen uppgiver, icke någon avvittringsnämnd varit i verksamhet. Länsstyrelsen har uppskattat kostnaderna för nästa budgetår till 32,000 kronor, därav 30,000 kronor till sådana ersättningar, som omförmälas i 19 § av förenämnda kungörelse. Sistnämnda ersättningar hava för innevarande budgetår beräknats uppgå till 24,757 kronor.

Lantmäteristyrelsen har erinrat, att avvittringsnämndens arbete vore slutfört, och att de sista förrättningarna rörande tilläggsavvittringen vunnit laga kraft redan under budgetåret 1931/1932. Lantmäteristyrelsen har ansett sig böra vid beräkningen av medelsbehovet utgå från att den årliga summan av nyssberörda ersättningar hädanefter komme att bli alla lägre samt har med hänsyn härtill föreslagit, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 25,000 kronor.

Departements-
chefen.

Med bifall till lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Tilläggsavvittring i Västerbottens läns lappmark*
för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *för-*
slagsanslag av ..... kronor 25,000.

[184.] **14. Ströängars indragande till kronan, förslagsanslag.** Lagen den 22 juni 1921 (nr 378) om ströängars indragande till kronan äger tillämpning å Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med undantag av, utom annat, sådana trakter, som kunna bli föremål för tilläggsavvittring. För ströäng, som indrages, utgår vederlag genom bekostande av odling å den fastighet, vartill ängen förut hört. Frågor om indragning och vederlag avgöras av särskild nämnd, kallad ströängsnämnd. Till bestridande av kostnaderna för ströängsindragningen har från och med 1922 av riksdagen anvisats anslag, som under senare år varit uppfört såsom förslagsanslag. Anslagets belopp uppgår för budgetåret 1935/1936 till 110,000 kronor.

I skrivelse den 19 november 1935 har lantmäteristyrelsen, med överlämnande av yttranden av länsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län, framlagt förslag rörande kostnaderna för ströängsindragningen under budgetåret 1936/1937.

Enligt *länsstyrelsernas* beräkningar komma kostnaderna för ströängsindragningen att under innevarande budgetår uppgå till för Västerbottens län 27,843 kronor 54 öre och för Norrbottens län 54,023 kronor 88 öre eller tillsammans 81,867 kronor 42 öre.

För nästa budgetår hava länsstyrelserna beräknat ifrågavarande kostnader till för Västerbottens län 19,100 kronor, därav 18,000 kronor till odlingsersättningar, och för Norrbottens län 62,050 kronor, därav 60,000 kronor till odlingsersättningar. Sistnämnda ersättningar hava under budgetåret 1934/1935 uppgått till för Västerbottens län 14,883 kronor 99 öre och för Norrbottens län 57,101 kronor 66 öre samt beräknats för innevarande budgetår uppgå till för Västerbottens län 26,638 kronor 72 öre och för Norrbottens län 51,824 kronor 65 öre.

Med hänsyn till att arbetet med ströängsindragningen i stort sett avslutats, torde, framhåller *lantmäteristyrelsen*, summan av berörda ersättningar hädanefter bliva allt lägre. På grund härav föreslår styrelsen, att samtliga kostnader beräknades till för Västerbottens län 17,000 kronor och för Norrbottens län 58,000 kronor och att anslaget således för nästa budgetår måtte uppföras med 75,000 kronor.

I anslutning till lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. *Departements-*
Maj:t måtte föreslå riksdagen *chefen.*

att till *Ströängars indragande till kronan* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av . . . kronor 75,000.

[185.] **15. Kostnader för provskiften i Kopparbergs län, förslagsanslag.** Med bifall till propositionen nr 131/1926 angående företagande av laga skiften enligt lagen den 30 april 1925 (nr 102) rörande vissa laga skiften inom de på bekostnad eller med understöd av staten storskiftade delarna av Kopparbergs län medgav riksdagen i skrivelse den 30 april 1926 (nr 180), att ett antal av högst 12 laga skiften finge verkställas enligt nämnda lag samt att det belopp, som vid utgången av budgetåret 1925/1926 kunde kvarstå å reservationsanslaget till åtgärder för skifteslagsindelning i vissa delar av Kopparbergs län, finge användas till bestridande av de kostnader för dessa skiften, som jämlikt sagda lag skulle gäldas av allmänna medel. Den sålunda till förfogande ställda reservationen uppgick till något över 80,000 kronor. Härutöver har riksdagen till bestridande av kostnaderna för ifrågavarande provskiften anvisat för vart och ett av budgetåren 1927/1928—1932/1933 ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor. Med hänsyn till påräkneliga ökade kostnader har anslaget för ett vart av budgetåren 1933/1934—1935/1936 uppförts med 250,000 kronor.

Utgifterna under budgetåret 1934/1935 hava uppgått till omkring 109,000 kronor.

I skrivelse den 30 augusti 1935 har *lantmäteristyrelsen* gjort framställning om anslag för ändamålet för nästa budgetår. Därvid har styrelsen överlämnat en skrift i ämnet av överlantmätaren i Kopparbergs län, som beräknat kostnaderna för budgetåret 1936/1937 till 232,000 kronor. För egen del har lantmäteristyrelsen, med hänsyn till svårigheten att exakt beräkna medelsbehovet, föreslagit ett oförändrat anslag av 250,000 kronor.

Departements-
chefen.

Med biträdande av lantmäteristyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för provskiften i Kopparbergs län* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 250,000.

L. Rikets allmänna kartverk, Sveriges geologiska undersökning och statens meteorologisk-hydrografiska anstalt.

[186.] 1. **Rikets allmänna kartverk: Avlöningar, förslagsanslag.** Medelsbehovet för rikets allmänna kartverk tillgodoses för innevarande budgetår under tre särskilda anslag, nämligen ett förslagsanslag till avlöningar, ett förslagsanslag till expenser och publikationstryck samt ett reservationsanslag till kartarbeten m. m.

Förslagsanslaget till avlöningar är å riksstaten uppfört med ett belopp av 400,800 kronor. Anslaget disponeras enligt följande av 1935 års riksdag fastställda

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	328,000
2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	»	22,400
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	6,970
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a) Grundavlöningar m. m.....	kronor	28,100
b) Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i> ...	»	3,600
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	11,730

Summa kronor 400,800

I skrivelse den 29 augusti 1935 har *chefen för rikets allmänna kartverk* gjort framställning om anslag till avlöningar för budgetåret 1936/1937 med 423,150 kronor. Ökningen, 22,350 kronor, hänför sig med 22,100 kronor till posten grundavlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt med 250 kronor till posten särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän samt motiveras av kartverkschefen sålunda.

Det vid ekonomisk kartläggning av Göteborgs och Bohus län försöksvis tillämpade nya arbetssättet med flygfotografisk karta såsom underlag innebure en överflyttning av visst arbete från fältet till arbetsrummet ävensom ökat byråarbete på grund av skalans ökning från 1 : 20 000 till 1 : 10 000. Till följd härav hade det visat sig önskvärt, därest tidsvinsten i den nya kartläggningsmetoden i fråga om fältarbetets bedrivande skulle kunna tillgodogöras, att utöka den vid kartarbetena anställda extra personalen utöver vad nuvarande anslagspost till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal medgäve. Den personalökning, som skulle erfordras för hållande av balans mellan byråarbete och fältarbete vid samtidigt utnyttjande av det nya arbetssättets fördelar krävde en höjning av delposten grundavlöningar m. m. till 50,200 kronor. I anslagsposten till särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, skulle krävas en motsvarande höjning till 11,980 kronor. Mot dessa höjningar svarade en beräknad sänkning av det i anslaget till kartarbeten m. m. ingående beloppet för fältarbetskostnader vid den ekonomiska kartläggningen med 6,300 kronor. Kartverkschefen återkomme härtill vid behandlingen av sagda anslag. Den föreslagna höjningen av avlöningsanslaget skulle möjliggöra en ökning av den årliga arbetsproduktionen kartlagd areal, vilken tidigare uppgått till 8—10 kvadratmil, till omkring 15 kvadratmil.

Statskontoret har i infordrat utlåtande den 30 september 1935 ansett sig icke kunna biträda större ökning av avlöningsanslaget än som svarade mot sänkning av anslaget till kartarbeten m. m.

Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande har jag den 16 januari 1935 *Departementa-
chefen.* tillkallat tre sakkunniga för att verkställa utredning rörande den ekonomiska kartläggningen och organisationen av rikets allmänna kartverk. Då utredningen icke beräknas vara färdig i sådan tid, att därå grundade förslag kunna föreläggas 1936 års riksdag, bör, på sätt skett i kartverkschefens framställning, anslag för kartverket i riksstaten för nästa budgetår upptagas med utgångspunkt från nuvarande organisation.

Den föreslagna ökningen av medelsanvisningen till grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal avser, enligt vad jag inhämtat, icke blott att möjliggöra en raskare arbetstakt och, i förhållande till kartlagd areal, billigare arbetskostnad vid den ekonomiska kartläggningen genom användande i större utsträckning än nu kan ske av tekniska biträden för mindre krävande uppgifter, utan även att bereda medel till avlöande av två vid tekniska högskolans avdelning för lantmåteri för närvarande inskrivna elever, vilka jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 23 september 1932 intagits i nämnda avdelning för avläggande av lantmåteriexamen och därefter anställning vid kartverket såsom biträdande statskartografer, och vilka våren 1936 torde komma att utexamineras. Nämnda båda syftemål torde emellertid på ett efter omständigheterna tillfredsställande sätt kunna tillgodoses med icke obetydligt lägre kostnad för statsverket än enligt kartverkschefens framställning. Såvitt verkställda beräkningar giva vid handen skulle en lämplig avvägning mellan byråarbeten och fältarbeten för den ekonomiska kartan vinnas, om dels reservationsanslaget till kartarbeten m. m., i vad det avser

fältarbeten för den ekonomiska kartläggningen, för nästa budgetår bestämes till ett 10,000 kronor lägre belopp än det innevarande budgetår för ändamålet anvisade dels ock avlöningsanslagets delpost för grundavlöningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal höjes med 18,000 kronor. Kostnadsökningen för kartverket skulle därigenom begränsas till 8,000 kronor. Vid beräkningarna har förutsatts, att de båda nyutexaminerade eleverna skulle tillsvidare under provtjänstgöring erhålla ersättning högst enligt lägsta löneklassen i 16:e lönegraden för extra tjänstemän vid nyreglerade verk eller sålunda med sammanlagt 7,776 kronor. Jag tillstyrker, att en anordning enligt av mig nu angivna grunder kommer till stånd och att alltså oförmålda delpost till grundavlöningar m. m. för nästa budgetår upptages till (28,100 + 18,000 =) 46,100 kronor.

I anslutning till de av chefen för finansdepartementet under för flera huvudtitlar gemensamma frågor angivna grunderna för beräkning av provisoriskt dyrortstillägg torde anslagsposten till särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän böra för nästa budgetår höjas med 8,100 kronor till 19,830 kronor.

Anslaget till avlöningar vid kartverket torde sålunda för budgetåret 1936/1937 böra bestämmas till (400,800 + 18,000 + 8,100 =) 426,900 kronor.

I personalförteckningen för rikets allmänna kartverk beträffande tjänstemännen å övergångsstat upptagen anmärkning, att vid nuvarande statstopografs avgång befattning såsom statstopograf icke må tillsättas, torde såsom obehövlig uteslutas.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen, att

- 1) för rikets allmänna kartverk fastställa följande

Personalförteckning.

Befattning	Lönegrad
Tjänstemän å ordinarie stat.	
1. <i>Den geodetiska avelningen.</i>	
2 observatorer.....	B 26
8 statsgeodeter.....	B 21
2. <i>Den topografiska avelningen.</i>	
12 gravörer eller heliogravyrritare.....	B 15
3. <i>Avelningen för ekonomiska arbeten och stomkartarbeten.</i>	
1 arbetschef.....	B 28
18 statskartografer.....	B 21
3 ritare.....	B 11
5 ritbiträden.....	B 7
3 expeditionsvakter.....	B 5

Anm. Därest till arbetschef förordnas militär på aktiv stat eller på reservstat eller i reserven (med pension) äger arbetschefen allenast uppbära arvode till belopp, som kan varda medgivet av Kungl. Maj:t.

Tjänstemän å övergångsstat.

3 statstopografer ..... B 21;

2) godkänna följande avlöningsstat för rikets allmänna kartverk, att tillämpas tillsvidare från och med budgetåret 1936/1937:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>	kronor	328,000
2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, <i>förslagsvis</i>	»	22,400
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t.....	»	6,970
4. Avlöningar till övrig icke-or- dinarie personal:		
a) Grundavlöningar m. m. ..	kronor	46,100
b) Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	3,600
5. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke- ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	19,830
	Summa kronor	426,900;

3) till *Rikets allmänna kartverk*: Avlöningar för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 426,900.

[187.] **2. Rikets allmänna kartverk: Expenser och publikationstryck, förslagsanslag.** För ifrågavarande ändamål är för innevarande budgetår anvisat ett belopp av 75,300 kronor. Enligt av Kungl. Maj:t den 20 juni 1935 fastställd stat för anslaget användning avses för expenser ett belopp av 45,300 kronor, därav 8,900 kronor till bränsle, lyse och vatten, samt till publikationstryck ett belopp av 30,000 kronor.

I sin under nästföregående punkt omförmälda skrivelse har *chefen för rikets allmänna kartverk* hemställt om anslag till expenser och publikationsstryck för nästa budgetår med 102,200 kronor. Ökningen fördelar sig å de olika ändamålen på sätt framgår av det följande.

I sin framställning om anslag för innevarande budgetår anhöll *kartverkschefen* om medel för anskaffande av tre teodoliter (vinkelmättningsinstrument). Det av riksdagen beviljade anslaget har avsetts skola förslå till inköp av en teodolit. *Kartverkschefen* har nu för anskaffning av de två återstående teodoliterna beräknat en ökning av anslagsposten till expenser med 3,700 kronor. Vidare har *kartverkschefen* — under förmålan att vid triangelmätning begagnade signalapparater med acetylen vore föråldrade och delvis utslitna — beräknat 4,000 kronor för anskaffande av tio signalapparater av vid geodetiska avdelningen utexperimenterad ny, kostnadsbesparande typ. För inköp av fyra räknemaskiner har en anslagsökning av 4,400 kro-

nor ansetts erforderlig. Slutligen har räknats med att för underhåll av kartverkets astronomiska observatorium skulle årligen behövas ett belopp av 1,000 kronor. Anslagsposten till *expenser* har med hänsyn till det sagda uppräknats med 13,100 kronor till 58,400 kronor.

För publikationstryck föreslås en ökad medelsanvisning av 13,800 kronor. Kartverkschefen anför härom, att av det för innevarande budgetår beräknade beloppet 30,000 kronor avsetts 14,000 kronor för utgivning av sockenbeskrivningar till ekonomisk karta över Kristianstads län och 16,000 kronor till utgivning av 8 sockenbeskrivningar och 20 kvartsblad av ekonomisk karta över Göteborgs och Bohus län. Under budgetåret 1936/1937 väntades utgivning av ett 40-tal sockenbeskrivningar över båda länen och ett 60-tal kvartsblad över det sistnämnda länet. För sagda utgivning erforderliga belopp uppginge till 25,000 respektive 16,410 kronor, varför en ökning av anslagsposten med 11,410 kronor erfordrades. Härtill komme ett belopp av 2,345 kronor för utgivning i ny upplaga av bladet VIII av generalstabens höjdkarta över Sverige i skalan 1:500 000 södra delen. Av nämnda blad återstode nämligen blott ett fåtal exemplar, vilka väntades bli slutsålda under året. Anslagsposten till publikationstryck borde sålunda för nästa budgetår upptagas till 43,800 kronor.

I remissyttrande den 30 september 1935 har *statskontoret* beträffande den föreslagna anslagsanvisningen för *expenser* anført, att enär kostnaderna för anskaffande av vissa instrument och räknemaskiner, tillhopa 12,100 kronor, syntes kunna uppdelas på två budgetår, medelsbehovet torde kunna ned sättas i motsvarande mån. Mot det för underhåll av observatoriet å Lovön begärda beloppet 1,000 kronor har statskontoret ej framställt erinran. Vad angår anslagsposten till publikationstryck har statskontoret, med hänsyn till att ifrågavarande post vid 1935 års riksdag ökats med 11,000 kronor, ansett med den nu begärda höjningen kunna för närvarande anstå.

*Departements-
chefen.*

I anslutning till vad statskontoret uttalat tillstyrker jag, att anslagsposten till *expenser* för nästa budgetår höjes med 7,000 kronor till 52,300 kronor. För publikationstryck kan jag, i betraktande av nyssnämnda för innevarande budgetår medgivna anslagsökning, icke förorda större ytterligare ökning än med 5,000 kronor till 35,000 kronor.

Anslaget torde sålunda böra beräknas enligt följande uppställning:

1. <i>Expenser</i> :			
a. Bränsle, lyse och vatten, <i>förslagsvis</i>	kronor	8,900	
b. Övriga <i>expenser</i>	»	43,400	kronor 52,300
2. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i>	»		35,000
			Summa kronor 87,300.

Anslagsposten för publikationstryck torde icke få överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk: Expenser och publikationstryck* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 87,300.

[188.] **3. Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m., reservationsanslag.** För detta ändamål är å riksstaten för innevarande budgetår uppfört ett anslag av 235,500 kronor. Anslaget skall enligt Kungl. Maj:ts beslut den 20 juni 1935 disponeras i huvudsaklig överensstämmelse med följande fördelning.

1. Fältarbeten	kronor	160,000
2. Flygfotografering inom Göteborgs och Bohus län	»	17,000
3. Utgivnings- och byråarbeten	»	55,000
4. Ortnamnsgranskning	»	3,000
5. Kostnader för upplåtelse av kartverkets längdbas på Öland till jämförelsebas för de till den baltisk-geodetiska kommissionen anslutna länderna	»	500
Summa kronor		235,500.

I sin under närmast föregående båda punkter omnämnda skrivelse den 29 augusti 1935 har *chefen för rikets allmänna kartverk* hemställt, att till kartarbeten m. m. för nästa budgetår måtte anvisas ett reservationsanslag av 237,200 kronor. Ändringen i anslagsbeloppets storlek hänför sig dels till utgifter för fältarbeten och flygfotografering dels ock därtill, att anslag äskats för ett nytt ändamål.

På sätt anförts vid redogörelsen för kartverkschefens framställning om anslag till avlöningar har i sagda framställning — under förutsättning av viss höjning av avlöningsanslaget — beräknats en sänkning av medelsbehovet för det med den ekonomiska kartan förenade fältarbetet med 6,300 kronor. I överensstämmelse härmed har av anslaget till kartarbeten m. m. avsetts skola för nästa budgetår till fältarbeten åtgå ett belopp av (160,000 — 6,300 =) 153,700 kronor.

Beträffande flygfotograferingen anför kartverkschefen, att arbetet härmed i Göteborgs och Bohus län, där 17.5 kvadratmil återstode att fotografera, beräknades kunna avslutas under 1936. Därest fotograferingen liksom hittills utfördes av flygvapnet mot ersättning från kartverket av extra kostnader, skulle för ändamålet krävas ett belopp av 20,000 kronor.

Utöver medel för tillgodoseende av de ändamål, för vilka anslag för innevarande budgetår beräknats, har kartverkschefen hemställt om anvisande av 5,000 kronor för anordnande av en kurs för förberedande ritutbildning av topografiska fältmätare. Kartverkschefen har härutinnan anfört, att övningsavdelningens ritkurs, som tidigare ägt rum årligen, icke avhållits sedan 1933, varigenom rekryteringen av militära fältmätare hållits i knappaste laget. Till förekommande av brist å fältmätare vore det nödvändigt, att dylik utbildning anordnades i början av 1937.

Statskontoret har i remissutlåtande den 30 september 1935, med hänsyn till att för innevarande budgetår medelsanvisningen för flygfotografering ökats från 15,000 till 17,000 kronor ansett sig icke kunna förorda den nu begärda ytterligare höjningen av anslaget för detta ändamål. Framställningen om anslag för anordnande av övningsavdelningens ritkurs har icke föranlett någon erinran från ämbetsverkets sida.

Jag får tillika anmäla en av *kartverkschefen* avlåten skrivelse av den 12 juli 1935, däri hemställts om bemyndigande att av det för innevarande budgetår anvisade reservationsanslaget till kartarbeten m. m. få använda högst 8,000 kronor för avlöning av extra arbetskraft vid kartverkets avdelning för ekonomiska arbeten och stomkartarbeten samt att låta utbetala dyrtidstillägg efter vanliga grunder å vederbörande befattningshavares löner. Framställningen motiveras av det under punkt 186 närmare berörda förhållandet, att genom det nya arbetssättet med flygfotografering en förskjutning av kostnaderna för den ekonomiska kartläggningen ägt rum på så sätt, att kostnaderna för fältarbetet nedbringats, medan däremot byråarbetet krävde ökad personal.

I yttrande den 8 augusti 1935 över denna framställning har *statskontoret*, då den föreslagna anordningen innebure, att ett omkostnadsanslag skulle komma att disponeras för kostnader, vilka rätteligen skulle gäldas från ett avlöningsanslag, ansett sig ej kunna tillstyrka bifall till förslaget. — *Kartverkschefen* har den 29 augusti 1935 ånyo yttrat sig i ärendet, därvid han framhållit, att bearbetningen av 1935 års fältarbetsresultat och förberedelserna till 1936 års fältarbeten beräknades icke kunna medhinnas i tid, med mindre medel på angivet sätt ställdes till förfogande.

*Departements-
chefen.*

I överensstämmelse med vad jag anfört vid behandlingen av frågan om anslag till avlöningar vid kartverket torde fältarbetskostnaderna för den ekonomiska kartan böra för nästa budgetår minskas med 10,000 kronor. För kartverkets fältarbeten torde sålunda böra beräknas ett till 150,000 kronor nedsatt belopp. Någon höjning av medelsanvisningen för flygfotografering utöver det för närvarande utgående beloppet 17,000 kronor kan jag lika med statskontoret icke tillstyrka. Mot anslagsberäkningen i övrigt har jag intet att invända.

Medelsanvisningen under förevarande anslag för nästa budgetår torde sålunda böra upptagas till $(150,000 + 17,000 + 55,000 + 3,000 + 500 + 5,000 =)$ 230,500 kronor.

Av kartverkschefens hemställan den 12 juli 1935 framgår såsom önskvärt, att det för löpande budgetår anvisade reservationsanslaget till kartarbeten m. m. må kunna i viss utsträckning tagas i anspråk för ändamål, som enligt gällande regler skola tillogodoses från samma budgetårs avlöningsanslag. Innan en dylik anslagsdisposition sker, torde emellertid riksdagen böra beredas tillfälle att yttra sig i frågan. Därest erinran ej möter från riksdagens sida, torde Kungl. Maj:t framdeles äga besluta angående storleken av det belopp, som för ifrågavarande ändamål bör ställas till förfogande.

Jag hemställer nu, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Rikets allmänna kartverk: Kartarbeten m. m.* för budgetåret 1936/1937 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 230,500.

[189.] 4. **Sveriges geologiska undersökning: Avlöningar, förslagsanslag.** Till avlöningar vid Sveriges geologiska undersökning är för innevarande budgetår i riksstaten uppfört ett förslagsanslag av 192,800 kronor. Med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1935/1936 är för undersökningen fastställd följande

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, <i>förslagsvis</i>		kronor 128,800
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal:		
a) Grundavlöningar m. m.		kronor 50,200
b) Avlöningsförhöjningar m. m., <i>förslagsvis</i> ..	»	8,600
	»	58,800
3. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	»	5,200
Summa kronor		192,800.

Kungl. Maj:t har genom brev den 20 juni 1935 medgivit, att från den under avlöningar till icke-ordinarie personal upptagna anslagsposten till grundavlöningar m. m. må bestridas avlöning till en extra ordinarie geolog samt sex biträdande geologer, vilka befattningshavare skola vara placerade såsom extra ordinarie tjänstemän högst i 21:a lönegraden.

Erinras må, att vid den för budgetåret 1933/1934 av statsfinansiella skäl vidtagna reduceringen av statsanslagen till undersökningen förutsattes, att två av förenämnda biträdande geologbefattningar, som då blivit lediga, tillsvidare icke skulle återbesättas (se IX H. T. 1933 p. 171). Ifrågavarande befattningar hava därefter med hänsyn till det budgetära läget förblivit obe-satta, men med hänsyn till undersökningens behov att äga tillgång till er-forderlig arbetskraft förstärktes anslagsposten till icke-ordinarie befattnings-havare från och med budgetåret 1934/1935 med ett belopp av 3,000 kronor för anlåtande av tillfällig vetenskaplig hjälp (se IX H. T. 1934 p. 155).

I skrivelse den 31 augusti 1935 har *Sveriges geologiska undersökning*, med överlämnande av förslag till avlöningsstat, gjort framställning om anvisande för budgetåret 1936/1937 av anslagsmedel till avlöande av den vid under-sökningen anställda personalen. Härvid har undersökningen förklarat sig icke längre kunna underlåta att anhålla om återfående av åtminstone en del av de anslagsbelopp, som under de senaste tre budgetåren varit indrag-na. Den fortlöpande geologiska kartläggningen fortskrede nämligen un-der nuvarande förhållanden alltför långsamt, vartill komme, att det icke med nu tillgängliga anslagsmedel vore möjligt att tillmötesgå de allt oftare framförda kraven på revision och nyutgivning av ur handeln utgångna äldre geologiska kartblad.

I vad förberörda statförslag avviker från den för innevarande budgetår gällande avlöningsstaten må här lämnas följande redogörelse.

För grundavlöningar m. m. till icke-ordinarie personal har för nästa budgetår beräknats ett belopp av 63,100 kronor, vilket i för-hållande till innevarande budgetår innebär en ökning med 12,900 kronor. I huvudsak avser denna ökning att möjliggöra återbesättande från och med

nästa budgetår av förut omförmälda båda icke-ordinarie geologbefattningar. Uppförande av nämnda befattningar såsom extra ordinarie i 21:a lönegraden föranleder, därest hänsyn toges till å befattningarna belöpande pensionsavdrag, en höjning av ifrågavarande anslagspost med ($2 \times 5,484 =$) 10,968 kronor. Härjämte har undersökningen anhållit, att för extra ordinarie geologen, filosofie doktorn Gunnar Ekström måtte inrättas en extra ordinarie statsgeologbefattning inom 26:e lönegraden. Till motivering härav anför undersökningen, att Ekström — som från och med 1921 varit anställd vid undersökningen såsom biträdande geolog med placering i en lönegrad motsvarande den 21:a i nu gällande löneplan för extra ordinarie tjänstemän — sedan åtskilliga år tillbaka allmänt ansåges som en av vårt lands allra främsta agrikulturgeologer samt inom undersökningen bland annat haft å sig anförtrott att i fullt lika självständig ställning som en ordinarie statsgeolog utföra agrikulturgeologiska forskningar, hydrogeologiska och markstabilitetsutredningar m. m. Därest den ifrågasatta extra ordinarie geologbefattningen komme till stånd, har undersökningen beräknat, att förevarande anslagspost skulle behöva undergå en förhöjning av i runt tal 1,900 kronor.

Anslagsposten till avlönningsförhöjningar m. m. åt icke-ordinarie personal har uppförts med ett till 7,100 kronor nedsatt belopp. Minskningen — 1,500 kronor — är helt föranledd av förslaget att å förenämnde Ekström inrätta en särskild extra ordinarie tjänst i 26:e lönegraden.

Slutligen har undersökningen under särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän beräknat ett med 600 kronor till 5,800 kronor förhöjt belopp.

Enligt undersökningens beräkning uppgår sålunda det sammanlagda medelsbehovet under ifrågavarande anslag till ($128,800 + 63,100 + 7,100 + 5,800 =$) 204,800 kronor.

I remissutlåtande den 30 september 1935 över undersökningens förslag till anslagsäskande för nästa budgetår har *statskontoret* anfört, att, därest förut omförmälda två extra ordinarie geologbefattningar ansåges böra återbesättas, det från och med budgetåret 1934/1935 beräknade beloppet, 3,000 kronor, för anlåtande av tillfällig vetenskaplig arbetskraft icke längre syntes erforderligt. Förslaget om inrättande av en befattning som extra ordinarie geolog i 26:e lönegraden åt extra ordinarie geologen Ekström har statskontoret förklarat sig ej kunna tillstyrka.

Allmänna civilförvaltningens lönenämnd, som den 20 september 1935 avgivit infordrat utlåtande i ärendet för så vitt detsamma angår frågan om förbättrade löneförmåner åt Ekström, har uttalat, att för en geolog, som varit anställd någon mera avsevärd tid hos undersökningen och som i vetenskapligt hänseende vore väl meriterad, en löneställning motsvarande 21:a lönegraden för extra ordinarie tjänstemän vore att anse såsom mindre tillfredsställande. I anslutning härtill har lönenämnden på det sätt förordnat bifall till undersökningens förslag, att en av de nuvarande biträdande geologbefattningarna hos undersökningen från och med nästa budgetår utbyttes mot en extra ordinarie geologbefattning med placering i 24:e lönegraden.